

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TABİR-NÂME

TABİR-NÂME-İ İBNE SİRİN-İ ÂFÂKÎ

GİRİŞ-METİN-SÖZLÜK-TIPKIBASIM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdurrahman OTUGÜZEL

MAYIS - 2018

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TABİR-NÂME

TABİR-NÂME-İ İBİNİ SİRİN-İ ÂFÂKÎ

GİRİŞ-METİN-SÖZLÜK-TIPKIBASIM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdurrahman OTUGÜZEL


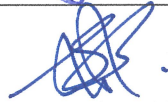

DANIŞMAN : Doç. Dr. Savaşkan Cem BAHADIR

MAYIS - 2018

TRABZON

ONAY

Abdurrahman OTUGÜZEL tarafından hazırlanan “Tabir-nâme Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Afakî Giriş-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım” adlı bu Çalışma 03.07.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği / oyçokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında, Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı’nda **yüksek lisans tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi		Karar		İmza
Unvanı - Adı ve Soyadı	Görevi	Kabul	Ret	
Prof. Dr. M. Muhsin KALKIŞIM	Başkan	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
Doç. Dr. Savaşkan Cem BAHADIR	Üye	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
Dr. Öğr. Üyesi Seda UYSAL BOZASLAN	Üye	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf SÜRMEŒ
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) -Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırlanan bu Çalışmada yararlanılan kaynakların tümüne eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Abdurrahman OTUGÜZEL

28/05/2018

ÖNSÖZ

Türk edebiyat tarihi boyunca yazılmış çok sayıda tabir-nâme bulunmaktadır. Yazılan bu eserler; kelimelerin gün yüzüne çıkarılması, kültürel unsurların tespiti gibi çeşitli katkılar sağlamıştır.

İbni Sîrîn'e ait olan MK, 06 Mil Yz A 2366'da kayıtlı olanbu yazma metninin yazılış tarihi bilinmemektedir ancak yapılan dil incelemesi ve kullanılan kelimelere bakıldığında eserin 16. yy.'da yazıldığı tahmin edilmektedir.

Çalışma Giriş, Transkripyonlu Metin ve Sözlük bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde İbni Sîrîn hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra rüya ve tabir-nâme kavramlarına ait bilgilerden bahsedilmiştir. Transkripsiyon kısmında metin transkribe edilmiştir. Metnin içeriğine bakıldığında günlük olaylara ait rüya yorumları, dua ifadeleri, ayetler ve hadisler bulunmaktadır. Sözlük bölümünde ise çok sıklıkla kullanılan kelimelerden hareketle dar kapsamlı bir sözlük oluşturulmak istenmiştir ancak diğer çalışmalar incelendikten sonra sözlüğün kapsamı genişletilmiştir.

Çalışılan bu eserin rüya yorumu ve dil bilimine katkı sağlaması, kültürel unsurların ortaya çıkarılmasına yardımcı olması ve çalışılmamış diğer yazmalara yönelme noktasında bir yönlendirici eser olması en büyük dileğimizdir.

Bu çalışmada sabrıyla, samimiyetiyle, özverisiyle yanımda olan ve beni yönlendiren tez danışmanım Doç. Dr. Savaşkan Cem BAHADIR'a ve ders aşamasında bilgilerinden faydalandığım bölümdeki hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Mayıs, 2018

Abdurrahman OTUGÜZEL

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
KISALTMALAR LİSTESİ	IX
GİRİŞ	1-4

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TABİR-NÂME.....	5-34
1.1. Tabir-nâmeler	5
1.2. Türkiye Yazma Kütüphanelerinde Bulunan Türkçe Yazma Tabir-nâmeler	5
1.3. Tabir-nâmeler Üzerine Yapılan Çalışmalar	22
1.3.1. Tezler.....	22
1.3.2. Makaleler.....	27
1.3.3. Kitaplar.....	27
1.3.4. Bildiriler	27
1.3.5. Ansiklopedi Maddeleri.....	27
1.4.İbni Sîrîn'in Hayatı	28
1.5.Tabir-nâmenin Tavsîfi.....	29

İKİNCİ BÖLÜM

2. METİN	35-94
2.1. Metni Kurarken İzlenen Yöntem.....	35
2.2. Transkripsiyon Alfabeti	36
2.3. Transkripsiyonlu Metin.....	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SÖZLÜK	94-120
3.1. Seçme Sözlük	94
3.2. Özel Adlar ve Yer Adları	117
3.3. Metinde Geçen Duâ İfadeleri	119
SONUÇ	120
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	121
EKLER.....	124
ÖZGEÇMİŞ	254



ÖZET

Rüya yorumuyla ilgili bilgiler çok eski tarihlere dayanmaktadır. Rüya yorumu hakkında bilgi veren eserler tarih boyunca insanların ilgisini çekmiştir. Bu eserlerde sade ve anlaşılır bir dil tercih edilmiştir. Dönemin dil özelliklerine, sosyal hayatın içeriğine ve kullanılan sözcükler hakkındaki bilgilere bu eserler vasıtasıyla ulaşılabilmektedir.

Üzerinde çalışılan bu yazma, yazıldığı dönemin dil ve kültürel özellikleri bakımından açıklayıcı bilgiler vermesi, Türkçenin kelime hazinesinin tespit edilmesi, inanışlar hakkında bilgi vermesi gibi konular bakımından önemli bir yere sahiptir. Çalışmaya kaynaklık eden eserde Arapça ve Farsça tamlamalara, deyimlere, ayetlere, hadislerle ve hikâyelere sıkça yer verilmiştir.

Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Âfâkî adlı İbni Sîrîn'e atfedilen eserin yazarı Şeyh Ali Bin Şeyh Abdullah Muhammed Bin Hasenî El-Mavsilî'dir. Eserin yazım tarihi belli değildir. 141 varaktan oluşan eserde her varakta 13 satır bulunmakta olup yazı türü harekeli nesihdir.

Çalışmanın giriş kısmında rüya ilmi ve tabiri hakkında bilgi verilmiştir. Metin kısmında ise transkripsiyon alfabesi esas alınarak yazma eserin Arap harflerinden Latin harflerine aktarımı yapılmıştır. Sözlük kısmında da eserdeki kelimelerin önemli bir kısmının açıklaması yapılmıştır. Eser, rüya ilmi ve rüya tabiri hakkında çeşitli bilgilerin günümüze ulaşmasını sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Âfâkî, Rüya, Klâsik Türk Edebiyatı

ABSTRACT

Regarding informations of dream interpretation are based on very old histories. The works giving information about dream interpretation have been attracted people's interest through history. Plain and understandable language has been preferred. It has been reached through this works the period's language features, the content of social life and the informations about used words.

This work we have worked on has important place in terms of giving explanatory information the written period's about language and cultural features, determination of Turkish vocabulary, give information about beliefs. The work inspired the study has been often given place Arabic and Persian language noun phrases, idioms, verses of Quran, hadiths and stories.

Called Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Âfâkî attributed to İbni Sîrîn the work's author is Şeyh Ali Bin Şeyh Abdullah Muhammed Bin Haseki El-Mavsilî. The writing date of the work is not clear. In the work having 141 pages also existed 13 lines on every pages the work's writing the is vibrant naskhi.

It is informed about dream science and interpretation in our work's introduction part. It is made explanation the important part of vocabularies in the work in the dictionary part as well. The work provides access to our day the various informations about dream science and dream interpretation.

Keywords: Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Âfâkî, Dream, Classical Turkish Literature

KISALTMALAR LİSTESİ

[]	: Esere Eklenen Ek ve Kelime
age.	: Adı Geçen Eser
C.	: Cilt
cm	: Santimetre
H.	: Hicri
Hz.	: Hazret-i
MK	: Milli Kütüphane
mm	: Milimetre
s.	: Sayfa
SAV	: Sallallâhu aleyhi vesellem
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
vb.	: Ve Benzeri
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Rüya

Osmanlı Türkçesi dönemi eserleri içerisindeki eserler incelendiğinde tabir-nâmelerin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu tür eserler hem manzum hem de mensur şekilde yazılmaktadır. Tabir-nâme türündeki eserler yazıldıkları dönemin bir nevî kültürel kimliğidir. İçerisinde halkın günlük yaşamına, mânevî hayatına, örf ve âdetlerine yer verilmektedir. Eserler sade ve anlaşılır bir dil ile kaleme alınmışlardır.

Tabir-nâmeler rüya yorumlarını günümüze aktaran önemli eserlerdir. İlk dönemlerde tercüme şekliyle kaleme alınan eserler daha sonraki dönemlerde telif eser şeklinde kaleme alınmışlardır. Tabir-nâmeler; dil incelemesi, kültürel unsurların analizi ve toplumsal değişimlerde etkili olan öğelerin ortaya çıkarılmasına yardımcı olurlar.

Tabir-nâmeler, toplumların rüyaya dair meraklarını giderme noktasında önemli bir boşluğu da doldurmuşlardır. Asur medeniyetinden başlayıp günümüze kadar devam eden süreçte rüya ve rüya yorumu her zaman canlılık ve cazibesini korumuştur. İnsanların gördükleri rüyayı merak etmeleri, rüyanın gelecek adına bir işaret kabul ediliyor olması, bilgiye ulaşma aracı olması gibi nedenler rüyanın ve rüya yorumunun toplumda kabul görmesini sağlamıştır.

İlkel dönem topluluklarında ve kabilelerde de rüya önemli bir yere sahiptir. Bu dönem toplulukları için rüya bir yolculuk özelliği taşımaktadır. Kabileler, rüyayı ruhun ve bedenün bir yolculuğu gibi kabul etmişlerdir.

İslâm öncesi Arap toplumunda rüya günlük yaşantıların tertip ve düzeninde etkili rol oynamıştır. Arap edebiyatçıların eserlerine bakıldığında rüya kavramını çokça kullandıkları görülmektedir. Özellikle mesnevî tarzı ve şiir tarzı eserlerde rüya kavramına çokça yer verilmiştir.

Fars kültüründe, rüya haberci özelliği taşımaktadır. Rüya sayesinde çeşitli haberlerin geldiğine ve uyarılar verildiğine inanılır.

Türk kültüründe ise rüyaların yeri siyasî hayatta çok önemlidir. Devlet adamlarının çeşitli görevlere tayin edilmeleri bu yolla gerçekleşmiştir. Rüyaların ilâhî bir kaynaktan beslenmesinden

dolayı hem İslam öncesi dönemlerde hem de İslamiyetin kabulünden sonraki dönemlerde rüyaya inanılmıştır. Ayrıca rüyanın Türklere cihan hakimiyeti mesajı verdiğine inanılmıştır.

Elimizdeki bu yazma ise İbni Sîrîn'e atfedilen 7 yazma eserden birisidir. Bu eser transkripsiyon alfabe kuralları esas alınarak Latin harflerine aktarılmıştır. Bu çalışma ile unutulmuş kültürel değerlerin hatırlanması ve İslami hayatta önemli bir yere sahip olan rüya yorumu hakkında bilgi verme amaçlanmaktadır.

Eser 126 varaktan oluşup içerisinde ayet, hadis, dua ifadeleri ve günlük hayattan olaylar içermektedir. Bâblar, ayetler, hikâyeler, hadisler rüya yorumunun açık ve anlaşılır olmasına katkı yapmışlardır.

Rüya Kavramı

Arapça bir kelime olan rüya; görmek anlamındaki rü'yet kökünden türeyen ve uyku sırasında zihinde beliren görüntülerin bütününe ifade eden bir sözcüktür.¹ Türkçede rüya kelimesinin karşılığı olarak tüş (düş) kelimesi kullanılır. Eski Uygur Türkçesi metinlerinde bu kelime tüşamak şekliyle geçer.²

Rüya Çeşitleri

Rüya kavramı hakkında çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Dinî literatürde rüya kavramı üç başlıkta ele alınmıştır.

1. Rahmânî Rüya

Rüya denildiğinde ilk akla gelen budur. Bu rüyaya sadık rüya veya sâlih rüya da denilir. Uykuda iken doğrudan veya bir melek vasıtasıyla gerçekleşen rüyadır. Peygamberler, velîler ve temiz inançlı kişiler tarafından görüldüğüne inanılır. Bu rüyalar korkutur, uyarır veya haber verir.

2. Şeytânî Rüya

Şeytanın aldatma, vesvese ve korkutmalarıyla meydana gelen karışık hayaller, düşler, telkinlerdir. Bu tür düşlere ahlâm ve adgâs-ı ahlâm da denir. Bu rüyalar bâtıl kabul edilir, onlara pek itibar edilmez ve tabiri de yapılmaz.

¹ İlyas Çelebi, **İslam Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, c. 35, İstanbul, 2008, s. 306-307.

² Ahmet Caferoğlu, **Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü**, 3. Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1993, s. 169.

3. Nefsânî Rûya

Nefsin telkinleri ve çağrışımları sonucunda olan bu rüyaların kaynağı, kişinin bizzat kendisidir. Bu rüyalar dış etkenler ve günlük meşgalelerle ilgili rüyalarlardır. Kişi uyanırken neyle meşgulse rüyasında da onunla ilgili şeyler görür.³

Tabir

Sözlükte bir *kenarından diğer kenarına geçmek; rüyayı yorumlamak* anlamlarındaki '*abr*' kökünden türeyen tabir, İsmail Hakkı Bursevî tarafından *uykuda görülen hayâlî şekillerden, dışta meydana gelen enfüsî ve âfâkî durumlardan örneklere sahip şekillere geçmek* diye tanımlanmıştır.⁴ Rûya tabiri, uyku sırasında görülen şeyleri somut nesnelere vasıtasıyla yorumlama çabasıdır. Rûya tabiri yapan kişiye muabbir denir. Rüyada görülen şeylerin ileriki bir tarihte yaşanabileceği ihtimali vardır.

İnsanların rüyaları anlama çabalarının başlangıcı, tarihin en eski devirlerine kadar gider. M.Ö. 460-370 yıllarından Hristiyanlığın başlangıcına kadar geçen süre içerisinde 26 adet rûya tabiri kitabının yazıldığı ve Hz. İsa devrinde Kudüs'te 24 rûya tabircisi olduğu bilinmektedir.⁵

İnsanların ciddi bir merak duyduğu ve onlarla bütünleşen rûya, tarih boyunca güncel konular içerisinde yerini almış ve gündelik hayatta kendisine yer bulmuştur. İnsanlar gördükleri rüyayı merak etmiş ve rüyanın gündelik hayattaki anlamını araştırmıştır. Bu araştırma işlemi bazen kendileri gerçekleştirmiş bazen de başkalarına yorumlatmışlardır. Bu araştırma ve yorumlama işlemlerinin sonucunda rüyaların hangi anlamlara geldikleri hakkında bilgiler veren çeşitli rûya tabir-nâmeleri yazılmıştır.

Önemli Rûyâ Tabircileri⁶

Nablûsî yorumcuları on beş tabakaya ayırmıştır:

- 1- Peygamberler: Hz. İbrahim, Hz. Yakub, Hz. Yusuf, Hz. Muhammed
- 2- Sahâbe-i Kirâm: Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Abdullah b. Abbas, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Selam, Ebû Zer-i Gifârî, Enes b. Mâlik, Hz. Âişe, Hz. Esmâ.

³ Çelebi, age., s. 306.

⁴ İsmail Hakkı Bursevî, *Rûhu'l-Beyân*, Eser Yayınları, c. 4 İstanbul, 1986, s. 266.

⁵ Çoruh Hakkı Şinasi, *Rûya Dünyamız*, Kitapçılık Ticaret Ltd. Şirketi Yayınları, İstanbul, 1968, s. 60-61.

⁶ Bu bölüm ve alt başlıkları hazırlanırken şu eserden istifade edilmiştir: Serap Gündüz Tıraşçı, *Tabir-nâme (Dil Özellikleri-Metin-Dizin)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011, s. 12-13.

- 3- Tâbiîn: Said b. Müseyyeb, Hasan-ı Basrî, Ata b. Ebî Rebah, Sâbi, Zührî, İbrahimen-Nehaî, Ömer b. Abdilaziz, Katâde, Mücâhid, Tavus, Saîd b. Cübeyr.
- 4- Fâkihler: Ebû Sevr, Evzaî, Süfyân-ı Servî, Şâfi, Ebû Yusuf, İbni Ebî Leyla, Ahmed b. Hanbel, İshak b. Râhûye, Buveytî, Mansur b. el-Mutemir.
- 5- Zâhidler: Muhammed b. Vasî, Temîm ed-Dârî, Şakîk-i Belhî, Mâlik b. Dirâr, Süleyman et-Teymî, Yahya b. Muaz.
- 6- Tabir İlminde Eser Yazanlar: İbni Sîrîn, İbrahim b. Abdullah b. Kirmânî, Abdullah b. Müslim el-Kuteybe, Ebû Ahmed Halef b. Ahmed er-Râzî.
- 7- Filozoflar: Eflâtun, Mihradiris, Aristoteles, Batlamyus, Yakup b. İshak el-Kindî ve Ebû Zeyd el-Belhî.
- 8- Tabibler: Calinus, Bukrat, Bahtîşar, Ahran, Muhammed b. Zekerîyya er-Râzî.
- 9- Yahudilerden: Yahya b. Ahdîb, Ka'b b. Eşref, Musa b. Yakub.
- 10- Hristiyanlardan: Huneyn b. İshak, Ebû Mihlet, Zeynu't-Taberî.
- 11- Mecusilerden: Hürmüz b. Esrir, Mihr b. Mahdikan, Adıl Mâlik Nûşirivân, Hesimur ve Camasip.
- 12- Arap Müşriklerinden: Ebû Cehl b. Hişâm, Abdullah b. Ubey, Nevfel b. Abdullah, Ömer b. Abdüvüb, İbn-i Zebârî, Ebu Asi.
- 13- Kâhinlerden: Şatîh, Sak Hazreci Evzece, Katamî, Ebû Zurâre.
- 14- Sihirbazlar: Abdullah b. Hilal, Kırad b. Zeyd el-İblî.
- 15- Feraset Sahibi Olanlardan Bazıları: Said b. Sinan, İlyah b. Muâviye, Muâviye b. Gülsüm .

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TABİR-NÂME

1.1. Tabir-nâmeler

Bir kişinin rüyasında gördüğü nesnelere ne anlama geldiğini açıklayan, tabir eden birçok eser yazılmıştır. Bu eserlere tabir-nâme adı verilir. Tabir-nâmelerin manzum şekilleri olmakla birlikte daha çok mensur biçimde yazılmış örneklerine rastlanılmaktadır.

Tabir-nâme türüne ait ilk eserlerin M.Ö. 5000 yılına dayandığı tespit edilmiştir. O dönemlerde Babilliler ve Asurlular, ölü ruhlarının rüyalarda kötü tesirlere sebep olduklarına inanırlardı. Bu kötü cinlerden kurtulmak ve onları yenmek için rüya tanrıçaları Mamu'dan yardım istenirdi. Babil ve Asur rüya kitaplarının büyük bir koleksiyonu Asur Kralı Aşurnasirpal'in kütüphanesinde bulunmuştur.⁷

Birçok medeniyette olduğu gibi İslâm ve Türk dünyasında da rüya tabiri ile ilgili eserler kaleme alınmıştır. Bu eserlerden en eskisi Muhyiddin Arabî'ye ait olduğu belirtilen rüya tâbiri kitabıdır.

1.2. Türkiye Yazma Kütüphanelerinde Bulunan Türkçe Yazma Tabir-nâmeler⁸

1. Müşkil-Güşâ(Küşâ)

SYEK, Antalya Tekelioğlu Bölümü, 508'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Katalog, istinsah tarihi olarak H. 1081 (M.1669)'i veriyor. Ancak eser üzerinde doktora tezi çalışan Hatice Eminoğlu, tarihi H.891 (M.1496) olarak veriyor. Eser 308 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı harekeli nesihdir. Ölçüleri: 237x173; 183x109 mm'dir.

⁷ Umay Günay, *Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2015, s. 117.

⁸ Bu bölüm ve alt başlıkları hazırlanırken şu eserden istifade edilmiştir: Adem Balaban, *Türkçe Yazma Tabirnameler*, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 2014, s. 112-126.

2. Tabirname

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 4625'te kayıtlıdır. Kütüphaneye satın alınmıştır. Eserin bazı kısımları eksik ve baş tarafı lekeli. Halil Bin Şahin'in (Ö. 893) El-işârât li-ilm el-İbara adlı eserinin ihtisar ve ilavelerle yazılan tercümesi olduğu anlaşılmaktadır. Sınıflama yeri: 297/133, müstensihisi, Davud bin Hacı Selim'dir. H. 930 tarihinde istinsah edilmiştir. Toplam 243 varak olup her varakta 17 satır vardır. Ölçüleri 207x147; 155x90 mm'dir.

3. Tabirname

SYEK, Ayasofya 1734 numarada kayıtlıdır. Müstensihisi Hüsrev Bin Abdullah'tır. H. 982'de istinsah edilmiştir. İbn-i Sîrîn'den tercüme edilen bir tabirnamedir. Eser 90 varak olup her sayfada 12 satır vardır. Ölçüleri 15x22; 8,5x15 cm'dir.

4. Tabirname

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 571/1'de kayıtlıdır. Müstensihisi Kurd Muhammed bin Ömer'dir. (H. 996). Eser 24-29 varaklar arasındadır. Her varakta 16 satır vardır. Ölçüleri 188x118 135 X85 mm'dir.

5. Tabirname

SYEK, Hekimoğlu 591 numarada kayıtlıdır. Müstensihisi Cemaleddin Muhammed El-Kirmanî'dir. 27 Ramazan 1009'da (M.1601) istinsah edilmiştir. Eser 285 varak olup her sayfada 17 satır vardır. Harekesiz talikle yazılmıştır. Arapça ibareler harekelidir. Ölçüleri 18x28,5/11,5x19 cm'dir. 285b'de vakıf mührü vardır.

6. Tabirname

SYEK . Hacı Mahmud 6237 numarada kayıtlıdır. Müstensihisi belli değildir. H. 1040 (M. 1631) tarihinde istinsah edilmiştir. Eser 169 varak olup her sayfada 17 satır vardır. Harekeli reyhanî nesihle yazılmıştır. Ölçüleri 18,5x27; 13x22,5 cm'dir.

7. Tabirname

SYEK, Reisül-Küttab 450 numarada kayıtlıdır. Müstensihisi, Muhammed Bin Mustafa'dır. Rebiü'l-ahir 1110 (M.1699) tarihinde istinsah edilmiştir. Eser 219 varak olup her sayfada 15 satır

vardır. Harekesiz nesihle yazılmıştır. Baş kısmında 8 varaklık muhteviyatı vardır. Ölçüleri 16x22/9.5x17,2 cm'dir.

8. Tabirname

SYEK, Bağdatlı Vehbi Efendi 939 numarada kayıtlıdır. Müstensihi Hüseyin Mustafa Yakıcı-zade'dir. 28 Rebiü'l-Evvel 1167 (M.1754) tarihinde istinsah edilmiştir. Eser 37 varak olup her sayfada 17 satır vardır. Harekesiz nesihle yazılmıştır. Ölçüleri 15,5x20; 10x15 cm'dir.

9. Tabirname

SYEK Hacı Mahmud 6242 numarada kayıtlıdır. Eser içinde iki ayrı tabirname bulunmaktadır. 37a'da ilk nüshanın H. 1206 (M.1792) istinsah tarihi vardır. 37b'den sona kadar devam eden nüshanın istinsah tarihi ve müstensihi belli değildir. 46 varak olan eserin her sayfasında 13 satır vardır. Ölçüleri, 14,5x22; 7,5x12,5 cm'dir.

10. Tabirname

SYEK, Antalya Tekelioğlu 507 numarada kayıtlıdır. 13 Rebi'ül-Evvel 1234 (M.1819) tarihinde Ahmed Nesimi tarafından istinsah edilmiştir. Baş kısmı eksiktir. Eser 103 varak olup her sayfada 17 satır vardır. Harekesiz rik'a ile yazılmıştır. Ölçüleri 15x21; 9,3x17 cm'dir.

11. Tabirname

SYEK, Reşid Efendi 1327 numarada kayıtlıdır. Yazarı Muhammed Bursavî'dir. İstinsah tarihi ve müstensihi belli değildir. Eser 177 varak olup her sayfada 21 satır vardır. Harekesiz nesihle yazılmıştır. Ölçüleri 16,8x24,5/11x18,5 cm'dir.

12. Tabirname Türkî

SYEK, Hekimoğlu 588 numarada kayıtlıdır. Müstensihi Ahmed-i Dâî'dir. Eser 215 varak olup her sayfada 13 satır vardır. Muhteviyatın verildiği 1b-10b'den sonra asıl metin başlamaktadır. Ölçüleri 16,5x25/9,7x16,3 cm'dir.

13. Tabirname Türkî

İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Muallim Cevdet, nu: 026'da kayıtlıdır. Müstensihi Ahmed-i Dâî'dir.

14. Tabirname

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 812/A2 numarada kayıtlıdır, kütüphaneye satın alınmıştır. Eser 44-52+21 varaktır. Ölçüleri 205x144 / 160x110 mm'dir. Eserin sonunda 21 yaprak Manzum ve mensur hikâyeler vardır.

15. Tabirname-i Tarikat-ı Aliye

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 412/1'de kayıtlıdır. Eserin tamamı üç varaktır. Her varakta 27 satır vardır. Ölçüleri, 250x178; 205x140 mm'dir.

16. Tabirname

Haraççioğlu 1090'da kayıtlıdır. Müstensihi Aişe bintü Şaban. Eser 74 varak olup her varakta 19 satır vardır. Ölçüleri 197x142; 149x70 mm'dir.

17. Kamilü't-tabir

SYEK, Ayasofya 1732 numarada kayıtlıdır. Müstensihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 119 varak olup her sayfada 17 satır vardır. 74a'dan sonra satır sayısı artmaktadır. Harekesiz talik ve harekesiz nesihle yazılmıştır. Ölçüleri 18,5x25,5; 12,5x19,5 cm'dir.

18. Tüş Tabirnamesi

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 5031/135'te kayıtlıdır B. Müstensihi Timur Ali Bin Abdülkerim'dir. Kütüphaneye kitabın sahibi tarafından verilmiştir. 192 varak, her sayfada 13 satır olarak düzenlenen el yazması kitap, 200x160 mm ebatlarında dış hacme, 130x100 mm yazı ebadına sahiptir, eksik varak bulunmamaktadır.

19. Tabirname

SYEK, İsmihan Sultan 306 numarada kayıtlıdır. Müstensihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 225 varak olup her sayfada 23 satır vardır. Harekesiz talik ile yazılmıştır. Ölçüleri 22x33; 14,5x23,5 cm'dir.

20. Mirac El-Ervah Fi Kavâid Et-Tabir

MK, BİYEK, Genel Bölüm, 572/4'te kayıtlıdır. Müstensihî Muhammed Bin Muhammed El-Aksarayî'dir. Eser 21-45 varaklar arasında olup her varak 17 satırdır. Eserin ölçüleri, 163x107; 123x80 mm'dir. Satın alma yoluyla temin edilmiştir.

21. Tabirname

SYEK, Mihrişah Sultan 177 numarada kayıtlıdır. Yazarı Muhammed ibni Hasan ibni Aliyyi'l-Hüseyn'dir. Müstensihî yoktur. Yazım veya istinsah tarihi belli değildir. Eser 90 varak olup her sayfada 21 satır vardır. Harekeli nesihle yazılmıştır. Ölçüleri: 153x105; 113x58 cm'dir. (SYEK, Yazma Bağışlar 4271 numaradaki tabir-namenin nüshasıdır.)

22. Tabirname

SYEK, Yazma Bağışlar 4271 numarada kayıtlıdır. Yazarı Muhammed ibni Hasan ibni Aliyyi'l-Hüseyn'dir. Müstensihî Hasan Bin Mustafa'dır. Yazım veya istinsah tarihi belli değildir. Eser 155 varak olup her sayfada 15 satır vardır. Harekeli nesihle yazılmıştır. Ölçüleri: 153x105; 113x58 cm'dir. (SYEK, Mihrişah Sultan 177 numaradaki tabirnamenin nüshasıdır.)

23. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 2668/1'de kayıtlıdır. Eser Cafer es Sadık b. Muhammed Bakır'ın eserinin bir tercümesidir. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Eser 98 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 200x135; 153x103 mm'dir.

24. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 1729/1'de kayıtlıdır. Eser Muhammed İbni Sîrîn'den tercümedir. Müstensihî Abdullah bin Musliheddin'dir. İstinsah tarihi H. 1157 (M.1743)'dir. Eser 47 varak olup her varakta 17 satır vardır. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 210x1140; 160x90 mm'dir.

25. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 478/1'de kayıtlıdır. Yazarı belli değildir. Müstensihî Muhammed bin Mustafa'dır. İstinsah tarihi H. 1260 (M.1843)'dir. Eser 38 varak olup her varakta 17 satır vardır. Yazı türü rika'dır. Ölçüleri: 178x120; 147x77 mm'dir.

26. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 2921/1'de kayıtlıdır. Yazarı belli değildir. Müstensihi Sıdkî'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 48 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı türü kaba nesihdir. Ölçüleri: 210x155; 170x115 mm'dir.

27. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 906/2'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 52 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı türü harekeli nesihdir. Ölçüleri: 212x153; 162x85 mm'dir.

28. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 2511/2'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 58 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 167x106; 107x57 mm'dir.

29. Tabirname

MK, 06 Mil Yz A 3625/4'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 17 varak olup satır sayıları değişiktir. Yazı türü medrese neshidir. Ölçüleri: 160x105 mm'dir.

30. Tabirname-i İbni Sîrîn-i Âfâkî⁹

MK, 06 Mil Yz A 2366'da kayıtlıdır. Yazarı Şeyh Ali Bin Şeyh Abdullâh Muhammed Bin Hasenî El-Mavsilî'dir. Yazım tarihi belli değildir. Eser 141 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı türü harekeli nesihdir. Ölçüleri: 166x105; 105x62 mm'dir.

31. Tabirname-i Kebir

MKYB, Isparta İHK Bölümü, 32 Hk 655'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 175 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 235x150; 175x110 mm'dir.

⁹ Çalışmaya kaynaklık eden nüshadır.

32. Tuhfetü'l-Mulûk

MKYB, Isparta Uluborlu İlçe Halk Kütüphanesi Bölümü, 32 Ulu 60/2'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. İstinsah tarihi H. 1242 (M.1825)'dir. Eser 12 varak olup her varakta 33 satır vardır. Yazı türü taliktir. Ölçüleri: 235x150; 175x110 mm'dir.

33. Tabirname

MKYB, Gaziantep İHK Bölümü, 27 Hk 291'de kayıtlıdır. Yazarı Şeyh Ahmed Gülşenî'dir. Yazım tarihi H. 1120 (M.1707)'dir. Eser 170 varak olup her varakta 25 satır vardır. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 260x160; 180x85 mm'dir.

34. Terceme-i Tabirname

Balıkesir İHK, 10 Hk 499/1'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 23 varaktır.

35. Tabirname

MK, Tokat Zile İlçe Halk Kütüphanesi Bölümü, 60 Zile 360/4'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 32 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı türü nesih kırmasıdır. Ölçüleri: 168x115; 125x70 mm'dir.

36. Tabirname

MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3440/1'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. İstinsah tarihi H. 1235 (M.1818)'dir. Eser 56 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı türü medrese rikasıdır. Ölçüleri: 160x110; 120x70 mm'dir.

37. Tabirü'l-Menamat

Kastamonu İHK, 37 Kast 4'de kayıtlıdır. Müstensihî Edirneli Hacımusallî'dir. İstinsah tarihi H. 991 (M.1582)'dir. Eser 153 varaktır. Satır sayısı değişiktir. Yazı türü nesihdir. Ölçüleri: 240x145 mm'dir.

38. Terceme-i Tuhfetü'l-Mulûk

Çorum Hasan Paşa İHK, 19 Hk 3099'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 10 varak olup her varakta 29 satır vardır. Yazı türü taliktir.

39. Terceme-i Tuhfetü'l-Mulûk

Çorum Hasan Paşa İHK, 19 Hk 3099'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 67 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı türü nesihtir. İbrahim bin Kirman ve Muhammed bin Sirin kitaplarından derlenmiştir. Ölçüleri: 195x115; 125x60 mm'dir.

40. Tabirname

Çorum Hasan Paşa İHK, 19 Hk 3100'de kayıtlıdır. Yazarı, müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 106 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı hareketli nesihtir. Ölçüleri: 195x130; 130x75 mm'dir.

41. Tabirname

Kastamonu İHK, 37 Hk 1226/6'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 50 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı nesih kırmasıdır. Ölçüleri: 215x150 mm'dir.

42. Tabirname

Manisa İHK, 45 Hk 5373/2'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 258 varak olup her varakta 19 satır vardır. Yazı nesihtir. Ölçüleri: 202x154; 200x114 mm'dir.

43. Saatname

MKYB, Burdur İHK Bölümü, 15 Hk 475'te kayıtlıdır. Yazarı Hibet-Allâh Gözcü İbrahim'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 132 varak olup her varakta 17 satır vardır. Yazı hareketli nesihtir. Ölçüleri: 197x120; 135x65 mm'dir.

44. Tercüman-ı Gannam-ı Hanbelî

MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 2722'de kayıtlıdır. Yazarı Ebu Tahir İbrahim bin Yahya b. Ganim El-Hanbeli El-Makdisî'dir. Müstensihi, Mehmed Said'dir. Çankırı'da istinsah etmiştir. İstinsah tarihi H. 1121 (M.1708)'dir. Eser 239 varak olup her varakta 21 satır vardır. Yazı medrese rikasıdır. Ölçüleri: 198x125; 145x80 mm'dir.

45. Kitab-ı Vaki

MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3918'de kayıtlıdır. İstinsah tarihi H. 1189 (M.1774)'dur. Eser 108 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı türü taliktir. Ölçüleri: 215x160; 170x95 mm'dir.

46. Terceme-i Tabirname

MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3001/1'de kayıtlıdır. İstinsah tarihi H. 1261 (M.1844)'dir. Eser 53 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı nesihdir. Ölçüleri: 240x150; 170x95 mm'dir.

47. Tabirname

MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3952/1'de kayıtlıdır. Yazarı Mehmed Bin Hasan Bin Ali El-Hüseyn'dir. İstinsah tarihi H. 1263 (M.1846)'tür. Eser 79 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı harekeli nesihdir. Ölçüleri: 160x105; 105x55 mm'dir.

48. Tuhfetü'l-Mulûk

Kastamonu İHK, 37 Hk 4957/3'te kayıtlıdır. Yazarı Muhammed B. Hasan B. Ali El-Hüseyn'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 3+110 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı divanî kırmasıdır. Ölçüleri: 200x130; 135x75 mm'dir.

49. Rüyaname

MKYB, 06 Mil Yz A 6525'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. İstinsah tarihi H. 1289 (M.1872)'dir. Eser 21 varak olup her varakta 14 satır vardır. Yazı nesihdir. Ölçüleri: 155x97; 120x75 mm'dir.

50. Terceme-i Kamili't-Tabir

MKYB, 06 Mil Yz B 628'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 371 varak olup her varakta 19 satır vardır. Yazı harekeli nesihdir. Ölçüleri: 202x154; 200x114 mm'dir. Kamilü't-Tabir'in tercümesi (Ebul Fazl Hüseyin Bin İbrahim Et-tiflîsî)

51. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 6525'te kayıtlıdır. Yazarı İbni Sîrîn'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 55 varak olup her varakta 17 satır vardır. Yazı nesih sülüstür. Ölçüleri: 155x115; 125x60 mm'dir.

52. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 4420/5'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 45 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı nesihdir. Ölçüleri: 205x140; 150x90 mm'dir.

53. Kitab-ı Tabirat

MKYB, 06 Mil Yz A 3518'de kayıtlıdır. Yazarı, Muhammed B. Hasan B. Ali El-Hüseyin'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 59 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı taliktir. Ölçüleri: 200x130; 150x80 mm'dir.

54. Terceme-i Tabirname

Balıkesir İHK, 06 Hk 3001/1'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 20 varaktır.

55. Tabirname

Nuruosmaniye Yazma Eserler Kütüphanesi, 34 Nk 4982/4'te kayıtlıdır. Yazarı İbni Sîrîn'dir. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 27 varaktır.

56. Tabirname

İMİK, Ali Emirî Koleksiyonu, 34 Ae Şeriyeye 545/1'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 60 varak olup 13 satırdır. Ölçüleri: 201x1148; 145x91 mm'dir.

57. Tabirname

İMİK, Ali Emirî Koleksiyonu, 34 Ae Şeriyeye 546'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 30 varak olup 21 satırdır. Ölçüleri: 177x130; 153x100 mm'dir.

58. Tabirname

İMİK, Ali Emirî Koleksiyonu, 34 Ae Şeriyeye 545/1'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 60 varak olup 13 satırdır. Ölçüleri: 201x1148; 145x91 mm'dir.

59. Tabirname

MKYB, Konya İHK Bölümü, 42 Kon 1535'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 44 varaktır.

60. Tabirname

MKYB, Konya İHK Bölümü, 42 Kon 3407'de kayıtlıdır. Yazarı Ahmet Gülşeni'dir. İstinsah tarihi H. 1126'dır.

61. Tabir-nâme-i Kebir

MKYB, Konya İHK Bölümü, 42 Kon 3726'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 171 varaktır.

62. Düşname

Konya Karatay Yusufaga Kütüphanesi, 42 Yu 8130'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihisi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 54 varaktır. Her varakta 17 satır vardır. Ölçüleri: 217x145; 140x60 mm'dir. Yazı türü nesihdir.

63. Mülûk

MKYB, Konya İHK Bölümü, 42 Kon 5825'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 97 varaktır.

64. Mirâcü'l-Ervâh

MKYB, 06 Mil Yz A 2013'te kayıtlıdır. Yazarı Abd el-Latîf b. Durmuş Fâkih b. Selîm Fakih'tir. Müstensihi ise Muhammed Şakir'dir. İstinsah tarihi H. 1324 (M.1905)'tir. Eser 19 varak olup her varakta 16 satır vardır. Yazı nesihtir. Ölçüleri: 180x125-151x90 mm'dir.

65. Vâkıanâme

MKYB, 06 Mil Yz A 4353/1'de kayıtlıdır. Yazarı Veysî Üveys b. Mehmed Alaşehrî'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 1b-11b arası 11 varak olup her varakta 25 satır vardır. Yazı çeşidi rikadır. Ölçüleri: 240x135 - 212x120 mm'dir.

66. Tabirname (Tuhref-i Tabir-i Seba)

MKYB, 06 Mil Yz A 4420/5'te kayıtlıdır. Yazarı Bahri El Urvavî'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 132b-177b arası 45 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 205x140 - 150x90 mm'dir.

67. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz FB 555/15'te kayıtlıdır. Yazarı İbrahim Hakkı Erzurumî (öl. 1195/1781)'dir. Müstensihi Yusuf en-Nesim'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 85b-88b arası 3 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 158x100-124x73 mm'dir. Manzum bir eserdir.

68. Tabirname (Haza Tabir-Nameti'ş-Şerife)

MKYB, 06 Mil Yz A 2368/1'de kayıtlıdır. Yazarı Karabaş Uzun Ali Efendî eş-Şabânî (1611-1686)'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 1b-5a arası 5 varak olup her varaktaki satır sayısı değişiktir. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 170x123 mm'dir.

69. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 2368'de kayıtlıdır. Yazarı Karabâş Alî Efendî'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 10 varak olup her varakta 22 satır vardır. Yazı çeşidi rikadır. Ölçüleri: 170x123 - 145x90 mm'dir.

70. Tabirname-i Meşayih

MKYB, 06 Mil Yz A 2927/5'te kayıtlıdır. Yazarı Ayšî Mehmed Tîrevî (öl. 1061/1651)'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 13b-15b arası 2 varak olup her varakta 25 satır vardır. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 210x145 - 165x120 mm'dir.

71. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 3268'de kayıtlıdır. Yazarı Molla Mustafa b. Molla Kumru b. Boynueğri Süleyman'dır. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1226 (M. 1810)'dır. İstinsah yeri Kayseri'dir. Eser 103 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı çeşidi nesih kırmasıdır. Ölçüleri: 205x147-175x115 mm'dir.

72. Tabiratü'l-Vakıat (Tabiratül-Vakıat li-Ehliş-Sülük bi-Esmâil-İlâhiyât vel-Mayetil-Muhammediye)

MKYB, 06 Mil Yz A 1796/5'te kayıtlıdır. Yazarı Niyâzî Mısrî Mehmed b. Alî Malâtî (1027-1105/1618-1694)'dir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 143b-145a arası 2 varak olup her varakta 18 satır vardır. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 197x125-140x80 mm'dir.

73. Tabiratü'l-Vakıat (Tabiratül-Vakıat li-Ehliş-Sülük bi-Esmâil-İlâhiyât vel-Mayetil-Muhammediye)

MKYB, 06 Mil Yz FB 503/8'de kayıtlıdır. Yazarı Niyâzî Mısrî Mehmed b. Alî Malâtî (1027-1105/1618-1694)'dir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 41b-42a arası 2 varak olup her varaktaki satır sayısı değişiktir. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 190x125-160x100 mm'dir.

74. Tabiratü'l-Vakıat, Niyazi-i Mısrî

SYEK, Hacı Mahmud Efendi Bölümü, Numara, 3346/10

75. Tabiratü'l-Vakiat, Niyazi-i Mısri

SYEK, Hacı Mahmud Efendi Bölümü, Numara, 2443/6

76. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 4687/4'te kayıtlıdır. Yazarı Karabaş Şeyh Muhammed el-Kâdirî el-Eşrefî Kastamonî'dir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1251 (M.1834)'dir. Eser 12a-20b arası 8 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 248x182-160x102 mm'dir.

77. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 4687/3'te kayıtlıdır. Yazarı Şeyh Ahmed el-Kâdirî'dir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1251 (M.1834)'dir. Eser 7b-11b arası 4 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 248x182-160x102 mm'dir.

78. Tabirname (Tabir-nâme-i meşayih)

MKYB, 06 Mil Yz FB 503/10'da kayıtlıdır. Yazarı Mehmed Efendî Tirevi'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 43b-44b arası 1 varak olup her varakta 29 satır vardır. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 190x125-162x100 mm'dir.

79. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 2922/1'de kayıtlıdır. Yazarı belli değildir. Müstensihi Sıdkî'dir. Yazım ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 5b-48b arası 43 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı çeşidi kaba nesihtir. Ölçüleri: 210x155-170x115 mm'dir.

80. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz Cönk 58/4'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihi belli değildir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1271 (M.1853)'dir. Eser 7 varak olup her varakta 15 satır vardır. Yazı çeşidi Arap nesihtir. Ölçüleri: 210x155-170x115 mm'dir.

81. Tabirname-i Tarikat

İMİK, Ali Emiri Bölümü 34 Ae Şer'iyye 1312/2 numarada kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 140b-165a arası 25 varak olup her varakta 12 satır vardır. Yazı çeşidi rikadır. Ölçüleri: 176x112,129x65 mm'dir.

82. Tabirname (Mecmûa-i Eşâr)

MKYB, 06 Mil Yz A 3957'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 21 varak olup her varaktaki satır sayısı değişiktir. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 215x152 mm'dir.

83. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 1251/4'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1218 (1802)'dir. Eser 102b-105b arası 3 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı çeşidi nesihdir. Ölçüleri: 150x100-100x70 mm'dir.

84. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 4243/8'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 77b-80a arası 3 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı çeşidi harekeli nesih kırmasıdır. Ölçüleri: 165x115-115x70 mm'dir.

85. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 9706'da kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 28 varak olup her varakta 19 satır vardır. Yazı çeşidi nesihdir. Ölçüleri: 210x145-150x100 mm'dir.

86. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz Cönk 65/3'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 19a-37a arası 18 varak olup her varakta 14 satır vardır. Yazı çeşidi taliktir. Ölçüleri: 208x118-195x105 mm'dir.

87. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 1881/7'de kayıtlıdır. Yazarı Şeyh Ahmed el-Kâdirî'dir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1205 (1789)'tir. Eser 132b-133b arası 1 varak olup her varakta 16 satır vardır. Yazı çeşidi nesih kırmasıdır. Ölçüleri: 225x148-175x113 mm'dir.

88. Tabirname

MKYB, 06 Mil Yz A 1251/4'te kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1218 (1802)'dir. Eser 102b-105b arası 3 varak olup her varakta 11 satır vardır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 150x100-100x70 mm'dir.

89. Tabirname

İMK, Ali Emiri Bölümü, 34 Ae Arabi 4327/5'te kayıtlıdır. Yazarı Karabâş Veli, Ali b. Alaeddin(ö.1097 H.)'dir. Müstensihî Muhammed Kamil b. Mustafa'dır. Yazım tarihi belli değildir. İstinsah tarihi 1293 (M.?)'tür. Eser 109-113 arası 4 varak olup her varakta 17 satır vardır. Yazı çeşidi Arap taliktir. Ölçüleri: 235x165,141x80 mm'dir.

90. Tabirname-i Telif-i Şeyh Ali

Nuruosmaniye Kütüphanesi numara 34 Nk 4975/2'de kayıtlıdır. Yazarı ve müstensihî belli değildir. Yazım tarihi ve istinsah tarihi belli değildir. Eser 90-108 arası 18 varaktır. Yazı çeşidi nesihtir. Ölçüleri: 210x145-150x100 mm'dir.

91. Tabirname-i Meşayih

SYEK, H. Bölümü 503 numarada kayıtlıdır. Yazarı Abdülgaflar b. Ramazan'dır.

92. Et-Tabirül-Kadiri

SYEK, Laleli Bölümü Numara 1658'de kayıtlıdır. Yazarı Ebu Said Nasr B. Yakub'tur.

93. Et-Tabirül-Kadiri, El-Dinavari Ebu Said Nasr B. Yakub.

SYEK, Yeni Camii Bölümü, Numara, 699

94. Rüya Tabiri Hakkında Bir Eser

SYEK, Hacı Mahmud Efendi Bölümü, Numara 6234-6235'te kayıtlıdır. Yazarı Kirmanî'dir.

95. Kitab-ı Tabirname-i Bi't-Türkî

SYEK, numara, 173

96. Müşkil-Küşa

SYEK, Yazma Bağışlar Bölümü Numara 2778'de kayıtlıdır. Yazarı Pir Şehsuvarzade Hamdullah'tır. Eser 313 varak olup her varakta 15 satır vardır. Ölçüleri: 218x145;175x105 mm'dir.

97. Rüya İlmi ve Tabirleri

SYEK, Serez Bölümü, numara, 1741

98. Tabirname-i Meşayih

SYEK, Hacı Mahmud Efendi Bölümü Numara 27/9'da kayıtlıdır. Yazarı belli değildir. Eser 47-50 varaklar arasındadır. Ölçüleri: 235x165, 175x115 mm'dir.

99. Tabirname

SYEK, Bağdatlı Vehbi Efendi Bölümü, Numara, 941

100. Tabirname, (Kısa Risale)

SYEK, Reşid Efendi, Bölümü, Numara, 593/2, (Der-Kenar)

101. Risale-i Tabiratül-Vakıat

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar Bölümü, 6374

102. Risale-i Tabirname

DTCF Kütüphanesi, Müteferrik Koleksiyonu, Numara, 364

103. Tabirname

Muhammet B. Hüsnü, DTCF Kütüphanesi, numara, 487

104. Tabirname

Seyyid Ahmet. DTCF Kütüphanesi, nu. 486

105. Tabirname

DTCF Kütüphanesi, numara, 505

106. Tabirname, (Manzum)

Beyazıt Devlet Kütüphanesi Ayasofya Bölümü, Numara, 1802

Milli Kütüphane'deki kırk civarında tabir-nâme yanında Süleymaniye Kütüphanesi'nde ikisi Farsça, yedisi Arapça, geri kalanları Türkçeye tercüme yoluyla girenler olmak üzere biri manzum yetmiş kadar tabir-nâme tesbit edilmiştir.¹⁰ Bu sayılardan da anlaşıldığı gibi Türk edebiyatında tabir-nâmelerin yeri ve önemi oldukça büyüktür.

1.3. Tabir-nâmeler Üzerine Yapılan Çalışmalar¹¹

1.3.1. Tezler

1. Tezin adı: Tüş Tabir-nâmesi, Timur Ali Bin Abdülkerim (İnceleme-Metin-İndeks)

Tezi hazırlayan: Şükrü Baştürk,

Danışman: Prof. Dr. Hatice Şahin

Tezin türü: Doktora Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 2008

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabirnameler hakkında genel bilgi verilmiş, Türkiye kütüphanelerinde tespit ettiği 19 adet tabirname hakkında kısa bilgi vermiş daha sonra Çağatay

¹⁰Orhan Şaik Gökyay, "Tabir-nâme", **Tarih ve Toplum**, C. 16, İstanbul, 1991, s. 204-206.

¹¹ Bu Bölüm ve alt başlıkları hazırlanırken şu eserden istifade edilmiştir: Balaban, age., s. 127-131.

türkçesi hakkında bilgi vermiş ve çalıştığı nüshayı tanıtmıştır. Eserin ses ve şekil bilgisi özellikleri üzerine bir icelme yapmıştır. İkinci bölümde, 197 varak olan metin 96'ya kadar çevriyazıya aktarılmış, üçüncü bölümde ise metnin sadece ana kelimelerinin anlamlarının verildiği indeksi yapılmıştır.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: BYBEK Genel Kütüphane 5031 numarada kayıtlı nüsha

2. Tezin adı: Müşkil-Güşa-Tabir-nâme (Dil bilgisi-Metin-Dizin)

Tezi hazırlayan: Hatice Eminoğlu

Danışman: Doç. Dr. Emine Yılmaz

Tezin türü: Doktora Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 2003

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabirnameler hakkında genel bilgi verilmiş, Türkiye kütüphanelerinde tespit ettiği yaklaşık 70 tabirnamenin listesini vermiş. Eserin ses ve şekil bilgisi özellikleri üzerine bir icelme yapmıştır. Çalıştığı nüshayı tanıtmış, eser hakkında bilgi vermiştir. İkinci bölümde, 308 varak olan metin çevriyazıya aktarılmış, üçüncü bölümde ise metnin dizini yapmıştır. Tezin arkasına çalışılan metnin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Süleymaniye Kütüphanesi, Antalya Tekelioğlu Bölümü, 508 numarada kayıtlı nüsha

3. Tezin adı: Türkçe Rüya Tabir-nâmeleri ve İbn-i Sirin'den Tercüme Edilen Bir Tabir-nâme(İnceleme-Metin-İndeks)

Tezi hazırlayan: Arzu Erdoğan

Danışman: Prof. Dr. Emine Gürsoy Naskali

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 1993

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabir-nâmeler hakkında genel bilgi verilmiş, Süleymaniye ve Nuru Osmaniye kütüphanelerinde tespit ettiği 11 adet uzun tabirname hakkında kısa bilgi vermiş ve 15 adet kısa tabirnamenin listesini vermiş. Daha sonra 1947-1987 yılları arasında yayınlanan 113 adet matbu tabirnameyi kısa kısa tanıtmış. Matbu tabirnameleri derli toplu bulabileceğimiz iyi bir kaynak olmuş. Daha sonra çalıştığı metindeki rüyada görülen varlıkların konularına göre çok güzel bir tasnifi yapılmış. İkinci bölümde, 90 varak olan metin çevriyazıya

aktarılmış, üçüncü bölümde ise metnin konu tasnifi yapılmıştır. Tezin arkasına çalışılan metnin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Süleymaniye Kütüphanesi, Ayasofya Bölümü, 1734 numarada kayıtlı nüsha

4. Tezin adı: Kitabut-Tabir (Tabir-nâme-i Türkî)

Tezi hazırlayan: Sadi Yılmaz

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Topaloğlu

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili

Yıl: 1998

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabirnameler hakkında genel bilgi verilmiş, eserin müellifi Ahmed-i Daî hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, 210 varaklık metnin 100 varaklık kısmı çevriyazıya aktarılmış, üçüncü bölümde metnin dizini yapmıştır.

Üzerinde çalıştığı Nüsha: Süleymaniye Kütüphanesi, Hekimoğlu Ali Paşa Bölümü, 588 numarada kayıtlı nüsha

5. Tezin adı: Eski Anadolu Türkçesine Ait Bir Tabir-nâme (İnceleme-Metin-Dizin)

Tezi hazırlayan: Sümeyra Sönmez Açık

Danışman: Dr. Emine Erdoğan

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 2009

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabirnameler hakkında çok kısa bilgi vermiş, çalıştığı nüshayı tanıtmış, eser hakkında bilgi vermiştir. İkinci bölümde eserin ses ve şekil bilgisi özellikleri üzerine bir inceleme yapmıştır. Üçüncü bölümde, 98 varak olan metin çevriyazıya aktarılmış, dördüncü bölümde ise metnin dizini ve sözlüğünü yapmıştır. Tezin arkasına çalışılan metnin tıpkıbasımı eklenmiştir.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Süleymaniye Kütüphanesi, Mihrişah Sultan Bölümü, 177 numarada kayıtlı nüsha

6. Tezin adı: Tabir-nâme (İnceleme-Metin-Dizin)

Tezi hazırlayan: Ali İhsan Avcu

Danışman: Prof. Dr. Ayşehan Deniz Abik

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 2008

Açıklama: Bu tez hakkında Prof. Dr. Ayşehan Deniz Abik'in yönettiği tezler dosyasında bu eser üzerinde Yüksek Lisans çalışması yapıldığını gördük. Ama Çukurova Üniversitesi kütüphanesinde ve YÖK Kütüphanesinde esere ulaşamadık.

7. Tezin adı: Tabir-nâmeler Üzerine Bazı Araştırmalar

Tezi hazırlayan: Faruk Meral

Danışman: Yard. Doç. Dr. Pakize Aytaç

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalı

Yıl: 1996

Açıklama: Girişte rüya ve tabirnamelerden genel olarak bahsedilmiş. Birinci bölümde uyku ve rüyanın ampirik mahiyetinden bahsetmiş, rüya görmenin ne olduğunu ifade etmiş. İkinci bölümde, rüya olgusunun mahiyetini tarihi şahsiyetlerin rüyalarından örnekler anlatmış. Üçüncü bölümde rüya ve psikanalizi ele alıp değerlendirmiş. Dördüncü bölümde ise rüya sembol ilişkisini anlatmış ve el yazması bir tabirnameyi sadeleştirerek çevriyazıya aktarmıştır.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Milli Kütüphane, Adnan Ötügen Yazmalar Bölümü, 3518 numarada kayıtlı nüsha

8. Tezin adı: Seyyid Süleyman'ın Tabir-nâmesi Üzerine Bir Çalışma

Tezi hazırlayan: Ahmet Yaşar Zengin

Danışman: Yard. Doç. Dr. Pakize Aytaç

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalı

Yıl: 1997

Açıklama: Birinci bölümde uyku ve rüyanın tanım ve içeriği hakkında bilgi verilmiş. Rüyanı tasavvuf, halk edebiyatı vs. yönüyle ele alıp incelemiş. İkinci bölümde, Kur'an, sünnet ve sahabe rüya ve örnekleri anlatılmış. Üçüncü bölümde ise çalıştığı tabirnameyi çevriyazıya aktarmıştır.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Milli Kütüphane, 1061 A 97 numarada kayıtlı nüsha

9. Tezin adı: İbn Sirin'in Cevamiu't-Tabir Fi'r-Rüya Adlı Eseri

Tezi hazırlayan: İbrahim Tabak

Danışman: Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı

Yıl: 1999

Açıklama: Birinci bölümde İbn Sîrîn'in ve Cevamiu't-Tabir Fi'r-Rüya adlı eseri hakkında bilgi vermiş, İbni Sîrîn ve İmam-ı Nablusi'nin eserlerinden karşılaştırma yapmış. İkinci bölümde arapça metni vermiş. Üçüncü bölümde Arapça olan metin Türkçeye tercüme edilmiştir.

10. Tezin adı: Rüyada Hadis Rivayeti Ve Hz. Peygamberi Rüyada Görmenin Dini Değeri

Tezi hazırlayan: Hatice Dülber

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Ankara Üniversitesi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yıl: 1997

11. Tezin adı: Kur'an- ı Kerim'de Rüya Kavramı,

Tezi hazırlayan: Bünyamin Açıkalm

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Ankara Üniversitesi Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yıl: 1996

12. Tezin adı: Hazâ Kitab-ı Tabirname Kavli-i Câ'fer-iSadık (Giriş- İnceleme- Metin- Dizin)

Tezi hazırlayan: Sibel Öz

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Osman Özer

Tezin türü: Yüksek Lisans Tezi

Üniversite / Enstitü / Anabilim Dalı: Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı / Yeni Türk Dili Bilim Dalı

Yıl: 2016

Açıklama: Birinci bölümde, rüyanın tanımı ve tabirnameler hakkında genel bilgi verilmiş, daha sonra eserin ses ve şekil bilgisi özellikleri üzerine bir icelme yapmıştır. İkinci bölümde, 97 varak

olan metin çevriyazıya aktarılmış, üçüncü bölümde ise kelimelerinin anlamlarının verildiği indeks yapılmıştır.

Üzerinde Çalıştığı Nüsha: Ankara Milli Kütüphane’de 06 Mil Yz A 2668/1’de kayıtlı olan nüshadır.

1.3.2. Makaleler

1. Öztürk, Arzu Erdoğan. Türkçe Yazma Tabir-nâmeler, Bir Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, Yesevi Yayıncılık, İstanbul, 1995 c. 3 s.71-77.
2. Gökyay, Orhan Şaik "Tabir-nâmeler", Tarih Ve Toplum C. 16, İstanbul, 1991 s. 204-206
3. Tören, Hatice, Tabir-nâme, Türkiyat Mecmuası, C. XX (1997), İstanbul, S. 415
4. Yılmaz, Kadriye- Çetin, Kamile, Rüyalar ve Niyaz-ı Mısri'nin Tabiratü'l-Vakiat Adlı Eserinde Rüyaların Dili, Turkish Studies International Periodical For The Languages Literature And History Of Turkish Or Turkic, Volume 2/4, Fall 2007

1.3.3. Kitaplar

1. Yüksel, Hasan Avni. Türk İslam Ve Tasavvuf Geleneğinde Rüya, MEB Yayınları, İstanbul 1996.
2. Günay, Umay. Âşık Tarzı Şiir Geleneği Ve Rüya Motifi, Ankara, 1986.
3. Schimmel, Annemarie. Halifenin Rüyaları, İslamda Rüya Ve Rüya Tabiri, Çev. Tuba Erkmen. Kabalıcı Yayınevi, İstanbul, 2005
4. Tatçı, Mustafa- Çeltik, Halil. Türk Edebiyatında Tasavvufi Rüya Tabir-nâmeleri, Akçağ Yayınları, Ankara, 1995

1.3.4. Bildiriler

1. Orhan Şaik Gökyay, 'Rüyalar Üzerine', II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, IV. Cilt, Ankara, 1982, s. 183

1.3.5. Ansiklopedi Maddeleri

1. İslam Ansiklopedisi TDV Yayınları, İstanbul, Rüya Maddesi, c. 20, 1999
2. İslam Ansiklopedisi TDV Yayınları, Tabir Maddesi, İstanbul, c. 35, 2008
3. Şahinoğlu, M. Nazif, 'Tabir Maddesi', İslam Ansiklopedisi, MEB Yayınları, 1988, c.11
4. Türk Dili Ve Edebiyatı Ansiklopedisi, 'Habname', Dergah Yayınları, İstanbul, 1979 c. III

1.4.İbni Sîrîn'in Hayatı¹²

Künyesi Ebu Bekr Muhammed b. Sîrîn el-Basrî'dir. Hicrî 34 (654) yılında Basra'da dünyaya geldi. H.31 (651) veya H.33'te (653) doğduğu da kaydedilir. İran'ın Cerceraya kasabasından olan babası Sîrîn, Halid b. Velid'in Aynüttemr'i fethi esnasında elde edilen esirler arasında bulunuyordu. Enes b. Mâlik kendi payına düşen Sîrîn'i mükatebe usulüyle azat etti. Annesi Safiyye de Hz. Ebû Bekir'in azatlısıdır. Otuz sahabe ile görüştüğü kaydedilen İbni Sîrîn Huzeyfe b. Yeman. Zeyd b. Sabit, Hasan b. Ali b. Ebû Talib, İmran b. Husayn, Ebû Hüreyre gibi sahabelerden, Abide es-Selmanî ve Kâdî Şüreyh gibi tabiiilerden ilim tahsil etti. Kendisinden Şa'bi, Katâde b. Diâme. Eyyub es-Sahtiyânî, Âsım el-Ahvel, Abdullah b. Avn, İbn Ebû Arûbe, Hâlid el-Hazzâ ve Evzâi başta olmak üzere birçok âlim faydalandı. Geçimini ticaretle sağlayan İbni Sîrîn bir rivayete göre satın aldığı zeytin yağının içine fare düşmesi üzerine yağın hepsini dökünce borcunu ödeyemedi ve bu sebeple hapse atıldı. Abdullah b. Zübeyr döneminde hac görevini ifa etti. 9 Şevval 110 (15 Ocak 729) tarihinde vefat eden İbni Sîrîn'in 40.000 dirhem borcu oğlu Abdullah tarafından ödendi. İbni Sîrîn'in yumuşak huylu, mütevazı, cömert ve takva sahibi bir kimse olduğu kaydedilmektedir. Kardeşleri Yahyâ, Ma'bed, Enes ve Hafsa da güvenilir râvilerdendir. "İmam, hâfız" gibi unvanlarla anılan İbni Sîrîn tefsir, şiir ve hesap bilgisiyle de meşhur olmakla birlikte ilmî şahsiyetinde hadisçilik ve fıkıh ağır basar. Hadislerin güvenilir râvilerden alınması hususunda titiz davranan İbni Sîrîn'in güvenilir bir muhaddis olduğunda ittifak edilmiş, rivayetleri Kütüb-i Sitte'de yer almıştır. Onun fikhî meselelerle ilgili görüşlerini Ahmed b. Musa b. Hâsir es-Sehli, Fikhü'l İmâm Muhammed b. Sîrîn fi'l-mu'amelât adıyla hazırladığı doktora çalışmasında bir araya getirmiştir. İlk dönemlerde daha çok muhaddis ve fakih olarak tanınan İbni Sîrîn'in sonraki yüzyıllarda ilk rüya tabircilerinden biri olarak anılması dikkat çekmektedir. İbni Sa'd, Halife b. Hayyât, Ahmed b. Hanbel ve Hatîb el- Bağdâdî onun rüya tabirciliğinden hiç söz etmezken, Buhârî, Câhiz ve Ebû Nuaym konuyla ilgili rivayetlerine yer verirler. İbni Hallikân rüya tabiri konusunda geniş bilgisi olduğuna birkaç rüya tabirinden örnek veren Zehebî de bu husustaki kabiliyetine işaret eder. İbni Haldûn, İbni Sîrîn'in bu alanda en meşhur âlimlerden biri olduğunu, tabircilikle ilgili kurallarının nesilden nesile nakledilegeldiğini belirtir. İlk kaynaklar, İbni Sîrîn'in rüya tabiriyle ilgili eser yazıp yazmadığı hususunda bilgi vermemekle birlikte İbnü'n-Nedîm onun Ta'birü'r-rü'yâ, Rudânî'de 'İbâretü'r-rü'yâ adlı bir eseri olduğunu kaydeder. Bu konuda kendisinden bazı rivayetler nakledilse de hadislerin yazılmasına bile karşı çıkan İbni Sîrîn'in rüya tabirine dair kitap yazması düşünülemez. Sonraki dönemlerde derlenen farklı isimlerdeki bazı rüya tabiri mecmualarının ona nisbet edilmesi, bir tâbiîn âliminin ilmî otoritesinden faydalanma gayretinden kaynaklanmış olmalıdır. Nitekim bu mecmuaların bir kısmında İbni Sîrîn'den sonra yaşamış kimselerin adları da geçmektedir. Bu eserlerin başlıcaları şunlardır: 1. Ta'birü'r-rüya 2. Tefsîrü'l-ahlâmî'l-kebir 3. Müntehabü'l-keâm fi tefsîri'l-ahlâm 4. Kitâbü'l-Kelâm fi tefsîri'l-ahlâm 5. Tefsîrü ahlâmî't-tefâ'ül 6. Tefsîrü ahlâmî't-teşâ'üm 7. Kâmûsü'l-ahlâm: Tefsîrün ebcedîlî'r-rü'yâ'l-menâmiyye 8.

¹²Bu bölüm hazırlanırken şu eserden istifade edilmiştir: Ahmet Yücel, İbni Sîrîn, DIA C.XX, s. 358-359.

Tefsîrû'l-ahlâm ve'r-rü'yâ 9. Tefsîrû'l-ahlâm 10. Külliyyat-ı Ta'bir-i Hab, İbni Sîrîn'e nisbet edilen rüya tabirleri İda Zilio Grandi tarafından İtalyanca'ya (II libro del sogno veritiero, Torino 1992). Muhammed M. el-Akîlî (İbn Seerin's Dictionary of Dreams According to Islamic Inner Traditions, Philadelphia 1992) ve Aîşe Bewley (The Interpretation of Dreams, London 1994) tarafından İngilizce'ye çevrilmiştir. Muhammed Bâkır Kındîl, İbni Sîrîn'in yorumlarında rüya, dil ve bilinçaltı ilişkisini incelemiştir.

1.5.Tabir-nâmenin Tavsîfi

Çalışmaya kaynaklık eden yazma nüsha, Milli Kütüphane 06 Mil Yz A 2366'da kayıtlıdır. Eserin adı Tabir-nâme-i İbn-i Sîrîn-i Afakî'dir. Müstensih Şeyh Ali Bin Şeyh Abdullah Muhammed Bin Hasenî El-Mavsîlî'dir. Yazım tarihi belli değildir ancak kullanılan kelimelere ve eklere bakıldığında 16.yy.'da yazıldığı tahmin edilmektedir. Eser 141 varak olup her varakta 13 satır vardır. Yazı türü harekeli nesihdir. Ölçüleri: 166x105; 105x62 mm'dir. Tabir-nâmenin bittiği kısımdan sonra cep tabir-nâme diyebileceğimiz bir tabir-nâme yazma eser başlamaktadır. Metin dua ifadeleri ile başlamaktadır. Dua ifadeleri bittikten sonra Hz. Yûsuf ve rüya, sahih düş, rüyanın Kur'an'daki yeri gibi konular hadis ve ayetlerle desteklenerek açıklanmıştır.

Eser bâblar hâlinde yazılmıştır. Her bâbın başlangıcında hangi konudan bahsedileceği anlatıldıktan sonra bâb açıklanmaya başlanmıştır. Bâblar ve başlıklar *eger* ifadeleri ile birbirinden ayrılmıştır, geçişler kırmızı renkli ibarelerle belirtilmiştir. Eserin dili çok ağır olmamakla birlikte çokça arkaik kelime, ayet, hadis ve farklı imlâ içeren ifade ve kelime kullanılmıştır. Eserde bâblar açıklanırken çoğu kez hikâyelere yer verilmiştir.

Tabir-nâmede açıklanan bâblar şu şekilde sıralanmıştır:

Birinci bâb; tabir-i mizac ve fesad-ı anasır beyânındadır. 5a numaralı varaktadır. Balgam ve kan görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

İkinci bâb; uykuya varmadan görülen hisler beyânındadır. 5a-5b numaralı varak arasındadır. Uyku aşamasına geçmeden görülen rüyanın tabirinin yapıldığı bölümdür.

Üçüncü bâb; peygamberleri görmenin delalet ettiği şeyler, dört halifeyi görmek ve Kur'an'ın halleri beyânındadır. 5b-15b numaralı varak arasındadır. Yumurta, taş, gemi, don, sarılık, taş, tüfek, sabun ve bazı peygamberleri görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Dördüncü bâb; Hazret-i Ebû Bekir radiyallâhu anhu görmek beyânındadır. 15b-16a numaralı varak arasındadır. Hazreti Ebû Bekir'i görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Beşinci bâb; düşünde ezberden Kur'ân okumak beyânındadır. 16a-18b numaralı varak arasındadır. Kur'ân okumak ve padişah görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Altıncı bâb; selam vermek beyânındadır. 18b-19a numaralı varak arasındadır. Selam vermek ile ilgili rüyanın tabirinin yapıldığı bölümdür

Yedinci bâb; gusl, taharet ve misvak beyânındadır.19a-19b numaralı varak arasındadır. Misvak, abdest, teyemmüm, namaz kılmak gibi rüyaların tabirinin yapıldığı bölümdür.

Sekizinci bâb; ezan ve ikamet beyânındadır. 19b-22a numaralı varak arasındadır. Ezan okumak ile ilgili hallerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Dokuzuncu bâb; salat ve sucud beyânındadır. 22a-26a numaralı varak arasındadır. Namaz kılmak ile ilgili tabirin yapıldığı bölümdür.

Onuncu bâb; mescid ve minare görmek beyânındadır.26a-27a numaralı varak arasındadır. Mescid ve minaredeki haller ile ilgili tabirin yapıldığı bölümdür.

On birinci bâb; oruç tutmak ve zekat vermek beyânındadır.27a-28a numaralı varaklar arasındadır. Oruç tutmak, oruç bozmak, zekat vermek ve zekat almak ile ilgili tabirlerin yapıldığı içeren bölümdür.

On ikinci bâb; hac eylemek beyânındadır. 28a-30a numaralı varak arasındadır. Hac günlerinde gerçekleştirilen ibadetlerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

On üçüncü bâb; nasın ahvalini beyân eder. 30a-34b numaralı varak arasındadır. İnsanın günlük hayatta karşılaştığı bazı durumların tabir edildiği bölümdür.

On dördüncü bâb; insanın azasını görmek beyânındadır. 34b-55b numaralı varak arasındadır. İnsan organlarının (el, ayak, göz, kulak vb.) tabirinin yapıldığı bölümdür.

On beşinci bâb; insandan hariç olan eşyabeyânındadır. 55b-60a numaralı varak arasındadır. Süt sağmakla ilgili tabiri içeren bölümdür.

On altıncı bâb; hastalık ve ağrılar beyânındadır. 60a-61a numaralı varak arasındadır. Sıtma, uyuz, çiban, kızamık, şişlik, bayılmak gibi hastalık ve hallerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

On yedinci bâb; ilaç ve eşribe beyânındadır. 61a-61b numaralı varak arasındadır. Müshil şerbet ile ilgili tabirin yapıldığı bölümdür.

On sekizinci bâb; yemek ve içmek beyânındadır. 61b-66a numaralı varak arasındadır. Buğday, arpa, ekmeç, poğaçā, et, hurma, üzüm, süt, rakı, şarap gibi nesnelere tabirinin yapıldığı bölümdür.

On dokuzuncu bâb; ziyafet, tabl, zurna, satranç ve diğere oyunları görmek beyânındadır. 66a-67b numaralı varak arasındadır. Ney, zurna, satranç, saz gibi oyun ve çalgı aletlerinin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirminci bâb; esvab ve kumaş giymek beyânındadır. 67b-72b numaralı varak arasındadır. Esvab, sarık, gömleç, kaftan, kürk, papuç, cibinlik, perde gibi nesnelere tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi birinci bâb; padişah, kadı ve divan görmek beyânındadır. 72b-74b numaralı varak arasındadır. Padişah, divan ve kadı görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi ikinci bâb; cenk ve savaş aleti beyânındadır. 74b-78a numaralı varak arasındadır. Savaş ile ilgili öğeleri (bayrak, sancak, kılıç, yay vb.) görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi üçüncü bâb; hayvanat görmek beyânındadır. 78a-81b numaralı varak arasındadır. At, eşek, küheylan, öküz, deve gibi hayvanları görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi dördüncü bâb; ekl helal olan ve hoş görmek beyânındadır. 81b-82b numaralı varak arasındadır. Teke ve yaban keçisi ile ilgili tabirlerin yapıldığı bölümdür.

Yirmi beşinci bâb; yırtıcı hayvanat görmek beyânındadır. 82b-84b numaralı varak arasındadır. Fil, aslan, kaplan, tilki domuz, kedi gibi hayvanları görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi altıncı bâb; tuyur olan hayvanat ve kuşlar beyânındadır. 84b-89a numaralı varak arasındadır. Doğan, şahin, tavus, kuzgun, turna, saksāğan, horoz gibi hayvanları görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi yedinci bâb; yılan, akrep ve haşerât-ı arz görmek beyânındadır. 89a-91b numaralı varak arasındadır. Akrep, yılan ve karınca görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi sekizinci bâb; nikah, cima, hayz ve cenâbet görmek beyânındadır. 91b-93b numaralı varak arasındadır. Evlilik ve cinsel hayatla ilgili kavramların (cima, livata) tabirinin yapıldığı bölümdür.

Yirmi dokuzuncu bâb; at aletleri, kap ve kacak görmek beyânındadır. 93b-94b numaralı varak arasındadır. Bıçkı, testere, kap ve kacak gibi nesnelere tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuzuncu bâb; cevâhir, altın, gümüş ve mâden görmek beyânındadır. 94b-97b numaralı varak arasındadır. İnci, yakut, akik ve altın gibi madenleri görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz birinci bâb; ehl-i sünnet ve esnaf görmek beyânındadır. 97b-99b numaralı varak arasındadır. Çeşitli meslek dallarının tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz ikinci bâb; tokluk, susuzluk ve uyku görmek beyânındadır. 99b-100b numaralı varak arasındadır. Uyku, açlık ve susuzluk gibi hallerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz üçüncü bâb; gök, güneş, ay, yıldız, bulut ve yağmura müteallik nesnelere görmek beyânındadır. 100b-106b numaralı varak arasındadır. Gök, güneş, ay, yıldız ve yağmur ile ilgili tabirlerin yapıldığı bölümdür.

Otuz dördüncü bâb; taş, kaya, depe, kum, toprak, şehir, ova, köprü, kale, hamam, değirmen, çarşı ve zelzele görmek beyânındadır. 106b-110a numaralı varak arasındadır. Kuyu, hamam, makara, ova, köprü görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz beşinci bâb; derya, akarsu ve ona benzer nesnelere görmek beyânındadır. 110a-114a numaralı varak arasındadır. Akarsu, nehir, su gibi su ile ilgili rüyaların tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz altıncı bâb; ağaç ve odun görmek beyânındadır. 114a-116b numaralı varak arasındadır. Ağaç, odun, hurma, üzüm, tut, zeytin, muz, fındık ve alıç gibi nesnelere tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz yedinci bâb; ekin biçmek, çoban ve sebze çeşitleri görmek beyânındadır. 116b-117b numaralı varak arasındadır. Sebze, karpuz, hıyar, acur, soğan, sarımsak, turp ve lahana görmenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz sekizinci bâb; âteş, tütün, kül, kömür ve mum benzeri nesnelere görmek beyânındadır. 117b-118b numaralı varak arasındadır. Kül, kömür, âteş, tütün, mum gibi âteşle ilgili ögelerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Otuz dokuzuncu bâb; kalem, divit, mürekkep, kalemtraş, kağıt, defter, yazı yazmak, ilim kitapları, divân, şâir ve mektup görmek beyânındadır. 118b-119a numaralı varak arasındadır. Kalem, divit, yazı, mürekkep, kitap gibi nesnelere tabirinin yapıldığı bölümdür.

Kırk birinci bâb; Yüksek yere çıkmak, alçak yere inmek vb. hareket beyânındadır. 119a-120a numaralı varak arasındadır. Düşmek, alçağa inmek, yükseğe çıkmak, korkmak, yalan söylemek, yürümek, hıçkırık gibi hallerin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Kırk ikinci bâb; Satış beyânındadır. 120a-120b numaralı varak arasındadır. Esir, rehine ve cariye almak ya da satmakla ilgili tabirlerin yapıldığı bölümdür.

Kırk üçüncü bâb; Buğz, adâvet ve husumet beyânındadır. 120b-121a numaralı varak arasındadır. Buğz, adâvet, hasetlik, gıybet, küsmek, incinmek gibi hallerin tabirlerinin yapıldığı bölümdür.

Kırk dördüncü bâb; Ölünün hallerini görmek beyânındadır. 121a-123a numaralı varak arasındadır. Ölü, cenaze, kabir ve türbe gibi nesnelere tabirlerinin yapıldığı bölümdür.

Kırk beşinci bâb; Cin, şeytan ve deccal görmek beyânındadır. 123a-124a numaralı varak arasındadır. Cin, şeytan, deccal gibi varlıkları görmeyenin tabirinin yapıldığı bölümdür.

Kırk altıncı bâb; Kıyamet gününün hesabı beyânındadır. 124a-125a numaralı varak arasındadır. Kıyamet, hesap günü, haşr gibi ölüm ile ilgili kavramların tabirinin yapıldığı bölümdür.

Kırk yedinci bâb; Cehennem beyânındadır. 125a-125b numaralı varak arasındadır. Zebani, âteş gibi cehennem ile ilgili kavramların tabirinin yapıldığı bölümdür.

Kırk sekizinci bâb; Cennet beyânındadır. 125b-127a numaralı varak arasındadır. Tuba ağacı, Kevser, huri, gılman gibi cennetle ilgili kavramların tabirinin yapıldığı bölümdür.

Ayrıca yazmada 48 adet hikâye bulunmaktadır. Bu hikâyeler genellikle kısadır. Rüya etrafında gerçekleşen olaylar hikâyeler vasıtasıyla muabbirlere anlatılmış ve muabbirler de hikâyede geçen öğeleri, kişileri tabir etmişlerdir.



İKİNCİ BÖLÜM

2. METİN

2.1. Metni Kurarken İzlenen Yöntem

1. Metin transkripsiyonu yapılırken Necati İşler yazı fontu kullanılmıştır.

2. Özellikle Arapça, Farsça kelime ve eklerin bitişik ya da kısa çizgi ile yazılmasıyla ilgili bütünlük sağlamak için İsmail Ünver'in "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler"¹³ makalesindeki esaslara uyulmaya çalışılmıştır.

3. Arapça ve Farsça ibareler, ayetler, hadisler tırnak içine alınmaksızın Arap harfli olarak yazılmışlardır.

4. Metin kısmında okunamayan, anlamlandırılmayan kelime ve kelime öbekleri (...) işaretiyle gösterilmişlerdir.

5. Metnin anlam bakımından tamamlanması bakımından yapılması gereken zaruri eklemeler ve metin tamirleri köşeli parantez [] içinde gösterilmiştir.

6. Eserin yazı çevirimi yapılırken sayfalar 1a, 1b, 2a, 2b... şeklinde gösterilmiştir.

¹³ İsmail Ünver, Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, **Turkish Studies**, (3) 6, 2008, s. 1-46

2.2. Transkripsiyon Alfabeti

ا (أ)	a, ā	ص	ş
ا (إ)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, đ
ب	b	ط	ţ
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	s	غ	g
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	k, h, (ñ)
خ	ħ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, đ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	lā
ش	ş	ى	y, ı, i, ī
	خو ¹⁴	ء	’

¹⁴ Vâv-1 ma’dule (okunmayan vav) “ ” işaretiyle gösterilmiştir.

2.3. Transkripsiyonlu Metin

HĀZĀ KĪTĀBŪ'T -TA 'BĪR NĀME-İ İBNİ SĪRĪN-İ ĀFĀKĪ

[1b]

Bismi'llāhir-raḥmānir-raḥīm¹⁵

El-hāmdüli'llāhi-rabbi'l-a'lemīn. Aḥmed-i balıḡi ve cellāllahu ve āli ve efdāli's-şalāvātü ve's-selām 'ali seyyīdinā Muḥammedin ve ālihi ve aşḫābihi ecma'īn. Ammā ba'di 'ilm-i tefsīr cevābında görünen şüreniñ aḥkāmından ve keyfiyyetinden ve ma'ānī-i münāsebeti ile ta'bīrinden baḡş ider naql-i fevā'id-i ferā'id veḳḳād mebsūtasından şerḫü'l mebderrü'l-musīr hanbelī te'līfından ve āb-ı sehl-i mesheb-i te'līfından ve Ḥazret-i Mevlānā Muḥammed bin ḳuṭbu'd-dīn ve 'ale'l-ḫuşuş 'ilm-i ta'bīrde māhir

[2a]

ve ḳavā'idinde daḫı mustaḫzar olan Mevlānā Muḥammed bin Sīrīn raḥmetullāhi 'aleyhim ecma'īn ḫāşşa-i te'līfından iş bu şāhibü't-te'līf ve müşannifü'l-kitāb-ı meşāyiḫ-i kirāmdan eş-şeyḫ ebā 'Alī bin eş-şeyḫ ebā 'Abdullāh el-Ḥasan el-Müşile raḥmetullāhi 'aleyhi ve 'alā cemī'-ül mü'ellifin pes ma'lūm ola ki 'ilm-i ta'bīr bir 'ilimdür ki bī- nezīr ve maḳbūl u mergūb-ı enbiyā vü evliyādur. Nitekim meşāyiḫ-i 'izām şāhibü's-sulūk ve'l-makām-ı ḫükemā'-ü rabıyyün kütüb ve resā'ilinden zıkr etmişlerdür ki ḳaçan nefsi nāṭıka fezā'il-i ḳudsiyye ve kemālāt-i rüḫānıyye öyle ḳuvvet bulup ve ḳavī-i bedenıyyeniñ sulṫanı taḳlīl ve şerāb ile

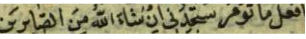

[2b]

za'if olsa iḫyānen vüzerāt-ı yedinden muḫalleş olup ālem -i ḳudse müşerref olup pes aña envār-ı ḫaḳ iştirāk idüp 'ālem-i mişālinde ve levḫ-i maḫfūzda mürtesem olan umūr-ı māzīye ve ḫavādiş-i dāyinden muḡayyebāt-ı kevnıyye nevminde ve yaḳazasında mütelaḳḳı olur meşelā mirāt-ı mücellā gibi muḳābelesinden olan nuḳūş ve şuverden aña nuḳūş muşavver mün'akis olur bu maḳūle ḫālden keşf diye ta'bīr iderler ba'zı meşāyiḫ buyurur ki nūr mezbūr 'ilm ḳabīlindendür ve şuver-i 'aḳliyyedendür diyü taşavvur itmeyeler belki birşu'a'-ı ḳudsiyyedür ki nefsi menāḫıye mütecellī olup şuhūdu şuhūd isim olur ve bu nūra iksīr-i 'ilim ve ḳudret dirler bunuñ sebebiyle

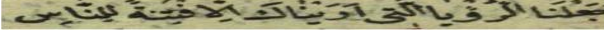
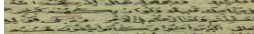
[3a]

'ulüvv-i muḫayyile āsān ve nümāyān olup mevcūdāt-ı 'anāşır āḫir ve nihayyetiyle iḳbāl ve iz'ān üzere olur mertebe-i bī-küllü evliyādur ve enbiyādur ammā mukaddime cümleden biri Ḥazret-i İbrāḫīm aleyhi's-selām cevābındaoglı İsmā'il zencinde fermān nāzil oldu. (...) ḳavluḫü te'alā

¹⁵ Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

16   Hazret-i Yūsuf aleyhi's-selām iftihar eylediği kavluhū te'ālā ve ke-zālik rabbūke ve yu'allimiñ min te'vīl hadīsinden murād-ı ta'bīr-i rüyāya h'abdur ve bu fermān-ı ilāhī imā'sınca Hazret-i Yūsuf cemī'-i nāsdan ta'bīr-i rüyāda


[3b]

māhir idi ve rüyā hakkında kavluhū te'ālā  nāzil olmuşdur ve  dağı kavluhū ¹⁷ ashāb-ı tefāsir büşrā-i rüyā-i hayra tefsīr eylediler ya'nī eyü düş ki anı merd-i şālīh görür veyā merd-i şālīh için görölür ve dağı Hazret-i Resūl-i Ekrem şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyırmışdur ki ¹⁸ رُفِعَتِ النَّبُوءَةُ ¹⁸ ya'nī nübüvvet ref' olundu ve müjdeler bākī kaldı

[4a]

müjdelerinden yā resūlullah didiklerinde buyırdılar ki şol düşdür ki merd-i şālīh görür ya ānuñ için görölür deyu buyırdı. Bu 'ilm-i rüyāda bunca şeref iktifā' etmeye mi ve kālū resūlullah şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyırdılar ki ¹⁹ الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوءِ ¹⁹ ya'nī rüyā-i şādık nübüvvetiñ kırk altı cüzünden bir cüzdür bu 'adedden yokdur maşşuş olmağdan murād budur ki Hazret-i Resūl-i Ekrem şallallāhu 'aleyhi ve sellem kable'n-nübüvvet vaħiyden muqaddem altı ay miqđarı rüyā ile 'amel itdi. Ba'de nübüvvet kāmīl olup yigirmi üç sene vaħiy ile 'āmil oldı

[4b]

pes rüyā altı ay yigirmi üç seneniñ kırk altı cüzünden bir cüzdür zīrā yigirmi üç seneye taşnīf eylene kırk altı bölük olup her bir bölük altı ay olur ve nübüvvet dağı kırk altı bölük olur der beyān-ı mu'teber-i hadīs  muqtezāsınca çünkü bu 'ilm-i ta'bīr-i rüyā nübüvvetden müştak oldığı şābit oldı ve şerefiyyet buldı pes mu'abbir olan enbiyādan yāhūd kitābullāh ile 'āmil ve 'ārif ve eħādīs-i nübüvveye dānā ve kāmīl ve emşāl-i 'Arabīde ve ğayrīde iştikāku'l-fāzda zābiṭ ve aħvāl-i keyfiyyet-i nāsdā māhir ve ādāb-ı şerī'atde hāfız şābitü'l-aql şāhibü'l-firāset ola

[5a]

ve dağı düş üç kısımdur gerçi kısım çokdur ammā ihtişār ile iktifā olındı kısım-ı evvel şol düşdür ki ta'bīr-i mizāc ve fesād-ı 'anāşırdan hāşıl olur nitekim sevda ğālib olsa siyāh ve mürde kabīh nesnelere görür şafrā ğālib olsa āteş ve çerāğ ve kan ve şarunıñ nesnelere görünür ve balğam ğālib olsa sefid nesnelere görür karbuze ve aq renkli nesnelere gibi ve eger kan ğālib olsa şāz ü söz ve surūr

¹⁶ Yavrucuğum! Rüyada seni boğzladığımı görüyorum; bir düşün, ne dersin? dedi. O da cevaben: Babacığım!

Emrolduğun şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulursun, dedi. (Saffat, 37/102)

¹⁷ Onlar iman etmiş ve Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlardır. Dünya hayatında onlar için müjde vardır (Yûnus, 10/63-64)

¹⁸ Peygamberlik bitti mübeşşirat (müjdeciler) ise kalacaktır. (Buhari, Tabir, 5)

¹⁹ Sadık rüya nübüvvetin kırk altı bölümünden birisidir.

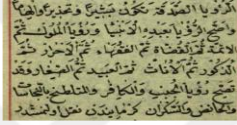
görür ve ma'kūlenün bendesi diyü recīmdür ta'bīr olunmaz kısım-ı şānī şol düşdür ki henüz dağı uykıya varmadan ba'zı a'zāya fikr ü hissi müte'allik olur ve ol

[5b]

şey'ün şūreti hayāldür dürüst mu'tekid olmamış iken uykuya varır anı yakīn görür azgās u ahlām olmuş olur kâbil-i ta'bīr degildür kısım-ı sālīs şol düş ki kâbil-i ta'bīrdür anuñ nümāyanda ferīştedür fermān-ı Hūdā ile levh-i mahfūzda mersūm olan me'anī libās şūretinde cilveger olur nümāyış-i mezbūr gāh beşāret gāh tergīb için ve gāh enzār ve tergīb için olmuş olur ve bu aksam-ı selāşe-i vücūdına delīl-i muhayyer şādık Ebu Hureyre'den mervīdür kale resūlullah şallallāhu 'aleyhi ve sellem²⁰الرؤيا ثلاث: فرؤيا حق، ورؤيا يحدث بها الرجل نفسه ورؤيا تحزين من الشيطان فيراها في النوم في حق الرؤيا

[6a]

düş gören kimesnenün hakkında evvelā Hazret-i Resūl-i Ekrem şallallāhu 'aleyhi ve sellem buyurmuşlardıresadeküm hadīşān eşadeküm rüyā ya'nī sizden biriniz sözi ziyāde rast ola düşi dağı



ziyāde rast olmuş olur. Kirmānī'den naql olunmuşdur ya'nī rüyā-i şādık olan düş üç nesneye delālet

[6b]

ider ve mürdeye delīldür yāhūd tenbīhdür veyāhūd ilhām-ı rabbānīdür deyu buyurmuşlar ve aşhāb-ı te'līf dimişler ki düşi şahīh-i vākı' olur enbiyādan soñra pādīşāhlarıñ dağı şahīh olur dā'imen pāk dil ve hükām-ı 'ādil ve 'ulemā-i 'āmilīn ve kuzād u fuqahā ve zikür-ü enāsdan ve āzād-ı pādīşāh-ı ve bendegān mu'tī' ve cenābetiñ ve hā'iziñ ve serhoşuñ dağı dürüst olur dimişler ammā şunlarıñ aşı-ı halıkında nākış yāhūd hezl tab'ına gālib olsa anlarıñ düşleri şahīh degildür meşelā hādimler gibi zīrā nākışlardur ve şā'irler gibi zīrā enbiyā kelāmlarıdır (...) zīrā anlarıñ taşavvurları bātıldur zīrā

[7a]

femān ve mukāmerān ve gürkān düşinde ihtilāf olındı ve rüyā'el hayr tüveccel min'Allāhi te'ala ve'ş şerri te'accelya'nī hayırlı düşiñ fā'idesi geç zühūr ider ve şer düşün eşeri tez zühūr ider ve buña hikmet budur ki ol nümāyanda cevāb-ı ferīştehlerine fermān olunur ki her sene ki umūr-ı hayırdandır kullarına işābet etse gerekdür muqademā āgāh ideler ki tevaqqu'-i hayıryla münbesit ve şādān olalar ve her nesne ki umūr-ı şerdendür işābet etse gerekdür işābet karīb oldığı hissinde düş ile āgāh iderler ki kōrku tevki'yle derdnāk olmayalar İbni Sīrīn eydür. Eger bir kimesne dürüst düş görmek

[7b]

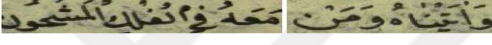
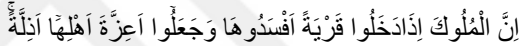

²⁰ Rüyā üç kısımdır. Biri (salih rüya olup) Allah'tan müjdedir; diğeri şeytanın verdiği üzüntüdür. Üçüncüsü, kişinin kendi kendine konuştuğu şeylerdir. (Müslim, Rüyā, 1)

murād eylese düşüñegirdükde sağ yanı üzere yatup yüzi kıble tarafına ola veEş-şems- ve'l-leyl Ve't-tîn ve kul yâ eyyühel kâfirun ve ihlâş ve mu'avzeteyn sürelerin birer kerre okuyup niyyet ile uykıya vara murādı olan ahvâli düşinde göre. Eger düşünde vuhûş tuyûr ve gayrî nâtik olan hayvânuñ kısmın görse nuṭka gelüp söylerler ise kelâmları haḳdur düş şahihdür bir düş ki görilüp yine uyḳuda ta'bîr oluna bu daḳı şahihdür ve şigârîñ düşleri daḳı şahihdür rast gelür kâ'ide kâ'ide-i ta'bîr-i Muḫammed bin Sîrîñ'îñ düş ta'bîri birkaç nev' üzeredür

[8a]

evvela Qur'an-ı âzîmü's-şânda delâlet eylemişdür meşelâ yumırta görse havâtîn kısmına delâlet ider kavluhü te'âlâ (...)buyurduḡı üzere daḳı sağîr ve kebîr taşlar görse kaşavete delâlet ider kavluhü te'âlâ ²¹أَشْدُقَسْوَةً أَوْ أَشَدَّجَارَةً أَوْ أَشَدَّ قَسْوَةً 21 Eger düşünde çig et görse ġıybet delâlet ider kavluhü te'âlâ ²²أَيُّجِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْيَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا 22 Eger düşünde miftâh görse mâla delâlet ider kavluhü te'âlâ ²³مَفَاتِحَهُ 23 māşadaḳınca zîrâ miftâh


[8b]

olmadıkça dürüst olmaz ve eger düşünde gemi görse necâta ve derdinden halâşa delâlet ider kavluhü te'âlâ  Hazret-i Nüh 'aleyhi's-selâm seffinesine i'tibârdur ve daḳı pâdişâhîñ varması ma'nâda olmiyan yirlere girdiḡin ve vardığı yirler fesâda vara ve halkı zelîl olmaḡa delâlet ider. Kavluhü te'âlâ  İnnâ fehvâsınca ve eger düşünde don görse ol daḳı havâtîn kısmına delâlet ider ve kavluhü te'âlâ  buyrulduḡı üzere

[9a]

şâniyen ḥadîs-i şerîf İmâsınca delâlet eyleyen beyânındadır. Eger düşünde kızḡun görse fâsık âdeme delâlet ider zîrâ Hazret-i Resûl-i Ekrem şallallâhu 'aleyhi vesellem kızḡun adınıñ düşini fâsık ḳomışdı ber müceb-i hadîş fâsık âdem görüse. Eger düşünde şıçan görse fâsık 'âvrata delâlet ider ânuñ daḳı fâsıka ḳomışdı ve daḳı şol böyrüñ yanı ḳapunuñ alt eşiḡi 'avrat kısmına delâlet ider. Bir müceb-i eḡadîs-i nebevî 'avrat kısmına delâlet ider eşyanın bir kısmını düşünde görse 'avrata delâlet ider. Eger evli olup bunlarda bir şınmış ya harâb olmuş görse kendü hâtûnına ta'bîr olunur ve illâ

[9b]

aḳrabâlarından veyâ üstâdlarından olan 'avratlara ta'bîr olunur şâlişan emsâl-i sâ'ire ta'bîr olunan ma'nâ (...) beyân ider. Eger düşünde eli uzun olmuş görse cömerdlige delâlet ider düşünde odun keser yâḡûd odun götürür görse ġıybet ve nemînet ya'nî ḳoşuluk ve bu maḳûl-i fitne söylemek delâlet ider  kavlince. Eger düşünde şaruluk görse nifâka delîldür zîrâ ḡasta olan

²¹ Sonra bunun ardından kalpleriniz yine katılaştı; taş gibi, hatta daha katı oldu. (Bakara, 2/74)

²² Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? (Hucurat, 49/12)

²³ Biz ona, anahtarlarımı (bile taşımak) güçlü bir topluluḡa ağır gelecek hazineler verdik. (Kasas, 28/76)

kişi sözde ve va'dde dürüst olağan degildir sağ ādemiñ ef'āli aqvāli gibi. Eger düşinde sümük görse oğula delālet ider yāhūd kendü fa'line münāsib hizmetkār ele gire.

[10a]

Eger düşinde tüfenk yāhūd taş atar görse her kime atarsa ol kimesne sitemlü cevāblar söylemege delālet ider. Eger düşinde sabun ile ellerin yusa elinde olan mālī telef olaqvıncı yāhūd bir dostdan bertarāf ola Türkīce yudum dirler eşnān bir şarı otdur qadīmden sabun yoğ idi ellerin bunuñla yurlar idi rābi'an lafzan ile delālet ider meşelā düşinde bildüğü olsun bilmedüğü olsun bir rāşid adlu ādem görse irşāda delālet ider yāhūd Sa'īd adlu ādem görse sa'ādete delālet eyleye veyāhūd

[10b]

'Abdüsselīm adlu bir ādem görse selāmete delālet ider Vaqqas 'Alī zālik. Hikāyet Hāzret-i Resūl-i Ekrem şallallāhu te'ālā 'aleyhi vesellem düşlerinde görmişler ki Medīne sākinlerinden İbni Rāfi' nām kimesneniñ evinde imişler ve Medīne'de İbni İrtāb dirler bir kimesneniñ eyü hürması olur hāzret-i İbni Rāfi' evinde oturup İbni İrtāb hürmasından götürüp tenāvül eylemişler bu düşü görüp uyanınca İbni Rāfi' nafizi rıf'at-i dünyā ve āhirete te'vīl eylemiş ve İbni İrtāb raṭbını yedügin ṭāb ya'nī şihḥat-i dīn için te'vīl idüp şahābeye müjde idüp buyurdılar ki elhāmdülillāh menzilete mevze ve mertebemiz

[11a]

Eger Hāzret-i Ādem 'aleyhi's-selām şekli ve hüsni ve cemāli üzre gören kişi beglerden ise qavluhū te'ālā 24 İني جاعل في الأرض خليفة²⁴ fehvāsınca mertebeye nā'il ola. Eger bu düşü gören sā'ir- nāsdan ise bir pādīşāhdan yāhūd bir ḥalīfeden 'izzet ve devlet bula. Eger Şīt 'aleyhi's-selāmı görmek güzel ma'īşete delīldür. Eger Hāzret-i İdrīs 'aleyhi's-selām görmek hīnekārılığa delīldür. Eger Nūḥ 'aleyhi's-selām görmek 'ömr uzunluğuna delālet ider Hāzret-i Hūd 'aleyhi's-selām görmek yāhūd Hāzret-i Şāliḥ 'aleyhi's-selām görmek bir düşmān üzerine ta'yīn olınuş ser 'asker olmağa delālet ider ve düşmāna zafer bula Hāzret-i

[11b]

İbrāhīm 'aleyhi's-selām görmek ḥacca varmağa delīldür Hāzret-i İsmā'il 'aleyhi's-selām görmek bir qavme serdār olmağa delīldür Hāzret-i İshāq 'aleyhi's-selām görmek beşārete delīldür Hāzret-i Yakūb 'aleyhi's-selām görmek gussalığa delīldür Hāzret-i Yūsuf 'aleyhi's-selām görmek perişāne uğrayup ba'de nuşret ve 'izzet bulmağa delālet ider Hāzret-i Şu'ayb 'aleyhi's-selām görmek iki vech üzere ta'bīr olınuş. Eger gāzabnāk ise düşü gören a'mā ola ve eger fereḥnāk ise manşūr ve mesrūr olmağa delīldür. Hāzret-i Musā 'aleyhi's-selām görmek düşü gören kişiniñ yedinde bir cebbār kimesne helāk olmağa delīldür hāzret daḥi ke-zālik Hāzret-i Eyyūb 'aleyhi's-selām

[12a]

²⁴Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım. (Bakara, 2/30)

görmek belâdur ammâ 'âkıbet-i 'âfiyete delîldür. Hâzret-i Dâvûd ve Süleymân 'aleyhi's-selâm görmek bir kavmiñ üzerine baş olmağa delîldür. Hâzret-i Zekerıyyâ 'aleyhi's-selâm görmek takvâya delîldür. Hâzret-i Yahyâ 'aleyhi's-selâm görmek hikmete delîldür. Hâzret-i 'İsâ 'aleyhi's-selâm görmek hikmete delîldür yâhûd bir şâlih oğlı veyâhûd şâliha 'avrat almağa delîldür. Hikâyet bir hâmile hâtûn düşünde Hâzret-i 'İsâ 'aleyhi's-selâmı görüp İbni Sîrîn'e varup düşini i'lâm eyledi İbni Sîrîn eyitdi. Bir oğıl toğırur seninki tabîb hâziķ ola ba'de zamân hâtûn toğırup büyüdükde heķim oldı. İbni Sîrîn eydür heķim ise 'İsâ peygamberi düşünde

[12b]

gördi çok sefer eyleye. Hikâyet Âdem 'aleyhi's-selâm bir kimesne düşünde bir âdemiñ üzerine çıķup ayağıyla çıyındı ba'de ayağı altına bakup gördi ki çıyındığı Hâzret-i Âdem 'aleyhi's-selâmdur uyanup gelüp İbrâhîm efendi nâmında bir mu'abbir var idi düşün aña söyledi mu'abbir eyitdi dünkü gün ikindi namâzın kazaya koymışsın didi. Ol kimesne mu'terif olup böyle vâkı' oldı didi. Mu'abbire ibrâm idüp bu te'vîli neden ittihâz eyledik deyu sū'al eyledikde eyitdi maħlûķ-u âdemde efdâl-i Hâzret-i Âdemdür **وَدَعَانَا عَلَى الْغَالِبِ** ve namâzlarda maķbûl olan ikindi namâzıdır

[13a]

ķavluhü te'âlâ **حَافِلُونَ عَلَى الضَّوْءِ وَالضَّوْءُ أَوْ سَخِي** bunlarıñ fehvâsınca ahz etdüm didi. Hâzret-i nebî 'aleyhis's-selâm görmek hayr getüren kimesneniñ ķorkusu var ise emîn ola Hâzret-i Seyyidü'l-evvelîn ve'l-âhîrin Muħammed Muştafa hâzretlerini görmek müteyesser ola mü'mînlere bâşeretdür Ķur'ân kitabını medyûn idigi dîni ödene ħasta ise şifâ bula el-ħadîs ķâlen nebıyyi şallallâhu 'aleyhi vesellem ²⁵ **مُرَدِّدٌ وَاللَّوْ وَتَكَرَّرَ قَانَ كُنْتُمْ** hâzret-i risâlet beyân buyurmuşdur ki her kim düşünde görse düşi şaħîħdür ve beni görmüşdür zîrâ

[13b]

benimle baña temşîlü'l-ħadîs 'an Enes İbni Mâlik innehu ķâle ķâle resûlullah şallallâhu 'aleyhi vesellem ²⁶ **النار من رأني في المنام** ya'nî kim ki beni düşünde görse cehenneme girmeye deyu buyurmuşlardır Hâzret-i Resûl 'aleyhi's-salâtu ve's-selâm her kim düşünde görse maħbûs ise ħalâş ola ħamlu ise fereħnâķ ola. Eger bir kimesne Hâzret-i Resûl-i Ekrem'i düşünde görüp hâzret-i risâlet kendüye kendü eşbâbından bir şevb giydürse veyâhûd virse yâhûd ħâtemin virse veyâhûd ķılıcın virse veyâhûd aña göre bir nesne virse düşi gören ķişı mertebeye lâyıķ ise nâ'il ola. Eger hâzret-i peygamberi

[14a]

aτlu görse resûl hâzretleriñ ķabr-i şerîfini ziyâret itmege delîldür. Eger hâzret-i peygamber 'aleyhi's-selâm döverken görse bu düşi gören ķişı senetde ķâ'im ola. Eger hâzret-i peygamberi bir şen meķânda görse ol yirlerde 'adâlet ziyâde ola ħarâp ise ol yirlerde ma'mûr [ola]. Eger hâzret-i peygamberi ziyâret etse eline mâl gire. Eger hâzret-i peygamberiñ cenâzesin görse cenâzeyi gördigi

²⁵Beni rüyada gören, gerçekten beni görmüştür, çünkü şeytan benim suretime giremez. (Müslim, **Rü'yâ** 1/10 (2266))

²⁶Beni rüyada gören, Cehenneme girmez. (**Ta'tîru'l-Enâm fi Tefsîri'l-Enâm**, 268, en-Nablûsî)

yirde muşibet vāki‘ ola ve her kim hazret-i peygamberiñ cisminde nakş ve gayrī nesnelere görse ol nesnelere düş gören kimesnede zāhir ola. Hikāyet ‘Abdullah İbni Celāl eydür ziyāde ac fakīr olmışdum varup hazret-i peygamberiñ

[14b]

türbe-i şerīfinde durup selām virdim yā resūl fakīrim ve açım bu gice senüñ mihmānuñım deyüp hāba vardığımda hazret beni düşinde görüp baña etmek virdi alup yarısın yemeden dağı uyanup etmegüñ yarısın elimde buldum. Hikāyet bir kimesneniñ dīni ziyāde olup mütehayyiz iken bir gice hazret-i resūli düşinde görüp hālını ‘arz eyledi resūl hazreti buyurdılar ki var ‘İsā İbni ‘Ali’ye söyle ki Ka‘be’de vezīr idi ba‘zı nüshalarda ismi mezkūrdur vüzerāt ile meşhūrdur saña borcın edā edecek kadar māl virsün eyitdi yā resūlullah ne ‘alāmetle söyleyeyim ki i‘timād ide

[15a]

resūl eyitdi şol ‘alāmete ki vüzerātdan ma‘zūl iken Ka‘be’den Bathā’ya gidüp düşinde beni görüp saña girü Ka‘be’ye rucū‘ eyle didüğimi söyle mezkūr dağı ‘İsā’ya varup bu sözi söyleyince eyitdi gerçekden ben ma‘zūl olup gitmege murād itmişdüm bu düşi görüp gerüye döndüm bir müddet geçmeden baña vüzerāt geldi deyüp ol kimesneniñ borcın edā edecek kadar meblāğ virüp ve ol miqdār dağı kifāf için virdi ve dağı bir kimesne hac eylemek ‘arzūsında iken hazret-i peygamberi düşinde görse hacca vara hazret-i peygamberi bir müflis kimesne

[15b]

düşinde görse zengīn olup māl eline gire ve’l-hāşıl kankı Ādem peygamberi düşinde görse ucuzluk ve berekete ve yağmur ve nuşret ve ‘adālete delīldür. Bāb-ı rābi‘ Hazret-i Ebū Bekir rađıyallāhu ‘anh görmek sūneti ittibā‘ eylemege ve resūlün eşerine uymağa delālet ider ve Hazret-i ‘Ömer rađıyallāhu ‘anh görmek düş şāhibiniñ dīni kavī olmağa delīldür ve kendüye zāhir olacak fazlı ta‘bīrdan kāşırdur Hazret-i ‘Osmān rađıyallāhu ‘anh hayā ziyādeligine ve ‘ilme harīş olmağa ve şāhib-i tilāvet ola. Eger hazret-i peygamber ile Hazret-i ‘Osmān’ı bir yirde görse delālet-i devlet-i kübrādur. Eger Hazret-i ‘Ali kerremallāhu vecçehu görmek

[16a]

şecā‘at ve ‘ilm ve takvāya ve düşmenler üzerine gālib olmağa delālet ider. Eger hazret silāhlı görse düş gören kişi bir pādişāha ittişāl bulup ‘azīm devlet ve rif‘ate irişe ‘ulemā görmek hayr ve bereketdür zīrā ‘ulemā vereşe-i enbiyādur ve hāfızlar görmek erbāb-ı devleti görmege delīldür ‘aқsi dağı böyledür şālihler görmek şālāhiyyete delīldür. Eger bir yirde yalnız bir şālīh görse ol mekānuñ hākimleri şālīhdür. Eger hākimleri görse hikmete delīldür vā‘izleri görse ferağ ve surūra delīldür Allāhu a‘lem el-bābü’l-hāmīş düşinde ezberden Kur‘ān okumak bir emānet muşhaf-ı şerīfden okumak hikmete delīldür.

[16b]

Eger düşünde muşhaf-1 şerîfi şatun olsa ol kimesne 'ilm ile iştiḥār bula. Eger muşhaf şatar ise fāḥiṣ işlere mübāşeret eylemege delîldür. Eger muşhaf-1 şerîfi uğurlar ise namāzında noḳşān oldığına delālet ider. Eger muşhaf-1 şerîfi açup içini beyāz görse düş gören kişiniñ zāhiri bātınından pāk ola. Eger düşünde muşhaf-1 şerîfiñ satırlarını ekl eylese düş gören 'amme-i nāsdan ise ol kimesne tilāvet ile çekinüp ma'siyyeti andan olmağa delîldür. Eger evrākını ekl iderse ol kişi riyāḥordur. Eger düşünde

[17a]

muşhaf-1 şerîfi parlasa ol kimesne günāhkār ola. Eger muşhaf-1 şerîfi öpse vāciplere kā'im ola Muḥammed İbni Sīrīn eydür düşünde muşhaf-1 şerîfe mālīk olsa veyā oḳımaḳ için olsa ve oḳısa dünyā ve āḫiret umūri ḥāşıl ve ma'mūr olmağa delîldür. Eger düşünde muşhaf-1 şerîfi yazar görse 'ilm-i 'ameli cem' olup ḥūb ola. Eger düşünde kendüsin cıblak görüp muşhaf-1 şerîfi yazarsa 'aşka giriftār ola. Eger düşünde muşhaf-1 şerîfi oḳıyanı dinlerse düş gören kişi 'izzete nā'il ola. Eger düşünde görse ki pādişāh muşhaf-1 şerîfi yazar yāḥūd bu düşi pādişāh

[17b]

görir ise 'adāleti zāhir ola ve şerī'ati icrā eyleye. Eger bu düşi 'ālim görse ḥıfz u fehm ḳalīl ola. Eger bu düşi bāzırgān görse ticāreti fā'ideli ola. Eger bu düşi ḳādı görse 'ilmine mübeccel ola. Eger pādişāh düşünde muşhaf-1 şerîfi bütün yandüğün görse yāḥūd kendü için görülür mevtine delîldür. Eger bu düşi ḳādı görir ise rüşvet ḥorluğadelîldür. Eger pādişāh muşhaf-1 şerîfiñ bir ḥurūfātını maḥv ider görse vilāyetden çıkup gitmesine delālet ider. Eger bu düşi ḳādı görse mevtine delālet ider. Eger bir kimesne muşhaf-1 şerîfi diliyle maḥv ider görse

[18a]

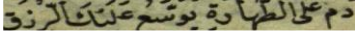
bir 'azīm günāha irtikāb etmege delîldür. Eger bir kimesne muşhaf-1 şerîfi götürür görse aḥḳāmıyla 'āmil olmağa delālet ider. Eger bir kimesne düşünde görse ki Ḳur'ān-ı Kerim oḳur ḥazret-i resūlūñ ḳabri üzerine ol kimesne ḥāfız-ı Ḳur'ān olmağa delālet ider. Ḥikāyet bir kimesne Muḥammed bin Sīrīn'e gelüp eyitdi. Bu gice düşimde dünyāmı alup bir dīni içinde koyup yanımda ḥıfz eyledigim[i] gördim didi. İbni Sīrīn eyitdi senūñ ḳomşulariñ var mıdır eyitdi belī var çağır gelsünler ol daḫı varup ḳomşuların getirince İbni Sīrīn eyitdi ḫiç sizden kimesneniñ muşhafı zāyi' oldı mı biri eyitdi belī eyitdi şol ādemdedür ol

[18b]

kimesne mu'terif olup muşhaf-1 şerîfi şāḫibine taḳdīm eyledi Allāhu a'lem. Eger bir kimesne düşünde düşmānına selām virse selām olsa gālība evlenmege delālet ider. İbni Sīrīn ve sā'ir āşḫāb-ı ta'bīr buyurdılar ki eyitdi selām viren kişi selām alan kişiniñ 'avratın ala ve selām viren kişi ḳoca ise bir genç kız ala. Eger selām viren kimesne yigit ise ol yigidūñ düşmeni var ise şerlerinden emīn ola. Eger kāfir düşünde cennete girerken görse müselmān ola. Eger bir kimesne düşünde bir kimse

ile görüşür gibi birbiriyle muşāfaha eylese beynlerinde huşūmet ve burūdet var ise ref⁶ olup dost ola selam

[19a]

virme muḥabbetdür Allāhu a'lem. Bāb-ı sābi' ḡusl ve ṭahāret ve misvāk beyānındadır ve eger düşinde misvāk isti'māl ider görse kendini yine kendi akrabāsına bir iḥsān eylemege delālet ider. Eger misvāk buḥl ise iḥsān eyledügi māl ḥarāmdan olmağa delālet ider. Eger düşinde kāmīl ābdest alsa elem çekdügi ve keder çekdügi yirlerden alaḡın olmağa delālet ider. Eger düşinde ḡusl-ı kāmīl eylese günāhı 'afv olmağa delālet ider. Eger düşinde ṭahāret-i kāmīl eylese rızkı ziyāde ola. El-ḥadīṣ kāle resūlullah ṣallallāhu te'ālā 'aleyhi vesellem ²⁷  feḥvāsınca. Eger düşinde ābdest alup namāza dāḡil

[19b]

olsa ol kimesne ḡamlardan ḡalāṣ olmağa delīldür. Eger düşinde nākıṣ ḡusl eylese murād eyledügi maṣlaḡat tamām ḡāṣıl olmasına delīldür. Eger düşinde ṣer'an cā'iz olmıyan nesne ile ābdest alsa ol kimesne bir ṣiddet içindedür ḡalāṣ olmağ için sa'y ider. Eger düşinde ābdestsüz namāz kılsa sermāyesüz ticāret eylemege delīldür. Eger mezbeledede namāz kılsa ol kimesne kendü işinde müteḡayyir olmağa delīldür. Eger düşinde teyemmüm eylese ol kimesneye sevinmek ve ṣāzlık eylemege yakındır Allāhu a'lem. Bāb-ı sāmin ezān ve ikāmet beyānındadır ve eger düşinde ezān okıyup eger ḡacc vakti ise ol kimesne Ḳa'be'ye varmağa delālet ider ḡayrī vakt ise

[20a]

bir ulu devlete yāḡūd dīn ü diyānetden iṣtīḡār bulmağa delālet ider. Eger düşinde görse ki her mescidde veyāḡūd ziyāfetlerde ezān okınur ḡalkda bir ḡüzel ḡaber olmasına delālet ider. Eger müezzīn olmıyan kimesne ezān okısa ṣāliḡ ise bir manṣūba delālet ider ve illā ticāretten ve daḡı ezān okımağ bir kaç nev'dir nev'ile ta'bīr olunur. Eger düşinde ezān okıyan kiṣi ehl-i manṣūb ise yine manṣūba delālet ider ehl-i ticāret ise ticāret ziyādeligine delālet ider. Eger 'ulemādan ise iṣtīḡār-ı ders ve 'ilmdür ehl-i fesād ise ḡarb-ı ṣedīddür ḡarāk-ı ṣulbdur ehl-i hevā ise yāḡūd teḡannī ile okırsadelü olmağa

[20b]

delīldür. Eger düşinde ezān okıyan mināre üzerinde çıkup okırsa Ḥudāya du'ā eylemege delālet ider. Eger depe üzerinde okısa ṣāliḡ için bir ādemi çağırmağa delīldür. Eger Ḳa'be'de okısa bid'atdür. Eger Ḳa'be'niñ içinde okısa eyü degildür. Eger bir dam üzerinde okısa ol dam ṣāḡiplerine kuvvet düşe. Eger ḡomṣusı ṭamı üzerinde okısa kendi akrabāsı üzerine ḡiyāneti zāḡir ola. Eger ḡammāmda okısa kemdür. Eger ḡākīm ḡapusunda okırsa bir ḡaḡ ṣeḡādeti eyleye. Eger ḡāfilede okırsa serīkaya delīldür. Eger bir ḡavmiñ arasında ezān okıyup ol ḡavm ānuñ okıduḡı ezāna muḡayyed olmayup kulak

²⁷Temizliğe devam et ki rızkın artsın. (Halid b.Velid'den rivayet edilen bu hadisin tamamı için bkz: **Kenzü'l-Ummal**, s. 127-129)

[21a]

urmasalar ol kişi zālimler arasındadır āgāh ola. Eger düşünde ezānı ‘avrat okur görse bir bid‘at zāhir ola. Eger düşünde ezān işidüp ezān okuyandan yāhūd ezāndan ikrāh eylese düş gören kişiye bir mekrūh işden rencide oluna. Eger düşünde ezān okıyup tamām etmese ve ol maḥal ḥacc maḥalli ise ol kişi ḥacca vara fe-ammā tamām etmeye. Eger düşi gören ehl-i šalāh ise ve illā bir nesne uğurlaya ve başarmayup dutulup rüsvāy ola. Eger düşünde aňlanmaz bir dille ezān okısa yā biri okur görse ezān okıyan lā-şek ḥarāmīdür. Hikāyet İbni Sīrīn'e bir kimesne gelüp eyitdi düşünde ezān

[21b]

okudum eyitdi. Ḥacca varırsın ba‘de bir ğayrī kişi daḥı geldi eyitdi. Düşimde ezān okudum hırsızlık idersin ve seni dutarlar ve elin keserler bu kez İbni Sīrīn'e yanında oturan dostları kendinden sū‘āl etdiler ki bu iki ādemiň gördüğü düş bir iken ta‘biriñiz muhtelif oldu didiler. İbni Sīrīn eyitdi. İbtidā gelen ādem ḥūb sīmā idi. Aña ezān okımaḥ olmaḥla Ka‘be-i Şerīfe varmaḥa ta‘bir eyledim kavluhū te‘ālā ²⁸ وَأَذِنَ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ fehvāsınca ve soñra gelen ādemün kabīḥ olmaḥla aña ḥarāmīlik lāyık görüp ta‘bir eyledim. Kavluhū te‘ālā ²⁹ أَنْتُمْ لَسَارِقُونَ fehvāsınca Ḥazret-i Yūsuf ‘aleyhisselām

[22a]

karındaşları ile olan gile aḥvālidür ki Mısır'da vāki‘ olmuşdu ve ta‘bir daḥı ol iki ādeme intihā bulup vāki‘ oldu. Eger düşünde bir mü‘min kişi mināre üzerinde ezān okısa devlet-i dāreyn ḥāşıl eyleye ve bu ayet-i kerīme ol mü‘minlerin ḥaḥqında nāzil oldu. ³⁰ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ Eger bir kişinin ortaḥı olsa ol kişi düşünde ezān okursa ortaḥından ayrıla. Hikāyet bir kişi İbni Sīrīn'e eyitdi düşünde ezān okudum ve okurken ḥabībime nazar iderdüm. Eyitdi sen ḥomşuların evine nazar idermişsin. Bu fi‘ilden ferāḡat eyle didi. Va‘llāhi a‘lem. Bāb-ı tāsi‘

[22b]

şalāt ve sucūd beyānındadır. Eger düşünde kıbleye durup rukū‘ ve sucūd birle namāz kılmak ḥazret-i bārik te‘ālā cānibinden hidāyete delālet ider. Kıbleden ğayrī yire teveccūh eylese ol kimesneniñ ol ḥarafda bir sevgilüsü vardır. Bu düşi bir şālih kimesne görirse ḥacc eyleye ve kavluhūte‘ālā ³¹ **وَلَيْتَ كُنُوزًا مِثْلَ مَا نَأْتُونَ رَبَّنَا** Eger düşünde farz kılmak uluḥıkdur ve fevāḥışden bī-küllīye ictinābdur sūnnet kılmak eyü nāmdur. Eger nāfile kılmak ez-diyār mürüvvetdür. Eger düşünde şabāḥ namāzın kılsa havā bulutlu olsa ğayḡulu ola. Eger hava açıklık ise devlete ‘izzete nā‘il ola. Eger öyle namāzın tamām vaḥtinde kılsa

²⁸ İnsanlar arasında haccı ilān et. (Hacc, 22/27)

²⁹ Sonra da bir çağırıcı şöyle seslendi: Ey kervancılar! Siz hırsızısınız. (Yusuf, 12/70)

³⁰ Allah'a çağırın, salih amel işleyen ve "Kuşkusuz ben müslümanlardanım" diyenden daha güzel sözlü kimdir? (Fussilet, 41/33)

³¹ Doḥu da, Batı da (tüm yeryüzü) Allah'ındır. Nereye dönerseniz Allah'ın yüzü işte oradadır. (Bakara, 2/115)

[23a]

hâceti revâ ola. Eger ikindi namâzın kılsa güç olan işi âsân ola. Eger ahşâm namâzın ve yatsu namâzın kılsa ‘ameli kabûl olmağa delâlet ider. Eger yanı üzerine yatarken namâz kıılır görse şayrulığa delîldür. Eger at üzerinde kıılır görse bir çorçuya düşe. Bağçede yâhûd bostanda namâz kıılır görse istiğfâr eylemeğe delîldür. Eger mezra‘da kılsa borcını edâ ide. Eger hammâmın câmekânında kılsa dîni fesâd olmağa delîldür. Eger cemâ‘at içinde kılsa kabîhdür. Eger namâz kıılmağa mekân arayup bulamasa bir borç ödemesine hayrân ola. Eger namâzınba‘zı erkânın terk eylese şerî‘atden

[23b]

taşra iş işleye. Eger erkânından ziyâde eylese kalbinde bir şek hâşıl ider. Eger düşünde secde eylese düşmenine zafer bula. Eger secdesi Hudâdan gayrıya olursa ziyâna delîldür. Dînde devletde ziyân vâki‘ ola. Eger düşünde namâzda şol kadar turur ki vaqti geçe ol kimesne zekâtını men‘ idicidür. Eger cemâ‘atle kılsa cümle gamlarından halâş olmağa delîldür. Eger namâzda iken bal yise ramazânda ‘avratıyla cimâ‘ eyleye yâhûd eylemiş ola. Eger namâz kıılmağa ‘arzu idüp kıibleyi bilmese işlerinde hayrân ola. Eger düşünde hâlişân muhlisân Hudâ için secde eylese ol bir ni‘metdür ki vaşf olunmaz. Eger puta

[24a]

secde ider görse rûz-ı kıyâmetde münâfıklar ile haşr ola. Eger namâzı Ka‘be haremünde kılsa dîninde istikâmet bula. Eger Ka‘be üzerinde kıılursa eyü degildür şadağa virüp istiğfâra müdâvemet eyleye. Hikâyet Seyyîd bin Müseyyeb rağıyallâhu ‘anh hazretlerine bir kimesne gelüp eyitdi. Düşimde Ka‘be üzerinde namâz kııldım eyitdi. Pâdişâh ile âşinâlığın var mıdır eyitdi yokdur. İbni Müseyyeb eyitdi gördin mi sen dîn-i İslâmdan çıkdın başka tedârigin didi eyitdi iki ay oldı bir kerre varup bu sözi söylemedüm. Eyitdi tevbe estağfirullah sen dahı şahid ol bir dahı varup bir söz söylemem didi. Eger düşünde

[24b]

Bir puta tapar görse ol kişi ziyâde kezzâbdur veyâhûd ol kişi şürb-i hamrdur ve ehl-i kebâ‘irdür. Eger tapduğı put gümüş ise bir ‘avrat ile zinâ‘ etmişdür. Eger altun ise pâdişâh kapusunda gammâzdur. Eger ağaç ise bir habîş ve münâfık âdemdür yâhûd anuñla konuşur. Eger demir ise yâhûd bakır ise yâ kurşun ise ol kimesne ehl-i dünyâdur âhîretin dünyâya tebdil eylemişdür yâhûd idecekdür. Eger taşdan ise ol kimesne bir kâfire mu‘ti‘ olmuşdur herhâlde. Eger âteşe taparsa ol kimesne pâdişâhın ve sâ‘ir mürâ‘idür. Eger âteşin ‘alevi

[25a]

yoğ ise ve illâ hem mâlı harâmî cezb idicidür. Eger düşünde imâm olmuş görse imâmete lâyıq ise gören kişiye yine ‘aynıyla imâmetdür. İmâmetlige liyâkati yoğ ise ululıkdur. Eger imâmetlik iden ehil değil ise ululığa dahı ehil degilse mevtine delîldür ve dahı ekser imâmetlik iden kişi ululardan

ise imāmeti ādāb üzere eyledügin görürse ol kimesneye manşib ve ‘adālet eyleye ādāb üzere edā itmez ise zulm eyleye. Eger ‘avrat düşünde imāmetlik iderse mevtine delālet ider. Meger havātīn kısmına imāmetlik eylemiş ola haṭīb olup minbere çıkmak ziyāde eyüdür. Eger düşünde

[25b]

gören ehil ise veyāhūd ulu ise manşūba delīldür ve ḥacc eylemege delīldür ve vālideynine iyilik eylemege delīldür. Eger düşünde minbere çıkip söylemese şalb olmağa delīldür. Bu düşi gören kişi cāhil ise daḥi ehl-i manşūb kimesne minbere çıkip yirde va‘z yā ḥuṭbe okısa manşūba delālet ider. Şāyed bir vech arpalık mānşūb ola. Eger kāfir düşünde ḥuṭbe okısa müselmān olmağa delīldür. Eger ḥātūnlara ḥuṭbe feşāhtdür du‘ā eylemek düşünde oğıla delālet ider. Eger karāñuyirde du‘ā iderse bir dertden ḥalāş ola kavluhū te‘ālā³² فَصَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَّيْنَا عَذَابَ السَّمُومِ

[26a]

ve icābete daḥi delīldür kavluhū te‘ālā³³ اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ Eger düşünde kunūt okısa ṭā‘ate delīldür ve zikr eylemek nuşrete delīldür. Temcīd okımak rızka delīldür. Evlü olan kişiye erkek oğıldur. Teşbīḥ ve tevḥīd eylemek kōrkduğundan necāt bulmağa delīldür. Eger istiğfār eylese māl eline gire. Tekbīr eylemek düşmāna zafer bulmağa delīldür. Temcīd okımak Allāhu te‘ālādan bir hidāyet bulmağa delīldür. Eger düşünde cum‘a günü görmek cümle işleri cem‘ olup āsān olmağa delīldür Allāhu a‘lem bi‘ş-şevāb bāb-ı ‘aşer mescid mināre görmek beyānındadır ve eger düşünde mescid görmek bir ‘ālim kimesneye

[26b]

delālet ider. Eger düşünde mescid binā iderse şıla-irahm eyleye. Eger mescidi ḥammām olmuş görse bir eyü ādemden fısk zāhir ola. Eger miḥrābda namāz kılmak beşāretdür. Miḥrāb ol kişiye delīldür. Eger miḥrābda bevl eylese bir şāliḥ oğlı olmağa delīldür. Eger mescidde ṭanbūre ve saz çalmakbeddürol kişi tevbe ve istiğfār eylesün. Mināre dīn direğine delīldür. Eger mināre yıkılduğın görse ol yerin ḥalkı ihtilāfa düşüp mābeynlerinde nizā‘ ve fesād-ı dīn vāki‘ ola. Eger mināre bir ādeme delīldür ki ḥalkı ḥayırlı işe da‘vet idicidür ve gice

[27a]

yarusunda mināreye çıkip teşbīḥ ve tehlīl eylemek va‘za delālet ider. Eger bir kişi kendü evini mescid olmuş ve ḥalkı cemā‘ate gelürler görse bu düşi gören kişi ehl-i manşib ise bir ḥūb manşūba delālet eyleye. Eger ekābirden ve ayāndan ise bir ḥūb maşlahat için ḥalk ānuñ bābına cem‘ ola. Eger ehl-i şalāḥ ise ḥalkı ḥakka da‘vet etmege delīldür Allāhu a‘lem. Bāb-ı eḥād ‘aşer oruç tutmak ve zekāt virmek beyānındadır ve eger düşünde oruç tutmak dīn ü diyānetde şıḥhat bulmağa delālet ider. Eger düşünde ramazān orucın ṭatar görse ol kimesnenin

³² Allah da bize lütfetti ve bizi iliklere işleyen cehennem azabından korudu. (Tur, 52/27)

³³ Bana dua edin, duānıza cevap vereyim. (Mü‘min, 40/60)

[27b]

bir işde şek ve şübhesi vardır şeki zâ'il ola. Bu düşi gören kişi ümmî ise hâfız-ı Kur'ân ola. Eger düşinde orucını ve kaşdile bozarsa sefere gide ve rızk için 'acele eyleye. Eger ramazânı tamâm kaşa eylemiş görse şayru ola. Eger şadaka-i fitre virse günâhlarına tevbe eylemege delîldür. Eger düşinde tetavvu' tutmak beden şihhatine delîldür. Eger düşinde yıl orucu dutarsa cümle me'âşiden ictinâba delîldür. Eger Hudâdan gayrıya oruc tutarsa murâdına irmege delîldür. Eger düşinde dâ'imâ oruc tutan kişi orucın bozmuş görse bir 'ayb iş işleye. Eger

[28a]

bayram günleri için bozmuş görse surûra nâ'il ola. Eger düşinde zekât virse devlete nâ'il ola. Eger 'âlim kişi düşinde taşadduk eylese 'ilm-i zillet bula. Eger bu düşi bâzırgân görse nice kimselere fâ'idesi dokuna. Eger bâzırgândan zekat alan kimesne miskîn ise 'amellerinden hâlâş ola. Allâhu a'lem. On ikinci bâb hacc eylemek beyânındadır. Eger bir kimesne hacc günlerinde düşinde hacc eylemek için tedârik eylese ol kimesne hacca vara bu düşi korkulu kimesne görse her korkudan emîn ola hasta ise şifâ bula. Eger düşinde Ka'be'de sa'y ider görse ve tavâf dahı iderse ve cümle haccuñ şurûtunu

[28b]

yerine getürdigin görse bu maķüle evzâlu düş gören kimesne hazret-i Hüdâya kurb hâşıl eyleyecek işler işleye. Eger Ka'be'de sa'y-ı kudüm ve sa'y-ı hacc vardır menâsikdendir ve sa'y aña dirler ve tavâf hod beytu'llâhu'l-haremdür. Eger düşinde nefis Ka'be imâm-ı mu'tebere delâlet ider Ka'be her ne kim ziyâde ve noķşân eyü ve kem görür ol imâmdan vâki' olmuş ola ve Ka'be dahı mu'abbir bir şâlih âdem dahı ta'bır iderler. Eger Ka'be bir âher vilâyetüñ görse ol vilâyetden bir dahı Ka'be'ye giderse günâhları 'afv olmağa delîldür ve düş gören kişi 'afv ola

[29a]

mağfûr ola hazret-i server buyurdıdüşinde Ka'be'yi kendü evi olmuş görse ol kimesne şaltanat ve rif'atde ber-devâm olup evi maķşad ehl-i hâcet ola. Eger düşinde hacc eyleyüp ve haccuñ minâsıñ ve şurûtunda bir noķşân olsa kendü dîninde naķş olduğına delîldür. Eger düşinde üzerine hacc vâcib olmuş kim ki taķşîrât ider görse ol kimesne günâhkârdur tevbe ve istiğfâr ide. Eger düşinde 'Arefe görmek bir mahbûbı var ise kavuşa yâhüd bir gâ'ibi var ise seferden gele yâhüd bir misâfiri gelmesine delîldür. Eger 'Arafât Dağı'nda kendüye durur görse ol kimesne bir kimesne ile huşümeti

[29b]


var ise barışmağa delâlet eyleye ve bir surûra nâ'il ola. Eger düşinde Hacerü'l-Esved'i görse hüccâc imâmına iktidâ eylemege delîldür. Eger (...) ise ziyâde bid'atdur düşinde kurbâna beşâretdür. Eger kurbân iden kişiniñ hâtünü hâmile ise oğlı doğa. Eger âzâdsız kul görse âzâd olmasına delîldür. Eger kurbân etinden uğurlar görse ol kişi kezzâbdur. Bunda olan kurbân maķzâ Ka'bede vâki' olan

qurbāndur ve bayrām gūniñe qurbān ideler. Ammā ğayrī maħalde olan qurbān ta‘bīr olunur. Lākin ta‘bīri ğāyri‘dür. Eger qoyın zıkr olınduğından gelür ve bayrām günleri. Eger ĥacc bayrāmı

[30a]

ve Ramażān Bayrāmı ikisi daħı ta‘bīri birdür. Gören kiři bir ğamdan ĥalāř ola. Surür řāzlıq bula. Eger ‘ařūrā gūni gören evlād-ı resül ğamnāk olmasına delīldür. Eger ĥazret-i peygamberiñ düřmānlarından ya‘nī perīlerinden ise řād [ü] ĥürrem olmasına delīldür. Allāhu a‘lem on üçinci bāb nāsiñ aħvālini beyān ider. Eger insānuñ derisi řoyılmıř ğörse ve gören kimesne ĥasta ise mevtine delīldür. Eger ĥastalıđı yođ ise faķırlıĝe delālet ider. Ammā ĥayvānuñ derileri düřinde māla ve mīrāřa delālet ider. Eger düřinde ĥayvān derisi ğörmek bir yirden eline mīrāř ğire ve daħı cümle mu‘abbirin ĥayvānāt derisin eve ta‘bīr idüp qavluhū te‘ālā

[30b]

³⁴  fehvāsınca ve daħı düşinde insānuñ teri her ne qadar olırsa ol ter miqđarı mālı ğire yāħūd ta‘b çeke. Eger düşinde bir kimesne bir iħtiyār ādemiñ ardınca gider ol kimesne bir ĥayırlı iře mübāřeret eyleye. Eger bir yigit kiři düşinde kendüsin iħtiyār olmiş ğörse ol kimesne ‘ilm ü diyānete nā’il olmaĝa delālet ider. Eger düşinde bir kimesne bir iħtiyār ile qonişsa ol kimesne dostlarıyla qavuřmaĝa delīldür. Eger iħtiyār kendüsine düřmānlıq ider ğörse ol kimesneniñ bir dostı vardır ki

[31a]

kendüye dostlıĝı izħār eylemeĝe sa‘y ideyor. Ammā derūnī düřmānlıq eyleye andan ĥazer ğerekdür. Eger düşinde bilmedüĝi bir za‘if qoca ğörse evvel ğördüĝi qoca yine kendü cesedine ta‘bīr eyleye. Eger düşinde kāfir ğörse bir düřmāndur. Ammā ‘adāvetden zarar ğörmeye. Eger qoca yahūdī ğörse şöyle bir düřmāndur ki helākına fışat ğözler ĥazer eyleye. Eger bir qoca kāfiri ğörse ol ĥod kendüniñ qadīmi düřmānidur bunlardan düşinde her ne zuħūr iderse ĥayr veyā řer bi‘l-cümle düřmānlara ta‘bīr olunur. Kāfir kısmınuñ cümlesi düşmene ta‘bīr olunur. Eger kiři kendüsini bu aħvāllerde ğörse

[31b]

yāħūd keşiş olmiş ğörse zelīl olup dūnyā üzerine teng ola. Eger iħtiyār ādem düşinde kendüsin ğenç olmiş ğörse ol kimesne cehālet ile bir iř işleye. Eger iħtiyār ādem kendüsin düşinde qara şakallu olmiş ğörse kuvvet ve māla delālet ide. Eger düşinde bilmedüĝi bir yigit ğörse ol ğördüĝi yigit düř gören kimesneniñ düřmānidur ol kimesneniñ düřmānı yođ ise daħı zāhir ola. Eger oğlan ise ğamdur bā-ħuřuř tıfl olup kucakda ğörilür ise. Eger düşinde ğüzel ‘avrat ğörse beĝāyet eyüdüş řāzlıqđur. Eger çirkin

³⁴ Allah, size evlerinizi huzur ve dinlenme yeri yaptı. Hayvanların derilerinden gerek göç gününüzde, gerek ikamet gününüzde kolayca taşıyacağınız evler meydana getirdi.(Nahl, 16/80)

[32a]

olursa ğamdur. Eger düşünde zāniye ‘avrat görse gören kimesne ‘ulemā ve ehl-i şalāh ise ‘ilmi ve şalāhı ziyāde ola. Eger sâ’ir nāsdan ise eline ħarām māl gire çıblak ‘avrat görmek bir ħatāya vāki’ ola bu düşi gören kişi zāhirde bir ħātūn ħaqqında nā-ħağ söz söylemiş ola yāhūd ğıybet eylemiş ola. Eger er kişi dahı böyledür yüzi örtülü ‘avrat görse gören kişi bir güc göre. Eger açık yüzli ‘avrat görmek eger eyü ise eyü bed ise beddür. Ammā cemī’ mu‘abbirler nisā kısmını³⁵ زَيْنَلْنَّاس حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النَّسَاءِ fehvāsınca zīnet-i dünyāya delālet ider. Eger düşünde

[32b]

bir bed şuratlu kişi görse düş gören kişiye bir mekrūh işdür ki andan ikrāh eyleyeler. Hikāyet bir kişi İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi. Bu gice düşünde bir boyı kışa bir qara ‘avrat dileyüp evlenmek murād eyledigim gördim didi. İbni Sīrīn eyitdi ‘avratı bilür misin eyitdi bilürim eyitdi. Var ol ‘avratı nikāh eyle al zirā boyı kışalığı ‘ömri kışalığa delīldür ve qaralığı mālıdur didi. Ol kişi dahı ‘avratı alup ez-zamānda fevt olup mīrāşını aldı ve siyāh ‘avrat düşde fā’idedür ve şefer eylemege delīldür. Eger ‘avrat güzel yüzli müzeyyene ve mürettebe görse ol ‘avrat düş

[33a]

gören kişinin dünyāsıdır ma’lūm ola. Eger yüzi örtülü görse devletdür. Ammā nedāmeti ola. Eger düşünde bir bed şuret koça ‘avrat görse ol kimesneniñ ħāşıl olmuş ‘aksine döne ve bir kavlide fitneye döne. Eger kāfire koça ‘avrat görse ħarām mālā delālet ide. Eger müselmān ‘avratın görse māl-ı helāle delālet ider. Eger düşünde bir kişi bir kimesne ile söyleşe ammā bildüğü olsa yine ol gördüğü kimesnedür. Eger kendüsinden bir nesne alsa müsteħab nesnelerden. Eger cevher ve zī-kıymet şey gibi andan ber-murād ola veyāhūd manşüb vezīrlık bunlara müşābih nesne ħāşıl ola. Eger alduğı

[33b]

nesne müsteħab şey olmasa bir mekrūh nesne ise mābeyninde ‘adāvet vāki’ olmağa delīldür. Eger düşünde gördüğü bilür ise evvelden bildüğü ise. Eger gördüğü yigit ise düşmāndur. Eger qara beñizlü ise devletlü ve fā’idelüdü. Eger aşkar ise ne dost ve ne de düşmāndur şaruşın ise ‘āşıklardandır buğday eküli ise ā’lā ve yaramazlıktan bertarafdur Elvān'da ta’bīr böyledür. Lākin güzelliği ve çirkīnliği kuvvet ve za’fları ve aħvāl-i ħālleri ve şıfatları ħasebiyle ta’bīr olma Allāhu a’lem. Eger düşünde yigit kendüsün ihtiyār olmuş görse vaqār ve ħürmet ve rif’ate

[34a]

delīldür. Eger düşünde ħūb ve zilletlü cāriye görse bir eyü ħaber işidüp mesrūr ola. Eger çirkīn ise çirkīn ħaberdür. Eger bir güzel cāriye şatun alsa ve cāriye bekar ise bir devlet ve bollığa ve ticārete delīldür. Eger düşünde bir güzel ‘avrat kendüsine mülākī görse ol kimesneniñ cümle işleri iqbāle döne zirā Muħammed bin Sīrīn güzel ‘avratı seniyye ta’bīr etmişdür. Güzel oldıkda ol kimesneniñ

³⁵Kadınlar gibi nefsin şiddetle arzuladığı şeyler insana süslü gösterildi. (Ali İmran, 3/14)

sene-i āhirine varınca eyü olup zevk ü surūr olmasına delīldür. Eger bir kimesne düşünde kendüsin oğlan olmuş görüp ve mektebe ders okımağa gider

[34b]

görse ol kimesneniñ mürüvveti ve himmeti zā'il olup günāhkār olmağa delālet ider. Eger düşde hatūnı oğlan toğırmış görse ammā kız oğlandan hayırludur zirā kız ferec zıkr olunur. Ferec olmuş olur. Eger oğlan olmuş görse gerçi surūrdur ammā şöñi gāmdur. Eger düşünde kulı şatun almak gāmdur cāriye almak surūrdur. Eger düşde bir oğlan balıg olmuş görse 'izzete delildir. Eger āzādsuz kul kendüsin balıg olmuş görse āzād olmağ muqarrer Allāhu a'lem on dördinci bāb insānuñ a'zāsını görmek beyānındadır ve eger insānuñ her bir 'uzvı bir emre mensūbdur ki beyān olunur her 'uzvdaki ziyāde nokşān

[35a]

görür ol emre şāmildür başıboş olan kimesneye ve babaya dağı ve efendisine ve sermāyesine delīldür. Eger düşünde başı ağrısa düş gören kişi kul ise ol ağrı efendisidür bāzırgān ise sermāyesinedür babası var ise babasınadır yāhūd dışısındur. İbni Sīrīn sermāyeye ta'bır eylemişdür. Kavluhū te'ālā³⁶ رُوُسَامُو الْكُم فَكُم fehvāsınca düş emvālinden murād müfessirler başa ta'bır eylemişler. Eger düşünde eline bir baş alsı biñ dīnāra ta'bır olunur biñ dirhemdür dimişler yāhūd eyüce sermāyedür. Dervīş gören kimesneniñ hālını göre. Eger düşünde başı kesilüp girü yerine bitüp aña mertebe-i şehādet naşīb ola.

[35b]

Eger bir mechül başı(...) üzerine diküp kosalı bir devletlünüñ şanı ve nāmı ziyāde ola. Eger düşünde iki başı olmuş görse erkek ise evlene devletlü ola yāhūd bir eyü oğlı toğa. Eger kedi başı gibi olmuş görse yāhūd arslan başı gibi olmuş görse işleri gāyet eyü ola. Eger hımār yā kelb yāhūd sār hayvānāt başı gibi olmuş görse ziyāde ta'b ve meşakket çeke. Eger kuşbaşı gibi olmuş görse sefere gide. Eger başı aşağı tutar görse ziyāna uğraya. Eger önüne vāfir kesilmiş başı dökerler görse cümle halk aña mürāca'at etmege

[36a]

delālet ider. Eger ol başlarıñ kıllarından veyā bir nesnelere bir şey olursa vāfir māl hāsıl olmasına delīldür. Eger kendü başını büyük ve güzel görse bir kavm üzerine baş ola. İbni Sīrīn eydür her kim başını kesmişler görse kul ise āzād ola gāmlu ise şād ola borclu ise deynini edā ide hasta ise şifā bula dutsak ise hālāş ola. Eger kendü başını elinde görse ve bir gayrī başı dağı olsa ol ādem yaramaz işleriñ müdebbiri ola. Eger başını çarşuda açık görse rüsvāylığa delīldür. Eger hammāmda görürse zarar vermeye. Eger düşünde baş yise her nice hayvān başı

³⁶ Eger tövbe edecek olursanız, anaparalarınız sizindir. (Bakara, 2/279)

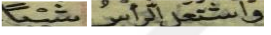
[36b]

olursa olsun 'ömri uzun ola ve ummadığı yirden eline māl gire mādem ki ol baş âteşte bişmiş ola. Eger çig ise bir devletlü âdemiñ ğıybetin söylemiş ola. Eger başı üzerine edviye ve yağlar sürse zīnete ve hūsn-i halka delīldür. Mādem ki yağ yūzi üzerine inmedikce. Eger inerse ğamdur ve tırāş dağı ke-zālik ammā perçem uzamasını İbni Sīrīn 'ömr uzunluğına ta'bīr eylemişdür. Eger gövdeye dağı yağ sürse a'lādur ve ve perçem devletlü olan kişiye māl ve ehl-i şecā'ate kuvvetdür. Eger düşinde perçemi uzanmış ol perçem uzayan kişi Benī Hāşim'den ise pādişāh ola

[37a]

bāzırgān ise mālī ziyāde ola. Eger rençber ise ekini çok ola bu zıkr olınan beş kimesneden ğayrıya perçem uzaması ğamdur ve mekrūhdur. Eger başın kılin şafaklık iken karışmış görse 'ömri nākış ola. Eger bir yigit başınıñ kılin beyāz olmuş görse fakīrlige delālet ider ve bir rivāyetde heybet ü vaķārdur. Eger başı kılin yolarsa bir misāfiri gele. İbni Sīrīn eydür sūnnete muhālif işe mūbāşeret eyleye yāhūd mu'tāde işdür. Eger bir 'avrat saçın beyāz olduğın görse kocası ğayrī 'avrata mā'il ola ber-mūcib-i kavlı İbni Sīrīn perçemde ve başda ve şakalda beyāz olmak fakīrlige delīldür. İbni Sīrīn

[37b]

eydür eger yalnız başda olup düş gören şālīh kişiniñ hāmile 'avratı var ise oğlı tođakavluhū te'ālā  fehvāsınca aĥz itmişdür ve ba'zı mu'abbirler perçem ağarmasını korkuya ta'bīr eylediler. Düş gören kişiniñ hālīne göre şulehādan ise hāzadan korkusu ziyāde ola. Eger cūhelādan ise ğayrī korkusına ta'bīr iderler ve baş kıllı ağarmasını şulehāya güzel hāldür cūhelāya ağrı ve şayrulıķdur ve şakal ağarması eyü kişilere heybet ve vaķār ve 'izzetdür ve şerefdür ve sā'ir nāsa ğam ve ğuşşadur ve fakīrlıķden ve cūhelāya günāhlardan tevbe ve şalāh-ı hāle

[38a]

delīldür. Eger gövdede beyāz kıl olmak devletlülere ziyāna ta'bīr olunur fuķarāya borcdur ki min-ba'd ödenmeye kıllıñ gövdede ziyādeliđi zilletdür. Eger sağ yanı kıllar olmuş görse akrabādan ve oğlan erkek kısmınıñ mevtine delīldür. Eger yüzinde ve sā'ir yirlerinde kıl bitmiş görse ol ĥod borclı olmağa delīldür. Eger kıltuķ ve bıyık kıllarınıñ ziyādeliđi sūnnetde eksiklige delīldür ve dağı tevre yirinde kıl çok olsa gerçi bir manşūya delīldür. Ammā kıllat-i dīn ü diyānet hāşıl ola muhāşşal kıl çoklığı düşde min-ba'd ĥayra delālet itmez 'aksi ta'bīr eylemişlerdür her a'zāda kıl

[38b]

manşūb olduğı emre küllī 'usrdur ve kıs 'alī zalik insānuñ damağı 'aķla ve gizlüce mālā delīldür. Her ne ki damağı aĥvālīnde düşde görse 'aķlına ve maĥşūş olan mālına delīldür. Faşl-ı cebhe insānuñ cāhı i'tibāridur. Eger büyük görirse bir oğlı hāşıl ola. Eger ergen ise manşūb ve ziyāde sürūradelīldür. Eger ziyāde tar olmuş görse cāhı zā'il ola. Eger göz ile şakal başı arası ancak oğıla

delîldür. İnsānuñ iki kaşı ziyāde maḳbūl-i evzā‘îdür anda noḳşān olsa evzā‘na ḥaml olunur. Eger ziyāde güzel olmuş görse evzā‘ ve etvarı ziyāde eyü olmağa

[39a]

delîldür. Faşl-ı kirpik insānın kirpikleri ḥüsn-i ḥalḳı semtine delālet ider ve dīn ü diyānet ḥicābıdır. Faşlü‘l-‘ayn göz insānuñ dīnine delîldür ancaḳ. Eger gözinde aḡrı yāḥūd bir naḳş görse bi‘l-cümle ol naḳşlar dīninde şadır ola. Eger gözi işlāḥ için sürme çekse dīninde bir nāfile arturmak (...) Eger zīnet için gözine sürme çeker görse bir eyü fi‘l ile meşḥūr ola cümle erbāb ta‘bīr düşinde göz kişiniñ göz sevdüğü kişidür dirler. İbni Sīrīn eydür eger bir kişi düşinde kendü gövdesinde göz olmuş beher ḥāl dīn ü diyāneti ziyāde ola veyāḥūd göz[i] sevdüğü

[39b]

kimesneleriñ yanında çok ola. Ḥikāyet ehl-i İslāmıñ biri düşinde kendi bekar kızınıñ gövdesinde üç göz peydā olduğın görüp bu düşinde müteellim olup varup İbni Sīrīn'e ta‘bīr itirdi. İbni Sīrīn eyitdi ḥūb düş görmışsün ol üç göziñ biri kızınıñ bir ḥūb simāl kimesne alun andan iki şālih ve maḥbūb evlād olup senüñ muḥabbetiñle manzar olalar didi. Ba‘de ḥāl minvāl-i meşrūḥ üzere oldu. Eger düşinde gözi bir mechūl şahsa düş gelüp girü zā‘il olsa düş gören kişiniñ gözi zā‘il ola. Eger düşinde gözi kapanmayup (...) görse bir ḥaletine nazār idüp yāḥūd guşşalu efkāra

[40a]

düşmişdür İbni Sīrīn eydür bir bed nesneye nazār eyleye eger düşinde göziyle ḳulaḡıyla işidirse bu düşi gören kişi kendü ‘avratına veyā kızına ma‘şiyet rızā virici ādemdür. Eger düşinde gözin beyāz olması taşaya delîldür. Ḳavluḥü te‘ālā ³⁷ وَأَبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ feḥvāsınca. Eger düşinde gözi siyāḥ ve ḥūb olmuş görse dīnivü şalāḥı ziyāde ola vaḥdetlü olması ferāsete delîldür. Eger düşinde kendüyi beyāz eşvāb içinde görse mevtine delîldür. İbni Sīrīn eydür sağ göz oḡıldur ve şol göz kıza delālet ider ḳanḳısı ki fenāya varsa anlara maḥmūldur. Ammā ‘āmā olmaḳ

[40b]

birḳaç nev‘ üzeredür faḳīrlige ve dostlığa ve ḥastalığa ve ḥastanıñ mevtine ve misafir kişiniñ iḳāmetine delîldür ve ol nesne ki bir mevsimde zāḥir olur aña (...) didiler ekser ḥalḳda vāḳi‘ olur ol aḡrı ḥastalığa ta‘bīr eylemiş. Ḥikāyet Ḥazret-i İmām-ı ‘Ali raḡiyallāḥu ‘anh bir gice düşinde mübārek yüzün ḳararmış görüp mu‘abbirinde ‘āciz olup Kirmānī ḥazretlerine ta‘bīr etdirdiler eyitdi bir kıza ḳoğa ve te‘viline bu ayet-i kerimeyi okıdı ³⁸ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ve ḥālî bu mişāle muḳārin oldı. Faşl-ı lüce-i ḥūb dindār görmek veyāḥūd kendü ve

[41a]

dīzārını ḥūb olmuş görse sevinmeğe delālet ider. Eger çirkīn olmuş görse ḡamdur. Eger siyāḥ rüy olmuş görse ḥāmīle ḥātūnı var ise bir kıza ḳoğıra eger ḥātūnı yoḡ ise ol kişi ‘āşī ve günāḥkār olmağa

³⁷ Üzüntüden iki gözüne ak düştü. (Yusuf, 12/84)

³⁸ Onlardan biri, kız ile müjdelendiği zaman içi öfke ile dolarak yüzü siyah kesilir! (Nahl, 16/58)

delîldür. Eger şarı olmuş görse zelîl olmağa delîldür. Şarı olmak ‘ulemā ve şulehā ve ‘uşşāka ve izdiyād-ı ‘ibādāt ve mağfîret ve ‘aşk-ı ilāhi olduğına delîldür. Kavluhū te‘ālā³⁹ سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَنثِرِ السُّجُودِ fehvāsınca faşl-ı enf insānda burun cemāline delālet ider. Eger bir h̄ūb rā’iḥa istişmām eylese oğlu toğa erkek ise güzel güzel nām taḥşîl eyleye. Eger (...) olur ḥākim

[41b]

yāḥūd pādişāh tarafından korkudur. Eger düşünde burnı yarılmış görse ol burun şāhibi olan kimesne qahr-ı ‘azîmdür yāḥūd mevtine delîldür. Eger düşünde burnını keserler görse akrabālarından bir büyük kimesne fevt ola babaya ve ‘ümmīye ve oğıla daḥi delîldür. Faşlü’l-fem ağızı kişiniñ kendi umurına delîldür. Eger ağızından eyü nesne çıkısa eyü söz söylemege delîldür. Eger ağızını mühürlenmiş görse yāḥūd kilîd urılmış görse ne‘uzü bi’llāh zālîk ol kimesne kāfîrdür. Eger ağızına her ne ki dāḥil ola h̄ūb ise rızk-ı ḥelāle delîldür. Eger bed ise rızk-ı ḥarāmdur. Eger ağızını ta‘āmla tolu görse gayrī bir şey şıgmaz

[42a]

‘ömri tamām ola Allāhu a’lem. Faşlü’s-sekatā (...) dudak insānuñ şadaqasına ve bir (...) delîldür. Eger üst dudağından efdāldür ziyāde şadākat üzre olan dostdur. Eger düşünde her ne görse anlara maḥmūldür. Eger düşünde dudaklarını kesilmiş görse ol kimesne ḡammāzdur. Maḥlubü’l-lisān dîl insānuñ tercümānidur ve bürhānidur. Eger düşünde dili uzanmış görse eger düşmānı var ise anuñla söyleşmege ve zafer bulmağa delîldür. Eger düşmānı yoḡ ise ol kimesne çok sözlîdür. Eger düşünde dili kesilmiş görse düşmānı veyā nizā’lı bir işi var ise kaḥ’-i nizā’ faşl-ı ḥuşūmete

[42b]

delîldür. Eger düşmānı ve nizā’sı yoḡ ise ziyāde şalāhı olup ḡıybet ü huzāle ve bürhān sözlerinden fāriḡ olmağa delîldür. Eger düşünde dilsiz olmak cihār-ı yāre delîldür. Eger dilini bağlanmış görse şayrunğa delîldür. Eger dili üzerinde siyāh kıl bitmiş görse tez elden bir muşîbet irişe kıl beyāz ise geç irişe ziyādeliḡi ‘ilme delîldür. Faşlü’s-sin dişlerde ta’bîr budur ki şāḡ taraḥiñ dişleri baba cānibinden akrabāya delîldür ve şol taraḥı atası taraḥında akrabāya delîldür. Bunlarıñ kaḥkısı müteḥarrik olsa şayrulığa delîldür. Eger dişi düşse mevtine veyāḥūd akrabādan ayrı

[43a]

düşmege delîldür. Eger alt dişleri düşerse kendi ‘avratına ve ‘avratı akrabāsına delîldür ve’l-ḥāşıl üst ve alt oñinde olan dişleri azı dişlere varınca anaya ve babaya ve ḥātūnına yakîn olan akrabāya delîldür. Eger düşünde azı dişleri düşmüş görse kendi karındaşlarına ve kız karındaşlarına ve evlādına ve anasına ve babasına te’vîl olunur İbni Sîrîn eydür diş ta’bîri şöyledür ki eger ön dişi düşse şāyed ḥizmetkārı mevtine delîldür. Ḥikāye rivāyet olunur ki Manşūr bin Ḥasan bir gice cümle dişleri dökülüp ağızından düşdiḡin gördi irtesi [gün] mu‘abbire götürüp düşini ḥaber virdi

³⁹ Onların secde eseri olan alametleri yüzlerindedir. (Fetih, 48/29)

[43b]

mu'abbirler eyitdi cümle akrabāsınıñ mevtine delīldür. Yā emirü'l-mü'minin didi. Manşür bu sözden müte'ellim olup azarlayup yanından sürdü. Ba'de bir ğayrī mu'abbir talep etdi. Varup kendüye bir mīr-i kelām şāhib-i ferāset bir hāziķ mu'abbir getirüp aña düşün söyledi. Ol mu'abbir eyitdi. Yā emirü'l-mü'minin ba'de 'ömr-i tavīlsin cümle akrabālarıñdan soñra alup mevtiñ vāķi' ola didi. Manşür bin asan bute'vīlden mahzūz olup ta'bīrine pesend idüp on biñ dirhem ihsān eyledi. Eger dişleri altundan olmış görse 'ilmden kelām eylemege delīldür. Eger 'ulemādan degil ise bir fırsata veyā iħrāa delīldür. Eger gümüşden

[44a]

olmış görse bir ziyāna uğraya. Eger aaçdan olmış görse veyā sırçadan olmış görse mevtine delīldür. Ammā İbni Sīrīn eydür ba'zı maħalde diř çekmek şılayıraħm itmekden çekinmek üzere delālet ider. Eger soñ azısını çekmek bir maħfice nesne zuhūr etmege delīldür. Fařlū'ş-řavt āvāzı insānuñ řit ve ředāsına delīldür. Her ne kadar ki bülend āvāz olsa ol kadar nām-ı bülend ola. Eger āvāzı zebūn olması ehl-i řalāħa iz-diyāda himmet ve mertebeye delīldür. Eger hākimler ve ařħāb-ı řurūruñ āvāzı zebūn olmak 'azlu rif'adelīldür. Eger at kişnemesi bir řerīf ādemden bir hībe-i řādır olmasına delīldür. Eger düşünde ħimār āvāzın

[44b]

işidse bir řerīf ādemden güç řādır ola. Eger düşünde öküz veyā buzağı āvāzın işidse fitne vāķi' ola. Faslı ħayvānāt ve kuřlarıñ āvāzın beyān ider. Koyun āvāzı bir řālīħ kişide ħayr görmege delīldür. Keçi āvāzı küçik oğlana delīldür. Arslan āvāzı pādiřāhdan bir orķu hāřıl olmağa delīldür. aplan āvāzı düşmāndan orķu olmağa delīldür. Ayu daħı ke-zālik kelp urması bir sefīħ kiřideñ sitem hāřıl ola. ıncır daħı sefine-i düşmāna zafer bulmağa delīlidir. urt āvāzı düşmāndan bir ħaber gelmege delīldür. Tilki bir ħīlekār ve kezzāb kişiden ħaber gelmege delīldür. Kedi āvāzı bir ħarāmī kişiden ħaberdür ve zararlıdır. Sıçan daħı ke-zālik arakuř ve toğan

[45a]

eger řāhin pādiřāhdur yāħūd bir zālīm kişiden ħabere delīldür. Eger ħorüz āvāzı bir seħī kiři tarafından bir eyü ħaberdür. Eger şakşağan āvāzı bir gizlü ħaberdür. Eger umrı bir ħānendeye delīldür. Bülbül řā'ire delīldür. Gügercin āvāzı bir řerīfe ħān tarafından ħaberdür ve řu kuşları cümle şasaya delālet ider. urna ehl-i řecā'at kişiden ħayrdur. Leylek ğarībe delīldür. āvus ve avuk āvāzı mekrūhdur. řu şaşları gibi ğam yās ve ğuşsadur dirler (...)kulaķ düşünde 'avratına ve kızına te'vīl olunur. Her ne kim ħūb be bed görse anlarda olmış olur. Eger kulağın ziyādeavāzenduğın görüp tā kendi görecek kadar olmış görse

[45b]

yā 'avratın boşıya yāħūd kızın boşada. Eger düşünde gören ergen mücerred ise kulaķ görmek islām dīnine delīldür. Eger kulağı eksik görse dīninde eksiklik vardır. Eger şağır olmış kāfir olmağa

delîldür. Faşlü'l-lihye şakâl kişiniñ mālına ve cāhına ve vaķārına delîldür. İbni Sîrîn eydür mâdem ki kulaķ ziyāde uzayup kuşāğa yakın olursa borçlı olmağa delîldür. Eger kuşāğı geçerse ziyāde derd muhteddür. Eger yire degerse ol kimesneniñ mevtine delîldür. Eger hāmile 'avratda biterse oğlan toğursa eger bekar kıızda biterse min-ba'd hāmile olup toğırmaya eger şakala yağ sürerse

[46a]

eyüdür beyāzlığı dağı vakārdur. Eger siyāh olması māludur düş gören ādemiñ hālîne göre ta'bir olunur. Eger düşinde şakal siyāh ve beyāz iken aşķar olmuş görse zelîl olmağa delîldür. Eger düşinde şakalı yeşile mā'il olmuş görse bî-had 'azîm māl eline gire. Ammā şöıra fir'avn gibi aza eger. Hikāyet Hāzret-i Cā'fer-i Şadık rađıyallāhu 'anh zamānında Bağdād'a bir ādem gelüp eyitdi. Düşimde bir pîr şakalını ve bıyığını tırāş eyledi didi. Hāzret-i Cā'fer Şadık eyitdi. Yaramaz derde giriftār olasın ve halk arasında rüsvāy olasıca hāzer üzere ol didi. Ol kimesne dağı mahzūn mağmūm olup evine varup bir müddet taşra çıķmadı. Birgün çıķup

[46b]

gider iken yolu zindān kuyısına uğrayup geçerken taķdîr-i Hudā ol maħalde aşınālarından bir kimesneyi zindāncılar zindāndan çıkarup 'üryān idüp senüñ yoldaşını kimdür deyü siyāset iderler iken bu ādemî görüp adıyla çağırup eyitdi. Hudādan revā mıdır ki beni bu derde giriftār eyleyüp sen āzāde gezersin saña virdigim māl var getir ve beni hālāş kıl didi. Ol kişi eü'zübillāhissemü'l-'alîm vallāhi sen baña bir nesne virmediñ didi eyitdi. Belî ben saña şu miķdār māl ve şu şekil esbāb virdim deyince zindāncı yārān dağı aħz idüp zindāna koyup māl talep eylediler. Mu'terif olmadıkda getirüp siyāset eylediler ve Bağdād

[47a]

içinde hırsız ortasını idüğü meşhūr olup ol ferd-i şālîh rüsvāyı 'a'lem oldu ve zindānda ol zamāna degin maħbūs kıldığı hālîfeniñ evlādı toğup zindānda olanları itlāk idüp ol merd-i şālîh dağı cümle ile hālāş buldu. Ve'l-hāşıl eger tırāş eger yolmaķ ve eger şabr eyleye düşürmek te'vîlleri birdür māl var ise gide yoğ ise derde giriftār ola. Eger şakaldan bir iki kıl veyā (...) giderse mālā delālet ider. Eger her şakaldan bir kıl didikleri ba'zı mu'abbirler eyü itmişler ki ğam u ğuşşalu olan kişi düşinde def' olmağa delîldür dimişler bu dağı tecrübe olundu. Faşlü'l-'ıķd insānuñ

[47b]

gerdānı maħal-i emānetdür emānete delîldür her ne görirse. Eger gerdānında yılan şarılmış görse ol kimesne māni' ez-zekāt olmuş olur. Faşlü'l-yedān insānıñ elleri karındaşlarına delālet ider. İnsānuñ sağ eli er karındaşlarına şol eli kıız karındaşlarına delîldür. Vürüsetlerine ve ortasına beher hāl bunlarıñ kankası var ise düşiñ te'vîli aña vāķi' olur. Eger uzun olmuş görse fā'idedür. Eger eline kāşr ider görse şar'-ı zahmetine delîldür. Eger eli kendüye teveccüh söylerse fi'li yaramaz ola. Eger ğayrılı söylerse ma'siyyeti eyü ola. Eger sağ elini altun görse devlet-i zā'il ola. Eger şol elini altundan görse

[48a]

hātūnı vefāt ide yāhūd ortağı vefāt ide. Eger elleri iki kanād olmuş görse iki oğlu toğa. Eger eli kesilüp yanınca getürse kārındaşı vefāt eyleye yā dostı yā ma‘aşikesile. Eger gelüp bilece getirirse bir düş yāhūd bir ma‘aş idene. Eger eli kesilmiş görüp ve sebep ne idüğini bilmese ma‘şiyetlerden hālāş ola. Otuz dördinci bābda Rabī‘a-ı ümmiye ile Hāzret-i Ebābekir'e olan düş ta‘bīrinden iki elini boynı üzerine koyup te‘vīl eyledüğü gibi ehl-i şalāha bu düş h̄ūbta‘bīr olunur ehl-i fesāda ğayrī hāl ta‘bīr olunur. Eger düşinde elini pādīşāh keserse ol kimesne yalan yere yemīn eyleye. Hikāyet bir kimesne İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi.

[48b]

Düşimde bir ādemiñ ellerin ve ayakların kesdiler ve bedeni dağı şalb eylediler. İbni Sīrīn eyitdi. Evvelki ayakların ellerin kesdiler ānuñ ‘ameli bātıldur hākimiñ ma‘zül olmasına delīldür ve evvelki şalb olmuşdur rif‘at bula ğayrī kimesne hākim ola. Eger düşinde ellerin bacak ile kesilmiş görse bir nesne görüp ‘ucbe eyleye ⁴⁰ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ 40 fehvāsıncainsānuñ anlarıñ isimleri lafzına delīldür. Eger bed eger h̄ūb düşinde her ne ki anlarda görse ol esnāda kendüye müsāde idici her kim ise aña haml olunur. Fe ammā İbni Sīrīn eydür. Eger uzandüğün görirse

[49a]

şecā‘ate delīldür. Eger kışa görirse şeksüz ol ādem sarıkdur. Faşl-ı eşābi‘ insānuñ barmaqları beş vaqt namāzadelīldür. Her ne ki görirse anā maħmūldur ve ba‘zı mu‘abbirin dimişler ki barmaqları kardaş oğullarıdır. Eger barmaqların hınnalı tesbīhdür. Eger elini hınnālanmış görse ta‘ablu bir ma‘siyyete delīldür. Eger elleri barmaqları altunlu görirse mālī zā‘il ola. Eger bu düşi ‘avrat görirse mālını erine vire. Eger barmaqların ışırdüğün görse bir işden nādım ola. Eger illā şaf insānuñ kuvvet ve kudretine delīldür. Tırnaqların uzun görse düşmān üzerine kuvvet [bula]. Eger mu‘tād üzre tırnağın keser görse

[49b]

bir şadağa veyāhūd fiṭre virmeye delīldür. Faşlü‘z-zahr insānuñ arkası sığınacak yirdür. Eger arkası iki kat olmuş görse muşībete delīldür. Eger arkası böğri olmuş görse mālā delīldür. Eger kemerlenmiş görse mekrūh işe delīldür. Eger arkası yumrı kendüyi getürecek ādem delse faķīrlige delīldür. Eger bir kimesne düşinde arkasını aĝarır görüp İbni Sīrīn' e gelüp eyitdi. Efendiñ yāhūd arka edündüğüñ kimesneñ var mıdır. Eyitdi vardır aĝzı añadır didi. Bir müddet geçmeden arka edündüğü kimesne habs olundu ve dağı İbni Sīrīn eydür.

[50a]

bir kimesneniñ arkasına aĝır yük olsa te‘vīller yaramaz konuşur. Faşlü‘ş-şadr insānuñ gögsi hilm-i ihtimāline delīldür. Bollığı ve darlığı aña maħmūldur. İbni Sīrīn eydür gögsün darlığı küfre delīldürbollığı din ü diyānete delīldür. Kavluhū te‘ālā

⁴⁰ Kadınlar Yūsuf‘u görünce, onu pek büyüttüler ve şaşkınlıkla ellerini kestiler. (Yusuf, 12/31)

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا⁴¹ fehvāsınca. Eger düşünde gögsi üzerinde kıl ziyāde görse borçlu olup edā itmesinde zaḥmet çeke. Hikāyet bir kimesne Muḥammed İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi. Düşimde gögsümiñ kıllarınñ birbirine bağlanmış gördim. İbni Sīrīn eyitdi. Sende bir emānet vardır var şāhibine teslīm eyle didi.

[50b]

Eger düşünde bir kimesne gögsinde bir ziyāde ağırır görse ol kimesne bir 'azīm günāh işlemişdür. Kendüye 'ikāb oluyor yāḥūd olacaḥdur yāḥūd 'azāb olacaḥdur. Eger düşünde semüz olmaḥ din ü diyānete yāḥūd māl ziyādeligidür. Eger ziyāde olup deprenmeyüp tonacaḥ gibi hā'il olsa mevtine delīldür. Faşlü's-sedī insānuñ memelerini mu'tād kaḥdar görse 'avratına ve kızına delīldür. Eger südlü görse ol kimesne ergen ise öle. Eger öli ise oḥlı toḥga. Eger faḥr ise ni'met bula. Bu düşi gören 'avrat ise ḥāmile ola tıfl ise mevtine delīldür. Eger uzaması

[51a]

er kişiye ma'şiyet ve ḥātūna korḥuya delīldür. İbni Sīrīn eydür meme er kişiye her ne kaḥdar büyük görirse 'aşıklıḥga ve fācīrlıḥga delīldür. Eger süd emmek er kişiye ma'şiyetdür. Meger 'avratı olup ḥāmile olursa oḥlı olmasına delīldür. Eger bu düşi ḥātūn görse kız toḥgıra. Faşlü'l-batn insānuñ ḥarnı ne kaḥdar büyük görürse māl ve evlāddur. Küçük olması az māldur. Eger ziyāde büyük görüp kendüsini aç olmış görirse ol kimesne riyāḥordur. Eger ḥarnı üzerine yürirse mālā i'timād ve i'tikād ide. Faşlü'l-ḥalb insānuñ yüregi ḥālīne delīldür. Şalāḥ ḥālī şalāḥiyete ve fesād ḥālī fesādiyete

[51b]

delīldür. (...)ke-zālik ilgiye māldur. Eger ḥalāḥ görmek surūra delīldür. Eger yürek ḥavme ḥabīleye delīldür. İbni Sīrīn eydür. Her ne ki insānda ḥarnı içinde vardır bunlar mālā delīldür. Şaḥallu olmuş ammā od maḥallī ḥayrīdür. Eger odunu ḥayrī kimesne görse üzerine düşmān şergīl ola. Göbek kişiniñ kendi 'avratına delīldür. Eger gü daḥı ke-zālik(...) göbekden dize varınca 'avrat 'ad olunur. Eger açılmış görirse rüsvāyılıḥdur. Eger 'avret yeri ortalu olup kendüsi çıblaḥ ise ol kimesne bir iş için sa'y iderse eyledüḥgi cihet dīn ü dünyā için ola. Eger 'avret yeri açık ise anda ḥayr yokdur rüsvāyılıḥdur. İbni Sīrīn eydür bir

[52a]

kimesne kendüsin çarşuda yāḥūd mescid içinde çıblaḥ görse görüp 'avret yeri fāş olmayup ve kimesne nazar etmez görse ol ḥālet ol kişiye marāz ve borcdur ve günāhlarından ḥalāşa delīldür. Eger kendüyi çıblaḥlıḥğın iz'ān etmese ve ḥalkdan utanmayup çıblaḥ görse ol kişi mümkün olmayacaḥ işe sa'y eyleye ve kendüyi men' eyleyeler. Bu ḥāletde iken ḥāl-i dünyāya düşüp ve ḥalkdan utanup setr olacaḥ şey arayup bulmasa sa'y eyledüḥgi işde mālında ziyān olup faḥr ola. Eger bu ḥāletlerde 'avret açık olup ḥalk aña nazar ider görse rüsvāyılıḥga delīldür. Fe-ammā hemān yalnızlıḥ ve çıblaḥlıḥ ḥvāline cümle muabbirler ḥavlince dediler ki

⁴¹ Kim Allah'ın doğru yoluna girmek isterse, onun kalbi İslam'a açılır. Kim de sapıklığı isterse, kalbi iyice daralır. (En'am, 6/125)

[52b]

eger kendüyi çıblak gören kişi öli ise 'avratı boşaya yāhūd 'avratı fevt ola. Hākım ise ma'zül ola hasta ise şifā bula kul ise āzād ola. Şālīhlerden ise şalāhiyyeti ziyāde ola. Bu düş meyyit için görilür ise Hudādan ol meyyite bir ni'met ihsān olmuşdur. Eger meyyitiñ 'avret yeri açık ise 'azābda olmuş olup dünyādan hasenātsiz gitmege delīldür. Faşlü'z-zeker insānuñ zekeri evlādına delīldür. Eger zekeri ağırır görse ol kimesneyi kemlik ile yād eylemişlerdür. Eger iki zekeri olmuş görse iki kez evlādı toğa. Eger zekeri kıvām görse neşāta delīldür. Eger kendi zekerini ğayrī elinde bir zekere

[53a]

görse biñ dīnāra yāhūd bīn dirhem eline gire. Eger büyük veyā ziyādeliği tam ve devletlü olmağa delīldür. Eger hākım olan kimesne zekerini zāyī' olmuş görse ma'zül ola mu'abbirler bunuñ ta'bīrinde çokte'vīl itmişlerdür. Bu tercümede bir hikāyet ile ihtişār idüp kışşadan hisşe olunmuşdur. Hikāyet bir kimesne düşünde zekeri ve hayāsı kaṭ' iderler görse bu düşi birinci mu'abbire ta'bīr etdirdi mu'abbiri biri eydür 'avratı boşaya ve biri eydür bu kişiniñ āb-ı rüy dökile ve biri evlādı olmya ve biri zekeri münkaṭ' olur ve biri eydür māl ve candan helāk olur ve biri eydür kavm ü kabīlesinden cüdā olur ve biri eydür nefis

[53b]

emirde zekeri ve hayāsını kaṭ' iderler pes ol kimesne bir heybetlü hātūnın taṭlīk eyledi sefere gidüp kavm ü kabīlesin terk eyledi varır yaya girüp bir muhālif rüzgār ile sefinesi şikest olup bir nev'i balık vardır kim ko hiç derler ol kişiniñ zekerin ve hayāsını koparup āhirince cemā'atle helāk oldu(...) iyilige delālet ider. Eger kendü zekerini kendüyeider görse bir şehādeti edā itmeyüp ketm ide. Faşlü'l-ferc insānuñ ferci ferecdür. Eger düşünde tıfl oğlan görmek ferehnākdur. Eger bir hātūn düşünde zekeri olmuş görse hāmile

[54a]

ise oğlan toğura degil ise min-ba'd toğırmaya hikāyet Muḥammed İbni Sīrīn'e bir ādem gelüp eyitdi düşünde erlerin ve 'avratlarıñ agzını ve ferecini üzerine mühr urdığımı gördüm didi. Sen mü'ezzinsin ramazānda kıble-i tulū'u'l-fücra ezān okımışsun didi ve o vaqā-i hāl vākı'a muṭābık oldu. Eş-şeytān hāya akrabāya delīldür. Anası tarafından yāhūd kendi kızlarıdır. Eger büyük olmuş görürse şecā'at ve düşmānı üzerine zafer bulmağa delīldür. Eger küçük olmuş görse zilletdür. Eger düşünde görse ki elinde bir ğayrī kimesneniñ hāyasını dutar ol hāyasın dutdığı kimesne kahr eylemege ve bir 'azīm

[54b]

māl eline gire ve daḥı hayānuñ kesilmesi zekerde olan ta'bīrdür. Faşlü'd-dübür insānuñ dübüri ruḥuna delālet ider. Eger dübüri tutulmuş görse mevtine delālet ider ve her ne ki dübürinden çıkar görse eger kan akar iriñ olmağda mālī elinden gide. Eger görse ki içine şu gider ol kimesne bā'idür.

Eger döşek üzerine bevl ider görse bir ‘avrat için māl harc eyleye esvāb ve nafaka gibi hādeş idüp halk aña nazar iderler görse bir rüsvaylıkdur yāhūd bed sözdür ki andan şermende ola. Eger hādeşden bozarsa ol kimesne hādeş ola yāhūd ‘azīm guşşaya nā‘il ola. El-fahzan insānuñ butları yine ‘aşiretine delālet ider. Eger düşinde

[55a]

budları görünür görse ‘aşiretine rüsvaylıkdur. İnsānuñ siñirleri umürünü oñarmağa delīldür. Eger düşinde siñirleri kesilmiş görse umürü perākende ola. El-‘uruq insānuñ tamarları kendi ehl-i beytine delīldür. İnsānuñ dizleri ve baldırı māl ve ma‘şiyetine delīldür. Eger baldırı birbirine dolaşur görse mevtine delīldür. El-қademeyn insānuñ ayakları vālīdeynine ve i‘timād itdügi ve alīne delīldür. Eger ayağı artuқ olmuş görse iki ayak dağı olmuş görse faқīr ise devletlü ola. Eger devletlü ise hasta ola. İbni Sīrīn eydür eger bu düşi gören kişi tedārikinde ise

[55b]

kolay gelmege delīldür. Eger seferde ise seferi uzaya. Eger düşinde topal olmak bir işe mübāşeret idüp ‘āciz olmaқdur. Eger yalın ayak yürümeği görse ziyāde ta‘b çeker. Bā-ḥuşuş sefere yalın ayak gider görse ol ḥod bir borcdur ki ödemesinden ‘āciz kala bu düşi bir ‘ādil ḥakim görse ve bir şālīḥ kişi görse bir ‘ālī mend şoya delīldür ki anda nice iyilikler eyleye Kavluḥū te‘ālā⁴² قَاتِلِ كُلِّ اِدَاوِيٍّ (...) İnsānuñ ökçesi bir ma‘nend oğıla delīldür (...) insānuñ ayak barmakları hizmetkārlarına ve ba‘zı zinetlerine delīldür. Allāhu a‘lem on beşinci bāb insāndan ḥāric olan eşyā beyānındadır.

[56a]

Eger insānuñ memesinden süd taşması vüs‘at rızkdur üzerine süd dökülmek varlıkdur. İnsāndan süd sağmak südi sağan sağduğı kişiye bir ḥīlesi olur. Eger sağarken қan gelse sağan ḥarām māl ḥāşıl ide. Eger düşinde süd içüp içdügi ve süd şer‘an cā‘iz ve lezzeti var ise ḥelāl māldur. Şer‘an ḥarām olup ekşi ḥarām māldur. Beher vechle eline māl gire yoğurduñ südiñ tafzīlleri on sekizinci bāb (...) Eger burnından қan gelürse ḥātūni veyā aқrabāsı oğlan düşürmege delīldür. Eger ince gelürse māl ḥarāmdur. Kendüden gide ve bir қulda şıḥḥat-i bedendür yāhūd noқşān-ı ‘arzdur kuvvet ile çıkarsa

[56b]

devletlü ola. Eger kuvveti olmaz ise faқīrlige delīldür. Eger ‘ādet üzerine damlaya қan giderse zekāt virmege delīldür ve burnı қanarken düşinde zān eylese ki burn қanamaқ fā‘idelüdü ve қanı dağı az olursa ol kimesneye efendisinden menfa‘at ḥāşıl ola. Eger çok olursa dīn ü diyāneti ḥ‘ūb ola. Eger zararlıgın zān eylerse zarar göre ve fesād eyleye. Eger esbābıba bulaşırsa eline ḥarām gire. Nüşīn-i Revān eydür. Eger düşinde burnı çok қanarsa efendisinden ḥayr göre. Eger қay eylemek tevbe eylemekdür. Bed fi‘illerden kay eyledügi nesnede lezzet ve zavar ve rāyiḥa kerīhesi yoğ ise eger bu dört nesneden biri olup kendiden

⁴² Hemen ayakkabılarını çıkar. (Taha, 20/12)

[57a]

bir hiddetlü iş işleye ki andan zarar hâşıl eyleye (...) ider düşünde kay eylemek fuqarāya delıldür hayrdur. Eger devletlüye eyü degıldür ‘ayn-i mazarratdur ve hastaya mevtdür ve hâkime kay eylemek aldığı cināyetleri girü virmekdür. El-hüccām düşünde hacāmat ider görse ol kimesneniñ üzerine bir hüccet yazıla yāhūd bir emānet virile. Eger haccām meçhül ise eger ma‘rūf ise hacāmat etdüren kişi mālın telef ide yoğ ise emānete ihānetdür ve bir kulda hacāmat gamdan necātdur. Eger hacāmatdan kan çıkmaz ise ol kimesne bir yerden māl defin idüp yerin zāyi’ etmiş. El-kaşd kan aldırmağ bir māldir ki elinden çıkup pādīşāha yāhūd hâkim eline gire. Eger

[57b]

kanı bir legen içinde aldırda ol kimesne hasta olup mālını kendi nefis üzerine harc eyleye ve dīni eyü ola veyāhūd bir ‘avrat üzerine şarf eyleye. Kan alıcı koca ise bir söz işidüp ferahnāk ola yigit ise hem gamnāk ola. Eger kan aldırmağı kendüye fā’ide zann iderse dīni kavī ola. Eger sağ kolından aldırda mālı ziyāde ola. Eger şolından aldırda dostı ziyāde ola. Eger kan çıkmazsa akrabālarından söz işide. Eger düşünde döğüşde kan aldırmağ katl olmağa delıldür. Eger kendi kanıyla sâ’ir insāndan çıkan kan ve gayrī şeylere karışmağ cümle māludur. Ammā nā-pāk yirden

[58a]

hâşıl olmuş ola. Eger gözyaşı sıcak ise gamdur şu ise ferahdur. Eger yañağı üzere akup ammā ağlamasa kendü silsilesin ta’n eyleye. Yaş gözinden çıkırsa harām māludur gözinden akarsa mālı şarf eyleyesevmek oğula delıldüröksürmek bir sökel işdür. Et-teeddüb istemek hastalığa delıldür. El-‘ırağ derlemek ziyāde ta’bdur. Eger düşünde derlese mālı gide. Eger düşünde koltuğı derlese münāfıkdur ve bed sözdür. El-yizāk düşünde tükürse māludur. Eger tükürüğü kan ile çıkarsa māl harāmdur. Eger sıcak olursa ‘ömr uzunlığına delıldür. Eger tükürüğü şavuk ise mevtine delıldür. Eger kurı olursa fakīrlige delıldür. Eger dīdār üzerine

[58b]

tükürse mālını kaža yolına şarf eyleye. Eger üzerine tükürse çiftlik şatun ala. Eger ağaç üzerine tükürse yalan yemīn eyleye yāhūd ‘ahd-i şına. Eger insānuñ üzerine tükürse anı sitemleye. Eger ağzı şuyı kurırsa mürü’undan ‘āciz ola. Eger ağzından ne çıkarsa hasta ise şifā bula şıhhatde ise ferahdar ola. Faşlü’l-bevl māl harāmdur. Eger bir yerde bevl eylese ol semtlerde evlene mihrābda bevl eylese bir oğlı toğa ‘ulemādan ola. Eger kapuda bevl iderse helāl māl şarf eyleye. Eger muşhaf-ı şerīf üzerine bevl iderse bir oğlı ola hāfız ola. Eger bevlini tamām itmezse ganī ise ba’zı mālı gide. Eger bevlı aher kimesneniñ

[59a]

bevlıne qarışur ise bacanağ olalar. Eger kan bevl iderse hayızda iken ‘avratına cimā’ eyleye bu düşi ‘avrat görse hamlini vužu’ eyleye ve bu düşi ergen kişi görirse bir uyuz ile yāhūd yeni toğırmış ‘avrat bilmeyüp cimā’ eyleye. Eger za‘ferān bevl eylese bir marazlı oğlı toğa. Eger çamur bevl

iderse ol kimesne ābdestine nā-pākdur insānuñ menīsi māldur. Eger kendüden menī çıkardığın görse bir nefsiñ telef olmasına sebeb ola. Eger bir kişi düşünde hāmile olduğın görse gerçi māldur lākin ziyāde meşakkat ile hāşıl olur. Eger bu düşi ‘avrat görirse meşakkatsiz māldur. Eger bir kişi oğlan toğırta eyüdü kız toğırta ğamdur. Eger bir kişi

[59b]

zekerinde cimā’ hālindeki gibi menī çıkar görse lākin ne ‘avrat ve ne ğayrī kimesneye cimā’ itmedi ve lezzet dağı hāşıl olmadı ve uyanup menī dağı bulmadı. Bu taqdīrce kimesneniñ katline sa’y idüp sebep ola. Faşlü’l-ğayz ğayz itmek zulm ile hāşıl olacak māldur. Eger çoklığın görse oturağ olana pādişāh dese misāfir olana kattā’ tarīkden elemden esvābına hādeş eylemek eyü degildür. Hāzer eyleye. Eger düşünde veyā döşeginde hādeş eyledüğün görse ‘avratı üzerine ğazabı vākı’a ve mu’tād olan yerde hādeş eyleye. Göñilli sevdiği yere mālını harc eyleye ve eger bir meçhül yerde vākı’a olsa harām māl harc eylemekdür. Eger hādeş

[60a]

kan yā iriñ yā kurt veyā kehle ve bunıñ emsāli görse ol kimesne ol şeyler her neye delālet iderse ol şeylerdeñ ayrıla. İbni Sīrīn ve cümle mu’abbirin eyderler ki hādeş ve ğā’iz çok olup seyl yāhūd balçık gibi olsa ol düşün ta’bīri ğam u ğussa ve miñnetdür üzerine bulaşmak kabīhdür. Eger o āvāzesi olursa ziyāde beddür ve bir dağı söz söyleye ki gülmek vākı’a ola. On altıncı bāb emrāz ve hastalık ve ağrılar beyānındadır. Eger sıtma dutarsa fesādına delīldür. Eger uyuz ve çıban ve kızamık ve sā’ir cesed-i insānda zāhir olur şuyundan hādeş yāhūd esvābına bulaşır ise bu cümle kefarete zenüb ölmesine delīldür. Eger bulaşır ise anı hod

[60b]

zıkr eylemişdür. Eger düşünde bayılsa hasūdluğdur. Eger ağı içmiş görse yāhūd ağılanmış görse görse bir māl eline gire. Eger cesedi er ise mālı yide eger vücūdın şiş görse bir müddet şiddet çekdikden soñra eline māl gire. Zükkām cüz’ī hastalığa delīldür. Cüzzāmlik dīn za’if ve zā’il olmasına delīldür. Cünün devletlü olmağ ve çok ta’b çekmege delīldür. Ammā mu’abbirin cününü cinnete ta’bīr etmişlerdür. Kāle resūlullah şallallāhu ‘aleyhi ve sellem (...) buyurmuşlar ki ehl-cinnet maṭla’ olup çoğunu deligördim deyu buyurmuşlar. Eger düşünde

[61a]

şeytān deli olur görse riyāhor ola. Eger ‘avratın deli olması seneniñ ucuzlığına delīldür. Eger baş ağrısı efendisine delīldür. Eger kel ise dīn za’if olmasına delīldür. Eger (...) olsa küfürdür. Ammā öksürürken dutulsa mevtine delīldür. Eger yalnız öksürüp düz çekmese bir ādem üzerine du’ā etmege himmet ide. Ammā ki idemeye eger boğazında hannāb ağrısın görse emānete hıyānet eylemekdür. Eger dertden vefāt itmiş görse fakīr ola. Eger tırnağları kırılduğın yāhūd kırdıkların görse mevtine delīldür. Eller ağrısı akrabālarından birine miñnet vākı’a olmağa delīldür. Arğa ve sā’ir ‘āzāları bālāda zıkr olıdu. On yedinci bāb

[61b]

‘ilâc ve eşribe beyânında[dur]. Eger düşünde müşhil şerbet içse hasta ise şifâ bula degil ise zararlılardan ictinâb eylemekdür düğüm urmak bir ma‘şiyet üzere mâl harc eylemege yâhūd zekût virmege mânî’ ola. Eger ıslâhına sa’y ider görse dağı şahîh ola. Eger düğümü şımârında yâhūd dizinde görse kıızı doğa ergen ise evlene yâhūd ‘avratın bir aher kimesne ile göre on sekizinci bâb yemek ve içmek beyânındadır. Eger düşünde buğdây unı görse tecemmu’ olmuş mâla delâlet ider ve dirlikde şafâ virmege delîldür ve dağı eger görmek ke-zâlik arpa unı görmek şıhhat-ı dîne delîldür. Eger kepek yemek fakîrlige

[62a]

delîldür ve dağı ekmek pişürirken görse bir dirliğe sa’y eyleye ve dağı etmek görmek gam def’ine delîldür. Eger bütün bir etmek yise ‘ömr noqsânına delîldür ve tuzlu etmek intifâsuz mâldur. Eger eline bir büyük etmek girse kırk yıl ‘ömr sürmege delîldür. Eger ziyâde beyâz ise ‘ömri h̄ûb rızıkla geçe. Eger siyâh olursa dirliğinde mihnet çeke. Eger kurı görse âsânlıkdur katıksız etmek yemek surûra delîldür ve arpa etmegi dirlikde darlıkdur. Eger yufka etmegi dirliği bol olmağa delîldür. Eger boğaça fâ’ideye delîldür. Eger mânca ni‘mete delîldür. Eger şofra seferdür ve mânca yemek dağı. Eger ağaç kapdan

[62b]

yirse seferde hâşıl olacaq mâldur. Eger toprağdan yemek hâşıl mâldur ve gümüş evânî haddâma delîldür ve dağı ekşi mânca yemek yemek gâmdur etmek ile sirke ‘ömr uzunluğuna delîldür ammâ İbni Sîrîn sirkeyi düşünde mekrûh ta‘bîr etdi. Tuz görmek eyüdüdür eger tuzu haşımalar mâbeyninde görse barışalar ve dağı et görmek çiğ ise mansûba delîldür ve yemesi gıybetdür ve dağı başdurma mâldur ba‘de’l-muşîbe. Eger ‘avrat bir ‘avratın etin yise sevişeler ve dağı deve eti bir düşmândan mâl alınmasına delîldür. Eger bişürüp yise bir âdemiñ mâlın ekl eyleyüp ve bir hastalığa uğraya ve dağı şıgır eti ta‘bdur. Eger öküz yemek

[63a]

hâkim önüne varmağa delîldür. Eger koyun eti yemiş ise eger şişmiş ise rızka delîldür şoyılmış koyun bir meyyit için müşîbete delîldür. Eger semüz ise ol müşîbetden muhalefât hâşıl ola talak bir mahfî mâldur ve dağı kuşlarıñ eti hîle ile alınur mâla delîldür. Eger şer‘an helâl olmıyan kuş ise ol mâl zâlimden alına ve dağı arslan ve yırtıcı kuş pâdişâh tarafından mâldur. Toñuz eti harâm mâldur balık eti tuzlu ise sefere delîldür. Bu sefer dağı taşîl-i ‘ilm için ola yâhūd feşâdlu kimesne ile konuşa. Eger çiğ olup lezzet ve kokusından ikrâh yoğ ise haceti revâ ola. Eger çiğ olup kerâhiyyeti var ise bir ‘kûbet vâkı’ olmasına delîldür. Eger cümle

[63b]

me’külât kısmı eger ekl iden kimesneye hoş gelürse surûra delîldür mekrûh gelürse mevtine delîldür. Eger acı ise hasârete delîldür. Eger düşünde gören balığın ‘adedin bilürse dörd ‘adede

varınca ‘avrat fitnesine delîldür. Eger kişizâde ve eger cāriye olsun mālîk ola derler İbni Sîrîn ve cümle mu‘abbirler katında eger çok olursa doyulmak māl ve rızka delîldür. **قَالَ وَفَوَازِي مِنَ الْعَجْمِ شَاكِلُوا مِنْهُ كَمَا طَرَبْنَا** fehvāsınca hūd dedikleri balık deryâda vezîrdür zîrâ deryâ pâdişâhdur sâ’ir balık ‘askerdür ve yalnız hūt vezîre dirler aqarşulardan şayd olınan balık surür olmağa delîldür şu bulanık ise

[64a]

ğamdur hāzır gerekdür ve dağı şol ta‘amlar ki ekşi ola hastalına delîldür ve şol ta‘am ki rengi şaru yāhūd beyāz ola surūra delâlet ider ve dağı tarhāna aşu ta‘ablu rızka delîldür ve dağı tirid yemek hālî h‘üb olmağa delîldür İbni Sîrîn eydür faziletli işdür kale resūlullāh şallallāhu ‘aleyhi ve sellem ⁴³ **فَبِنِجَارَتِهِ عَلَى النَّاسِ كَمَا تَعْمَلُ عَلَى كَعَامٍ** ve bi’l-cümle tatlu nesnelere yemek dirliği eyü olmağa delîldür. Eger nebāt şekeri maḥbūbdan yirse buse almaga delîldür ve şeker kāmışı kelimeyi tıbbiyedür ve şeker kırmağ kāl ü kılı def eylemege delîldür ve dağı gömeç balı çok rızka delîldür ve dağı hurma māl-ı helâle delîldür. Eger

[64b]

düşinde bir dāne hurma virilse biñ dirhem eline gire. Eger çekirdeğin çıkarsa oğlu toğa. Eger hurma ağacında siyāh üzüm olur görse gam ve şiddetden hālāş ola. Eger hurmanıñ mevsiminde ağacda bir hurma olursa bir ‘avrat ala ve dağı bulamaç aşu ğamdur helva yemek eyüdür. Eger paluze yese ta‘ablu rızkdur ve dağı sāde yağı ve tereyağı ve peynir ve cem‘-i revġan kısmı cem‘olmuş māludur ammā tāze borçdur ve dağı nev‘i mechūl olan yoğurt hakkında İbni Sîrîn eydür fıtrātü’l-İslām ve sūnnet-i resūlullāh ‘aleyhi’s-selām her kim

[65a]

düşinde yoğurt yese yāhūd mālîk olsa kendüye bir ḥayr işābet ide ve yanında şalāh hāşıl ola ma‘ruf olursa ġām u ġuşşadan āzād ola şıgır ve deve südi ve yoğurt ḥayra delîldür koyun südi hımarıq katır görmek kōrku ve güç işdür hımarıñ marāz-ı şedīddür yaban hımarıñ südi dīn şalāhiyetidür ceyrān ve cem‘i hayvānuñ eti ekl olınur anlarıñ südi ḥayrdur ve miyāh rızkdur ve inek südi eyü nāmdur tilki ve kedi südi hastalık ve ḥuşūmetdür ve tonuzıñ südi ‘aql tedbīrine delîldür ve cemī‘ ve ḥoş ki me’kil degildür beddür ve insānuñ südi beddür. Eger düşinde şarāb içmek māl-ı

[65b]

ḥarāma delîldür mādem ki nizā‘ olmaya eger nizā‘lu olur ise ḥuşūmete delîldür nizā‘ eyledügi kim ise ve dağı ‘rağı içmek māl-ı mekrūhdur ammā ziyāde ta‘b ile hāşıl ola. Eger şarāb ve ‘rağı içüp serḥoş olursa devletli olmağa delîldür belki ziyāde ġanī ola ammā İbni Sîrîn eydür şarābsuz serḥoş olmağ eyü degildür kavluhu te‘ālā ⁴⁴ **وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ** Eger hasta olan

⁴³ Aişe'nin diğer kadınlara üstünlüğü, tiridin diğer yemeklere üstünlüğü gibidir. (Müslim, **Fezailü's-Sahabe**, 89; Tirmizi, **Menakib**, 63)

⁴⁴ İnsanları sarhoş görürsün; hâlbuki onlar sarhoş değildirler. Ne var ki Allah'ın azabı çok şiddetlidir. (Hacc, 22/2)

düşinde şarāb içse mevtine delīldür. Eger meyyit olan kimesneyi şarāb içiyor görseler ni‘met olduğına delīldür kavluhū te‘ālā (...) Eger düşinde şarāb şatsa bir pādīşāha

[66a]

hizmet idüp çok işler göre. Eger bir ırmağı şarāb görüp gördüğü mekān bağçe yāhūd yeşilistān mechūl yir ise ve andan içerse cennet ve şarāb-ı kevşerdür. Eger bağçe yāhūd yeşilistānlık yoğ ise dünyāsında fitneye düşmekdür. Allāhu a‘lem on tokuzuncı bāb ziyāfet ve tabl ve zurna ve satranç ve sār lu‘bler görmek beyānındadır. Eger ziyāfet bir hayr-ı maşlahat için cem‘iyyete delīldür. Eger ol ziyāfetde saz var ise yalan sözdür şāyed muşibet ve ğamdur zurna bir nāhīyeden haberdür tabl bir bātıl maşlahata delīldür ba‘de yaramaz haberdür kul bātıldur. İbni Sīrīn eydür tabl ile zurna çalınup dağı rakş eylemek bu maķūl şenlik oldığı yirde ol

[66b]

mekānuñ şāhibine muşibet ola def‘ yalıñuz surürdur ney haberdür çarşuda ney çalunsa her pādīşāh tarafından bir iştiħārlu haberdür satranç oynamak iki ādem arasında nizā‘dur İbni Sīrīn eydür bühtāna dağı delīldür ve şāyed bir za‘if cenkdür yāhūd nizā‘dur. Eger satranç oynarken bir piyāde alursa cenkde bir yayan ādem aķdara ala. Eger at alursa bir atlıyı aķdarup ala. Eger fil alursa bir gözinden ādem aķdarup ala ve her ne kim oyunda vāķi‘ olursa ba‘ine vāķi‘ ola. Eger düşinde ırlamak iki nev‘dür. Eger ka‘ide üzere h‘ub āvāz ile ayarlarsa fā‘idelü ticārete delīldür. Eger böyle degil ise ħāsenāt vāķi‘ ola ba‘zılar bātıl sözdür dimişler

[67a]

düşinde evde ırlasa ol eviñ cemā‘ati ayrılalar mābeynlerinde yalan söz düşe İbni Sīrīn eydür ırlamakmin-ba‘d eyü degildür cümle alāt-ı saz ve oyun ve şenlige maħsūs olan şeyler hayra delālet etmez hikāyet İbni Sīrīn'e bir kimesne gelüp eyitdi. Düşimde bir mizile üzerinde çıblak durup tapınur çayladum didi. İbni Sīrīn eyitdi çaylaklık dünyādan tecerrüddür ve tapınur men‘edir mezile-i dünyādur ‘ud ile olan buħūr ve sār rā‘iha-ı tıbbiye eyü nāmdur ‘ud ağacıyla buħūrlanup tütünü alursa eyü söz işide ammā korķulu ola misk oğıla delīldür düşinde zevķ-i ‘işret eylemege delīldür ‘aşķ ğama delīldür maħbūb

[67b]

ile oturmak evlenmege delīldür ‘itāb-ı miħnet ve mevte delīldür yigirminci bāb eşvāb ve kumaş giymek beyānındadır şūf māla delīldür ve yigitlere zāhidlikdür penbeden olan eşvāb dağı ke-zālik şūf ile penbe karışık eşvāb olursa ħacc eylemege yāhūd şālāħiyyete delīldür ve şāfi ketān ile olan eşvāb eyü dirlige delīl ketān penbe yāhūd ketān ile her ipek olsa o maķūle eşvāb giymek dünyā ve āħiret ħayırlığına delīldür şāfi ibrişimden olanı giymek ‘ulemāya ve fuķehāya fesād-ı dīnine delīldür ve ehl-i menāşibe menşūbdur ħarām māl cem‘ eyleye ve ğayrına evlenmekdür ve dağı erişi şūf ve argacı ibrişim ola ħacc eylemege ve meyyit olan kimesneye ‘indallāh

[68a]

hâli eyü olmağa delîldür ve kendü eşvâbın reñgi siyâh ise fâ'ideye delîldür bâ huşûş kimiñ mu'tâdı ola. Eger nefis illâ mürde siyâh giymek mu'tâd ve mâ'il degil ise gâmdur İbni Sîrîn eydür düşinde siyâh renklü nesnelere zarar sözdür ve illâ üzerinde beyâz olan eşvâbda şalâhiyyet vardur. Eger gubâr-ı hastalığa delîldür meger penbeli olup kış eyyâmında olmuş ola (...) erkeklere mekrûhdur meger dolama ola şarık kişinin 'arz ve kuvveti ve manşübına delîldür başından gerdanına düşerse manşübdan ma'zül ola kendüden girüye şeydür olana eger yirden düşerse boynuna dolaşmazsa birşey girüye taleb olunmaya ol kimesne 'avratı var ise boşaya.

[68b]

Eger şarığı altundan olmuş ise manşübı gide. Hikâyet Cā'fer Manşür düşinde görmüş ki Hâzret-i resûlullah şallallâhu 'aleyhi ve sellem hâzretleri başına her şarık şarmış yigirmi üç kere dolaşmış ba'de ta'bîrin neticesi Hâzret-i Manşür üç yıl hilâfet sürdi ke-zâlik bir kimesne hayatda olan pâdişâhdan bir şarık şarmak vâki' oldı lâ-şek Manşürdür. Muhammed bin Sîrîn eydür düşinde şarık şarınmak beher hâl nuşret ve menşübdur düş gören kimesnenin hâline göre ahâdiş ve ifâyla şahîha ve mücibine ve dağı ibrişimden olursa mâl ziyâdeligidür şüfdan olursa şalâhiyyete delîldür. Eger yalñız ibrişimden olsa menşübdur feşâd-ı dîn ile olmuş ola ve dağı bir şarığı

[69a]

şaruğ üzerine şarmak manşübdan şubût bulmak üzerine bu zîkr olunan şaruğ ta'bîri kendi başından ola şaruğdan gayrı şarmak ola yâhüd kendi şaruğın şarar görse seferdür şaruğın uzunluğuna göre ve dağı şarmak 'avratına ta'bîr olunur ve her ne ki şarıkda görünür. Eger h'üb ve eger bed ta'bîri dağı aña göredür. Eger şarıkta delik var yâhüd yırtık var görse ammâ pâk olsa 'avratına hilâf inhâ ideler. Eger şaruğ şarı olmuş başında marâz vâki' olmağa delîl siyâh olsa fâ'idedür. Eger mu'tâd ise şarık ziyâde büyük olmak dağı bol olmak pâdişâhlara ve kibâre ma'züllükdür. Taylasan ta'bîrde 'ırz ve nâmüşdur ve 'izzet

[69b]

ve kuvvet üzerine delîldür ehl-i mensûba bir yire ser 'asker olmağa delîldür gömlek görmek beşârete delîldür ve dağı 'avratı olan kimesneye yine kendü 'avratına delîldür ve dağı düşinde gömlek dîn ve dünyâ ve ahîret hasenâtına delîldür. Eger gömlek beyâz ise dîn ve diyânete delîldür. Eger yeşil ise ke-zâlik mâ'i ise şuhût ziyâdeligidür. Eger siyâh ise ol hod mu'tâda râci'dür. Eger sarı olursa hastalığa delîldür. Eger yıkanıduğun görse ve şarılıktan pâk iderse hastalıktan hâlâş ola. Eger gömlek eger ton ve sâ'ir eşvâb eskileri gâm ve fakîrlikdür ve borçdur.

[70a]

Eger düşinde gömlek giyüp kirli ve dizine gelmez kışa olursa dînine naş vâki' ola. Eger ağaçdan olursa deryâya sefer eylemeğe delîldür. Eger yazulı gömlek giyer ise ol kimse Kur'an-ı 'azîmü's-şanı müstemlek olmuş olur ve gömlegi gömlek üzerine giymek hasenât ziyâdeligidür ve dağı

penbeli kaftan giymek kış gününde devlete delîldür penbesüz kaftan sevinmege delîldür. Eger gömlek elvânı kaftan elvânına göre ta'bir olunur. Eger sarı kaftan ziyâde beddür. Eger 'askerî tâ'ifesine kırmızı ve sarı kaftan giymek eyüdüdür zîrâ cenk mu'tâdlarıdır. Eger yorgan ve döşek çarşab bu cümle

[70b]

'avrata delîldür ve penbeli kaftan ergen kişiye göre giyse evlene düşiñ dañı gâliba cârîye şatun almağa delîldür ve ton dañı 'avrata delîldür ve babuç dañı 'avrata delîldür dañı ortağına delîldür babucıñ bir teki ile yürir görse 'avratı var ise boşaya yâhüd ortağından ayrıla. Eger düşinde babuçların giyüp yürir görse sefer eyleye ve dañı kuşak kuşanmak evli ise oğlı toğa kürk māl ve ni'metdür bā-huşuş kış eyyâmında ola. Eger yaz eyyâmında ise māludur tilki kürki ise māludur ammā hîle ile hâşıl ola ve dañı kızı kürki ise eyü kimesnelerin iyilügidür ve'l-hâşıl kürk

[71a]

her ne ise ol hayvānuñ hālîne mensübdür o mañüle kimesnelerden māl ve iyilik erişe dirler ve bā-cümle eşvāb eger cedîd olursa hıvābdur eski olursa ğamdur. Eger üzerindeki yeñi olan eşvāb yırtılsa uzunluğına yırtılursa bir ğamdan hālāş ola. Eger enlülîğine yırtılursa dostına vāşıl ola. Eger yıkarırken görirse günâhlarından tevbedür. Eger menîden yursa zinā'ya tevbedür . Eger kandan yursa yine kandan tevbedür. Eger necaseden vesā'ir aña şābiha nesnelere yursa māl-ı harāmdur ve boğazına ma'kül işlerden tevbe eyleye. Eger kirlü eşvāb çıkarup pāk eşvāb yâhüd gömlek ton giymek vāki'

[71b]

olursa ğamdan hālāş olmağdur ke-zālikāteşe yağarsa dañı böyledür. Eger 'avrat eşvābın giymek ğamdur ve pādīşāhlar eşvābın giymek dañı hūbdur düş gören kimesneniñ hālîne göredür. Eger eşvābın yumayup diker görse ol kimesne hālîni kimesneye fāş idici degildür. Bu düşi gören kişi ehl-i fesāddan ise tevbe idüp hayrāt eyleye. Eger düşinde kıl yâhüd yüñ egerse bir sefere gide ve eline helāl māl gire. Eger dikdiğı penpe yâhüd kettān ise sefere gidüp eline mekrūh māl gire. İbni Sîrîn eydür. Bir ehli kişi düşinde hil'at giydüğün görse yâhüd bir kimse için görse

[72a]

hil'at giyen kişi manşūbda ise manşūbı ile bir hil'at giymek vāki' ola. Eger ma'zül ise yine manşūbdur ve 'izzet-i şerîfdür ve bir kavm üzerine ser 'askerliktür. Eger kilim ve halı ve sā'ir düşimde gibi nesnelere görse düş gören kişiniñ dünyālığı ve kendi hālîne delîldür. Eger her ne kadar büyük düşünmiş olsa ol kadar eyü ola bu fikir olmadıkça. Eger dar ve küçük olup kalın olsa hayrdur. Eger döşemiş döşürülmiş kat kat dürüli görüyorsa eyü degildür ve dañı muğarreme ve peşkir ve destmāl ve bu mañüle nesnelere görmek cümle bunlar hizmetkār ve kul ve kardaş kısmına delîldür. Eger yeñiden şatun alsa hizmetkāra kul olmağdur kullandığı

[72b]

nesneler bir zarar görse kullandığı hizmetkârlara vâki' ola. Eger cibinlik ve perde gibi nesneler görse h'üb degildir tahta üzerinde oturmak ve iskemle üzerine oturmak elinden giden şeyi girü bulmağa delîldür. İbni Sîrîn ve cümle mu'abbirin kavlince sağırdur dirler. Çâder ve cerga bunlar 'askerî tã'ifesine pâdişâh tarafından ihsân-ı 'aşımdur gayrîlere câriye almak delîldür ve dağı ırakdan çok çâder görmek şehirler mezârın ziyâret itmege delîldür ve çâder içinden çıkup gitmek ve düşürülmüş çâder görmek eyü degildir. Allâhu a'lem yigirmi birinci pâdişâh ve kâdı ve dîvân görmek beyânındadır. Eger

[73a]

düşinde 'adil pâdişâh görüp kendiden râzılık ve hoşnûdlık ider görse ol pâdişâhın rızası hâşşeten Hâzret-i Allâh'ın rızâ-i şerîfi olmuş olur gâzabnâk olması dağı ke-zâlik ta'bîr olına. Eger bir pâdişâh bir kişiyi yerinde oturdup yerine naşb idüp yâhûd şaruk şarup yâhûd hil'at giydürdigin görse düş gören kişi ehl-i manşûb ise devlet ü 'izzet hâşıl ide. Eger gayrîlerden kimesne görse ziyâde iş ve meşakkat hâşıl ola. Eger pâdişâh eyü cevablar ile 'itâb eylese hâli şalâhiyyet üzere ise fesâdına delâlet eyleye. Eger pâdişâh ile ta'am yese bir şerefiyyete nâ'il ola.

[73b]

Eger pâdişâh ile bir düşinde meçhûl yaşta bir manşûba delîldür. Eger düşiñ yeri ma'lûm ise kendü câriyelerinden bir câriye virmege delîldür. Eger gördüğü pâdişâh bildüğü pâdişâh ise ta'bîri zıkr eyledüğüümüz üzeredür. Eger pâdişâh sarayına girse bolluğa irişe kendü ile kelâm müşâhebet iderse rif'ate delîldür. Eger düşinde görülen yaķazada pâdişâhdan Hudâdur ve zâlim pâdişâhın bir mu'tâdı olmıyan maħalle girdügin görse ol maħalliñ ehline ve kavmine fesâd irişe. Eger 'adil ise rahata nâ'il olalar. Eger düşinde bir kişi kendüyi pâdişâh olmuş görse ziyâde devletdür likin dîn ü diyâneti nâķş ola. Eger

[74a]

bir hasta kişi düşinde pâdişâh görse mevtine delîldür. Eger âzâdsuz kul düşinde pâdişâh görse azâd ola. Eger 'ulemâ ve şaliħâ düşlerinde pâdişâh görseler 'ilmleri ve hikmetleri ziyâde olmağa delîldür. Eger harâmîler ve harâmzâdeler görseler hâpîslerine delîldür ve cäsüs dağı ke-zâlik bir zamanda 'adâletlü bir pâdişâhın dirildügin görse ol dirildüğü mekânda 'adâlet zâhir ola. Eger zâlim ise zâlim zâhir ola. Eger kâdı görmek pâdişâh görmek gibidür. Eger düşi gören kişi kâdı ise ma'zül ola. Eger düşinde kâdı kendüye hükme eylese h'übdür ve dağı düşde kâdı görmek hükme delîldür ve muħakeme maħalle yevmü'l-ħesâba ta'bîr olunur.

[74b]

yâhûd ba'ine vâki'ola divân ne'üzubi'llâh maħalli belâdur. Eger dîvân korkulu ise belâ kuyuları açıla şavulur ise def'ola yigirmi ikinci bâb cenk ve âlet-i harb ve emsâlini görmek beyânındadır. Eger pâdişâhlar arasında ve ol kimesneler mâbeynlerinde ceniñ vâki' olduğın görse yine anlarıñ

mābeynlerinde fitne vāki‘olmağa delīldür. Eger re‘āyā ile ba‘zı kimesne arasında cenk vāki‘ olsa ihtilāfa delīldür. İbni Sīrīn eydür ‘asker görmek yağmur yağmağa delīldür. Eger görinen ‘asker t̄ā’ife-i mü’minin ise rahmet melekleridür. Eger ger ‘azāb

[75a]

melekleridür ve bi’l-cümle cem‘ olmuş ‘asker görülürse ol mekānuñ zālimlerden intikām alınmağa delīldür. Eger sancağ ve bayrağ görmek eyü nāmdur kılıç ta‘bīrde manşüb olmağa ta‘bīr olunur erbāb-ı hükümetde olanlara manşūba delīldür. Eger kılıç kırılıp kınıı kılursa hāmile ‘avratı var ise meyyit oğlu toğura kınıı kırılırsa doğurtanıñ mevtine delīldür. Ammā bu düşü gören kimesne ‘askerī t̄ā’ifesinden olsa ‘askeriyeden olup hātūnı yoğsa ve kılıcında pas ve gayrī nesnelere görse manşūba ve ahvālīne delīldür. Eger kılıcını pas görse sözi dutulmaz ola. Hākīm ise hükmi nāfiz ola. Eger kılıcıyla oynar gibi görse cevāblarsa şahīh ve dili faşīh ola

[75b]

Bu düşü ‘ulemā görse manşūbdur. İbni Sīrīn eydür aşhāb-ı ta‘bīr kavlince kılıç ve mızrağ bi’l-cümle ālāt-ı harb ‘askerī olanlara kendi ahvāllerine ve umūr tedbīrlere delīldür ve sālīr zuhhād ve şālīhāya ta‘bīr ahvāllerine delīldür. Hikāyet zümre-i şālīhādur İbni (...) ‘imāretü’-t-tayyān nām kimesne İbni Sīrīn’e gelüp eyitdi. Düşimde gördüm ki elimde bir mızrağ var İbni Sīrīn eyitdi mızrağda mih varmadı didi. Eger dāne dağı olaydı bir oğlañ toğırdı ammā bir kızın toğa ba‘de zamān sukūt idüp eyitdi. On iki mih var idi İbni Sīrīn eyitdi ol kızdan on iki evlādı dünyāya gele hālī mekāle mutābık düşü ve dağı yay görmek

[76a]

hāşşa ergen kişi evlene ve evli ise oğlu ola. Eger yay oksuz çıkarsa sefere gide. Eger kirişi kırılır ise seferden ferāğat eyleye. Eger yay çeküp güci yetmese kuvvetlü ise düş gören kişi her ne hālde ve ne kārda ise güçlük göre ve dağı ok atmak bir kişiyi bir işe göndermege delīldür yāhūd mektüb göndermege delīldür. Eger okı atup nişānı urırsa ol iş hāşıl ola top ve tüfenk ok gibidür. Eger bir kal‘aya varırsa bir kavmi bir hayr işe da‘vet eylemekdür. Eger kal‘a top tüfenk ile döge döge feth iderse ol kavim mutī‘ olalar ve dağı toplarıñ āvāzı düşde işidilürse

[76b]

haberdür ve illā çoğı eşahh olmaya dağı mancılık koru bühtāndür şapan bir zālīm üzerine beddu‘ā’ eylemekdür topuz karındaş ve oğula delīldür ve dağı tīr-i düşde ‘izzete ve kuvvete delīldür. Eger zırhı giyen kişi bir eyüce yirde mütemekkin ola. Eger havfı var ise emīn ola bāzīrgān ise fā’ide ide. Eger zırhı düzer görse bir kal‘a ta‘mīr eyleye ve coşan ve toğla ke-zālik kalkan ta‘bīrde bir kavī ādemi arka edinmekdür ve dağı bıcağ ve hançer ve harbe karındaş ve yoldaşa delīldür. Eger bir kişi düşinde bir hançer bulup kuşağına takındı fe-ammā hançer belinde durduğça büyüyüp kararı kalmadı ba‘de zamān hizmetkār

[77a]

edindi bir müddetden sonra ol hizmetkâr bir ulu kişinin öldüğü zâhir oldu girü red olındı tırpan ve balta ve keser dağı ke-zâlik ammâ tırpanı halkı birbirinden ayırır kimesneye ta'bîr eylemişler ve dağı bir kişi silâhsız bir kavm arasında yalnız kendüyin çıblak ve cüsselü mükemmel silâhlı olmuş görse ol kavm üzerine hâkim olmasına delîldür. Eger cenkde cümle a'zâsını dağılduğın görse akrabâdan ayrılmağa delîldür. Eger kendüsin katl etdüğün görse bir iyilik göre ve düşünde maqtûl kâtilden hayr görmeğe delîldür. 'Âlim birbiriyle cenk eyleseler mâbeynlerinde bir bid'at zâhir ola. Eger pâdişâh halkıñ

[77b]

re'âyânüñ başların keser görse bir 'azîm iyilik eyleye. Eger düşünde kendüsin kılıç ile iki pâre eyler görse iki 'avrat ala. Eger aşılmağ rif'atdûr şulb olduğda diri durır görse. Eger ölmüş durırsa dîni fâsîd ola ve dağı kaçmağ zafer bulmağa delîldür karar mevtine delîldür. Eger karar iden iden kişiniñ bir havfı var ise emîn ola ve dağı bu kâğı her ne işde ise anda sâbit olmağdur. Eger mansûb eger 'azl eger gam eger surûr olsun bir kişiyle ma'en bu kâğuya urılsa bir ma'siyet irtikâb eyleye. Eger bu kâğu gümüşt olsa güzel 'avrat ala. Eger bu kâğuya

[78a]

urılmağı İbni Sîrîn her hâl eyü ta'bîr iderdi ve dağı zinciri bed ta'bîr iderdi zencir beddûr hâbs olmağ gamdur. Eger gavğa hâbsdür boğazlanmağ gam def'ine delîldür. Eger bir kişi bir kişiyi eñseden boğazlasa boğazlayan anı taşrîf eyleye ve dağı gâzâya gitmek ve gâzâ eylemek kişi kendi 'iyâline sa'y eylemekdûr Allâhu a'lem yigirmi üçüncü bâb hayvânât görmek beyânındadır. Eger düşünde bir küheylân kışrak görmek devlet bula. Eger düşünde eşşegin ata binse ve cümle takımı kâmil olsa ol kişi 'izzet ve rif'at bulup işleri âsân ola yâhûd böyle bir ata mâlik olırsa pusaddan nokşân

[78b]

var ise kendi devletindedür. Eger kuyruğı uzun ve yelesi kâmil olursa itbâ'ı ziyâde ola. Eger kışa ise itbâ'ı tağılmağa delîldür ve her pusadı delâlet üzere yigirmi toğuzuncü bâbda zîkr olunur. Eger atı ile cenk iderse veyâhûd cirid oynarsa ol kişi muşîbet işleye yâhûd bir 'azîm havflı işdûr kuvveti kadrince hâşıl ola. Eger ata münâsib olmıyan yerde binüp gezdüğün görirse dîvâr gibi ve tam üsti gibi ne'üzubi'llâh beddûr. Eger altında at uçar ve kanadları olsa sefere gitmeğe delîldür. İbni Sîrîn eydûr dünyâda ve âhîretde şeref bula ve sâ'ir

[79a]

mu'abbirler bunı fitne ta'bîr eylediler ve dağı hergele atlarını segirdüp bir şehre girdüğün görse ol mekâna sel gele. Eger ol atlar çıblak ise eger egerlü ise havâtîn cem'iyetine delîldür. Eger düğün ve gayrî şenlik için bir meçhûl at görmek bir ulu âdeme delîldür. Eger bir mekâna gelürse ol mekâna bir sahib-i heybet âdem dâhil ola. Eger çeküp giderse ol mâqtûl âdem gide yâhûd mevtine

delîldür. Eger tırı at ol şalâhiyyete delîldür siyâh at fâ'ide ve mâla delîldür kır at kendi kârınıñ iştihâdudur ve çaçal at dağı ke-zâlik eşkar ve al at cenke delîldür kula at yel hastalığıdır ammâ cümle

[79b]

mu'abbirler kavlince düşinde görilen anlarıñ ziyâdesi haberlusi ve mübâregi ve 'izzete ve devlete dalâlet eyleyen üç ayağı saklı ve elinde nişanı ola tırı at görmek bârgîr görmekten mertebesi aşığıdadur. Meger düş gören kişiniñ dâ'imâ bârgîre binmek 'âdeti ola ve dağı katır görmek veled-i zinâyâ delîldür. Eger katıra binse ol şıfatda olan hışmına delîldür ve zafer bula ve dağı merkebe binmek 'âfiyet eyüdür bâ-huşûs eşegin olursa. Eger ki eşekden her şehre dutduğı kârdan bir gayrî kâra şerûğı eyleye ve ba'zı mu'abbir mevtime delîldür demişler ve dağı şıgır inek seneye ta'bîr olinmişdur semüz ise yâhūd südli ise ol seneden çok

[80a]

ola. Eger sürisin görmek cem'iyet üzerine ta'bîr olunur o gün dağı ta'bîrde pâdişâha yakîn olan âdeme delîldür. Eger boynuzı var ise ve illâ bir fakîr âdeme delîldür ve eger çift süren öküziniñ doğurduğı görirse bir 'âmil kimesne katl oluna. Eger taqsîm olunursa 'ameliñ dağı mâlı yağma oluna. Eger bir isti'mâl olinmaz öküz ise boğazlanduğı bir yirde bir öli âdemiñ katline delîldür. Eger öküz çok olup bir mekâna yâhūd bir şehre dâhîl olduğı görilürse ol mekâna tâ'un yâhūd emrâz vâki' ola. Eger öküz başı yise bir ölü kimesneden mâl eline gire. Eger beyâz öküz görse bir hayra irişmege delîldür.

[80b]

beyâz öküziniñ üzerine varup urırsa sefere gitmege delîldür. Eger câmusı görmek bir heybetlü ve gâzablu ve devletlü âdeme delîldür ve dağı deve görmek iki vech üzeredür. Eger gök deve görirse ve binse hacca varmağa delîldür yâhūd bir 'Arabî âdemdür beher hâl ta'bîri bu iki minvâl üzeredür ve bir dağı budur ki eger düşinde gördüğü te'vîli besrik deve görse cenge ta'bîr olunur üzerine binmek dağı cenkdür deve ile münâza'a eylemek eger gök ise bir 'Arap ile cenk ideler. Eger yuyulu ise Rûm âdemi ile cenk ide. Eger deve üzerine hücûm iderse hastalık çeke yâhūd gam irişe. Eger bir mekâna bir süri deve girse ol mekâna

[81a]

düşmân gire yâhūd seyl gire yâhūd emrâz ve mihnetdür koyun görmek ganîmetdür cümle mu'abbirler kavlince yalnız bir şerîf şecâ'atlı âdemdür. Eger bir çoç mâlik olursa ol kişi bir devletlü âdeme mâlik ola. Eger üzerine binse kendüye mu'tî' olsa ol devletluden çok iyilik göre. Eger çoçu katl eylese ve derisin şoysa bir ma'nîdâr devletlüye zafer bulup mâlın ala. Eger çoç âdemiñ üzerine binmiş görse ol hod ziyâde beddür. Eger çoç kurbân itmek ziyâde eyüdür. Eger bir süri koyun yirde tırır yâhūd gezer görse bir alay âdem ol yirde bir maşlahat için olmağa delîldür. Eger ol süri kendüye toğrı gelürse

[81b]

ol cem'iyete zafer bula ve daħı ırakdan bir süri koyun görmek sönmege delıldür. Eger koyınıñ tevkinikırkar görse ol kişive ondan taşra çıkmaya hazer eyleye ziyāde beddür. Eger kendüyi koyın şüretinde görürse aña müjde olsun helāl doyumlık eline gire kuzı oğıla yāhūd muṭī' ādeme delıldür keçi bir şerīf fā'idelü 'avrata delıldür. Eger sağırסה andan māl hāşıl ola ve boğazlaması yine ol hātūndan bir hācet revā ola. Eger erkek keçi ve dişi keçi cümle koyun gibi ta'bīr olunur ve'l-hāşıl paça kellesi ve yüregi her ne ki vardur cümle doyumlık ve mālā ta'bīr olunur. Yigirmi dördinci bāb ekl helāl

[82a]

olan ve hoş görmek beyānındadır (...) tekesi ve yaban keçisi şol ādemlere delıldür ki kendü hevā ve hevesine tābī' tağınılırdur ve bu hayvānlarıñ biriyle mücādele idüp gālib olsa yine ol maķūle kimesneye gālib bu kısımlarda ta'bīr böyledür. Eger bu hayvānlarıñ biriyle şikāre çıkup cenk iderse ol hūd ganīmetdür kolen bir zāyi' olmuş nesne yerine gelmege delıldür. Geyik görmek cāriyeye ta'bīr olunur tavşan görmek bir 'avrata delālet ider. Eger erkek olırsa kaçkun ādemlere ve ehl-i habā'ise delıldür cīrān görmek muṭlak oğıla delıldür ve bunlarıñ cümleñiñ kızıları evlāda ve hizmetkāra delālet ider

[82b]

Allāhu a'lem yigirmi beşinci bāb yırtıcı hayvānāt görmek beyānındadır. Eger fil görse 'Acem diyārında bir pādişāha delıldür. Eger fil üzerine biner görse saltanatdur etini yemek pādişāh tarafından māldur. Eger etinden yāhūd derisinden yāhūd kılından yā kemügingden alsa māl eline gire. Eger düşinde file binüp döşege varduğın görse mağlūb olmağa delıldür mu'abbirin Kirmānī eydür bir kişi günden uyurken düşinde file binse ol kişi 'avratın boşaya arslan görmek ta'bīrde bir zālīm pādişāha delıldür. Eger düşinde arslan ile münāza'a ider görse ol maķūle kimesne ile nizā' eylemege delıldür. Eger kendüye

[83a]

muṭī' olmadın üzerine binerse bir belāya uğraya. Eger muṭī' olırsa ol hūd devletdür. Eger arslandan bir zarar görürse bir havf irişe. Eger arslanıñ kellesin ekl iderse bir 'azīm mülke nā'il ola kaplan bir mu'tāde delālet ider düşmānlıkda arslandan ziyāde h'ūb[ur]. Eger aħvāle arslan aħvāli gibi ta'bīr olunur. Eger kaplan bir kişi girür görse ol kimesneniñ evine bir fāsık kişi gire ve ırakdan görmek hastalık ve göz ağrısına delıldür bebr daħı ke-zālık pārs görmek düşmānlığın zāhir itmez mütemellik düşmāna delıldür. Hazer itmek gerekdür sırtlan bir muhālif düşmāna delıldür sırtlana binmek devlete delıldür kırt

[83b]

bir zālīm hırsuz ādeme delıldür. İbni Sīrīn eydür kırt evine girse evine hırsuz girmekten hazer eyleye tilkü bir hīlekār ādeme delıldür ve tilkü ile mülā'abe eylese bir sevdügi 'avrat ile mülā'abe

eyleye toñuz görmek bir kavî mel'un düşmâna delîldür. Eger üzerine binerse o maķûle ĩara kimesneyi ĩahr eyleye ve eline māl gire. Eger toñuz eti yemek eyü degildür. Eger yabanda görirse sefere gide toñuz yavrusın görmek ĩamdur. Eger kelb görse sefih ādeme delîldür. Eger kendüye kelb urırsa bir sefih sefāhatle 'ırza deger söz söyleye ve cümle kelbler araz ile ĩavme delîldür kedi görmek ĩizmetkāra delîldür. Eger mırılsa yāhūd

[84a]

ırsırsa ĩulām ihānet eyleye. İbni Sīrīn eydür ĩastalığa delîldür. Eger ĩobān köpegi görse fā'ideye nā'il ola ve kedi ĩaĩırması ĩarāmī ve ĩammāza delîldür zīrā kedide menfa'at ve mazarrat olduĒı gibi ĩarāmīde ĩammāzda ke-zālik. Hikāyet İbni Sīrīne bir ĩātūn gelüp eyitdi düşimde gördim ki bir kedi başını ırımak ĩarnına Őokup pāre et ĩopardı İbni Sīrīn eyitdiüĩ yüz on altı akĩesin almışlar eyitdi bu aĩvāl gerĩekdür iki gündür ki vāķi' olmiş idi ammā 'adedin neden bildiñ didi eyitdi isminden idi sennürdur ba'de bir ĩiřiniñ ĩolına töhmet idüp meblaĒ-ı mezbūrı tamamıyla bulundu ve yabān kedisi daĩı ke-zālik ta'bīr olunur ve ayu görmek

[84b]

bir aĩmak ve meĩānet düşmāna delîldür. Eger ayu posdına binerse bir alĩak mañřuba delîldür. Eger ehl-i mañřub ise degil ise ĩamdur maymun ve şebek görmek cümle 'ayblar anda mevcüd bir ādeme delîldür. İraĩdan görmek ĩastalıkdur yigirmi altıncı bāb tıyur olan ĩayvanāt ve ĩuřlar beyānındadır. Eger atmaca görmek ĩarāmīye delîldür toĒan görmek mektūbdur. Eger toĒanı şalup řikār alursa ol mektūp ile iř görile toĒan pādiřāha delîldür. Eger düşünde kendüzin řāhin olmiş görse bir mañřuba nā'il ola lākin tez ma'zül ola ĩaylak daĩı ke-zālik ĩaraĩuř zālim bī-emān pādiřāha delîldür. Eger havādan başına inse

[85a]

mevtine delîldür ĩaraĩuřuñ üzerine binmek binen devletlü ise helāk ola faķīr ise devletlü ola tāvūs ĩuřı görmek 'Acem tarafından bir ādeme delîldür bayĩuř zebūn ĩarāmīye yāhūd zāhide delîldür ĩirpi ĩavmine delîldür. Eger alup götördüĒin görse mevtine delîldür. Eger ĩuzĒun fāsıĩ ādeme hüdhdüd bir kāmīl kātibe dirler yāhūd bir ehl-i ma'rifet pādiřāha itbā'ından olmaĒa delîldür deve ĩuřı 'ömr uzunluĒına delîldür. Eger tırna Ēarīb ve miskīn ādeme delîldür řakřaĒan sözine inanmayacak ādeme delîldür. Būlbūl ĩuřı ĩānende ādeme delîldür řıĒırcıĩ ĩuřı zāhid yāhūd ehl-i sefer olan kimseye delîldür ĩirācı ve deveci gibi ĩırlanĒıĩ

[85b]

ĩuřınıñ birin görse mālī ĩarāmdur ĩok görmek māl-ı helāldür ondan ĩıkup ĩitdüĒin görse sefere ĩitmege delālet ider ĩara tāvuk ĩānende yāhūd tellāl ādeme delîldür ĩoros mü'ezzine delîldür. Hikāyet bir ĩiři düşünde ĩoros gördüĒin görüp ve boĒaz dāneler yedüĒin İbni Sīrīn'e geldi ĩaber virdi ol eyitdi bir eřvābıñ uğurlandı mı yok İbni Sīrīn eyitdi uğurlanursa baña gel didi ba'de zamān ol ĩiři İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi dünki kavle evimizde ehlimiz yoĒdı ve ĩapumuz açılıp eřvābım

uğurlandı didi. İbni Sîrîn eyitdi ol maħalle mü'ezzini götür didi ol kimesne varup mü'ezzini götürdi mü'ezzin

[86a]

mu'terif olup [eşvâbı] şāhibine virirse hikāyet bir kişi İbni Sîrîn'e gelüp eyitdi bu gice bir ĥoros filān kiřiniñ ħapusın üzerine çıķup bu evde bir ādem fevt olacaķ kefenin ĥazır ideñ deyu bu beyti oķuduđın gördim didi beyt Muhakkak ki bu ev Rabbimindir, Ey kavmim; o sahibi için kefen olmaz didi. İbni Sîrîn eyitdi ol kişi otuz dört günden soñra vefāt ider didi ba'de ol günden 'ad idüp otuz dördinci gün ol kişi vefāt itdi. 'Arabî lisānınca ĥorosıñ adına dîk dirler. Hikāyet İbni Sîrîn'e bir ādem gelüp eyitdi düşimde bir ĥoros boğarım didi. İbni Sîrîn eyitdi sen calķazānsın var

[86b]

bu fa'lden ferāgat eyle didi tavuķ bir mübārek 'avrata delîldür çok olsa yine cem'iyet-i nisādur. Yımurta bir mübārek 'avrata delîldür ammā bişmiş ise māl-ı helāldür. Eger çiđ ise māl-ı ĥarāmdur. Eger yımurta şındırsa bir bekar kız taşarruf ide. Eger bişmiş yımurtañın beyāzın alup şarusını atarsa bir meyyitiñ kefenin yāĥūd maķtülün eşvāb ala. Turaç bir yaramaz 'avrata delîldür gügercin bir pāk mestüre 'avrata delîldür çok olursa evlāda ve ensāba delîldür. Eger gügercin baş üzerine uçarsa ĥasta ise mevtine delîldür dostlık ve ortaklık iden kişilere düşimde güvercin görmek ĥāyet a'lādur.

[87a]

Hikāyet bir kişi İbni Sîrîn'e gelüp eyitdi. Bir ādem düşimde yımurtañın beyāzın alup şarusın yere ĥor ĥördim nicedür didi. İbni Sîrîn eydür ol düş gören ādem baña gelsün didi ol kişi taşra çıķup yine girüye gelüp eyitdi bu düşi ben gördim didi yemīn eyle ki 'itimād ideyim deyu ol kişi dağı yemīn eyledi ben gördim didi. İbni Sîrîn yanında oturanlara eyitdi bu kişi kefen şoyıcıdur ĥākime ĥötürin didi ol kişi dağı derĥāl mu'terif olup bu fi'lden tevbe eyledi. Hikāyet zamān-ı evā'ilde bir ĥalīfenin cellādı mürd olup cellādlığı heves idenler cellādlığı ĥalīfeden iltimās eylediklerinde ĥalīfe eyitdi her kimiñ murādı cellād olmaķ ise

[87b]

düşeyazsun gördiğin baña 'arz eylesun didi bu tebliye muķtezāsınca tālīb olanlar gördikleri düşi gelüp söylediler bir gün birisi eyitdi bu gice düşimde gördim ki ĥoynımda iki beyāz güvercin şaklamışım ĥurtılup firār idüp ĥurtıldılar ĥalīfe eyitdi var şimdin girü cellādlık ĥizmeti senüñdür diyüp cellād kılıcını anā virdi. Hikāyet İbni Sîrîn'e bir kiři gelüp eyitdi düşimde gördim ki Medīne Mescid-i Şerīfide bir güvercin bir toğan kayup aldı. İbni Sîrîn eyitdi. Eger düşin şāĥih ise 'Abdullah bin Cā'fer'in kızını ĥaccāc Yusūf nikāh ider alur didi ba'de ĥāl minvāl muĥarrer üzere oldı ve dağı serçe kuři görmek

[88a]

mekrūhdur ammā İbni Sîrîn eydür düşimde kendüye serçe virseler her serçe başına eline alıştırıa aķçe gire ve cümle şuda sākin olan kuşlar şu içinde görilürse ĥayra delîldür ĥarda görilürse pādiřāĥ

i'vânına delîldür ammâ beher hâl âvâzeleri gâmdur ve bi'l-cümle şanıġı ve cinsi bilinmedik kuşlar görse melâikeye ta'bîr olunur. Hikâyet İbni Sîrîn'e bir kişi gelüp eyitdi düşimde bir cinsi bilinmedik bir sürî kuş gördim bir ağaca konup ağacın çiçeğin yer didi. İbni Sîrîn işidince beñzi diger-gün oldu eyitdi bu düş 'ulemânuñ mevtine delîldür didi hikmet-i Hüdâ bir müddet geçmedi İbni Sîrîn ve Hasan Başri ve nice 'ulemâ fevt

[88b]

oldılar kovan görmek bir kavm üzerine baş olmaġa delîldür şarı arı düşmândur tahta biti pire ve bit ke-zâlik ammâ za'îf düşmâna delîldür ve kara (...)ve pervâne ve sâ'ir (...) kavmdür çekirge düşmân çerine delîldür ve kaplumbaġaya bir 'âlim ve 'âbid âdeme delîldür. Kaplumbaġayı mezbele ve bir fenâ yirde görse ol yirde 'ilm hâkîr ve zâyi'dür yâhûd bir pâk yirde görse anda 'ilm-i muşavvendür kurbaganın bir dânesi 'âlim ve 'âbîde delîldür çok olsa 'askerdür ve oldıkları yirde azâb vâkî' ola tûvana bir ulu kişiye delîldür timsâh bir harâmî düşmana ve cümle deryâda ve ulu şularda

[89a]

olan hayvânâtın ta'bîri şıfatlarına ve heybetlerine ve tabîatlarına te'vîl olunur tuzak balık tuzacı yâhûd kuş tuzacı. Eger misâfir görse mukîm ola. Eger mukîm görse gâmdur fak dedikleri bir münâfık kişiye delîldür ağız tufengi ve fındık yay ile atmak ġanîmetdür av için atarsa atduġı yirlerde edepsüz kelâm söyleye yigirmi yedinci bâb yılan ve 'akreb ve haşerât-ı 'arz görmek beyânındadır. Eger düşinde yılan görse düşmâna delîldür. Eger hasta kişi görse şifâ bula güçlü görse asân ola. İbni Sîrîn eydür yılan düşmândur her ne kadar büyük ve kuvvetlü olursa ol şıfatda düşmândur yılan ile dögüşüb

[89b]

yılanı öldirse düşmâna ġâlib ola. Eger yılan ġâlib olursa düşmânı aña ġâlib ola. Eger yılan urıp iki pâre iderse düşmânı inşâf ide. Eger elli ve ayaklı görse düşmânın ziyâde kuvveti düşer şevketdür ihtirâz eyleye yılanı zararsız görse ırakdan havf eylemege delîldür ammâ korġudan zarar irişmeye ve'l-hâşıl insân ile yılan yaķazada ne hâlde ise düşde görülen daġı öyledür ammâ İbni Sîrîn eydür düşinde yılan görüp kendüye muţî' olursa bir mülke delîldür yılan yürüyüp bir kişi aña uyarsa düşmanı bir hîle eyleye hazer gerekdür ejderhâ mâl (...) avrata delîldür büyük kara

[90a]

yılan görmek korġmazsa kuvvete delîldür. Eger korġarsa hastalıġa delîldür şu yılanı mâldur 'akreb ta'bîrde yilandan eşdür. Hikâyet bir kişi İbni Sîrîn'e gelüp eyitdi düşimde bir torba yılan 'akreb tolmış arķam üzerine götürdim didi. İbni Sîrîn eyitdi sen bir şerîr âdemsin cümle halkı kendüñe düşmân eylediñ eyitdi belî cânım saña fedâ olsun pâdişâh baña iltifât idüp her bâr ihsânından hâlî degilim didi. Ba'del-yevm var mıyım didi. Hikâyet bir kişi İbni Sîrîn'e gelüp eyitdi evimde bir yılan gördim beni elimden boş bögrimden ııırdı eyitdi er karındaş yâhûd kız karındaşın var mıdırarañızda bir akraba vardur size gizlüce

[90b]

‘adāvet ider ve çok zararın görürsin kişi eyitdi babamuzdan bir qarındaşımuz vardır didi mīrās da‘vā ider ba‘de zamān babalarından olan qarındaşları ol da‘vā eyledikleri mīrāsı alup firār eyledi örümcek görmek iki vech üzeredür yāhūd bir mel‘ūn ‘avrata delīldür yāhūd bir bir za‘īf zāhid kişiye delīldür sıçan fāsıḳ‘avrata delīldür qarınca esbābda çok olmasını boreddür. Hikāyet kavmdür bir yirde çok olsa yāhūd bir yirden hūrūc idüp giderse o yerde mevt vāḳi‘ ola. Hikāye-i ‘acībe Hazret-i Cā‘fer Şadık’a bir kimesne gelüp eyitdi düşimde gördim ki ta‘ām yedigim çanağımda

[91a]

qarincadır Cā‘fer Şadık eyitdi hizmetkārīn var mı kişi eyitdi bir kulım vardır Cā‘fer eyitdi ol kulı eviñden gider anda hayır yokdur ol kişi daḥı evine gelüp bu işi murād itdikde hātūnı suāl idüp aşlı nedir ol kişi daḥı gördüğü düşi Cā‘fer Şadık’ın ta‘bīrini hayr virdi hātūn eyitdi. Eger kulı şatarsañ senūñledür mülk mümkün degıldür didi kişi daḥı kulı şatdı alan kişi Şām-ı Şerīfe gitdi bu tarafda ol hātūn daḥı ‘inādına mısr olup boşanup kavliñ ardınca gitdi Bağdād’da ol hātūnıñ akrabası var idi ardınca gidüp cerān nām-ı mevzūğın irişüp hātūn ol kulı

[91b]

alup kendüye ‘aḳd-i nikāh etmişdür Allāhu a‘lem. Yigirmi sekizinci bāb nikāh ve sā‘ir cimā‘ ve hayz ve cenābet görmek beyānındadır. Eger düşinde evlenmek be-ğāyet eyüdüdür. Eger aldığı ‘avrat şāhibi hamāl ise kendüsi ‘avratın üzerine varırsa bā huşūş evi daḥı vāsi‘ ise ol hūd tamām murād hāşıl olmaḳdur ve hālī ziyāde eyü olmağa delīldür ve daḥı bekar kız almak bir seneye varınca eş āsānlığıdır düğün muşībetdür cimā‘ iş hāşıl olmağa ve murāda vāşıl olmaḳdur. Eger anasıyla yāhūd kız qarındaşlarıyla cimā‘ ider görse inzāl vāḳi‘ olmasa şılayıraḥm eylemekdür bā-huşūş bu düşi gören ḥacc-ı eyyāmları vāḳi‘ olırsa ḥacca vara. Eger bir genc

[92a]

yekde cimā‘ eylese ol yekt bildüğü olmasa düşmenine zafer bula bildüğü ise ol yekde iyilik ide. Eger cimā‘ eyledüğü koca ise cimā‘ ideniniñ murādı hāşıl ve āsān ola. Eger düşmeni ise zafer bula. Eger kendi mānendi ise bir cehālet işe cemi‘ olalar. Eger bilmedüğü ise cimā‘ iden mālından isrāf eyleye. Eger meyyitlere cimā‘ eylemek rūhı için bir hayr eylemege delīldür. Eger anasına maḳberde cimā‘ iderse mevtine delīldür maḳberde oğlına cimā‘ iderse oğlınıñ mevtine delīldür. Eger pādīşāh cimā‘ iderse kendüden manşūb ola. Eger meyyit kendüye cimā‘ iderse ol meyyit hayātında ne fa‘lde ise ol kişi aña nā‘il ola. Eger devletlü

[92b]

eger fakīr ol hālde ola. Eger ‘avratı ve birinden taşarruf itmek bir maşlahat bitmeyecek yirden tamāmına sa‘y etmege delīldür. Eger ferec görmek eyüdüdür hayvānāt taşarruf itmek hayrdur bilmedüğü ise eger ma‘rūf ise düşmāna zafer bula. Eger sā‘ir ve hoş kuşlar daḥı ke-zālık. Eger kul ve cāriye taşarruf ider görse mālī ziyāde ola. Eger bir kişi kendüyi hayz olmuş görse bir ḥarām iş

işleye yāhūd fitne-engīz söz söyleye. Eger düşünde kendüyi cenābet olmuş görse bir işe karşı. Eger zinā ta'bir-i hıyānetdür. Eger livāta düşmana zafer bulmağa delīldür. Hikāyet bir kişi seferde iken düşünde gördüğü hātūnı hālet-i cimā' da gibi fereci açık olmuş ve iki

[93a]

ıyın üzerine cenk iderler biriniñ boynuzı şınımış ba'de'l-istifra evine geldikde bu düş eleminden hātūnına asla iltifāt itmedi günlerde bir gün İbni Sīrīn'e gelüp düşünü ta'bir etdür didi. İbni Sīrīn eyitdi hātā' etdik ve bu ānı dek hātūnını derk eyledik senüñ hātūnıñ bir şāliha 'avratdur gıybetiñde hammāma girmekden elem çeküp evde miķaşş ile yaralanmış i'timādıñ kavī olsun var kederiñi def' eyle didi ol kişi varup hātūnıyla mulā'abe eyledikde mu'āraza olup gerçi muhālefet ne mümkün lākin yokdur zamāndur seferden geleli baña iltifāt itmeme nedendür didi. Ol kişi dağı gördi ki düş söyleyüp ve İbni Sīrīn ta'birini a'lām eyledikde hātūn eyitdi İbni Sīrīn

[93b]

kelāmında şādıkdur ol vaķitde miķrāşdan mecrūh olmuşdur i'timādıñ yoğ ise nazāriyla derse Allāhu a'lem yigirmi toķuzuncı bāb at ālātı ve kap kaçak görmek beyanındadır. Eger er görse 'avrata delīldür ammā ocaķ çömlek ve tencere ve kevgīr ve çıraķ ve şem'dān cümle bunlar er ve 'avrata ta'bir olunur isimlerinde müzekker ve mü'enneş (...) ta'bir olunur. Hikāyet İbni Sīrīn'e bir kişi gelüp eyitdi düşünde gördim ki elimde bir şīşe tolu şuvar itmiş şīşe kırılıp şu havāda mu'allak kaldı didi. İbni Sīrīn eyitdi 'avratıñ var mıydı didi eyitdi vardır hāmile var mıdır eyitdi vardur eyitdi ve toğurduğun fevt ola

[94a]

oldı sağ kala ba'de zamān hāl-i meķāle muvāfiķ geldi çıkırık görmek kızdur mişķāl baķķāl kişiye delīldür miķrāş kişiye delīldür. Eger miķrāş üzerine gökden inerse mevtine delīldür igne 'avrata delīldür el için eşvāb dikerse anlara rızayet eyleye yelpāze bir yardımcı ādeme delīldür keser cebe görmek istirāhat görülür ādeme delīldür keser mālı kendüye çeker ādeme delīldür destere ve bıçķı olur virir ādeme delīldür burģu bir mekkāre ādeme delīldür degnek i'timād idecek ādeme delīldür kinnāre insānuñ bedenine ta'bir olunur taraķ kişiniñ kendü efendisine yāhūd 'ilmiyle intifā' gördüğü ādeme delīldür hükmi-i va'z ü hākim

[94b]

bunlardan birin şaķalın tarar görse surūra delīldür düşünde hilāl görmek eyüdür ustura görmek haccdur ip bükme seferdür ip dutmaķ i'tişāmdur kafes daracık evdür terāzū kādıya delīldür kilit kefil kişiye delīldür ayna birkaç nev'dür. Eger 'avratı var ise hüsn-i mu'āmeleye delīldür. Eger düşünde aynaya baksa kendü heybet ve tab'ına muvāfiķ bir oğlı ola'avratı yoğ ise her ne işde ise ma'zül ola bā huşūs hükümetde olanlara anlardan degil ise kendüye beñzer bir qarīn hāşıl ide Allāhu a'lem otuzuncı bāb cevāhir ve altun ve gümüş ve mā'den görmek beyanındadır incü

[95a]

görmek hāşşa-i Qur'an-ı 'azîmü's-şāna delîldür 'adedi bilinmez ise bilinürse 'avrat ve cāriye almağa delîldür bir dāne alursa 'avratdur yā cāriyedür yā hizmetkār yā kuldur. Eger incü yudarsa Qur'an-ı evnūda okımuş degilse şehādeti ketm eyleye. Eger ağzından atarsa 'ālimle kelām ide yāhūd haq söz söyleye ve'l-hāşıl incü okımuş ādeme 'ilm-i Qur'an'dur ümmî ādeme şehādet ve haq sözdür. Hikāyet bir hātūn İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi düşimde elimde iki dāne incü var idi bir küçük biri büyük idi ammā küçüğün kız qarındaşıma virdim büyüğün ele koydım didi. İbni Sīrīn eyitdi sen Qur'an'da iki süre hıfz idermişsin

[95b]

kız qarındaşıña öğretmişsin didi hātūn eyitdi gerçek dirsın süre-i Bakara ve süre-i Ālī 'İmrān'ı ezberledim didi kız qarındaşım baña ibrām eylemiş iderse süre-i 'İmrān'ı aña ezberletdim didi. Hikāyet bir kişi İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi düşimde bir incü yudup yine kuşar gördüm didi. İbni Sīrīn eyitdi Qur'an okur mısın eyitdi ta'līm ideyorum didi eyitdi sen bir kişiniñ okuduğın unudırsın didi. Hikāyet bir kişi İbni Sīrīn'e gelüp eyitdi düşimde incüyi yudarmışım ve üzerine ağzımı yumar gördüm didi. İbni Sīrīn eyitdi sen Qur'an'ı hıfz ideyor mısın ammā kimesneye öğretmege tenbellik

[96a]

ideyorsun ve dağı çok incüye mālîk olup ziyāde mālā delîldür mercān cāriyeye delîldür zeberced yākūt cümle 'avrata delîldür birūze fütühāt olmağa delîldür 'aķıķ mübārekdür faķırlığı def' ider boncuķ bir dāne görse bir dost idine çok görirse māl-ı harāmdur. İbni Sīrīn eydür fā'idesüz 'ameldür veyāhūd hıfz olunmak hizmetkārdur altun suyuñ altun görse ğamdur yāhūd mālî telef olmaķdur yāhūd pādīşāh tarafından ğazabdur. Eger altun āletini giymek ve taķınmak beddūr sikkeli altun 'adedi dōrtten ziyāde olursa bed söz iştmeķdür ve huşūmetdür ve 'itābdur ne kadar ziyāde olursa beddūr hāzer ide eger

[96b]

dōrt yāhūd üç olursa evlād yā haddāmdur bir dāne olursa eline māl gire ve beyāz ğuruş görmek eyüdür mu'abbirler bunda iħtilāf etdiler ba'zısı eydür ba'ine vāķi' ola ve faķire tesbīhdür hūrda aķçe görmek pāk ise pāk sözdür zayıf ise yaramaz sözdür teber görmek kimyā-ı bāzīrgān ise ise rızķdur bir ulu kişiyeye delîldür ve ğayrīler māldur ya sermāye andan fā'ide ve intifā' eyleye hātem görmek gören kişiniñ hālīne göre ta'bīr olunur evlenmege ve oğula ve cāriyeye ve mālā ve taşarrufunda olan manşübına ta'bīr olunur hātem mülkdür ve taşı oğıldur ve devletlüye hātem māldur taşı

[97a]

nāmıdır bāzīrgāna kendü ticāretidür ve borcudur ve ğayrīlere kendü hālīne ve ma'şiyetine ta'bīr olunur bunlardan hāteminiñ kırılmaķ veyāhūd taşı düşmesin görse aña göre ta'bīr eylesiñ ve hāteminiñ tar olması ve hātemi altundan olursa kesb-i kārī harāmdan olur. Eger ğümüşden olursa

kesb-i nisā tarafından ola demürden ise kesb-i pādişāhlar tarafından ola. Eger bakırdan olursa mülki haķır ola kuruşun dağı ke-zālik mu'abbirler eydür hātemi kuruşun kalaydan olursa anuñ gibi yahūd Neşārā tarafından ola. Eger düşünde mā'den bakır görmek

[97b]

yāhūd cānından māldur kuruşun görmek mecūs tarafından māldur kalay görmek Neşārā tarafından māldur kalay görmek va'deye hilāfdur pul görmek eger kesede ise hāceti devā ola eger dađanađ ise huşümet eyleye Allāhu a'lem. Otuz birinci bāb ehl-i sünnet ve ešnāf görmek beyānındadır. Eger vezzān ve keyyāl görmek kādıya delīldür terāzūde ve keylede kendüye ziyāde ölçüp ve tartarlarsa kādı tarafından kendüye mu'āvenet ola. Eger 'adl üzere vāķi' olursa aĥvālinde kendüye 'adālet eyleye. Eger kendüsin vezzān yāhūd (...)

[98a]

olmuş görse kādı ola yāhūd o maķūle işe karışa hākim ve aķtār görmek bir fākīh ādeme delīldür şarrāf 'ālime delīldür ve ba'zılar tamām kişiye delīldür keĥĥāl çerçiye delīldür ĥallāc ehl-i ĥaĥra delīldür(...)hicv idici şā'ire delīldür terzi dīnini dünyāya değişmiş kişiye delīldür yāhūd pārakende olmuş mülk taĥşiline delīldür güdikci mālī çok ādeme delīldür eskici er 'avrat mābeyninde mü'ellefdür bakırcı pādişāh tarafından ĥabercidür dülger münāfiķ kişileri kahr idicidür temürce mülk ve saltanat şāhibidür ĥacāmat kan alıcı ĥayrı şerre şaticıdur bez boyacı ve va'z idici

[98b]

ve tevbe virir ĥalkı eyü işe kılāvuzlıcı kimesnedür ma'rūf ise mechül ise melekü'l-mevte delīldür 'aşçı ve kebaþçı çok sözli ādeme delīldür gemici pādişāhlar ĥizmetinde umūr-ı dāde ve şāhib-i tedbīr ādemlerdür kapucı bir yaramaz yalancı ādemdür berber ĥarāmdan māl şāhibi ādemdür kan alıcı kātib ādemdür kātib kan alıcıdur degirmenci kirācıdur Sarrāc-ı ta'bīrde eskici gibidir boyacı mürāyi ādemdür baķķāl mīr-i kelām ādemdür đarphāneci ve sikkeci şāhib-i huşümet ādemlere delīldür debbāđ sermāyelü ādemlere delīldür kalıncı ĥalkı ĥimāyet idici ādemdür çömlerçi ve şīşeçi bunlar nisā tarafından ba'zı aĥvāl

[99a]

görir kişilerdür mektep ĥocası vezīre delīldür yāhūd ziyāde fażıl kişiye delīldür çiftçi ehli ve 'ıyal ve ma'siyet ve māl-ı pāk ādemdür mi'mār eyü ādeme delīldür beytār dilenci kişidür müneccim sihibāz yalancı kişiye delīldür cin düşürici tatlu dilli temelluķ ider ādemdür çobān ve meymuncı ve arslancı ve toğancı bunlar ešnārları kimesnelere delīldür paçacı ve kebaþçı kibār kapularında söz şāhipleri ādemlere delīldür şüdcü şüretci ya'nī taşvīrci ĥaķķ sübhāna ve te'ālāya kizb söyleyici ādeme delīldür tevriyeci mekrūh u ĥile şāhibidür kuyumcı görmek be-ĥāyet eyüdür odıncı görmek fitne söz söyleyici kişidür kusem ve rakķāş bunlar aşĥāb

[99b]

ma'şiyet kişilere gam hâşıl diyicilerdür gevher u furûş hakkân hâfız ve ehl-i 'ilm âdeme delîldür sağa görmek ziyâde eyüdür ve iyilige irişmekdür çapucu pâdişâh hüddâmıdır ve eski şatdıkları maḥal gamdır ve kaşâvete delîldür Allâhu a'lem otuz ikinci bâb toklık ve şusuzluk ve uyku görmek beyânındadır. Eger şusuzluk görmek dîninde hâlel vâki' olmağa delîldür. Eger açlık görse harîş olmağa delîldür yâhûd mâlı gide toklık bir ma'âşdur. Eger şabâh ta'âm için da'vet eyleseler da'vet iden bir işde anı aldaya. Eger düşünde kendi etin yise sağıldığı mâlı var ise şarf ide

[100a]

Eger aḥer kişiniñ etin yise ol ḥod gıybetdür. Eger öyle ta'âmına da'vet iyleseler râhat göre. Eger aḥşâm ta'âmına da'vet iyleseler da'vet iden anı bir işde aldaya. Eger bişürüp yise bir kişiniñ mâlın yiye. Eger kendi atın üzerinde bişürüp yise ol kişi dü zevkidür. Eger düşünde şakız çignemek nizâ'lu mâldur. Eger yudarsa murâdı hâşıl ola. İbni Sîrîn eydür şakız çignemek bir fâhiş iş işlemekdür zirâ' kavm-i Lût icâdıdır. Eger düşünde uykısı gelmiş yâhûd uyuklar görse emîn olmağa delîldür. Eger uyku uyumak bir işden gâfil olmağa delîldür. Eger sırtı üzere uyumak râhatdur. Eger yüzi

[100b]

üzere uyumak mâlı gitmege delîldür. Eger uyanık ikbâldür. Eger gice çok oturmaḥ dostlarından ayrılmğa delîldür Allâhu a'lem. Otuz üçüncü bâb gök güneş ve ay ve yıldız ve bulut ve yağmura müte'allik nesnelere beyânındadır. Eger düşünde gök görmek şerefe nâ'il olmağa delîldür. Eger düşünde göge ağmaḥ dünyâda 'izzet bula şoñi şehîd ola. Eger göge dâhil olursa kendü göge ağmaḥdan gök içinde görirse mu'accel devlet ve mü'eccel şehâdetdür gökden düşerse ḥastalık yâhûd ma'şiyetdür göge yakîn olmaḥ rif'atdır. Eger gögi yeşil görmek ucuzlğa delîldür. Eger sarı görse

[101a]

marâz vâki' ola. Eger gögi demürden olmuş görse yağmur kılletine delîldür. Eger çapuları açık olmuş görse yağmur çok yağa. Eger havâda yürimek saltanatdur ehil ise ve illâ seferdür. Eger güneş görmek birkaç nev'dür pâdişâh veyâ vâlidesine yâhûd pâdişâh ḥâtûnına delîldür. Fe-ammâ pâdişâha delâleti muḥarrerdür. Eger güneş üzerine sivâr olmuş görse pâdişâhdan iḥsân ne kadar güneş üzerine karar etmiş ise. Eger güneş ile nizâ' eylemek pâdişâh ile nizâ' eylemekdür. Eger güneşin nevzini görse bir mülke nâ'il ola ve her ne ki güneşde ḥ'ub ve bed görse ol aḥvâl pâdişâhda vâki'

[101b]

ola. Eger güneş ile yürimek dolancaya dek yürirse mevtine delîldür. Eger güneş evine girer görse ergen ise 'avrat ala. Eger ayın nûrını ziyâde olmuş görse saltanatdur ehl-i evlâdına ve illâ 'ilmdür. Eger güneş aḥer yirden doğar görse düş gören bir mekrûh işe uğraya. Eger aḥer yirden dolunsa murâdı oldığı maşlahatı fevt ola yâhûd fırsatın fevt etmekdür kusûf olması fitneye delîldür. Eger

kış eyyâmında düşinde güneşde oturmağ eyüdü yaz eyyâmında beddür. Eger güneş iki şek olmuş görse pâdişâha bir düşmen peydâh ola hüruc eyleye. Eger güneş yire düşmesi pâdişâhın mevtine delîldür. Eger

[102a]

mağribden doğsa düş gören kişi rüsvây ola. Eger üşüyüp güneşde oturursa devletdür. Eger kendüyü güneş görse ke-zâlik devletdür. Eger güneşi bulut kaplasa pâdişâha bir zarar vâki' ola ve hem hastalıkdur yâhüd bir marâz yâhüd bir düşmen hüruc eyleye. Hikâyet bir kişi Hâzret-i Cā'fer es-Şadık'a gelüp düşimde güneş cesedim üzerine doğmuş gördim didi. Cā'fer-i Şadık eyitdi biraz zahmetine uğrayasın ba'de zamân hâl öyle vâki' olup ol kişi ol marâzdan vefât eyledi. Bir kişi İbni Sîrîn'e gelüp düşimde güneş evimin tavanından toğmuş gördim didi. İbni Sîrîn eyitdi düşünden hâzer eyle didi.

[102b]

Bir müddet geçmeden eviniñ tavanı olup ne hâl ise kendüsi ve 'ıyâli hâlâş buldılar. Eger güneş üzerinde oturmağı murâd idüp otursa pâdişâh tarafından bir ni'mete nâ'il ola. Eger güneş üzerine toğarsa ke-zâlik ni'metdür. Eger güneşi kızarmış görse pâdişâh tarafından fesâd eylemege delîldür. Eger şarılığın görse hastalığına delîldür. Eger siyâh olmak zelîl olmağa delîldür kış eyyâmında düşinde güneş eviniñ üzerine toğmuş ganî olmağa delîldür ve hayr işe delîldür. Eger düşinde dâ'imâ güneşlü yerde yürirse ol kişi sefere gide. Eger güneşin parlamasın görse 'ulemâ

[103a]

ve şerefâtın mevtlerine delîldür. Eger güneş bir kişiniñ başı üzerinde parlamış görse ol kişi bir büyük dereye muşibetine uğraya. Eger güneş ve ay ve yıldızlar bir yire gelmiş görse eger nûrı ve ziyâları var ise pâdişâha rahmetdür yoğ ise bir muşibetdür. Eger ay görmek cümle mu'abbirler kavlince 'âdil-i hâkimdür yâ 'âlim-i 'âmildür h'übdür ve dağı güneş her nice ta'bîr olındıysa ay dağı ke-zâlik lâkin güneşin harâreti ziyâde olmağa ay 'ulemâya ta'bîr ve 'âdil vezîre delîldür. İbni Sîrîn eydür eger evinde görse bir misâfir gele. Eger ay gâ'ib olmuş görse işinde düşmen ferzendini fevt eyleyeler işi murâdınca hâşıl ola. Eger bir âdem şüretinde

[103b]

olmuş görse vezîriñ ma'züllüğine delîldür. Hikâyet bir 'avrat İbni Sîrîn'e gelüp eyitdi düşimde ay ülker içinde girüp yine düşimde var bu düş İbni Sîrîn'e ta'bîr etdür deyü bir anda geldi didi bu hâlde İbni Sîrîn ta'âm üzerinde eyitdi ta'âmı terk idüp eyitdi düşünü bir dağı söyle didi 'avrat tekrârlayınca beñzi şararup elini yuyup yudığın tarak içerü gir didi kız karındaşı görüp ne oldu saña didi. Bir 'avrat şöyle bir düş gördi bu düş yedi günden sonra benim mevtime delîldür diyüp hasta olup yedinci gün vefât eyledi rahmetullâh-ı 'aleyh. Hikâyet ümmü'l-mü'minin Hâdice rağiyallâhu 'anha düşinde ay gökden hânesine

[104a]

düşdüğün görüp bir iki mu'abbir getirüp düşün söyledi eyitdiler eger düşiñ şahîh ise hâliyâ zuhûr iden peygambere zevce olasin didiler hâl-i mekâle muṭâbık oldu zühâl-i kevâkib pâdişâhîñ umûr-ı fehm siyâsetine me'mûr âdeme delîldür. Mirrih cellâdına delîldür müşteri hâzînedârına ve defterdârına yâhûd 'ulemâ ve ehl-i tedbîre delîldür. Hikâyet müşteri rivâyetdür ki Hâzret-i İmâm-ı Şâfi' raḍiyallâhu 'anh vâlidesi hâmile iken düşünde ferhunde müşteri çıkup ve pârelenüp âteş gibi dağılup cümle vilâyetlere dağılduğın gördi. Mısır'da olan mu'abbirlere bu düşi ta'bîr etdürüp mu'abbirler eger düşiñ şahîh ise

[104b]

hâml olduğın oğlan olup şöyle 'âlim-i dehr ol ki 'ilmi âfâka irişe bir vilâyet anıñ 'ilminden hâli olmaya ve maḳâmı Mısır'da ola ba'de zamân Hâzret-i İmâm Şâfi doğup vâlidesi Medîne'ye götürüp muhâcirin ve enşarı evlâdlarıyla muntehî oldu ve ta'bîr-i mu'abbir ba'ine vâki' oldu elhâmdülillâh. Hikâyet yağmur görmek bir kişi Hâzret-i Ebâ Bekir raḍiyallâhu 'anh hâzretine gelüp eyitdi. Düşimde bir gölge birden yağ ve bal yağratmış ve halk andan alurlar kimi az ve kimi çok aldı didi. Ebu Bekir raḍiyallâhu 'anh hâzretleri buyırdılar gördüğüñ gölge islâmdur ve yağ ve bal Kur'an-ı 'azîmdür Zühre pâdişâh hâtûnına delîldür. 'Uṭarid kâtibine delîldür. Eger düşünde

[105a]

gice râhat olmağa delîldür meger ziyâde karâñulu görse 'amâ olmağa yâhûd fakîr olmağa delâlet ider. Eger gündüzi görse hidâyete nâ'il ola. Eger seher vaḳti görse sevinmege delîldür. Eger rüzgâr esmek yavaş esüp tozu olırsa beşârete delîldür. Eger yavuz eserse ve önünde hâ'il olup ağaçlar kıparup binâ harâp iderse cenkdür 'asker gelüp çok muşibetler vâki' olmağa delîldür hâ'il riḥ-i aşf ise Hudâ tarafından 'azâbdur yağmur kâfileye delîldür. Eger ziyâde olup cümleye yağarsa ucuzluk ve bereket ve rahmete delîldür. Ḳavluhü te'alâ ⁴⁵ **فَأَصْنَابُ بَلَدٍ مَيِّتٍ** bu düşi gören kişi ğamnâk ise şâd ola

[105b]

ḳavluhü te'alâ ⁴⁶ **وَنَزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ حَبَابًا وَجَبَّ حَصِيدًا** İbni Sîrîn eydür gökden nâzil olan yağmura ne ta'bîr gerekdür ve mu'abbir İbni Fetîbe eydür yağmur ziyâde hayr u bereketdür Ḳirmânî vesâ'ir mu'abbir eydür rahmete delîldür gerek hâşşa ve gerek 'amme olsun rahmetullâh-ı 'aleyhim. Eger gökden yağ yâhûd bal yâhûd zeytün yağı bunların emşâli nesnelere yağduğın görürse yağduğı yiriñ halkına rızık ve ğanîmet vâki' ola meger bir mekrûh nesnelere yağduğın görseler her ne ise ol kadar mekrûh ahvâldür. Eger seyl görse düşmendür her ne kadar çok olursa ol kadar düşmândur. Eger

⁴⁵ Onunla (o suyla) ölü bir beldeyi dirilttik.(Kaf, 50/11)

⁴⁶ Gökten de bereketli bir yağmur indirip onunla bahçeler ve biçilecek ekinler bitirmektediriz. (Kaf, 50/9)

[106a]

bir kaşabaya yâ bir şehre yâ bir karyeye hiddetden ziyâde olursa ol yerde fitne vâki' ola ve bir yaramaz kavm dâhil ola. Eger bir yeriñ çevresi olup aķarsa düşmân muhâşara eylemege delîldürke-zâlik kış eyyâmında düşünde bir vilâyete düşmân girmiş görse ol vilâyeti seyl ala. Eger seyl kendi evine girdügin görse ammâ yine kendi mu'an'an sa'y ider görse düşmân kendi evine girmegi kaşd eyleye ammâ şulh olup men'-i zarûret ola. Eger gök gürlmek misâfir olan kişiye korkudur muķim kişiye ta'âmdur. Eger şimşek intifâ' gözetmekdür kavsi-yıldırım düşdigin görmek 'azâba delîldür kavsi-kuzha ucuzlîğa delîldür tolu

[106b]

pâdişâhdan 'azâbdur az az yağarsa eline mâl gire ziyâde çoklîğı 'azâbdur. Eger kar görse ke-zâlik meger yağmak mu'tâd olan yire yağarsa ucuzlîğa delîldür bu düşi yaz güninde görse râhata delîldür. Eger buz görse ke-zâlik şovuk fakîre kederdür. Eger düşünde üşirse ve ziyâde şovuk görse fakîr olmağa delîldür duman görse her kankı mevsimde olursa ğamdur. Eger ısıcaķ görse pâdişâh tarafından ğamdur her ne kadar ısıcaķ olursa ğam ziyâde ola Allâhu a'lem. Otuz dördüncü bâb berrütâğ ve taş ve kaya ve depe ve kum ve toprak ve şehir ve ova ve köpri ve kal'a ve hammâm ve degirmân ve çarşu ve zelzele görmek beyânındadır. Eger

[107a]

Büyük yir görmek dünyâsı bollîğına delîldür. Eger ayağı altında yer tayy olsa mevtine delîldür. Eger düşi gören ehl-i manşüb ise manşuba delîldür. Eger kendüsiye kelâm söyleşürse eline bir yirden mâl girüp te'accüb eyleye. Eger çukur görüp içine düşerse bir mekrûh işe uğraya. Eger yiri eşüp andan bir nesne çıkarup yese hîle ve mekr ile eline mâl gire. Eger yir dar ise dünyâ darlîğına delîldür. Eger yiri düz görse kendi kârında muţtarib ola. Eger bol yirde gezüp yol sorarsa ve kulağuzalsalar ol kişi dîninde vüs'at bulup ma'siyyeti ziyâde ola. Eger bol yirde olursa meyyitü'l-kalb olmağa delîldür ma'siyyetinde şâhib-i ihmâl ola. Eger bol yirde yiyüp içerse ni'mete nâ'il ola

[107b]

ve dünyâda kerâmet bula. Hikâyet rivâyetdür ki Bî'yi bin Ümeyye bin Hâlef Hâzret-i Eba Bekir'e gelüp eyitdi düşimde ben yeşilistân yirden çıkup kır ve kır yire vardım ve sen iki eliñ boynıñ üzerine kômışsın gördüm didi. Hâzret-i Ebu Bekir rağiyallâhu 'anh eyitdi. Eger düşiñ şâhîh ise sen dîn-i İslâmdan çıkup kâfir olasın ve ben ki ellerim boynıma koyup dünyâ ahvâlınden fâriğ oldım ve hâlâş oldım didi ba'de zamân Hâzret-i imâm 'Ömer rağiyallâhu 'anh zamânında zıkr (...) Medîne'den çıkup Rûm vilâyetine girüp kâfir olup kâfir dîninde mürd olup gitdi. Eger toprak ve kum ve sâ'ir eczâ-i 'arz mâldur tağ ve yazu görmek

[108a]

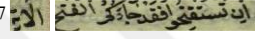
evlikişkiye delîldür depe eyü âdeme delîldür kayalar kasâvet şâhîbi kişiye delîldür taş hod muķaddemâ te'vîli tahrîr olunmuşdur tağ üzerinde çıkup baķa yâhûd mâlik olsa bir devletlü kişiye

mālik ola andan çok hayr göre ve devlet hāşıl ide tağ delmek hıyānetdür yüksek tağa çıkmak devletdür ammā tā'ib ile hāşıl ola ve bā-cümle yüksek yirlere çıkmak eyüdü devlet-i dünyādur. Eger şehristān ve emşālini görmek eger yol h'üb ise ve ol şehri bilür ise dünyāya delīdürbilinmezse aḥīrete delīdür ve bā-cümle aḥvāl anlara ta'bīr olunur. Eger şehre girse ḥavfdan emīn ola. Eger içinden çıkup giderse gāmdan ḥalāş ola. Eger ev ol daḥı şehir gibidür. Eger bilmedügi

[108b]

ev ise ve ehl-i bilinmedik ise ol ḥod dārü'l-āḥiretdür içine girse mevtine delīdür ve her ne ki ol evde ḥ'übḥ'übdur. Eger bed beddür āḥiret ḥāli öyle ola. Eger evi bilürse dünyāya delīdür. Eger bildügi evi şatun alursa ve mālik olursa ve 'imāret iderse dünyāsi ma'mūr ola. Eger ḥarāp olursa dünyāsi ḥarāb ola bed fi'el eli şatı ise mevtine delīdür cümle evde olan eşik ve pencere ve dolap ve raf ve tennūr ve sā'ir bunlar cümle nisā kısmına delīdürsüpürendiyağması fakīre eyüdü devletlüye ziyāde beddür ve süpürmek gāmdur. Merdibān dīn-i İslām dereceleridür. Eger merdibān kireçden ise

[109a]

şadağa etmege delīdür. Eger ağaçdan ise münāfıklığa delīdür. Eger taşdan ise 'avratında fesād ola kapuyı açık görmek eyüdü kapamak beddür düşde kapu her ḥâlde eviñ erine delīdür. Eger kapu açsa ergen ise 'avrat ala evli ise du'āsı müstecāb ola kavluḥu te'ālā⁴⁷  Köpri iş hāşıl olacak yere ulaşırucu kişiye delīdür. Köşk ehl-i şalāha ḥ'übdur ehl-i fesāda beddür kubbe görmek kuvvetdür kerpiç bağlaması māldur bināda görmek ol binānuñ ulusudur binādan düşerse mevtine delīdür. Eger eviñ bināsi altun ise āteşe yine yalnız kireçden ise ma'siyete delīdür 'adet üzere toprakdan ve kireç ve taşdan

[109b]

ise eyüdü kal'a eyüdü gören kişi ḳorḳulu ise emīn ola ammā ırakdan görmek seferdür dere içinde nebāt yoğ ise vādī-i Mīna'dur. 'Arafāt ḳārībdür ḥammām binā etmek faḥişedür ḥammāma girmek gāmdur ammā Türkçe ta'bīri Bālāda zıkr olındı şu degirmāni görmek māli çok ādeme delīdür döner görse sefere delīdür ve daḥı insānuñ ma'siyetine delīdür. Eger evin görirse ba'zı mu'abbirler degirmāni cenge delālet ider dirler 'ale'l-ḥuşuş yel degirmāni ola çarşu dünyāya ta'bīr olunur çarşuda seyr için oturmak zillete delīdür ve çarşuda yol şıḥhat-i'tiḳāda delīdür zindān ḥastaya mevtdür ve şağa

[110a]

ḥastalıkdur ve muşibetdür kilīsā beddür zelzele pādīşāh tarafından bir bid'at-ı zulme delīdür ve daḥı zelzele 'aleme bir ḥiddetdür. Eger zelzele tağlarda olursa 'ulemāya vāḳi' evinde zelzele olsa tā'un girüp mevtine delīdür zelzele yir yir yıkup ḥarāp eylese ol yire manşub olanlarıñ mevtlerine

⁴⁷ Ey inkārcılar!) Eğer fetih istiyorsanız işte size fetih geldi. (Enfal, 8/19)

delîldür. Eger kendüsi zelzele olursa anda hayr yokdur Allāhu a'lem otuz beşinci bāb deryā ve aķarşular ve aña menşüb nesnelere görmek beyānındadır. Eger deryā görse bir ulu pādişāha delîldür. Eger düşünde deryā görse zıkrullāh iderse hāceti revā ola deryā şāfî olup andan içerse pādişāh tarafından emīn ola yāhūd dünyāsı ma'siyetinde mevācibdür maḥfūz ola. Eger

[110b]

bulanık ise bir şiddete uğraya deryānuñ üzerinde yürümek maḥlūk üzere mertebesi yüce ola 'ilm ile yā māl ile. Eger deryāya girerse bir mīrās eline gire. Eger deryāda ğarķ olup deryā şāfî olursa dünya umūrında ve pādişāh umūrında müstefriķ ola. Eger ğarķ olduğı deryā bulanık ise helāk olmağa yā bir büyük fitneye delîldür veyā cümle bir her şuların bulanığı eyü degildir. İbni Sīrīn eydür. Eger deryā üzerinde eger sâ'ir şular üzerinde yürümek eyüdür ammā aķarşuda ğarķ olmak eyü degildir meger zümre-i 'ulemādan ola 'ilmi ziyāde olmasına delîldür ve ehl-i dünyāya dīnār ziyādeligidür. Eger kāfir ğarķ olsa

[111a]

müselmān ola her şuda yüzmek pādişāh ulu kişiniñ işine kārışmakdan ve hizmetinde olmağa delîldür sefine görmek eyüdür meger kimisi kārada ola yāhūd deryāda yürürken dere beddür ḥapislik ve nice ğamlar ḥāşıl eyleye ve büyük şular Tuna ve Fırat şuyı bunlar büyük beglere ve nice devletlülere delîldür bu maķūle şuların içine girse yāhūd geçse yāhūd yüzerse o maķūle kimesneniñ umūrına kārışa. Eger bulanık ise ol devletlü kişiden eli ḥāşıl ide. Eger içine girüp ğusl yāhūd abdest alursa her ne derdi var ise ḥalāş ola ziyāde eyüdür kavluhū te'ālā Eyyüp

[111b]

aleyhi's-selām⁴⁸ اَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسِلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ⁴⁹ Eger ol şu bulanık iken kesilse yāhūd āḥer tarafa aķsa düş gören kişiye işābet olacaķ derd-i ğam def' ola şāfî iken kesilürse ol maķūle devletlüniñ mevtine delîldür. Eger āḥer tarafı akarsa bir ğayrī cānibe ğitmesine yāhūd ma'zül olup āḥer yire ğitmege delîldür ve şol şu ki ol miķdār büyük olmaya düşde görmek eyüdür lekdür. Eger bu maķūle şular şāfî olup düş gören kişiniñ evine aķarsa ḥayırlı rızķa delîldür. Eger bulanık ise beher ḥāl fitneye delîldür(...) görmek ehl-i şalāḥa eyüdür ehl-i fesāda ğamdur.

[112a]

Eger evde her yirinden bukar açılıp akarsa beddür. Eger bulanık ise Ḥazret-i Nūḥ 'aleyhisselām kāvmi helākında fermān-ı ilahī şadır olmışdur kavluhū te'ālā⁴⁹ وَفَجَرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ⁴⁹ ammā bu maķūle şudan içüp ve ğusl iderse bu düşü gören kişi ğamnāk ise ferec bula ğünāḥkār ise yarlığına kāse ile şu görse kāse 'avrat şu oğuldur. Eger düşünde kendüyi at üzerinde iken şu dalup içere görse içdüğü şu ne miķdār ise anıñ 'ömri ol kadar kalmışdur düşünde kuyı görmek kişiniñ sermāyesine ta'bīr olunur. Eger 'ulemā ise 'ilmine yāhūd ma'siyeti

[112b]

⁴⁸ Biz de ona, "Ayağını yere vur! İşte yıkanacak ve içecek soğuk bir su" dedik. (Sad, 38/42)

⁴⁹ Yeryüzünü pınar pınar fişkırttı. Derken sular takdir edilmiş bir iş için birleşti. (Kamer, 54/12)

aḥvāline ta‘bīr olunur. Eger şu kuyısı kendü evinde kazar görse ve şuyı çıkarsa tamām murādı ḥāşıl ola. Eger şuyı çıkmazsa ma‘şiyetinde ta‘b çıka. Eger şu çıkup taşarsa sermāyesi telef ola. Eger ekin yā eşcār şuvarsa ḥaḳ yoluna māl şarf eyleye bu düş ihtimāldür ki ‘avratıyla bir eyüce cimā‘ eylese şu arduğı ekin ve eşvār kendüniñ ise eger gāyrının ol kimesneniñ ḥazzı olmaz yaramaz düşdür. Eger kuyıdan şu çıkup yabana dönerse bī-ma‘nī yire mālını şarf eyleye. Eger ḥalkı şuvarmak için çıkup şuvarsa ‘ilmi öğrede eger degil ise çok

[113a]

kimseye fā‘idesi ola. Eger ḥalk şuvarup ve ba‘zılar daḥı gısl ider gısl iden kişileri ḥacc etdirmege sebep ola. Hikāyet iş bu kitābıñ mü‘ellifi eydür Muşul‘da Antakya Medresesi‘nde ‘İzzeddīn İbni Mes‘ud nām ir ‘ādil pādīşāhıñ vaḳfı olup ve kendi türbesi anda olup ba‘de zamān zulmle ol medreseyi anbār idünüp ḥattı kileciler türbe üzerinde oturup istirahat iderler idi bir gice ol sultān düşimde gördim baña ziyāde ta‘zīm etdikden soñra bir eve girüp bir kuyıdan şu çekmek tedāriginde iken maḳara āvāzın işidüp

[113b]

vardım koğayı elinden aldım saña ben şu çekeyim didim ve üç dört koğa şu çekdim ol sultān daḥı gısl idüp ve esvābın giyüp baña ḥayr du‘ā etdi bu düşi gördükden soñra ḥaḳ te‘ālā tevḫid idüp ol medreseyi ‘imāret kāl evvel ders-i Qur‘ān-ı ‘azīmler oqınmağa sebep oldım didi ve ‘l-ḥāşıl kuyıdan şu çeküp insān ve eşcār ve ekin şuvarmak gāyet eyüdür ve sā‘ir ḥayvānāt her birine mensüp ise aña ta‘bīr olunur ağaçlarıñ köklerine getürüp şuvarsa şuvarsa ve meskenlere ve bu maḳülelere iyilik ve iḥsān eylemekdür ve kuyıya düşmek soñı eyüdür kışsa-i Yūsuf aleyhi‘s-selām ta‘bīri

[114a]

üzere dolap görmek ḥizmetkāra delīldür. Maḳara görmek bir fā‘idelü ādeme delīldür koğa görmek bir mekkāre māl taḥşilinde ḥīlebāz ādeme delīldür ammā muḫāf ve penpeci ve sā‘ir dolaplar sefere delīldür. İbrişim dolabı ḥarāma sa‘y ider ādeme delīldür Allāhu a‘lem. Otuz altıncı bāb ağaç odun ve eşcār er kişilere ta‘bīr olunur ve aḥvālleri daḥı eşcārıñ cevherine ve güzelliklerine ta‘bīr olunur. Eger düşinde her ne dürlü mīve tenāvül eylese ol maḳüle ādemden intifā‘ eyleye bu maḳüle ta‘bīr eşcārına bilinür ise. Eger bilmedügi ise ḥuşumetdür bī‘l-cümle mīve kısmı

[114b]

faḳīre ve devletlüye māldur İbni Sīrīn eydür. Eger mīveyi ağaç üzerinde tenāvül iderse şāyed ḥuşūmete delālet ider ve koz ağacı görmek münāfık ādem görmege delālet ider odun görmek beddür büyük ise eger küçük ise münāfık küçük söz vaḳtine taşmaḳdur degnek i‘timād olmayacak kişiye delīldür diken başı sert ādeme delīldür ammā diken kendüyi dürtse yāḥūd dolaşsa bed sözdür dolaşursa borcdur. Bağçe ve bostān görmek yāḥūd fidan eküp dutarsa ziyāde ḥ‘ubdur. Ḥurma ağacı evlāddur (...) bir kişiye delīldür taze ḥurma vaḳtinde ise

[115a]

rızqdur kavluhū te‘ālā⁵⁰ وَأَشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ve gāyri maħalde şifādur olmuş ħurma mālđur mu‘abbirler eydūr ki dūşinde bir ħurma yirse biñ dirhem eline gire enār cem‘ olmuş mālđur dūş gören ergeñ ise ‘avrat ala ehl-i manşūb ise ve her kişiyeye aħvāline göre ŧatlısı ħelāl ekşisi ħarām mālđur tāze üzim kırmuzı ve beyāz olsun olmasun rızqdur ammā siyāħ olırsa ğam ve ħastalıkdur üzim sīkārsa bir pādişāha ħizmet etmege delīldūr. Ĥazret-i Nūħ aleyhi’s-selām ħām nāmında bir oĝlı ol vaķitde beyāz üzim yer idi ammā ol vaķitde babası kendüyi beddu‘ā

[115b]

eyledi ve ħāl-i ğazabda idi derħāl elindeki üzim ve kendi yūzi daħı karardı her ne dürlü olırsa olsun kırı üzim ħayır ve bereketdūr ucızlıĝa delīldūr. İncir nedāmetdūr Ĥazret-i Ādem aleyhi’s-selām aħvālinde te‘vīl olınmışdūr armud kuvvetdūr turunç ve limon bunlarıñ emşāli ħūb ma‘şiyet ve ħūb mālđur tut kırmuzı ve siyāħ tut altun ve beyāz tut gümüşdūr çilek tut gibidūr bādem eger kabuĝı yoĝ ise eyūdūr muz ‘Acem diyārında rızqdur zeytün ‘avratdur zeyt intifā‘ bulmaķdūr. Ĥikāyet bir kişi zeyti zeytüne idħāl ider görüp İbni Sīrīn'e

[116a]

gelüp dūşini ta‘bīr etdirdi. İbni Sīrīn eyitdi sen velediñ ile cimā‘ idermişsin ol kişi daħı varup evinde istiĝfār eyledikte taşarrufunda olan cāriye vālidesi olduĝı muħaķķaķ oldu. Çot ve findıķ bādem gibidūr. Eger kaħķahası ve āvāzı olursa ħuşūmetdūr ayva aħvālinde birkaç ħikāye vardır ve ma‘nā-yı (...) daħı vardır ĝarībde sefer-i ‘azīme delīldūr. Ĥikāyet bir kişi ‘Abdurrahīm İbni Naşr nām ‘azīze gelüp eyitdi. Dūşimde ŧaberiyye çarşusınıñ birkaç gün ayva getürüp şatulduĝın gördim ve cümle ŧaberiyye ħalkı andan şatun aldılar ‘Azīz eyitdi. Eger

[116b]

dūşin şaħiħ ise ŧaberiyye ehline bir ħāl vāķi‘ oldu celā-i vaŧan iderler didi ba‘de zamān Efrenç ŧā‘ifesi deryādan ŧaberiyye'ye dökilüp şehrini ĝarāt eylediler ve ħalkı celā-i vaŧan eylediler alıç görmek ħastalıkdur. Eger gül görmek dosta kavuşmaĝa delīldūr nergis görmek ferāħdur menekşe cāriyedūr mersin ‘avratdur reyħān yirde bitmiş görse oĝıldur destesin görse ‘avratdur saçılmış görse ğamdur. Otuz yedinci bāb ekin biçmek çobān kısmı ve sebzevāt görmek beyānında[đur]toĝum görmek evlāda delīldūr ekin görmek fī-sebīlillāħ

[117a]

ĝazābdur yāħūd ħayr ‘ameldūr biterse ‘ameli maķbūl ola yeşil başaķ görirse ucızlık olmaĝa delīldūr kırı görse kaħtılıkdur recim olduĝın görse ol yir ħalkınıñ mevtine delīldūr ħarman cem‘ olmuş mālđur ta‘b ile gire buĝday meşakķatlı mālđur tāzesi kuruşından ve yeşiminde yeñir gider. Arpa şaħte mālī kāzanmaķdūr şaman adı ‘Arap'da tīn dirler. İbni Sīrīn añı tīn diye ta‘bīr etdi kimya dimek olır dūşinde şaman görmek māla delālet ider kerrātla tecrübe olınmışdūr. Bir kişi İbni Sīrīn'e

⁵⁰ Ye, iç, gözün aydın olsun. (Meryem, 19/26)

gelüp bir gün bir çuval şaman hibe idüp İbni Sîrîn eyitdi keşke bu şamanı düşde hibe etmiş olaydın didi. Pirinç mercimek tarı ve sâ'ir hubübât

[117b]

(...) mâldur karpuz sıhhatdür ve ğamdan hâlâş olmağa delîldür kavun bir ağır canlu kişiden mâldur hıyâr acur evli olana 'avratı hâmile ola gayriye mekrûh kabağ görmek beher hâl eyüdür çig olursa huşümetdür bādıncân maḥâllinde ise rızkdur gayrî vaqıtde ta'bdur. Şoğan ve şarmışağ ve her nesne ki rā'iha kerîha ola bed nâmdur havuç güçlükdür pazı hayr haber işitmekdür şalgam ferahdur tırp helâli rızkdur lahana marazlı mâldur bakla mekrûhdur ba'zı mu'abbirler rızq diyendür derler. Kavluhū te'ālā⁵¹ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ Allāhu a'lem. Otuz sekizinci bāb âteş tütün ve kül ve kömür ve mum emsâli görmek beyânındadır. Âteş taḥta delîldür ve cenk ve tã'un

[118a]

ve emrâz-ı muhtelifeye delîldür ve her nerde vâki' olsa bunlara ta'bîr olunur. Eger gökden inecek olursa ziyâde beddür ne'üzubi'llāh. Eger âteş yakmak hâcet yapmağdur yâhūd ışınmak yâhūd kebâb yâ ta'am bişirüp yemek bişirdüğü esvâbın yakmasa ve duḥânü'l-vadîrû'l-'âlâdan bir rızq eline gire ve dahı bir âteş içine girüp esvâp ve vücuduna zarar degmese kimse bir manşûbe nâ'il ola beher hâl âteş ve tütün ve kıgılcımdan zararda kimse eyüdür bir hâcet için düşde âteş yakmak eyüdür tütünü görmek pâdişâh tarafından 'azâbdur. Kül bir intifâ'suz nesne cem' eylemekdür kömür mâl-ı harâmdur ve çâk ve tenevvür ve külhân pâdişâha ta'bîr olunur çıraq hizmetkâra ta'bîr olunur çire görmek dîn kuvvetidür şemdân dahı hizmetkâra

[118b]

mum oğuldur kandîl refü'l-kadr devletlü âdeme delîldür Allāhu a'lem. Otuz toközuncü bāb kalem ve divit ve mürekkep ve kalemtraş ve kâğıd ve defter ve yazı yazmak ve 'ilm kitâbları ve dîvân ve şâ'ir ve mektûb görmek beyânındadır. Kalem bir olursa bir de oğul olursa 'ilm taḥşîl ide yazı yazmak bir gâ'ib kişi gelmege delîldür. Divit 'avratdur yâ câriyedür. İbni Sîrîn eydür eger divit görüp mâlik olursa fakîrlikden hâlâş idici san'at öğrenmege delîldür. Bir kişi düşinde eline kalem alup divid karşıdırsa livâta eylemege delîldür ve bu düşin sıhhati kâtip olmayan kişidür. Kalemtraş oğuldur mürekkep fâ'idedür mektûp merâm-ı maḥfîdür defter geçmiş nesnelere yâd etmeğdür emr-i fermân âşikâre

[119a]

haberdür mühürlü olsa gizli haberdür 'ilm kitâbı 'ilmdür divânçe şâ'ir edinmeğdür şol eliyle yazı yazmak nedâmetdür. Düşinde eline kitâb virseler kuvvetdür. Kavluhū te'ālā⁵² يَا يَحْيٰى خذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ fehvâsınca kitâb yırtmak 'ömri az kılmağa delîldür. Mektûb görse sırrı fâş ola. Şâ'ir görmek aqvâline ef'âli uymaz kişidür Allāhu a'lem. Kırkıncı bāb yüksek yire çıkmak ve alçağa inmek ve düşmek ve sefere ve tevâzu' ve tekebbürlük ve uçmak ve 'aşk ve sâ'ir harekât beyânındadır. Bir

⁵¹ İyi olanı düşük olanla değiştirmek mi istiyorsunuz ? (Bakara, 2/61)

⁵² Ey Yahya, kitaba sınıksız sarıl. (Meryem, 19/12)

yüksek tağa çıkmak göge yakîn olunca eyüdü göge dâhil olursa mevtine delîldür. Alçağa inmek zelîl olmaqdır ammâ kendi ihtiyâriyle olursa hayrdur. Büyüklenmek ‘ömr tamâm olmağa delîldür. Tevâzu ‘rif’atdır

[119b]

ve yalan söylemek ‘aql eksikligidür temelluḡ mürâ‘îlikdür ve mürâ‘îlik ise zillet ve nedâmetdür hırka emânetdür fakr rızqdır korku tevbedür münker olmak küfürdür ḡābaḡat iḡrârı ‘izz[ü] iḡsândur gülmek helâkdur tevbe eylemek şeref bulmaqdır sefer etmek bir ḡâlden bir ḡâle inḡilâbdur gerinmek kuvvedür ḡocalmak bir kişi bir kişiyi ḡocaḡlasa ol kişi ol kimsenüñ mansübuna yâḡüd san‘atına mâ’il ola toḡrı yürümek şıḡhattendür bir ayaḡı üzere yürümek niş mâlı gide şallanmak zaferdür uçmak ehl-ü evlâdına salḡanatdır ehil degil ise ḡastalıkdır ḡör cin gibi yeryüzinde ve devrân ve cevelân etmek ‘izzete nâ’il olmaqdır âdem omuzına binmek eger ihtiyâr binerse ‘izzetdür eger nâḡâr binerse

[120a]

mevtdür seferden dönmek ḡuḡûk edâ eyleye ḡıḡırmak ḡastalık ve bed sözdür ve boḡazda nesnedür ziyâde zor ve güḡ görmege delîldür Allâhu a’lem kırḡ birinci bâb bey’ ve şırâ ve ve sâ’ir mu‘âmelât beyânındadır. Eger pazarda esîr gibi şatılursa eger bir er kişi şatun alursa ḡam çekmege delîldür. Eger ‘avrat alursa devletdür. Eger esîr olduḡın görirse ma’siyyeti tenk ola yâḡüd ziyâdesiyle borçlu ola. Eger kendüyi rehîne ḡorḡuların görirse ol kişi ziyâde günâḡkârdur ḡulı şatun almak şatan kişiye eyüdü alana beddür ammâ câriye şatana beddür alana eyüdü ortaklık inşâfa delîldür ve emânet ḡomaḡ ḡoyana zafer bula

[120b]

‘âriyeten nesne almâk beher ḡâl bâḡî ḡalmaz nesne ḡarz-ı ḡüsn virmek fî-sebîlillâḡ ḡazabdır yâḡüd ḡazâ yolunda mâl harc eylemekdür ve eṡaḡḡ budur ki kefil olup boynuna aḡeriñ deynini almaqdır nefsne kefil olmak rızḡına sa’idür borḡ ödemek şalaten rahm edâ eyleye olunmağa daḡı delâlet ider Allâhu a’lem kırḡ ikinci bâb buḡz ve ‘adâvet ve ḡuřümet ve emşâli beyânındadır buḡz yine buḡz eyleyen kişiden zarar göre. Eger düşinde görse ki bir kişi kendüye buḡz ve ‘adâvet ider ḡased iden zarar görüp maḡsüd şalâḡ göre aldamaḡ aldayana ḡâlib gele zemmâmlık paḡalıḡa delîldür paḡalıḡ zemmâmlıḡa delîldür ḡuřümet

[121a]

dostlıḡa delîldür döḡmek döḡen döḡülene bir şey virmege delîldür ‘adâvet muḡabbetdür ışırmak mâbeyninde mekr vâḡi’ ola ḡıybet söyleyene raci’dür küsmek ve incinmek mâl yemege delîldür Allâhu a’lem ḡabanca urmaḡ nařıḡat eylemekdür Allâhu a’lem kırḡ üçüncü bâb mevtânüñ aḡvâlin görmek beyânındadır. Mevt nedâmetdür ve daḡı bir kişi kendüzin meyyit olmiş görse dünyâsı eyü olup dîninde fesâd olmiş ve yine dirilmiş görse ve günâḡdan tevbe eyleye. Eger ḡasta olmadın meyyit olmiş görse ‘ömrü uzun olmağa delîldür. Eger min-bâ’d meyyit olmazsa görse ol kişi şehîdlik ile gide. Eger bir meyyiti tekrâr meyyit olmiş görse

[121b]

ol kişiniñ akrabâlarından birisi vefât ide. Eger bir yirde ölüm çokluğın görse ol yirde yanķın vâķi' ola. Eger 'avratını vefât eylemiş görse devletlü olmağâ delîldür. Eger bir yirde bir meyyit görse bir mâla nâ'il ola. Eger kendüzin çıblak yir üzerinde vefât eylemiş görse fakîr ola bir gâ'ib kişiniñ vefât etdügin görse ol kişiden müfsid haberler gele. Eger oğlınıñ mevtini görse bir düşmândan hâlâş ola. Eger kızınıñ mevtini görse me'yūs feraħ ola. Eger nevħa kalmak muşibetdür. Eger emvât ile görseñ münâfıķlar ile görüşmege delîldür. Eger meyyit ile müşâhabet fâ'ideli seferdür.

[122a]

Eger meyyit görse harâm mâla ta'bîr olunur. Eger cenâze heyeti üzere degil ise eger heyeti üzere ise pâdişâha tâbi' ola. Eger meyyit kendüsin degil ise vekîl eyleye 'ömri uzun ola. Eger meyyit yusa bir 'âşî kişiyeye tevbe vire. Eger bir sağ kişi kefen giyse zinâ eyleye. Eger bir meyyitiñ ardınca uyarsa bir müfsid kişiyeye uya. Eger havâda uçar bir cenâze görse bir 'âlim vefât ide. Eger bir mekânda cenâze çokluğın görirse ol mekânda çok fâhiş ola. Eger meyyit namâzın kılmak istiğfârdur ol kişi yarlığına. Eger cenâze namâzına imâmlık iderse bir manşûba nâ'il ola. Eger

[122b]

diri kişi defn olunsa hâpislîkdür. Eger maķbereleri ziyâret iderse hâpiste olan kişileri yoklaya ihşân eyleye ve bi'l-cümle ölüleri bellü ve pâk esvâblu ve maħbûb yerlerde otururlar görse âhîret hâlleri öylecedür. Eger bunuñ 'aksi üzere görseler hâlleri daħı öylecedür zîrâ ümîtlar haķ dünyasındadır. Eger her ne gün â gün görülürse hemân öylecedür vâķi' gerçektür hüdâ meyyit her ne haber virirse ol haber şahîhdür ve her ne söylerse gerçektür. Eger meyyit baş ağrısından şikâyet ider görseler haķ vâlideyn için mesûldür. Eger elleri ağrısından ise karındaşları için mesûldür. Eger boyun

[123a]

ağrısından şikâyet ider görse bir emânet için ol meyyit mesûldür ve bi'l-cümle her ne olursa olsun meyyitden almak eyüdü meyyit andan almak beddür. Eger meyyit bir kişi kacaklasa 'ömri uzun olmağâ delîldür. Eger kacaklayup uyarsa ziyâde eline mâl girmege delîldür. Eger bir kişi yeñiden türbe eşer görse yeñiden berâ ve yapa. Eger meyyitiñ türbesin eşer görse dünyâda ol meyyit her ne hâlde ol daħı ol hâlde ola. Eger tâbût görmek misâfir gelmege delîldür ehl-i manşûb bu düşi görseler manşûblarına muķarrer gele Allâhu a'lem kırķ dördinci bâb cinniler ve şeytânlar ve deccâl görmek

[123b]

beyânındadır. Eger bir kişi kendüzin cinn olmuş görse ol kişi cakerdâr ola. Eger cinniler çevre yanın almışlar görse bir ziyâna uğraya. Eger cinniler 'ilm öğredir görse ve cinniler daħı muħâlefet üzere degiller ise bir ululığâ irişe. Eger evine cinnler girdügin görse harâmilere delâlet ider. Eger şeytân kendüsin duyar görse ve kendüsi daħı zıkrullâha meşğüldür ol kişinin düşmanı def' ola. Eger şeytân libâs giydirmiş ehl-i manşûb ise 'azl ola ve sâ'ir aña berredür. Eger kendüsin şeytân

çaldı görse riyāhor ola. Eger bir kişi üzerine şeytān nāzil olsa ol kişi bühtāna uğraya. Eger şeytān uyarsa şeytān kendüyi

[124a]

aldaya. Eger bir şeytāna mālîk olursa düşmānlarını qahreyleye. Eger şeytānları bu kağuya urırsa ol kişi mansūr u muzaffer ola. Eger şeytān ile deccāl müşāvere iderse şeytānlardan istimdād uma. Eger deccāl emr-i bātıludur anı qahr iderse bir bātıl işi men' eyleye bi'l 'akis Allāhu a'lem. Kırk beşinci bāb rüz-ı kıyāmet ve hesap görmek beyānındadır. Eger kıyāmet kankı şehirde ve kankı mekānda koptmuş görse ol yirde 'adāvet vāki' ola. Eger görmek maḵhūr eger mazlūm görmek mansūr olmağa delīldür. Eger cenkde iken yāhūd ğazāya gider iken kıyāmet koptuğın görse bu düşü gören kişiniñ tarafı gālib ola.

[124b]

Eger ahvāl-i kıyāmeti görse dabbetü'l arzı görse ve bunuñ emşāli görse bunları gören kişi eger şālih ise hūbdur ve fāsîd ise beddür. Eger meyyitler türbelerinden kalkduğın görse ol daḡı ādāletdür. Eger ḡaşr güninde kendüsi yalnız yāhūd bir ādem ile ḡaşr olsa ol kişi zālîmdür. Eger kıyāmet koptmuş ve yalnız kendü üzerine koptmuş görse mevtine delīldür. Eger kıyāmet koptmuş ve girü dünyā olmuş görse 'adāletden soñra zulm vāki' ola. Eger hesapı kolay olırsa hūbdur güç olırsa beddür tevbe ve istiğfāra mübāşeret eyleye ve cümle kıyāmet düş eşāḡh rüyādur dimişler. Eger terāzüde hasenātı ziyāde gelürse

[125a]

ā'lādur ve illā beddür her ne ki bu ahvālde düş de görile ba'ine ta'bīr olınur. Eger düşinde sırāt ve mīzān kendüye cem' olup ve kendüzin ağlar görse ḡaḡ sübhānehü te'ālā aña rahmet eyleye. Kırk altıncı bāb cehennem ve ahvāl-i cehennem görse tenebbühdür ve ḡaḡ tarafından korkutmaḡdur bu düşü gören kişiye eger düşinde bir zarar irmezse eger irerse gördüğü kadar ḡamdur. Eger cehennemde yanarsa ol ḡod ehl-i cehennemdür. Eger zebāni elinden alup āteşe birağursa delīl olmağa delīldür. Eger āteşten çıkup kendüye zarar degmese dünyā ḡamlarından ḡalāş ola. Eger ḡamīden içerse ve zaḡḡūmdan yerse ol kişi

[125b]

bir 'ilm ögrene kendüye vebāl ola. Eger yüzi qaralanmış görse ol kişi dünyā ve āḡiretde faḡīrdür. Eger āteş cemreleri üzerine başarsa cemā'at-i müslimīn üzerlerine (...) yāhūd türbeler üzerine giricidür. Eger dal kılıç cehenneme girerse ol kimesne fāḡişe gibidür. Eger tebessüm iderek girse ol kimesne fāsıḡdur ve her düş ki anda āteş köriyle fitneye delālet ider. Kırk yedīnci bāb ḡaḡ sübhāne ve te'ālā ḡazretleri cümlemüze müyesser eyleye cennet görmek beyānındadır. Eger cennet görmek beşāretdür sebḡ eyleyin a' māl-i şālihādan maḡza düşinde cennete girse ba'ine

[126a]

vāki' ve dünyāda surūr bulup eceli yakīn olmuş ola. Eger cennete girmek murād idinüp men olunursa ol kişiye gazāya varmak ve hacc eylemek müyesser ola. Eger birinci kapusın yāhūd ikinci kapusu dahı kapatur anası babası mevtine delīldür. Eger cümle kapuları yüzine kapanursa ol kişiye gazab-ı vālideyn olmuşdur. Eger kapuları açık görüp kanķı kapudan dileyüp girerse ol hōd vālideyni kendi üzerine rāzılardur. Eger cennete girüp eglenürse aña bir yirden mīrās dege. Eger firdevs-i a'lāya girse 'ilm ve hidāyet-i rabbāniye nā'il ola. Eger dal kılıç olup girse ol

[126b]

kimesne emr-i ma'rūf ve nehy-i münker 'ilmiyle 'ameldür. Tūbā ağacı altında otırırsa dünyā ve āhıret hayrına nā'il ola. Eger cennet mīvesinden ekl iderse firāvān 'ilme nā'il ola ve eyü söz işide. Eger mümkün olmazsa fā'idesüz 'ameldür. Eger dörd ırmağından ve bu kārından içerse ol hōd dünyādur ve āhıretde devlet-i kübrādur. Eger mīvesinden men' iderlerse dīni fāsıd ola. Eger cennetden yine cehenneme atarlar görse kendisi bostānı şatup kıymetini şarf eyleye. Eger Nehr-i Keşer'de içerse düşmānlar zafer bula. Eger köşklerinden bir köşke girerse

[127a]

ululıga irişeve bir şālih cāriye almağa delīldür. Eger hūrilerle cimā' iderlese dīninde umūrında kām ola. Eger hūri ve gūlmān çevresinde tavāf iderlerse bir memlekete nā'il ola. Eger Rıdvān aleyhi's-selām görse sevinmege delīldür. Eger melāike kendüye selām virir görse bir emr üzere şabr olup aña ola şabrıyla duhūl-ı cennete nā'il ola ve bi'l-cümle cennet ahvālinden her ne görirse düşi gören kişiye müjdeler dünyāda dahı o maķūle ni'metler bulmaķdur Hāzret-i Hūdā-i Mūte'āl- i Zülcelāl ve'l-Cemālden gicede ve gündizde tazarru' ve niyāz olunur ki cümle ümmet ile bu 'abd-i faķiri dāmen-i gufrānıyla 'afv idüp ve bu evşāflarıñ birisinden maħrūm itmeye ⁵³ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Āmin. yā rabbe'l-a'lemīn.

⁵³ Muhakkak ki O her şeye kadir, muktedir, gücü yetendir. (Ankebut, 20/69)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SÖZLÜK

3.1.Seçme Sözlük

A

‘abdest : Müslümanların namaz kılabilmek için el, ağız, burun, yüz, kol, ayak yıkama ve başa, enseye ıslak el gezdirme, kulağı temizleme biçiminde yaptıkları arınma

‘Acem : İran ülkesi

‘âciz : Güçsüz, kudretsiz, zayıf (kimse)

‘aciz : Zavallı, güçsüz, çaresiz

acur : Kabakgillerden olan büyükçe bir hıyar

açuk : Kapalı olmayan, açık

ad : İsim, ad

‘adâvet : Düşmanlık, hasımlık, husumet

‘aded : Sayı

âdem : Kişi, insan, adam

‘âdet : Bir kimsenin yapmaya alışmış olduğu şey

‘âdil : Haktan, adâletten ayrılmayan, adâletli

âgâh : Basîret sâhibi, sırlara vâkıf, uyanık

ağu : Zehir

âher : başka

âhîret : Dini inanışa göre, insanın öldükten sonra dirilip sonsuza dek kalacağı ve Tanrı’ya hesap vereceği yer

aḥvâl : Haller

aḥz : Alma, alış

aḥarşu : Yer yüzünde ve yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su

aḥça : Küçük gümüş para

‘aḥkîk : Üzerine mühür kazılan, yüzük taşı ve tespih yapılan, bâzı eşyâlarda süsleme unsuru olarak kullanılan, çok sert, oldukça şeffaf, içinde çeşitli renk halkaları bulunan kıymetli süs taşı, kalseduan kuarsının bir cinsi [Çeşitli renkleri varsa da en makbûlü kırmızı olanı ve Yemen’de çıkarılır]

aḥrabâ : Akrabalar, kan veya evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kimseler

‘aḥreb : Akreb

aḥtâr : Baharat, ot, kök, ev ilâçları, iğne, iplik, tütün, kâğıt gibi ufak tefek şeyler satan kimse, attar

âlât : Âletler, teçhizatlar

‘âlem : Dünya, cihan

âlet : Bir işi yapmak için kullanılan nesne, araç, makine, aygıt

‘aleyhi’s-selâm : Selam onun üzerine olsun

alıç : Kırlarda, ormanlarda yabânî olarak yetişen, sert ve sarımsı odunu çit yapımında veya tornacılıkta kullanılan, gül cinsinden dikenli ağaç. Bu ağacın sarı, kokulu ve mayhoş meyvesi

‘âlim : Bilen, bilici

altun : Altın

a‘mâ : Kör, gözleri görmeyen

‘amel : Hareket, davranış, iş, ibadet

ammâ : Fakat

‘âmme : Umum halk, kamu, herkes

‘anâşır : Unsurlar, bir bütünü meydana getiren parçalar

‘arş : Gökyüzü

âsân : Kolay

‘aşım : Temiz, nâmuslu, iffetli, afif

‘âşî : Baş kaldıran, isyan eden (kimse), isyankâr, serkeş

âşinâ : Bildik, tanıdık (kimse)

aşkar : Al renkli (at)

‘âşûrâ : Tûfandan sonra Hz. Nûh’un gemisinde kalan erzâkın toplanıp karıştırılmasıyla pişirilen aşın hâtırası olarak hicrî takvimle muharrem ayının onuncu gününden sonra başta buğday olmak üzere nohut, fasulye, bakla gibi hubûbat ve fındık, ceviz, kuru incir, üzüm gibi çeşitli yiyeceklerle pişirilen, akrabâ ve komşulara da gönderilen meşhur tatlı

âvâz : Ses, sedâ

‘avrat : Kadın

‘ayb : Ayıp

âyet : Kur’an surelerinin bölünmüş ve numaralandırılmış her bir küçük bölümü

‘ayn : Göz

‘azâb : Pişmanlık, çâresizlik, korku vb. durumların verdiği sıkıntı, işkence, keder

âzâd : Serbest bırakma, serbestlik

‘azîm : Büyük, ulu, haşmetli

‘azîz : Muhterem, değerli, aziz olan

B

bâb : Bölüm

bakır : Bakır

bâkî : Varlığının sonu olmayan, sürekli var olan, bekâ sahibi

bakğâl : Pirinç, şeker, peynir, zeytin ve benzerlerini satan kimse, bakkal

balğam : Solunum yollarında tahriş ve iltihaplanma sebebiyle meydana gelen ve öksürülerek çıkarılan sümüksü madde

bâliğ : Bülûğa eren, döl verme çağına gelmiş olan, ergin

bârgîr : Beygir kelimesinin eski metinlerde kullanılan asıl şekli

bâtın : Görünmeyen, gizli olan

bayrak : Üzerinde bir millet, topluluk veya kuruluşu temsil eden belirli resim, renk ve semboller bulunan, dikdörtgen biçimindeki kumaş veya kâğıt, a‘lem

ba‘zî : Birtakım, kimi

bâzîrgân : Tüccar, tâcir

bed : Kötü, iyi olmayan

beddu‘â : Bir kimseye kötülük dilemek için edilen duâ, ilenç, inkisar, intizar

belî : Evet

bendegân : Pâdişâha bağlı olanlar, pâdişâhın hizmetinde bulunan kimseler

beşâret : Sevinç, memnûniyet

bevl : Sidik, çiş, idrar.

bey' : Satma, satış

beyân : Açıklama, bildirme

bid'at: Sonradan türeyen şey, yeni âdet [Genellikle benimsenmeyen, iyi görülmeyen âdet ve davranışlar için kullanılır]

buğz : Kin, nefret, düşmanlık

buhl : Hasıslık, pintilik

buzâğı : Sütten kesilmemiş inek yavrusu

bühtân : Yalan, iftira

bülend : Yüksek, yüce, ulu

bürhân : Kanıt, delil, hüccet, beyyine

C

câh : Yüksek mevki, makam, rütbe

câhil : Bilgisiz, cahil

câ'iz : Din ve törece işlenmesi emir veya yasak edilmediği için yapılmasında bir sakınca bulunmayan, izin verilmiş sayılan (şey)

câriye : Para ile alınıp satılan, üzerinde sâhibinin her türlü hakka sâhip bulunduğu kız, halayık

câsûs : Bir devletin askerî, siyâsî ve ekonomik sırlarını başka bir devlet hesabına gizlice öğrenmekle görevli kimse, ajan

cebbâr : Cebreden, zor kullanan (kimse), zorba

cehâlet : Bilgisizlik, bilmezlik, habersizlik, câhillik, cehil

cehennem : Ahirette, günahkar kulların gideceği azap yeri, tamu

cellâd : İdam hükmünü yerine getirmekle görevli kimse

cem' : Toplama, toplanma, bir araya gelme, getirilme

cemâ'at : Topluluk, cemaat

cenâbet : Gerektiği halde gusül abdesti almamış olan kimse, cünüp

cenâze : Gömülmek üzere hazırlanmış ceset, ölü, mevtâ

cenîñ : Ana rahmindeki çocuk, dölüt, fetüs

cenk : Savaş

cevâhir : Elmas, zümrüt, pırlanta gibi değerli taşlar

cevelân : Dolaşma, gidip gelme, deveran

cevher : Herhangi bir muâmele görmemiş, işlenmemiş mâden

cibinlik : Sivri sinek vb. sinek ve böceklerin girmesine engel olacak şekilde çadır biçiminde yatağın üzerine gerilen tül, sineklik

cihâr : Yüksek sesle, alenen ve açıkça söyleme, okuma

cimâ' : Cinsel ilişkide bulunma, çiftleşme.

cinnet : Delilik, çılgınlık

cirid : At üzerinde birbirine değnek atmak sûretiyle oynanan, büyük cesâret isteyen, çok eski ve meşhur bir Türk oyunu

cüdâ : Ayrı düşmüş, uzak kalmış, ayrı, uzak

cühelâ : Bilgisizler, câhiller
cünûn : Cinnet, delilik, delirme, çıldırma
cüz'î : Pek az, az miktarda, az
çâder : Çadır
çâk : Yırtık, yarık
çerâğ : Yağ kandili ve genellikle mum, meş'ale gibi ışık veren şey
çıra : Ağacın bu kısmından alınıp âteş tutuşturmakta kullanılan ufak odun parçası
çırağ : Bir ustanın yanında zanâat veya sanat öğrenen kimse
çiğ : Pişmemiş
çömlek : Süzölmüş çamura istenen şekil verildikten sonra pişirmek sûretiyle elde edilen tencere, küçük küp vb. kaplara verilen isim

D

dağı : Bundan başka, aynı zamanda, ayrıca, hem de
dâreyn : Dünya ve âhiret
darphâne : Para basılan yer
da'vet : Çağırma, gelmesini isteme, çağrı
da'vet : Çağırma, gelmesini isteme, çağrı
debbâğ : Deri terbiye eden kimse, tabak, sepic
deccâl : Kıyâmet alâmetlerinden olarak kıyâmete yakın zamanda insanları kandırmak, halkı azdırmak için ortaya çıkacağı haber verilen, çok kötü, fesatçı ve yalancı kimse
def' : Ortadan kaldırma, defetme

degirmân : İri ve tâneli şeyleri öğütmeye yarayan, elle veya su, rüzgâr, elektrik vb. bir güçle çalıştırılan âlet
dehr : Dünya, cihan, âlem
delîl : Yol gösteren, kılavuz
depe : Tepe
derûnî : İç âleme âit, içten, kalbî, rûhî
deryâ : Deniz
destmâl : El ve yüz silmeye yarayan mendil, peşkir, yağlık vb. şeyler
devâ : Çare, tedbir
devletlü : Talihli, bahtlı
deyn : Borç
dîdâr : Yüz, güzel yüz, çehre
dînâr : Altın liranın dörtte biri değerinde olan eski bir para
dirhem : Eski bir para çeşidi, gümüş sikke
dîvân : Büyük meclis, yüksek meclis
divânçe : Küçük şiir mecmuası, küçük dîvan
dîvâr : Duvar kelimesinin eski metinlerde geçen asıl şekli
divit : Eskiden belde taşınan, mâdenden, bâzan gümüşten yapılan bir nevi yazı takımı, devat
doğan : Doğan kuşu
du'â : Güçsüzlük ve ihtiyâcını ortaya koyarak Allâh'a yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme, yakarış, niyaz
dübür : Kıç, göt, makat, verâ
dülger : Yapıların kapı, pencere dışındaki kaba tahta ve ağaç işlerini yapan usta

düş : Rüya

E

edâ : Ödeme, verme

edviye : Devâlar, ilâçlar, çâreler

efdâl : İhsanlar, lutuflar

efrenc : Frenk, Avrupalı

eger : Eğer , şayet

ekâbir : Büyük adamlar, ileri gelenler, yüksek mevkilerde bulunanlar

elem : İztırap, keder, gam, tasa, hüzn, melâl

emîn : Güvenilir, inanılır, îtimat edilir (kimse), inak

emrâz : Hastalıklar, illetler, marazlar

emsâl : Eş, eşler, benzer, benzer olanlar

emvâl : Mallar, mülkler, satın alınan şeyler

emvât : Ölüler

enbiyâ : Nebîler, peygamberler

enşâr : “Yardımcılar, koruyucular” mânâsına gelen kelime, İslâmiyet’i kabul ederek Hz. Muhammed’i ve Mekkeli müslümanları Medîne’ye dâvet eden ve hicret ettikleri zaman onlara yardımcı olan, koruyan Medîneli müslümanlar hakkında kullanılmıştır

envâr : Nurlar, ışıklar

enzâr : Bakışlar, nazarlar

erbâb : Bir işten iyi anlayan, o işte becerikli, usta, mâhir olan kimse

ergen : Ergenlik yaşına gelmiş olan

eşahh : Çok (daha, en, pek) doğru, pek sahih

eşbâb : Giyecek, giyim kuşam, elbise

esîr : Tutsak, esir

eşrâr : Gizli olan, herkesçe bilinmeyen şeyler, herkese açık olmayan gizlilikler, sırlar

eşcâr : Ağaçlar

eşvar : Tavırlar, davranışlar, haller, tarzlar

evlâd : Çocuklar

evzâ’ : Durumlar, duruşlar, haller, vaziyetler

eyü : İyi

eyyâm : Günler

ezân : Müslümanlara namaz vaktini bildirmek ve namaza çağırma için müezzin tarafından genellikle minâreden yüksek sesle yapılan dâvet

F

fâhiş : Aşırı, ölçü dışı, çok fazla , çirkin, kötü

fâ’ide : İşe yarama, işe yaramanın meydana getirdiği iyi durum, olumlu sonuç, yarar

faķîr : Yoksul (kimse), muhtaç, fukarâ

fâriğ : Vazgeçmiş, terketmiş, el çekmiş

fâsid : Fesâda uğramış, bozulmuş, bozuk, kötü

fâş : Meydana çıkmış, açığa vurulmuş, duyulmuş

fehîm : Anlama, anlayış, idrak

fem : Ağız, dehan

ferâğat : Hakkından isteyerek vazgeçme, el çekme

ferah : Hoşa giden bir halden duyulan zevk, gönül açıklığı, sevinç, sevinme

ferâ’id : Çok değerli nâdir inciler

ferâset : Hemen anlama, çabuk kavrama, zihin uyanıklığı, anlayış, sezgi, iz'an

ferâset : Hemen anlama, çabuk kavrama, zihin uyanıklığı, anlayış, sezgi, iz'an

ferec : Sıkıntıdan sonra gelen kolaylık, kederden sonra gelen sevinç

ferhunde : Uğurlu, kutlu, mesut, mübârek

ferište : Başına geldiği kelimelere "melek gibi mâsum, temiz, günahsız" anlamı katarak Farsça usûlüyle birleşik sıfatlar yapar

fermân : Emir, buyruk

ferzend : Oğul, erkek çocuk

fesâd : Fenâlık, kötülük, bozgunculuk, fitne

feth : Ele geçirilmek, zaptedilmek

fevâhiş : Kötülükler

fevâ'id : Faydalar, menfaatler, kârlar

fevt : Ölüm, mevt

fezâ'il : Fazîletler

fışk : Hak yoldan çıkıp her türlü günâhı işlemeyi huy hâline getirme, sefâhata dalma, fenâlık, ahlâksızlık

firâvân : Çok, aşırı, bol

fir'avn : Firavun sözünün eski metinlerde geçen asıl şekli

firdevs : Cennet, bahçe

fî-sebîlillâh : Allâh yolunda, Allâh'ın rızâsını elde etmek için, hiçbir karşılık beklemeden

fitne : Karışıklık, fitne

fuqarâ : Fakirler, yoksullar; fakir, yoksul

fütûhât : Fetihler, zaferler

G

ğâfil : Çevresinden ve gerçeklerden habersiz olan, gaflet içinde bulunan, dalgın, dikkatsiz ve düşüncesiz (kimse), basîretsiz, aymaz

ğâlib : Üstün gelen, yenen

ğam : Dert, keder

ğammâz : Söz taşıyan, lâf yetiştiren, fitleyen (kimse), kovucu

ğanî : Sâhip olduğu şeyle yetinen, fazlasını istemeyen, gözü tok (kimse), müstağnî

ğanîmet : Savaşta düşmandan alınan savaş esirleri, sivil esirler, menkul ve gayrimenkul mallar

ğârât : Yağmalar, çapullar

ğarq : (Suya) batma, (suya) batırma, (suda) boğulma

ğâyet : Son derece, çok fazla iyi

ğayz : Öç alma arzusu ile bilenmiş öfke, kızgınlık, hiddet, hınç, gazap

ğazâ : İslâm dîni uğruna yapılan savaş, cihat

gazab : Hiddet, öfke, gazap

gerdân : Vücûdun omuzlarla baş arasında kalan kısmı

ğilmân : Cennette hizmet eden delikanlılar

ğiybet : Bir kimsenin arkasından aleyhinde bulunma, duyacağı zaman üzüleceği bir sözü arkasından söyleme, çekiştirme, koğuculuk

gice : Gece

giriftâr : Tutulmuş, yakalanmış, tutkun, müptelâ

girü : Yine, tekrar, bir daha, sonra

ğusl : Boy abdesti alma

ğuşşa : Gam, keder, hüzn, tasa

gügercin : Güvercin

günâhkâr : Günah işlemiş, günah işleyen

gürlemek : Kalın, tok ve gür bir ses çıkarmak

H

hacâmat : Vücûdun herhangi bir yerini bu iş için yapılmış bir âletle hafifçe kesip çıkan kanı boynuz, bardak vb. ile çekmek sûretiyle kan alma

hacc : İslâm dîninde şer'an zengin sayılan her müslümanın ömründe bir defa kurban bayramı günlerinde belli usûllere göre Kâbe'yi ziyâret etmesi şeklindeki farz ibâdet

hâcet : İhtiyaç, muhtaç olunan şey

hadeş : Sonradan meydana çıkma, zuhur etme

hâdim : Hizmet eden, yardımcı olan kimse

hâ'il : Bir şeyin önünü kapayan, ileriye görmeye veya ileriye geçmeye engel olan şey, engel, mânâ

hâkîr : Değersiz, îtibarsız, küçük

hakkâñ : Doğrusu, hakkâ

hâlâş : Kurtulma, kurtuluş

hallâc : Pamuk atıcısı, hallaç

hâmile : Yüklü olan, hamile

hâmis : Beşinci

haml : Taşıma, yüklenme, yükletme

hamr : Şarap

hançer : Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak

hâne : Ev

hânende : Şarkı okuyan kimse, şarkıcı, okuyucu

harâmî : Haydut, yol kesen kimse, şakî

harâmzâde : Soysuz, ahlâksız kimse, haram yiyici

harb : Devletlerin birbirleriyle diplomatik münâsebetlerini keserek yaptıkları silâhlı çarpışma, savaş, cenk

harîş : Bir şeyi elde etmek husûsunda aşırı derecede istekli olan, hırslı

hasenât : İnsanların iyiliği için yapılan hayırlı işler, iyilikler

hâşıl : Ortaya çıkan, meydana gelen

hâşşa : Bir şeye veya bir kimseye mahsus olan, yalnız onda bulunan hal, keyfiyet

hasûdluk : Kıskançlık, çekememezlik

haţâ' : Aslına uygun olmayan, doğru olmayan şey; yanlış, yanlışlık.

hâtem : Yüzük, üzerinde mühür bulunan yüzük

haţîb : Güzel söz söyleyen, hitâbet yeteneği olan kimse

hâtîm : Bitiren, sona erdiren, hatmeden

hâtûn : Kadın

havâdiş : İlgiyle karşılanan haber

havâtîn : Hâtunlar, kadınlar

havf : Korku

hâya : Utanma, ar

hayız : Kadınlarda) Âdet hâli, aybaşı

hazer : Sakınma, çekinme

hâzik : Usta, mahâretli

hazret : Kişi ve kutsal sayılan varlık isimlerinin önüne saygı, yüceltme ve övgü amacıyla getirilir

helâk : Mahvetmek, yok etmek

helâl : Dînin yasaklamadığı (şey, hareket ve davranış)

hemân : Derhal, çabucak, hiç vakit geçirmeden

hergele : Huysuz binek atı

heybet : İnsanda korku ve saygı duygusu uyandıran etkili görünüş, ululuk, azamet

hımâr : Eşek, merkep

hîbe : Bağışlamak

hidâyet : Doğru yolu gösterme, hakka sevk etme

hikâyet : Hikaye

hilâf : Zıt olma, karşı olma, aykırılık, zıddiyet, ihtilâf

hilâl : Yeni ay, hilal

hil'at : Padişah tarafından mükâfat için verilen kaftan, teşrifat kaftanı

hîle : Bir kimseyi aldatmak, kandırmak ve yanıltmak amacıyla yapılan tertip, düzen

hîlebâz : Hîle yapan (kimse), hîleci, hîlekâr

himmet : Yardım, ihsan

hiyânet : Sonuna kadar bağlı olması gereken bir şeye karşı kendisinden beklenen sadâkati gösterememe, güveni kötüye kullanma, ihânet etme

hizmetkâr : Hizmetkar

hûb : Güzel

hûri : Cennet kızı

huşûmet : Hasımlık, düşmanlık, adâvet

hüccâc : Hacılar

hüccet : Delil, vesîka, senet, belge

hürmet : Bir şeye veya bir kimseye değer vermektен ileri gelen ölçülü davranma hissi, çekinme ile karışık bir sevginin verdiği dikkat ve îtinâ gösterme duygusu, saygı

I

ıslâh : İyi duruma koyma, düzeltme, iyileştirme

ı'tikâd : İnanma, kalben tasdik ederek inanma, inanç

ıtlâk : Cezâdan kurtarma, affetme, affedilme. Salıverme, bırakma, koyuverme

İ

'ibâdet : İbadet, kulluk

ibrâm : Bıktırıcaya kadar üstüne düşme, can sıkacak şekilde ısrar etme, zorlama

ibrişim : Bez

ibtidâ : Başlama, başlangıç

icâd : Yeni bir şey bulma, ortaya koyma, varlığı bilinmeyen bir şeyi meydana getirme

ictinâb : Kaçınma, sakınma, çekinme

içün : İçin

iftihâr : Bir şeyden dolayı haklı olarak övünme, övünç

ihsân : Bağışlama, bağışta bulunma

ihtilâf : Anlaşmazlık, uyuşmazlık

ihtişâr : Kısaltma, anlama zarar vermeden açıklama ve ayrıntıları çıkararak maksadı daha kısa ifâde etme

ihyâ' : Diriltme, canlandırma

‘ikâb : Azap, ezâ, eziyet
ikbâl : Tâlih ve baht açıklığı, mutluluk, saâdet
ikrâh : İğrenme, tikslenme
iktidâ : Birini örnek alıp ona uyma, örnek tutma, tâbi olma
iktifâ : Önündeki örneğe uyma, arkasından gitme, ardı sıra gitme
i‘lâm : Bildirme, anlatma
iltifât : Bir kimseye gönlünü alacak şekilde davranma, güler yüz gösterme, hatırını sorma, ilgilenme, teveccüh
imâmet : İmam olan kimsenin görevi, imamlık
incü : İnci
insân : İnsan
intifâ‘ : Faydalanma, yararlanma
intihâ : Son bulma, tükenme, nihâyet
intikâm : Yapılan bir kötülüğe gereken karşılığı verip acısını çıkarma
irtikâb : Kötü bir işi, bir kötülüğü yapma
iskemle : Arkalıksız, üstü tahta veya hasır, dört ayaklı sandalye
istiğfâr : Allâh’tan günahlarının bağışlanmasını isteme, tövbe etme
isti‘mâl : Kullanma
istimdâd : Yardım isteme, imdâda çağırma
istirâhat : Dinlenme
istişmâm : Koklama, koku alma
iştihâr : Meşhur olma, ünü yayılma, nam kazanma

iştikâk : Bir kökten gelme, aynı kökten türeme
‘itâb : Azarlama, paylama
i‘tikâd : İnanma, kalben tasdik ederek inanma, inanç, inan
i‘timâd : Güvenme, emniyet etme, güven, emniyet:
i‘tişâm : Dînin emir ve hükümlerine dört elle sarılıp yasak ve günahlardan kaçınma
ittibâ‘ : Ardı sıra gitme, uyma, tâbi olma
ittihâz : Kabul etme, öyle sayma
ittişâl : Bitişme, yakınlık
‘izâm : Gereğinden fazla önem verme, üstünde durup büyütme
iz‘ân : Anlayış, kavrayış, ferâset
izhâr : Açığa vurma, meydana çıkarma, gösterme, âşikar etme
‘izzet : Saygı, hürmet, ikram

K

ķabâhat : Suç, kusur ķabîh : Çirkin, yakışsız, ayıp
Ka‘be : Kâbe
ķabîh : Çirkin, yakışsız
ķâdı : Kadı
ķâdı : Mahkeme başkanı
ķâfile : Topluluk, takım, grup
kâfir : Allâh’ın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed’in peygamberliğine ve Allâh’tan getirdiklerine inanmayan yâhut bunlardan birini inkâr eden kimse
ķâ’im : Ayakta duran, kıyamda bulunan

kal'a : Kale kelimesinin eski metinlerde geçen asıl şekli

kalîl : Çok olmayan, az

kalkan : Eski savaşlarda savaşçının kılıç, kargı, mızrak ve ok darbelerine karşı kendini korumak için sol elinde tutarak kullandığı siper

kâmil : Olgunluk yaşında olan (kimse)

kandîl : Sıvı hâlindeki yağa batırılmış bir fitilin yanması sûretiyle ışık veren aydınlatma âleti

kankı : Hangi

karâñu : karanlılık

karîb : (Zaman ve yer bakımından) Yakın

karîn : Yakın

karÿe : Köy

kasâvet : Üzüntü, gam, keder

kaşr : Köşk, küçük saray, kâşâne

kâtib: Yazıcı

kavî : Kuvvetli, güçlü

kavm : Kavim

kebâ'ir : Hakkında açık hüküm bulunan büyük günahlar

kebîr : Büyük, ulu

kefâf : Yaşamaya yetecek kadar rızık

kehhâl : Göz hekimi

kehlecî : Darphânede çekilmiş telleri küçük küçük kesmekle görevli kimse

kelâm : Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş söz, ifâde

kemâlât : Sâhip olunan mânevî hasletler, olgunluklar

kendüzi : Kendisi

kerâmet : Bir ermişin, Allâh'ın kendisine yakın kullarına lutfettiği olağanüstü şeyler yapma gücü ile ortaya koyduğu, akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş, hârikulâde hal

kerîh : İğrenç, tiksindirici

kerrât : Kereler, defalar, kezler

keşîş : Manastırda münzevî bir hayat yaşayan, hiç evlenmemiş hıristiyan papazı, karabaş

kettân : Keten sözünün eski metinlerde kullanılan asıl şekli

kevâkib : Yıldızlar

kevgîr : Kaynayan bir şeyin köpüğünü almak, yemek kotarmak gibi işlerde kullanılan uzun saplı, yayvan ve delikli kepece

keyyâl : Kile ile tahıl ölçen kimse

kezâlik : Bu da öyle, yine öyle, kezâ

kezzâb : Çok yalan söyleyen kimse, çok yalancı

kible : Müslümanların namazda yöneldiği cihet, Mekke şehrinin ve Kâbe'nin bulunduğu yön

killet : Azlık

kışrak : Dişi at

kıvâm : Her şeyin kendine göre olan en uygun derecesi ve zamânı, istenen ölçü

kibâr : Herkese terbiye dâhilinde ve nezâketle muâmele eden, ince, nâzik ve zarif (kimse)

kilîsâ : Kilise kelimesinin eski metinlerde ve sözlüklerde geçen şekilleri

kimesne : Kimse

ķinnâre : Mezbaha, kanara

ķiriř : Ok yayının iki ucu arasına gerilen esnek bağ

ķubbe : Yarım küre şeklinde olan binâ, dam

ķudsiyyet : Kutsî olma durumu, mübâreklik, kutsallık, arınmışlık

ķulaęuzlu : Kılavuzlu

ķunût : Yatsı namazından sonra kılınan vitr namazında okunan dua

ķusûf : Güneş tutulması

ķuzęun : (Eski Türkçe'den beri kullanılır) Kırlarda, tarlalarda yaşayan, ekinlere zararlı böcekleri, kemirgenleri yok ettiği için tarım için faydalı karga türlerine, özellikle kara kargaya verilen isim

ķübrâ : Büyük, ulu

ķüheylân : Soylu Arap atı

ķülhân : Hamamlarda döşeme altında bulunan ve ısınmayı sağlayan kapalı büyük ocak

L

laĥana : Turpgillerden, pek çok türü olan, kat kat sarılı yapraklardan ibâret güz ve kış sebzesi

lezzîz : Lezzetli

lezzet : Lezzet, tat, zevk

liĥye : Sakal

livâta : Erkekler arasındaki cinsel ilişki, oğlancılık, lûtîlik

lücce : Engin deniz, umman

M

ma'âř : Bir kimseye aydan aya ödenen para, ücret, aylık

mâbeyn : İki şeyin arası, ara

ma'den : Maden

mağfîret : Allâh'ın lutuf ve merhamet ederek kullarının günahlarını affetmesi, bağışlaması, yarlıgama

maĥal : Yer, mekân, mevki

maĥbûb : Sevilen kimse, sevgili

maĥfî : Gizlenmiş, saklanmış, saklı, gizli

maĥfûz : Saklanmış, gizlenmiş

mâhir : Usta, becerikli, eli işe yatkın, mahâretli, mârifetli (kimse)

maĥmûl : Yüklü, yüklenmiş

maĥsûd : Kıskanılacak bir halde veya bir mevkide bulunan, kıskanılan, haset edilen (şey veya kimse)

maĥzâ : Yalnız, ancak, sâdece

maĥzûn : Üzüntülü, gamlı, kederli, hüznü

maĥzûz : Hoşlanmış, haz ve zevk almış, hoşnut, memnun

mâ'ide : Üzerine yiyecek ve ičecekler konmuş, hazırlanmış sofrâ

mâ'il : Bir yana, bir tarafa doğru eğilmiş, meyletmiş

ma'îşet : Yaşamak için gerekli olan şeyler, geçim, dirlik

maĥbere : Mezarlık, kabristan

maĥbûl : Kabul edilen, reddedilmeyen

maĥhûr : Yenilgiye, bozguna uğramış, yenilmiş, mağlûp olmuş

maḳtûl : Öldürülmüş, katledilmiş (kimse)
maḳûle : Cins, tür, takım, çeşit, nevi
ma'lûm : Herkes tarafından bilinen, öğrenilmiş olan (şey)
ma'mûr : Gelişip güzelleşmiş, bayındır duruma gelmiş, şenlikli
ma'nâ : Kelime, söz, hareket, davranış vb.nin ifâde ettiği şey, anlatılmak istenen veya onlardan anlaşılan şey, anlam, medlûl, mefhum
mancınıḳ : Taş ve gülle atmaya yarayan bir savaş aleti
manşûb : Bir makâma, bir mevkiye getirilmiş, memur olarak tâyin edilmiş, memûriyette bulunan
manzar : Görünen yer
maraz : Hastalık, illet
ma'rûf : Bilinen, belli, mâlûm
ma'siyyet : Günah, isyan
ma'siyyet: Günah, asilik, itaatsizlik
maşlahat : İş, husus, mesele
maşlahat : İyi olan ve iyiliğe yol açan, hayır getiren, fayda sağlayan şey
mazarrat : Zarar, ziyan
mazlûm : Haksızlığa uğramış, zulüm görmüş (kimse)
ma'zûl : İşten çıkarılmış, işine son verilmiş
me'ânî : Mânâlar, anlamlar
me'âşî : Günahlar, isyanlar
meblâḡ : Para miktârı, akçe, para

mabsû: En küçük ayrıntısına kadar açıklanmış, teferruâtıyla beyan edilmiş, tafsilâtli, mufassal
mechûl : Bilinmeyen, tanınmayan, belli olmayan
meclis : Oturulacak, toplanılacak yer, meclis
medyûn : Borcu, vereceği olan, borçlu
mekkâre : At, deve, katır gibi eşyâ taşımak için kirâlanan hayvan, yük hayvanı
mekr : Hile, düzen, aldatma
mekrûh : İğrenç, kerih
me'mûr : Bir işi yapmakla görevlendirilen (kimse), görevli
menâhî : Dinin yasakladığı, nehyettiği şeyler, yasaklar, menhiyat
menekşe : Menekşegillerden, çiçekleri tek renkli, yaprakları yürek biçiminde olan, bir veya çok yıllık otsu süs bitkisi. Viola
menfa'at : Fayda, yarar, çıkar, kâr
menî : Neslin devâmını sağlayan erkeklik tohumu, bel suyu, bel, atmık, er suyu, nutfe, sperma
mercân : Bu iskeletten elde edilen ve süs eşyâlarının yapımında kullanılan kırmızı madde
mergûb : İstenilen, arzu edilen, rağbet gösterilen (kimse veya şey)
mersin : Mersingillerden, kışın yapraklarını dökmeyen, Akdeniz sâhillerinde çok bulunan, eğri büğrü gövdeli, beyaz çiçekli, hoş kokulu, uzun ömürlü ağaç
mersûm : Yazılmış, çizilmiş, resmedilmiş
mertebe : Kademe, derece, basamak, sıra

meşakkat : Güçlük, zorluk, sıkıntı, eziyet, zahmet

meşâyiḥ : Şeyhler

mevâcib : [Türkçe’de türetilmiştir] “Maaş, aylık” demek olan ve Osmanlılar’dan önceki Türk devletlerinde de kullanılan kelime, Osmanlı mâliye teşkilâtında yeniçerilere üç ayda bir olmak üzere “masar, recec, lezez, reşen” adlarıyla yılda dört defa törenle verilen maaş veya ulûfe anlamında kullanılırdı

mevcûdât : Var olanlar, yaratılan şeylerin tamamı, canlı cansız bütün varlıklar, mahlûkat

me’yûs : Ümidi kalmamış, ümitsizliğe düşmüş, ümitsiz, karamsar, üzgün

meyyit : Ölmüş insan, ölü

mezbele : Çöp atılan yer, çöplük

mezbûr : Yukarıda adı geçen, sözü edilmiş olan, zikredilen, mezkûr

mezkûr : Az önce adı geçen, zikredilen

mih : Çivi, büyükçe çivi

mızraḡ : Ucunda sivri bir demir bulunan, uzun saplı eski bir savaş âleti, kargı

miftâḥ : Anahtar

mihmân : Misafir, konuk

mihrâb : Câmî, mescit gibi ibâdet yerlerinde kible duvarında bulunan, cemâatle namaz kılınırken imamın önünde durduğu, zeminden biraz yüksek girintili yer

minâre : Ezan okunan yüksek yer

minvâl : Biçim, şekil, yol, tarz, sûret

mîrâs : Ölen bir kimseden yakınlarına kalan mal, mülk, para vb.

mir’ât : Ayna, gözğü

misâfir : Görüşme, ziyâret vb. amaçlarla birinin evine veya bir yere gelen ve geçici olarak kalan kimse, konuk, mihman

mişkâl : Son zamanlarda sâdece altın, gümüş, inci gibi kıymetli mâden ve mücevherleri tartmakta kullanılan ve kullanıldığı yere, zamâna göre değişiklik gösteren, yaklaşık 1,3 veya 1,5 dirhem yahut 20 veya 24 kırat ya da 4,009 veya 4,80 gr. karşılığı olarak kabul edilen ağırlık ölçüsü birimi

misvâk : Sıcak memleketlerde yetişen dikensiz, ince dallı küçük bir ağaç

mîve : Meyve kelimesinin eski metinlerde rastlanan asıl şekli

mîzân : Tartı, ölçü âleti, terâzi

mu’abbir : Görülen rüyalardan anlam çıkaran, rüya tâbir eden, düş yoran kimse

mu’accel : Ertelenmeyip öne alınan, sonraya bırakılmamış olan, geciktirilmeyen

mu’allaḡ : Olması veya yapılması başka bir şeye bağlı bulunan, bağlı, vâbeste

mu’âmelât : Muâmeleler, karşılıklı davranışlar

mu’an’an : Bir râvînin hangi yollarla aldığını belirtmeksizin yalnız “an” lafzıyla “an fülânin an fülânin...” diyerek rivâyet ettiği (hadis)

mu’âraza : Kavga, çekişme, nizâ

mu’âvenet : Yardım

mu’avvizeteyn : Kur’ân-ı Kerîm’in, “Kul eûzü” ile başlayan ve bunları okuyan kimseyi

nazar, büyü, kıskançlık gibi kötülöklere karşı koruduğuna inanılan Felâk (113.) ve Nâs (114.) sûreleri

mûceb : Bir söz veya işin gerektirdiği, gerekli kıldığı şey, mûcip

mûcib : Sebep olan, gerektiren

muğayyebât : Beş duyu ile bilinemeyen gizli ve görünmez şeyler, haller, ilâhî sırlar, ledünniyat

muhâcir : Yerinden yurdundan ayrılıp başka bir ülkeye yerleşmek için giden, göç eden kimse, göçmen

muhakeme : Bir konuyu dikkatle inceleme, iyice düşünme, akıl süzgecinden geçirerek karar verme

muhalliş : Kurtaran, kurtarıcı

muhâşara : Kale, şehir, kasaba vb. bir yerin yâhut bir birliğin etrâfını askerle çevirip giriş çıkış ve ikmal yollarını kesme, kuşatma

muhaşşal : Sözüün kıyası, hâsılı, hulâsa

muhayyer : İstedini seçmekte, dilediği gibi davranmakta, herhangi bir şeyi kabul edip etmemekte serbest olan (kimse)

muhayyile : Hayal kurma gücü ve yeteneği; hayal gücü, zihinde önceden yer etmiş olan tasavvurları muhâfaza eden veya hiç idrak edilmemiş şeyleri ve bunlar arasındaki ilişkileri tasavvur eden meleke

muhtelif : Farklı, çeşitli, türlü

muqaddemâ : Bundan önce, evvelce, eskiden

muqaddim : Girişler, sunuşlar, başlangıçlar

muqarrer : Hakkında karar alınmış, karar verilmiş, karşılaştırılmış

muqayyed : Bağlanmış, bağlı, kayıtlı

muqîm : Bir yere yerleşen, bir yerde oturan, kalıcı olan, ikâmet eden (kimse)

muqtezâ : Bir şeyin gereği olan, gereken, lâzım gelen şey, gerek, îcap

mulâ'abe : Oynaşma, şakalaşma

murâd : Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç

muşâfaha : Selamlaşma, tebrikleşme, dostluk gösterme amaçlarıyla el sıkma

muşavver : Bir şekle, bir biçime konulmuş, şekil ve sûret verilmiş

muşhaf : Kur'an-ı Kerim

muşîbet : İnsanın başına ansızın gelen belâ, felâket, dert, sıkıntı

mustahzir : Hazırlayan (kimse), hazırlayıcı

muţabık : Herhangi bir konuda karşılıklı olarak anlaşmaya varan, anlaşan, birbiriyle uzlaşan

mu'tâd : Alışkanlık hâline gelmiş, âdet edinilmiş, alışılmış, her zamanki

muţâf : Ziyâret veya ibâdet maksadıyla etrâfında dönülen, çevresinde dolaşılan, tavaf edilen (yer)

mu'teber : Saygı gören, hatırı sayılır, saygın, îtibarlı

mu'tekid : İnanan, kabul eden, ret ve inkâr etmeyen (kimse)

mu'terif : Bir suç veya gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklayan, açıkça söyleyen, îtiraf eden (kimse)

muţî' : Uyan, itâat eden, boyun eğen, tâbi olan (kimse)

muvâfık : Uygun, münâsip

mübâşeret : Bir işe başlama, yapmaya girişme

mübeccel : Yüceltilmiş, ululanmış, yüce, ulu

mücellâ : Cilâlanmış, parlatılmış, cilâlı, parlak

mücerred : Mücerret şeyler, soyut kavramlar

müdâvemet : Devamlı yapma, ara vermeden, yılmadan sürekli çalışma

müddet : Bir şeyin, bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman bölümü, süre

müdebbir : İş ve davranışlarının sonucunu inceden inceye düşünerek hareket eden, tedbirli ve ihtiyatlı davranan (kimse)

mü' eccel : Yapılması veya verilmesi ilerideki bir târihe bırakılmış olan, hemen yapılmayan, peşin olmayan, ertelenmiş, tecil edilmiş

mü' ellif : Yazar, muharrir

mü' ennes : Dişi

müflis : İflas eden, malını mülkünü batıran kimse

müfsid : Ara bozan, bozgunculuk yapan, fitne fesat çıkaran (kimse), bozguncu, karıştırıcı, fesatçı, fitneci

müfterî : İftirâ eden, kara çalan, iftirâcı (kimse)

mühr : Kâğıtları cilâlamak, parlak, pürüzsüz ve kolay yazılır duruma getirmek için kullanılan, billûr veya istiridye kabuğundan yapılmış yuvarlak âlet

mülâkî : Kavuşmak, görüşmek

münâfık : İçi başka, dışı başka olan, özü sözüne uymayan, iki yüzlü, ara bozucu (kimse)

mün'akis : Parlak bir cisme vurup yansıyan, yansımış (ışık, şekil vb.)

münâsebet : Yakınlık, ilgi, ilişki, alâka

münâsip : Uygun, yerinde

müneccim : Yıldızların durum ve hareketlerinden geleceğe âit hükümler çıkaran kimse, astrolog

münkaţ' : Kesilen, kesilmiş, kesik, aralıklı, fâsılalı

münker : Ret ve inkâr olunan, kabul edilmeyen

müntehî : Bir yere, bir şeye varıp ulaşan, son bulan

mürâca'at : Bir istek için bir kimse veya makâma başvurma, başvuru

mürâ'î : İki yüzlü, riyâkâr (kimse)

mürd : Ölü, ölmüş (kimse)

mürekkep : Yazı yazmakta, desen çizmekte, baskı işlerinde kullanılan, çeşitli renk ve kıvamda sıvı hâlindeki birleşik

mürettib : Düzenleyen, tertipleyen (kimse)

mürtesim : Resmedilen, mürtesem

mürûr : Günlerin geçmesi

müselmân : Müslüman sözünün eski metinlerde geçen şekli

müstecâb : Olumlu, müspet cevap alınan, kabul edilen (istek, duâ vb.)

müstehab : Hakkında kesin bir emir bulunmadığı halde dinin temel prensiplerine uygun olduğu için beğenilen, tavsiye edilen,

sevap kazandıran, dince makbul (iş ve davranış)

müşâbih : Benzeyen, benzer

müşerref : Şeref kazanmak, şereflemek

müşterî : Dokuz uydusu bulunan ve güneşe yakınlığı bakımından beşinci sırada yer alan en büyük gezegen, Jüpiter, Erediviz

müte'allik : Âit, dâir, ilgili, alâkalı

mütecellî : Meydana çıkan, görünür duruma gelen, görünen, tecellî eden

müte'ellim : Elemlî, kederli, mahzun

müteharrîk : Hareket eden, hareket hâlinde olan

mütehayyir : Şaşmış, şaşırmış, hayrete düşmüş

mütehayyiz : Bir yer tutan, boşlukta bir yer kaplayan

mütelaqqî : Birinden bir şeyi alan, kabul eden

mütemekkin : Yerleşmiş, yerleşik, mukim

müteyessir : Kolay yapılan, kolayca meydana gelen

müyesser : Kolaylıkla olan, kolaylıkla yapılan, kolaylaştırılmış, nasip

müzekker : Arapça ve Fransızca gibi, kelimeleri dişî veya erkek olarak kabul edilen dillerde erkek cinsten sayılan (kelime), eril

müzeyyen : Süslenmiş, bezenmiş, süslü, zînetli

N

nâçâr : Çâresiz

nâdim : Pişman olan, nedâmet getiren (kimse)

nâfiz : İçe işleyen, çok tesir eden, etkili

nâ-hağ : Haksız

nâ'il : İstedîği şeye erişen, arzu ettiğini ele geçiren, murâdına eren.

nâkış : Tam olmayan, eksik, noksan

nâm : Ün, şöhret, şan

nâs : İnsanlar, halk

naşb : Atanmak, tâyin edilmek

nazar : Bakış, bakma, göz atma

nebât : Bitki

necât : Kurtulma, kurtuluş, halâs

nedâmet : Yaptığı iş veya davranışın sonucunu beğenmeyip yaptığına hayıflanma, pişman olma, pişmanlık

nergis : Bir çenekliler sınıfının nergisgiller familyasından, lâle gibi soğanla üretilen, beyaz veya sarı çiçekli, soğanı zehirli süs bitkisi

Neşârâ : Hıristiyanlar, Nasrânîler

neşât : Sevinç, neşe, sürur

nev' : Yeni

nevha : Ölünün arkasından sesle ağlama, mâtemle feryat etme

nezîr : (Peygamberler hakkında) Doğru yola getirmek için Allâh'ın vereceği cezâları bildirip korkutan

nışf : Hak ve adâlete uygunluk, insaf, hakkâniyet

nifâk : İnsanlar arasında anlaşmazlıktan gelen ayrılık, ara bozukluğu

nikâh : Bir kadınla bir erkeğin kânun nazarında karı koca sayılmalarını sağlayan işlem

nisâ : Kadın

niyâz : Duâ, tazarru

nizâ' : Çekişme, kavga, anlaşmazlık, ihtilâf

noğşân : Eksiklik, kusur

nuğûş : Nakışlar, resimler

nuşret : Yardım, Allâh'ın yardımı, zafer

nübüvvet : Peygamberlik, nebîlik

nümâyan : Görünen, meydanda olan, ayan, âşikâr

nümâyiş : Görünüş

oğlan : Oğlan, erkek çocuk

O-Ö

ökçe : Ayakkabı veya terliğin, topuğun altına gelen yüksek kısmı

öli : Ölü

'ömr : Ömür, yaşam, hayat

P

pâdişâh : Padişah, sultan

pâk : Temiz

pâre : Parça

pend : Öğüt, nasihat

perâkende : Birbirinden ayrı, dağınık, darmadağınık

perçem : Alna düşen kısa saç demeti, kâkül

perde : Bir yerin dışarıdan görülmesi engelleyen bez veya naylon

peşkir : Pamuk ipliğinden dokunmuş havlu

peydâ : Açıkta ve meydanda olan, âşikâr, zâhir

peygamber : Peygamber, elçi

pusad : Silâh, zırh vb. savaş âletleri

R

râbi' : Dördüncü

râci' : -e dönen, rücû eden

rahm : Acıma, esirgeme, merhamet

rahmet : Acıma, esirgeme, merhamet

râ'ihâ : Koku, güzel koku

rağğâş : Oyuncu, dansçı

râşid : Doğru yola giden, hak yolu kabul eden (kimse)

raṭb : Tazelik, yeşillik

re'âyâ : Bir hükümdarın yönetimi altında bulunan ve vergi veren halk

recim : Taşlama, taşa tutma

rençber : Tarla, bağ bahçe ve yapı işlerinde çalışan, taş, toprak taşımak, kazmak vb. ağır işler yapan gündelikçi, ırgat

resâ'il : Risâleler

resûl : Peygamber

resûlullah : Hz. Muhammed (SAV.)

revâ : Lâyık, uygun, yerinde, münâsip

reyhân : Fesleğen

rızâ : Râzı olma, kalben hoş görüp kabul etme, kolaylıkla benimseme, karşı koymama

rızık : Allâh'ın kullarına takdir ettiği nimet, rızık

rif'at : Yücelik, yükseklik, özellikle mevki yüksekliği

rivâyet : Nakledilen haber veya söz

riyâ : Gösteriş, iki yüzlülük

riyâhor : Özü sözü bir olmama, iki yüzlülük

rucû' : Dönme, geri dönme

rukû : Öne doğru eğilme, namazda elleri dizlere dayayıp vücûdun belden yukarı kısmı yere paralel gelecek şekilde eğilme

rûy : Yüz, çehre

rûz : Gün

rûsvâ : Kötülükle şöhret bulmuş, rezil, kepâze kimse

S

sa'âdet : Mutlu olma, mutlu ve mesut yaşama, mutluluk, bahtiyarlık

sâbi' : Yedinci

sabun : Yağlı maddelerden ve alkalilerden yapılan, kirli, yağlı şeyleri temizlemekte ve her türlü yıkama işinde kullanılan temizlik maddesi

şadağa : Karşılık beklenmeden sâdece Allâh rızâsı için fakirlere verilen para, mal vb

şâdır : Ortaya çıkan, meydana gelen, zuhur eden

şaf râ : Karaciğerin salgıladığı yeşil sarı renkte acı sıvı, öd

sağîr : Küçük, ufak

sâkin : Canlı ve hareketli olmayan, durgun

şalâhiyyet : Yetki

şalat : Namaz

şâlih : Elverişli, uygun, yarar

sâlis : Üçüncü

sâmin : Sekizinci

sancağ : Bir devletin, bir askerî birliğin şeref ve gurûrunu temsil eden, kenarları saçaklı, üzerinde çeşitli şekiller ve işlenmiş yazılar bulunan, yere dikilecek şekilde yapılmış gönderli bayrakşânî

şarrâf : Altın, mâdenî ve kâğıt paraları birbiriyle değiştirmeyi, bozmayı, tahvil alış verişi yapmayı meslek edinmiş kimse

şaru : Sarı

şavt : Ses, sedâ

sa'y : Hacda Safâ ile Merve arasında süratle gidip gelme

şayru : Hastalık

sebzevât : Sebzeler, zerzevat

şedâ : Ses, âvaz:

sefer : Yolculuk

sefid : Ak, beyaz

sefine : Gemi

seher : Tan yerinin ağarmasından biraz önceki zaman veya şafağın sökmek üzere olduğu vakit

selâmet : Ruh ve beden yönünden sağlıklı olma, esenlik

serdâr : Kumandan, başkumandan

serîka : Çalınmış nesne

sermâye : Bir ticârî işe konan para ve paraya çevrilebilir malların bütünü, ana para

setr : Gizleme, örtme, kapama

seyl : Sel kelimesinin eski metinlerde görülen asıl şekli

şihhat : Sağlık, esenlik, âfiyet

şıla-irahm : Ana baba ve hısım akrabayı arama, ziyâret etme.

şırât : Sırat köprüsü , İslâm inancına göre, âhirette cehennem üzerinde kurulacak olan, müminlerin üstünden kolayca geçerek cennete gireceklerine, kâfirlerin ise üzerinden cehenneme düşeceklerine inanılan köprü

sîmâ : Yüz, çehre

sin : Diş

şît : Ses, sedâ

sivâr : Bilezik

siyâset etmek : Cezalandırmak, özellikle îdam etmek

şovuk : Soğuk

sucûd : Secde

sukût : Susma, konuşmama, sessizlik

şulb : Bir erkeğin sulbünden gelen, onun zürriyetinden olan, öz (oğul)

şulh : Savaştan sonra barışma, barış

sulûk : (Maddî, mânevî) Bir yola girme, bir yol tutup o yolda yürüme

surûr : Sevinç

sümük : Burun boşluklarından gelen yapışkan sıvı

Ş

şâd : Sevinçli, mesrur, memnun

şâdân : Sevinçli, mesrur, şâd

şalğam : Turpgillerden, toprak altında bulunan şişkin bir yumru hâlindeki etli kökü sebze olarak yenen, şifâlı hassalar taşıyan bitki

şâmil : İçine alan, kaplayan, kapsayan

şân : İyi bir nitelikle tanınmış olma durumu, ün, şöhret, îtibar

şecâ'at : Yiğitlik, yüreklilik, cesâret

şedîd : Şiddetli

şehâdet : Allâh yolunda, millî ve mânevî değerler uğrunda ölme, canını fedâ edip şehit olma

şek : Şüphe, zan

şemdân : Üzerine mum dikilen aydınlatma âleti

şer : Kötülük, fenalık

şer'an : Şerîat bakımından, şerîata göre

şerîf : Şerefli, kutsal, mübârek. Soyu temiz ve şerefli olan, asil kimse

şerîr : Kötü işler işleyen (kimse), kötü (kimse)

şermende : Utanılacak bir iş yapmış, mahçup duruma düşmüş olan

şikest : Kırma, kırılma

şimşek : Buluttan buluta veya buluttan yere elektrik boşalması sırasında meydana gelen ışık olayı, gökyüzünde kırık bir çizgi şeklinde görülen ve çok ânî gelip geçen parıltı

şîşe : İçine su ve her türlü sıvı madde konan, camdan çeşitli biçim ve büyüklükte, boyu enine göre çok daha uzun, ağız kısmı dar kap

şurût : Şartlar

şürb : İçme

T

ta'âm : Yemek, aş

tâ'at : Allâh'ın emirlerine uyma, emredileni yapma

tafzîl : Birini veya bir şeyi diğerlerine tercih etme, diğerlerine üstün görme

taḥâret : İbadetten önce vücudu ve giyecekleri pisliklerden arındırma

tahrîr : Köle ve câriye âzat etme,

tâ'ib : Tövbe eden (kimse)

tâ'ife : Grup hâlindeki insan topluluğu, bölük, fırka, takım, cemâat

taḳlîl : Azaltma, indirme

taḳvâ : Allâh korkusu ile Allâh'ın yasakladığı şeylerden, önce şirkten sonra da günahtan, gereksiz şeylerden korunma, sakınma

ta'mîr : Eskimiş veya bozulmuş bir şeyi yenileme veya kullanılabilir duruma getirme, onarma

taḅbûre : Tambur

tañrı : Allâh

tar : İp, iplik

taṣa : Üzüntü, kaygı

taṣadduḳ : Sadaka olarak verme, verilme

taṣarruf : Yapma, meydana getirme

taṣavvur : Zihinde canlandırma, tahayyül etme

taṣdî : Baş ağrıtmaya, can sıkma, rahatsız etme

taṣnîf : Sınıflara ayırma, sınıflandırma, sıralama

taṣrîf : Çekim

tâ'ûn : Vebâ

taṣvâf : Kutsal sayıp etrâfını dolaşma, ziyâret etme

taẓarru : Yalvarma, yakarma

ta'zîm : Hürmet etme, saygı gösterme, büyük sayıldığını belli edecek şekilde güzel muâmelede bulunma

te'accüb : Şaşma, hayret etme:

tebdîl : Değiştirme, değiştirilme, başka şekle sokma

teber : Balta, yeniçerilerin balta şeklindeki savaş ve savunma silâhı

tedârik : Edinme, sağlama, hazır etme, hazır bulundurma, araştırıp elde etme

teeddüb : Edebini ve terbiyesini takınma, edeplenme, edepli davranma

tefâsir : Kur'an tefsirleri

teğannî : Nağme ile söyleme, şarkı söyleme, zengin olma

tekebbür : Kibirleşme, büyüklük satma

telef : Yok etme, mahvetme, öldürme

temcîd : Sabah namazından evvel minârelerden belli makamlarda okunan niyaz ilâhîsi

temelluḳ : Yaltaklanma, dalkavukluk

tenâvül : Yeme içme

tenbîh : Uyarı, uyarı, aklını başına getirme

tenebbüh : Uykudan uyanma

tenevvür : Nurlanma, parlamaya, ışıldama, aydınlanma

tennûr : Fırın, ocak, tandır

terâzû : Terâzi sözünün eski metinlerde geçen asıl şekli

tergîb : İsteklendirme, arzu ettirme, istek verme

teṣbîḥ : Benzetme, benzetilme

tetavvu' : Farz ve vâciplere ilâve olarak nâfile ibâdet yapma

tevâzu : Alçak gönüllülük, kibirli olmama, gösterişsiz olma

tevbe : Tövbe

teveccüh : Bir tarafa doğru yönelme, doğrulma

teveccüh : Yakınlık duyma, hoşlanma, beğenme, iltifat

teyemmüm : Suyun bulunmadığı ya da kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda toprak, kum vb. ile kolları ve yüzü meshetmek sûretiyle abdest alma

tıfl: Küçük çocuk

tırpan : Ekin ve ot biçmekte kullanılan, uzunca bir sapın üzerine tutturulmuş, hafifçe kıvrık uzun çelik bıçak, büyük orak

ticâret : Alışveriş, ticaret

tilâvet : Kur'an'ı güzel sesle ve kurallara göre okuma

tîn : İncir

tîr : Ok

tolğa : Savaşçıların giydiği demir başlık

toñuz : Domuz

Ṭûbâ : Cennette bulunduğu ve bütün cennete gölge saldığına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç

ṭulû' : Doğma, doğuş

turunç : Turunçgiller familyasından, kışın yaprağını dökmeyen, güzel kokulu beyaz çiçekler açan Akdeniz bölgesi ağacı

tüfenk : Uzun namlulu, taşınabilir âteşli silâh

U

ucuzluk : Ucuzluk

'ulemâ : Âlimler, bilginler

ululuk : Büyüklük, azamet, saygınlık

umûr : İşler

ustura : Tıraşta kullanılan çok keskin, açılır kapanır bıçak

'Uṭârid : Güneşe en yakın olan gezegen, Merkür

'uẓv : Organ

Ü

ülker : Gökyüzünün kuzey yarım küresindeki Boğa burcunda yer alan ve yedi yıldızdan oluşan bir yıldız takımı, Süreyya, Pervin

ümmî : Okuyup yazması olmayan, okuma yazma bilmeyen (kimse)

'üryân : Çıplak

V

vâfir : Çok, bol

vaḥiy : Bir emir veya hükmün Allâh tarafından peygamberin kalbine bildirilmesi ve bu yolla gelen ilâhî haber

vâ'iz : Dini konuşma yapan, nasihat veren kimse

vâ'iz : İbâdethânelerde kalpleri yumuşatacak, sevâba, tâata sevkedecek, kötülüklerden tevbe edecek şekilde konuşma yapan, nasihat veren kimse

vaḥâr : Ağırbaşlılık, haysiyetli ve şerefli olma, temkin

vâḳi' : Olan, vukû bulan

vâlideyn : Anne baba

varağ : Yaprak

vebâl : Günah doğuracak ve insanı âhiret azâbına sürükleyecek olan ağır sorumluluk

vekkâd : Parlak, ışıklı, âteşli

vereşe : Mirasçılar

vezzân : Tartan kimse, tartıcı, kantarcı, veznedar

vuḥûş : Vahşiler, yabanîler, yabânî hayvanlar

vüs'at : Genişlik, bolluk

vüzerât : Vezirler, bakanlar

Y

yağaza : Kulun Cenâbıhakk'ın maksadı ne ise onu idrak etme, bu hususta uyanık olma durumu, mânevî uyanıklık.

yâkût : En meşhuru kırmızı renklisi olan, pembe, erguvan vb. renklerde, sâdece elmasın çizebildiği çok değerli taş, billûrlaşmış alüminyum oksit

yanğın : Yangın

yaramaz : Kötü, fena, zararlı

yele : Aslan, at vb. hayvanların ensesinde veya boynunda gür bir halde bulunan uzun kıllar

yelpâze : İki tarafa sallandığı zaman bir hava esintisi yaparak serinlemeyi sağlayan hasır, fildişi, kumaş, kâğıt, kuş tüyü vb.nden yapılmış küçük taşınır âlet

yevm : Gün

yumak : Yıkamak

Z

za'ferân : Safran

zâhir : Meydanda olan, görünen, açık ve belli olan (şey)

za'îf : Güçsüz kuvvetsiz

zâ'il : Devamlı ve kalıcı olmayan, sona eren, yok olan, ortadan kalkan

zaqqûm : Zakkumgiller familyasından, iri ve gösterişli beyaz pembe çiçekler açan, çalı görünüşünde, boyu 5 metreyi bulabilen zehirli ağaççık, ağu ağacı

zâlim : Zulüm ve haksızlık yapan (kimse)

zâyi' : Boşa giden, ziyan olmuş

zebânî : Cehennemlikleri âteşe atmakla görevli melek, cehennem bekçisi

zeberced : Zebercet renginde, fıstıkî yeşil

zebûn : Güçsüz, zayıf, âciz

zeker : Erkeklik organı

zelîl : Aşağılanan, hor görülen (kimse), hakir

zelzele : Deprem, yer sarsıntısı

zevce : Bir erkeğin nikâhlı eşi, karısı

zeyn : Süs, bezek

zeyt : Zeytin yağı

zırh : Savaşlarda silâh darbelerinden korunmak için giyilen, demir veya tel levhalardan, köseleden yapılmış giyecek

zıkr : Anma, zikr

zillet : Aşağı olma, hakirlik, horluk

zinâ' : Evlilik bağı ile bağlı olmayan kadınla erkek arasındaki cinsel ilişki, nikâhsız birleşme

zindân : Çok karanlık, sıkıntılı yer

zînet : Kadınların süs olarak taktıkları yüzük, küpe, gerdanlık, iğne gibi altın, gümüş ve kıymetli taşlarla yapılmış kuyumculuk işleri

zîrâ : Çünkü, şundan dolayı

zuhhâd : Zâhitler, kaba sofular

zuhûr : Meydana çıkma, baş gösterme, görünme

zühâl : Satürn

Zühre : Utârit'ten sonra güneşe en yakın gezegen, Çulpan, Venüs

3.2. Özel Adlar ve Yer Adları

‘Abdullah bin Câ‘fer: Hz. Ali'nin yeğeni

Âdem: Hz. Adem

‘Ali: Hz. Ali

‘Âlî‘İmrân: Kur’an’ın 3. sûresi

Allâh: Allâh

Antakya Medresesi:

‘Arabî: Arap kavmine ait

‘Arafât: Mekke'nin doğusunda hacıların Arife günü toplandıkları tepe

‘Arap: Arap kavminden olan

‘Arefe: Dîni bayramlardan öncesi gün

Bağdâd: Irak'ın başşehri

Bakara: Kur’an’ın 2. sûresi

Baḥâ: Mekke'nin isimlerinden birisi

Benî Hâşim: Kureyş kabilesinin Hz. peygamberin mensup olduğu kolu

Câ‘fer Manşûr: Abbâsi halifesi

Ebû Bekir: Dört halifeden birisi

Ebu Hureyre: Kedi babası olarak bilinir, hadis rivayetçisidir

Efrec: Frenk, Avrupalı

Enes İbni Mâlik: Sahabe ve hadis rivayetçisidir

Eyyûb: Hz. Eyyüp

Fırat: Güneybatı Asya'nın en uzun ırmağı

Hacerü'l Esved: Ka‘be'nin doğu köşesinde bulunan, tavaf sırasında hacıların her dönüşte selamladıkları siyah parlak taş

Ḥadîce: Hz. Muhammed'in eşi

Hûd: Hz. Hud

İbni Müseyyib: Medine'de yaşamıştır. Hadis, tefsir ve fıkıh alanında önde gelen müçtehidlerden birisidir

İbni Râfi‘: Hadis, fıkıh, tarih ilimleriyle ilgilenmiş sahabidir

İbni Sîrîn: Büyük rüya tabircisidir

İbrâhîm: Hz. İbrahim

İdrîs: Hz. İdris

İmâm-ı Şâfi‘: Şâfi mezhebinin kurucusu, İslam hukuku bilgini

‘Îsâ: Hz. İsa

İslâm: İslâm dîni

İsmâ‘îl: Hz. İsmâil

Ka‘be: Müslümanların kiblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina, beytullah

Ḳavm-i Lût: Lut Kavmi

Kirmâni: Rüya tabircisi

Medîne Mescid-i Şerîfi: Hicretin birinci senesinde Hz. Muhammed'in sahabelerle birlikte yapmış olduğu mescid

Medîne: Peygamber şehri

Mevlânâ Muḥammed bin Sîrîn: Hadis, fıkıh ve tefsir âlimi

Mışır: Bir Arap ülkesi

Mirrîḥ: Gezegen, yıldız

Muḥammed Muşafa: Hz. Muhammed

Mûşâ: Hz. Mûsâ

Nûh: Hz. Nûh

Nûşîn-i Revân: Adaletiyle ünlü İnan padişahı

‘Osmân: Hz. Osman

‘Ömer: Hz. Ömer

Ramazân: Müslümanların oruç tuttuğu ay

Rûm: Yunan asıllı kimselere verilen isim

Şâlih: Hz. Sâlih

Süleymân: Hz. Süleymân

Şît: Hz. Şît

Şu‘ayb: Hz. Şuayb

Yahya: Hz. Yahya

Yağub: Hz. Yakup

Yûsuf: Hz. Yûsuf

Zekeriyyâ: Hz. Zekeriyyâ

Zühal: Satürn

Zühre: Utârit’ten sonra güneşe en yakın
gezegen, Venüs



3.3. Metinde Geçen Duâ İfadeleri

‘aleyhi’ s-selâm: Selam onu üzerine olsun

el-i‘yâzübillâh: Allah korusun, Allah saklasın

eû‘zübillâhi’ s-semî‘ül el-‘alîm: İşiten ve bilen Allah'a sığınırım

ne‘uzü bi’llâh: Tehlikeli, nâhoş bir durum karşısında "Allah'a sığındık, Allah korusun" anlamında kullanılır

rağiyallâhu ‘anh: Din büyüklerinden bahsederken "Allah ondan razı olsun" anlamında kullanılan duâ sözü

şallallâhu ‘aleyhi ve sellem: Selam ve salat Hz. Muhammed'in üzerine olsun



SONUÇ

Eski Anadolu Türkçesi Türk dili tarihinde önemli bir yere sahiptir. Bu dönemde meydana getirilen eserlerin büyük bir kısmı ahlâkî ve dînî içerikli eserlerden oluşmaktadır. Bu dönemde oluşturulan eserlerden biri de tabir-nâme türündeki eserlerdir.

İnsanın uyku vasıtasıyla eriştiği bir hayat olan rüya, insan ve günlük hayatla yakından ilgilidir. Tarihte çok eski dönemlerden itibaren bir anlatı özelliği taşıyan rüyalar günümüze kadar önemini koruyabilmiştir. İnsanlar manevî, kültürel, siyâsî unsurlar vasıtasıyla rüya ilmi ile tanışmışlardır. Kur'ân-ı Kerim, peygamber kıssaları, büyük devlet adamlarının yaşantıları incelendiğinde rüyanın ve rüya yorumunun önemi anlaşılmaktadır.

Rüyada görülen somut ve soyut öğelerin ne anlama geldiklerinin, hangi mesajı taşıdıklarının, ne tür bir uyarıcı özelliği olduğunun anlatıldığı eserlere tabir-nâme adı verilmektedir. Görülen ögenin ne olduğundan daha ziyade görülen rüyanın yorumu önem arz etmektedir. Bu yüzden rüya yorumunu içeren kitapların sayısı bilgiye ulaşma noktasında kilit rol oynamaktadır. Türk edebiyatında bu tür ile ilgili çalışmalar yapılmış olsa da sayıya bakıldığı vakit yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Çalışma, rüya ilminde önemli bir yere sahip olan ve 728 yılında vefat eden İbni Sîrîn'e atfedilen bir eserdir. İbni Sîrîn'e atfedilen tabir-nâmelerin en az 7 tanesi ülkemizdeki kütüphanelerde mevcuttur. Diğer eserler ile çalışmaya kaynaklık eden eser arasında en büyük fark hacimdir. Diğer eserler 47, 67, 71 ve 90 varaktan oluşmuşlardır. Çalışmaya kaynaklık eden eser dînî, millî, siyâsî ve coğrafi konuları barındıran geniş bir yelpazede rüya yorumu içermektedir. Rüya tabiri yapılırken hadislerden, ayetlerden ve hikâyelerden faydalanılmıştır.

Çalışmanın rüya ilmine katkı sağlayabilmesi, bundan sonraki yapılacak çalışmalara yönlendirme noktasında araç olabilmesi en büyük temennimizdir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Açık, Sümeyra Sönmez (2009), **Eski Anadolu Türkçesine Ait Bir Tabir-nâme (İnceleme- Metin - Dizin)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Açıkalın, Bünyamin (1996), **Kur'an-ı Kerim'de Rüya Kavramı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bahadır, Savaşkan Cem (2017), **İbni Sîrîn Rüyalar Kitabı Hazâ Ta'bîr-nâme-i İbni Sîrîn**, Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul.
- Balaban, Adem (2014), "Türkçe Yazma Tabir-nâmeler", **Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi**, 9, 112-132.
- Balaban, Adem (2011), **Muhammed İbni Hasan Aliyyi'l Hüseyin'in Tabir-nâmesi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi - Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Baştürk, Şükrü (2008), **Tüş Tabir-nâmesi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bursevî, İsmail Hakkı (1986), **Rûhu'l-Beyân**, Eser Yayınları, İstanbul.
- Caferoğlu, Ahmet (1993), **Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü**, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- Çelebi, İlyas (2008), **İslam Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, İstanbul, 35, 306-307.
- Çoruh, Hakkı Şinasi (1968), **Rüya Dünyamız**, Kitapçılık Ticaret Ltd. Şirketi Yayınları, İstanbul.
- Develi, Hayati (2008), **Osmanlı Türkçesi Kılavuzu-I**, Kesit Yayınları, İstanbul.
- Devellioğlu, Ferit (1999), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi, Ankara
- Dilçin, Cem (2009), **Yeni Tarama Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- El-Mavsilî Şeyh Ali Bin Şeyh Abdullah Muhammed Bin Hasenî. Tabir-nâme-i İbni Sîrîn-i Afakî, Milli Kütüphane, Arşiv Nr. 06 Mil Yz A 2366.
- Eminoğlu, Hatice (2003), **Müşkil Güşâ (Dil Bilgisi-Metin-Dizin)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gökyay, Orhan Şaik (1991), "Tabirnameler", **Tarih ve Toplum**, 16, 204-206.

Günay, Umay (2015), **Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Gündüz Tıraşçı, Serap (2011), **Tabir-nâme**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gürlek, Dursun (2016), **Karınca Huzura Varınca**, Timaş Yayınları, İstanbul.

<http://lugatim.com/> (10.09.2017).

<http://sahihhadisler.com/> (05.02.2018).

<http://www.kamusiturki.com/> (09.12.2017).

<http://www.kuranmeali.com/Siralama.php> (03.01.2018).

<http://www.tdk.gov.tr/> (04.02.2018).

Kanar, Mehmet (2000), **Farsça-Türkçe Sözlük**, Deniz Kitabevi, İstanbul.

Kartallıoğlu, Yavuz, (2011), **Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16, 17 ve 18. Yüzyıllar)**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Kurt, Yılmaz (1999), **Osmanlıca Dersleri I**, Akçağ Yayınevi, Ankara.

Mermer, Ahmet ve Koç Keskin, Neslihan (2016), **Eski Türk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Öz, Sibel (2016), **Tabir-nâme Hazâ Kitab-ı Tabir-nâme-i Ca'fer-i Sâdık**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bingöl Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sarıkaya, Erdem (2017), **Eski Türk Edebiyatında Rüya**, Gece Kitaplığı Yayınları, İstanbul.

Şemseddin Sami (2002), **Kâmus-ı Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Şimşek, Selami (2017), **Tasavvuf Edebiyatı Sözlüğü**, Litera Yayıncılık, İstanbul.

Tatçı, Mustafa ve Çeltik, Halil (1995), **Türk Edebiyatında Tasavvufi Rüya Tabir-nâmeleri**, Akçağ Yayınları, Ankara.

TDK (1988), **Türkçe Sözlük**, TDK Yayınları, Ankara.

TDV (1999), **İslam Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, C. 20, İstanbul.

TDV (1999), **İslam Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, C. 35, İstanbul.

Timurtaş, Faruk Kadri (2005), **Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer- Metin- Sözlük**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Ünver İsmail, (2008), "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", **Turkish Studies**, 3(6), 1-46.

Yurdatap, Selami Münir, (1973), **İslam Dininde Rüya ve Rüya Tabirleri**, Ankara.

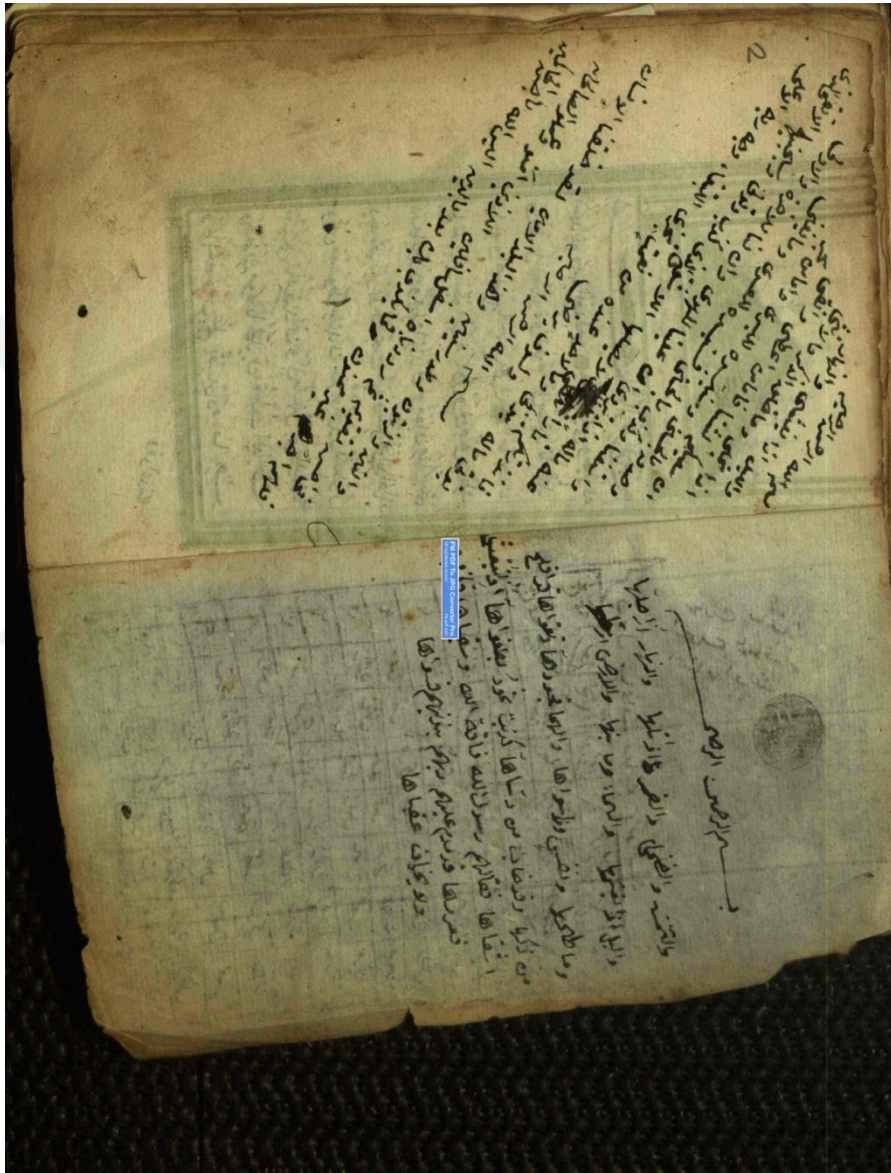
Zavotçu, Gencay (2013), **Klasik Türk Edebiyatı Sözlüğü**, Kesit Yayınları, İstanbul.





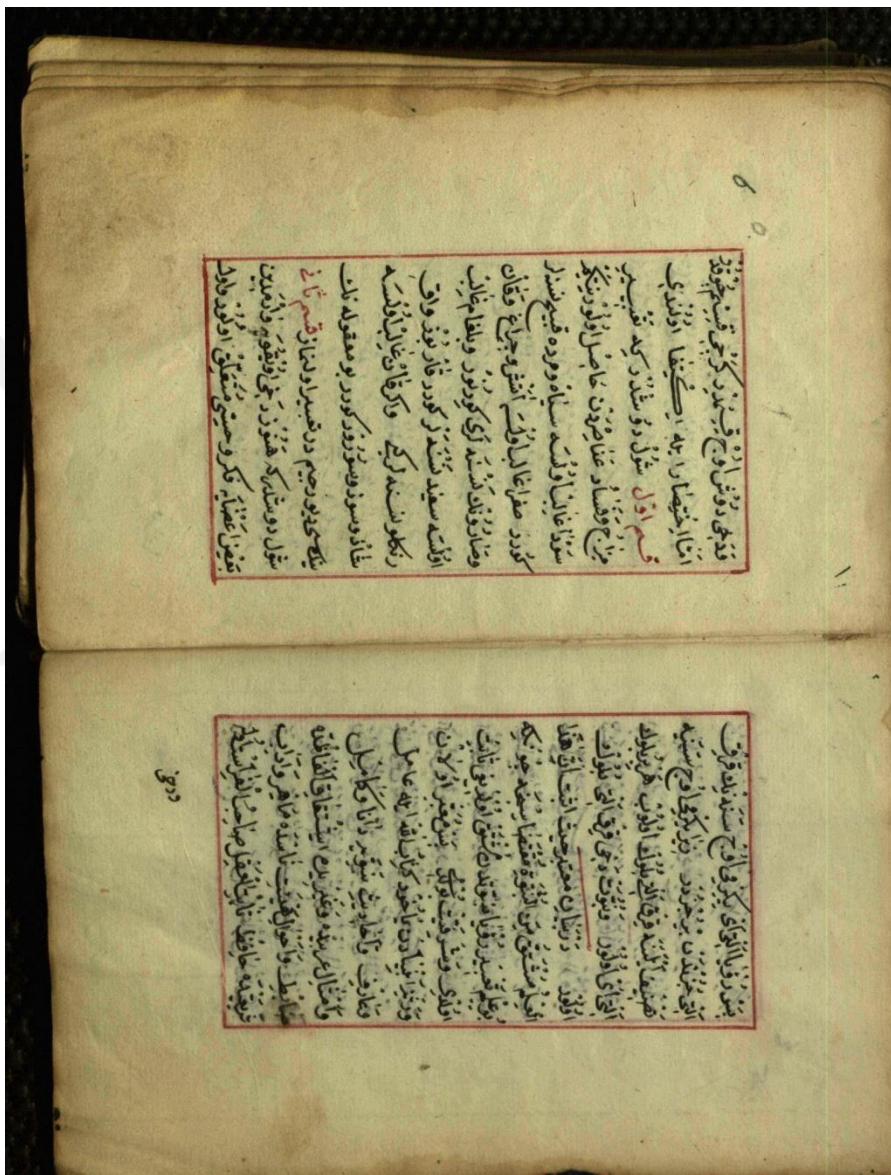
EKLER

Ek 1: Tıpkbasım









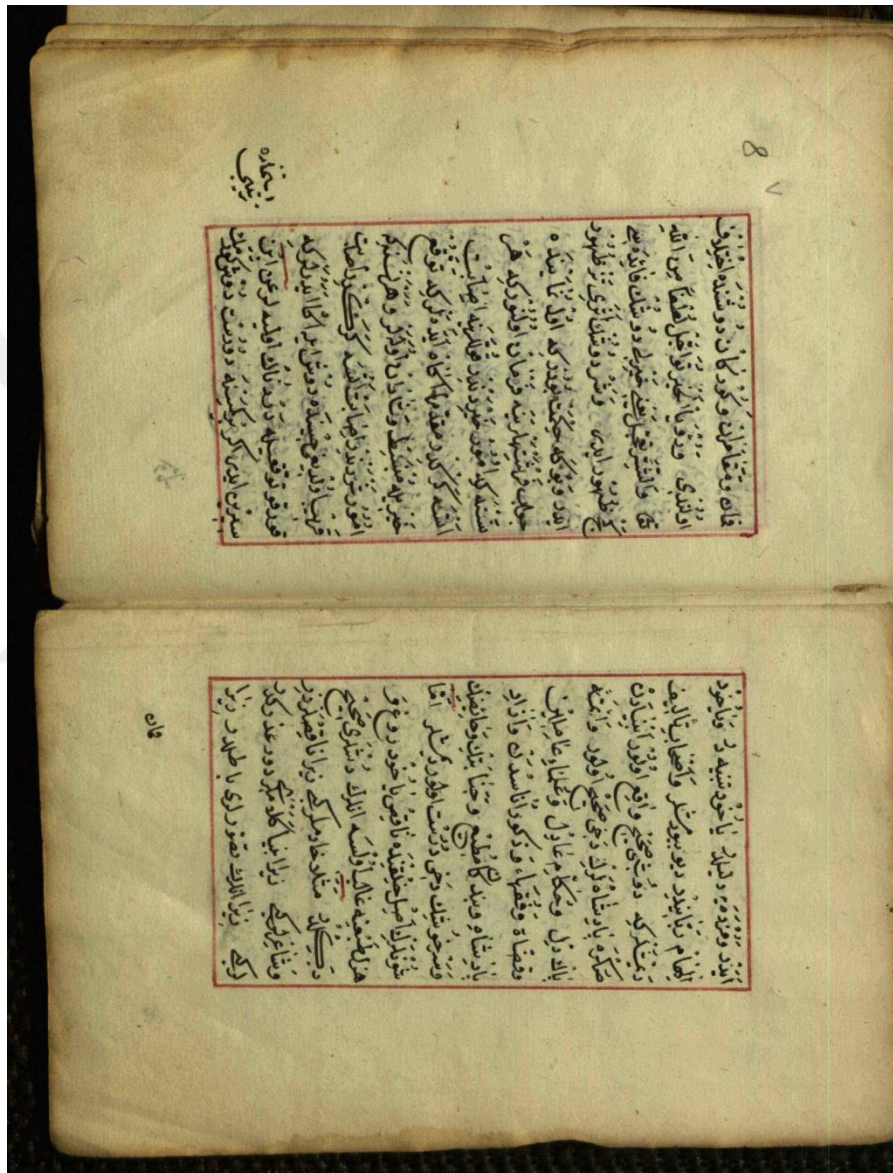
6
 ویدی دوش اوچ قیرمدر کیرنج قیرمدر قیرمدر
 اناز اختصارا به ایکنینا اولندی
قسم اول سول دو سندر که تقییم
 مزاج کوشا و عصاره صرورت حاصل اولور بیک
 سوزا غاینا اولسه سنه و وده قیرمدر
 کورد صلا با اولسه آتشه چیلغ و قان
 و سوزا غاینا اولسه آتشه چیلغ و قان
 اولسه سفید شسته کور کور قان بوز و وق
 رکلو سنه رکبه و کافا غاینا اولسه
 سوزا و سوزا و سوزا و کور بو معقوله ناک
 بیکه حیوی و رحیم درنجه درنجه **قسم ثان**
 سول دو سندر که تقییم مزاج کوشا و عصاره
 صرورت حاصل اولور بیک سوزا غاینا اولسه

5
 سوزا و سوزا و سوزا و کور بو معقوله ناک
 بیکه حیوی و رحیم درنجه درنجه **قسم ثان**
 سول دو سندر که تقییم مزاج کوشا و عصاره
 صرورت حاصل اولور بیک سوزا غاینا اولسه
 سوزا و سوزا و سوزا و کور بو معقوله ناک
 بیکه حیوی و رحیم درنجه درنجه **قسم ثان**
 سول دو سندر که تقییم مزاج کوشا و عصاره
 صرورت حاصل اولور بیک سوزا غاینا اولسه

قیلها فی الدوم فی حقا اوزیا ووتی کورن
 کینه نیک خنده اقل حضرت رسول اکرم
 صلوات الله علیه و سلم بیاید میگرد آ صد و یکم
 حدیثی آ صد و یکم روایا یعنی در آن
 بر کورنوی زیاده راستی اولی و دومی و بی
 زیاده راستی اولی اولی قال اکبر بن ابان
 اوزیا الصخرة تكون شيشي وتغيرها والها
 واصح اوزيا بعد الأتيا وروایا اللزس
 الائمة قد انقضت عم الفجره ثم الآخره
 الا كورن عم الأتات شت اميد عم العتار وقد
 تفتح رؤيا الحنف والكافر والناطخ بالجماس
 وكافن كاشكون كزبان من ان ليشدر
 یعنی روایا و اصداد اولی و دومی و بی آنست

شش و صد و یک حقا اوزی و اوست معتقد
 انجیل یکن اویعور فارد له یقین کورن
 اصغرات اخلوهم اولی اولی قال انفسیر
 وکماله **تم** اولی اولی اولی اولی
 غیر در اولی ایان قرینته در زمان خدا
 ایلد فرج غنوصه منسجم اولی مناج
 یا بر صحرانیه خیره اولی یا شجر یور
 کاه بشارت کاه ترغیب لجنون وکاه
 انذار و ترغیب لجنون اولی اولی و بی
 اشام شنه و جودیه و بی شتر صادف
 ابو هزیه دن مر و بیید قال رسول الله
 صلوات الله علیه و سلم اوزیا نکتة وروایا
 یعنی اولی و دومی و بی اولی اولی اولی

مورثا

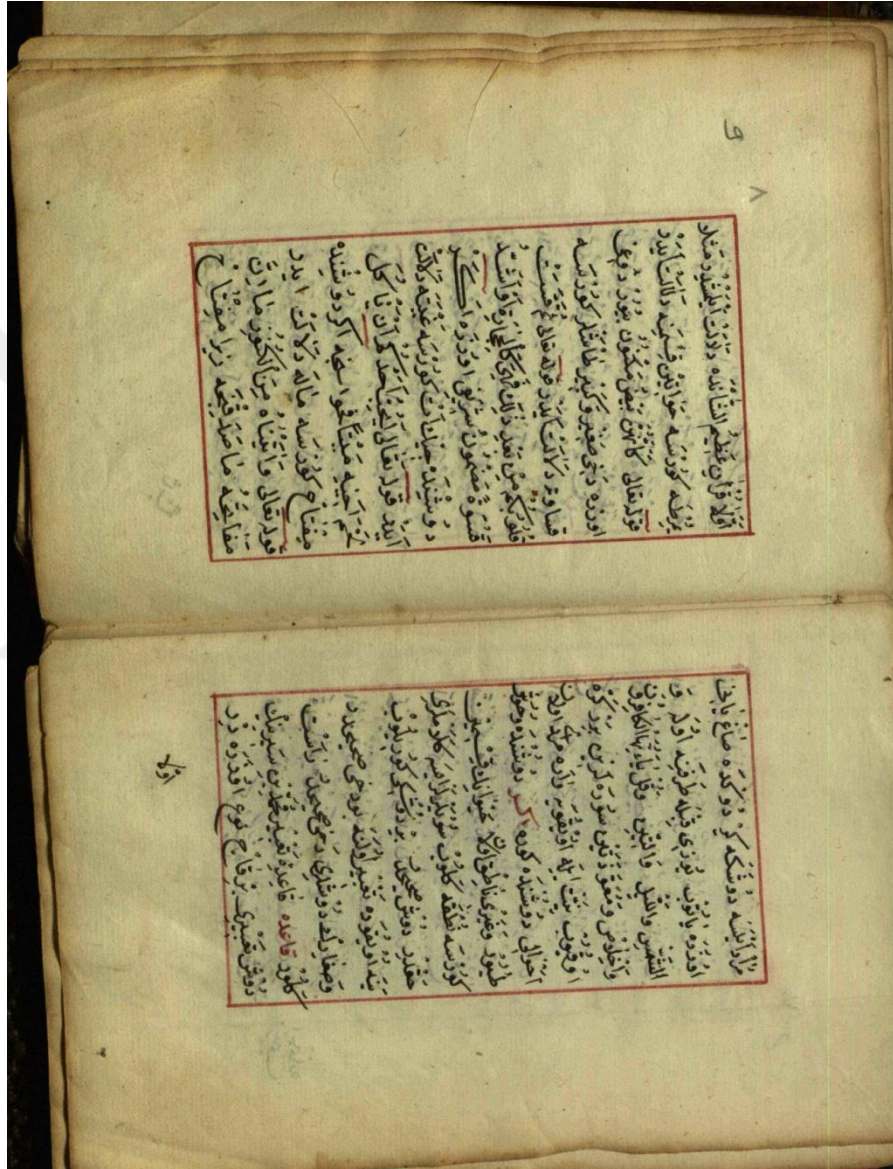


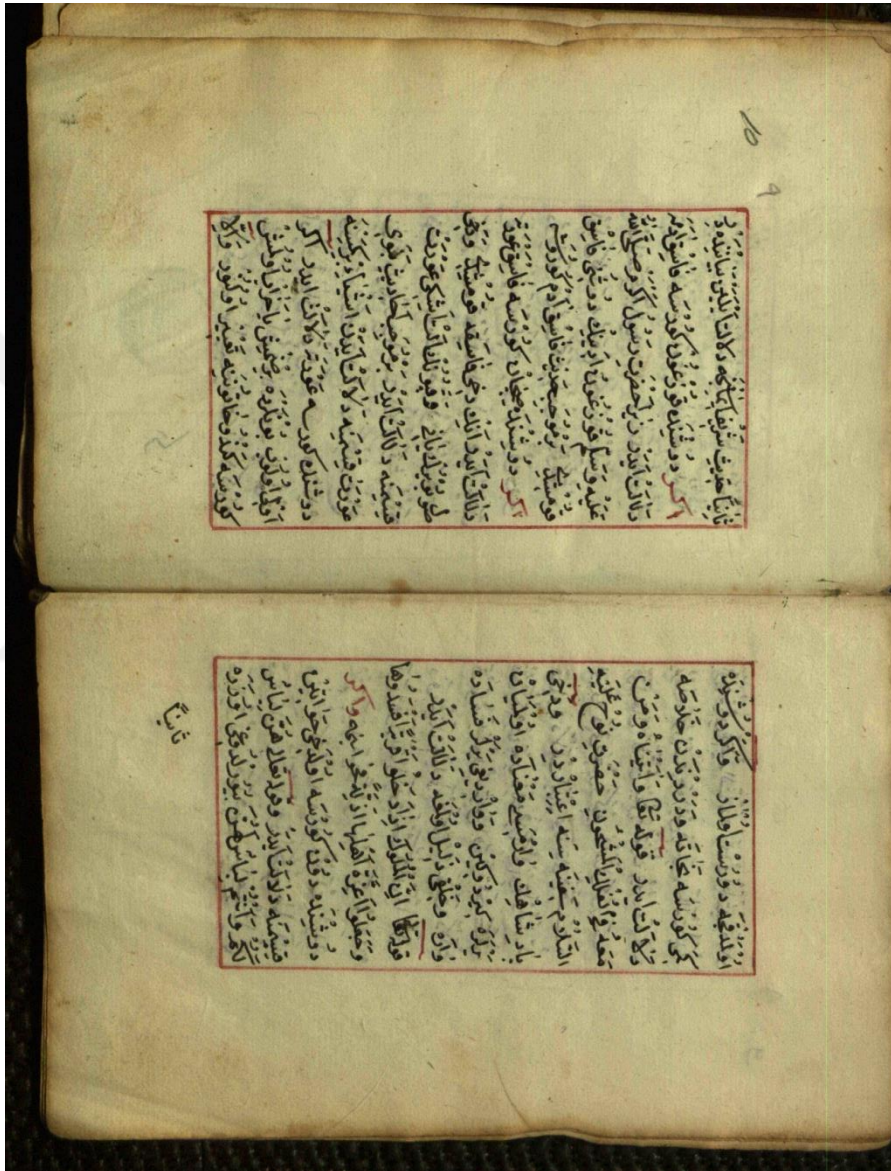
بجانب
بیخیانه

قمانه و تهاجران و کوزگان در شنیده ایشان
 اراذلند و نه با اختیار و اجازت الهی
 و اکثری نیز بعضی خیریه و دشمنی فایده ای
 هیچ ظلم و دادی و شر و دشمنی در تفرقه
 آید و چون که حکمت بود که اول بآیند
 جملی برایشان پیشه فرماید اولی که
 شنیده که مؤمن خیرند نه دشمنی
 آتش کرکند و عقده مایه بآینه بر تو
 خیریه منی و خط و تان اولی و هرگز
 ایضا و هرگز در اهلها نشانی
 خیریه اولی و خیریه و دشمنی با
 هر قدر تو خیریه تو نه ناله اولی
 سفین ایلی کر یکسینه و دوست
 سهمین

ایاز و غوری و سایر ایاز تنبیه در
 اهلان و تابانید و بویبر و اصحاب
 در یک که و شیخ و رفیع اولی
 سکه با ریشه زک و شیخ اولی
 بانک اول و حکم عاقل و محاربا
 قصه و قصه و ذکر و تا سمت
 باز شاه و بند کا مطلق و جانی
 و هر چند در دوست اولی و هر
 شوق اولی و هر چند در دوست
 هر یک با عیبی عالم اولی
 در کل و متان حاصل که در اولی
 و سایر که در اولی کل و در
 که در اولی کل و در اولی

غان

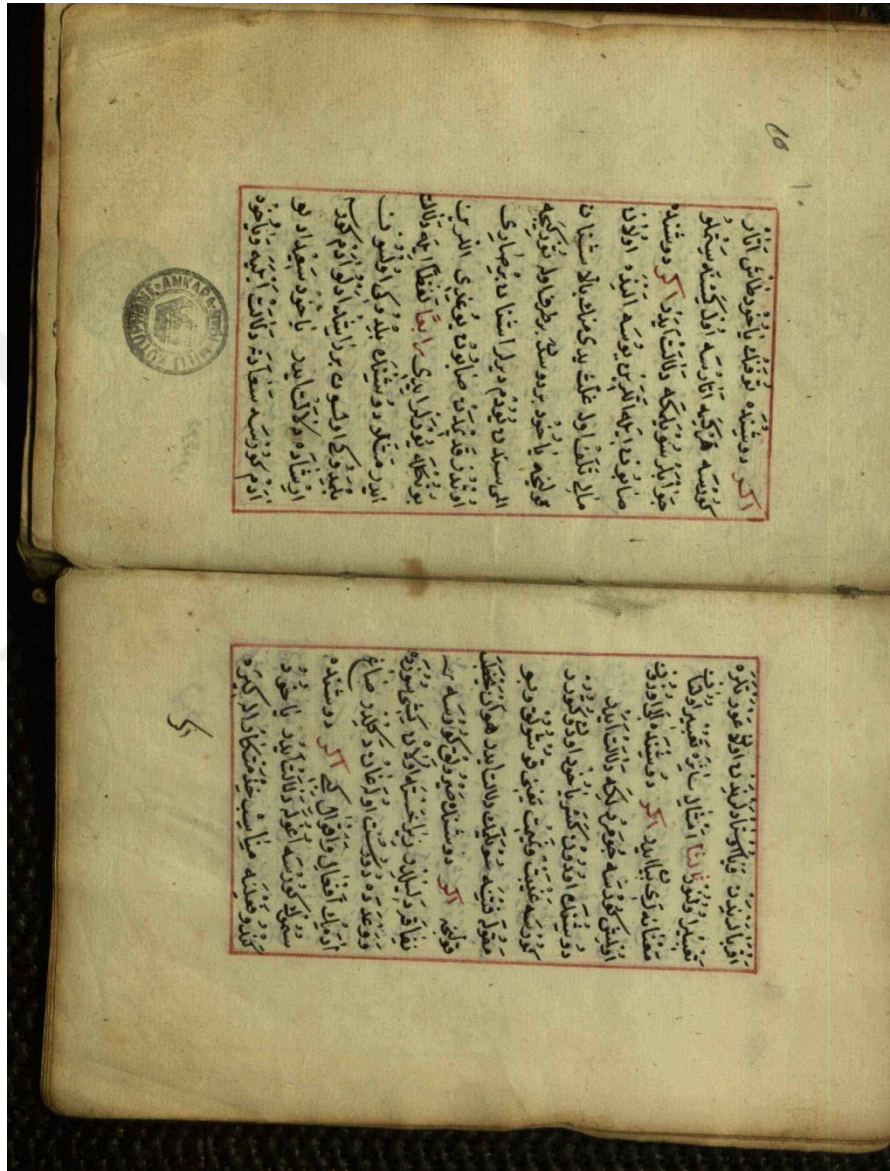




ذاریا جهیت شیخا پیا پیا جهی دلاکت آیدن تیا آیدن تیا آیدن تیا
آکری دوشنبه قو زینون کرد سنه فانیس آیدن
دلاکت آیدن ز بر حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم هوزن من از پیاک و بر عی فی فانیس
فوسلیط بر عو صی صی فانیس آم کوروش
آکری دوشنبه پیا پیا کور سنه فانیس قو
دلاکت آیدن آیدن دخی فانیس فوسلیط و عی
قلی تو پیاک پیاک و پیا دلاکت آیدن عی
قیسینه دلاکت آیدن بر عو صی صی پیا پیا
موزن قسینه دلاکت آیدن آشیان پیا پیا
دوشنبه کور سه عی دلاکت آیدن آکری
آفله اولق تو کور سه پیا پیا پیا پیا
کور سنه کند پیا پیا قیبر اولقور و کرا

اولدنیجه دوشنبه اولار و کرا کوروش
کی کوروشه حقا که دوشنبه حلاسه
دلاکت آیدن قیبر تعلی کایینه و سن
معه نو کوروش کوروش حصری فو عی
الکاتر حقیقه سنه آشیان در و دخی
بار شافق اولدنیجه عی کوروش اولدنی
پیر کوروش کوروش دلاکت آیدن
وان و عی آیدن اولدنیجه دلاکت آیدن
قویله ای کوروش آیدن کوروش اولدنیجه
و عی اولدنیجه اولدنیجه آیدن
دوشنبه کوروش اولدنیجه حقا آیدن
قیسینه دلاکت آیدن و عی حلاسه پیا
لکه و عی پیا پیا پیا پیا پیا کوروش

ذاریا

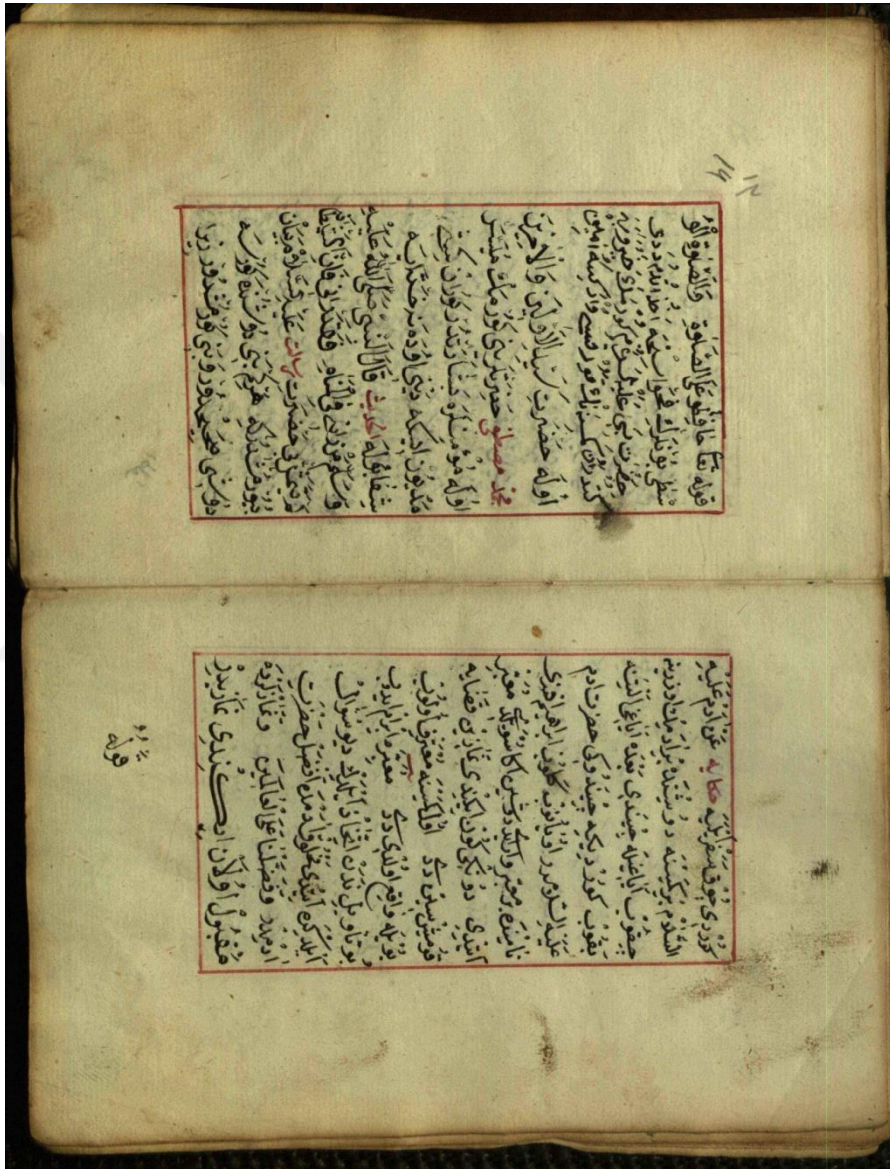


اگر در شیشه توفیق یا خود طمش آثار
 کونیه هر که آتازسه اول کیمت سینه
 جزا بگر سوزنیکه دلالت یزد **اگر** در شیشه
 صافیت یا به آتاز بر بوسه آینه اولان
 مایل قلف اول غلت بدی مناجات شیشه
 کویجه یا خود برود سخی بر طراطم توزیکیه
 المی سسند در فیدم در برل شیشه بر چهارکی
 اولدز قد نیکه صابون بویغری الشرب
 بو نیکه فیدنل بیک **با** لفظا ایجه اولان
 ایبر متکلر و شیشه بید کوی اولسون
 بید و ک اولسون برل شیشه اولدم کوی
 ازیشار اولان ایبر یا خود سینه اول
 اولدم کوز سسه سفادته دلالت ایجه اولدون

اوزان بید و یا کوز سسه اولدون اولدون
 تغییر اولدون **اشار** ایجه تغییر اولدون
 معنای ترکی بیاید **اگر** در شیشه اولدون
 اولیش کوز سسه جود ترکیه دلالت ایبر
 در شیشه اولدون کیمت یا خود اولدون
 کوز سسه غیبت کیمت یعنی فرستون و جو
 مقولر فنیه سوزنیکه دلالت ایبر هوای بیجیل
 اولون **اگر** در شیشه سوزنیکه کوز سسه
 بیاقردیلدن بیل شیشه اولدون کیمت
 کوز سسه اولدون کوز سسه اولدون کوز سسه
 اولدون کوز سسه اولدون کوز سسه اولدون
 اولدون کوز سسه اولدون کوز سسه اولدون
 اولدون کوز سسه اولدون کوز سسه اولدون



ک



14

قوله **تا جاتوه على الساقية** والآخرة **أولى**
 دخل على بركاته **عليها** الساقية **وهذا** قوله **وذكر**
 وصرحت به **عليها** كذا **وهذا** قوله **وهذا** قوله
 كذا **وهذا** قوله **وهذا** قوله **وهذا** قوله **وهذا** قوله
 قوله **صخرت** **سند** **الآن** **ألى** **والأخرى**
عند **مصلح** **صخرت** **بى** **كرومك** **مليست**
أولى **وهو** **سنة** **كشا** **زندق** **رؤدان** **بعض**
مكذوبون **أبى** **كاه** **بني** **أوه** **نه** **صخرة**
شبه **البحر** **أهدت** **قال** **النبي** **على** **الله** **عليه**
وسم **ذوق** **فالتناو** **فكذبان** **فان** **أنا** **لنا**
كمن **ق** **صخرت** **بى** **عدي** **بى** **أوه** **بني**
بني **سنة** **كاه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
أوه **بني** **صخرت** **بى** **أوه** **بني** **أوه** **بني**

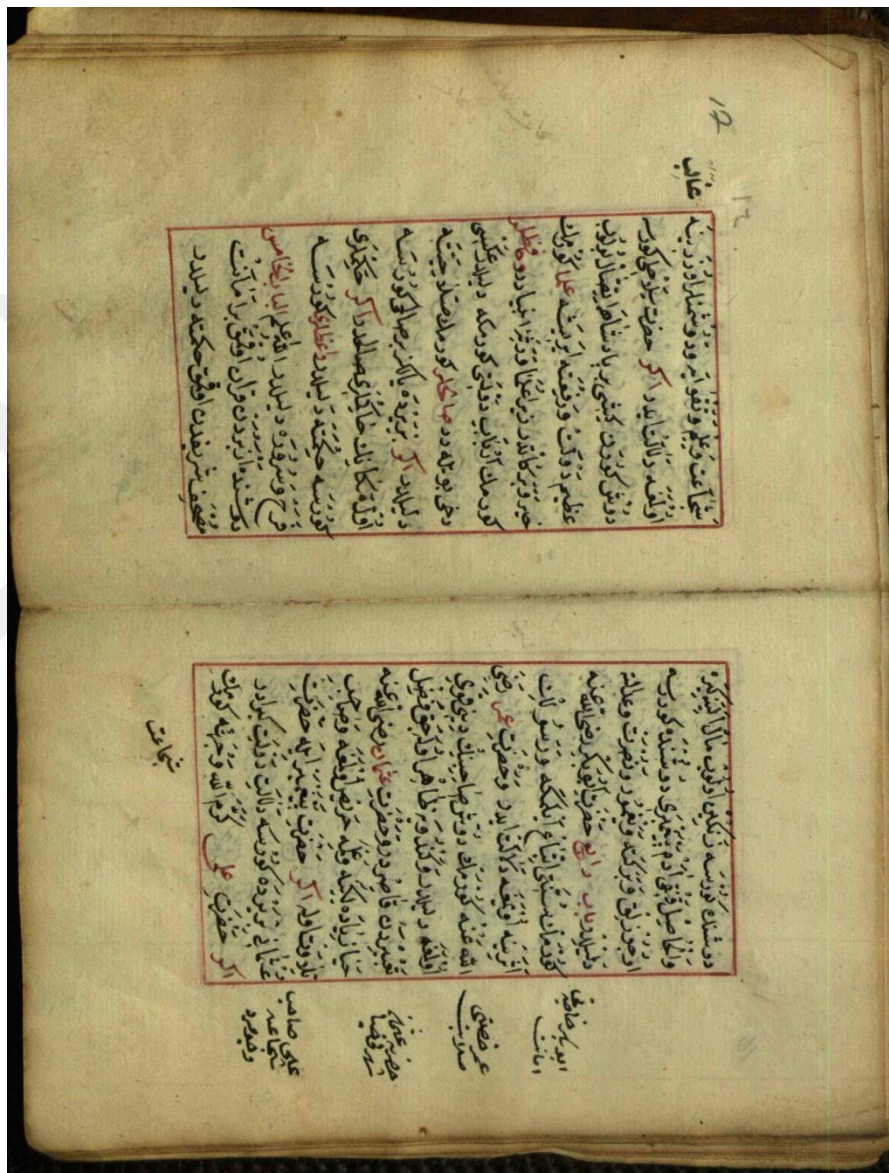
قوله **عوى** **سنة** **أولى** **صخر** **بى** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
السلام **بى** **سنة** **در** **سنة** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**
بني **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني** **أوه** **بني**

13
قوله



15
 14
 اظهر اوردنسه رسول حضرتك هوش موبى بايات
 انكند ت ليايدى **اى** حضرت پيغمبري كى كى
 نكلمن كوزنسه وركك كوزن كوزن كوزن كوزن
 قانم اوله **اى** حضرت پيغمبري برين مكنانه
 كوزنسه اوله كوزنسه عالت نياكده اوله خالت
 ايسه اوله كوزنسه **اى** حضرت پيغمبري
 بايات انسه اوله مال كوزن **اى** حضرت پيغمبري
 جاك كوزنسه جنان كوزن كوزن كوزن كوزن
 مكنيت وانم اوله وه كوزن كوزن كوزن كوزن
 چيخته نوقن وه كوزن كوزن كوزن كوزن اوله
 انسه اوله كوزن كوزن كوزن كوزن وه ظاهر اوله
حكايه عهدا تير ايتن طرك اوله نياوه ايتن
 قدير اولتم واروب حضرت پيغمبري

14
 بنياه بكا تيميل اهدى عن اولين ما ايد
 ايتن مال فالده مولاه صكاه عنيه و ستم
 ان نديخل انا من زين فالى نام ميني كى
 بى دوشنده كوزنسه حضرتيه كوزنسه
 دوزيبوز ميشد در صفت رسول عذره اوله
 وانكدم هر كى دشمنه كوزنسه جنين ايسه
 خدا صلوا و علوا ايسه و حناك اوله **اى** كوزنسه
 حضرت رسولا كوزن دوشنده كوزن حضرت
 رسالت كوزن كوزن كوزن انا نديت بزوق
 كوزنسه و يا حده و بوسه يا حور طبايت
 و بوسه يا حور طبايت و بوسه يا حور طبايت
 بركت و بوسه دوزيبوز كوزن كوزن كوزن
 لا ايقا ايسه نالا اوله **اى** حضرت پيغمبري



چنانچه در علم و تقوی و در شکر و در دین
 از لیس و از انشا الهی که حضرت سید علی کوثر
 در وقت کودکی بگفت بر باد شاهر ایضا در لیل
 عظیم و وقت و زینبیه پریشانه عیال کوثر پاک
 خرد و زینبیه که در زمان کودکی در دنیا در ده سالگی
 کوه ملک از آبیاب و دینی کوثر که در ملک مستلای سینه
 دخی بود که در ده سالگی که در ملک مستلای سینه
 در لیله که در نوزده سالگی که در ملک مستلای سینه
 اوله که یکایک خاکبازی صلواتی که در ملک مستلای سینه
 کوز سینه حکمت و لیله در ملک مستلای سینه
 فرج و سر قوه و لیله در ملک مستلای سینه
 در کشته اندرون و در ملک مستلای سینه
 مصلحت بر لیله در ملک مستلای سینه

در شکر و در تقوی و در شکر و در دین
 و حاصل فی آدم و عیال که در سینه
 از خرد و برکت و تقوی و تقوی و تقوی
 و لیله در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 کوز سینه که در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 از سینه که در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 الله علیه که در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 از لیس و لیله در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 از لیس و لیله در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 از لیس و لیله در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه
 از لیس و لیله در ملک مستلای سینه که در ملک مستلای سینه

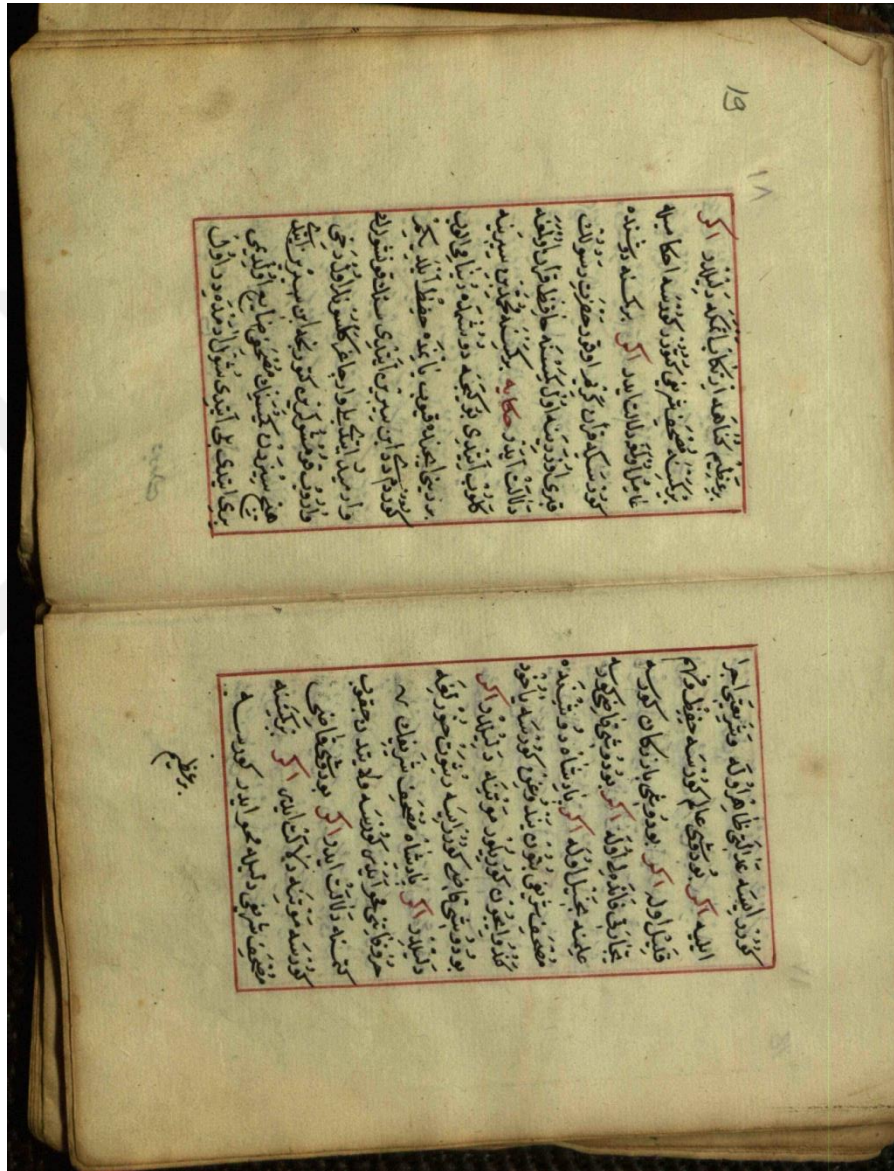
تجارت

ابو برضا
 ابان
 عمر رضی
 صدر
 حضرت
 علی صاحب
 علی صاحب
 و غیره



۱۷
 مصحف شریفی باز کتسه اول کتسه کتسه کتسه کتسه کتسه
 اوله **اگر** مصحف شریفی اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه
 تا تمام اوله محمد بن سید بن ایدر و دوشنده
 مصحف شریفیه ما یازغا اول کتسه و تا اواخر
 ایشورن ال کتسه و اول کتسه و تا اواخر اول کتسه
 حاصل اول کتسه اول کتسه و تا اواخر اول کتسه
 مصحف شریفی باز کتسه اول کتسه اول کتسه
 صغیر اوله **اگر** و دوشنده کتسه و دوشنده
 خاندان اول کتسه مصحف شریفی باز کتسه
 کتسه اوله **اگر** و دوشنده مصحف شریفی
 کتسه اوله **اگر** و دوشنده مصحف شریفی
 اول کتسه اول کتسه و دوشنده کتسه
 تا اواخر اوله **اگر** و دوشنده کتسه
 مصحف شریفی باز کتسه اول کتسه اول کتسه

۱۸
اگر و دوشنده مصحف شریفی اول کتسه
 اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه
اگر مصحف شریفی اول کتسه اول کتسه
 ما آتدی اول کتسه و دوشنده
 اوصاف اول کتسه تا اواخر اول کتسه
 تا اواخر اول کتسه **اگر** مصحف شریفی اول کتسه
 ایشورن ال کتسه و دوشنده کتسه
 ایشورن ال کتسه با طیبیندن با ک اوله **اگر** و دوشنده
 مصحف شریفی اول کتسه اول کتسه و دوشنده
 کتسه کتسه تا اواخر اول کتسه اول کتسه
 تا اواخر اوله کتسه کتسه و دوشنده کتسه
 اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه
 اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه
 اول کتسه اول کتسه اول کتسه اول کتسه



۱۸
 برینم گناهها از کمال انگه دیدند که
 برکت نصیحت شریفی نمودند که در همه اشکاسه
 تا برین اذیت دلالتا بود که بر کسه پوشند
 که در سکه مان کردن او در صورت رسالت
 قریب بود و در دنیا اول یکشنبه خوانند که در اول
 دالت آید و حکم بر کسه بخندند سیرینه
 کزین آید و کجی که دو شده در بنا و اولی
 بر دیچینده قریب با بند جعطل آید یک
 کزده که این بیرون آید و سنان قوشور
 و در سید اینک طوا را با کلمه نارا اولی
 و از وی قوشور کزین کور یکجا آن سیرینه
 هیچ سیرین کیشیان نصیحتی صایح اولی
 بری آید بی آید سوزان دیده در اول

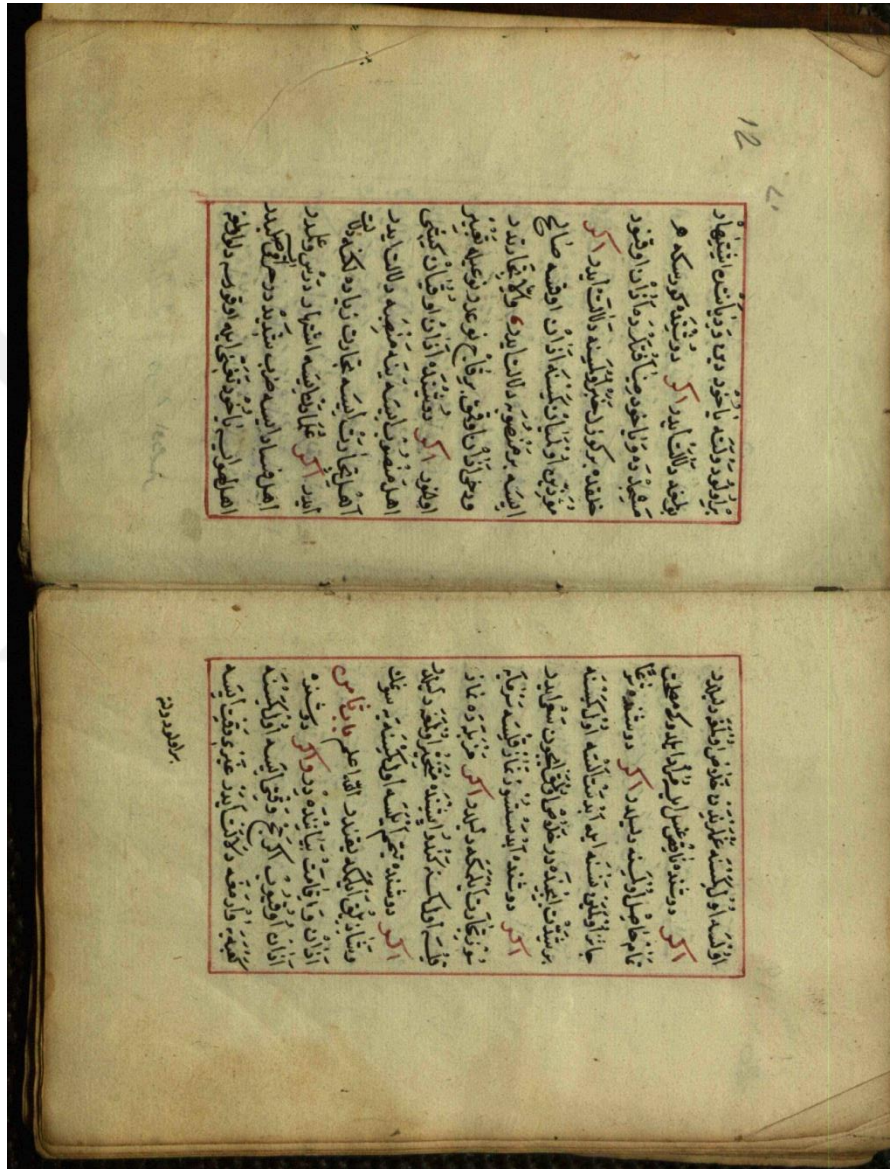
۱۹
 کزین آید عداوتی طرا اولی و سیرینه
 اید که بودی عالم کزنده جعطل مرام
 قایل اولی که بودی با رنگان کور
 بیارگی قائده اولی که بودی با رنگان
 علیه جعطل اولی که باار شاه و کوشنده
 مصحف شریفی آید بن بند کزنده یا بود
 کزنده کزنده کزنده کزنده کزنده
 بود و سیرینه کزنده کزنده کزنده
 و آید که باار شاه مصحف شریفان
 سر و تا سیرینه کزنده کزنده کزنده
 کزنده دالت آید که بودی قاضی
 کزنده کزنده کزنده کزنده کزنده
 مصحف شریفی کزنده کزنده کزنده

وزیران من چو مینوران الله صلوات الله علیهم
 و حسینان بی بیانین درود که در نوشته شده منزلت
 اینست حال آید که در رسنه کند بی بیانه کند یا او یکم
 بر حاکم ابی هکمه و الفکرت اورد که **منزلت خندان**
 ایستد ایضا آید که **سال سران طایف و مکاران**
 آید که **و خوشتر کارها مکارانند است** آن
 چندان که **و کرد چکار و کی بر لردن آید**
 اولیقه **دلاکت آید که **دو نوشیده و نفس کار اول****
 آید که **نگاه عشق اولیقه دالالت آید که **و خوشتر****
طهارت **کا** **میل آید که **دو نوشیده و اول****
الحرف **قال رسول الله صلوات الله علیه و سلم**
دم عجم الکفار به یوسخ عابن الی الارزاق **عقیده**
که **و دشنده آید است او ب غار و اول** **اول**

19

یکشته حضرت اولی حضرت مراد ایما حسیه
 بچشم آرای الله اعلم **که** **یکشته** **و خوشتر**
 دو ششایه **سندم و زمزمه سندم آید** **عالیا**
اولی که **دالت **ایدان سیرین و سائر انصاری****
عقیده بعد دیگر که **اید سندم و زمین کمشحی**
سندم **الآن **یکشایه و تریباله و سلم و زمین****
کفر و وجه **ایسه **بر کج جورال که **سندم و زمین******
یکشته **یکنا **ایسه** **اول یکیدیکه و خوشتر دلا ایسه****
بزارندن **ایمن اول که **کل فرود و دشمنه****
خسته **یکر دخی **خو زمزمه سلم اول که **یکشته******
دو ششایه **یکسه **ایه که در پیشد که **بر بره** **ایه****
مشارکت **ایسه **بیشایه **صمیمت** **و برودت******
اول ایسه **دفع **الکواب** **دو ششایه اول سالر******

دو بار



برآورده داشته یا خود رون و زیانت است اینها را
 پوشند و لالت ایدر **اگر** دوستی کرده رسکه هر
 سببند و دریا خود و یا خور و یا آن از خود
 خفته بر کوز سبب اولیسه و لالت ایدر **اگر**
 مؤثرین از دنیا زیکینه آذان اوقته صالح
 ایسه بر مضمونه و لالت ایدر و لالت ایدر
 و درخی آذان اوقته بر فوج فرع در بجهت غیر
 اولون **اگر** دوستی آذان او حقان کیستی
 اهل مضمونه یا ایسه یا به مضبیه و لالت ایدر
 آهلی تجارت ایسه تجارت زیاده لکنه لالت
 ایدر **اگر** غیاظت ایسه اشتیاد و در مضمونه
 اهل مسافر ایسه ضبب سببید در حق ایدر
 اهل علم و ادب یا خود تکی ایدر اوقته و لالت

اولسه او ایسه عجزتین خلاص و لالت ایدر
اگر دوستی اوقته ایدر ایدر که مصلحت
 تمام حاصل اولیسه و لالت ایدر **اگر** دوستی
 حائز اولیسه در عذر صراحت ایدر اولیسه
 بر شیبوت ایدر در عذر صراحت ایدر
اگر دوستی ایدر و غاظر ایسه سبب
 مؤثر تجارت ایدر ایدر **اگر** مؤثر زیاده غاظر
 نکت اولیسه کند ایدر ایدر ایدر
اگر دوستی تجار ایسه اولیسه سبب
 و شاد بخت ایدر ایدر ایدر ایدر
 آذان و با ایدر ایدر **اگر** دوستی
 آذان اوقته **اگر** دوستی ایسه اولیسه
 ایسه ایدر ایدر ایدر ایدر

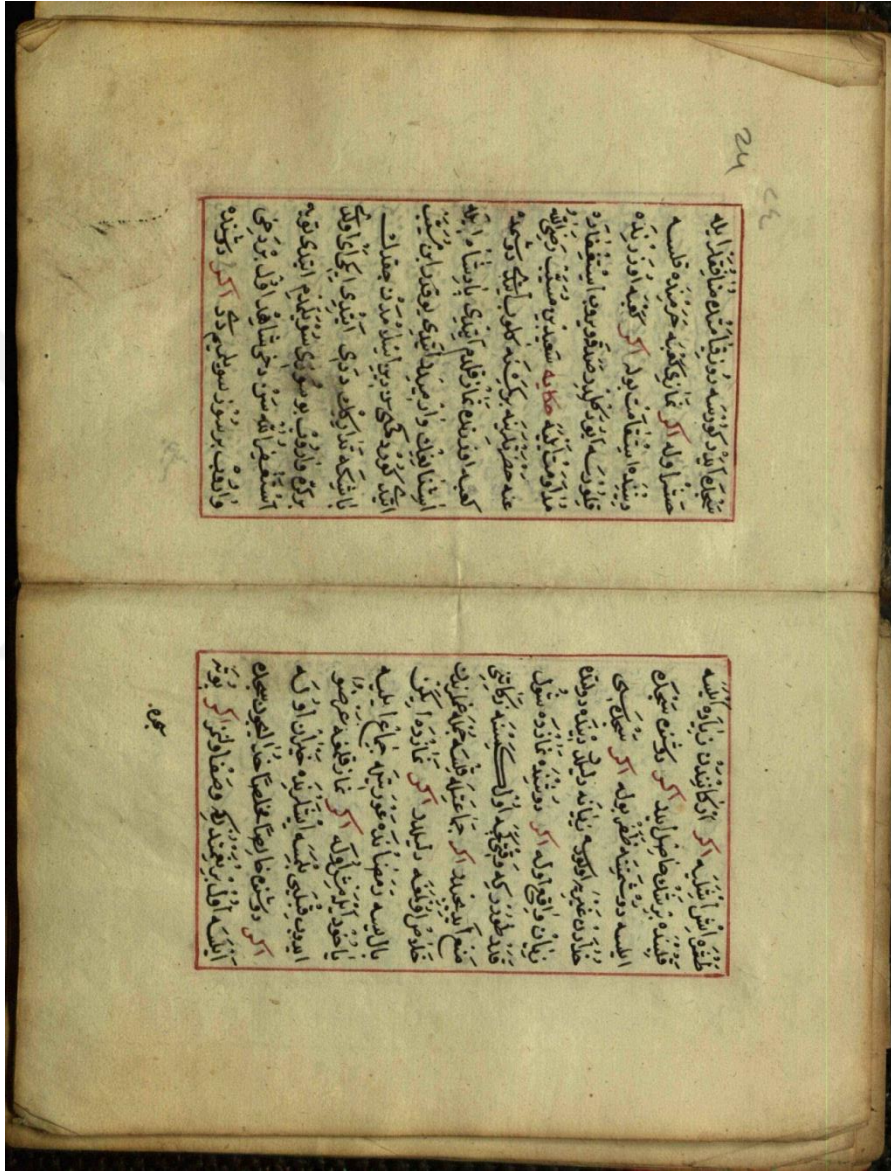
بطلون در



فرید شد به آذنان کیمه آخا پدید که میسر ده
 میزده و طبع المندک و شیرین عیالما یکی
 از همه استیا بوزوب واقع آنگه که در شنیده
 بر میزین کشتی میزانه اندر زنده آنگه اوقسه
 در وقت دارین حاتم لایله و اولی که به اولی
 مؤمنه درله حقیقه بازا اولی و من آخسین
 قولی مؤمن و علی الله و کمالها لیا و قانای
 میت المشیای که بر کیشان آوز ناغی اولسه
 اوله کشتی در شنیده از انا اوقسه اولسه
 از به **کجا** بر کشتی این سیرینه آیدای در کیمه
 آذنان اوقده اوله مؤمن که شیبه نظر اندازم
 آیدای سینه فوضش لیک اونیبه نظایه در شنیدین
 بوصلایان و لغت آیه که والله اعلم باب ما یخرج

اوقده آید **جده** کاکر سیرین مؤمن بر میزین کشتی
 دهی **کجا** آیدای در شنیده آذنان اوقده مؤمن
 خیزش لایله سیرین کشتی در قانای و اللت
 کسر لری که این سیرین با تاعا اوقده در قانای
 کند ندن مؤمنان آند که او ای که اوله کورده
 در شنیدین بر کشتی مؤمنان آنگه در دیل این
 سیرین آیدای ابتدا کولن ادم خیزش با آیدای
 آکا آذنان اوقده ایلغیه کوبه شیبه وار معده
 تغییر ایدم قوزشکا و آذنان قانای سیرین با یخرج
 فوا جده و صرا کول اوقده فیج ایلغیه
 آکا سیرین لایله کورده تغییر ایدم قانای
 مؤمنان مؤمنان آیدای ایدم ایلغیه ایلغیه
 فوا سیرینه حضرت **یوسف** علیه السلام

قوله اشهر



24
 23
 بیچاره ای که کور شده دوزخا مرده شادان با
 صفا اوله که غار کوریه خرمیه فلسه
 و بیچاره ایستانت اوله که کوریه اوزر نده
 قلوزک ایوز کور صفا قورون ایستانت اوله
 ملا و مشاییه حکایه سعید بن مسیب کجیاله
 عنه حضرت زینده کورنه کلور سینه کورمه
 کعبه اندیشه غار اولم آیدیه باوشا ایلوه
 ایستانت اولون وار بیدل آیدیه بو قدر دین کیش
 ایکن کورده کجی: دینا بیند مدت چقدر
 باشیکه نماز کجک ددی آیدیه ایکی اولون
 برکک لادوق بو سوکی سوز بولدم ایتدی قومه
 استغفرها لله سن وخی شاقدا اول بزدخی
 وانف بر سوز سوطیم کدی که دکنده

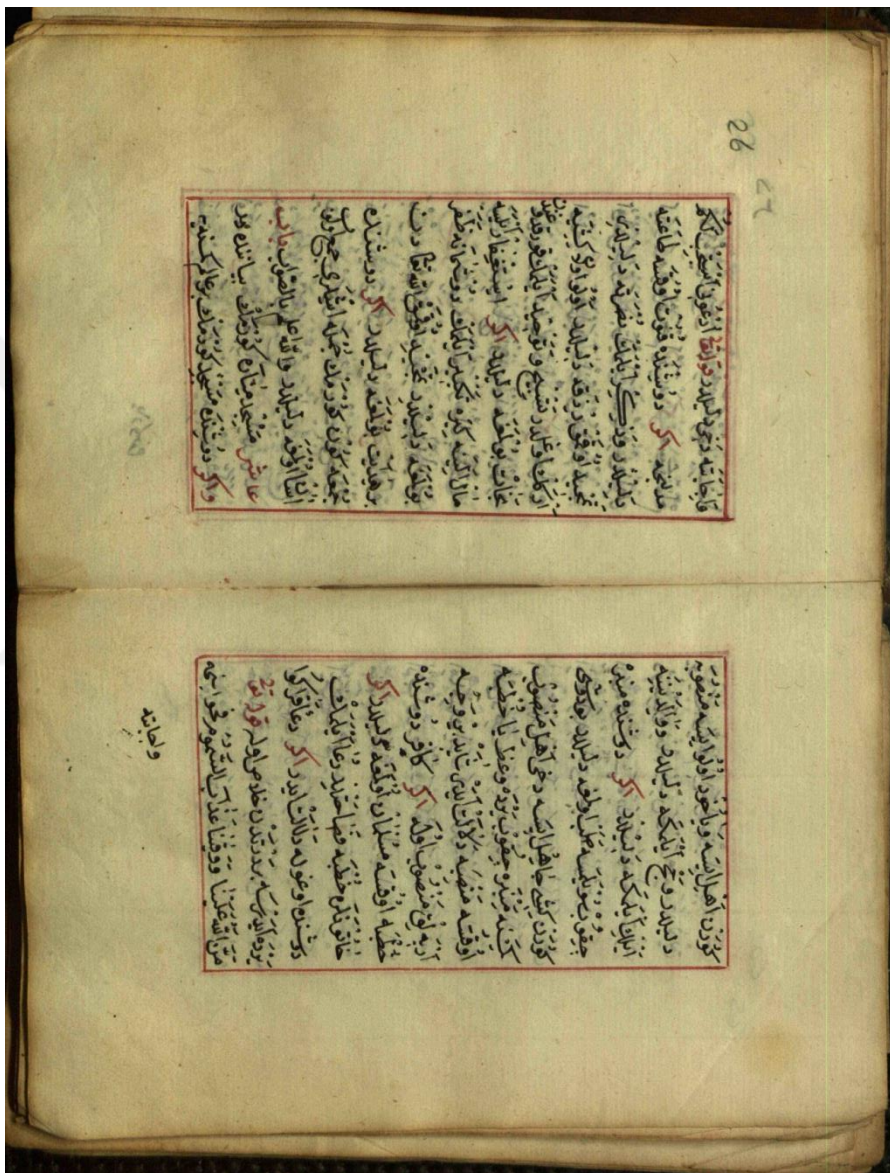
ظنون ایش آیدیه که انکار نون زیاو ایسه
 قنینه بر شان حاضر اولید که کشته سجنه
 ایسه دو شینه کور بوله که سجنه
 کلان غیره اکره بیانه دین وینده دولت
 زیان واقع اوله که دوشینه نمازده شول
 قان طرز که دوشیه اول کسینه زکاتی
 منق آید بجد که جماعتی فکته جمعه غارین
 خلاص اولنجه دیلار که نمازده ایکن
 نالسه زعمان که غور تبه جماع ایله
 یا صفا ایز بول اوله که نماز قنده صوص
 ایوب فیکری ایسه ایستلریده خیران اوله
 که دکنده جاره کمال صفا ایچونجه
 آیلک اول بر بخت کور و صفا اولور که بوتر
 حرم



پویانم و با نوره خوارم و چون با این بیخود اگر
 در پیشگاه امامان اول و شریفان کورده اما منته اولین
 ایسها کورده کینیتم بنده عیبیه ایما منبرند
 اما امتناع که با حق بوغنیسه اولو قدر **اگر**
 اما امتناع آنان اهل دلال ایسها اولو لغه بی
 اهل در حکم موزینه زینبید و در خواست
 اما امتناع آنان کینه اولو کورده ایسها امیرت
 الا افرده ایلدون کورده ایسها اولو کینه
 منصفه و عدالت ایسها اذیف افرده ادا
 ایسها ایسها علم ایسها **اگر** غنینه و حشمت
 اما امتناع ایسها موزینه دلال ایسها در دست
 حلالین قسمه ایسها امتناع اولو کورده ایسها
 اولو ایسها بیخود زیاده ایورد **اگر** مکینه

بر افرده کورده ایسها اول کورده زبا افرده
 کورده ایسها و با صد اول کورده شریف
 خیزد و اهل کورده کورده **اگر** کورده
 بوقت کورده ایسها بفرودت ایسها زبا امتناع
اگر آفرده ایسها ایسها و امتناع ایسها
 ایسها انگاه کورده **اگر** دین ایسها هر
 یا صفت باقر ایسها یا صفت کورده ایسها اول
 کورده اهل دین را آخرت دین ایسها بیدین
 ایسها ایسها ایسها ایسها **اگر** صفت
 ایسها اولو کینه بکاف و مطیع اولو کینه
 هر حاله **اگر** ایسها کورده اولو کینه
 با اشراف و سواد اولو کینه **اگر** ایسها کورده

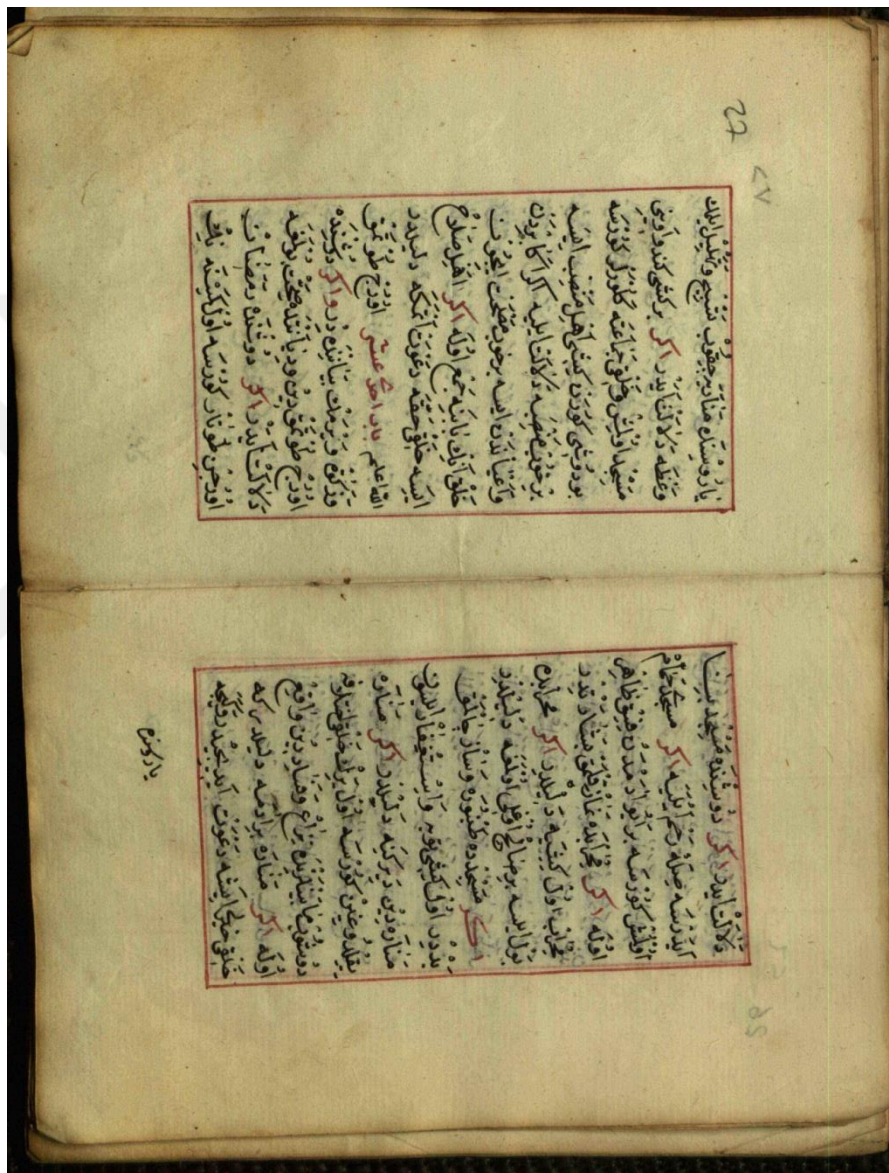
دیگر



26
 27
 کاجایته دخیه دیارد و اوقته از غم و افسوس
 مدینه **کی** و درین دنیا قوت افکنده اما غم
 دلیدار و قدر کمالی است نصرت در دیار
 غمیه او حق بر وقت دیار او را یکی
 از کلماتی است که در تفسیر و توحید
 یافت می شود **کی** ایستخفا از
 مانی آینه کبره بگنیزا ایستخفا از
 بویله دیارید بختی از غم و غم
 بر هیبت یافت دیار **کی** در دست
 بختی کون کون زمان بختی ایستخفا
 ایستخفا از غم دیار و الله علم
 عاشر شیخه چنان کونست بیانه بود
 و **کی** در دست شیخه کونست بیانه بود

کوزن اهل آینه و باغ و اوقته از غم و افسوس
 دیار و روح آینه و دیار و اوقته
 ایستخفا از غم دیار **کی** در دست
 جوق بیست و یک سال بود دیار
 کوزن کیش چاه ایستخفا دخی اهل
 کینه و غم چغوب بود و غم
 اوقته منزه و کات ایستخفا
 آینه ایستخفا **کی** کوزن
 خطبه اوقته مستان اوقته
 خاقان و غم و غم و غم و غم
 دوشن او غم و غم و غم و غم
 یوه ایستخفا **کی** در دست
 متن آینه ایستخفا و دخی غم و غم

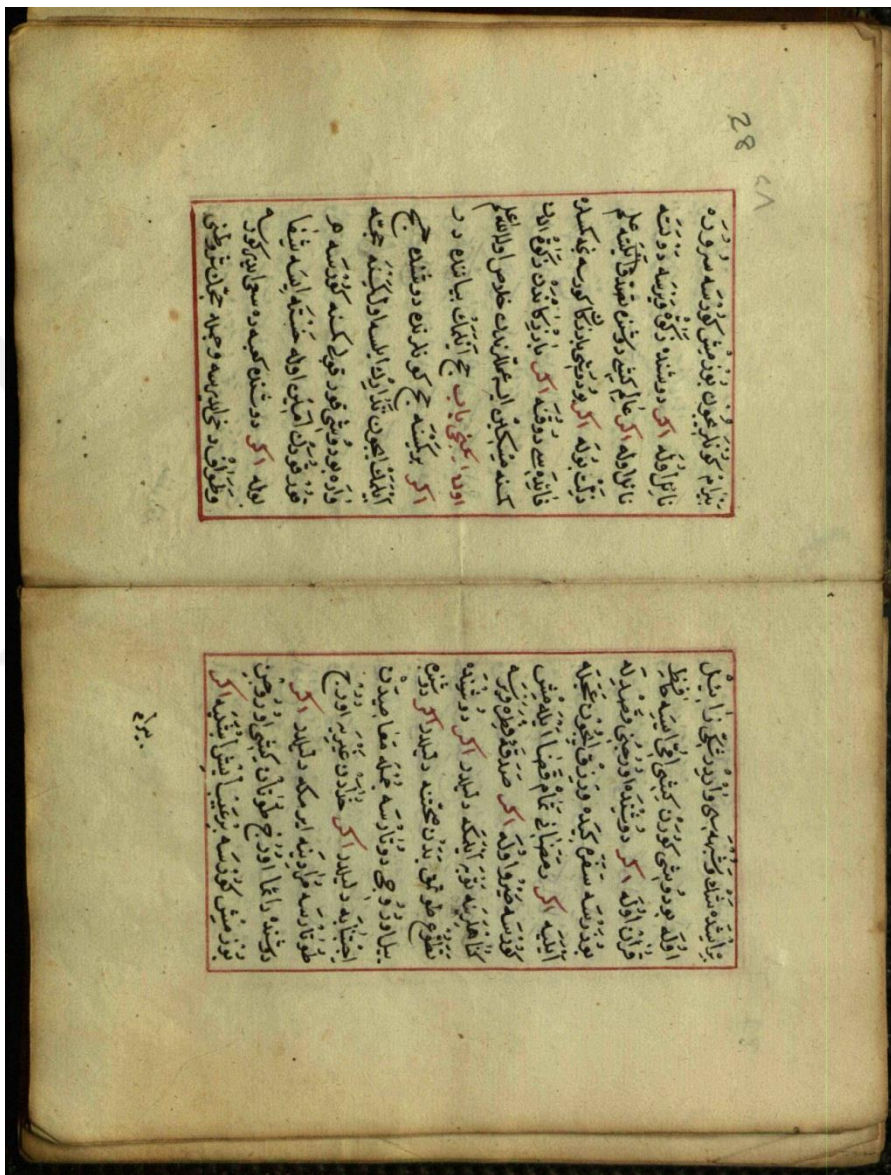
واجبه



یاز سته صافه چوقب ششیخ و ایلر ایلان
 و غله دلاکتی ایدر **اکر** برکشی کند و دوی
 سینه اولش خلقی بیاعته کلوز کوزمه
 بودوی کوزدی کیش اهل مصیب ایسه
 بزخمت غنیه دلاکت ایسه اکر اکر برون
 و غیا اذن ایسه بزخمت ایقون
 خلق آفاق نایه یخ اوله **اکر** اقلر صالح
 ایسه جانی صفته رغبتا آنکه ه لیدر
 القاعیم **باب اسی عسی** افوزح طو کوف
 ذکر کوف و زیارت سیانیه و در **اکر** و کوشیده
 افوزح طو کوف دین و دینا کوشیده
 دلاکت ایدر **اکر** و شفته و مصفا نش
 افوزح طو ناز کوزمه اولر کوشیده **بایق**

دلاکت ایدر **اکر** دوستنه و صید ایست
 ایدر سته صفاه **رشم ایلیم** **اکر** مستکلام
 افولش کوزمه بر کوفه امدت و فریق ظاهر
 اوله **اکر** چا ایدیه غار فلق مشتا و قد
 چایان اولی کیشیه و لیدر **اکر** محرابه
 یول ایسه بره اهل اولی اولغنه د لیدر
اکر صخیده کینوره و سناز چاقق
 بدون اول کیشی کوفه و ایست غوغا اولون
 صاره دین و برکبه د لیدر **اکر** صاره
 بقلد و صین کوزمه اول بر اوله جانی ایست
 ده سفینه ایشیدون تراغ و صبار دین و افوزح
 اوله **اکر** صاره براد کسه د لیدر **اکر**
 جانی جانی ایسه و کوفت ایدر جید رکجه

لا کوشه



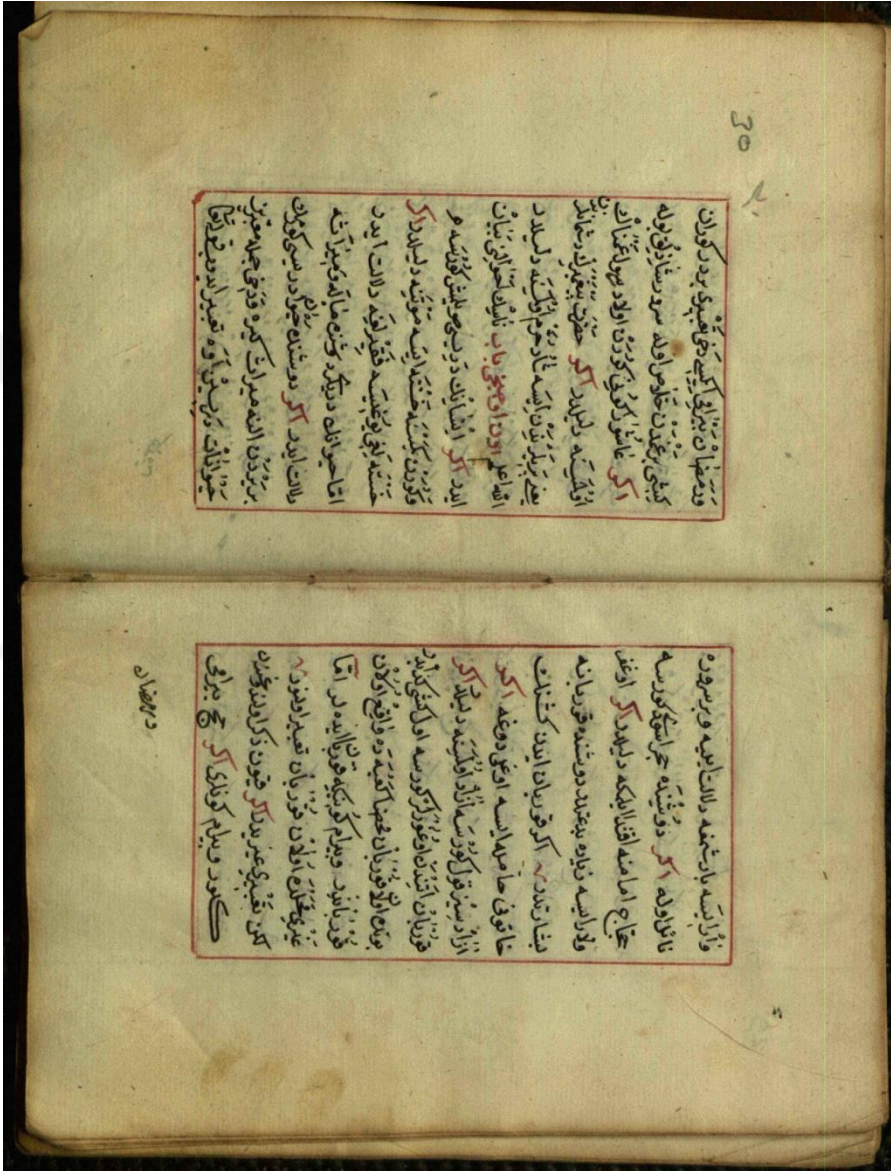
بیام کوزلم یون بوزیش کوزسه سرورده
 نال اوله **اکی** دوشنده زکی قورینه دوشنه
 نال اوله **اکی** عالم کیش دوشنه شیدا آیتیم
 دیک بوله **اکی** بوزمعی بارنگا کورسه نه کس
 فایده سے دوشنه **اکی** باروزکا تون وقع اوله
 کسه شیکین ایسه تون خلد اوله علم
اوله **اکی** بیانیه حج آیتک بیانیه در
اکی بویسته حج کوزلنه دوشنه حج
 آیتک ایچون تون ایوا ایلسا اولکینه حجه
 ناره بودوشی تور قور کسه کوزسه هر
 قوز قوزکن آیت اوله حجه ایسه شینا
 اوله **اکی** دوشنه کومه ده سولون کوز
 وکلان در خلیله برسه و جهاد حجک شکی

برایشه شیک کوشه سی فالوروشکی با نیل
 اوله بودوشی کوزن کیشی ای حیه طایر
 قران اوله **اکی** دوشنده ارضی مصدیه
 بودوشه سمن کیده وزرق ایچون حجه
 آیتیه **اکی** مصداق تمام قضا ایله شیش
 کوزسه خوز اوله **اکی** صدقه خوز و زسه
 کلایه زیه توبه آیتک دلهدر **اکی** دوشنه
 تلوع هر حق تون حجه دلهدر **اکی** دوشنه
 بیاروزوجی دوشارسه جمله مصا میدن
 ایچنایه دلهدر **اکی** خلدن غیره اوزج
 طونارسه طونارینه ازمکه دلهدر **اکی**
 دوشنه ناما اوزج طونان کیشی اوزجین
 بوزیش کوزسه بریشیا نیش آیتیه **اکی**

مفقور ز اورد حضرت سرور پوریت و دشمن
 کعبه کند و آوی اویش گون سسه اولک سسه
 صلحت و رفتنه برود ام اوله ای مقبله
 اهل جاه تا وله **اگر** دوشنبه حج ایوب
 و حیات مناسک و شر و طده برنقضا اولسه
 کند و بینه مقصود و فینه دیر در **اگر** کوش
 اوز رینه حج و لیلیه اویش کی تکمه تفریق
 اید کرد سسه اولک سسه کناهکلا درز قوبه
 و استغفار اید **اگر** کوشن عرفه کور ملت
 بر خورنه و اریسه تا ریشه یا خود بر خاشی
 و اریسه سفر کن که با خود بر سناوی کلینه
 دیر در **اگر** عرفات طافنه کند و دوری
 کورسه اولک سسه برکنده ایه خصوی

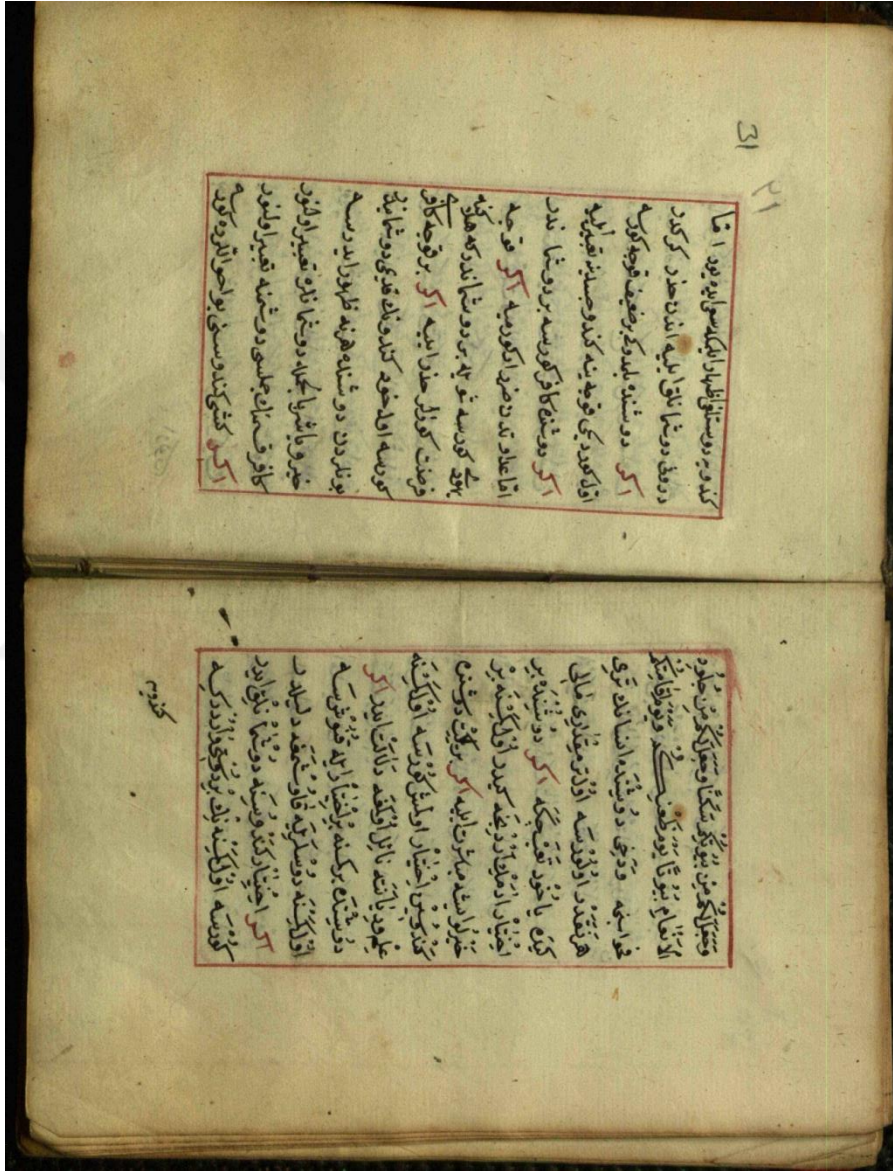
برینه کورن و کوش کورنسه و مقول اوله اوله
 ووش کورن کورنسه حضرت خداب فریب
 خام لایله چنان شایر **اگر** کعبه و کعبی
 قدم و حج و لرد و سناک ندر و حج تا
 در لرد عارف خود بیتا کله الحرام **اگر**
 دوشنبه نفس کعبه امام معمر و ازلت ابدن
 کعبه هر کج زیاده و تقصای او و کور داول
 امامه و بیع اویش وله و کعبه و فی معبر
 بر صا ادم و فی غیر لینه **اگر** کعبه بر لشر
 و لایینه کورسه اول و با جان بر و کعبه به
 کورسه کناهدی عضو اولینه و لیلدر
 و ووش کورن کعبی عضو اوله حدیث
 من و حلالیت و کعبه جسته و فرج صحت

مفقور اوله



و در صفا آن بیرون آید که بعضی برود و در آن
 کبیری بر خندان خاص اولاد سرود و بشا در اولاد
اگر عاشق گوئی که زدن اولاد سرود و بشا در
 اولاد سرود به پادشاه **اگر** حضرت پیغمبر بود
 یعنی بر پادشاه آنرا در تمام اولاد سرود و
 الله اعلم **اولاد اجمعی باب اولاد اجمعی** بیاید
اید **اگر** اولاد اجمعی در بیست و پنج اولاد
 و زودن است که در بیست و پنج اولاد سرود
 خسته بودی بوی بختیست فقیر بودی در اولاد اید
 اما جوانان در دیگر بخشند ضایع و کمبود است
 اولاد اید **اگر** در بیست و پنج اولاد سرود
 بر زودن الله صبر است که در بیست و پنج اولاد
 بیاید **اگر** در بیست و پنج اولاد سرود

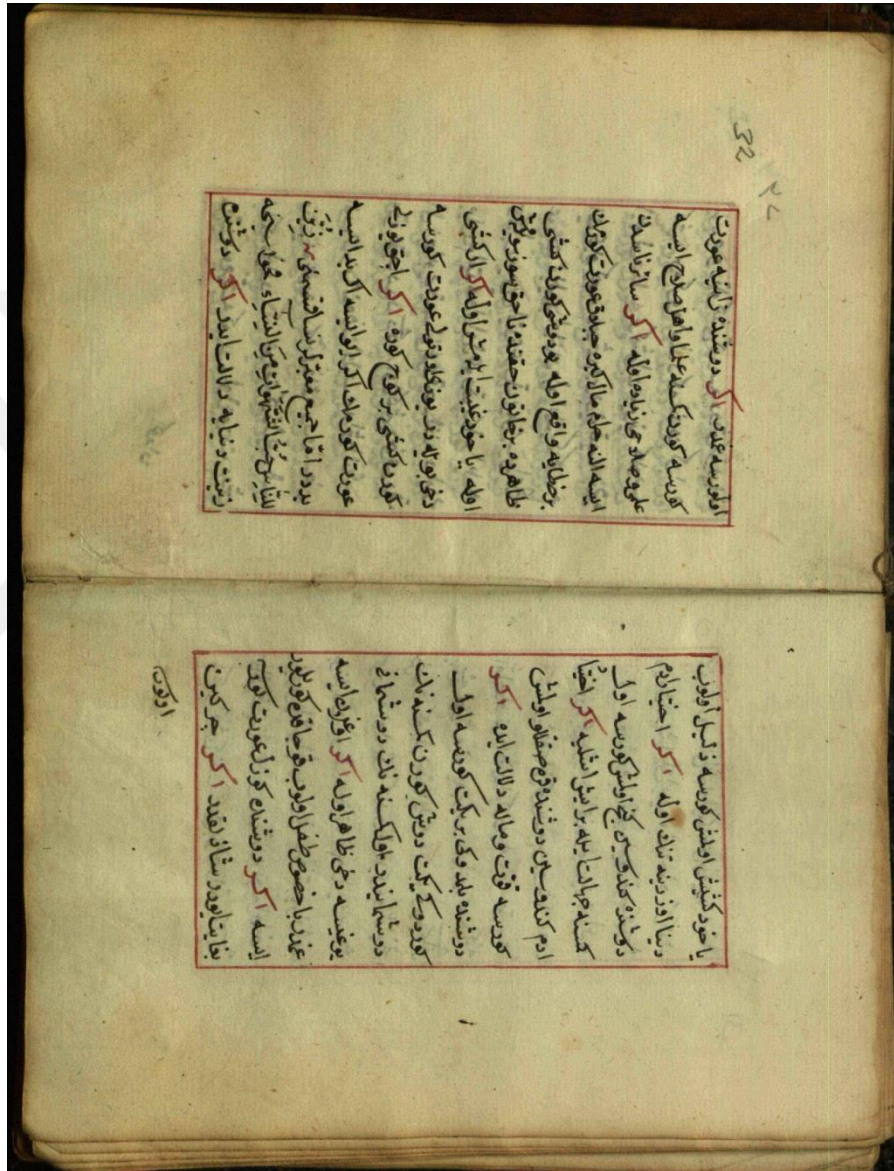
و از آنست که در بیست و پنج اولاد سرود
 نانی اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد سرود
 حجاج اما منه افتاد آنکه در بیست و پنج اولاد
 فلا را بیست و پنج اولاد سرود و در بیست و پنج
 بیست و پنج اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد
 حاتمی حاصبه ایست اولاد سرود **اگر**
 از او سرود تو که در بیست و پنج اولاد سرود
 فرزندان آینه آن فرزند که در بیست و پنج اولاد
 بیست و پنج اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد
 خود باند و بیست و پنج اولاد سرود
 غیر بیست و پنج اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد
 کن تغییر بیست و پنج اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد
 که بود و بیست و پنج اولاد **اگر** در بیست و پنج اولاد



کرد و بر دوستی آنها را ایستاد و این بود افشا
 در وقت دستا نانی بیله اندازند صدر کرد
 در وقت بدهد و بر بعضی قوتی که
 افلاکوردی قوتی بینه کند و جسدی اقبالی
ا که دوستی کافر کوردی بر دستا اندر
 اما عداوت در ضمن انکوردی به **ا** قوتی
 برون کوردی سر به سر و دستا اندر که
 فوجت کوزل صدر اینیه **ا** بر قوتی کافر
 کوردی اول جوره کند و نیک و بدی و دستا بینه
 بوزل در دستا هرزه نظر اول بدی
 خیر و یا شد با کجاء دستا نزه تعمیر اول
 کافر و سنان مجلسی دست ختمه تعمیر اول
ا که کوشی کند و سنی بواصل اول کرد

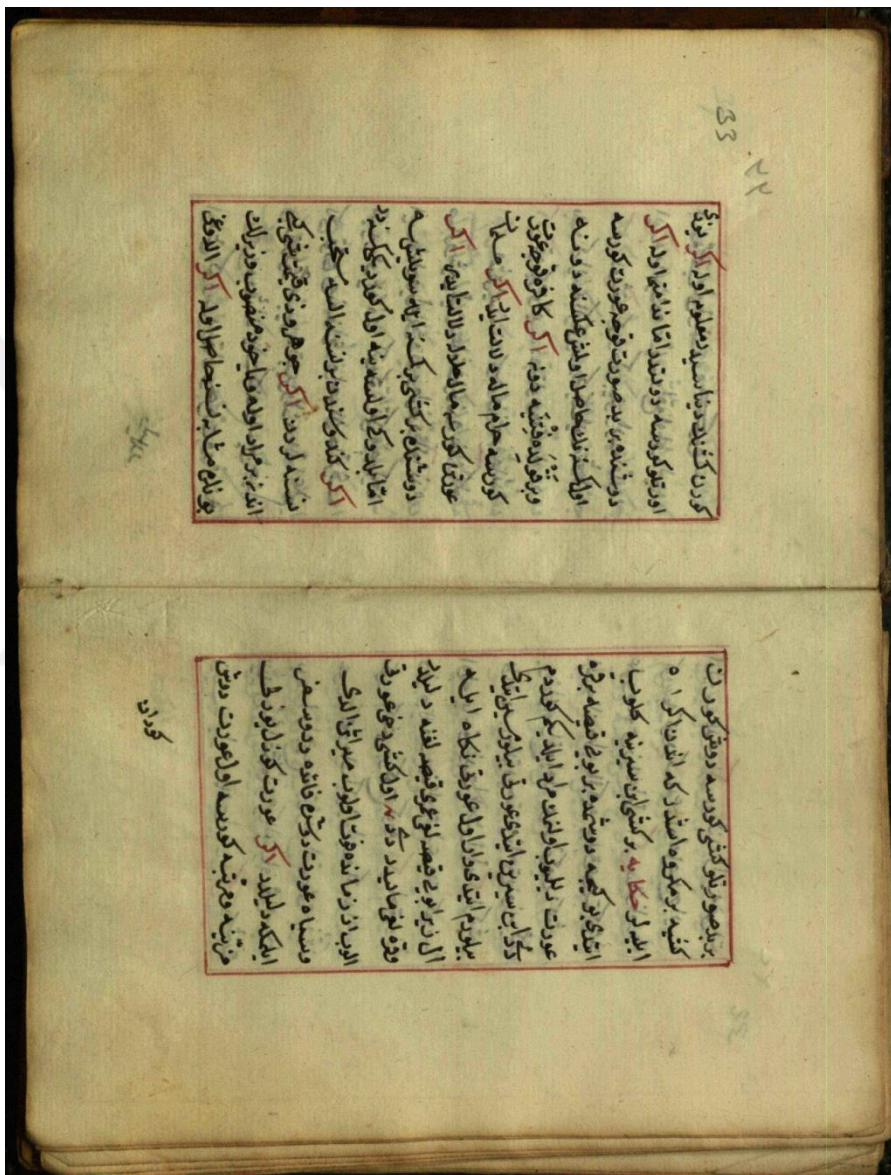
و بیچارگی من بین کفر و ایمان
 الا نعام بیو یا بوه کعبه
 فرسخه و درجی در وقت دستا اندازند تری
 هر یک در اول دستا اول دستا اول
 کوزه یا خود تعقیب کجه **ا** ده ششده بر
 اختیار اول دستا اول دستا اول دستا اول
 خیر اول دستا مشرت ایله **ا** بر کوشی دستا
 کند خیر اختیار اول دستا اول دستا اول
 علم در با نیت ناول اول دستا اول دستا اول
 در وقت بر کند بر اختیار اول دستا اول
 اول دستا اول دستا اول دستا اول دستا اول
ا اختیار کند دستا اول دستا اول دستا اول
 کوردی اول دستا اول دستا اول دستا اول

کوردی



اولوزسه عورت **اگر** دوشنده آل ائيه عورت
 كورسه كورسه عورتا واهل اوج ائيه
 علم و صلاه حى زياره اوله **اگر** سائر ناسلمك
 ائيه الله حلام مال كوره جبار و عورت كوروك
 بر خطايه واقع اوله يوه يوه كوروك كوشى
 ظاهره بجا اولون حفته با حى سوز بوش
 ظاهره يا حوز غيبت ايرمش اوله **اگر** كوشى
 اوله دى يوه يوه يوه يوه يوه يوه عورت كورسه
 كوروك كوشى بر كوش كوره **اگر** اجاق اولون
 عورت كوروك **اگر** ائيه ائيه ائيه
 يوه و اقا جميع موزك نسا نسا موزى
 للآسرخ ائيه ائيه ائيه ائيه ائيه
 زينت و نيايه اولالت ايدو **اگر** دوشنده

يا حوز كوش اوش كورسه ز ائيل اولوب
 و نيا اولون نيك اوله **اگر** اجاق اولون
 دوشنده كوروك كوش ائيه ائيه ائيه
 كوروك كوش ائيه ائيه ائيه **اگر** اجاق
 ادم كوروك دوشنده ائيه ائيه ائيه
 كورسه قوت و ماله اولالت ايدو **اگر**
 دوشنده بلده و كوروك كوروك اولون
 كوروك كوش ائيه ائيه ائيه ائيه
 دوشنده ائيه ائيه ائيه ائيه
 يوه يوه دى ظاهر اوله **اگر** ائيه ائيه
 عورت با خصوص طعل اولوب قورق كوروك
 ائيه **اگر** دوشنده كوروك عورت كوروك
 نيا نيا ايدو سئاه ائيه **اگر** چركون

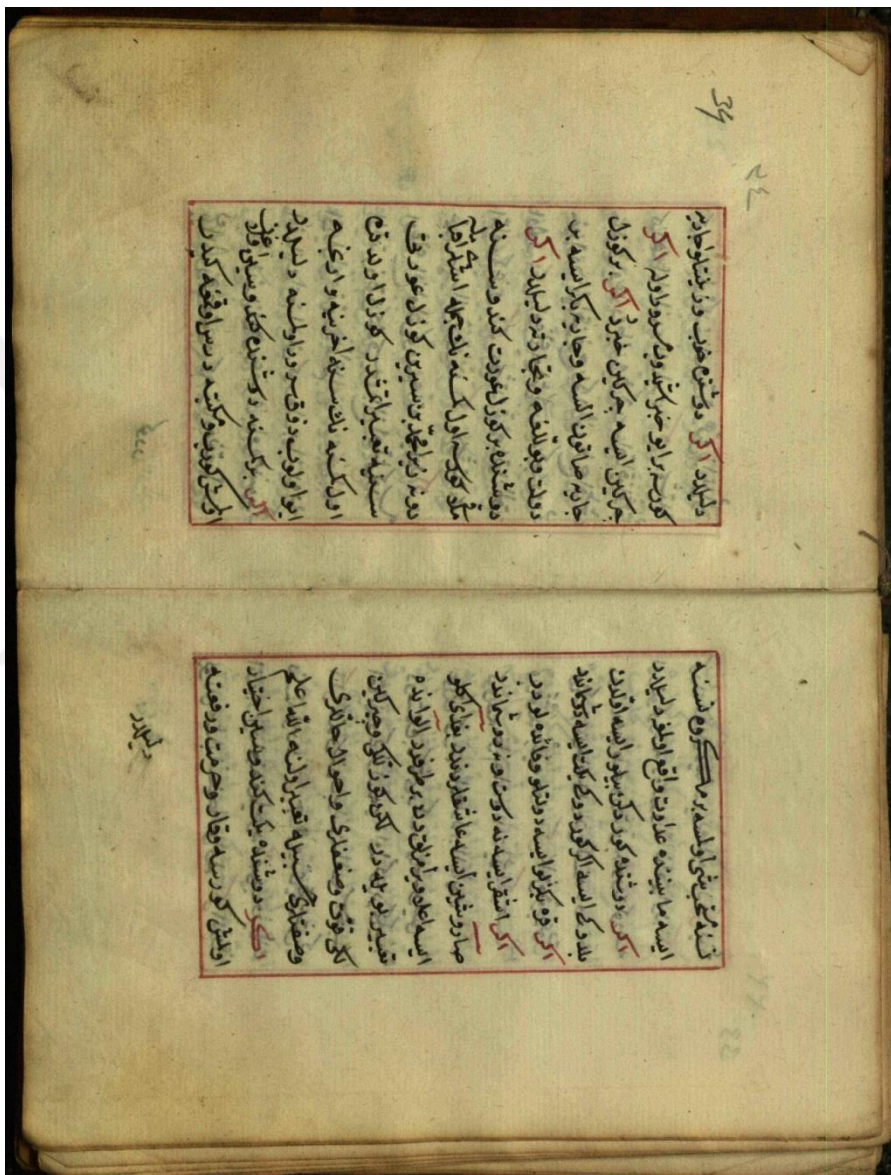


کورن کشتیك دنیا سید معلوم اولر **اگر** بویک
 اور توی کورسه دروندل انا دنه انا اولر **اگر**
 درشنده برید صورت فوج هر وقت کورسه
 اولگنه ناله خاصا اولش عکسینه درونه
 در بویک فقیهه **اگر** کافه فوج هر وقت
 کورسه حاتم حاله دلا انا **اگر** صفا
 عورتا کورسه انا انا اولر **اگر**
 دروشان برکتی برکت اناه سوتلش
 انا اولر **اگر** اولگنه به اول کورن کورن
اگر کورن کورن در برکت انا سکت
 نشسته لر دن **اگر** جوج ویدی بختی
 اندر بر اولر اوله قیامت منسوب در برکت
 بویک مشا بر بن خاص اولر **اگر** اولر

۲۲

برید صو و بویک کشتی کورسه دروش کورن
 کشتی بر بویک انا که انا **اگر**
 انا اولر **اگر** بر کشتی انا سیرینه کورن
 انا اولر بویک کورن دروش بر بویک
 عورت دلیویک اولر انا اولر **اگر**
 کورن انا سیرینه انا عورت بر بویک
 بویک انا انا اولر اولر عورت انا
 ال زور بویک بویک انا اولر
 ووه لوقه انا اولر **اگر** اولر کورن
 انا اولر انا اولر انا اولر
 و سینه عورت دروش انا اولر
 انا اولر انا اولر **اگر** عورت کورن
 مرتبه دروش کورسه اولر عورت دروش

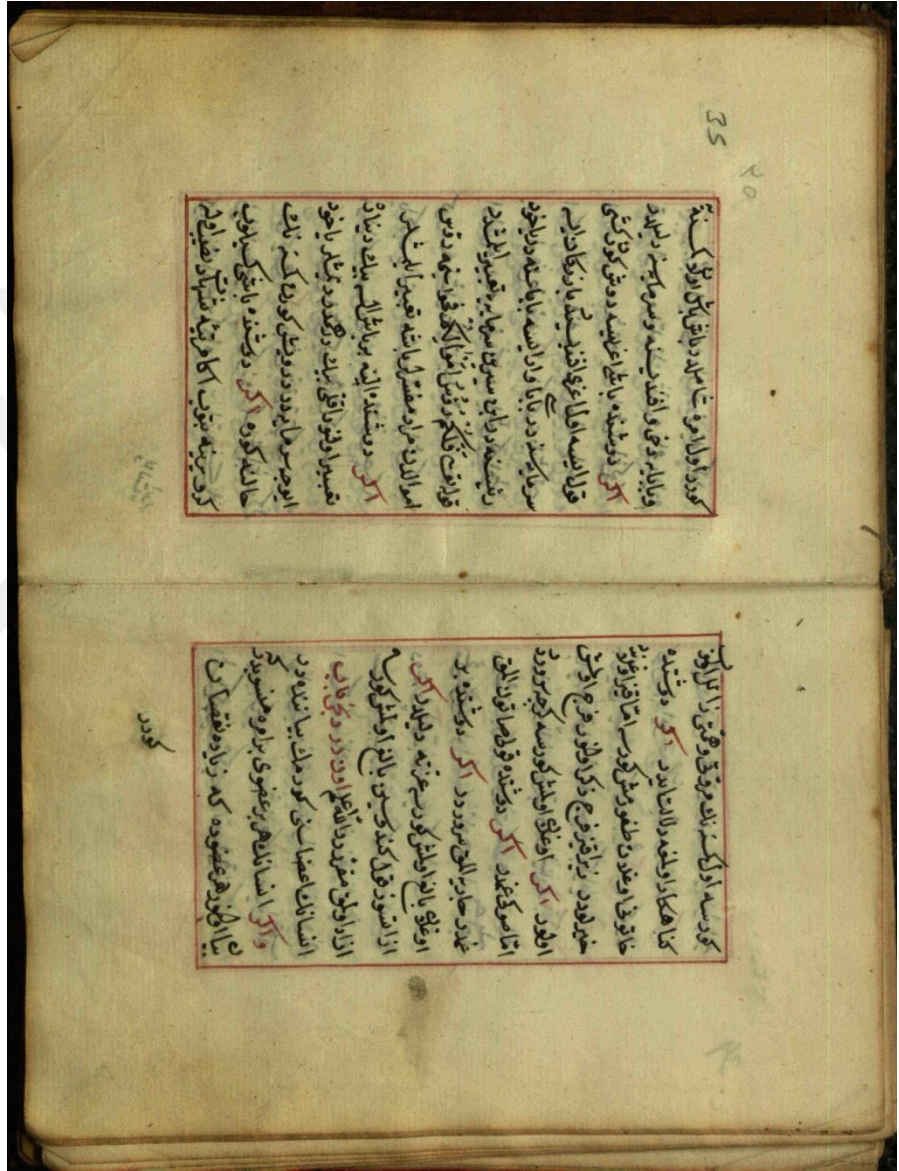
۲۳



دشمنان **اگر** دوستی خوب در زمین او جاوید
 کوتاه بر او خبر بشید و بر سرده اولم **اگر**
 چرکین ایسه چرکین خبر د **اگر** بر کوزل
 جا به صافون ایسه و جا به بر کرایسه بر
 دولت و دولت و جا به و جا به **اگر**
 و در شایه بر کوزل غارت کند و دست نه
 مگر کوزل اول کسه ناکجه ایسه **اگر**
 در به زبانه بنسیرین کوزل غارت
 سینه تعبیر است **اگر** کوزل اولم
 اول کسه ناکجه خبر نه و ایسه
 ایوا اولوب و وقت در اولسه و ایسه
اگر بر کسه و کشته کند و سنی اولم
 اولم کوزینه و کینه در سنی و کینه

تسهل نمیشد بر سر **اگر** در دست نه
 ایسه ما بنشیند عداوت واقع اولوب
اگر در دست نه کوزل کوزل ایسه اولم
 بلده که ایسه اگر کوزل کوزل ایسه
اگر قه کوزل ایسه و قه کوزل
اگر ایسه ایسه نه و کوزل کوزل
 صا در شین ایسه عداوت کوزل کوزل
 ایسه جا به بر کوزل کوزل
 شین کوزل ایسه و کوزل کوزل
 کوزل کوزل ایسه و کوزل کوزل
 و کوزل کوزل ایسه و کوزل کوزل
اگر در دست نه کوزل کوزل
 اولم کوزل کوزل کوزل کوزل

دشمنان

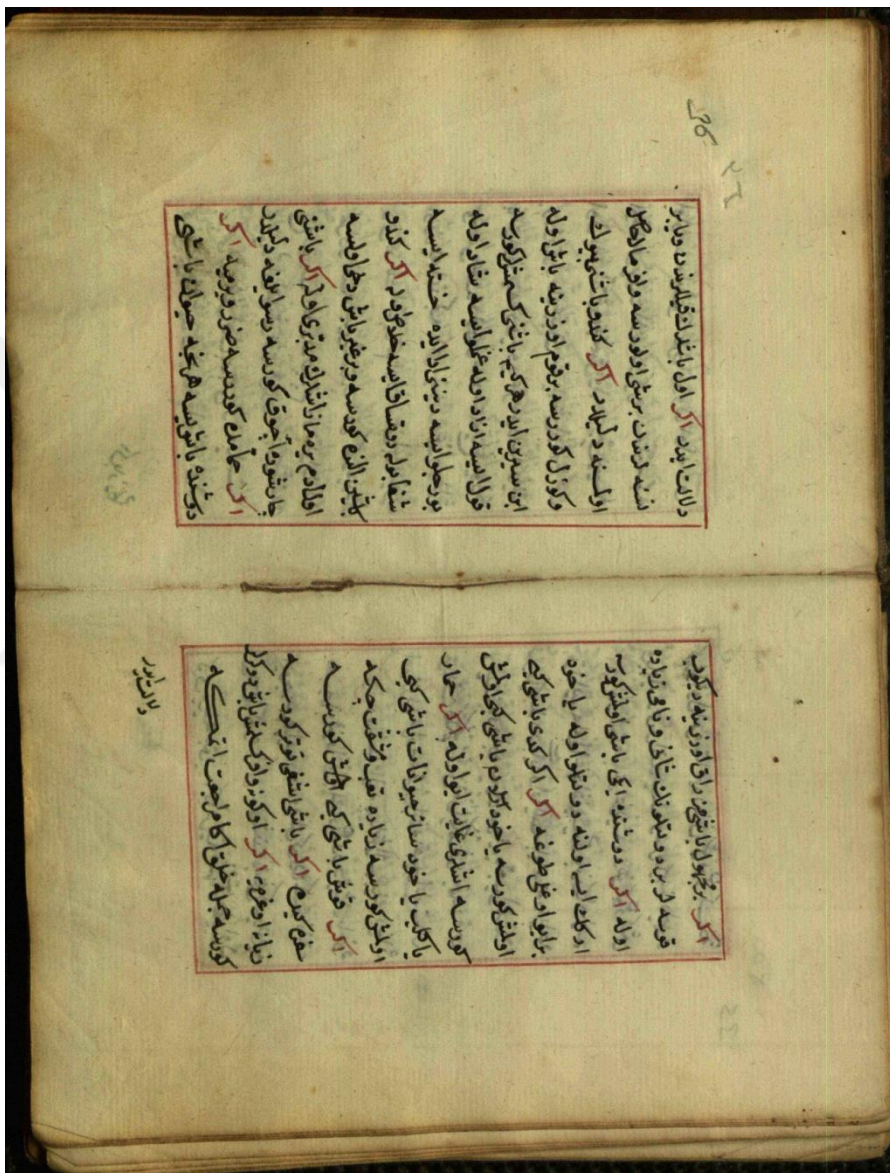


کورد اولور اوستا سوله دانیق باکی اولور کونیه
 ویلور غرضی لکنه بینه وسره اوستا سوله دانیق
اک دوروشته باطرا غنینه دهوش کوشی
 قولایسه اولوغری اغنینه ایله نونکات ایله
 سرکاییزنه دور یا وار ایسه بابایسه دیلور
 رشته ده دانیق سوره سینه به بیه بیه ایش
 قولایست نکلتم زور مینا ایله کوشیه نه دهوش
 اوستا لایله مره مستور ایله بینه تعبیر ایله
اک دوروشته ایله به باطرا لیم بیله دانیق
 تعبیر اولور باقی بیک ره رود و پیکر با خود
 اوجیه سره مله رود و رویش کوشیه کنه نایه
 حالته کوه **اک** درشته باغی کج باب
 کورد بینه بیوب اکر بینه شهاک ضعیف

کورد

کورد سله اولک سوله نایه موقوتی اولور
 کجا هکمار اولطه و الا سوله **اک** درشته
 جا تو ش اوغور و طغویش کورس اوستا قازایور
 سهر لور د بیز قیر فرج ذکر اولور فرج اولوش
 ایلور **اک** اوعلک اولوش کورسه کجه کورور
 اوستا کورد **اک** درشته قولور قور لایق
 عدو حایره الح مردود **اک** درشته بیه
 اوستا یالغ اولوش کورسه بینه دیلور **اک**
 ازا استوز قول کنه کوشیه یالغ اولوش کورس
 ایلور اولوش سهر زور اولایق اون دور **اک** باب
 انسانا غنینه سینه کور ملک بینه نیندور
اک انسانا غنیه به غنیه بیه مره مستور
 بیا اولور هر غنیه کورسه زیاد و فقیه کور

کورد



ولانت ایدن **اگر** اول باغلتاقتیلریند و با بر
 لسته لرنت برختی اولورسه و نوز حال کمال
 اولسه و لیدر **اگر** کلدو باغلتی بویوک
 و کوزل کورسه برقوم اوزرینه باشا اوله
 این سببیز ایدر هر کیم باغلتی کسه شکر کورسه
 قول ایسه انا اوله غلر ایسه شاد اوله
 بور جوا ایسه دیننی اولورده خسته ایسه
 شفا اوله و نقا ایسه خضر اوله **اگر** کوز
 بختن الله کورسه و برختی باشی دخی اولسه
 اولانم یر ما نازنیزک مد بری اول **اگر** باغلتی
 جان شود یا چوق کورسه و سولیفه و کلدن
اگر حمام کورده صوز و بر عهد **اگر**
 دکشته باغلتیسه هر خجه جویک باغلتی

اگر برختی اول باغلتی اراق اولورینه و کورب
 قوسه لورده و نکر ناک شانی و نای نایاره
 اوله **اگر** و شند ای باغلتی اولور کورسه
 اولک ایسه اولله و نکل اوله یا خون
 بلای اولی طوغه **اگر** **اگر** کور باغلتی کیم
 اولش کورسه یا خون کلدن باغلتی کیم اولش
 کورسه اشغلی غایت اولورده **اگر** حار
 یا کیم یا خون سنا بر صیوانات باغلتی کیم
 اولش کورسه زیاده قیب و شفق چکمه
اگر قوش باغلتی کیم اولش کورده
 سفح کیم **اگر** باغلتی اشغلی نور کورده
 نیا اذغره **اگر** او کوزا کیم شای باغلتی و کور
 کورده جمله خلق کام جمع است **اگر**

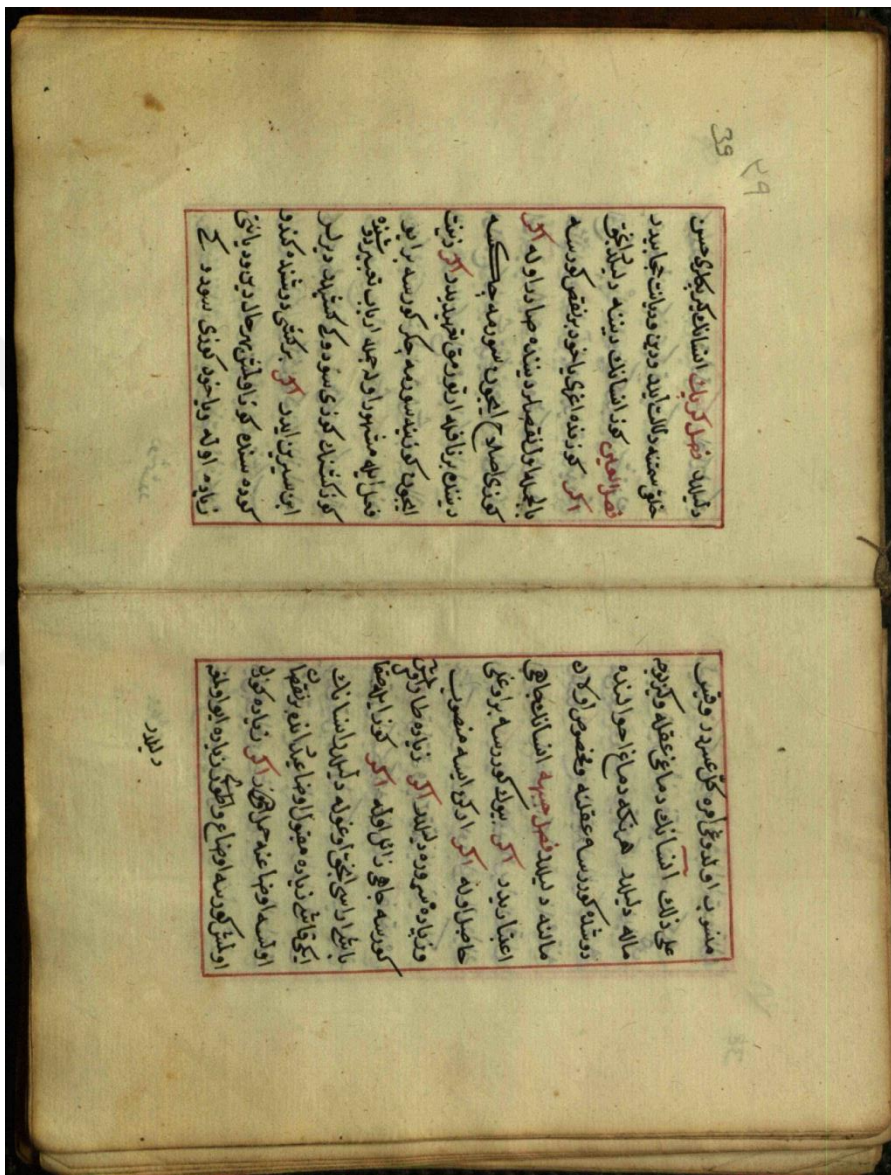
اولش یر



27
 باز کائنات ایسه مکتا زیاده اوله **اگر** بغیر ایسه
 اگهی عیون اوله بود که اولشان بیکسینه و نه
 غیر بر بجهم اوله ایسه عیون و عکر و عکر **اگر**
 باشتین قاین شفاق **اگر** قار شمش کورسه
 عیون ناقص اوله **اگر** بر بکت باشتان قاین
 میاخی و پیش کورسه فقیر لقه و لالت ایوب
 و برودا ایته هیت و و قار و **اگر** باشتی
 قانی کورلاسه بر مسازی **اگر** این سیرین
 ایله رشتنه مخالف ایسه مواخیز ایله یا خون
 معنای و اشعار **اگر** بر خوردت صبا جلی و پیل
 اولدق کور کورسه قورجه عیون عور بر شال
 اولله بر بجهم اوله سیرین بر بجهم و پیل
 و ستا اوله میاخی اولت فقیر لقه و لالت **اگر** بر بکت

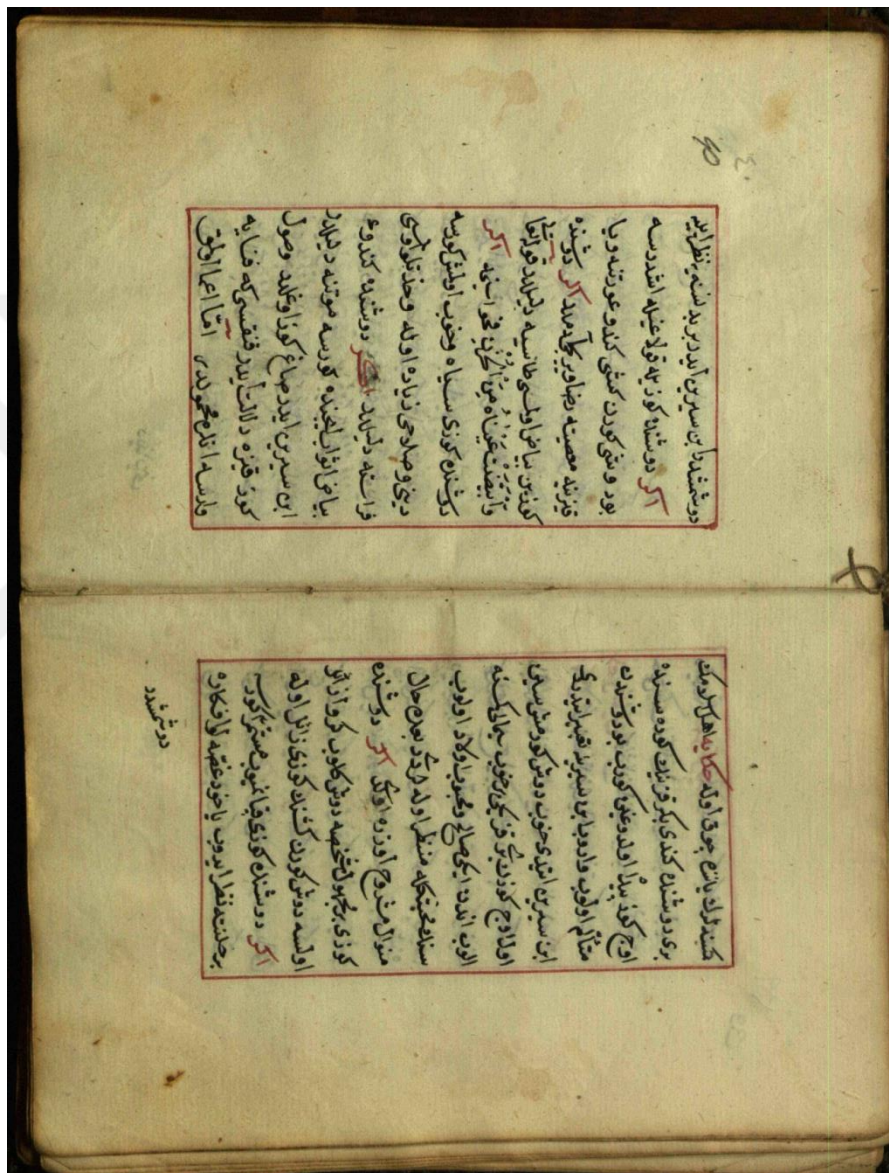
28
 اولورسه اولور عیون اولور اوله
 اولور عیون اولور الله مال کورسه **اگر** مکر
 اول باشتا آنتشه بشت اوله **اگر** عیون
 برود و کور اولور عیون سو بر بجهم اوله **اگر**
 باشتی اولور عیون اولور سو بر بجهم
 و حسن حلقه و لالت و مکر و مکر باغ یوزی
 اولور عیون اولور **اگر** ایله عیون اولور
 و عیون کور کور **اگر** ایله عیون اولور
 عیون اولور عیون اولور **اگر** کورده بر بجهم
 باغ سو رسه اولور **اگر** بر بجهم و و لالت اولور
 کور عیون اولور عیون اولور **اگر** کورده
 بر بجهم اولور عیون اولور **اگر** کورده
 کور عیون اولور عیون اولور **اگر** کورده
 کور عیون اولور عیون اولور **اگر** کورده

اگر اولور



دلیل اوله **فصل اول** انسانانکه بیکدیگر حسن خلقی ستمینه و کالت آید و دین و دیانت چجابیدر **فصل اول** کوزنده انسانیانک دینینه و بیگانه **آ** کوزنده انسانیانکه دینینه و بیگانه کورسه باجه اول تقصیر دینینه صا در اوله **آ** کوزنی اصحاب ایچون سورده چکسه دینینه برزاقده ارتور حق تعالی بیدر **آ** ایچون کوزینه سورده چکر کورسه بر اوله فعل اوله مشهور اوله جمله از باب تعمیر و تکرار کوزنیان کوزنی سورده کیشیدن در لیس این سیرتین آید **آ** برکتی دوشنده مگذر کوره سنده کوزنیان صال دین و دینانی زیاده اوله و یاخون کوزنی سورده **آ**

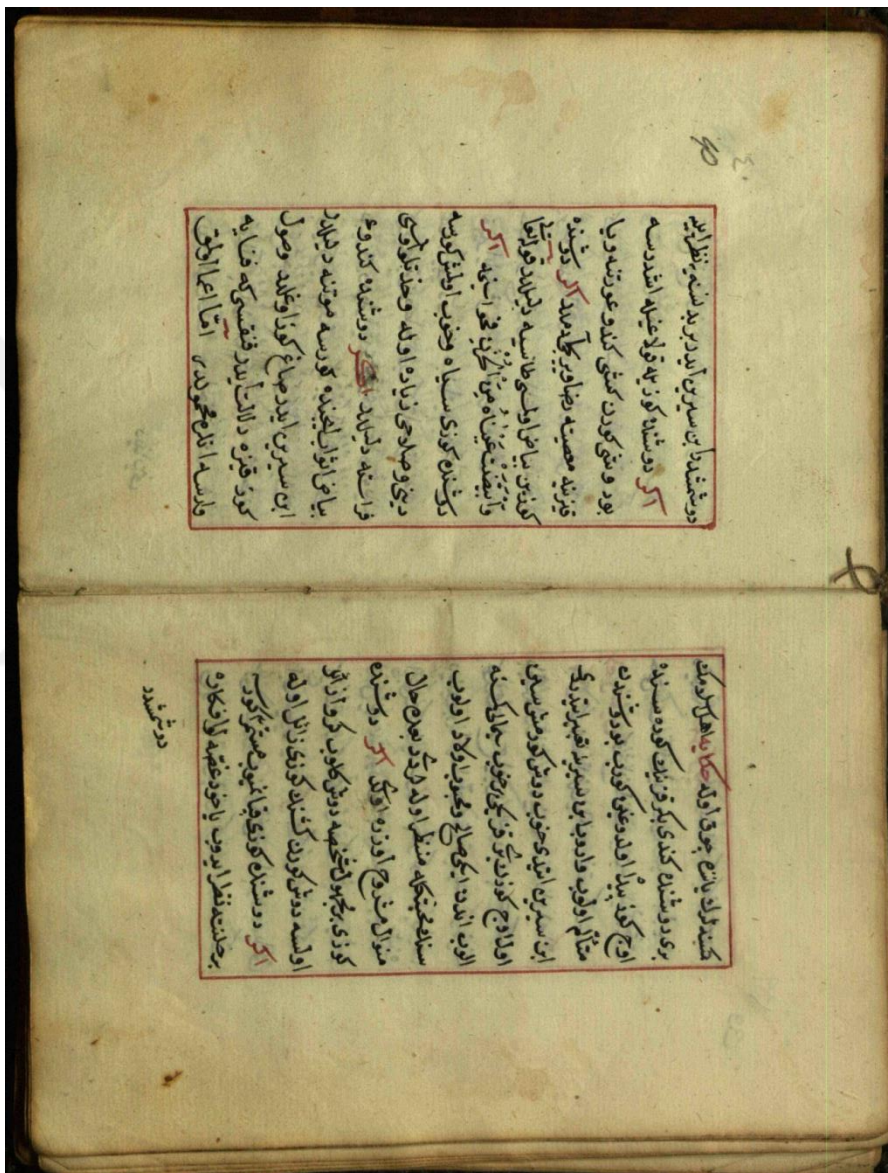
ممنون اولدی اوله کل عمر در وقت علی ذلک انسانانک و ماغی عقاب و کبریا ماله دیلار هرنگه و صا احوالنده دوشنده کورسه عقابنه و مخصوص اوله مانده و دیلار **فصل اول** انسانانچه ایچنا بیدر **آ** بیله کورسه بر اوله حاصل اوله **آ** اوله ایسه مضمون و زیاده سورده دیلار **آ** زیاده صا ایچون کورسه چاهی زانی اوله **آ** کوزنیان صا باطنی لایسی ایچون و دیلار انسانانک ایکی تاشی زیاده مقبول اوله عا کانه بر تقصیر اولسه او صا عینه صا ایچون **آ** زیاده کوزنی اولش کورسه او صا و ایچون زیاده اوله اوله



دو ششده این سیرین آید و بر بد نشسته نظر آید
اگر دو ششده کو ز به قولا ششده اندر سه
 بود و منی خوردن کسفی کند و عورتیه و یا
 قزیزیه مصعبه زها و بر بچه مدد **اگر** کوشیده
 کندین بیان اولسی طایسیه پریدارد قورایلی
 و ایضا کتیناه مینا کتیناه مینا **اگر**
 کوشیده کو ز سیساره و صوب اولسی کوشیده
 دی و صراحی زیاده اولده و خد اولسی
 فراسنه دله اید **اگر** دو ششده کند و
 بیان اولسی لیلینده کورسه عورتیه د بیدارد
 این سیرین آید و صراحی کوزا و کلد و صول
 کوز قیزه د لاسا ایدر قفسی که فسیایه
 فارسه ایدر صولدر **ا** اما اعمال اولسی

کینه اولک یا سیر جوق اولده **اگر** یا اهل کورک
 بری و ششده کند ی کور قزیزلیک کورده سنسده
 اوج کوز بیلا اولد و عین کوروب بود کوشیده
 مثالم اولوب و ادو با سیرین قهر ایدر یک
 این سیرین ایدر صوب و دوش کوروش سیرین
 اولد اوج کوز کور قزیزلیک و صوب به اولک سنسده
 اولوب ایدر ای صراحی و صوب اولد اولد و
 سنسده کوشیده منظر اولد ایدر کوروش حال
 منظر اولد ایدر **اگر** دو ششده
 کوزی بر بچه لاشخه دوش کوروب کوز اولد
 اولسه دوش کوروب کوشید کوزی کوز اولد
اگر دو ششده کوز کوشیده و صوب کوروش
 بر خسته نظر ایدر و یا خود صعبه اولد کوروش

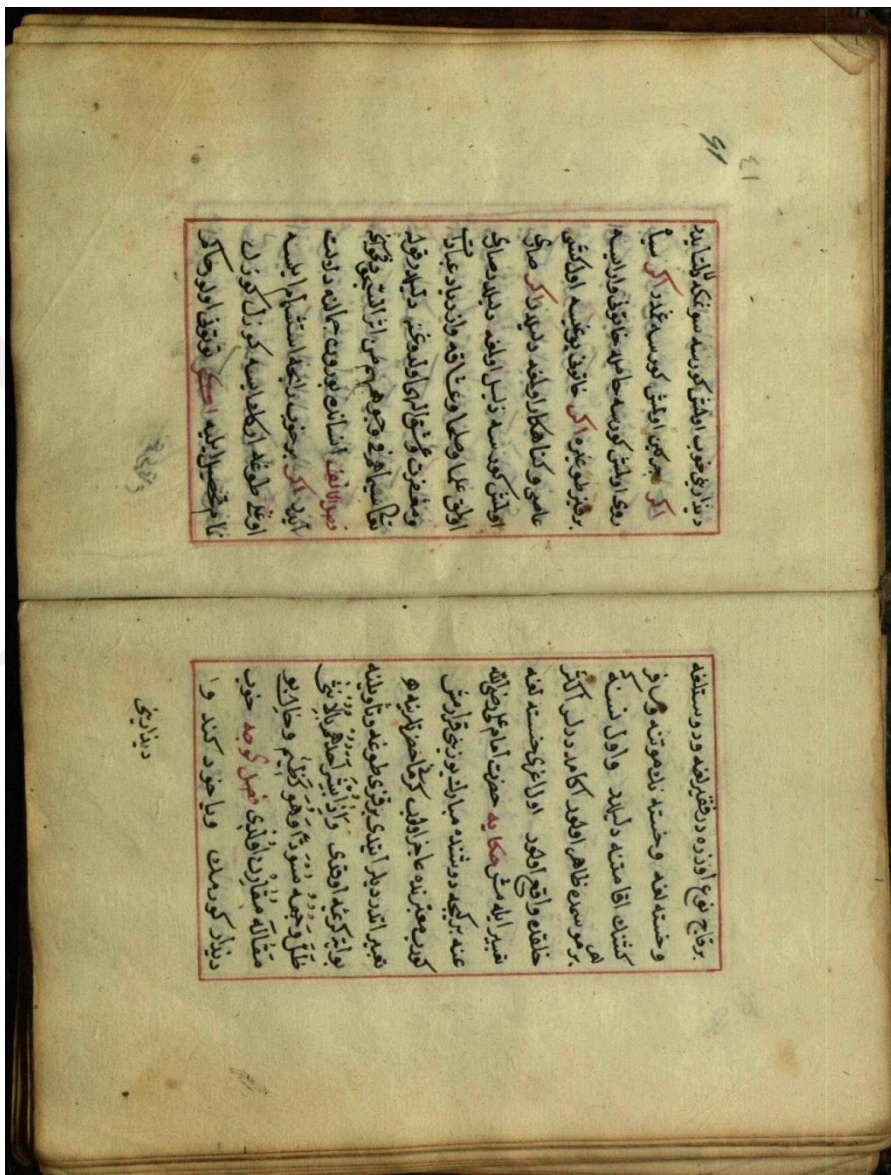
دو ششده



دوشنبه با بن سیرین آید بر بد لبسه نظر آید
اگر دوشنبه کو ز به قولا جنبه اندر سه
 بود و رفتی خوردن کشی کند و عورتیه و یا
 پیرینه مصیبه رضا و بر بچه مند **اگر** دوشنبه
 کو ز بن بی اصل اولی طایفه بردهد هوای
 و اینست بختیانه چون آنکه **اگر** دوشنبه
 دوشنبه کو ز سیاه و صغیر اولی کو ز سه
 دبی و صراحی زبانه اوله و صد تله کو ز
 فراسته و شاد **اگر** دوشنبه کند و
 میان او را بچینه کورسه عورتیه دیدار
 این سیرین آید صراخ کوزا و کند وصول
 کوز قوره دلاستاید و قفسی که فضا به
 وارسه انا معهود **اگر** اما اعراض

کینه لولک یا باغ جوق اوله **اگر** هکله کو ز
 بری دوشنبه کندی بکر قوز باین کورده سینه
 اوج کوز سید اوله و عینی کو ز ب بود دوشنبه
 متان اولوب داد و با بن سیرین هم پیرینه
 این سیرین آید و عورت و دوش کو ز مش سیدی
 اوله اوج کوز بکر قوز بچینه عیوب جهال کینه
 الوت اندن اچ صراخ و محبوب و کاد اولوب
 سینه بچینه که منظر اوله کو ز دوش حال
 منزل مشروح اوله **اگر** دوشنبه
 کوزی بچینه و شخه و دوش کو ز کوزا کو ز
 اولسه دوش کو ز کینه کوزی زنی اوله
اگر دوشنبه کو ز کینه کوزی بچینه عیوب کو ز
 بر خسته نظر آید و با خود عینه لولک کو ز

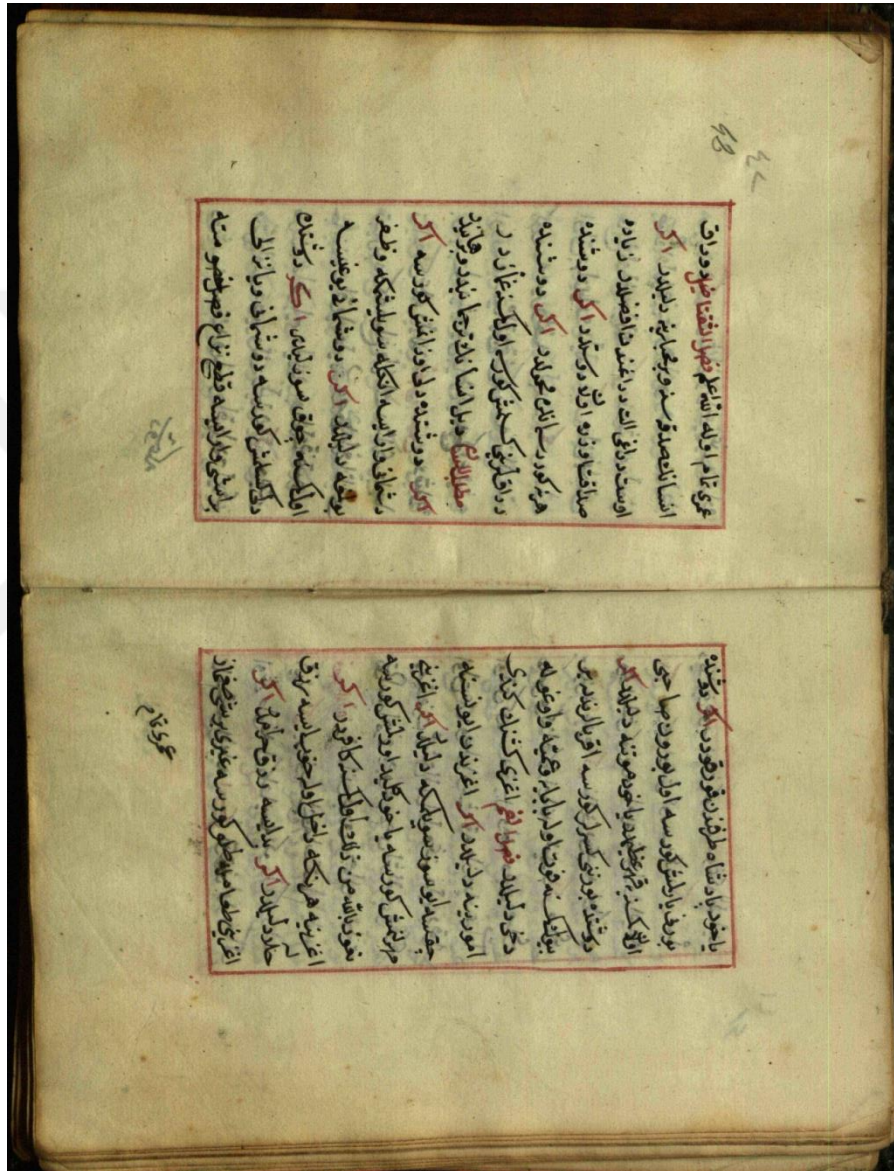
دوشنبه



دین داری خوب اولش کورسه سوزنی که لایق آید
اگر هم کون اولش کورسه بخورد **که** سیاه
 روی اولش کورسه حامه خاتون و لایق
 برهیز لم بیره **که** خاتون و یغیسه اولش
 عاصی و کنا هکارا یغیسه دلمه را **که** صاب
 اولش کورسه دیش اولش دلمه رسای
 اولش علی و علی و شاقه و از دوا عیال
 و مغزوت و شق لم ای اولش دلمه و قول
 تکلیبیا هرزه و جسم هم سنا از اولش می خیزد
ضمیمه اول انسانه نوری حمانه و نوری
 آید **که** بر خوب با یغیسه استقامت ایلیسه
 اولش طوطی از کله ایسه کوزل کوزل
 نام تحصیل ایلیه **اگر** اولش اولش **که**

برواج نوع افزوده در دفتر زنده و دست یافته
 و خسته لانه و خسته لانه موند و س فر
 کشتن اقا منته دلمه و اول نسبه
 بر مومنه ظاهر افلور اکامه و دل اکثر
 خفته واقع افلور اولش خسته لانه
 شیر ایله مش **که** حضرت امام علی علیه
 عنه بر یکجه و دوشده مبارک بوزنی قرقرش
 کوز به عزیزه عام اولش کوز حاضر بوزنه
 غیره اداد دلمه ایله بوزنی طوطی و نایلیه
 بوزنی کریمه افعی **که** از این **که** بوزنی
 علی و ججه منزه و کوز کوزیم و صاب
 مشاله سفارز اولش **که** خوب
 دینار کوز منک و ماحوز کند و

دین داری

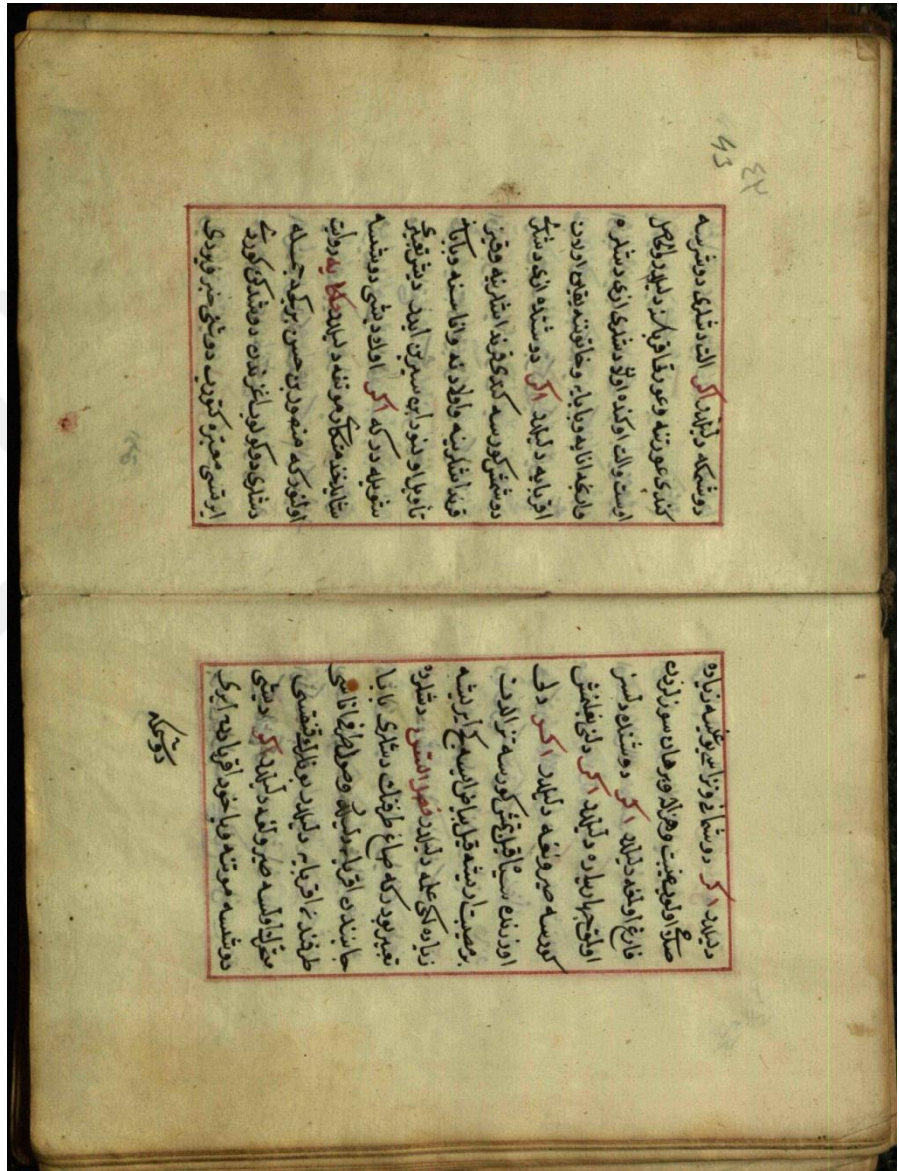


عیون عام اوله انالله علم نفعنا منو ووف
 انسا انصدمه سوسه ورجعنا بینه دیلدر **اگر**
 اوسته دانی الت و داندن تا افضلان زیاده
 صلتنا و ذره اوله و کتدر **اگر** و دوشنده
 هر کور رسالته محمد در **اگر** و دوشنده
 و داندن کسین کورک اولک نغزل در
مطالع و داندن اولک نغزل اولک نغزل
اگر و دوشنده و داندن کورسه **اگر**
 رضای تان ایسه انکله سولیه شکه و دفر
 بوجهه داندن **اگر** و دوشنده بویغیسه
 اولک نغزل سوز تان **اگر** و دوشنده
 دیکسین کورسه و دوشنده و داندن
 براسی و کوریه قطع نغزل فهم نغزل سنه

نغزل

یا خود باد شاه طرفه نغزل و داندن **اگر** و دوشنده
 بورد یا داندن کورسه اول بوردون صاحبی
 اولک نغزل بوردن یا خود نغزل دیلدر **اگر**
 دوشنده بوردن کورسه اول بوردن بورد
 بویک نغزل بوردن یا داندن کورسه اول بوردن
 دخی دیلدر **نغزل** بوردن کورسه اول بوردن
 امو زینه دیلدر **اگر** بوردن او نغزل
 جقه سله بوردن سولیه شکه داندن **اگر** بوردن
 هر نغزل کورسه یا خود بوردن اول بوردن کورسه
 نغزل بوردن ذلت اولک نغزل **اگر**
 اغزیبه هر یکله نغزل اول بوردن بورد
 حاد دیلدر **اگر** بوردن اول بوردن **اگر**
 اغزیبه بوردن کورسه بوردن بوردن

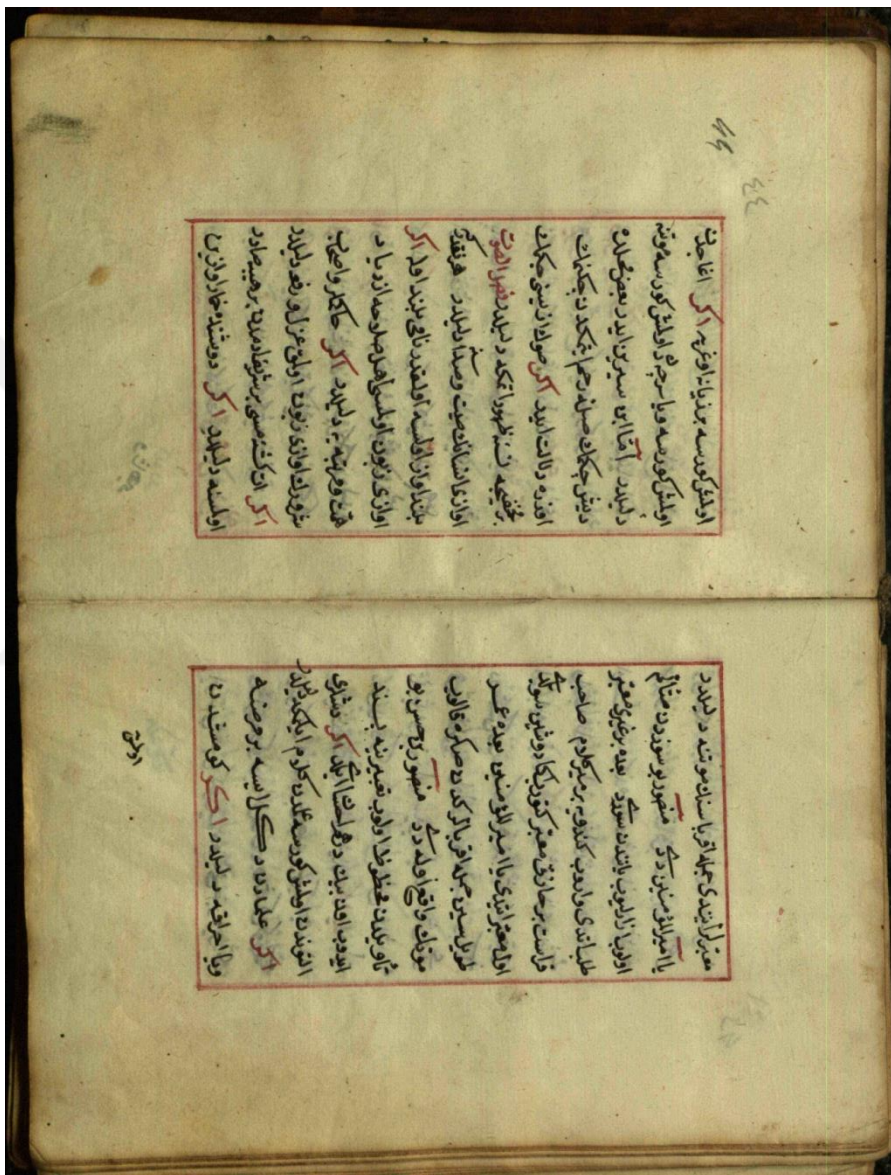
نغزل



در شکله و پهلوان **ک** الت و شکر و در شکر
 کز بر سوخته و سوختن و با بر و پهلوان و شکر
 است و الت او کزده اوله و شکر از کز و شکر
 و از کزده انا به و با با به و خاق و شکر اوله
 از با به و پهلوان **ک** در شکر و شکر
 در شکر و شکر کز و شکر و شکر و شکر
 قز و شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 تا به با او و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر **ک** اوله و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 اوله و شکر و شکر و شکر و شکر
 و شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 ابر و شکر و شکر و شکر و شکر

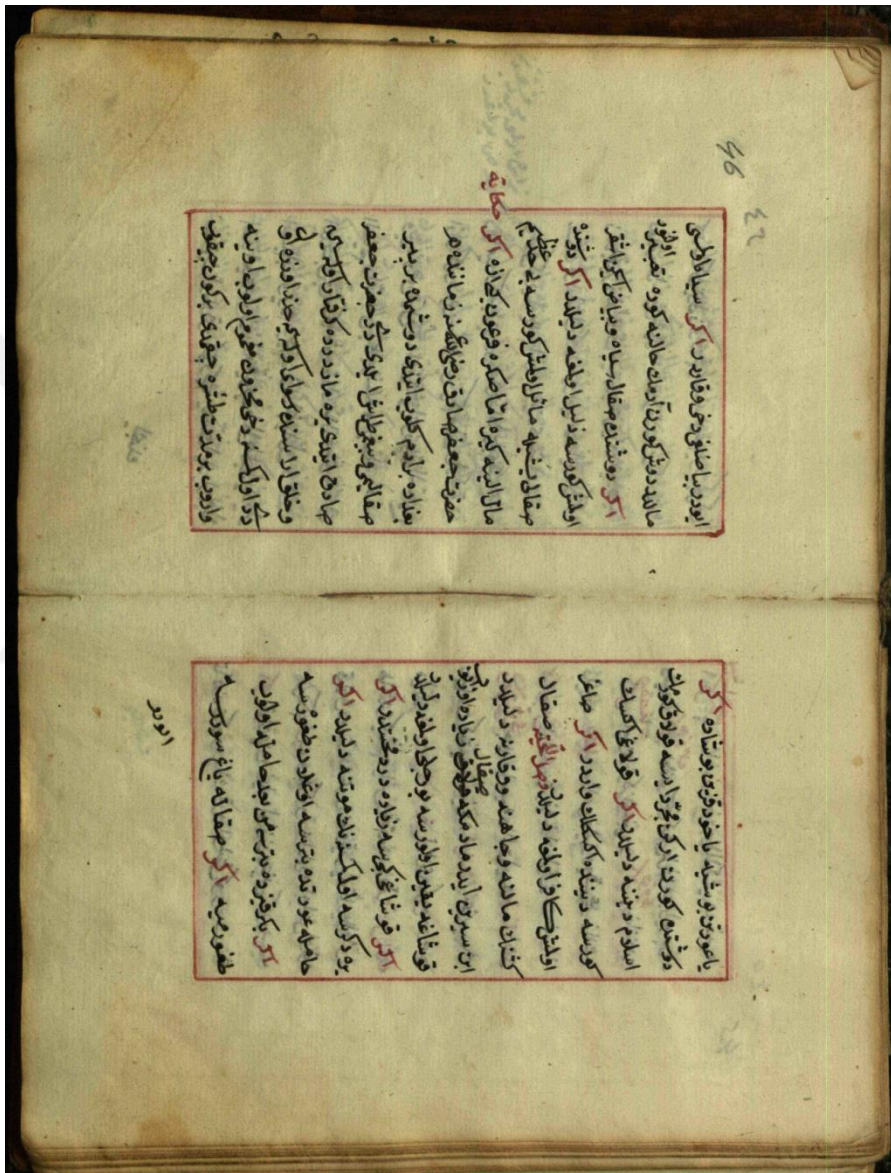
در پهلوان **ک** و شکر و شکر و شکر
 صکر اوله و شکر و شکر و شکر
 فارغ اوله و پهلوان **ک** و شکر و شکر
 اوله و شکر و پهلوان **ک** و شکر و شکر
 کز و شکر و شکر و پهلوان **ک** و شکر
 اوله و شکر و شکر و شکر و شکر
 بر شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 زیاد و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر
 شکر و شکر و شکر و شکر و شکر

کوشک



او پیش که در سینه بر زبان او نغمه **اگر** افغانیست
 اولش که در سینه و یا سرش که اولش که در سینه و تپه
 دیدار آفتاب سیر بر آید در سینه جلوه
 و پیش چکان صله رحما بکشد و چکان است
 افزه و لالت آید **اگر** صولک از نیستی چکان
 بچشمه است ظهور از تخته و دیدار **بهر اولش**
 او از آفتاب است صیت و سنا دیدار و هفت
 مینا او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 وقت و هر چه **اگر** دیدار **اگر** حکم را صاحب
 مینا در آواز زبونه اولش بر اول و زعه دیدار
اگر آنکس صوم بر نغمه مینا اول **اگر** بر همه صواد
 اولش و دیدار **اگر** دوشتی به خارا اول **اگر**

صوم بر آید که آواز باستان صومته و دیدار
 یا **اگر** اولش **اگر** صوم بر آید که آواز باستان
 او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 طلبا نای ماروب کدوب بر بر کلام صاحب
 فرست بر صافی صوم بر کدوب کدوب و شوم **اگر**
 اولش صوم بر آید که آواز باستان صومته و دیدار
 او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 موقت واقع اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
 او از آفتاب است اولش در نغمه مینا اول **اگر**
اگر علم در و کلام **اگر** بر همه صواد
 و یا آخرت **اگر** دیدار **اگر** کی صومته **اگر**

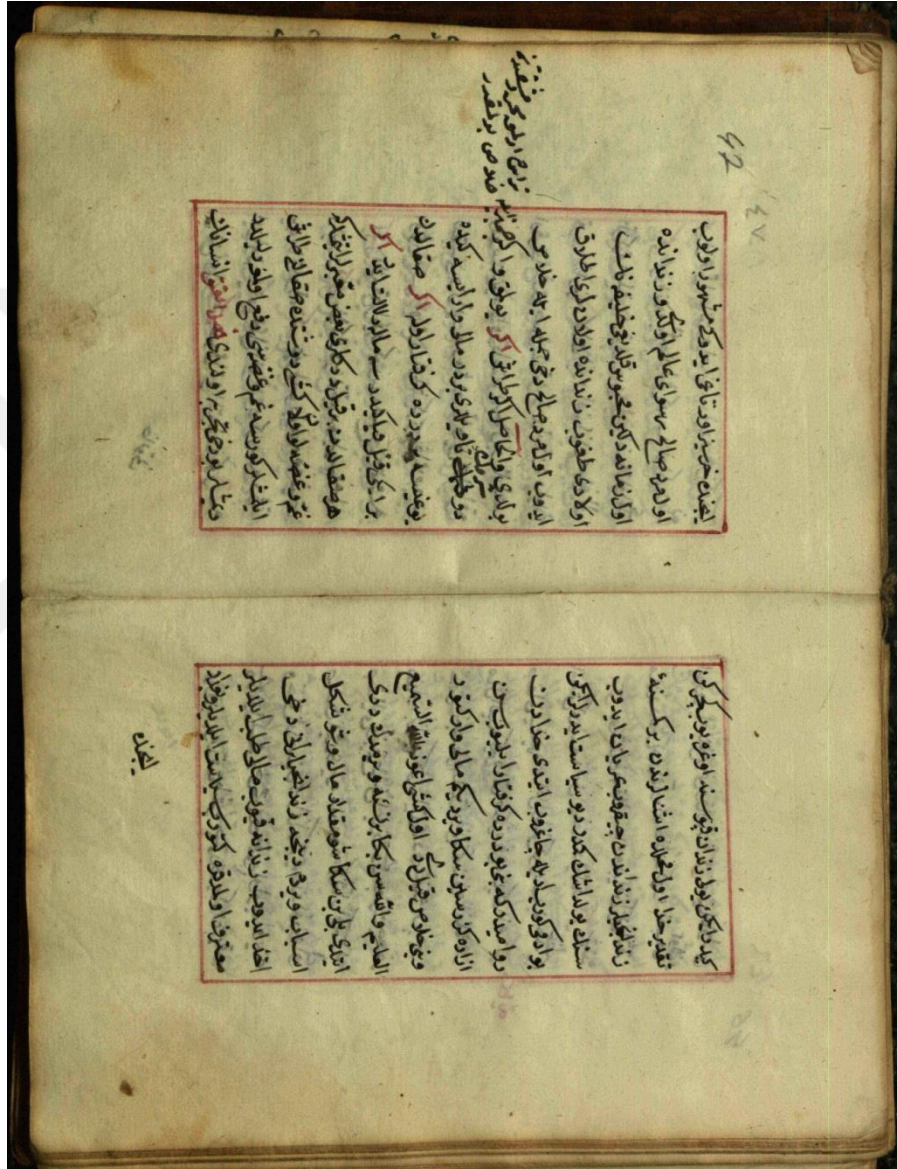


46
47

ایوردن بسیار و قافله در آن بسیار است
 مالدار و در شهر کورن آرمات ساخته کوره تعمیر نمود
آ و در شیشه صقال بسیار و بسیار است
 اویش کورن سه ذلیل اولغه و دیلند **آ** و شیشه
 صقال کورن شیشه مائل اولمش کورن سه به عظیم
 مال البینه کورن اما صکره و فوون کورن **آ** حکایت
 صفت جعفر هم سادف رضا نگار زمانه هر
 بنفاده بلایم کورن البینه و شیشه بر بستر
 صقال هم و بیو طیش ا بودی که جهت جعفر
 صادق آیددی بره مازد دوه کورن آیددی
 و شلق ال سنه کورن کورن صفا فنده ای
 دیا او کورن بخیر کورن اولوب او رینه
 و ادوب بر مدت شیشه جوقدی بر کورن جوقدی

یا صورتی و شیشه یا خود قورن بو شاده **آ**
 دکشتن کورن آری کورن آرسه قورن کورن
 اسلام و شیشه و دیلند **آ** قولا علی کورن
 کورن سه و شیشه که شکاک و ادو **آ** صاع
 اولمش کورن اولغه و دیلند **آ** صقال
 کورن مالدار و جاده و قاریز و دیلند
 این سبیری این مرد مکنده **آ** کورن
 قوشا غده عقیق اولور سه بو جلا اولغه و دیلند
آ قورن کورن کورن سه کورن **آ**
 یوه کورن سه اولمکنده کورن سه و دیلند **آ**
 حاصله عور تده به شیشه اولغه کورن سه
آ کورن کورن سه کورن سه کورن سه اولوب
 طغوز سه به **آ** کورن سه کورن سه

اولور

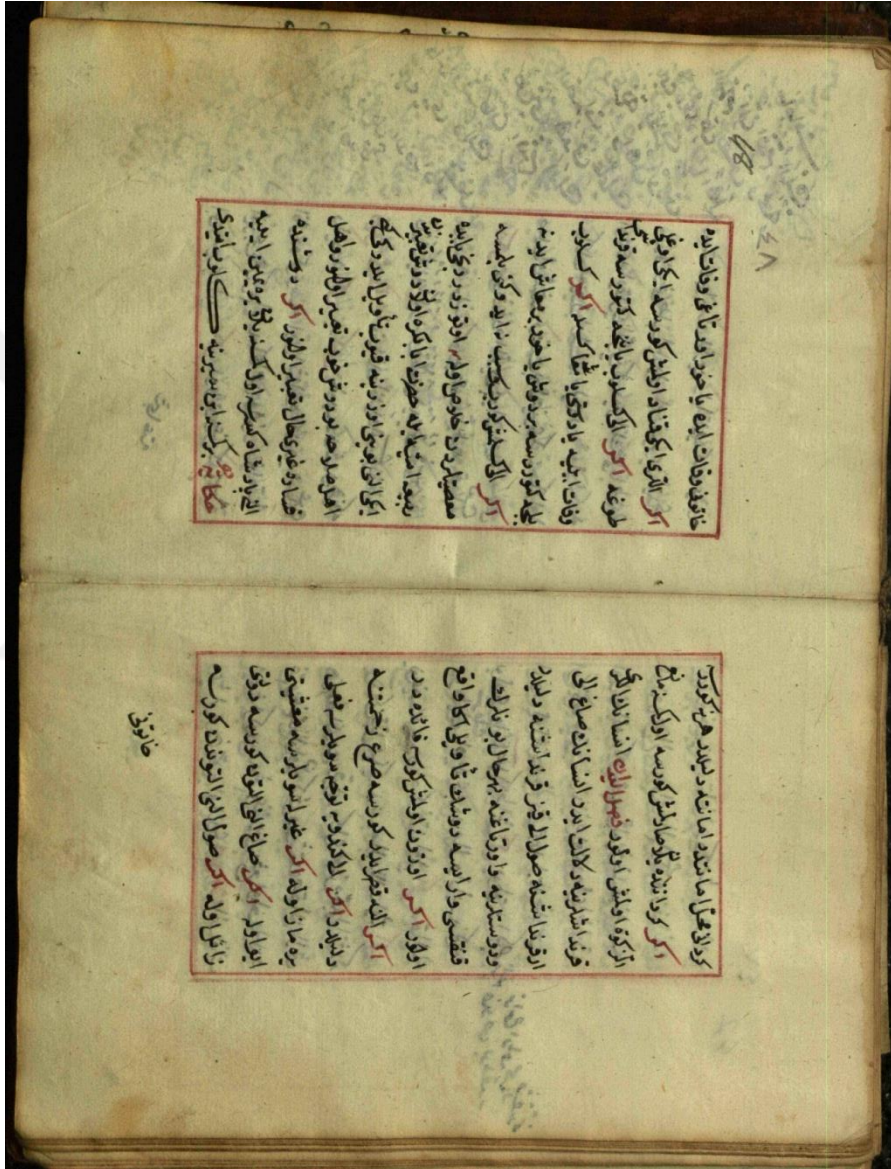


اینجا خبر می آید تا آخری ای که مشهور است اولاد
 اولاد بر صالح رسول عالم اولاد و زندانده
 اولاد زاننده و گوییم جوهری اولاد و زندانده
 اولاد که طغویب زندانده اولاد لیلی طلاق
 اولاد اولاد بر صالح و بی جمله ای که خدا رحمت
 ببلای او ایضا که اولادش **کر** بولین و اگر بپایم
 در کجایی تا او بلای برود عمل و از اسیه کیده
 بعینست بعد از زده گرفتار اولاد **کر** صالح اولاد
 برای یک قول می کند در سه ماله لالت ای **کر**
 هر صفا ابدیست بقرین و کوی بعضی معجز الی این **کر**
 غیر و غنیه اولاد که در زنده است و حقایق طاری
 ایضا که در سنه غیر و غنیه بی بیع اولاد و می آید
 و بشا بر و در حقیقت او اندکی **کر** **المنزله** انسانانک

زنده است
 بر نفس

کید را که اولاد زندان چو سینه او بر او بپایم کن
 تقدیر خلد اولاد خلد است از زندان بر کسینه
 زندان بجز زندانند چه قوتی غیر با آن اولاد
 سنان بر اولاد است که در دو سینه است بر او **کر**
 بو او که در دو سینه چنانچه است ایتهی خداوند
 روا میدار که بخوبی درده گرفتار اولاد بپایم کن
 از راه که در سینه سکا زود یک ماله و او که تو در
 و بیچاره مس بقرین **کر** اولادش اعوذ بالله الاستمع
 الطامع والله سس یکا بر زنده و بر موی در یک
 این یکی علی بن سکا شوه معذله حال و سنی شکل
 اسباب و برده و بیخنده زندان بپایم کن و سخی
 اعتقاد اولاد زندان قوتی عالی طلب می آید
 معترف اولاد که **کر** **بایست** اولاد بر او **کر**

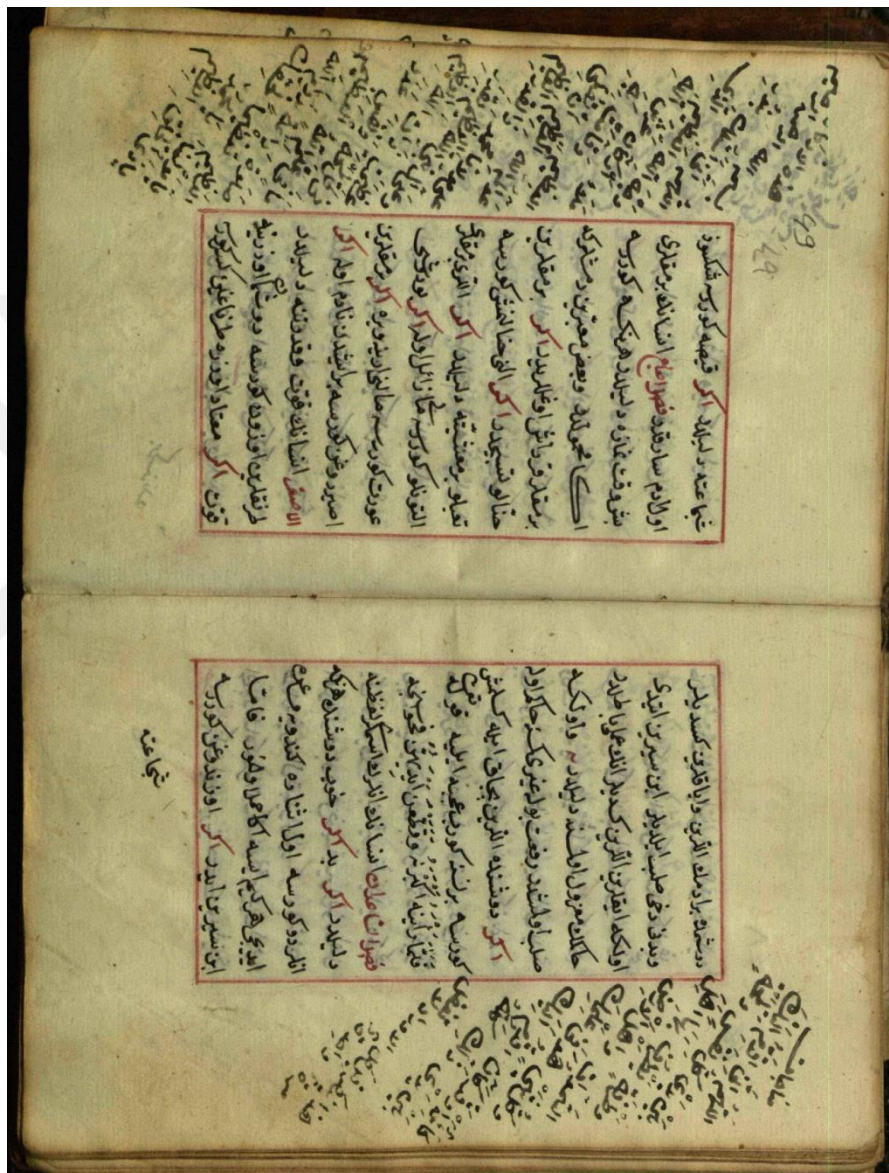
ببین



خانقاه وقت ایله یا خور اولدو تاغ وقت ایله
اگر اثری بکشتاد اولمش کورسه ایکی اوغلی
 طوعه **اگر** اگسلبور یا نجه کتورسه قوتله
 وفات آیم یا دکنیا شفا کسد **اگر** کسلب
 یله کورسه بر دوقن یا خود برعاش ایتم
اگر اگسلب کور بکسب نالید وکی بلمسه
 مصیبت رده خاوص اولد اوقه زرد وکی ایله
 بدیع اشیا به حضرت با اکره اولد و شوق بیز
 ایکی اینی بوجی اوز ربه قوربه و بیلید و کیم
 اهره اوجه بود و شوق قوربه قیصر اللمو ره اهل
 قضاوه غیر حال قیصر اولور **اگر** و شنده
 الله با شفا کسب اولد کسب یکنی بوقه ایله
حکایه بکسب ایله بوقه **اگر** اولد ایله

کور ای عمل اما نند اما نته دینده هر کور
اگر کور ننده بکسب کورسه اولد کسب مانع
 قرین شایرینه و کلات ایورد انسا نده صانع الی
 اوقه نده صملا قریند آستنه دینده
 و در دستارینه و اوقه نده بر حال بو نزلت
 قنقسی و ارایسه و دوشاق تا و بلی اکر اوقع
 اولور **اگر** اوزون اولمش کورک خانه و در
اگر الله قور ایله کورسه صبح زحمت نه
 دینده **اگر** الا کورس اوقه بود بر س فعلی
 بیه ما زا اوله **اگر** غیر لاسو دایره معشوق
 اولور **اگر** صانع انی اوقه کورسه دوق
 نال اوله **اگر** صمول انی اوقه کورسه

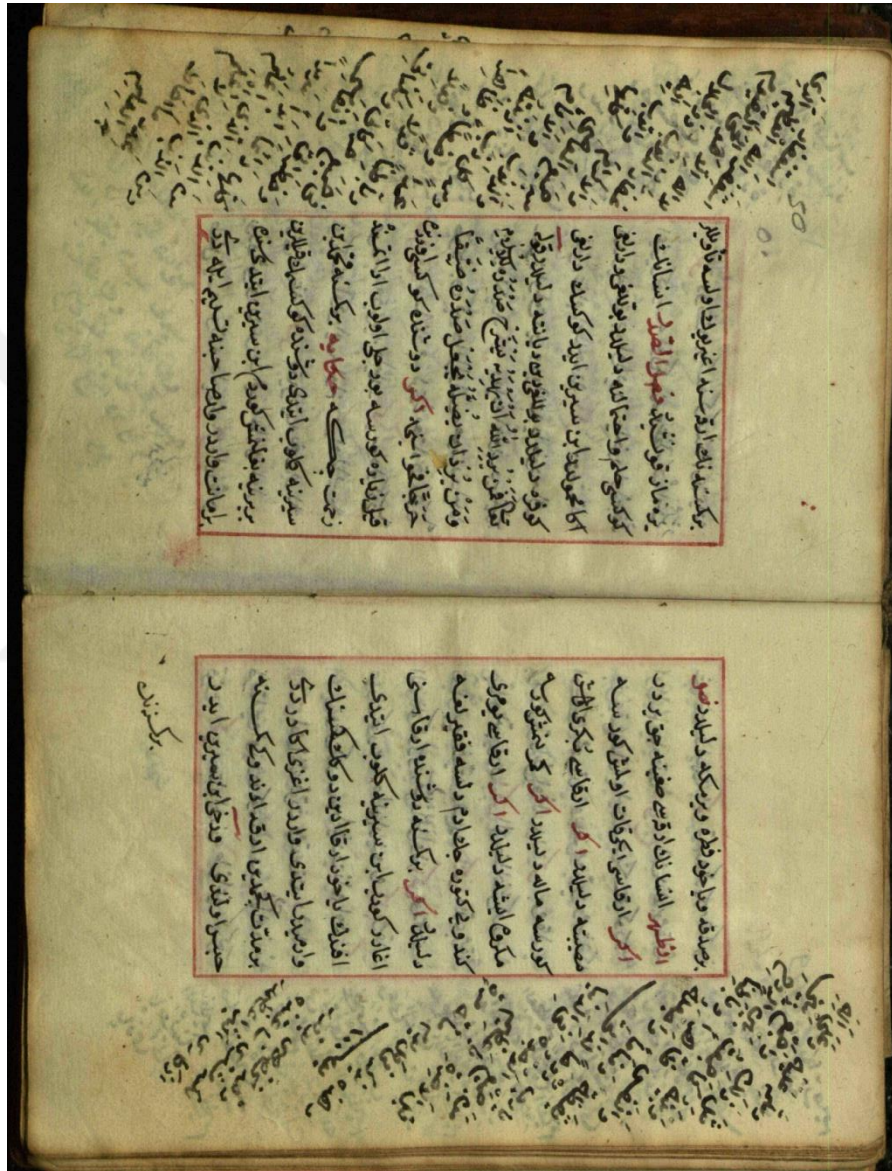
خانقاه

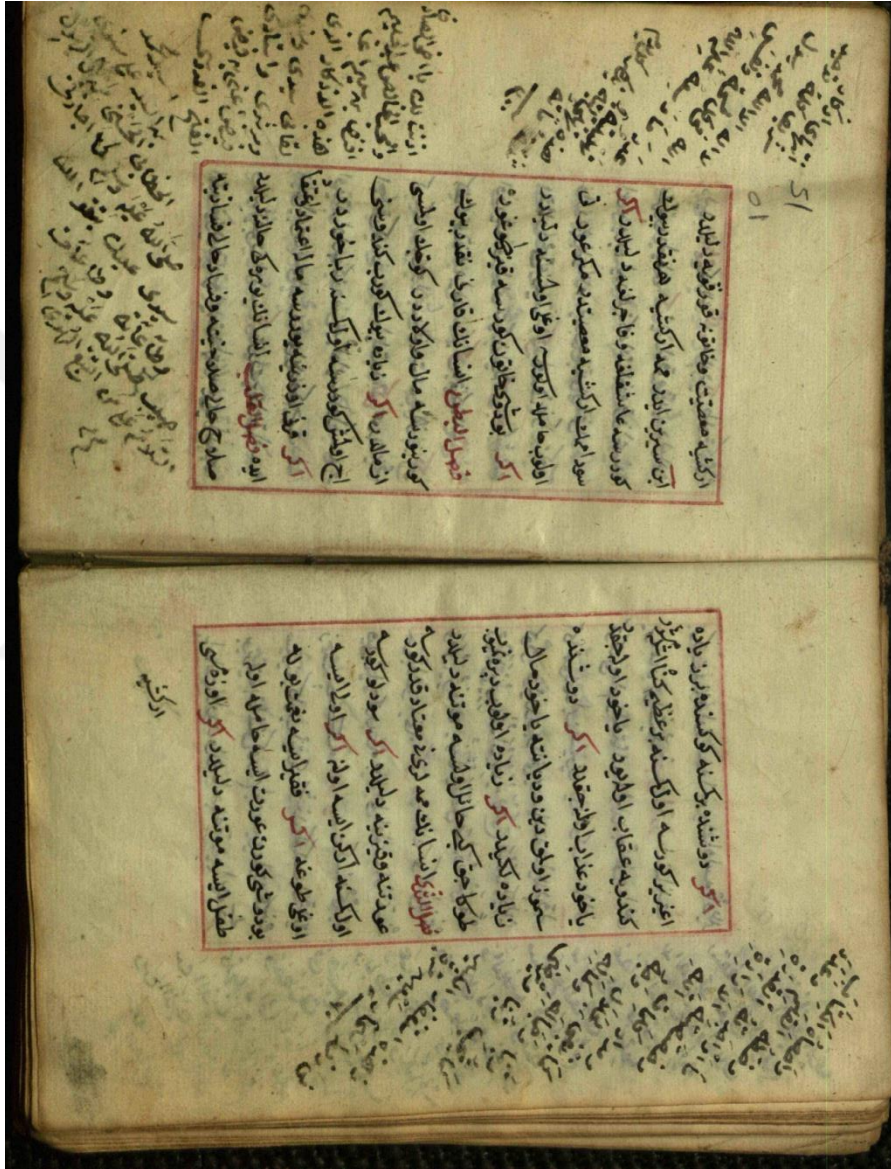


شهابه در لیلاد **اگر** قیصه گوید شکست
 اولاد هم ساقی قدیم **صورت** **اگر** انسانا افکار بر مغز
 بشوید غمناک و لیلاد هر کس که کوریه
اگر محو لیلاد و بعضی معجزین در مشرق
 بر مغز قرین باش او غلبه **اگر** بر مغز
 حنا و نسبی در **اگر** او خاندان کوریه
 تجار بر مشیت و لیلاد **اگر** الی بفر
 انی نانو کوریه **اگر** اولاد **اگر** کوریه
 عورت کوریه صالحان نبی **اگر** کوریه
 اصبر و سخن کوریه بر لیلاد **اگر** اولاد
اگر انسانا نکه قوت و قد قوت و لیلاد
 لرنگارین آن وقت کوریه و در حنا اولاد
 قوت **اگر** معناد او در و طایفه کوریه

دوشته براد ملک الیزید و ایا قوت کسند بلس
 و بدق دخی صلیب لیلاد **اگر** سیرین الیزید
 اولکه ابقیرین الیزید **اگر** الیزید اولاد
 حکام موزول اولسته **اگر** اولاد
 صلیب اولدند رفعت **اگر** الیزید **اگر** اولاد
اگر دوشته الیزید بیاق ایله کسند
 کوریه **اگر** کوریه **اگر** کوریه
 قتل کوریه **اگر** کوریه **اگر** کوریه
اگر کوریه **اگر** کوریه **اگر** کوریه
 لیلاد **اگر** کوریه **اگر** کوریه
 الیزید کوریه اولدنده **اگر** کوریه
 ایلی هر کس **اگر** ایسه **اگر** ایسه
 این سیرین **اگر** اولدند **اگر** کوریه

تجارت





ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها
 ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها

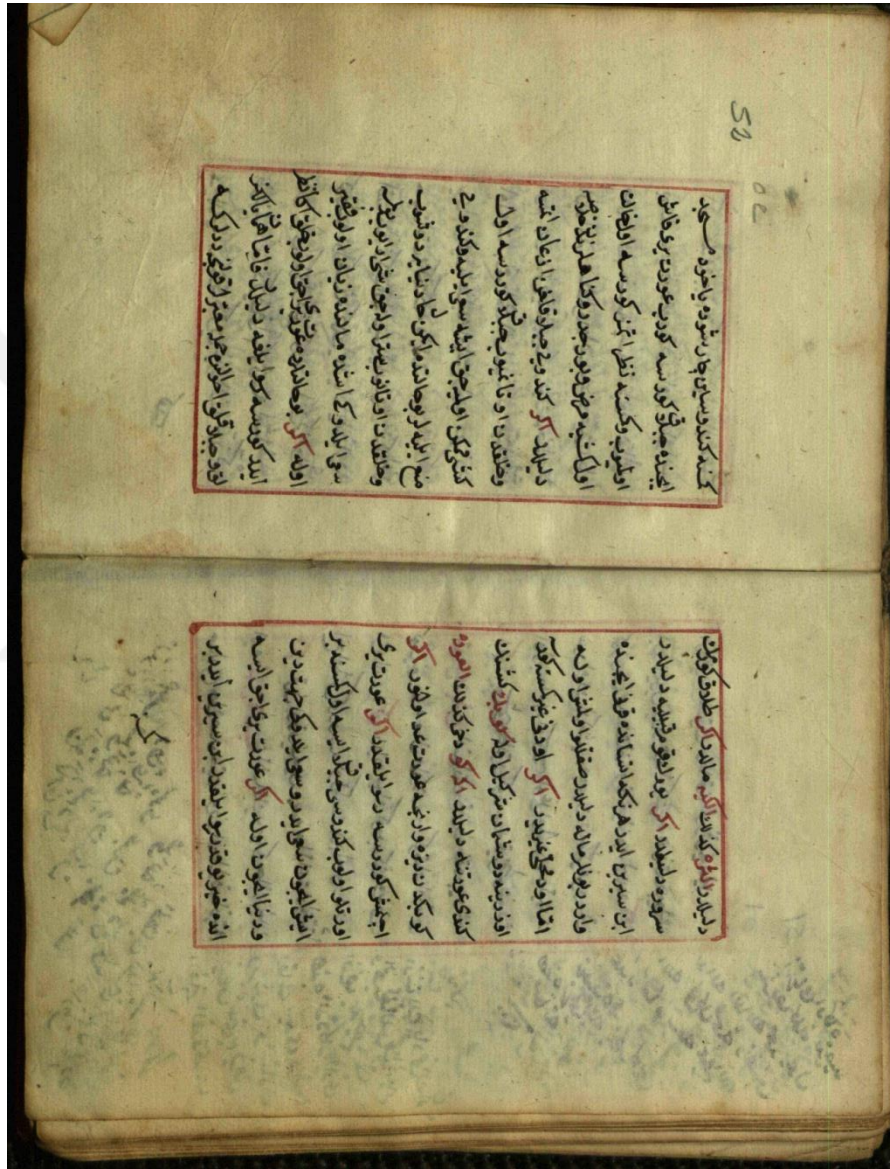
اگر کسی معتقد است و طاعتش قوی تر بود باید در
 این سبب از این همه اگر کسی معتقد بود باید در
 کردن سه شنبه را شنبه و تا آخر این که
 بعد از آن اگر کسی معتقد بود هرگز در
 اولی ماه اولی او شنبه و دیگر در
 اگر بویست و طاعتش قوی تر بود باید در
شهر ابراهیم انسانان قاری تقدیر بود
 گویند و سه سال مالدار کردن گویند انسانی
 از مالداران که **نیاوه** بویست کردن و شنبه
 از این جهت که در این سال اعتقاد است
اگر قوی او در شنبه بود سه سال اعتقاد است
 او به **نیاوه** بویست انسانان قاری تقدیر بود
 صدراع عالی صاحب شنبه و نیاوه و صاحبان نیاوه

ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها
 ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها

اگر دو شنبه یکشنبه و یکشنبه برین یازده
 اغیز بر کورسه او یکشنبه بر نظیر کورسه
 کند و به عقاب اولی بود یا خود او اجتناب
 یا خود عذاب اولی بود **اگر** دو شنبه
 سه روز اولی و دو شنبه یا خود مال
 نیاوه **اگر** یکید **اگر** نیاوه اولی بود بر نیاوه
 طوکار حق که صاحب اولی سه روز نیاوه
نیاوه **اگر** انسانان قاری تقدیر بود
 عهد نیاوه و نیاوه و **اگر** **اگر** **اگر**
 او یکشنبه **اگر** نیاوه اولی **اگر** **اگر**
 او نیاوه **اگر** **اگر** **اگر**
 بود و کسی که در نیاوه نیاوه **اگر** **اگر**
 طفل نیاوه نیاوه **اگر** **اگر** **اگر**

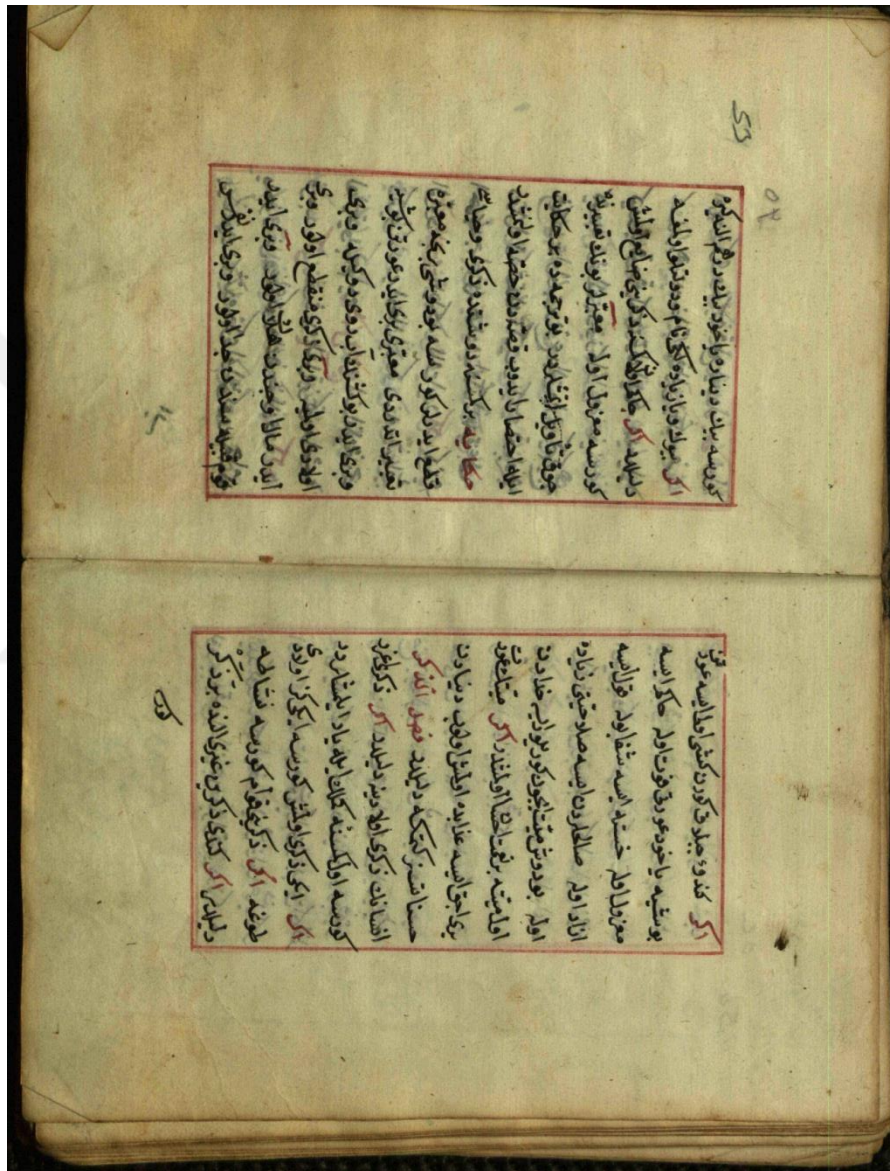
ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها
 ازین جهت که با اینها
 و چون که با اینها

51
 51



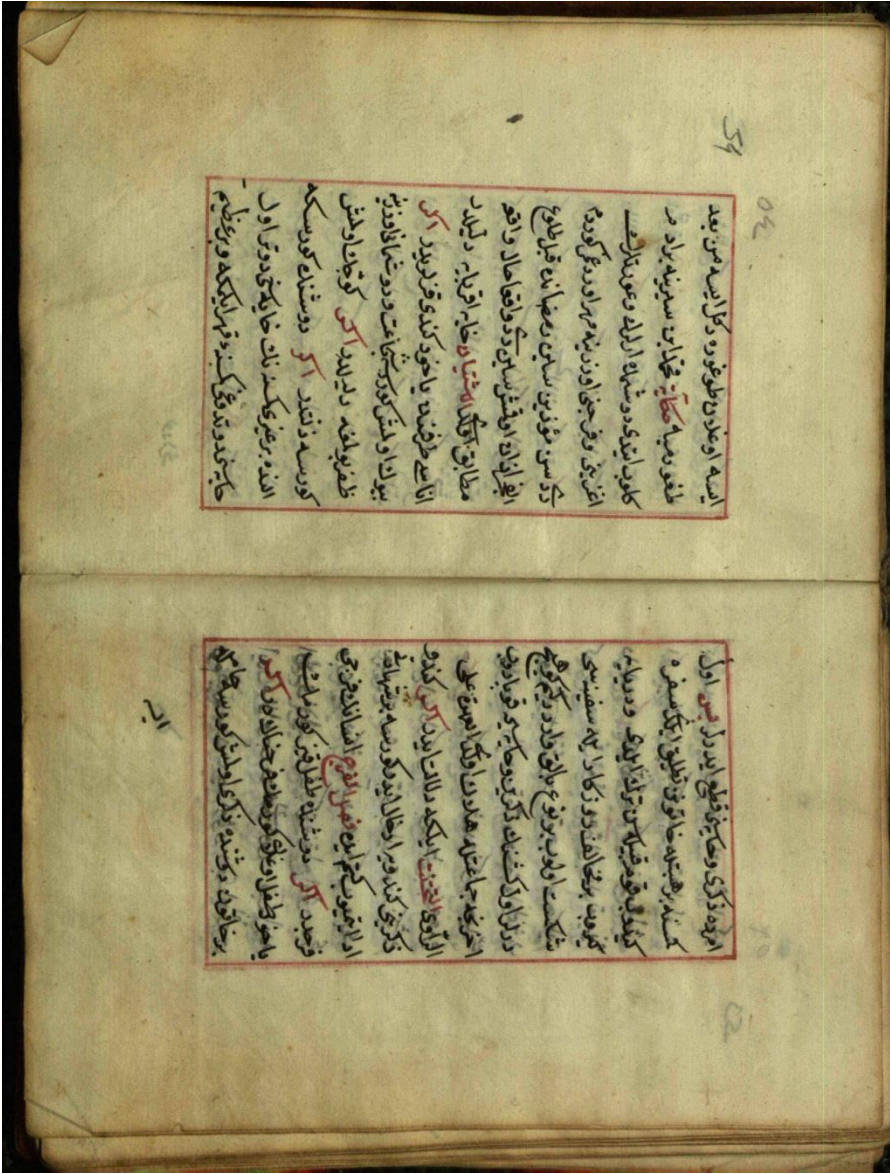
کتبه کند و سینه چنان شود یا جزوه مسجود
 اینجا چه چیز کور سه کور عود بره فاطمه
 اول طرب و کسینه نظر کنز کور سه اول طبات
 اول کتبه مرثیه و بوی و جود و کتاها نزل خاتم
 دلهارد **که** کند و به طرب و طرب از عاتق کتبه
 و طبات او تا نبوی چنگ کور سه اول
 کتبه کنز اول طرب ایله سینه ایله و کتبه و ج
 مع ایله و طرب ایله سینه ایله و طرب
 و طبات او تا نبوی چنگ سینه ایله و طرب
 سینه ایله و کتبه سینه ایله او طرب
 اوله **که** بوحانه از سینه ایله و طرب
 ایله کور سه کتبه ایله و طرب ایله
 او جود کتبه ایله و طرب ایله و کتبه

دلهارد **که** کتبه ایله **که** طرب کتبه
 سروره دلهارد **که** بوی و طرب و طرب
 این سینه ایله هر کتبه سینه ایله
 وارو دلهارد سینه ایله و طرب ایله
 اجتهاد و طرب ایله **که** او دلهارد کتبه
 او دلهارد و طرب ایله سینه ایله کتبه
 کتبه ایله سینه ایله **که** او دلهارد
 کتبه ایله سینه ایله **که** او دلهارد
 اجتهاد کور سه سینه ایله **که** عودت بر
 او دلهارد اول طرب کتبه سینه ایله
 ایله ایله سینه ایله سینه ایله
 و دریا ایله اوله **که** عودت بر کتبه
 ایله سینه ایله سینه ایله سینه ایله



53
 کویسه بیک و بنا در کار خود اینک در هم اندکوه
 اگر بیرونه و باز باده نگه نام و در نه زنی اولیسه
 دلاید اگر چکارا انگار کند که بی بی خراج اولیش
 کورسه منزل اولی معتز بر بوندت قیسریله
 چون تا ویک از خندان بخت برجه ده بر حکایت
 ایله اجضا لایندید قشردند خضه اولیش
 حکایت برکسته و در شده زکوی و خط
 قطع ایند لکون سلطه و نوشی برجه صغیر
 بغیر تاق روی معتز بر بجا بد و در تاق
 و بری ایند لکون سلطه لایند روی و در کس
 اولدی اولیله وزیرگی اوکی قطع اولور و بری
 ایند مال او خندان هفتک اولدی و بری ایند
 و بری قیسریله منزهت علی اولور و بری ایند

54
 اگر کند و جلد کوردن کوشی اولیسه معتز
 بو سینه باخورد و رفی هون اولر حکرا ایسه
 معز اولر خسته ایسه شفا اولر قولا ایسه
 انار اولر صلواتن ایسه صلواتی زیاد
 اولر بود و شرفیت پیروی کور بولر خندان
 اولر سینه رفی سالت اولکندر اگر متاع
 بری اجی ایسه عابد اولر اولوب و بناد
 حسنا نر کنگنه دله اولر **نهم** اولدی
 انشان کزگی اولر ویزه دله اولدی **کر** کور
 کورسه اولک سینه حکایت ایله یاد ایشاره
 یکی یکی کزگی اولیش کورسه یکی کز اولدی
 مؤلفه **کر** ذکر بقام کورسه نشانه
 دله **کر** کزگی کزعی لاده بردی **کر**



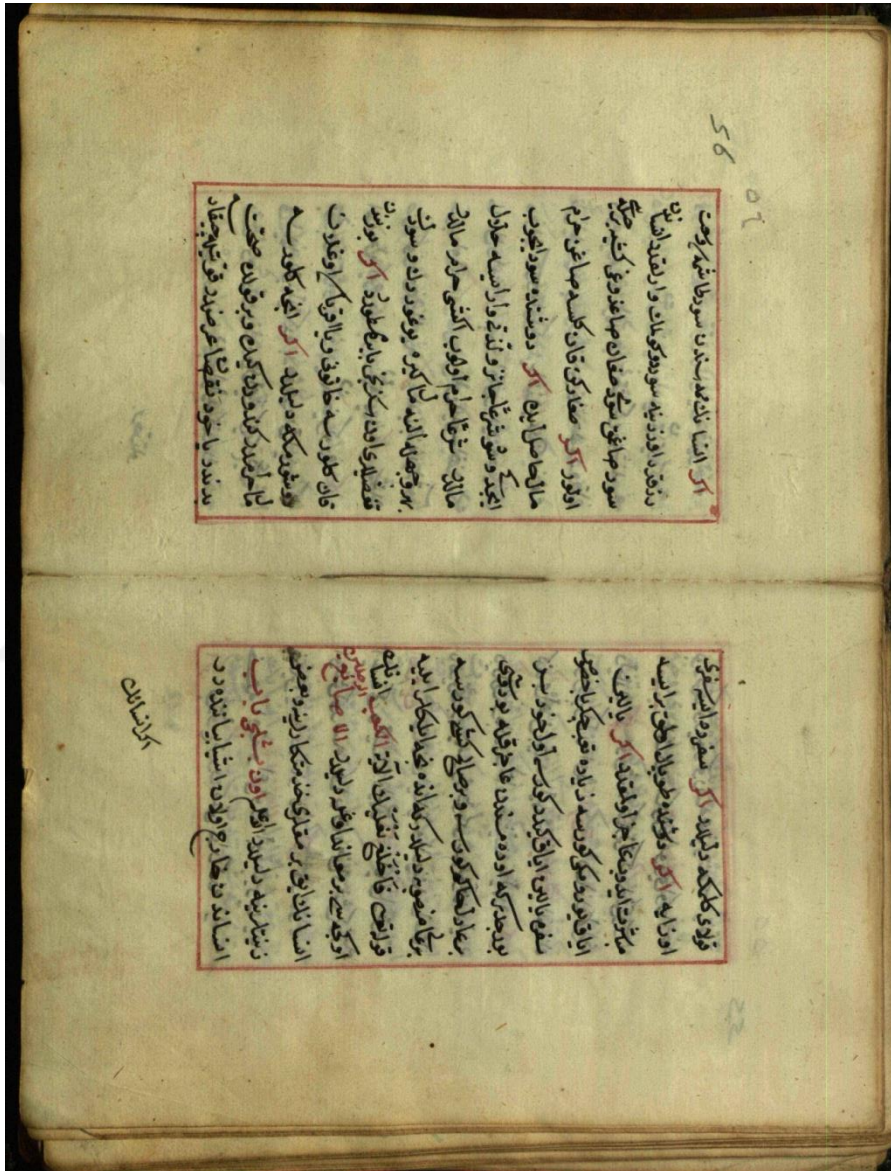
54

04

ایسه او عدلان طوی فورد و گل ایسه من بعد
 لطف و مهیا **کجا** چقارت سپهرینه براد مر
 کلوب ایندی ده شمان اولدی و عدلان ایسه
 افتری و فرجین اوزنینه برادر او هر کی کوردی
 که سن مؤذین ساین و صاحب دیه جور طایع
 ایچر ایلان اوقوش ساین و وفا حال د اولد
 مطابق ایکنک **مشیا** و خاب ازیبار دیلدر
 انایه طرفینه یا خود کند یوز بریدر **کی**
 بینک او کیش کوی کچر شجاعت و دوشماق اوز
 ظفر بو لعنه دیلدر **کی** کوتخان او لطف
 کورسه و لندر **کی** دوشمنه کورسکه
 اندر برغیر یکسند ناک خایگی دور اول
 حکایتی دور می کند قمر ایکنکه و بر غنیم

اره ده زکر و حکایت طایع ایدر **اول**
 کسده رهسینه خاتون تطلق ایکنک سفره
 کیلمه قورمه شیرکین ترک ایلدی و دیوار
 کوروب پختلافی زکالا ایله سفید سنی
 شکست اولوب ترفیع مالق قلده و یکم کویچ
 در اول ارا کشتنک کرک و کجای کور باروب
 ایزر بنده جانمعه هلدن اولک اهدیه علی
 اولدی **تخت** ایکنکه دالت اوند **کی** کندو
 کرکینی کند ویر ایخال اید و کورسه بر پتیا
 اولار تموی کج ایچ **مسلوم** ایکنک انسانان فرجی
 فرجد **کی** دوشمنه طلقن کورن اولمشیا
 یا خور طغلا و عتک کورن طلع ختال اول **کی**
 بر حاتون و خنده یزکرای اولمش کورسده **ای**

۱۲

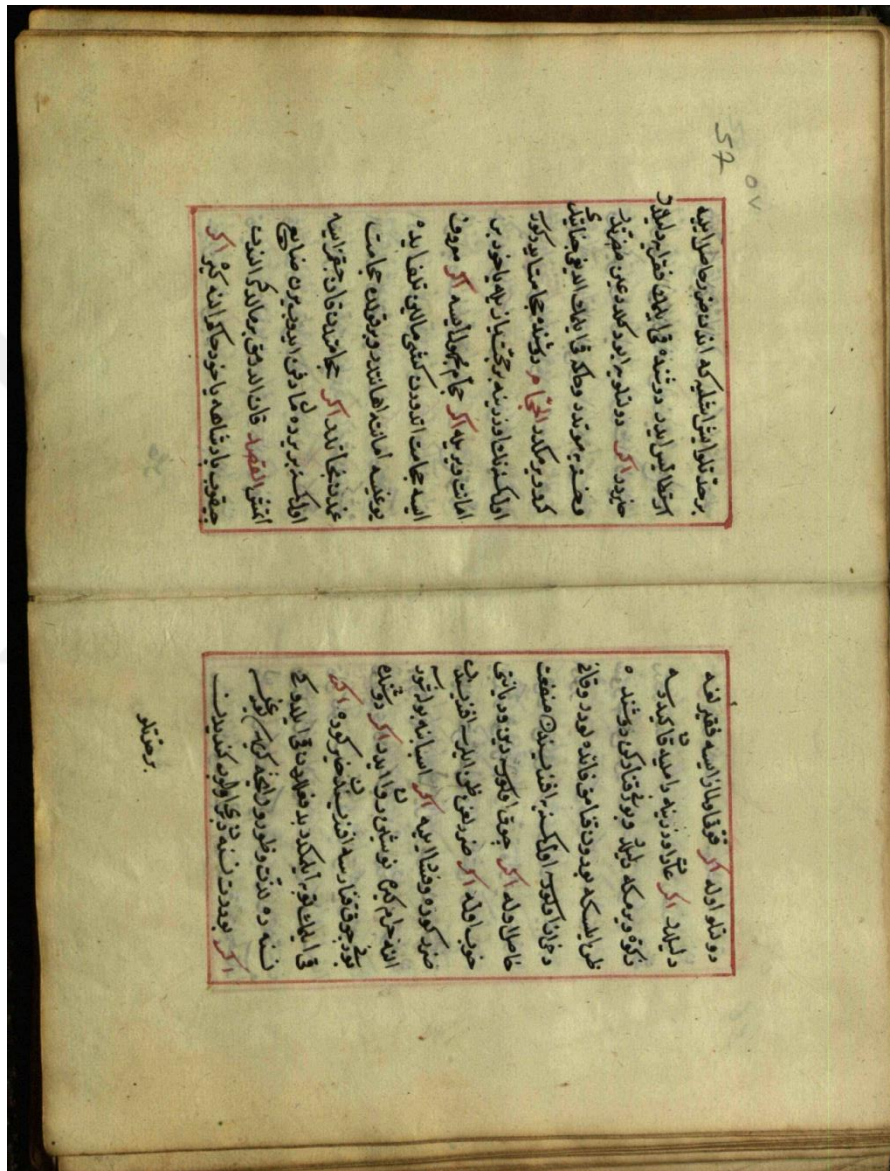


56
57

اگر انسا نك مود سندن سور دكاشه بر صحت
د زقن اوردن بيه سوره كو بيان وارفتن ان نك
سورده صافين سنجي صفان همانندون كيشه صريح
افوز **اگر** صنادوكي قان كلسه صفا شون حليم
مالها صلا بيه **اگر** دوشنبه سوره بوجوب
انجك و سوشه شيا نيزه نك و ارايسه حلال
مالان شقا صلم اولوب انكي حلاله مالان
بر وجهه الهه اما كره بوعون دك و سونك
تفصلا يادان سكرنجي باب طوره **اگر** بوزن
قان حلو رسه خانوق و يا قزاق او غارت
و سوزن ككه ديلود **اگر** انجه كلود سه
يا حله كندون كيان و بر قونده صحت
دندن يا خود نكشاه صرود قزاق چاقان

قلاي كلكه ديلود **اگر** سغوره ايسه طي
اونا يه **اگر** و كيشه طوبيا اهلن بر ايسه
سزشت اي و سنا جمل اولقندا **اگر** يا اهلن
اياق بو دوكو كرسه ن ياره قبه چكيا بظهور
سلف يا اوت اياق كورد كرسه اول خود بسر
بود چك كره اوده سندن عاجز قله بو كوكي
بر باد لكه كوك سسه و بر حال سكه كرسه
بشا مضوعه ديلود كمانه نه ما ايكله ايبه
قوزاق قاصح نك انا **اگر** **اگر** انسه
او كيه بر معاننا مود ديلود **اگر** صا اوج
انسا نك اي بر سقا خذ ميكا ريزه و بصرفه
نيزه نيزه ديلود **اگر** **اگر** **اگر** **اگر** **اگر** **اگر**
انساندن ها بر اولان اشيا اينده در

اگر نك



57
58

برصد تلو ایضاً شکر که اندک شکر است اصل بیبه
 اگر عسل پس لیدر دو شده فی ایلهون فتره و لیلدر
 خیزد **اگر** دوشلو بر او د کرده عین صبر تری
 وضه بر سر زده و کلر فی ایلهون ایضاً بیبه
 کدو بر کدو **اگر** دوشده جاست ایو کدو
 ایله کدو نان از زینه بر تحت بیاز بیاه یا خود بر
 اماتت و بی به **اگر** جاجم لایسه **اگر** موروف
 ایسه جاست اندودن کوشی لایسه تفاسا بیه
 یوغیسه اماتت هانته اندودن و بر فوله جاست
 غدا بیجا نداد **اگر** جاجم ندن فان جتر ایسه
 اولکسه بر برده شادنی ایینه بیرون صلیح
 اینش **القصه** فان ادرنی بر مالک اندوب
 جیغیب بار شاهه یا شور کماله **اگر** **اگر**

دو شده اوله **اگر** قوقا ایله از ایسه فغیر لسه
 د لیلدر **اگر** عتار از زینه دامیده قاجی کدسه
 زکوه و بر مسکه طیار و بر قوقا زکی دوشنده
 طیار ایسکه بودون قاقان فاندو دور وقایه
 و غایا ککوه اولکسه ایضاً بیبه **اگر** صفت
 حاصل اوله **اگر** جوقا فاکوه دین و داینی
 ضعیب اوله **اگر** ضرر لیس علی ایله ایضاً بیبه
 ضرر کوزه و فضا ایله **اگر** اسبابه بود بر
 ایله حرام کیم نوشین و دایه **اگر** دوشنده
 بوچه جوقا غار سه ایضاً بیبه **اگر** کدو
 فی ایلهون تور ایله کدو بد فضاون فی ایلهون
 نشه ده لذت و زوره زینه کیم **اگر** کدو
اگر بودرت نشه دایه ایلهون کدو دین

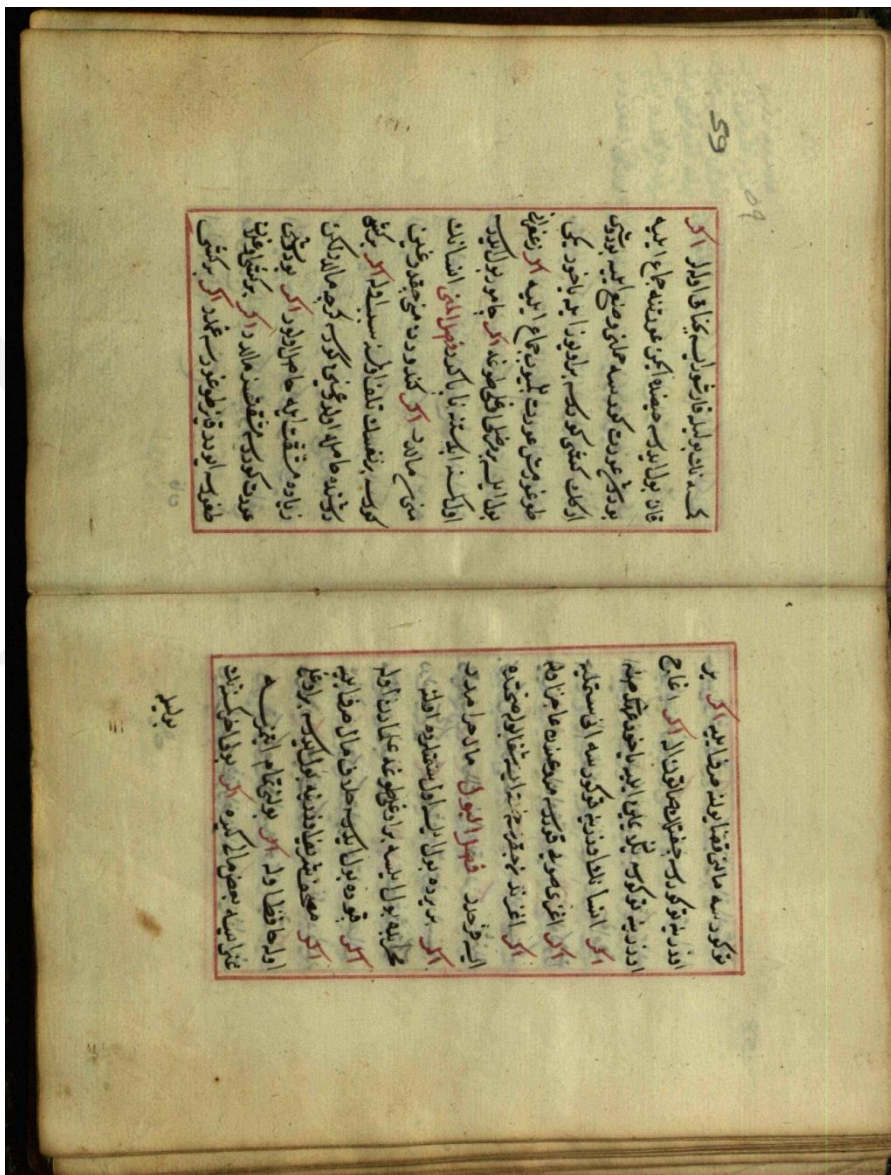
برصدتور

حاصل و شش اولم **اگر** کوز یا شش جاقا بسته بود
 صوابیه فرود **اگر** یکبار او زده اوقیاب تا
 اعلیه کند سلسله طبعن ایبه با تو کو زنده
 چشمه جام ملاد کوزندت اقرارست جا صوف
 ایبه **الان** ط سورت او غورن لهدون استخوان شکست
 بر سکن سینه با بیله در استخوان شکست
 کله در **اوق** در نیک زیاد مقدر **اگر** دگر زنده
 در سینه مایه **اگر** او ششینه قویونی در سینه
 مناضف و نه سوزن **الان** در و ششینه و کوه
 ملاد **اگر** تو که که قاشیه چقانه سه سال
 خراب **اگر** جلق او که سه عماد ز نهنه دیدر
اگر تو که که صوفی ایبه موزنه و بیله **اگر**
 قویانی **اگر** صوفی تو دیدر **اگر** جود او زنده

حک

قان بر کن چینه اندسه او کی شکست
 اولوب صافی کندی نفسی او زنده حرم ایبه
 زوی ایله و با خود بر عورت او زنده
 صوف ایبه قان ایله چینه ایسه بر سو ز
 استیروب فرزند اولم یکت ایست هر
 غنا **اگر** قان **اگر** معنی کند و هم قانیه
 طین ایده سسه بیله قوی اولم **اگر** صلیق اولم
 اندر سسه صلیق زیاد اولم **اگر** صولندت
 اندر سسه کوه زیاد اوله **اگر** قان حقیق
 اقر بالنده سوز استیله **اگر** دگر زنده و کشته
 قان اندر معنی قان اولجه دیدر **اگر** کندی
 قانیه سارا نسا نوز چقان قان و نموری
 سینه قان معنی هم ملاد و اما نا بالنده برتی

حک

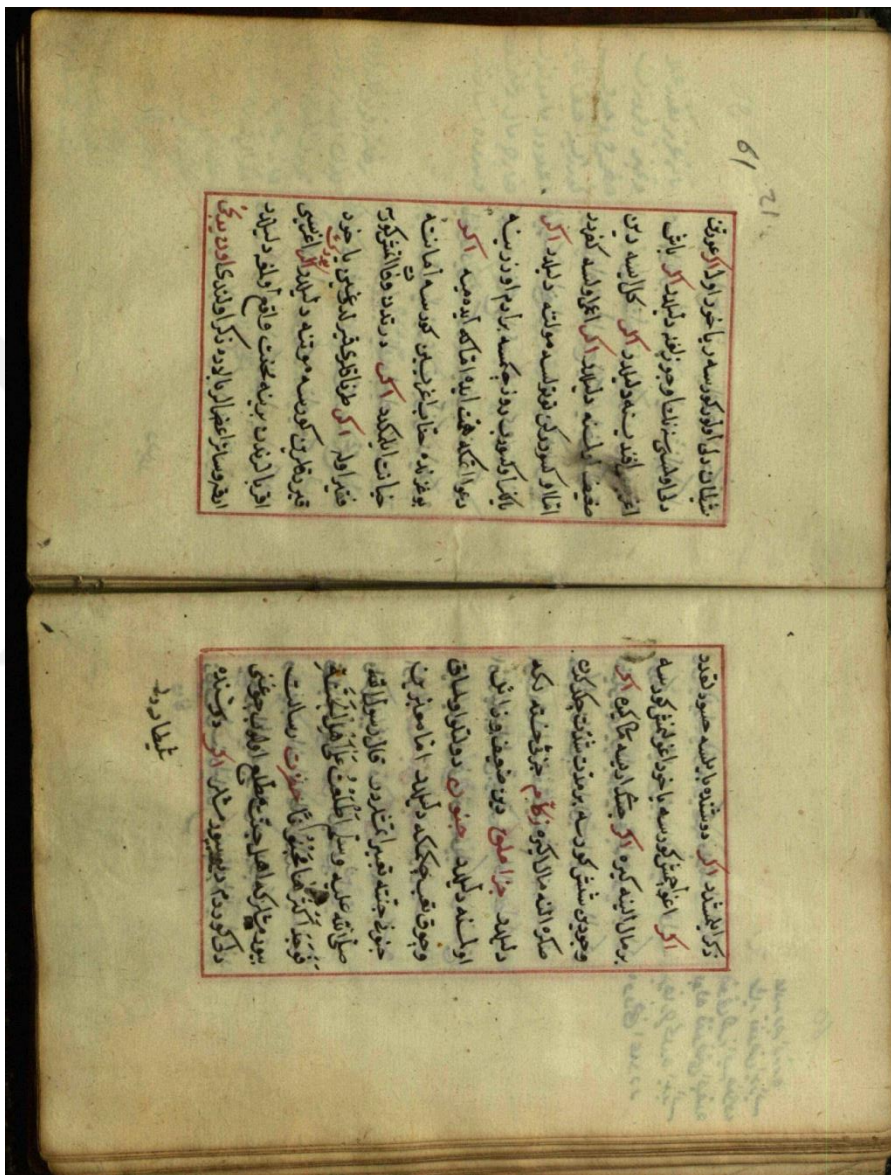


کتبه ایت بولبل قار شویب یغاق اولار **اگر**
 قان بولبل یوز کسه صیفیه ایت عورنده صیاح ایتیه
 بوز کوشور دت کورده سه عمانی وضع ایتیه بوز کوش
 از کت کوشی کوش کورده برادون ایم با خود یکی
 طوز بوش عورت لپور بوجام ایتیه **اگر** زغمان
 بولبل ایتیه بر خطی کوی طوز غده **اگر** با مو بول ایتیه
 اولکست ایتیه سیز با با کورده مهل ایتیه **انسان ایت**
 منی مالار **اگر** کند و دونه منی قورده عین
 کورده بر بقصدک تان ایتیه سسبلور **اگر** بر کوش
 کوشده طامه اولد کوشی کورده کوشه مالار ایتیه
 زیاده مشقت ایتیه حاصل اولور **اگر** بوز کوش
 عورت کورده کوشه قشند مالار **اگر** بوز کوش ایتیه
 طوز سه اولور طوز بوش عورده **اگر** بر کوش

54

تو کورده مانی قشما اولورده صفا ایتیه **اگر** بر
 اولورده تو کورده چشما اولورده **اگر** افاج
 اولورده تو کورده کوش ایتیه ایتیه با خود کوشه مهل
اگر انسا اولورده تو کورده سه ایتیه
اگر انگری سوری قوشیه مریضده طامه اولورده
اگر انگری نه بوز کوش نه ایتیه اولورده
 ایتیه فرخده **فصل اول** مال حاصل مدون
اگر بر برده بولبل ایتیه اول مستقر اولورده اولورده
 محرابیه بولبل ایتیه بر ایتیه طوز غده طامه اولورده
اگر بوز کوش بولبل ایتیه طامه اولورده
اگر مصحف ایتیه طامه اولورده بولبل ایتیه
 اولر حاضرا اولور **اگر** بولبل تمام ایتیه
 نعل ایتیه بعضی مال کورده **اگر** بولبل ایتیه

بولبل

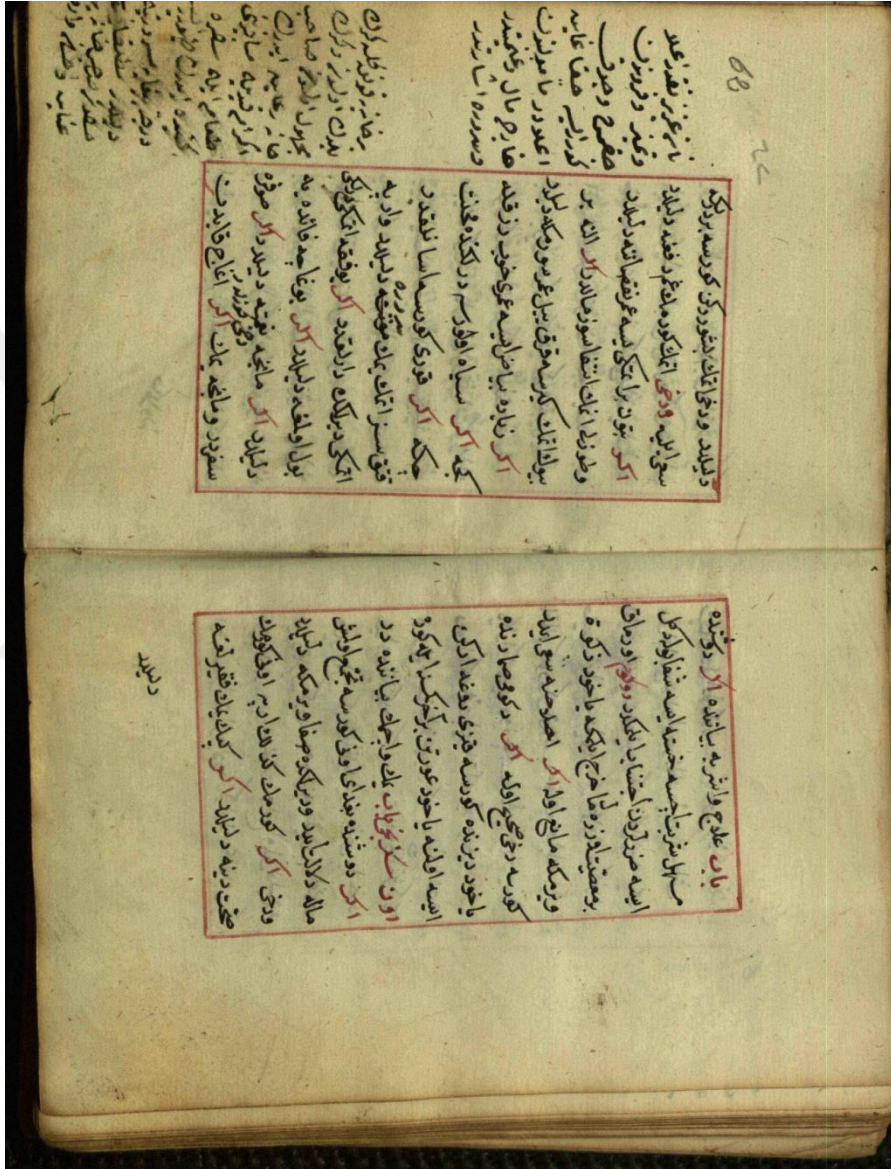


61
62

شایات دلی اولو کورسه دریا خور اولو کورسه
 دلی اولو شایات و حوزو زینده دلهید **اکر** باش
 ایزر اوند بجه دلهید **اکر** کل ایسه دین
 صفت ایسه دلهید **اکر** ایل اولسه کورس
 ایشا کورس کن قوزلسه موخته دلهید **اکر**
 یا کرا کورس دوز چکسه برام اولدورسینه
 دوی آنکه هفت ایله تا که آیه میسه **اکر**
 یوز نه سیجا بیزین کورسه آمانته
 خانت اولکده **اکر** دوتند وفا نشورس
 فیدر اولد **اکر** طناق قییر له یخین با خور
 قیر دیزین کورسه موخته دلهید **اکر** اغیسی
 ایزر ایزند برینه صحت واقع اولد و دلهید
 اده و سایر اعضا بال اولد ذکر اولد ای اوند دین **اکر**

ذکر ایله شند **اکر** دوسته با ایله صمود لکورد
اکر ایل ایل کورسه با خور اولد کورسه
 برمال ایله کوره **اکر** چکا اونه کوره **اکر**
 و جوی شش کورسه برمدت شنت چکا کور
 مکره الله مال کوره **اکر** خورشیده که
 دلهید **چرا صلح** قوی صفت اولد
 اولسه دلهید **صفت** دول اولد اولد
 و جوت قیچ که دلهید انا موزین
 خورجه چنته قیبر کورس قال رس اولد
 صلی الله علیه وسلم اکتف علی اهل بیت
 فوجد اکر ایل خورس قال صفت رسالت
 یوز مکره که اهل جنت صلح اولد چینی
 ذکر کورده دلهید و شمر **اکر** دشمنه

طیلا و ده



و بیدار و در حق آنک بگو و رو کن. کورسه بر روی
 سحر ایبه **و در حق** آنک کورسه بخورد بیدار
اگر بتون بر آنک بیسه عرضها الله و بیدار
 و در زمان آنک انتقام از سالار **اگر** الله بر
 بین آنک کورسه مرقی بیل عروس رو بکند بیدار
اگر زیاده بیاض بیسه عرقی خوب در خنده
اگر سیاه اولور کورسه در لکنه عجات
 بکند **اگر** قورزی کورسه اسما لنگدر
 حکم **اگر** کورسه کورسه بیدار واد به
 قورسنس آنک بک محققه و بیدار واد به
 آنک در بولکه دار بقد **اگر** بوقعه آنک و کورزی
 بول اولنگه و بیدار **اگر** بوغچه فائده به
 و بیدار **اگر** ماهیچه بوقعه و بیدار **اگر** صوفه
 سفید و ماهیچه بک **اگر** افغان قابودت

باب علاج و اشربه بیابنده اگر و کورسه
 مسهل نیز بیابنده خسته ایسه شفا کور اول
 ایسه ضرر کردن اجتناب با بکند **و کور** او راه ای
 بر مصیبت زده تا خرج ایکنه با خود زکوة
 و بر بکده مانع اولد **اگر** اصلا صده سحر ایبد
 کورسه در حق صحیح اولد **اگر** و کور صرا ند
 یا خود در زنده کورسه قورزی دفعه **اگر**
 ایسه اولنگه یا خود عورت بر کور کور
اگر **سکر بخواب** بک و بچک بیابنده در
اگر دو سینه بندان ای و کورسه بچم اولنگ
 حلاله کلان ایبد و در بکده صفا و بر بکده و بیدار
 و در حق **اگر** کور صک کلان ایبد اولنگ کور
 صحت دینه و بیدار **اگر** کور بک بک فقیر لغنه

و بیدار

حکا که کند و او همه دلدار **اگر** چون افاق
 پیمان بسته اگر بشنود زرقه و بیدار صوفی
 چون بر وقت بیرون صیبه دهد **اگر** سموز
 هائسه اول مصیبت عاقبت حکا که طلق بخونی
 و دهی تو شرفانی جیلا ابره انور صاه و جیلا
 اگر شرفا کن اولیا تو شرف اول مال طلاله
دو اگر و بر جوقش باه شرف اول مال
 مکر زانفان صالاد باق اقی مکر زانفان
 دلدار و بر سر و تختی جیلا چون اول با خود
 نه چنگولی که یه تو نشه **اگر** جیلا اولوب
 لکن دنت و قوت سندان گراه یقین حاجتی و
 اول **اگر** جیلا اولوب که ایتدی اول ایسه بر
 عقوبت واقع اول سنده دلدار **اگر** جمله

بر سه سفره حاصل اول جیلا اول **اگر**
 طبر لادن یک حاصل مالدار و کور صراف اول
 حاکمه دلدار **دو** اکثری مانجه باغ قدر
 امانت باکله سرکه عراز نلقنه و جیلا **اگر** ابن
 ابن سیرین سرکه دکنده مکره تقیر یازکی
طور کور مایا بود **اگر** خورنی خصم
 مایینه کور سته با رسته **دو** اکت کور مان
 جیلا ایسه منصوره و بار و غیره **دو**
 با صد و سه مال در جیلا **اگر** عورت بر
 عورتان اقی نسه سوله ل **دو** **دو** اقی
 برده شمان مال النسه و جیلا **اگر** بیوت
 یسه براد ملک مال اکل بیوت و برسته نقه
 ایتدی **دو** صبر اقی **اگر** اولوز یک

صکاره

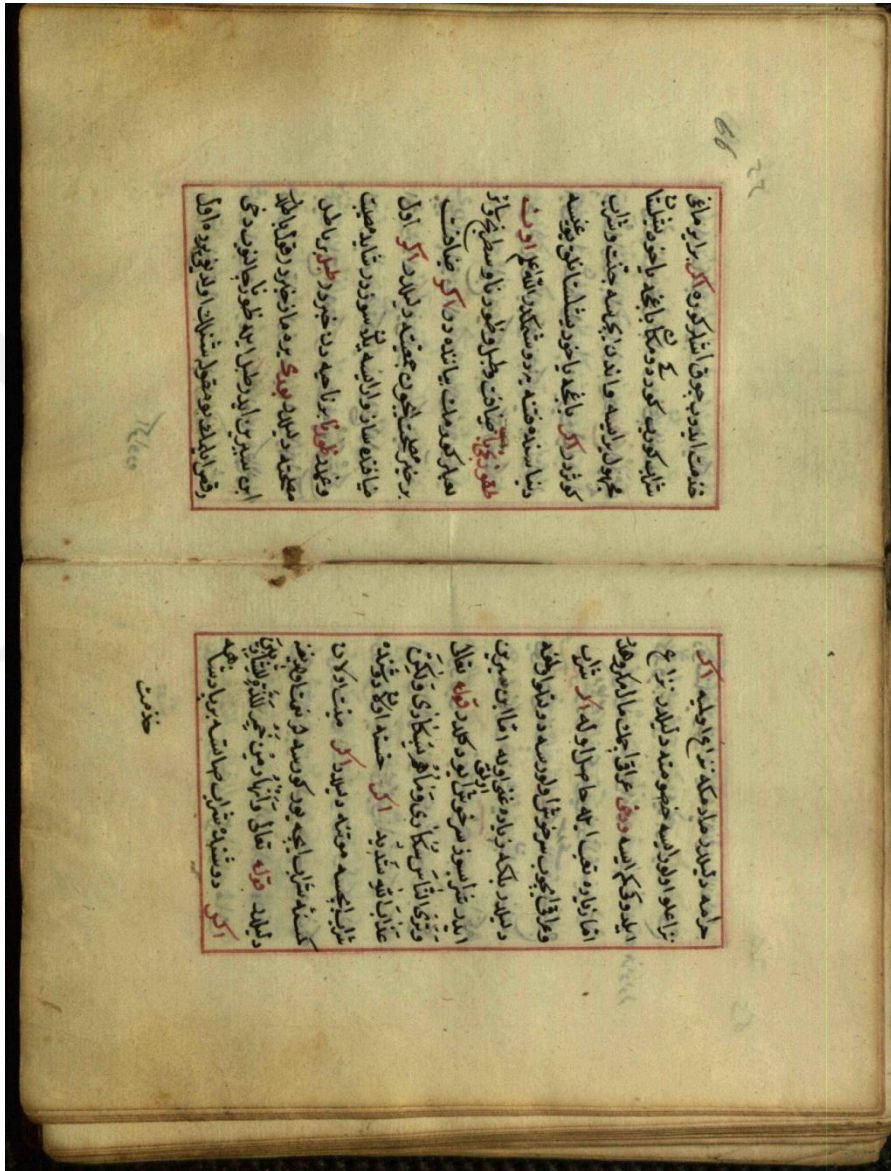
غدا در بند کرد که در هفت سؤل طهارت مبرکه که کشتی
 اوله سفینه ای که در لیدر و رسولا طهارت که
 در کی صا و یما خون سیا من اوله سرور و دلالت
 ایدر و در هفتی ترخانها شیخ بقبا و زرقه و لیدر
 و در فی زید یک خاله خوب افغنه و لیدر ایت
 سکرین ایدر و فضیله اوله شکر قالدی **الله صلی الله علیه و آله**
 حبه و سلم و طهارت ایشیه کئی آلتی کفول علی
 کتایم و با لیده طهارت فشنه لر ایک و بر یکی
 اینا افغنه و لیدر **اکر** نبات شکر و یخیزد
 پرینه پوسه الله و لیدر **بکر** قاسم کلین
 پشیمه و **بکر** قهوجی قالدی و قی دفع ایدم که
 و لیدر و در هفتی کویج بلبل جوقه زرقه و لیدر
 و در هفتی خون سا مال صندله و لیدر **اکر**

تا کی لوت شکر **اکر** کرا کرا ایشیه به خون ککورد
 سرور و لیدر ککورد ککورد مومنه و لیدر
اکر اجمی ایسه خسنار تر و لیدر **اکر** دو شمشه
 کور کور با افغان عدوتین برادر سه و درت عدوه
 و در کجه عدوت قتمه و لیدر **اکر** کشتی زاره
 و اگر جازیر اولسون طالع اوله و در کراب سیریز
 و جمله معتبر لر قتمه اگر جوق اولور سه و دولتی
 تا و زرقه و لیدر **قوله** تقا و قهوا آلتی سنی **بکر**
یتا ککورد ایشیه ککورد ککورد **بکر**
 و در کله باقی در باد و زرقه و زرد زربا
 باد شاهد در سارز اوقه سکرورد و با ککورد
 و زرقه و زرد اقا رسولورد و صید اولدات
 باقی سرور و افغنه و لیدر صول اولدای ایسه

عزاز

ورشته بودت بیسه یا خون مالک اولی
 کله ویز خورا صابا ایدیه و دیننده صلوح
 حاصل اوله همون اولون سه غم و غصه و ده از اولی
صحر دوده سکه و یونخیز نازک سیر و پیل
 قون سکه تقصیر **غالبه** کور و دله تو زور
 اینده در خاکت برین شد بدو یا خار بیت
 سکه دین صلح شد **چیراه** و هیچ چیراه
 ایا اکل اولور اولون سکه خیردر و مساج
 زندقه و اینده سکه ایز ناسد تک و کله
 سوزی خسته لاک و غصه منید و طو کو اولت
 سوز عقل بد برینه دلیدر و هیچ و صبر شکر
 ماحل رکله بدور و اسنانک سوزیک
 بدور **اکر** بدوشنده سکه یا بجانک مال

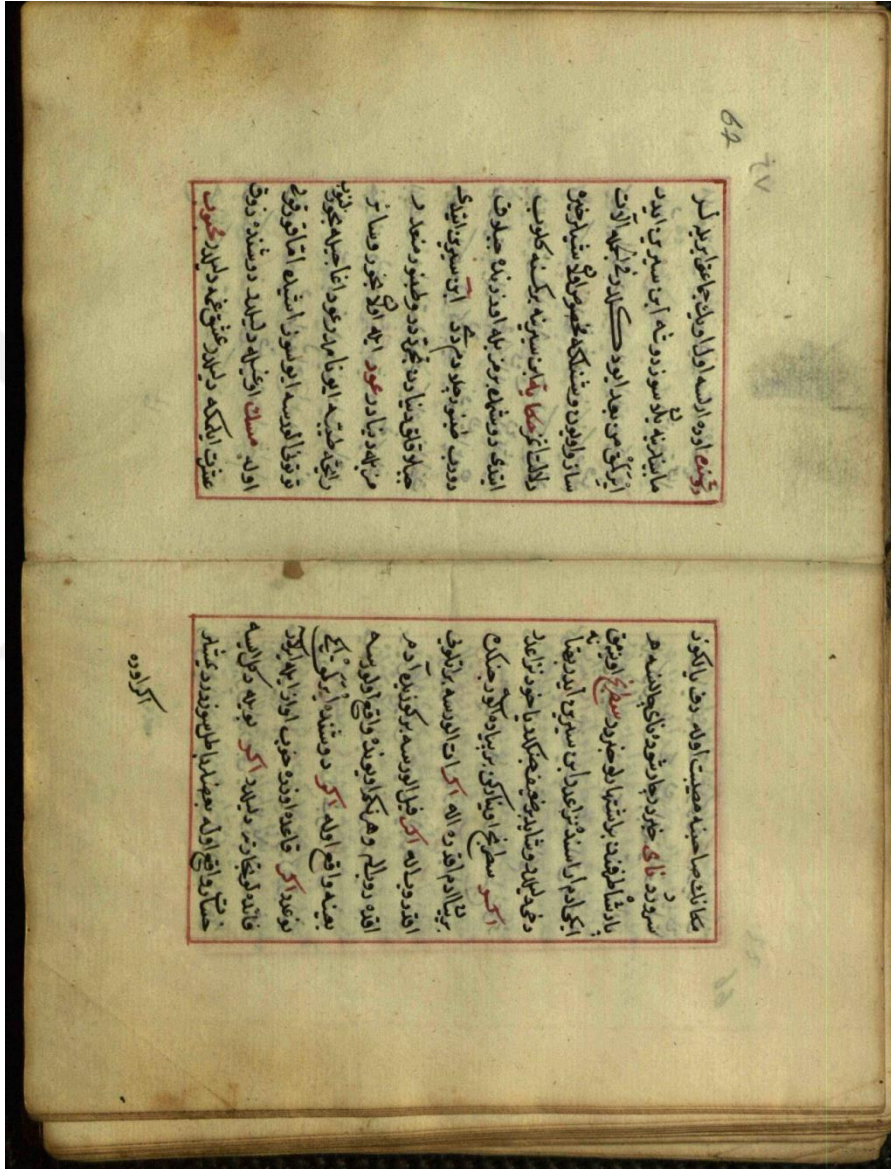
دوشنده بر دانه خرجه و بر لبه بیک در
 الله کوره **اکر** چکره کون چیرمه اولی
 لورعه **اکر** خرجه فاجینه سیا اولی
 اولی کورسه غم و سستندت خلک اولی **اکر**
 خرجه ناک مو سنده ایا جبهه بر خرجه کور
 شخادت بر عورت اله **دوقی** بولاماج
 اشغند **وطوا** جان آورد **اکر** بالوده
 بیسه تقوا و زندقه **دوقی** ساده یاغی
 وزه یاغی بیسه و هیچ دوقی قسیمی اولی
 مالک امانتانه بیسه طو زندقه بکر کدر
 خور بیسه بر تاره بوزجک و دوقی بیسه اول
 اولی بودت حقیقه این سیریه ایدر فطره
 الاسلام و سفت رسول الله علیه السلام هر کم
 دوشنده



فاضلت ایدوب جوق اشکر ورن **اک** بربر مانی
 شرب کویب کورده و مگ با بجه با خود پیش
 چو اول بر ایسه هاندان ایسه جنت و شرب
 کوژ و **اک** با بجه یا خود و شلت این بجه
 و بنا سنده شته برده و شکر و اللع **اول**
حق **بجه** حیاتی طبل و طود ناو و سطح بجز
 هم که هر صفت بیاندنه و **اک** جفاست
 بر خیر بجه چون جفته و لیدر **اک** اول
 شیفته سازه و ایسه پله سوژ در شایه صیت
 و غور **حق** برنا صیه دن جبر و ریل بر یامل
 معینه و لیدر **بجه** بره ما و خیر و قول با لیدر
 این سیرین ایدر وصل ایه طو بجه ایوب دخی
 رخص لیدر ایوه و خیر شلت اول بجه بره اول

حراره لیدر و مرکه مزاج اولیه **اک**
 ترا عو اولور ایسه خیر و منه و لیدر مزاج
 ایدر و کم ایسه **حق** عراق اجن سالر کوه
 افاناره و تقب ایله حاصل اوله **اک** شرب
 و عراق بجه سوژ شل اولور سه و در شایه
 و لیدر بلکه زیاده غمز اوله اما این **بجه**
 ایدر غمز سوژ مرخ شل بو و کور **حق** نقل
 و زنی اناس سکا نیا و ما هر سکا زنی و کور
 عذاب تقب **بجه** **اک** حسنه اولور و کور
 شرب بجه معتبه و لیدر **اک** صیت اولور
 کس نه شرب ایچه بود کور سه و نوست ایدر
 و لیدر **حق** نقلی و زنا و من **حق** اللع و لیدر
اک و دشته شرب صفاسته بر باد **حق**

صفت

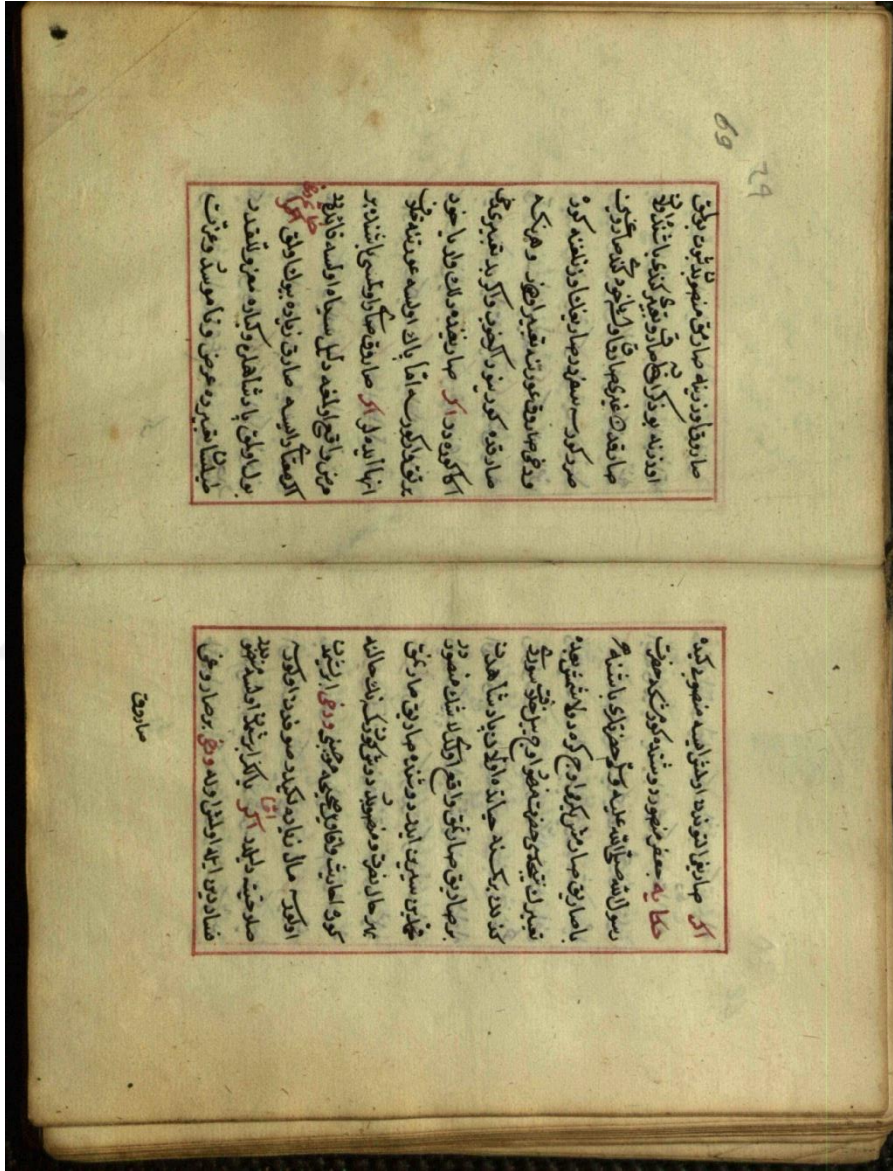


کوشه اوده اراده اول اولی که چاه افرا بر لب
 مایند به بله سوز و نشه این سبزی آید
 ایزک من بعد بود کدو در کله کله آت
 سازه اولیون و شنگله مخصوصه کله کله
 دلالت از **سرخه** یا بر سبزیه بر کله کله
 ایندی و شعله بریز به اند زنده جلوت
 دویب همین چله دم کدو این سبزیه ایندی
 جیلا قاقق و تان و ده نخدی و دوشنبه و سبزه
 مزه به و پیاد **سرخه** ایه اولی که و سبزه
 رایجه لطیبه ایونا مزه خورد افرا جیله
 تو و قاقق و سبزه ایونوز اششاه افرا قوق
 اوله **مسک** اششاه و سبزه دوشنبه ذوق
 عسرت ایلمکه و پیاد عشق غم و پیاد **سرخه**

حکایت صاحبیه مصیبت اوله دنی یا کوز
 سوز و نشه **سرخه** چاه افرا و تان جیله
 باره شامه با ششها او خورده **سرخه** او پیق
 ایکی دم او اسند بر نغده این سبزیه ایدر
 دخی و پیاد و تان جیله چاه افرا
سرخه او تان بر پیاد او کوز حکم
 بر پیاد او کوز **سرخه** او تان جیله
 افرد و پیاد **سرخه** او تان جیله
 افرد و پیاد **سرخه** او تان جیله
 بعینه واقع اوله **سرخه** دوشنبه
 نغده **سرخه** قاعده اوده خوب او تان جیله
 فائده لایقانه و پیاد **سرخه** بویه و کله
 خست و واقع اوله **سرخه** او تان جیله
سرخه

۶۸
۶۸
حالی او اولیو دلدیو کنگدو ائزباز بک سیه
ایسه نازو بر دلدیو باضه کچک معنای او ده
۱ ک فسلای موه سیه اکر بک بک کنگدو معنای
دکرایسه محمد این سیرین ایند و سینه مسیه
نگدو سینه کرمه صوفی دوا اگا اوز دنده بیانی
اولی انا اولی اید صله سینه لرددی اکر غبار کچک
دلدیو سکر سینه لا اولی بکیشیا یامینه اولی اولی
۲ ک اکر کلک اوز مکر و هو در مکر و لاده الله
صا بر بک کنگدو عینی و حقیق و صومینه اولی اولی
باشینه ده کرمه دنده دوش سینه صفر بیل موه اولی
اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی
دوش سینه بو یونیه دولا شکر سینه بر سنی کرمه
طلیله لیمه اولی اولی اولی اولی اولی اولی

۶۹
۶۹
ایه اولی و صی اولی اولی اولی اولی اولی
دیلد **کرمه** **بایر سب** اولی اولی اولی
کچک بیاننده در صوفی حاله دلدیو دیکتر
زاهد کلک در **بایر سب** اولی اولی اولی
پینه قاری شی اولی اولی اولی اولی اولی
صله سینه دلدیو و چا کتا ایله اولی اولی
ایوه اولی اولی اولی اولی اولی اولی
ایلیک اولی اولی اولی اولی اولی اولی
خیر لفته دلدیو **بایر سب** اولی اولی
علیایه و قضا یه قضا دینه دلدیو اولی
مناصبه منصوبه صلح مایج ایله و غیره
اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی
صلح اولی اولی اولی اولی اولی اولی

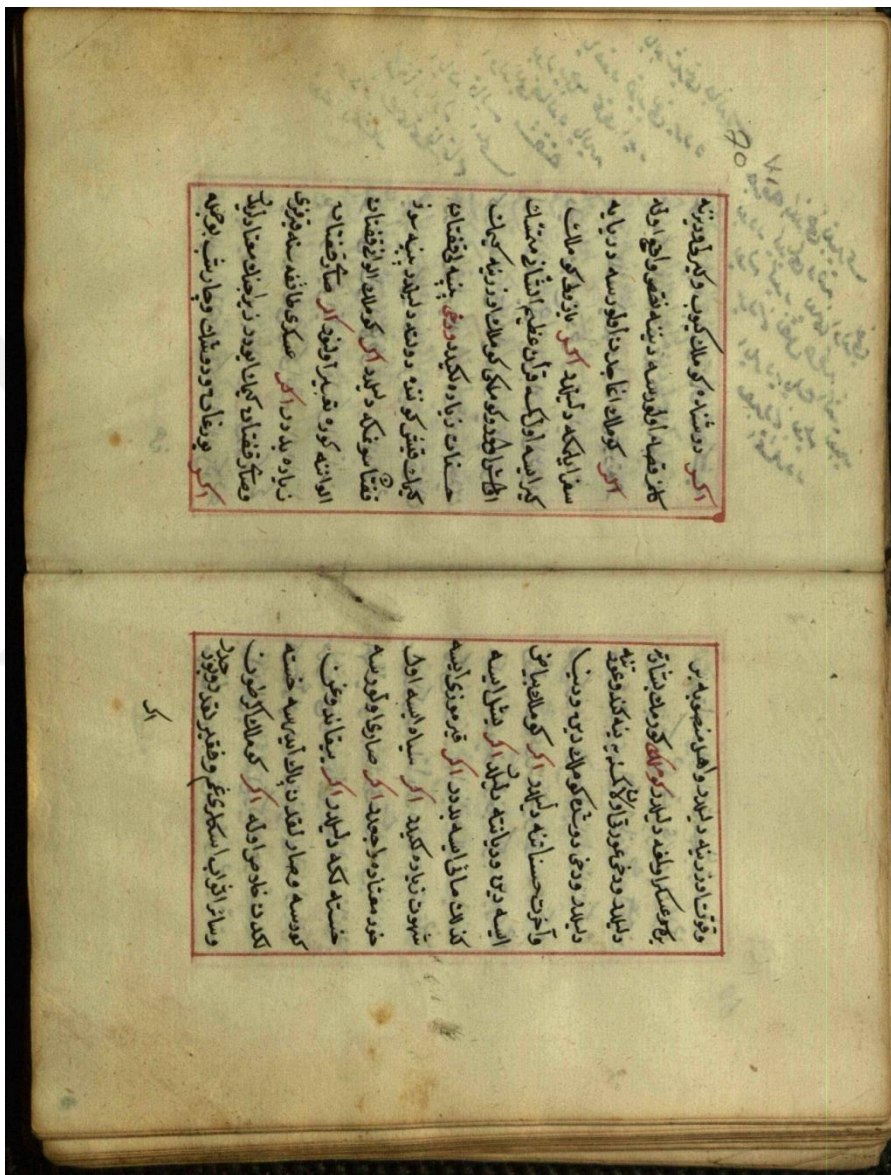


69
74

صادق و ناز و زینیه صادقی مضمون بد بخت
اود زینه بود که در حق صادقی میگوید که زینیه با ناز و ناز
صادق در غیبهها نشانی او که خود نگردد صادقی
صبر کرد ستم و در صابر بیچاره از ناله کور
و در حق صادقی میگوید که صدیق و همکار
صادق که کور بود که از خون و کور بد بختی و هم
اگر کور بود که در حق صادقی و ناز و ناز با خود
بر ناز و ناز کور است اما با ناز اولسه عودت نه مگر
اینها اید به ای صادق صدق است سیاهی با ناز و ناز
میزد با ناز اولسه و ناز سیاه اولسه ناز و ناز
اگر صدق اولسه صادقی ناز و ناز بیرون اولسه
بول اولسن با ناز ناز و ناز و ناز ناز و ناز
میباش صدق و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

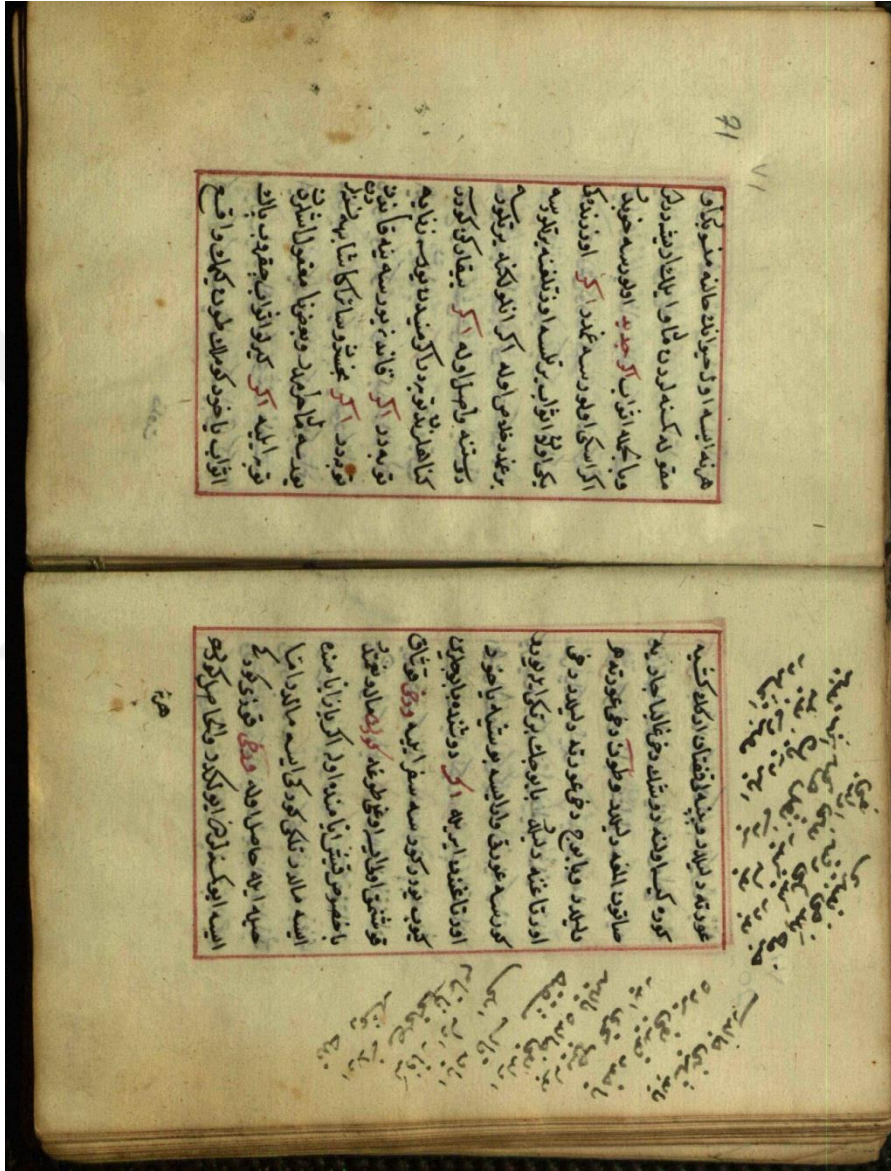
اگر صدق اولسه ناز و ناز اولسه ناز و ناز
حکایت بعضی مضمون در ناز و ناز و ناز و ناز
نسال اولسه ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
با صدق صدق ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
بصدق ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
نزد ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
بر صدق ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
چندین سیرین اید و ناز و ناز و ناز و ناز
باز حال ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
کوز العایت ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
اولسه ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
صدق ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز
نسال و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

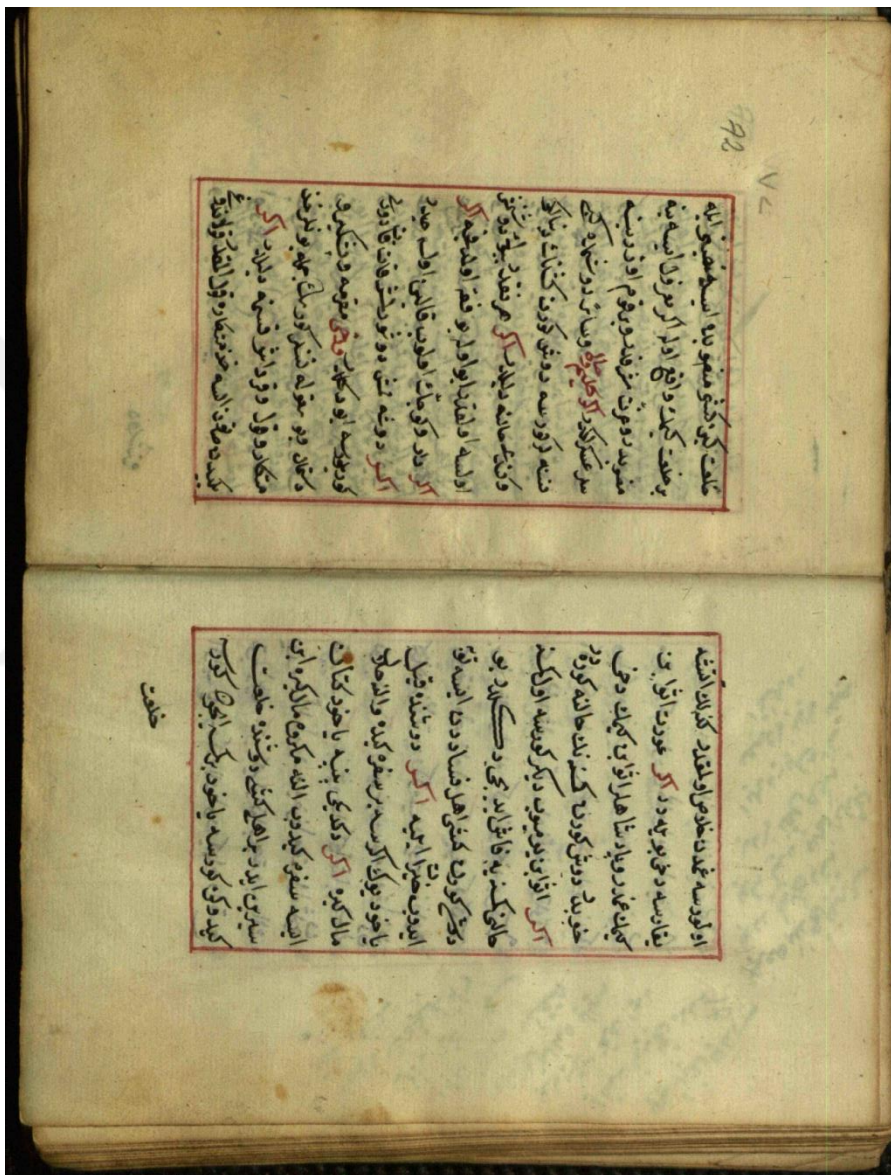
صادق



اگر دوستانه که کو مالک خوب و کبر و بزرگی
 کلن قضیه اولی در سه دینتیه قضی واضح اوله
اگر کو مالک امانت اوله سه در پایه
 سفا یا نکه و بپاید **اگر** باز و خط کو مالک
 کیر ایسه اوله سه قران عظیم انشا از دستات
 اکلین لکند کو مالک کو مالک او زویه کیرت
 حسانات زیاد و بکیرد **و** بپاید ای قضیاته
 کیرت قیش کو ننه و دنده و بپاید بنیه سه
 فقنا سو نکه و بپاید **اگر** کو مالک اوله قضیاته
 الهایته کوره تو بپاید **اگر** صا قضیاته
 زیاد و بپاید **اگر** صا قضیاته سه بپاید
 و صا قضیاته کیرت اچودد ز بچان معناد اوله
اگر چو بصل و دوستان و چار شب بکیرت

وقت اوله ز بپاید و بپاید و اوله سه بپاید
 بکیرت سکول طلقه و بپاید **اگر** کو مالک بپاید
 و بپاید و دین بپاید **اگر** بپاید و بپاید
 و بپاید و دین بپاید **اگر** کو مالک بپاید
 ایسه دین و دین بپاید **اگر** بپاید
 کز لای ساق ایسه بپاید **اگر** بپاید
 شهوت زیاد و بکیرد **اگر** سیاه ایسه اوله
 خور معناده و بپاید **اگر** صا ایسه اوله سه
 خسته لکه و بپاید **اگر** بپاید و بپاید
 کورسه و صا لکند بپاید ایسه خسته
 لکند خاد صلا و **اگر** کو مالک کو مالک
 و صا ایسه بپاید و بپاید **اگر**

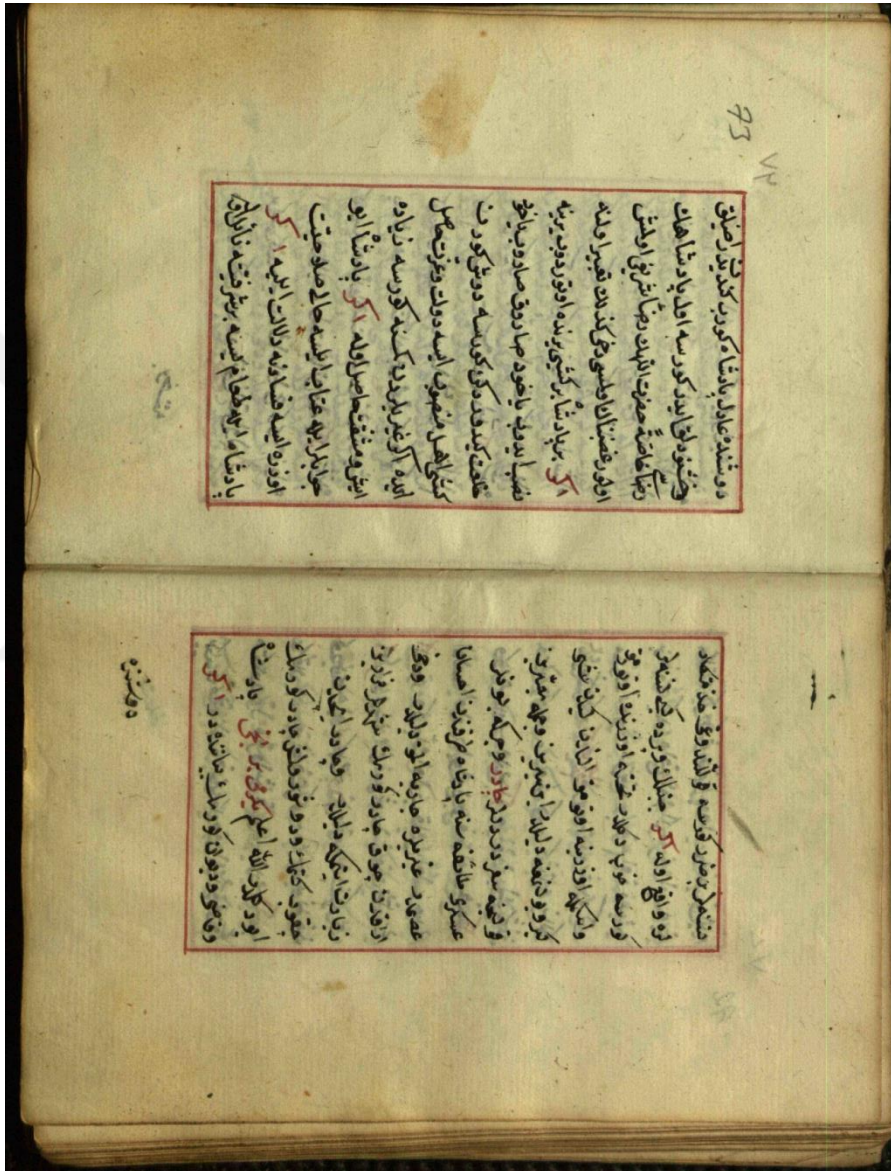




72
 71
 مملکت کبریا کشتی مضمون بدیه ایسه مضبوط ایسه
 برضعت کجک و واقع اولم اگر برزق ایسه بینه
 منور و دعوت سزفند و بوقوم او ذرنبه
 سر سکر کبریا اگر **کلمه** و سائر در سزفند کج
 دننه کورسه دعوت کورن کتبات پیراکی
 و کزین عاده دلیله **کلمه** هر بقدر پیکر و کتبت
 اولسه اولاند ایوان اولر و قضا اولمده **کلمه**
کلمه اولر و کجک اولوب قالین اولمده
کلمه دوشه نیش و توشه قضا اولر
 کورده کجک ایو مکمل **کلمه** و پیکر ایو
 و کتان دو سوله نیش کورن سزفند و پیکر
 مکلر و قول و کورن سزفند و پیکر **کلمه**
 کجک و سزفند ایسه سزفند کورن اولمده

او کورسه عذرا خلص اولمدر کبریا کشته
 یقازسه و سزفند پیکر و **کلمه** عورت اولم
 کجک عذر و ویدر شاه اولر اولم کجک و سزفند
 کجک و سزفند کورن کجک نیش کورن کورن
کلمه اولم ایو پیکر و پیکر کورن اولم
 حال کجک به فاش اولم و کجک ایو
 و سزفند کورن کجک کجک کورن ایسه کورن
 ایو کجک سزفند ایو **کلمه** و سزفند کجک
 یا کجک پیکر کجک سزفند کجک و کجک
 مال کجک **کلمه** و کجک سزفند یا کجک کجک
 ایسه سزفند کجک ایسه کجک مال کجک ایو
 سزفند ایو و کجک کجک و سزفند کجک
 کجک و کجک کورن یا کجک کجک کجک

خفت



73

و در شنبه عیال پادشاه کورس کیندی راضی بق
 و شنبه بیخ اید کورسه اول پادشاهان
 و پادشاهان حضرت ابدین رحمتا بیخ اولمش
 اول و رضایتان اولدی و کیندن تغییر اولدی
ک به پادشاه کیشی برنده اوتور و بوی بریه
 نصیب ایدوب یا خود صاردوق صادوب یا خود
 عاقبت کیندن ده کی کورسه ووشی کورس
 کیشی اهل مضموی ایشه دولت و عزت حاصل
 اولدی اگر غیر ایلردن کینه کورسه زیاده
 ایش و شفت حاصل اولدی **ک** پادشاه ابو
 جلد ایلر به عنایت ایشه حال صلوحیت
 اوزده ایشه فضا نه ولایت ایشه **ک**
 پادشاه ایشه طعام ایشه بریزیشته نالان ایلر

74

دستم بر صدر کورسه و اللله و کیندی
 لوه واقع اولدی **ک** جنابان کورده کیندی
 کورسه توبی دکلر شفته اوزنیده اوتور
 و ایشک اوزنیده اوتور انان کیندی
 کورده و ذنعه دلدان ان تبریب و عله تبریب
 و کینه سوزده دلدان اوز کورسک جو کورس
 عسکری طایفه سینه با یقاه کورسک افسان
 عسکری غیر برده عاریمه اولدی و کینه
 اراقتن جو ق جادو کورسک سوز کورسک
 زیارت اینکجه دلدان ایدود ایدود
 بجوب کینک و ده نور فلق جادو کورسک
 اود کلر الله اعلم کورسک **ک** جادو
 و نسی و دویون کورسک حیانتیه و **ک**

ده شنبه

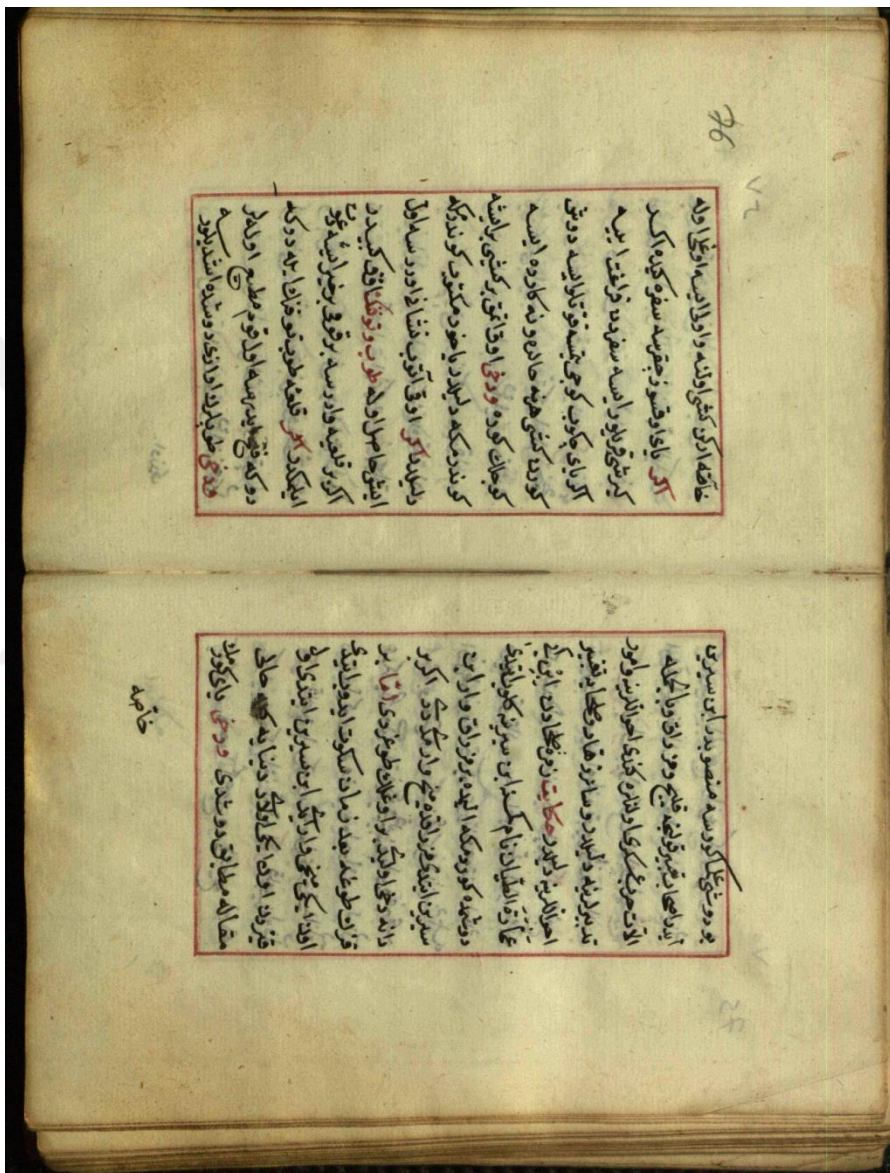
برقشسته گشته و ششاه پادشاه کورسه موتوبه
 دلباز کرد **اگر** ازا و سوزن و کشتن پادشاه
 انا ادا وله **اگر** علما و فضلا و زینت پادشاه
 کورسه لر عابدی و حکمگر زینت اوله اوله اوله
اگر حلسا و حرم اوله اوله کورسه و سدر جسدینه
 دلباز و جاسوسین و سخن کزده بر زینت عابدی
 بر پادشاهت و بر نه کورسه اوله و بر نه
 مکانه عالت پادشاه **اگر** نظام ایسه ظلم
 ظاهر اوله **اگر** قانچیکون ملک پادشاه
 کورسه مبرور اوله **اگر** بود کورسه کورسه
 ایسه مبرور اوله **اگر** ده شده قانچیکون
 حکم ایسه مبرور و دهی و شته قانچیکون
 حکم و دلباز **اگر** یو ایضا ایضا ایضا

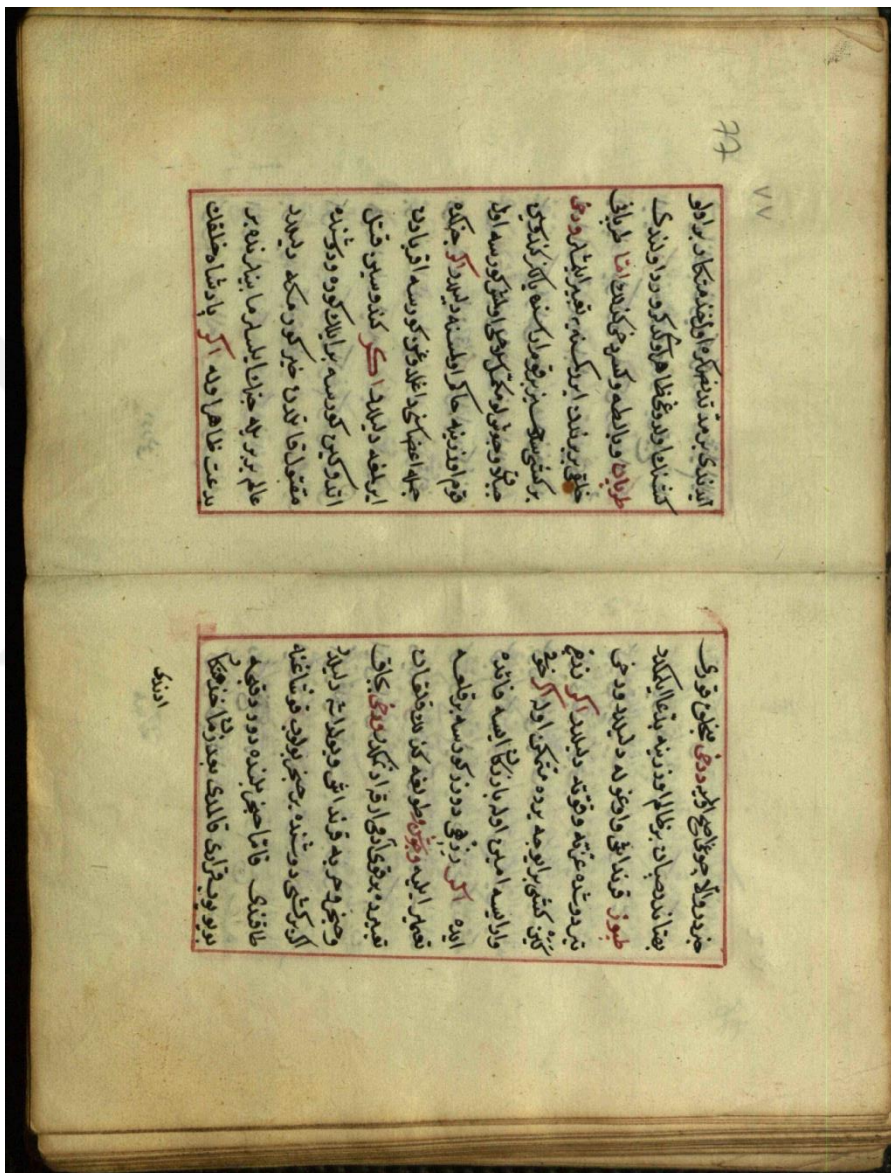
اگر پادشاه اوله برود شکره چو اوله پادشاه
 برضو به دلباز **اگر** ده شاک برقی معلوم ایسه
 کند و جابز اوله برضا بر بر سر سکه دلباز
 اگر کورسه کورسه پادشاه پادشاه ایسه
 قیبه کورسه اوله کورسه **اگر** پادشاه
 سرایه کورسه کورسه ایسه کند اوله
 کلام و همه اجتا ایکن وضعه کند **اگر** کورسه
 کورسه و یقینه ده پادشاه اوله کورسه
 پادشاهت بر عتاد ایکن محله کورسه
 کورسه ایضا اوله و قورسه ایضا ایسه
اگر عا دل ایسه لخصه ناوله اوله کورسه
 برکتی کند و پادشاه اوله کورسه زینت
 ده کند **اگر** دین و دین ایضا اوله **اگر**

رضنه

مکملید و بیجا جمع اولیوس که کور بود سه
اولی که این عالم است امتحان الهی است و بیاید
اگر بیجا بود بیرون که در عالم اولیوس **باید**
تغییر و تصویب اولیوس تغییر اولیوس را
حکومت و تدبیر اولیوس مضمون و بیاید **اگر** قلیج
قریب و غیب خفا اولیوس حاصله بود که اولیوس بقیه
ایشان غوره حق بود و نور و توفیق و بیاید
اگر اولیوس خودت که کس که اولیوس است
عکس بود اولیوس که اولیوس با اولیوس
لشکر اولیوس که اولیوس مضمون و اولیوس
اگر قلیج با اولیوس که اولیوس مضمون و اولیوس
حاکم اولیوس حکم اولیوس اولیوس **اگر** قلیج با اولیوس
بچه که اولیوس جو **اگر** قلیج و اولیوس اولیوس

یا خیر بینه واقع اولیوس دیوان غور و اولیوس
باز و **اگر** اولیوس واقع اولیوس با اولیوس اولیوس
جاد و اولیوس واقع اولیوس **باید**
جنت و آت حرب و اشادی که در یک بیان اولیوس
اگر با اولیوس را سینه و اولیوس
ما بین اولیوس جنت واقع اولیوس که در سه بینه
الذکر ما بین اولیوس فتنه واقع اولیوس شهید
اگر دعا یا بینه جنت واقع اولیوس که در
اجزای و شهید **اگر** دعا یا بینه و بینه
از اسناد جنت واقع اولیوس اولیوس و بیاید
ابت سیرت اولیوس که در زمان غور و اولیوس
و بیاید **اگر** که در واقع اولیوس مضمون
ایسه رحمت مکملید **اگر** که اعذاب
مکملید

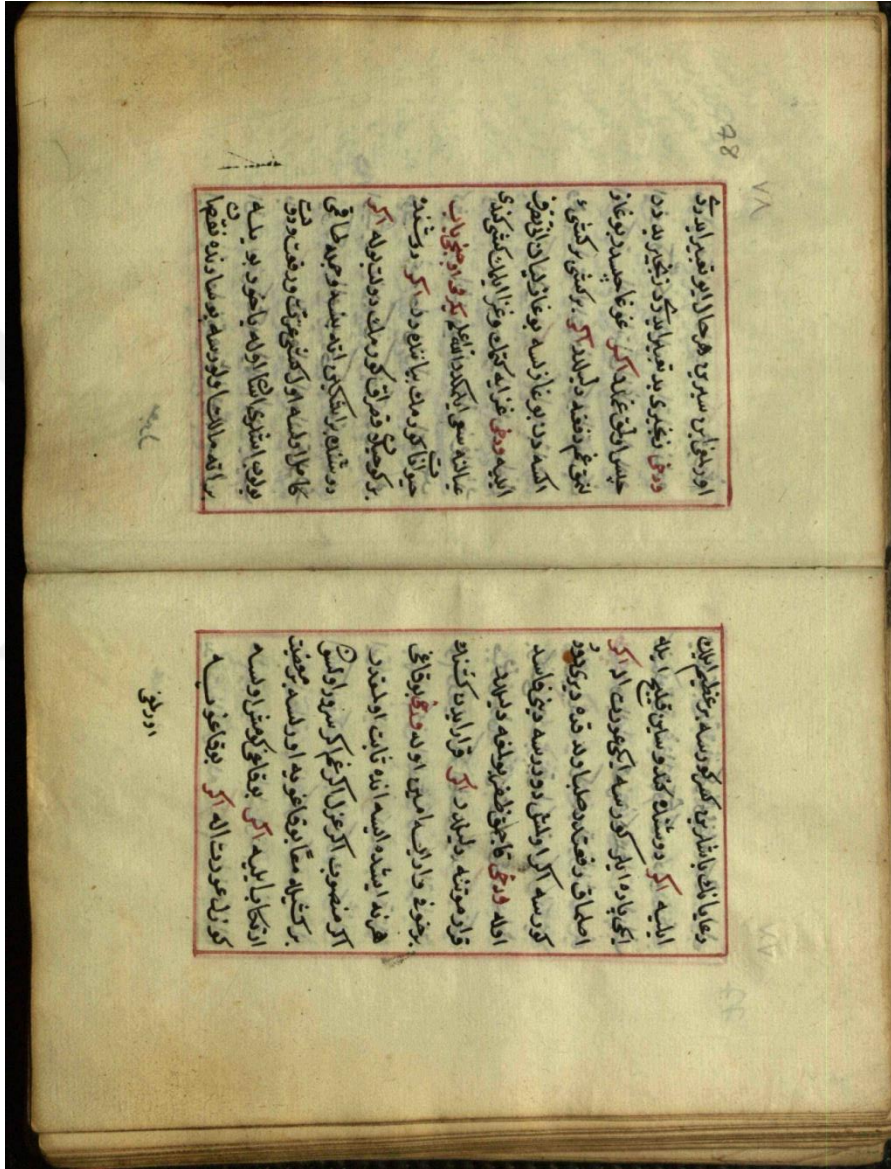




77
 این اندکی بر منم ندیدم که او را نیندازد مگر بر او
 گفت ای امان دروغها هرگز که در دوازدهم
طریقت و در اطعمه و کسب و مخفی گزینان **اتا** طریقی
 مخفی بر نداشت ابریکسب همه تویم اولیای **درفعی**
 بر کسب سبب نیز تویم اولیای کسب یا که گزینانی
 چنانچه در پیش رو سخن اولیای کسب که در سه اول
 قوم اندازیده ها که اولیای کسب در **کسب** چنانکه
 چنانچه اختیار کنی به نخل تو که در سه اولیای
 ابریکسب و دیدار **ک** کند و سبب قسطن
 اندر کسب کوردسه بر ایلیان کورد و کشنده
 مقبولان اولیای کسب خیر کورد و کشنده
 عالم بر بر پیه خیران ایلیان ما اینها نماند بر
 در دست طاهرها ده **اک** پاره شاه خلیفان

78
 خرد در اول چو تو ای صبح **درفعی** چنان قوی
 بینا ندانید صبا بر عالم اولیای کسب به دنیا ایلیان
طریقت قزندی را در خرد و شهید و **درفعی**
 نیز در سه غایت و فواید دیدار **اک** زنی
 کسب بر پاره چو برده متکین اولیای **کسب**
 و ایلیان همین اولیای رنگ ایلیان فایده
 ایلیان **اک** بزنی دوز کوردسه بر فایده
 فهم بر ایلیان **درفعی** وسط فقه کند فایده
 قیام بر پاره کسب ایلیان **درفعی** کسب
 و خرد سر به قزندی و در خطه نشاند
 اگر کسب در کشنده بر چرخ بولوب قزندی
 طاقندی قزندی بر چرخ بولوب قزندی
 در دو و در قزندی قزندی بعد از شما خلیفان

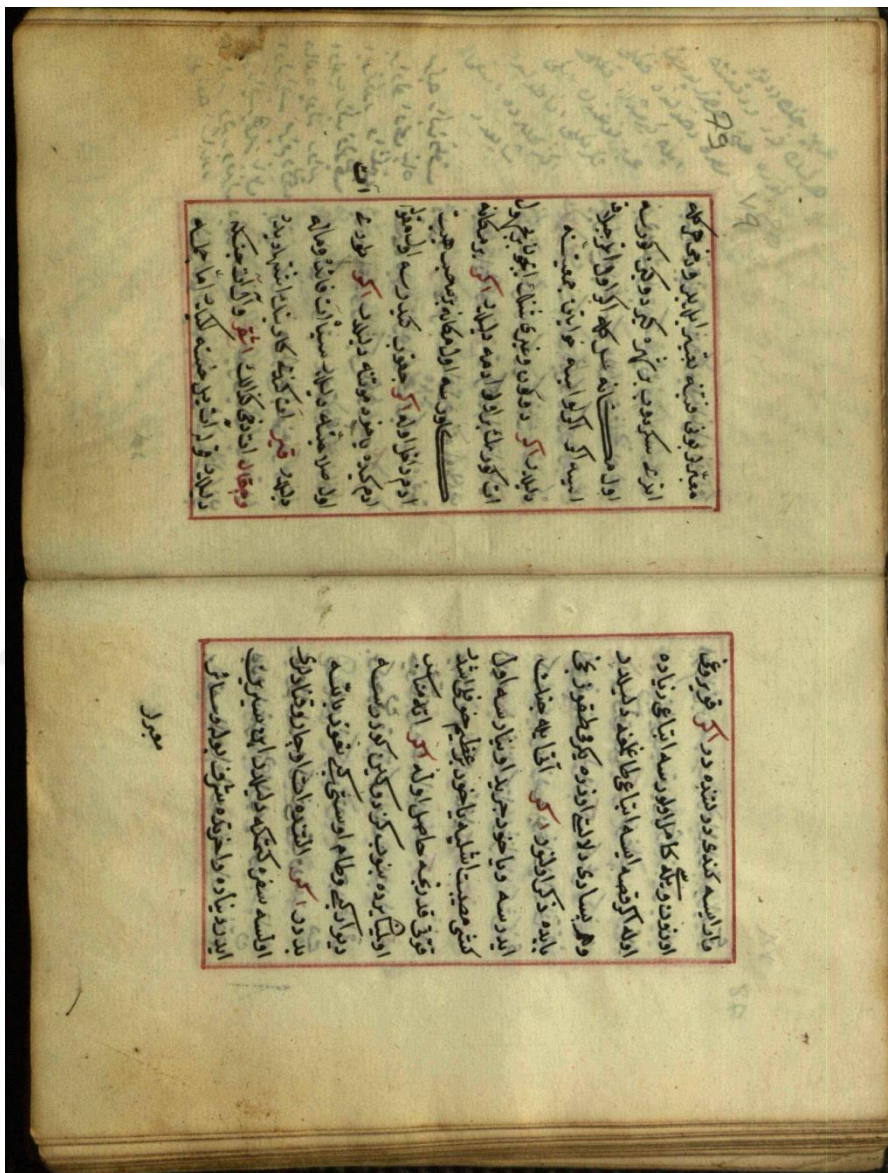
اندک



اور از پیش بر سبزه هر حال ای تو تغییر میدوش
دوش بخیری بد تو میان یکی بخیر بد در
 چیس از لای غنای **ک** غوغا چید دروغاز
 این غم دقتی دیدار **ک** بر کشتی بر کشتی
 اگسه دن بوغاز رسه بوغاز جیان از غرض
 ایله **دوش** غزایه کجوان و غزل ایله کشتی
 چنانه سخی ایله کند انعام **یک** بوغی **باب**
 حیاتا کوک من براتنه **د** **ک** و کشتی
 بر کجوان و غزل کوک من و دولت **یک** **ک**
 و کشتی بر کجوان ایله بنسبه او جمله طاقی
 کا حال اولسه او ک کشتی غزلت و لغت و وقت
 یوزت اشتیاقا ایضا اوله یا خود بو **یک**
 براته مالاستا اولور رسه بو صا و زنه فقها

و عیا ایله باغزار نه کهر کور رسه بر عظیم ایوان
ایله **ک** و کشتی کجوان سبزه غلیغ ایله
 یکی پاروا یار کور رسه ایکی غزلت **ک** **ک**
 اصحاب رفعتی در صلبا و د قد و بر کجوان
 کور رسه اگر اولش او در رسه و غیغ رسه
 اوله **دوش** کا جلی غزلت و کجوانه دیدار
 قرار موقتیه و کجوان **ک** قرار ایوان کجوان
 بخرجه و از رسه امین اوله **د** **ک** **ک**
 هزینه ایسه ایسه ایله ثابت اولدند
 اگر منصرف اگر غزلت **ک** سرور اولد
 بر کجوانه معا بوغازو به او رسه بر صفت
 از تکالیف ایله **ک** بوغازو کجوان رسه
 کوزل غزلت اله **ک** بوغازو رسه

اور دوش



مقبول بودی فقیهه فقیهین با این بر این وجهی که
 این بر سر سکه بود بر آن که دو کین کورسه
 اول هشتاد سه کله اول اول از صحت
 اسیه که اول اسیه خواند جمعیت
 دله در که دو کون و شیرک شنگ اینچونیم اول
 این کورسک برده اول همه دله در که بر مکه
 کورسه اول مکه بر وجهی هیت
 آدم دله اول که حقوق کید رسه ایله اول
 این کید و جزه هوشنگه دله در که اول
 اول صد هشتاد و دله در سیات فائده و ماه
 دله در غیر این کینه کار شد اینته دله در
 و مقامات دله در کالات این و اول کینه
 دله در و اول این فقیهه کلات اما جمله

کار اسیه کندی در دینده در که خورق
 اولدن و رنگه کار اولدورسه اینته دله در
 اوله که قصه اسیه اینته دله در
 و هر بیساری دلاست اولدورده که و طوقو بی
 باید که اولدورده که آقا الله بیست
 ایند رسه و یا خود خرید اولدورسه اول
 کشتی هیت اشلیه یا خود بیخیم حریفی شد
 تونی قد زیمه حاصل اولد که اولدورده
 اولدورده بیوب کور و کین کور رسه
 دیو کین و طام اوستی بی خود باقی
 بدور که انتیغی است اجاره اولدورده
 اولسه سفر کینه دله در اینته دله در
 ایندورده و اخذده طرف اولدورده

مهر

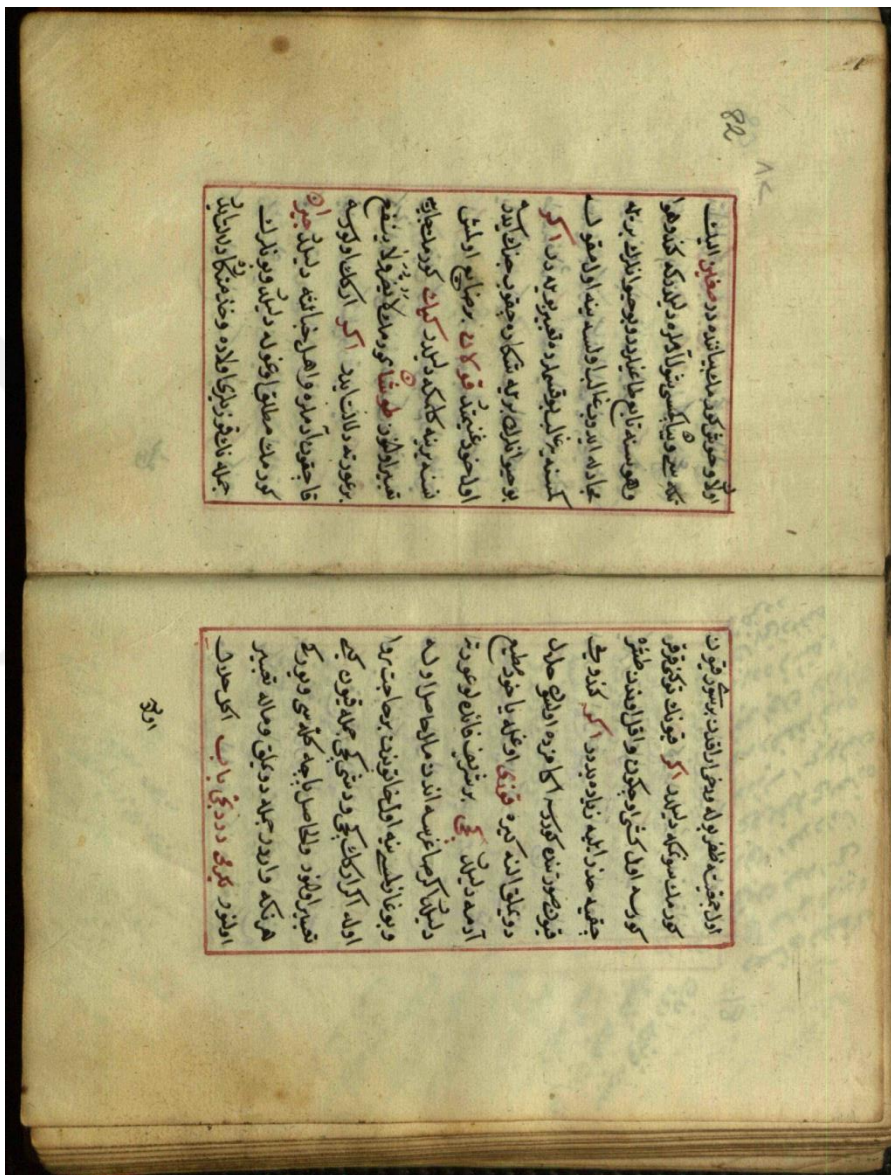


دو شان کتیره یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز
 و سوز یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز
 یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز یا سوز
 او در سه اول کتیره برود تو آهه سالن اوله
 او از نینده نینده کندم صلح اولسه اوله
 و نینده نینده جوق ایابت کرده **اک** فوج قتل
 ایسته و در یسین صولیه بر معاند و کور
 نظیر بولور سالن اوله **اک** فوج آه ملک
 اند ز نینده نینده نینده اول خود زیاده بدور
اک فوج فوج بان ایبتک زیاده ایود **اک**
 بر سو یکتون بر نوره طور و یا خود کرد کویسه
 بر آه قادم اول برده بر صحتی بجه اول نه
 و یبار **اک** اول سوز کتیره بر صحتی بجه

میان او کتیره او از نینده نینده او کتیره
 کتیره و یبار **اک** جان کور کتیره ره یبار
 فین بولور و کتیره اولدر و **دو** کتیره اولدر
 یک کتیره او از نینده او کتیره کتیره و نینده
 چته اول مده و یبار یا سوز بر نوره اولدر
 یبار یا سوز بوی کتیره سوز اولدر و در یبار
 کتیره **اک** کتیره کتیره و کتیره بولور
 دخی کتیره کتیره او نه منازعه ایبار **اک**
 کتیره ایسه بر یبار ای جهل ایده **اک** کتیره
 ایسه دور اولدر ای جهل ایده **اک** کتیره
 عور اولدر کتیره کتیره یا سوز کتیره **اک**
 کتیره کتیره کتیره کتیره کتیره کتیره

کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره

کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره
 کتیره کتیره کتیره کتیره

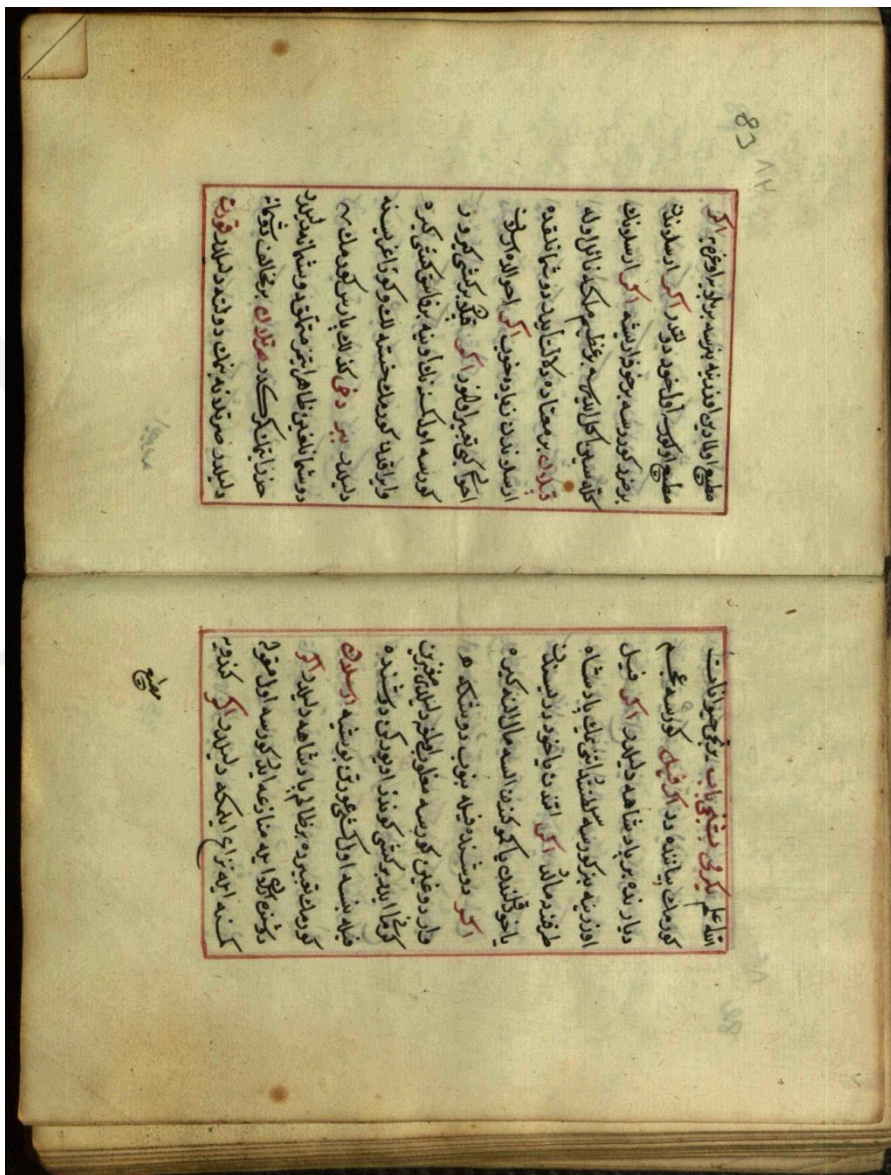


اولاً و صحتی کون مایه پائیده در صفتین المیات
 کله بی و بیله کسین متوالا ابروه اولدکله کندوهو
 وهو سسته نایع طایغاری و دو بوجی مایه لاری بریه
 مجاده اید و بیجا ایلیا اولسه بیله اول صقول
 کسسه پزایلی بوجی مایه و قییمتیه دن **اکو**
 بوجی اولدکله بریه شکران چاقون جهان آید
 اول صحتینه قییمتیه **قوراک** بر صلیح اولمش
 فسنه برینه کلکله دلیدر **کولت** کوزده صحتیه
 قییمتیه اولدور **طوشا** کومره کلا پیغمبر اولد
 بر عود نه دالالت ایدر **اکو** اکلک او کوسه
 قاجقون آمدره و اهل چالائنه دینل **چیر**
 کوز مکت صلیق و کوله دینل و دو ندر لک
 جمله نالغوز نیری اولاده و خنده متکا اولدایلیک

۸۷

اول جفتیه نظیر بوله و بعضی رانقند برسوز قون
 کوز مکت سوکله دینلر **کو** قونک توکی قون
 کوزسه اول کیش او چکون و اقل اولدند طهر
 جفته حد ز ایله نازده بودور **اکو** کوز چ
 قیز سوزنده کوزکسه اکا موزه اولدوغ حال
 دو بیلک لنده کیره **قونیه** اولغله یا خوز طبع
 آدمه دینل **کی** بر شریف فاده لوعوز
 دلشکنا کرسا غنسه اندن مال حاصل اولده
 و بوزغا لطفه بیله اولجا قوننت بر حاجت رولر
 اوله اگر اکلک کچی و د شکی کجه قون کجه
 قییمتیه اولدور و لاصل باجه کله سی و نورک
 هر کله وارده جمله دو بیلک و ماله قییمت
 اولدور **کوز** و **دو بیلک** **باب** اکس حدل

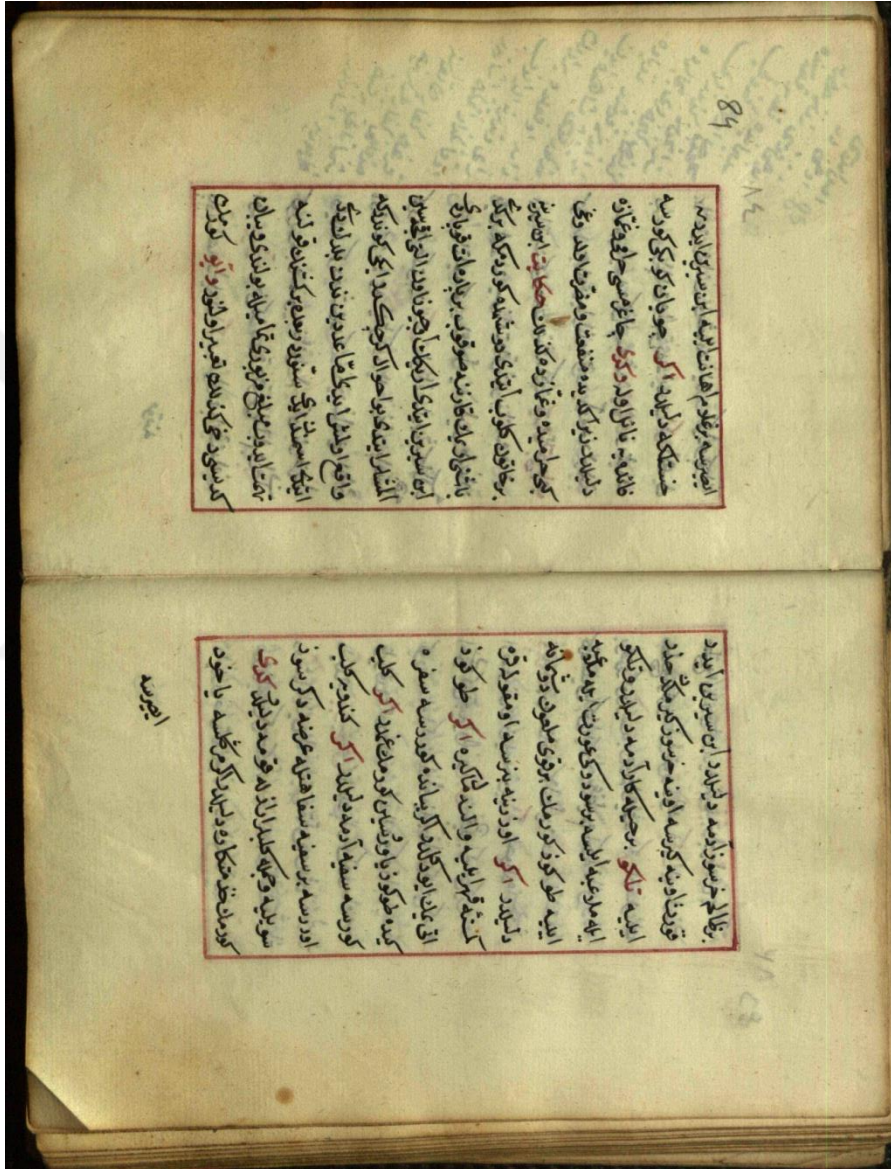
۸۷



صلح امانا دین اوندینه بوسه برابرا ارفع بر آکر
 صلح او کورت المذخوه دینو راکر ارسلان
 برضو کورسه برضو ایشیه آکر ارسلان
 کلاه سینه اکل ایشیه برخطیم ملکمان اول و له
 قیادت برصحنه کولان اولدوروشا اندوه
 ارسلان ندان ندان و خوب آکر احواله اکر
 اکر کجی بر اولور آکر چنگ بر کجی هر و ر
 کورسه اولکست اناک اینه برافا کجی کبر و
 واراقند کورمک خسته کت و کوزا کجی
 دینار بهر دخی کله لاک بار کورمک
 دوستانه ایشیه ظاهر برضو عقیقه و نشانه کور
 حدیثا ایشیه کورمک برصحنه کجی
 دینار صحنه ندان اینه کورمک و دینار و صلح قوت

الله علم اکر کجی بیخوبی باب برخطیم اناست
 کورمک ایشیه دینو کجی کورسه کجی
 دیار ندان بر باد شاهه دینور آکر خیال
 اناک اینه بر کورمک ایشیه ایشیه ایشیه
 طریقه و مالد آکر اینه کورمک ایشیه
 یاخو کورمک یا کورمک ایشیه ایشیه کورمک
 آکر دورمک ایشیه بویب دورمک ه
 وار و عین کورمک ایشیه ایشیه ایشیه
 کجی ایشیه کجی کورمک ایشیه کجی
 ایشیه ایشیه اولک ایشیه کورمک
 کورمک ایشیه برطالم با ایشیه ایشیه
 کجی ایشیه ایشیه ایشیه ایشیه اولک
 کجی اینه تراغ ایشیه ایشیه کجی

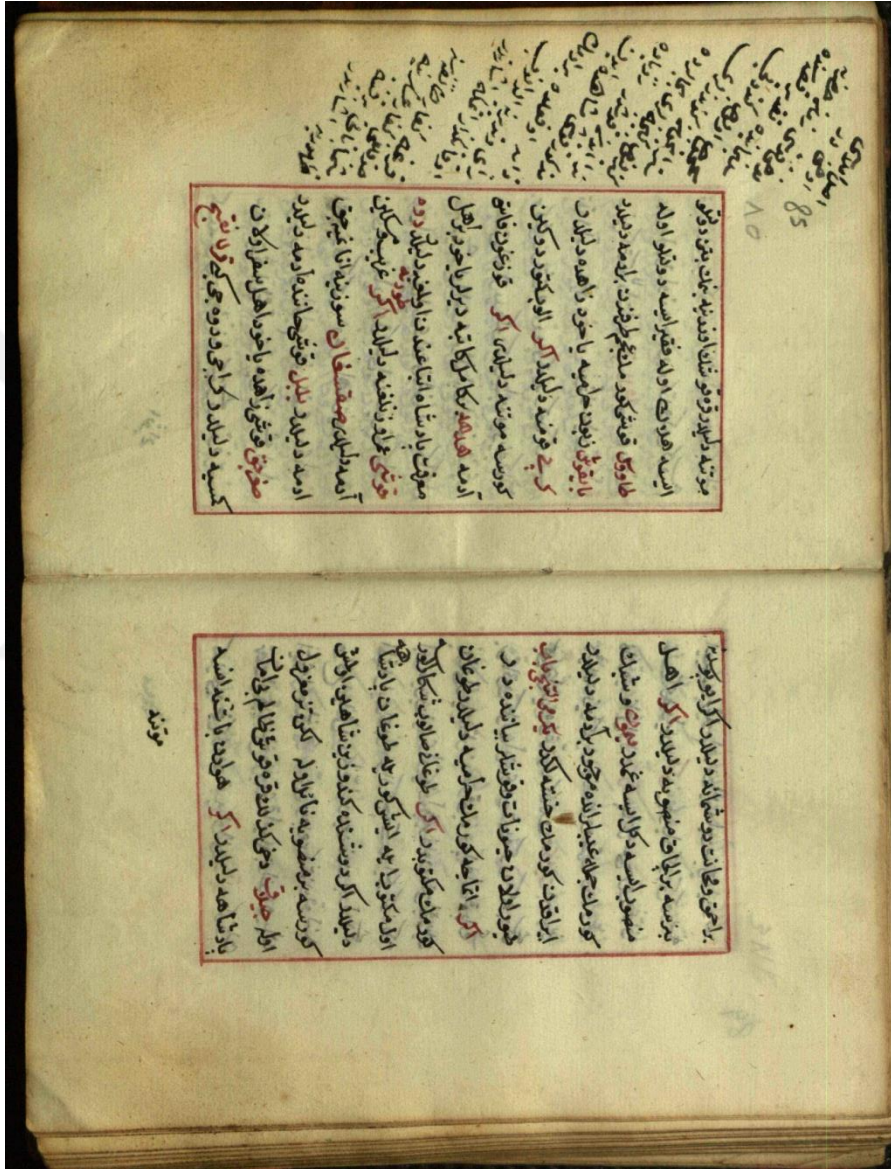
صلح



89
 ایضاً بریده بفرود اهدا است البته این است برین ایله
 خستگاه دله اید اکر چو با با کو بی کو رسه
 فالتا با انا اولدو دکر چا غنچه حلاقیه غان
 دله اید ذری که دینه شفقت و معرفت اولد و فی
 کجه حله اید و غانزه مکر لالت حکما این اید
 برخاقون کلوب ایتدی دوشیده کور و کجه برک
 باشتی اولد قازنه صوفی بر با با غان قوربا ک
 این سیرین با ایتدی اریکلن اچو ناولد الی ایتدی
 الشرا ایتدی بوی احو آک کجه مد اکی کور کجه
 واقع اولمش اید کجا عدوی نذرت بلات ک
 ایتدی اسکت اکی سقوه ریه برکتان قور لیه
 اوستا اید بوی بلوغ مریز کجا ایتدی بولندی و بیان
 کدیمی کجه کد لاله قهر ایل لیلور و آو کور ک

90
 بر ایل خرم خرم اید و اید اید این سیرین اید
 قورشا ایتدی کورسه اینه سیرین کور کجه حلا
 ایتدی تلک بر حله کجا اید دله اید و ایتدی
 ایه مار غنچه ایلد بر سو و کور نیت اید کجه
 ایتدی طو کور کور علق بوی معلوق و ایتدی
 ایدد اکر اود دینه بر سسه او مقولور
 کشته قور ایتدی و ایتدی لک اکر طو کور
 اقی ایتدی ایتدی اکر ایتدی کور دینه سفر
 کیده طو کور با و شین کور مار غنچه اکر کلب
 کورسه سفینه ایدد ایدد اکر کلب بر کلب
 ادر رسه بر سینه سفینه هفتاه عیشده کور سوز
 سو پتیه و چجه کلب ایلد لاله قور مد ایتدی کور
 کور مکت خط حکا و دله اید اکر کور کله یا خون

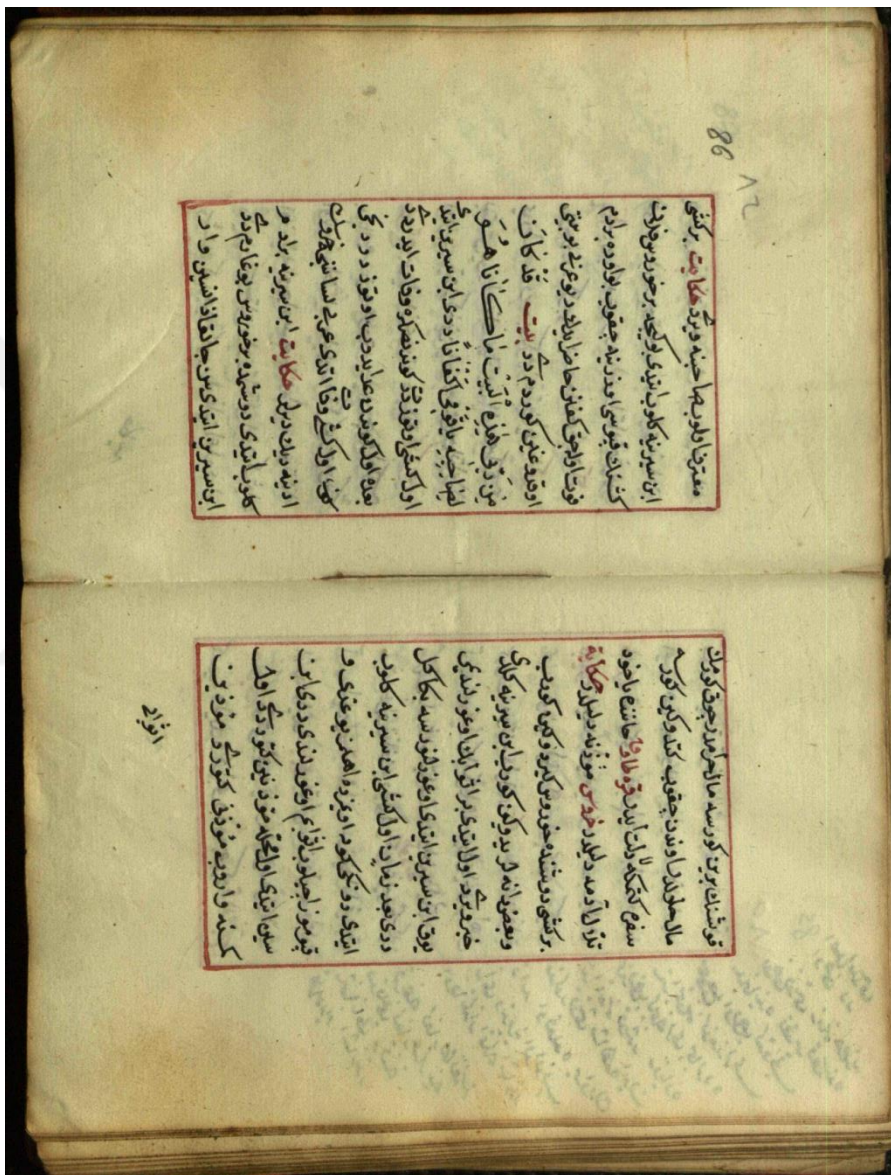
ایچورمه



مویته دلدار و تو مویته شنایانند بنده جان موی و تو
 ایسه اهل دل و اهل فقیر ایسه و داند اوله
 طاولک قهنگی کور منج طوفرت برله مده دلدار
 با بیقری زبون حریفیه با خود زاهده دلدار
 کچه قوسنه دلدار کور اولیکور دد کور
 کورسه مویته دلدار اگر قوزخون فاهل
 آده هده کاکا کاکا تبه در بر لیا خود اهل
 معرفت باد شاه ایضا عنده نالین دلدار و ده
 خوشی غریب زلفنه دلدار اگر غریب ککین
 آده دلداره **مستغان** سوزنیدانای غیجق
 آده دلدار بیل قوشی جاننده آده دلدار
منج قوشی زاهده یا خود اهل سفر اولان
 کسبیه دلدار کور ایچ او دوه کج کور **منج**

بر ارض و عیانت و شفا اولد و دلدار اگر افر کور
 بزرسه بر اوقات مشهوری نه دلدار **ک** اهل
 مشهور ایسه دکور ایسه غمزد **مویته** و شیان
 کور مات جمعه غیر ازانده کور برله مده دلدار
 ایراق کور مات چشمه کور **ک** ایچ کور
 قور اولان جمعات قوشنایاننده در
ک اناجه کور مات حریفیه دلدار طوفان
 کور مات کور بوز **ک** لیا غنا صافی شکاکور
 اول سکوت لیا به ایچ کور به طوفان بادشاه
 دلدار کور و شفته کور و زین شاهین ایچ
 کورسه بر مضمونه نال اولد کور کور مویته
 اهل **حقیق** و کور کور و قوشی اهل
 یاد شاهه دلدار **ک** هورون باشنده ایسه

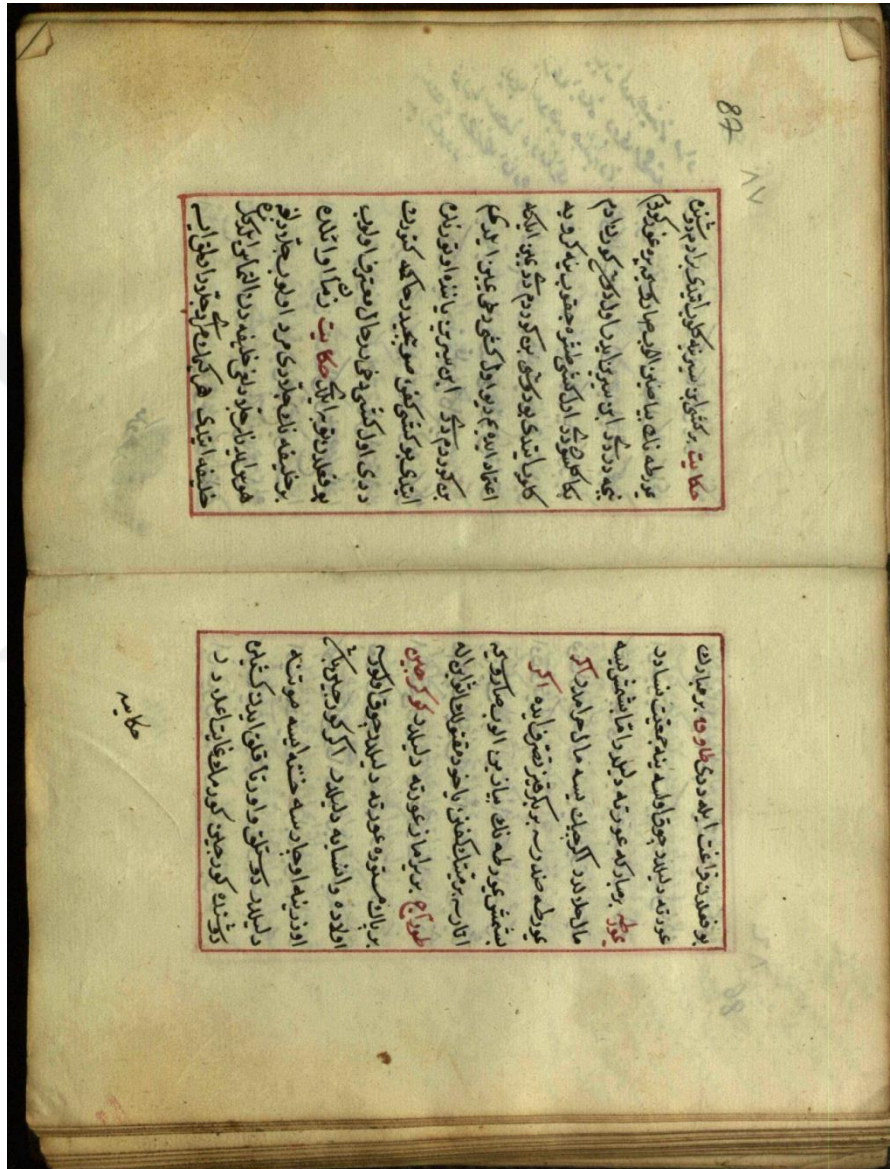
مویته



۸۶
 معترضا لادربها جنبه و برده **حکایت** برکنشی
 ابن سیرین که کابل نیکو بود چندی بر خورده و چون از کابل
 گشت آن قوم سیاه و در زمانه چوقوب بلورده بر لب
 فوت از او بیگانه گشتن حاضران بدید دروغی بر بیقی
 او صد و عینی گویدم در **بیت** قد خان
 من زنی هیزه آیت ما سکا نا هو
 لها جنبه باقعی آفتا نا ددی ابن سیرین باقی
 اول که مکی از قزاق گوید همگانه وفات او در ده
 بیته اول که گوید در عداید دیب او تو ز دور بی
 خط اول که زنی و قاتل آن کی حوچه ساسا بیقی خلیف
 ادرینه دین ویریل **حکایت** ابن سیرین بر لب مر
 کلون با میدی در شده بر خورده سن پونعام و گو
 ابن سیرین ایلی سون جانقا افسین و ار

تورشاک بریت کورسه ساله کله در چوق کورلیک
 ملاحولدر او نند چوقوب کند و کین کورسه
 سفح کککه لالت ایدرت **طایفه** خاننغ باضوه
 نوز لا آمد دکلور **موزه** نه دلیل **حکایت**
 برکنشی در شنیده خود و کین و کین که در لب
 و بعضی نه ای بدو کین کورلیک ابن سیرین کورلیک
 خبر و یزد اول استیک بر اثر اینها معور شد ی
 یوق ابن سیرین ایلی او معور نوز سه یکا کل
 در ی بعد زمان اول کنشی ابن سیرین کلر
 ایلیک و کین کورده او یزدو اهرمز بو غندی و
 پورمز اجیلو و باقیم او خد شدی در دکا بن
 سین ایلیک اول کله موزه نیکو کورده اول
 کسند و ادرینه موزه کورده موزه زین

انوار



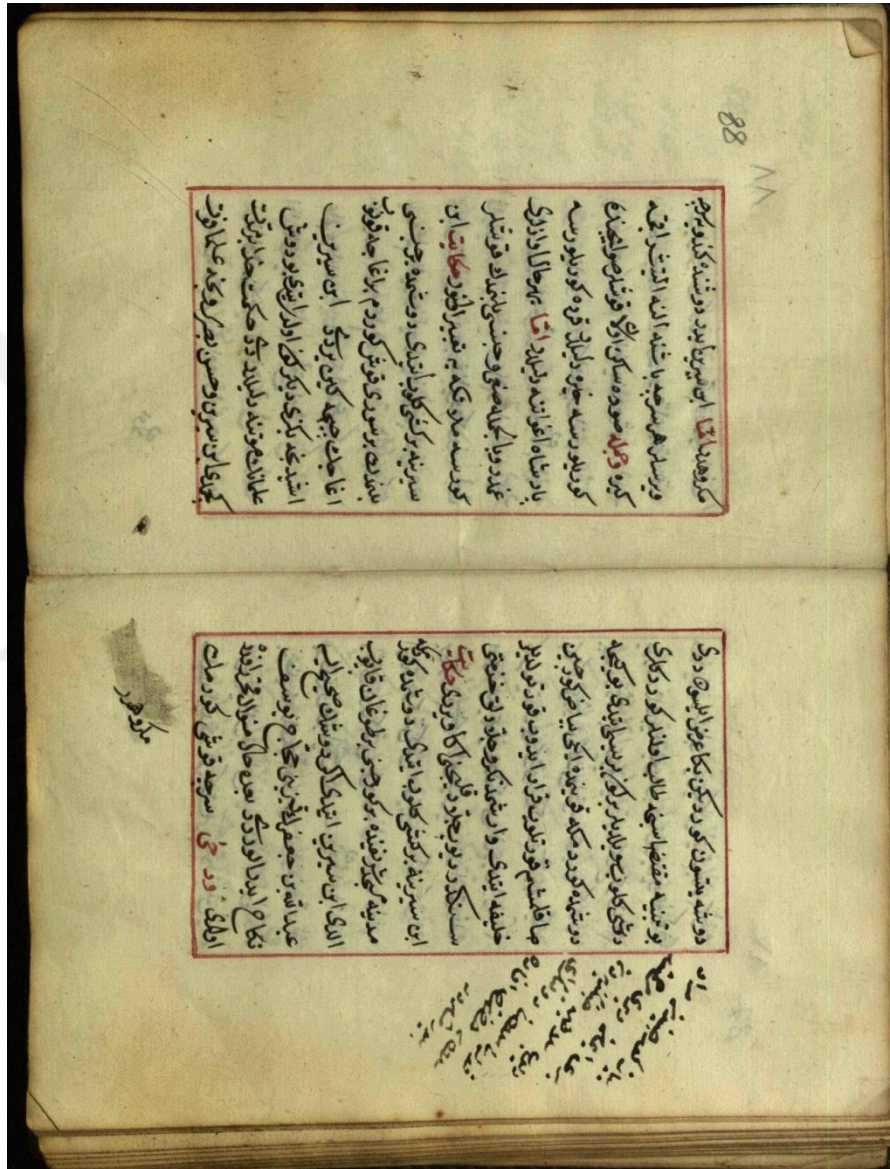
حکایت برکتی از سیر به یکدیگر آید برادر هم درین
 جور طه ناله بیاضین ادر صها رکبیم بره غور کور
 بیجه در دگر این سیرین ادر اول کور کور
 یکا کور کور اول کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اعانه ایدیم دیو اول کور کور کور کور
 بر کور کور کور این سیرین نالنده اوقو نال
 اینای جو کور کور کور کور کور کور کور
 دی اول کور کور کور کور کور کور کور
 پو فکون کور کور کور کور کور کور کور
 بر طیفه ناله کور کور کور کور کور کور
 هوسیه ناله کور کور کور کور کور کور
 خلیفه اینای هر کور کور کور کور کور کور

۸۷

پو فکون نالنده ایدیم دردی ایدیم بر صهارک

عورده دلباز جوق اولده بیجه حقیقت نسا در
بوی بر ارا که عورتیه دلبر را انا بیستین
 مال حاد در اگر کجین بیسه مال حاد در
 جو طه صدار بر یکدیگر نضر بی ایدیم **اگر**
 بیستین جو طه ناله بیاضین ادر صها رکبیم
 اثار بر سیرین کور کور کور کور کور کور
طرح بر بر ما نالنده دلباز کور کور
 بر بان سستوره عورتیه دلباز جوق اول کور
 اولده و انشایه دلباز اگر کور کور کور
 اوزدیه او چار سسه خسته بیسه صورتیه
 دلباز کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور

حکایت

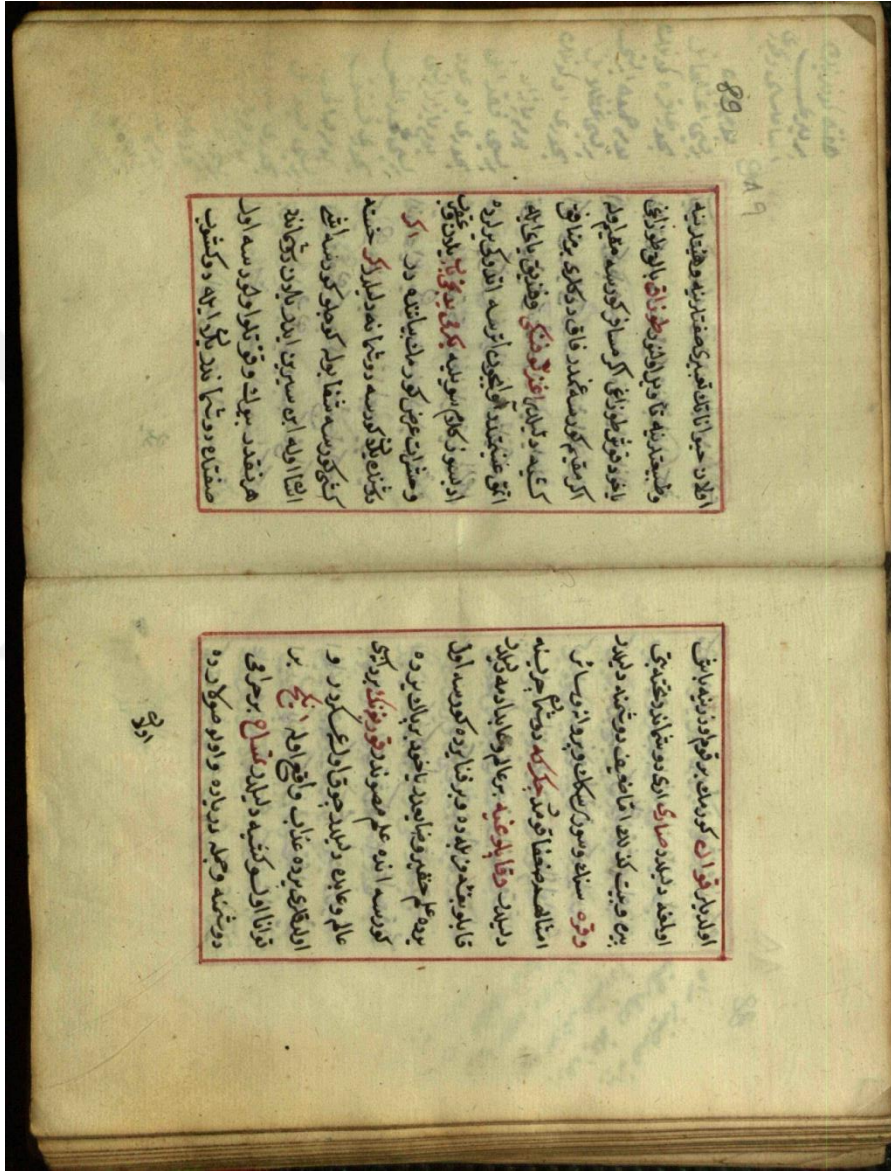


کوردهن **۱۲۱** ابن سیرین بود و شنیده که یزید بن
 و بر سر هر مسجدی باشد الله البیتش ایتمه
 کوره **۱۲۲** صدقه سکن اولی قوشناصلیجند
 کو در دیور سنه خیره دلباز قره کو در دیور سنه
 بار شاه اغزانده دلباز **۱۲۳** در حال اولی
 غار و دیار صغری و حسن بلندی قوشنا
 کرد سنه حادی که به بنیر اولی **۱۲۴** ابن
 سیرین برکتی کوی بلندی و دشمنه جیب
 بنده بر سر دی قوشنا کو در م باغا جده قوشنا
 انا حاجت بیجا کوی برکتی ابن سیرین
 اشبه جده برکتی اولی قوشنا کو در م
 علمان معززه دلباز **۱۲۵** حکمت خلایق برکت
 کوی ابن سیرین و حسن بنیر کوی علمان **۱۲۶**

۸۸

و شنیده پشورن کو در مکن یکا معز اولی دیور
 بو تینه منتظما سنه طالب اولی کو در کوی
 دخی کوی برکتی دلباز برکتی برکتی دیور
 و شنیده کو در مکه قوشنا یکی یا حاکم جیب
 صاحب شمس قوشنا قران ایدوب قوشنا دیور
 خلیفه ایتدی و دشمنه کوه قوشنا
 سنه **۱۲۷** دیور جده دلباز کوی اولی **۱۲۸**
 ابن سیرین برکتی کوی ایتدی و در شاه کوی
 مدینه کوی قوشنا برکتی برکتی قوشنا
 اولی ابن سیرین ایتدی کو در مکن حاجت
 عبد الله بن جعفر اولی **۱۲۹** کو در سنه
 نکاح ایدوا کو در مکن **۱۳۰** حال سنه اولی
 اولی **۱۳۱** سنه قوشنا کو در مکن

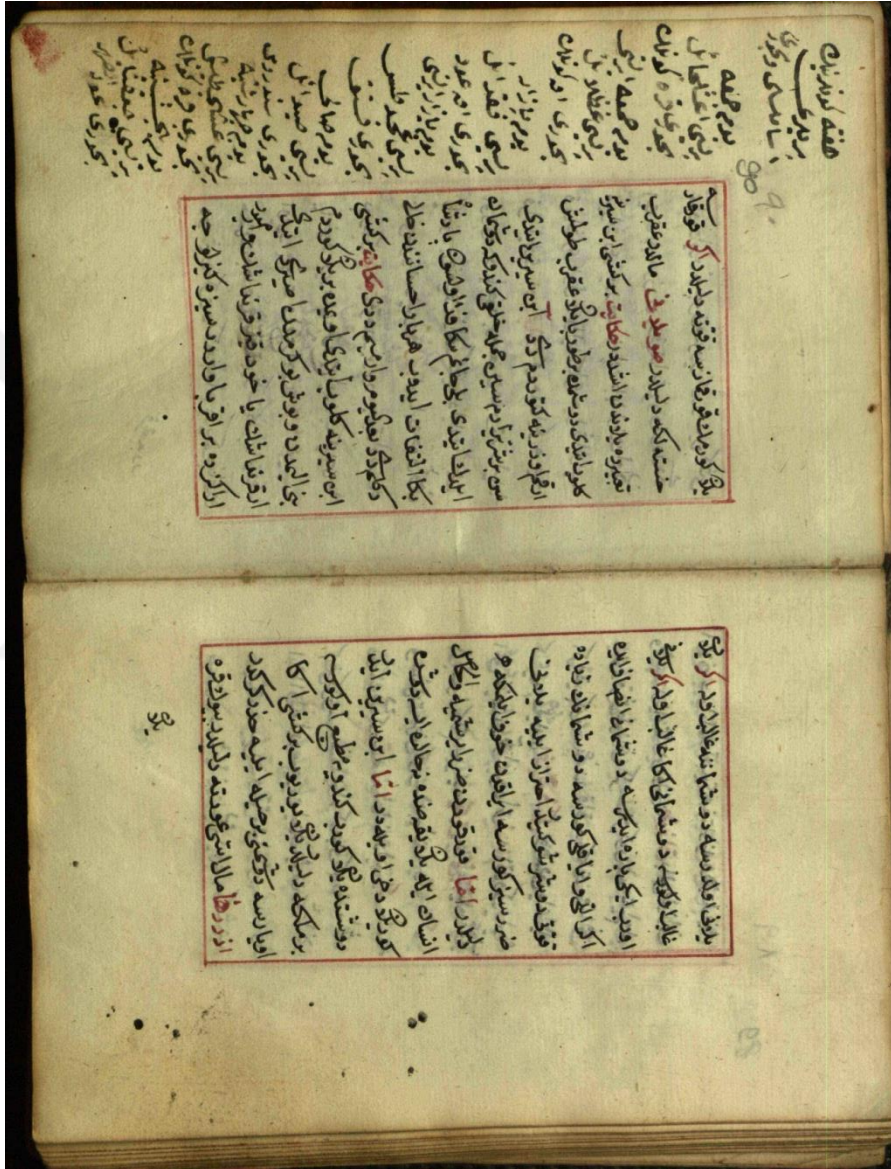
در مکن
 سنه
 قوشنا
 کوی
 اولی
 سنه
 قوشنا
 کوی
 اولی



اولاد حیاتا انا که قیوم کفر صفتا بر بریه و هفت در نینه
 و طبعیتا بریه تا وین اولاد و طوق با اولاد طوق
 با خود و فرشته طوق باقی اگر سساز کورسه صمیم اولاد
 اگر صفت کورسه سساز فاق در کلاهی بر صفت
 کتیه و بیدار افترای شکلی و فقیقی با با با
 اتقی صفت سساز اولاد کورسه افترای بر اولاد
 ادب سوز کلاهی اولاد کورسه کورسی بی بی اولاد
 و سسازت برین کورسها بیانته دل
 دستانه یکتا کورسه و سساز نه اولاد کورسینه
 کتیک کورسه شفا جمله کورسی کورسه شفا
 ایضا اولاد ابنه سساز اولاد طوق کورسینه
 هر بقدر بیوت و قوت اولاد کورسه اولاد
 صفتا و سساز اولاد کورسی و کورسینه

اولاد طوق اولاد کورسینه بر قیوم اولاد نینه با با با
 اولاد کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 بریه و بیوت کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 و قوت سساز و سساز سساز و سساز
 امثالها صفتا کورسی کورسینه اولاد کورسینه
 و بیدار و کورسینه بر عالم و کورسینه اولاد
 قابل سساز اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 بیه علم حقیقی و سساز اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 عالم و کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 اولاد کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 قوت اولاد کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه
 و کورسینه و کورسینه اولاد کورسینه اولاد کورسینه

اولاد



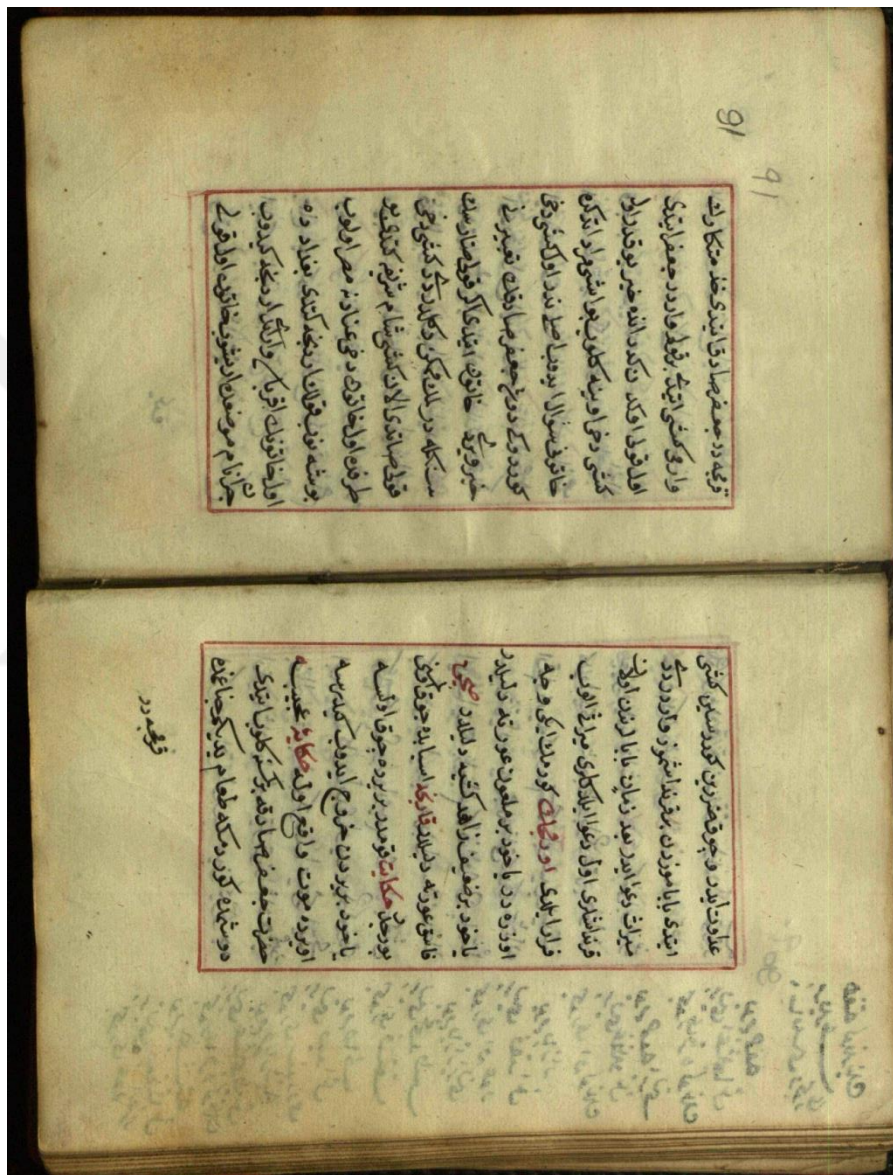
هفته گردان
 بر پیر
 ساسی و گوی

۹۰
 ۸۰

بگو که در وقت وقوع زلزله توفه بدیدار که تو کفار
 حسته لکه دیدار صوفی مال و عزیز
 تغییره بادند انشاء و کتابت بر کف ای سینه
 کلیدان روی در شعله بر طرف با یک عقرب طلوع
 انکار و زبیه کوردم که آت سیر و پانیکی
 سن برتر یا دم سیرین عمله خلق کند که کفکان
 ایله ایندی بلجام کما فانی و همون بادشا
 یکا انقنات ایوب هبار احسانند خلط
 دکم که بگویم و در نیم ددی **کاهه** بر کشتی
 این سینه که کویا نوزکی او دیده بر یک کوردم
 بخا ایله در ووش بر یک صفت صریح ایندی
 ادر فاشک یا خود قیز قرنا شد و ایله
 ارکوز بر افواج اولد و سیز و کوز و چه

بلطف اولد و سه دو شمشاد نیر علی ایله اولد اگر بچه
 غالب اولد و شمشاد ای کا غالب اولد اگر بچه
 اوقیب ایله باره ای بک سه دو شمشاد انصاف ایله
 اگر ایلی و ایلی کوز سه دو شمشاد نیر ایله
 توفی و شمشاد کشتی احتراز ایله بلدی
 ضرر سیر کوز سه ایلاقه خور ایله که
 کلدر **اما** فقد و حد و صبر ایله
 انسان ایله یک تو صند نه حاله ایله کشت
 کورد و حی او بیله **اما** ان سیرین این
 دو شمشاد کوب کلد و طبع اولد کوسم
 بر سکه و شمشاد کوز بورد ب کشتی آکا
 او ایله سه و شمشاد ایله صند کورد
 از و **اما** صلا شمس و شمشاد بلیدر بیوفت و

۹۰

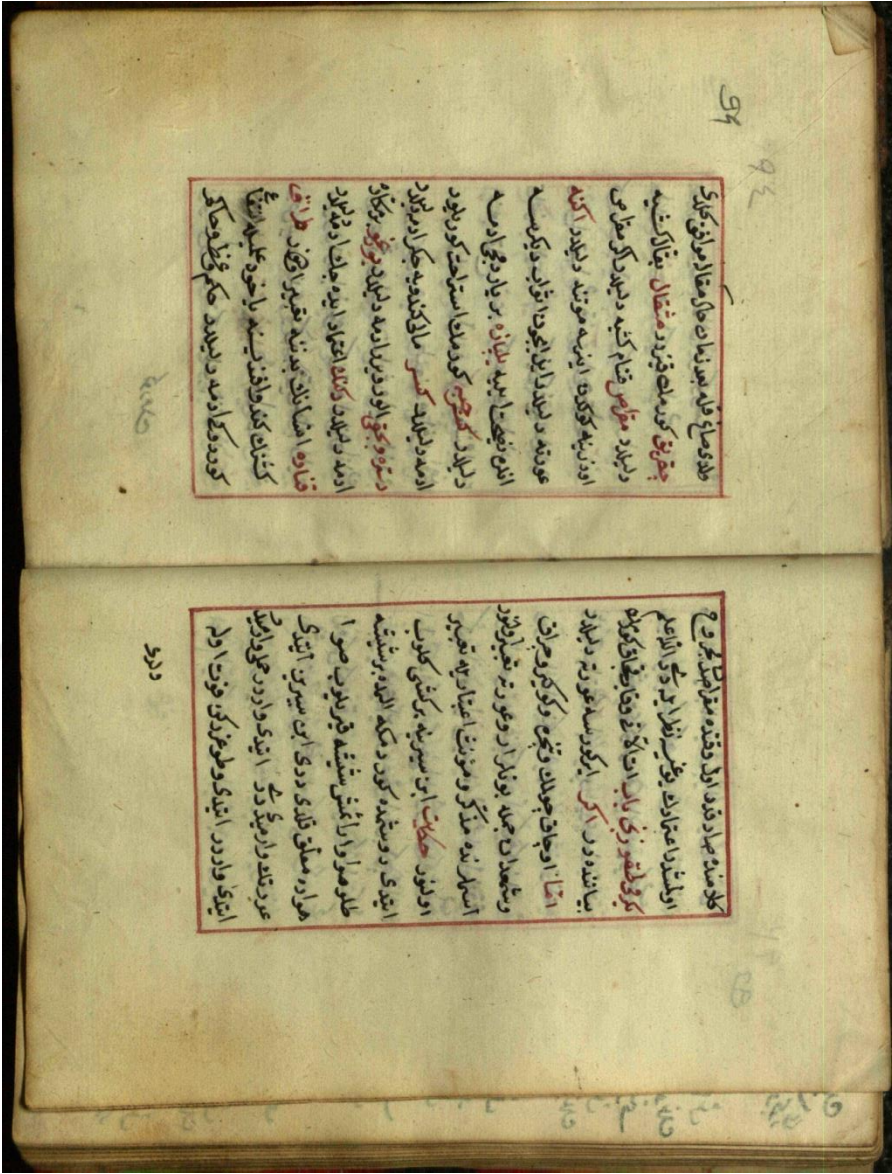


91
 91
 ترجمه ده جعفر صادق اندکی ضد منکازت
 واری کشی ایست بر فوطه عار در جعفر ایست
 الما قول افکنه نکند الله خیر بود در اول
 کشی رخا و سینه کلید به اشتی بر او اندک
 خانقاهی سزا ایوه با صل نه در اول کشی رخا
 کرده و در ده جعفر بر آفتاب تغییر رخا
 خیر و ریخته خانقاه ایست که در اول سزا سینه
 سبکه در لنگ یکی دکا در ده کشی رخا
 فوطه سزا ای الان کشی شام شریفه کنایه
 حرفت اول خانقاه رخا عیانه مصر اولوب
 بوسته نه جعفر خانقاه ده جعفر کنایه بنیاد نه
 اول خانقاه افراجه و انگار ده جعفر کنایه
 جز نام مؤمنان از شیوه ایست اولوب

90
 90
 عدوت ایست و جعفر زین کور و سزا کشی
 ایست با ما موزدن برقی بنا شوز و در ده ده
 میراث ده ایست بعد زینت با ما از زین اولوب
 قرین نظری اول دکا ایست کلای میراث اولوب
 فرار ایست که **او ده ده** کور ملت ایست و صیه
 او زده دن با خود بر سلیمان عور نه در سزا
 یا خود بر ضعیف زانکه کشیده و لیلاد **حجج**
 فاسق عور نه در سزا ایست ایست ایست جعفر کنایه
 بو حقی **حکایت** تو مدد بر برده جوق اولوب
 یا خود بر بر دن جروج ایست که سینه
 او زده جوت و افصح اول **حکایت** عجیب
 حضرت جعفر بر سزا ده که سزا کلای ایست
 ده سینه کور دکا طعام بدین حکایت غایه

تو جعفر در



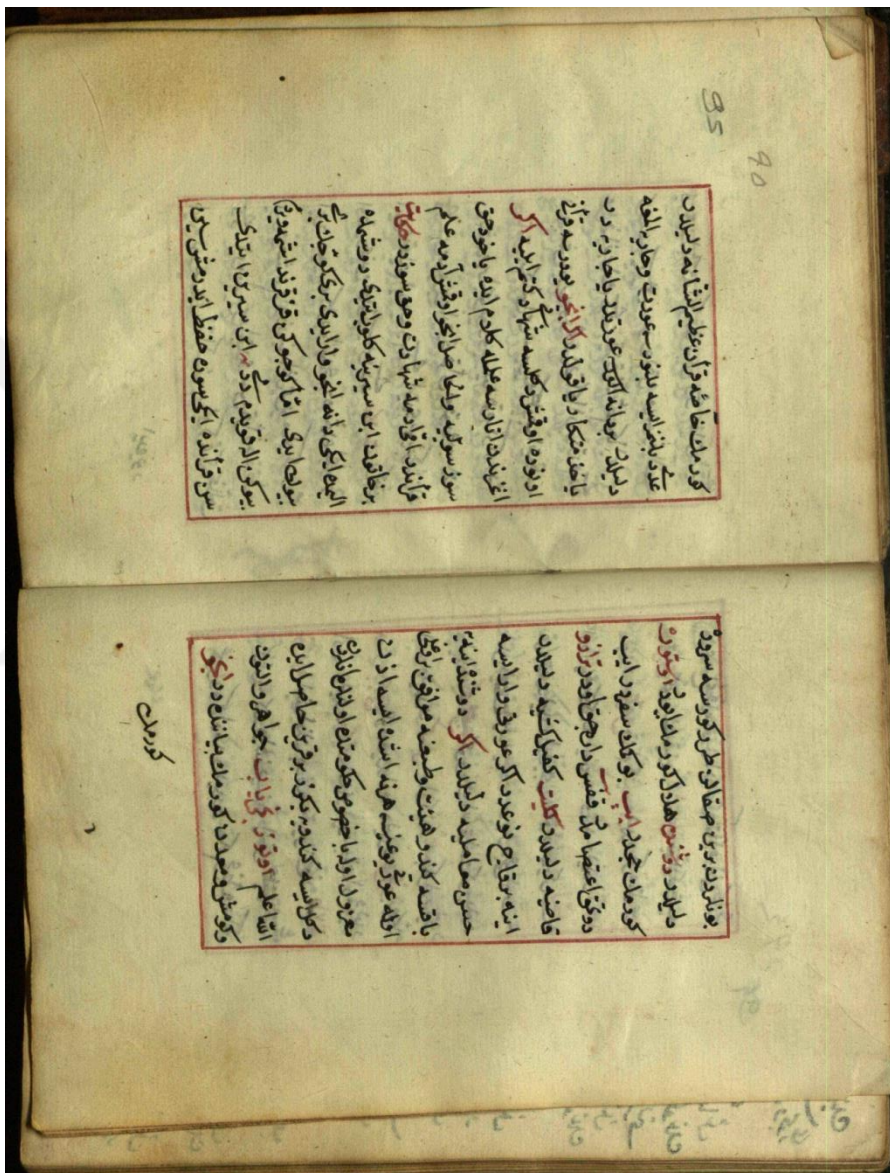


طاهره و صاع فله بعد زمان ها که ممتدا موصوف کمالی
چترقی کوم ملت قیز و **مشتال** بقا کاشیه
 دلباز و **موس** شام کتبه و دلباز و کرم صغری
 اوز نینه کولگه ایزه موزینه و دلباز و **اکمه**
 عوزینه و دلباز ایلی ایچوندا اوثاب و دیگر سسه
 الموم نهچت ایبه ایلیزه بر یاریچی ارمه
 دلباز و **کجیم** کورد ملت استمال کورد بود
 اومه دلباز کس مال کونده به جکر اوردیلورد
دسته و جی اولور و بر اومه دلباز و **بجکر** و **کلاه**
 اومه دلباز و **کاکلا** اتمول ایبه بیلت ارمه یلورد
فازاه اشکاتک بد نینه قهیر اکنج **طریق**
 کشکات کنی فاندن سینه با خود بیلده اشک
 کورد و کلاه ماهه دلباز حکم منظم و کاکلا

کلا مندره حاد قدو اول وقتله متراجم طبر و ج
 اولمشو دا اعتراک **بجکر** ایلدی و کلا منظم
بجکر و **طبر** زکی **باب** ان آت اکتافنا بچقا ای کو ایل
 بیاننده و **اک** اکر اکر و سسه عوزینه دلباز
اسما اوچاق جوان و بجه و کرم و جرات
 و شعلات جمله بوزلار اوغو و تر شیلی ایلورد
 اسکلنده **مکله** و عوزیت اعین اریه معیبر
 اولور **حکایت** این سیرینه بر کشی کولوب
 ایلدی و دوشنده کورد و مکله اولور بر شیشه
 طلوع اولور اراکش شیشه قیر یولوب سو
 هواره مسلق قلدی و دی این سیرین ایلدی
 عورتند و اریک و **ایندی** واردر و حور اولور
 ایلدی واردر ایلدی و **طوس** و **کون** فوت اولور

صاع

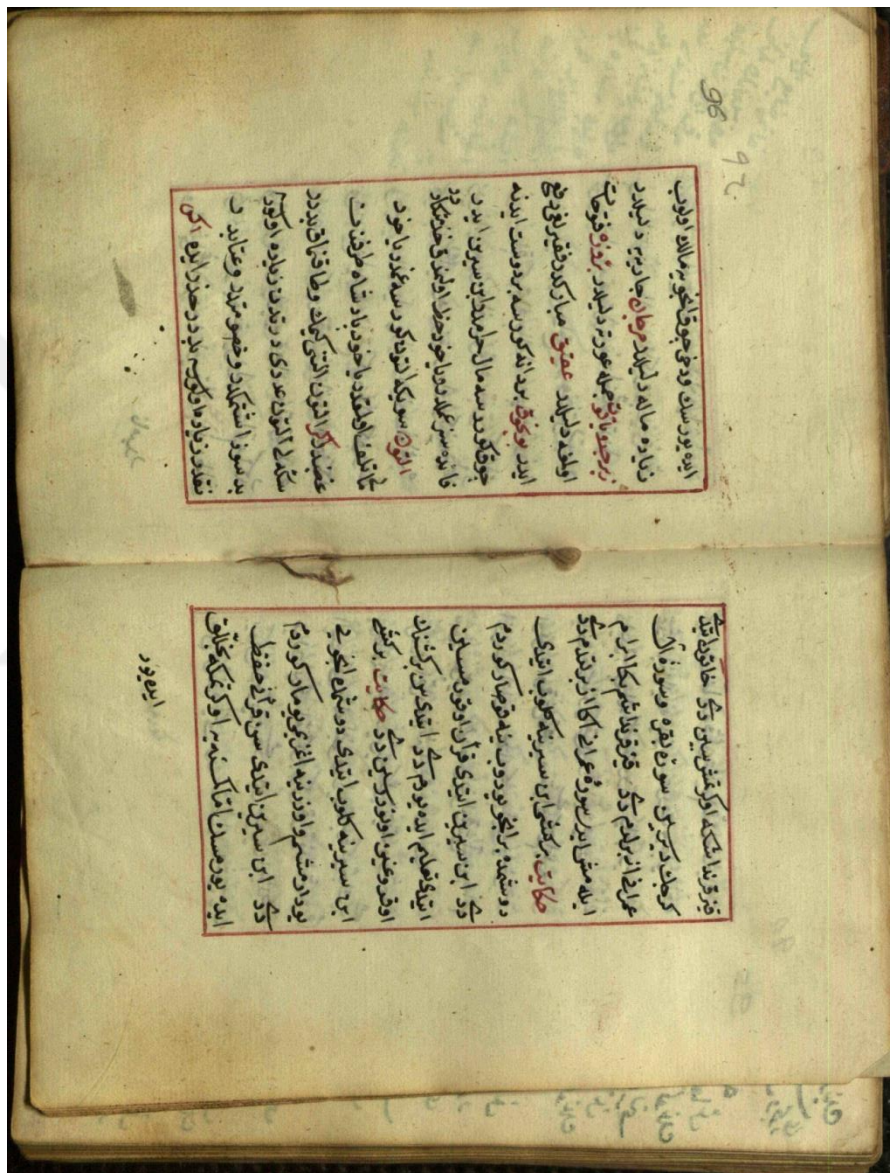
دلا



کور ملک خاشاکه قرآن عظیم الشانم و بیدار
 عتد ببنیادیه دینور سعورت و جابر المغه
 د بیدار بجهانه اکتت عورتند یا جازیه و ن
 یا سنا متکار یا قرقم لاک **یا بخیر** وجوده و ن
 اولوزه او قشت و کلمه سته آ که ام ایله **ک**
 انزندان انان سه عطله کلن ایله یا خوجوق
 سوز سوزیه برطحا صلای خیر اذینش و نه علم
 قراند ا قناد مه شهادت و صهی سوزد **کجیا**
 برخانند ابن سیرینه کلن لایقیکه و وشمه
 ایله ایکی دانه بخیر و لایقیکه بریکه خجیر
 میرفت ایله اما کو جو کن فرخند اشهد
 بیکن اذیندیم **ک** ابن سیرینا ایکنیک
 سن قرانده ایکی سوره حفظ ایله درشت یس

بو نازلده نوری هم تقان طر کور و سه سوز
 و بیدار **دقت** هلدن کور ملایق **ک** ایکن
 کور مان مجید **اب** بو کلن سفورن ایب
 ددنی اغصها مکن قشس دا جنتا کور نزل
 قاضیه د بیدار **کلیت** کفیل کتیه و بیدار
 اینه برقاچ نوزعدن اگر عورق و لایقیه
 حسن مصاملیه د بیدار **ک** و دشت ایله
 باقسه کند و هدیت و بیعنه صرافن ارنی
 اوله عورک و کلمه هنه اشته ایسه ازن
 صرول اولدا با خضوی حکم سناه اولداری ارنی
 دکال ایسه کندور بکر بکر بی خاسم لایق
 اشاعلم **آقوز** **ک** **بی** **اب** جواهر و التون
 و کوش و صدن کور و مات بیاتنه و **کجیا**

کوردلیک



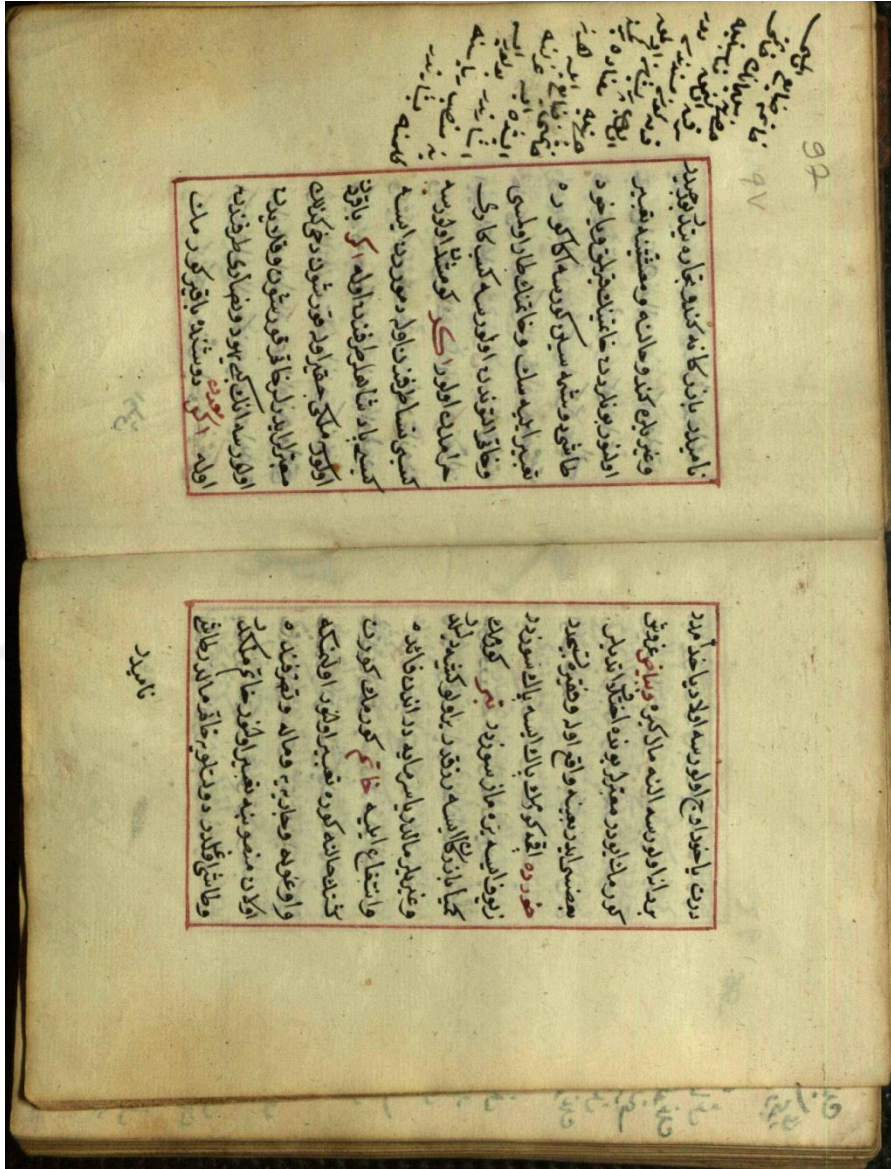
96

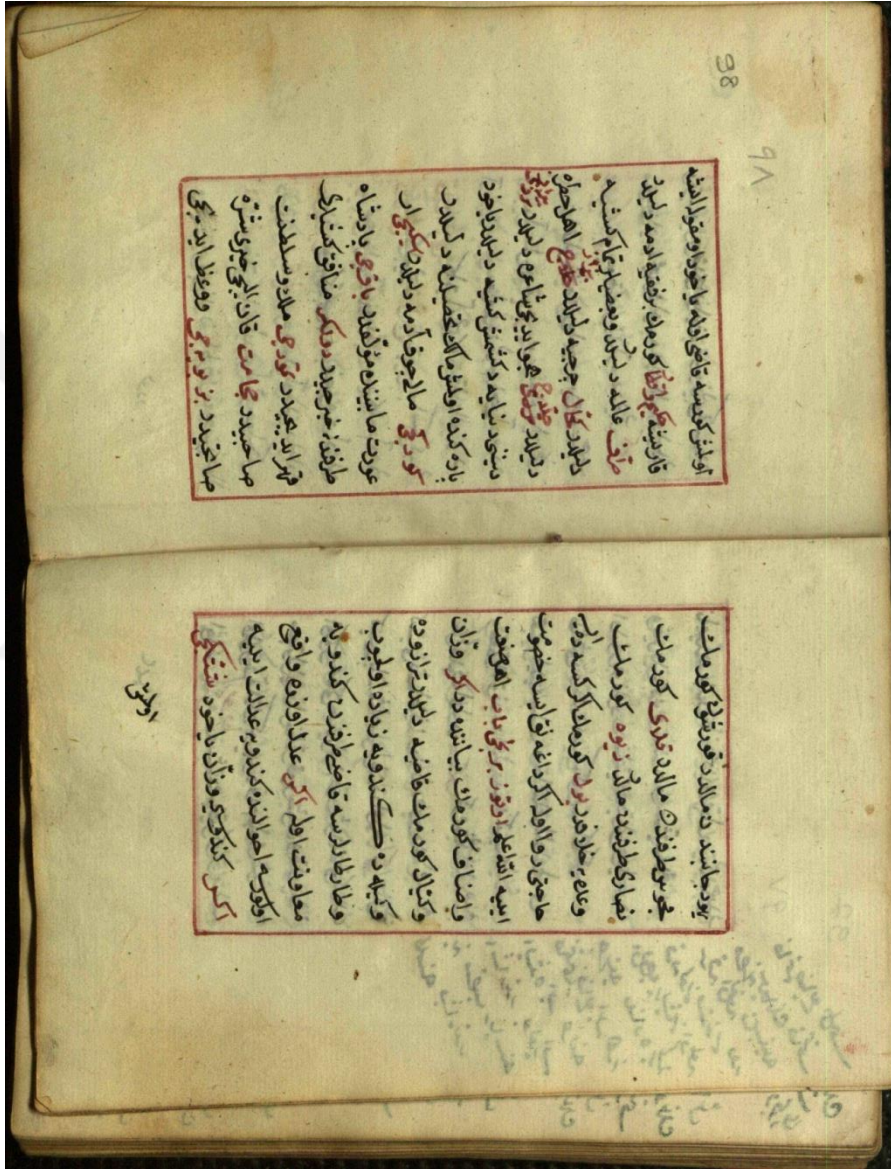
97

ایده یوز سنک و در حق چوقاقی بر ملاک اولوب
 زیاوه ساله دلبیلد **طمان** جانیزیم د لبیلدر
 بزخصه **ای** جمله عوزره دلبیلدر **نیز** فووصه
 اولله دلبیلدر **عیق** مبارکلا شقر بر فریج
 ایده بو **نیز** برده لاکورسه بر دوست ایینه
 چوقاقی در سه سال اولیلدین سیرین ایدر
 خانده سیرنگلار دن یا خود صفا اولیلدی خنده نکاز
ای سو یکه ایتونه کورد سه غمزد یا خود
 خاتون اولمقدور یا خود بار شاه موفزند
 خنده کور ایتون ایتدی کجاک و هاقا ایتدرد
 سکنه ایتون عددی در تدرت زیاده اولکوز
 بد سوزا استنگلار و خصو تیزد و عیابد و
 نققدور زیاده اولکوز ایدر در حد در ایوه اکن

قیر قردا لشکه اکر کش سیرین دک انا قون ایله
 کرجف و سیرین سو نه بونه و سوره اول
 عمل خانه بولم دک قیز قونل شوم یکا ال م
 ایله مشا ایلر سوره عمل خانه اکر اکر بر قدم دک
حکایت برکشش این سیرینیکه کویب ایتدیک
 دو شیعه بر باغی یوردوب بیله قهره اکر و دم
 دک این سیرین ایتدی قول اوتون حسسین
 ایتدی قلم ایده یوم دک ایتدی سون برکشان
 اوقش و خین اولوز کیتدی دک **حکایت** برکش
 این سیرینیکه کلوب ایتدیک ده شمله لیجور
 یوردوشم و اوز بیله ایتدی بر یوم دک و دم
 دک این سیرین ایتدی سون کون نه صفظ
 ایده یوز سنک اما ک مبر اکر کز ککجه کایان

ایله وور

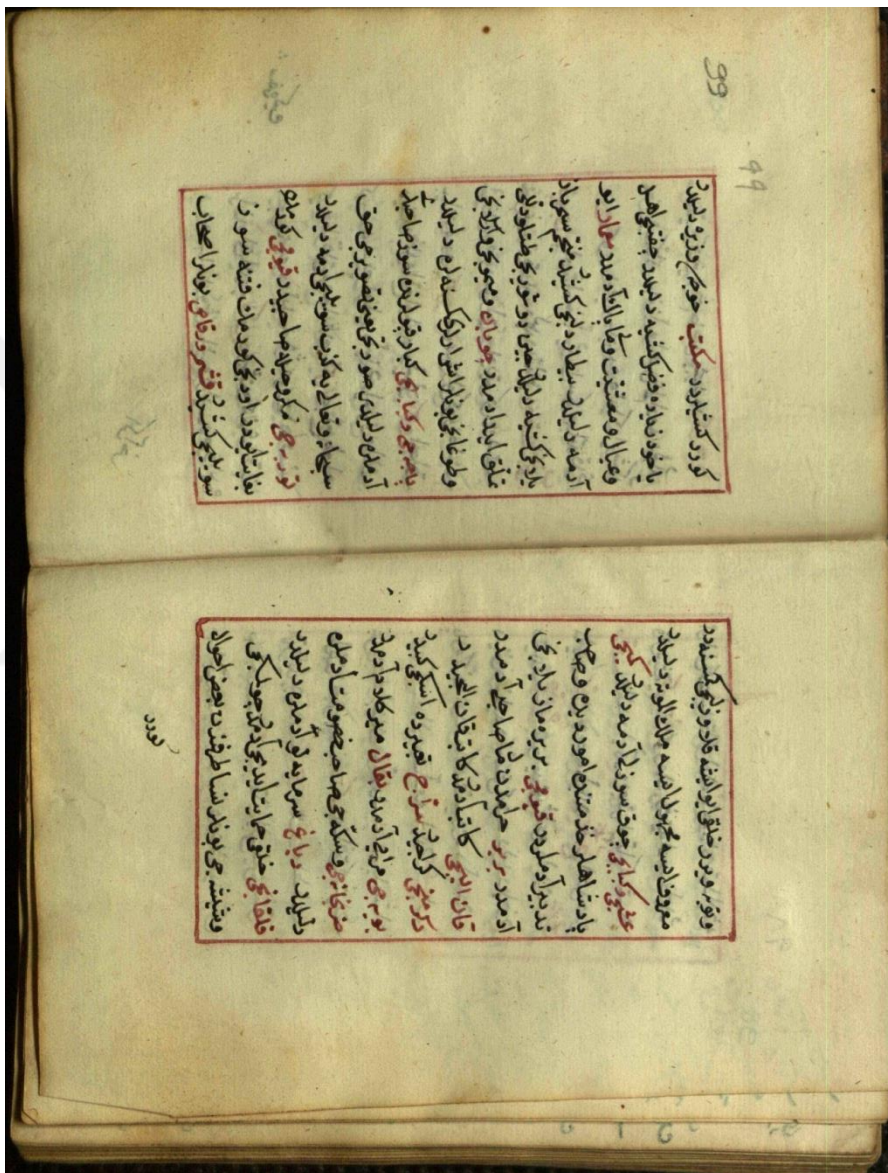




او پیش کونده تا سختی از او با خود او و موافق اینده
 قاریتیه **کرم** از آنجا که در ملک برضقیه ادرمه و لیلید
تلف عالمه و لیلید و بعضی نام تمام کشتیه
 لیلید **کمال** چوبیه و لیلید **طرح** الهی صله
 و لیلید **طرح** هویا بین پویشا غره و لیلید **تاری**
 دستخیزد نیایه و کشتیش کشتیه و لیلید با خود
 بازه کرده اولمش مالک مقتضایه و لیلید
کرم مایه چوقا ادرمه و لیلید **بجی** از
 عورت هایتیک مؤمنان **باز** با و در شاه
 طرفین خیر جدید و دیگر **صنائق** کشتیاری
 تهراید بپیرد **توری** ملک و سلطنت
 صاحبید **بجاست** قان ایلی خیری ستره
 صاحبید **بزی** بوی **دو** و عطا اید **بجی**

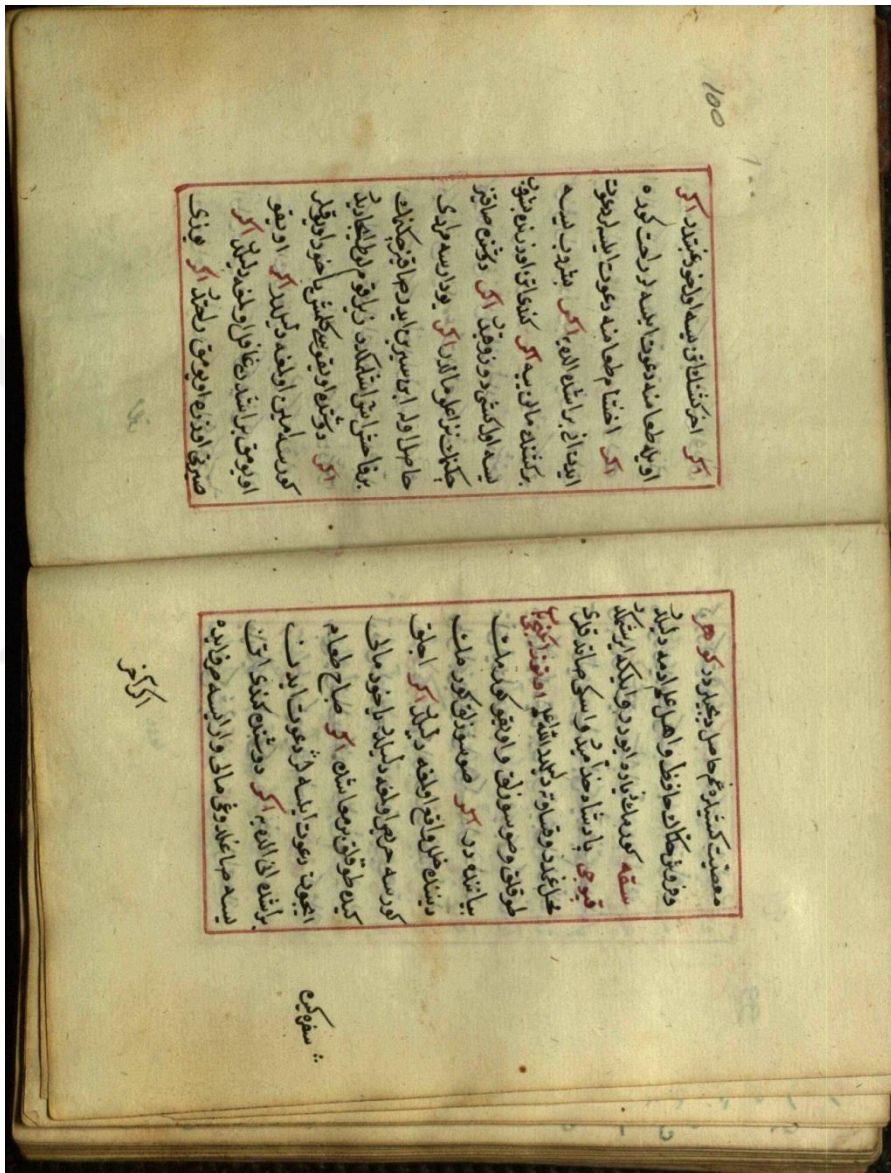
بورد جانیند نامالدرن قور تیزی کور ملت
 جوی سطر فند **مالدرن** تدری کور ملت
 نصاری طرفیند **مالدرن** تیزه کور ملت
 و عاتق **خالدرن** کور ملت **اکر** کسه و ستر
 حاجتی **رو اول** اگر باغه **نفا** ایزه **خجوت**
 ایبه الله **علا** **دقون** **بجی** **باب** **اهلیت**
 و اوصاف کور ملت **بیانده** **دگر** **قران**
 و کتیا کور ملت **فائیه** **لیلید** **تیزه**
کوتیه **و** **کند** **ویه** **زیاده** **او** **بجوب**
و **طار** **طار** **در** **سه** **فائیه** **طرفین** **کند** **و** **به**
معاونت **اهل** **اکرم** **عدلا** **اوزه** **واقع**
اکو **سه** **احوال** **کند** **و** **بر** **عدالت** **ایبه**
اکس **کند** **کسی** **وزان** **با** **خود** **شش** **کسی**

التمس



کورد کشتی بود **سکت** خویر و زیز و بیدار
 یا خود زنده و فخر کشته د بیدار چشمتی لهن
 و عیال و مستیبت و با بالک و مدد **سلا** ابو
 آرمه کی لیلان سلطان د بچی کشته بخت سوسه باد
 یاز کی کشته دلایل جین او خور و کشتی اولی
 غافل ایله و مدد **سودان** و بچو بچو کز بچی
 و طوغا بچو بچو اولی اولی اولی کشته در بیدار
بیم بچی و **کما** بچی کبار چو بیدار سوز صاحب
 آدمی و لیلان صو در بچی بختی بر بچی صق
 سببانه و قمار به کزب سستی بچی بومه د بیدار
توز بچی نمک و صاحبها صید در **توز** بچی کوز بچی
 بیا بیای بود او بچی کورد مان فتنه سوز
 سوز بچی کشته در **قصر** و **رقاق** بونا صاحب

و بوم و بوم خندق ابرو ایینه قان و بچی کشته بود
 مورو فتنه کشته بچو لا افسه همان الی و بیدار
بچی کز بچی جعفر سوزنا و سه د بیدار **بچی**
 باد شاهلر خد مستن اورد و بوم و صاحب
 نذر بوم و ملورن **توز** بچی بر بر مان باری
 آرمه بر بچی حمله دون شاه صاحب آرمه
 قان **ابو** کانتا در کانتان لیلان و
 کز بچی کز بچی **سوز** بچی قیوره اسکی کز بچی
 بوم بچی مرزا آرمه **بقال** میو کاد آرمه
 ضعیفانه و سگده بچی صاحب صومست آرمه
 دلایل و با **بچی** سوما به فی آدمی د بیدار
قانا بچی خندق صایت اید بچی کز بچی
 و فتنه بچی بوزل نسا طافند بعضی احوال

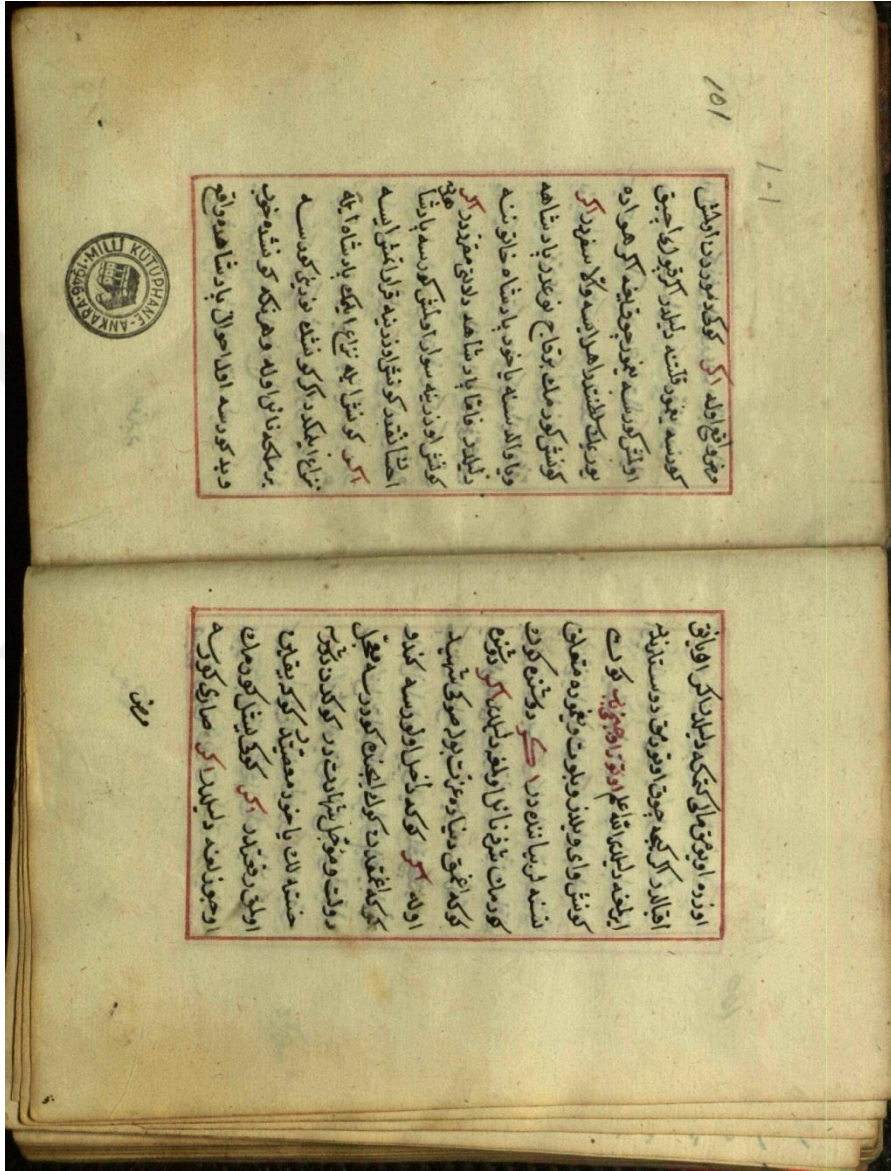


اگر امرگشتن تان بیسه اولغوز بختدار **اگر**
 او بیله طعنه دعوت ایسه در لغت کوره
اگر اختتام طعنه دعوت ایسه در لغت کوره
 ایله ایغ. بر شاه الله **اگر** بپزوب بیسه
 برکننده مان بیسه **اگر** کلایق او زنده بپزوب
 بیسه ایله کیشی در زوقید **اگر** دوشمن صافتر
 چکات نزارعلی مالان **اگر** بود ارسه مردی
 حامل اولد ایستورین ایله در صافتر چکات
 بنفاحش ایشق شاکدن زبوقم اولغوز بختدار
اگر دوشمن او بیله کیشی ایغ اولغوز بختدار
 کورسه امیرین اولغوز بختدار **اگر** او بیغوز
 او بوق برلشند عاقل اولغوز بختدار **اگر**
 صافتر اولغوز بوق لغت **اگر** بوزلی

مصیبت کشتیان غم حاصل بچیلور **اگر**
 دروغ کشتیان حافظ و اهل علم اولغوز بختدار
استه کورسه مان باده بود در اولغوز بختدار
قیجی بادشاه ضد میله و اسک جهان کوز
 علی غلام و قسار در کله شاعر **اگر**
 لورقن و صوموزلق و او بیله کوز بختدار
 بیایینه در **اگر** صوموزلق کوز بختدار
 وینک خلق لغت اولغوز بختدار **اگر** اجالت
 کورسه حرمین اولغوز بختدار با خود مالک
 کینه طوق برعه شاعر **اگر** صلاح طعنه
 ایچونه دعوت ایسه در دعوت ایست
 برلشند ایله **اگر** دوشمن کوزلی ایست
 بیسه صافتر و بی مالک اولغوز بختدار

اگر

سوه کیم

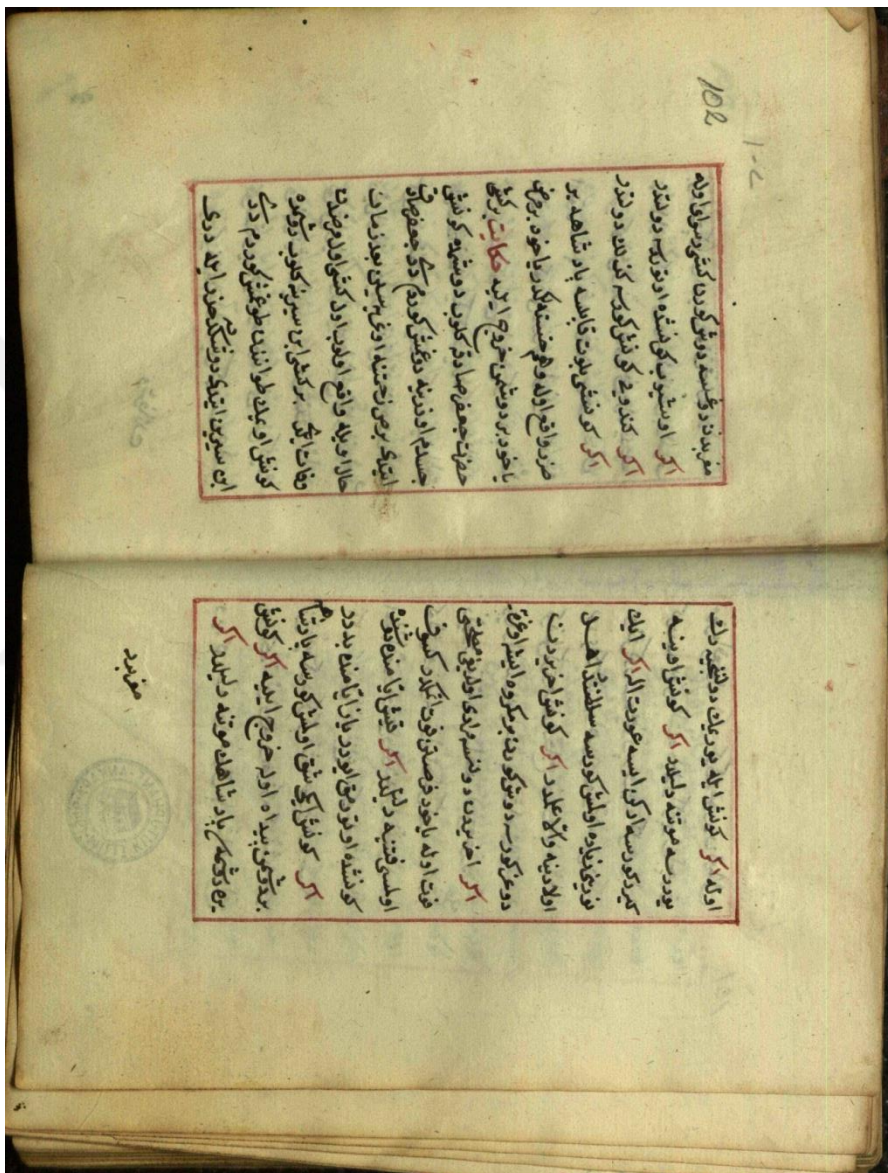


۱۵۱
 ۱۰۱
 دروغی شیخ اوله **کی** کوکله موزور دن اولمش
 خوردسه موزور قلنده ديلدار کورچور لاجيوق
 اولمش کورده سبه موزور چوق ييجه کور هم کورده
 يوزور يک لاشيندا اهل ايسه وکله سوزور **کی**
 کونش کور دملک بوقاج نوزور ز باد شاهه
 ووا والدر سسته يا خود باد شاه خاق نشه
 ديلدار فاعا باد شاهه ولاج موزور **کی**
 کونش اولد ز يته سوال اولمش کور سه باد شاه
 احشا نقد کونش اولد ز يته قران اولمش ايسه
کی کور نيشل يجه نيز با يکيت باد شاه ايه
 نيز با يکيت کور کونش نوزور يک کور سه
 برملک ناسن اوله وهر يک کور نشه خويب
 ودي کور سه اوله احوال باد شاهه و واقع



اوزور او يوزور سالی کونشک ديلدار **کی** اولمش
 اجالار کور کجه چوق او موزور دوسه نيز
 اربطنه ديلدار الله علم او تو **کی** نوزور ييجه کور سه
 کونش وای وديلدر و بولوت و نوزور ده معلق
 نشه لربيا تنه ورا **کی** وکونش کور
 کور سات شوق ناسن اولمش ديلدار **کی** نوزور
 کوکله نوزور دنيا زه نيزت يوزور صوک شيبه
 اوله **کی** کوکله ناسن اولد ز يسه کندو
 کور کور نوزور کور کور ايه نيز کور سه معلق
 رولت و موزور شيبه نوزور کور کور کور
 حشته لانت يا خود مضمينه کور کور ييجه
 اولمش و نوزور **کی** کوکله نيشل کور سه
 ارجوز لغنه ديلدار **کی** صراي کور سه

نيز



مهربان و بخشنده و روشی کردن کشتی بر سر ملی اوله
اگر او بشوید کوشیده او ز کعبه دور نشود
اگر کند و به کوشی کعبه کند آنک در شتر
اگر کوشی بیوت قابله باد شاهه بر
 صر و واقع اوله و هم نشسته کند و با خود بر
 با خود بر دو شمشیر خروج ایینه **حکایت** بر کوشی
 حریت جعفر صفا در کعبه دو شمشیر که نشی
 جسمه اوزدیه دوشی کوشی در کعبه جعفر صفا
 ایینه بر صی زخمینه اوزی بر سینه بعد ز ما
 حالا اوله واقع اوله ادر کوشی اوله مرشد
 وفات ایینه بر کوشی بر سینه کعبه کوشی
 کوشی او چون طوینان طوینان کوشی در کعبه
 این سینه ایینه دوشی کوشی ایینه در کعبه

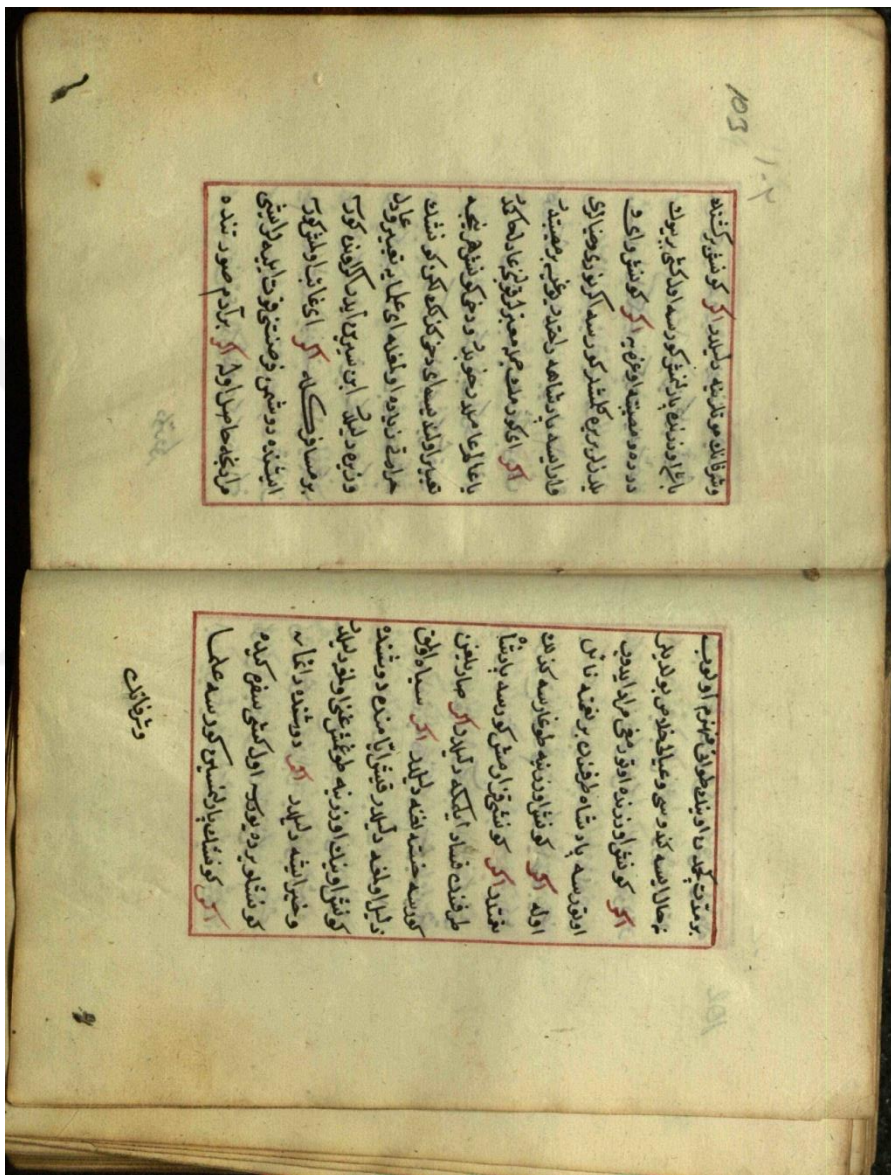
1-2

کوشی

اوله **اگر** کوشی ایله یوزین و شقیه دشت
 پورده مومنه دلید **اگر** کوشی او ایینه
 کعبه کوشی ایله کعبه عورت **اگر** ایله
 فوینایه اولش کوشی سلطنت الهل
 اوله ایینه و کعبه **اگر** کوشی خیر بر دشت
 دو کوشی در کعبه بر کعبه ایله اوزی
اگر ایله برده و نشسته اوله ایینه
 فوین اوله با خود فرستادن کعبه کوشی
 اوله فوینیه دلید **اگر** کوشی ایله مومنه
 کوشی او فوین اورد و با نا ایله بدد
اگر کوشی ایله کوشی او کوشی ایله کوشی
 بر کوشی ایله اوله خروج ایینه **اگر** کوشی
 به کعبه ایله شاهان مومنه دلید **اگر**

مومنه

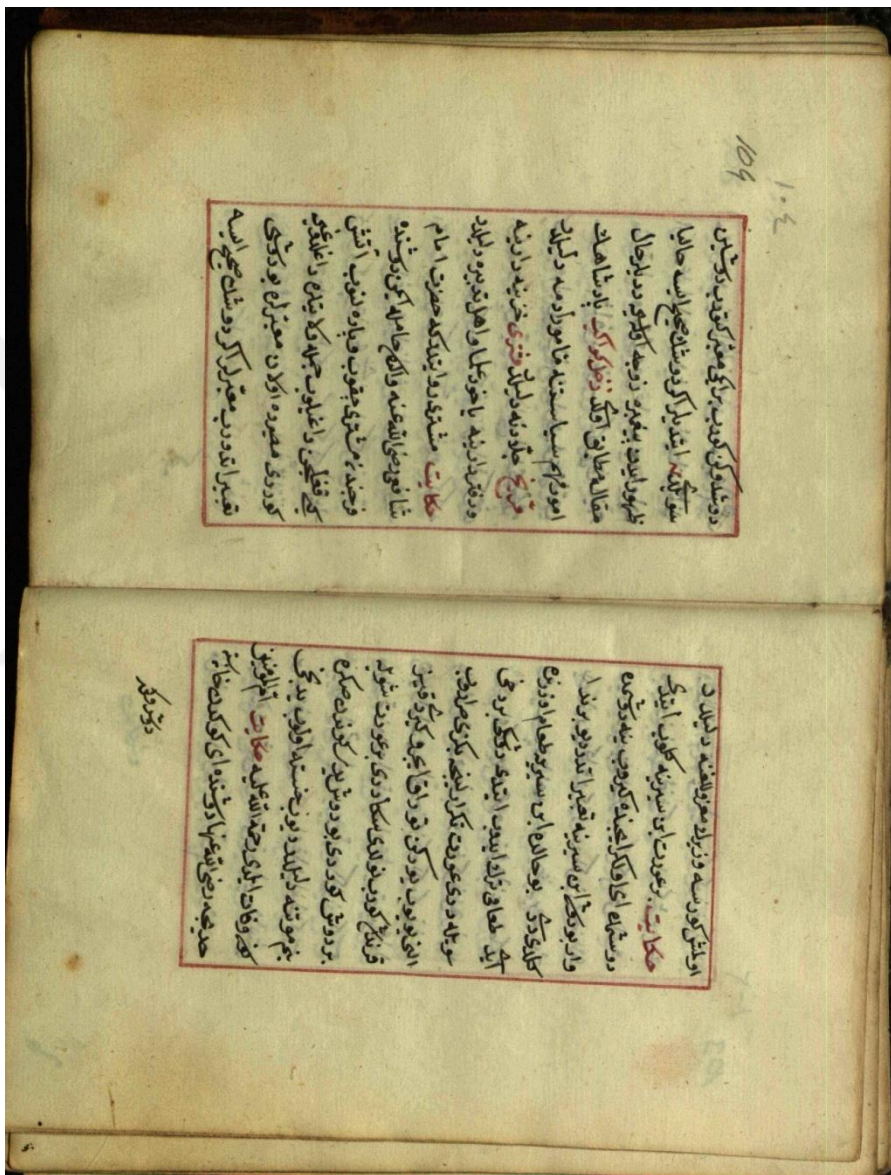




103
 و شرف آن سو تدریجاً در ایلات **اک** که نشانی کرشنده
 با پنج دره در نوبت با پیشانی که در سه دره است بر بیوت
 در ده و هفتاد و پنج **اک** که کوئین را می
 بدارد در بره کشته که در سه **اک** که در نوبت است
 و در ایسه با در شاهه درخت در نوبت بر نوبت
اک که در ملت هم در نوبت است با **اک**
 با عالی عا سید در نوبت و در نوبت نوبت
 غیر از اولیست که در نوبت است که نشانی
 همراهی زنده اولیست که در نوبت است
 و زنده در نوبت این سیرین اولیست که در
 بر سه **اک** که این سیرین اولیست که در
 ایشان در نوبت و در نوبت نوبت اولیست
 و در نوبت حاصل اولیست **اک** بر آدم صورت تند

104
 بر مدت یکصد تا اوینده طرف شهرم او قریب
 بر حال ایسه کند و سعی و عیال خدای بولادی
اک که نشانی از نوبت او در نوبت مراد ایست
 از نوبت با در شاه طرفین بر نوبت ناس
 اولی **اک** که نشانی از نوبت طوفا رسه کند
 نشانی **اک** که نشانی از نوبت که در سه با در
 طرفین نشانی ایست که در نوبت است
 که در سه خسته افته و ایله **اک** سباه اولی
 در ایله و ایله و ایله در قشیر تا منته و در نوبت
 که نشانی از نوبت او در نوبت طوفا نشانی و ایله
 و غیر ایشان ایله **اک** در نوبت و ایله
 که نشانی از نوبت او در نوبت اولیست که در سه
اک که نشانی از نوبت او در نوبت که در سه علم

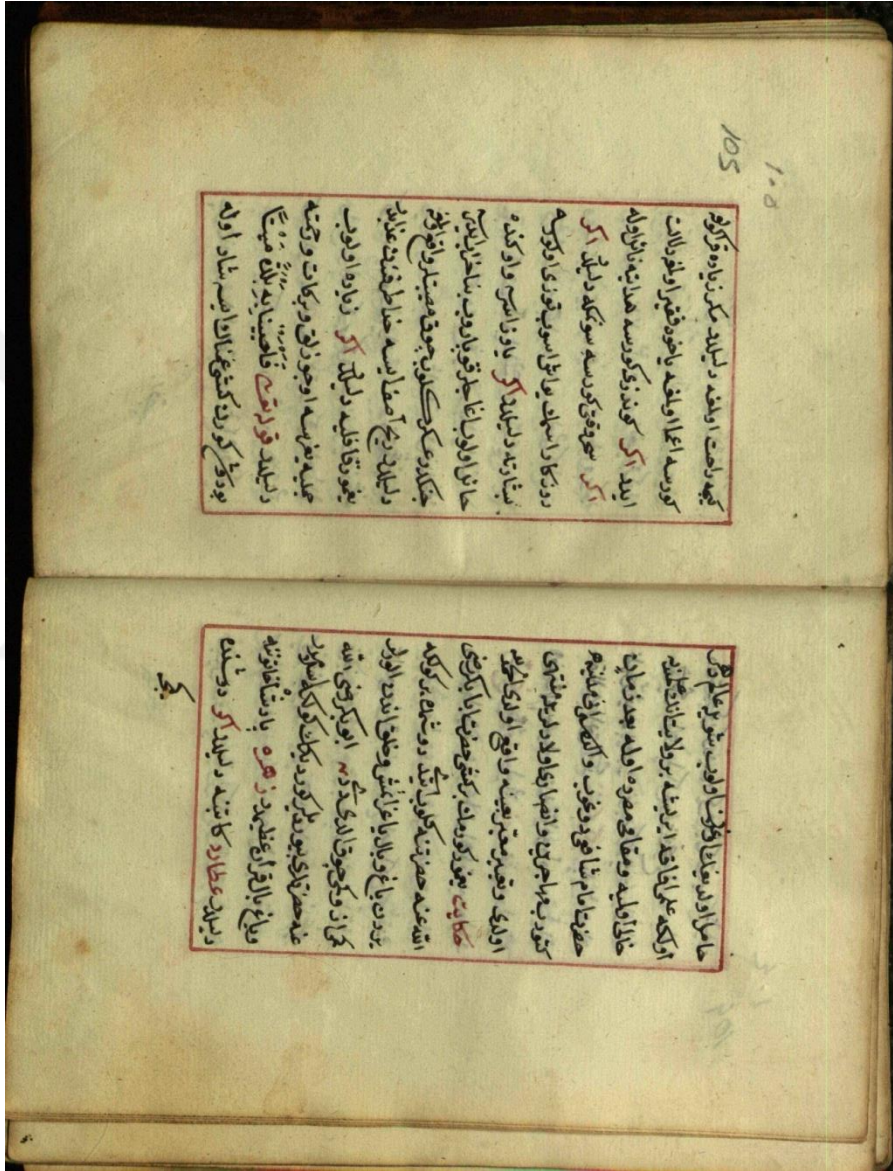
در نوبت



104
103

در شاهان کن کنند بر ای مویگر کنوب و کوشین
 سینه ایته لیل کر و در شان صحیح ایسه حالیا
 ظهروا لیدت پیمبر زوجه اکثر و در بلو حال
 مقاله جان اقل **دختر کرمک** پادشاه است
 امو ز ام سیاس سندنه نامور از سه و کلاه
تیمار جلد و نه لیل و شری خزینه در زینه
 و در قتل زینه با خود عطا و اهل تیره و لیلند
حکایت مشرفی در ایته کده حضرت امام
 شاه فوت علی الله علیه و آله جاسمه کن کن سندنه
 فوجند به مشرفی جوق و پادشاه لیب آتش
 یخ فیلکن با غایوب جهه و کلا تیار و انلا کوی
 کوردی معیوره اگر کن معیوره بود کوی
 قیبال اندوب معتبر کر و روشنت صحیح ایسه

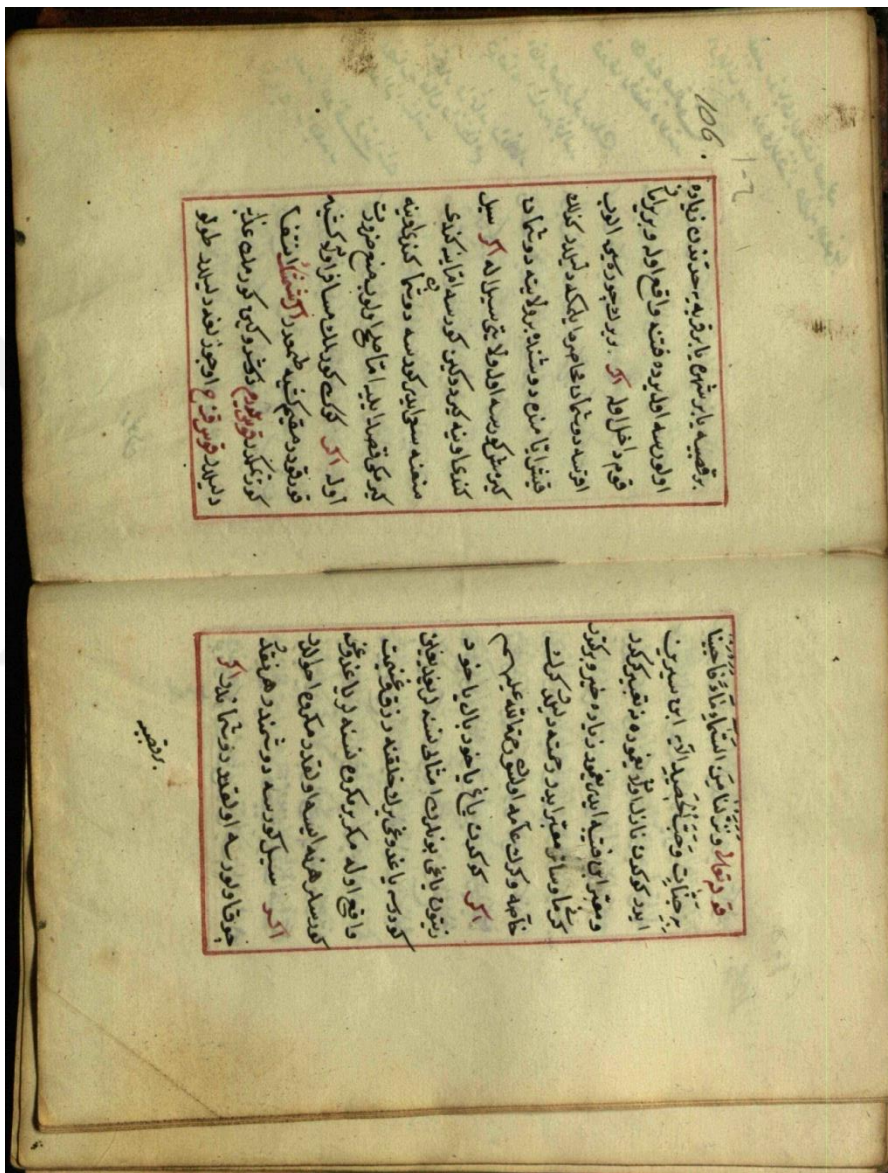
اولش کور سه و زیز معیور لیلند و لیلند
حکایت بر عورت ابن سیریه کلبه انگلی
 در شاه ای کافک ایغه کور و پنه در کیمه
 وار بو کک ابن سیریه قیبال اندوب بر بند
 کلای کدی بو حاله ابن سیریه طعام اوزیر
 ایط عطا و نزل ایوب ایته و کک بر و می
 سر تا ده کور و کت کور ایغه کوزی صلیب
 انخو بو یوب بود کن تو در ایجه کور و سیر
 قرین کور و ای کلا کور بر کور و کور
 بر و دوش کور و کور و کور کور کور کور
 بنم و ستنه لیلند و یوز بن ستنه اولوب بد کج
 کور و کات ایله رحمة الله علیه **حکایت** اولوب
 حدیجه رضی الله عنها آتشنده ای کور کور کور
 کور کور



کچه راحت ادا نمده و لیلده مکر زیاده فرموده
 کورسه اعما اولغنه یاخوزه قشیر اولمور دالت
 ایدد **اگر** کوزند زکو کورسه همدایه نایاره له
اگر سوره قی کورسه سوکله دلشد **اگر**
 روزکا راسهک یواغی اسویب قوزعا و کورسه
 بیشازنده و لیلده **اگر** یا زاسی و او کفده
 حان اولوب انا جدر قور باروب بنا خیر لیلی
 چکاره مکر **اگر** اوبه چوقه میتلر اولمور
 و لیلده ریج آصقاسیه حنا طهرت عذابیه
 یغورنقا ذلیله و لیل **اگر** زیاده اولوب
 عیبیه یترسه اوجوزلق و برکات و رحمته
 و لیلده قور اوست قاصیتا یه **اگر** میت
 بو و **اگر** کور دن کوشغ اناک سیه شاد اوله

حاصل اولوب یقینا کوزن اولوب شو پر عالم کور
 اوزکجه عملی انا قده اریشه بر لایسته انا کمالنه
 خان اولغنه و معانی صوره اوله بعد زما یار
 حضرت امام شام غوغ و غوغ و **اگر** اولغنه عذابیه
 کوزد یه باجرین و انشا انا اولد و عذابیه
 اولدی و قیبر معتبر عیبیه واقع اولدی کوز
حکایت یغور کوردهک رکوشی حضرت با کوزخی
 الله عنده حضرت کوز لیلده ووشده بر کوه
 بردت یاغ و بال با غرا شوش و عطف اندده اولوب
 کوز و کوز صوف الی کده **اگر** اوب کوزخی الله
 عنده حضرت با کوز لیلده کوزک کوزک کوزک کوزک
 و یاغ بالقر اولغنه **اگر** **زه** بادشا انا نزه
 و لیلده عطاره کازینه و لیلده **اگر** ووشده

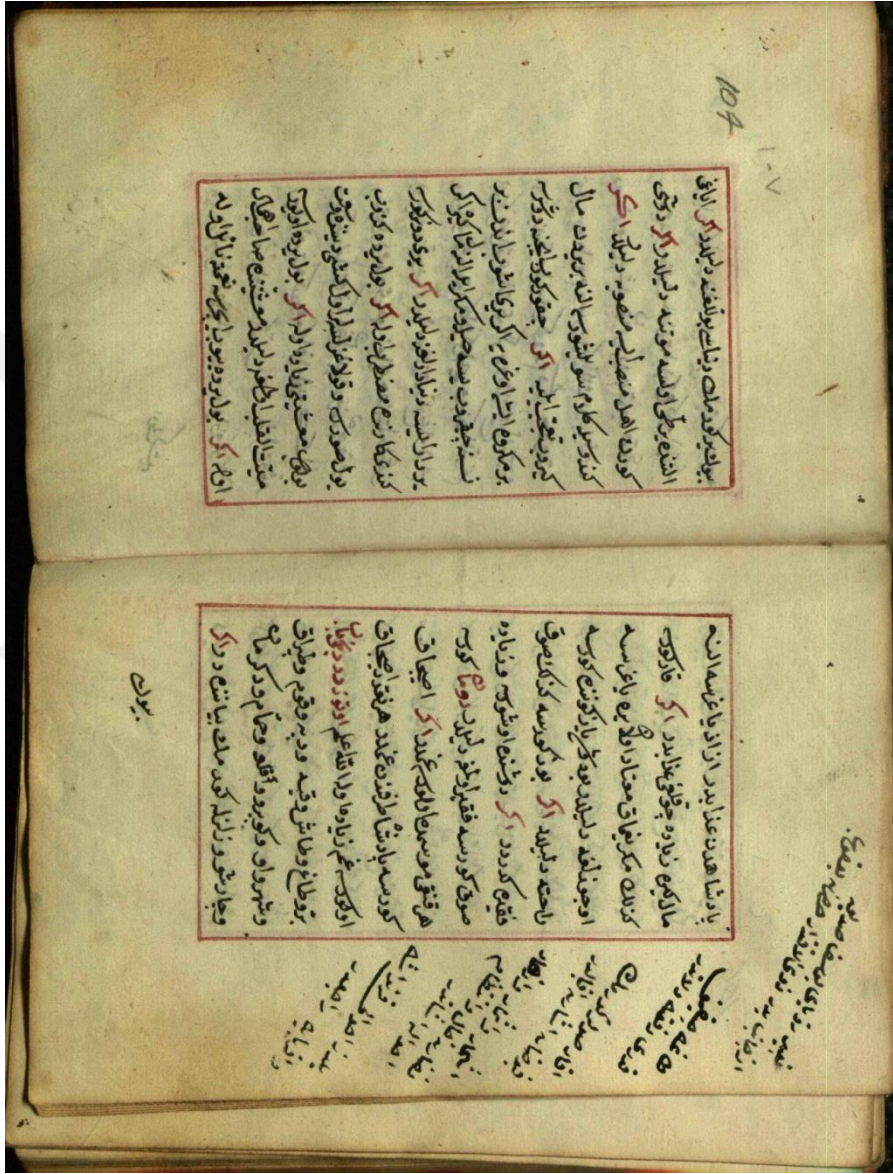
بچه



برقصیه بارشهم بارشهم به سهندندن زیاده
 اولوسه اولبرده فتنه واقع اولد و بریلان
 ققم و خل اولد **اک** بربرینجورکیمی اولوب
 اوزسه دستخانایا هم بریا ایکنه و لیدر کولده
 قیشنا تا مننه و دستینه بریلا بیته و دستخانای
 کیم برینجورکیمسه اول اوله یقی سسیلا **اک** سیل
 کنده اویله کوره و کیم کورسه ازانیه کولدی
 مننه سسولای کورسه و سسما کولدی بیته
 کیم کی قصدا بیله اما صلی اولوب صبح ضرورت
 اولد **اک** گلکه کولده سسما ازانیه کیشیه
 قورقورده صبح کیشیه صبحدر **اک** **کشتن** منتفا
 کورنگلدر **قورقورده** کیشیه کورمه علیه
 دایله **قورقورده** اصحت لعله لیدله طوقو

قورقورده و **کشتن** استقامت آناه فاجیه
 برصیای و حبیبی کیمید آیم ابن سیدرت
 ایورد کورکوت نازلا کله بوقوره و نه قیم کیم کولدر
 و معبر این فقیهه ایله بوقوره زیاده صبر و بکولدر
 کولسا و سار معتز لیدر رحمته و بیک کولت
 تا آیه و کولت عاقل اولیج عاقله علیه هم
اک کورکوت یاغ یا خور بال یا خور
 بیتیون باغی بونلرت اسالی نشنه لرینجه یغیالی
 کورسه یاغده یغی برک خلقه روز غنیمت
 نا قیج اوله مکر و کوره نشنه لر یاغده یغی
 کورسه لر هیزه ایسه اولدر و مکره اولدر
اک سسیل کورسه و سسندره هر غنیمت
 چوقا اولورسه اولطقد زینت اولد **اک**

اورقصیه

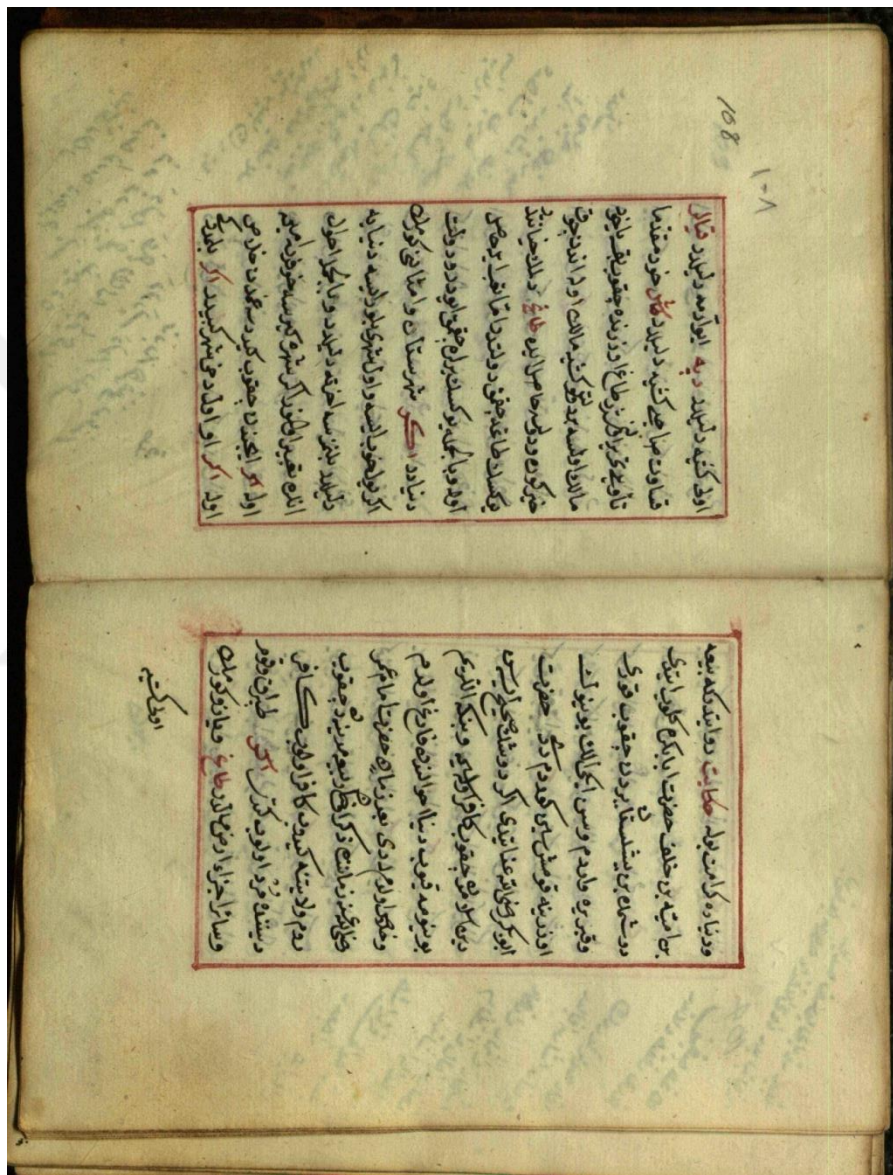


بیاورد که در مملکت و بیاضت بود بقیه و بیاورد که باقی
 اللهه بر یکی اولسه موزینه و بیاورد که در یکی
 کورد اهل منصفی به مضمونه و بیاورد که
 کتا و کتا کلیم سو لایحه که الله بر بیرون سال
 که در بیعتی بیاورد که چوقه کوکلی بیعت و کورس
 بر کوفه ایضا و کورس که بر یکا مطهر بیاورد که
 نسبت چهره و بیضا که کورس که بر کورس که
 بر در لایحه و بیاضت بیاورد که بیرون کورس
 کورس که بیاضت بیاورد که بول برده کورس
 بول صحر که و قولا عن لایحه که کورس که بیعت
 بویچه و محتبانی بیاورد که بول برده کورس
 میتا التعلیل مطهر بیاورد که بیعتی صحر که
 اهل که بول برده بویچه بویچه بویچه بویچه

باد شاهان عداوت اندر از آن تا غنای الله
 مال کبیر زیاده چوقه بیاورد که قار کورس
 کورس که بیضا و ادا اولیه با بیاضه
 او حمله و بیاضت بویچه کورس که کورس
 لایحه و بیاضت بویچه کورس که کورس
 فقیه که در دود که در کورس که کورس
 صدق کورس که بیاضت بویچه کورس که کورس
 هر قیوم سوسه اولیه که بیاورد که بیضا
 کورس که بیاضت بویچه کورس که بیضا
 او کورس که بیاضت بویچه کورس که بیضا
 بر طایف و ما شوقیه و در بی و قیوم و بیضا
 و شمر و کورس که بیاضت بویچه کورس که بیضا
 و چار کورس که بیاضت بویچه کورس که بیضا

بولت

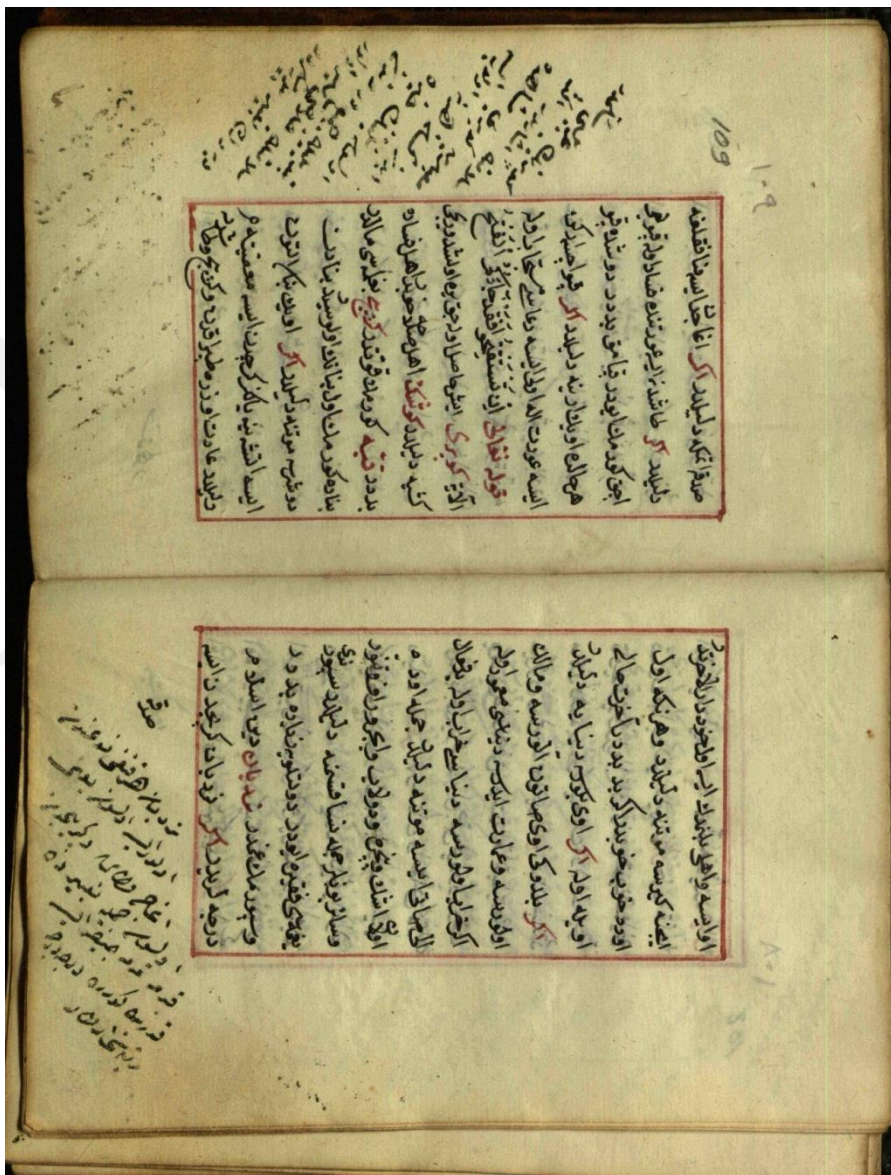
بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه
 بویچه بویچه بویچه بویچه

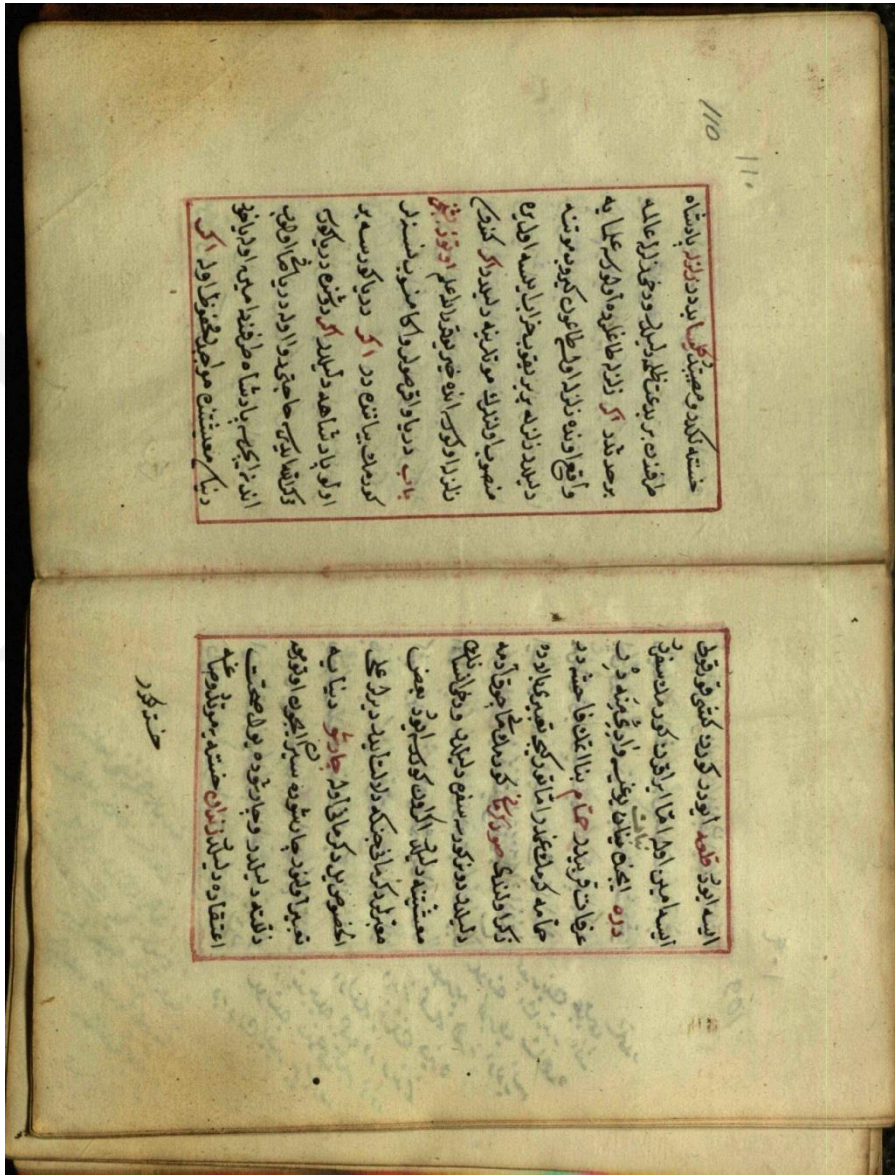


اولی گفته اند بیدار دیده آیات آمد و بیدار تمام
 تفاوت آنها هیچکس ندیدند **نور** خود معتقد
 تا آنچه بر آن نورها را از زنده چه خوب بداند
 ما را اولی و الله بر او شک نیست **الله** او را اندر آنچه
 حیرت کرده و در کتب عالم بود **الله** در آنجا نشاند
 و کلمات طاعتی و حقیقی و در دنیا تا نماز و غیره
 اولی و با هم بود که بر آن جمع آورد و در وقت
 و بنام **الله** **الله** سررستان و اما نمی گویند
 اگر چه خود نبیند و اولی بشود بود زنده دنیا به
 و بیدار بدین سه احزبه و بیدار و با هم از اول
 اندک همین اولی که بشهرت بر سر خود بود
 اولی که اینچنین جمع کرد و معتقدند **خدا** می
 اولی **الله** او اولی و نمی کشیدند **الله**

و دنیا که است بولد **کتابت** روایت کرده بینه
 بر آینه بن خلف حضرت بابا که اولی است
 در شده بر پیشش است برورد و چقدر خوب
 و قریب بر دادم و سن **الله** بود بود
 اندر بینه قریب است **الله** حضرت
 ابو کریم **الله** است **الله** که در دنیا جمع است
 دنیا که **الله** چقدر کار **الله** و بنیکه اندر
 بود بینه قریب و بنا **الله** فانی اولی
 و بیکه در اولی **الله** حضرت ما هم
الله **الله** که اولی **الله** چه خوب
 درم **الله** که دیدن کار اولی **الله**
 رسته **الله** اولی **الله** **الله**
 و سایر اجزاء **الله** **الله** **الله**

اولی است





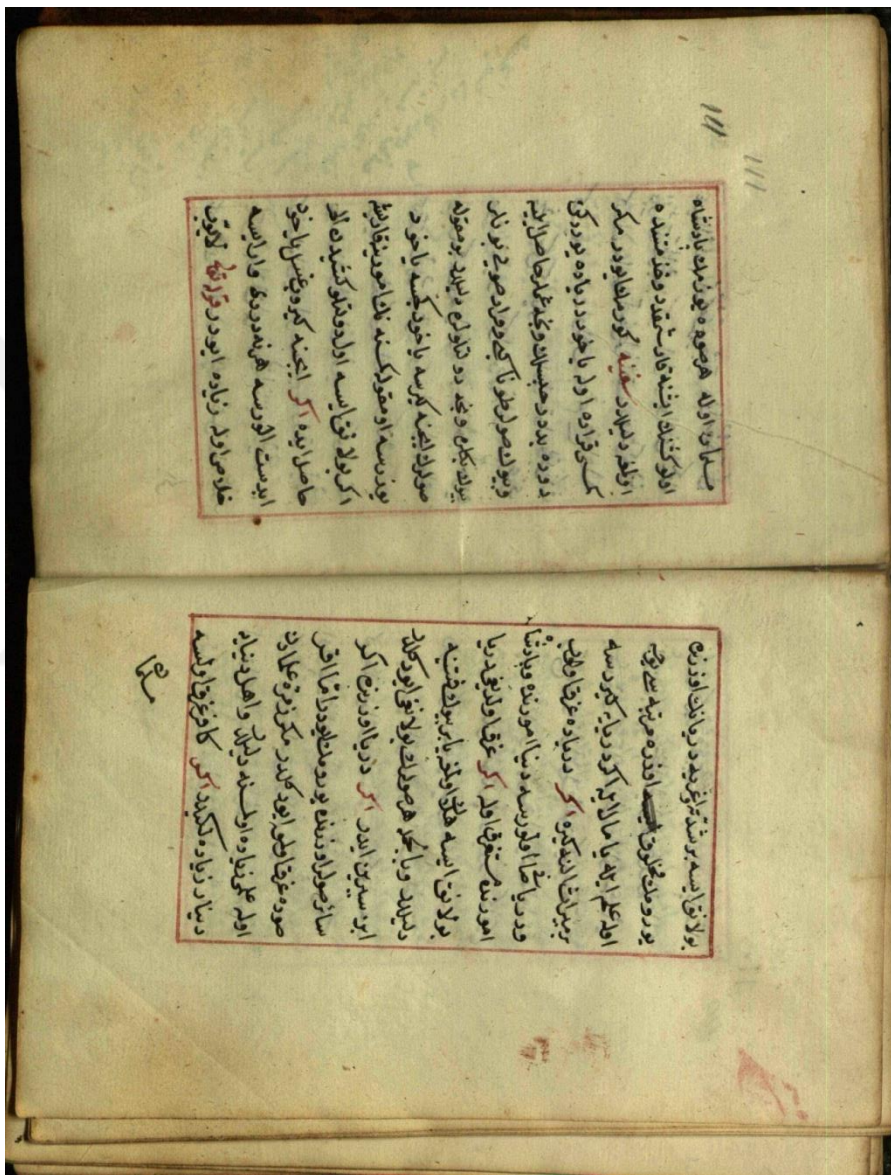
110

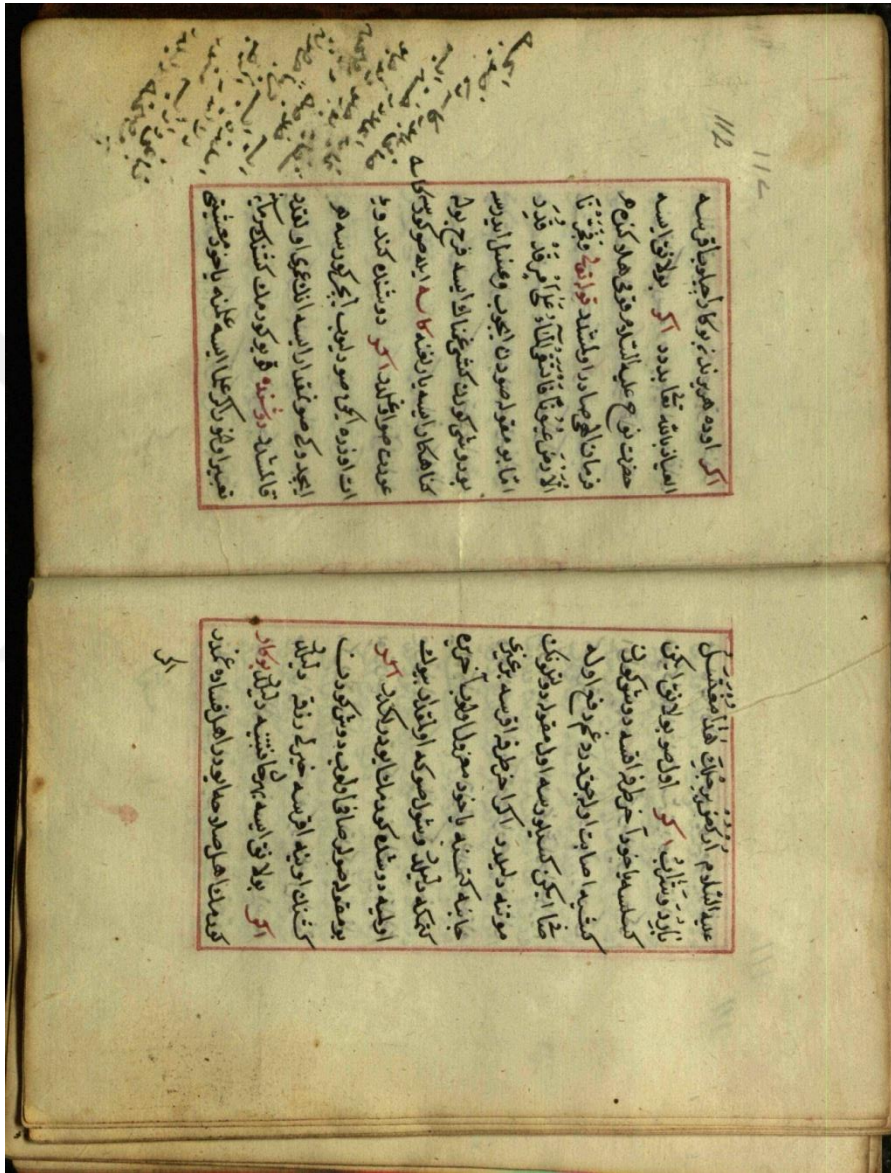
111

خست که کرد و مصیبت **کسی** ابودن زلزله بادشاه
 طریقت بر بدعتی عمل بریند و درخی زلزله عالمه
 بر صد شد **کی** زلزله طاعون بود که در علمای به
 واقع اوند زلزله اولی طاعون کبری بود و متنه
 دیدند زلزله بر برفوق بود جز الیا بیسه اولی به
 مصیبت اولی بود موت بدیده دیدند **کی** کبریا
 زلزله اولی که الله خیر بوقت اعلام **اولی** **بخت**
باب درین واقعه اولی که مصیبت نسیز
 کرده است یانتی در **کی** درین کورسه بر
 اولی باد شاهه دیدند **کی** در وقت دریا کبری
 که کتابها بودند حاجت بود اولی درین کوریا کوریا
 اند **باب** یکصد بادشاه طریقتی بود **اولی** **اولی**
 دنیا معشیتان موجب غضب بود **اولی**

اینه ابودن **قلعه** ابودن کورین کنونی قورقوط
 ایضا میں ادلیما **ابرا** ابرا کورین کورین مصیبت
دره ایجنان چنانچه پیوسته از **قورقوط** بود
 عرفات تر پیدا **حمام** بلایان فاحشه در
 حانمه کورین عذر از اما تو کچھ تعمیر کول اولی
کری اولی **سور** کورین حانچه
 دیدند و در کور سنی و طبلان و در کورین
 معشیتان و طبلان کورین کورین بعضی
 معشیتان که در کورین کورین کورین در کورین
 انصوحی یوں کر حانچه اولی **حانچه** دنیا به
 تعمیر اولی کورین کورین کورین کورین کورین
 زلفتی دیدند و حانچه کورین کورین کورین
 اعتقاد دیدند زلزله معشیتان کورین کورین

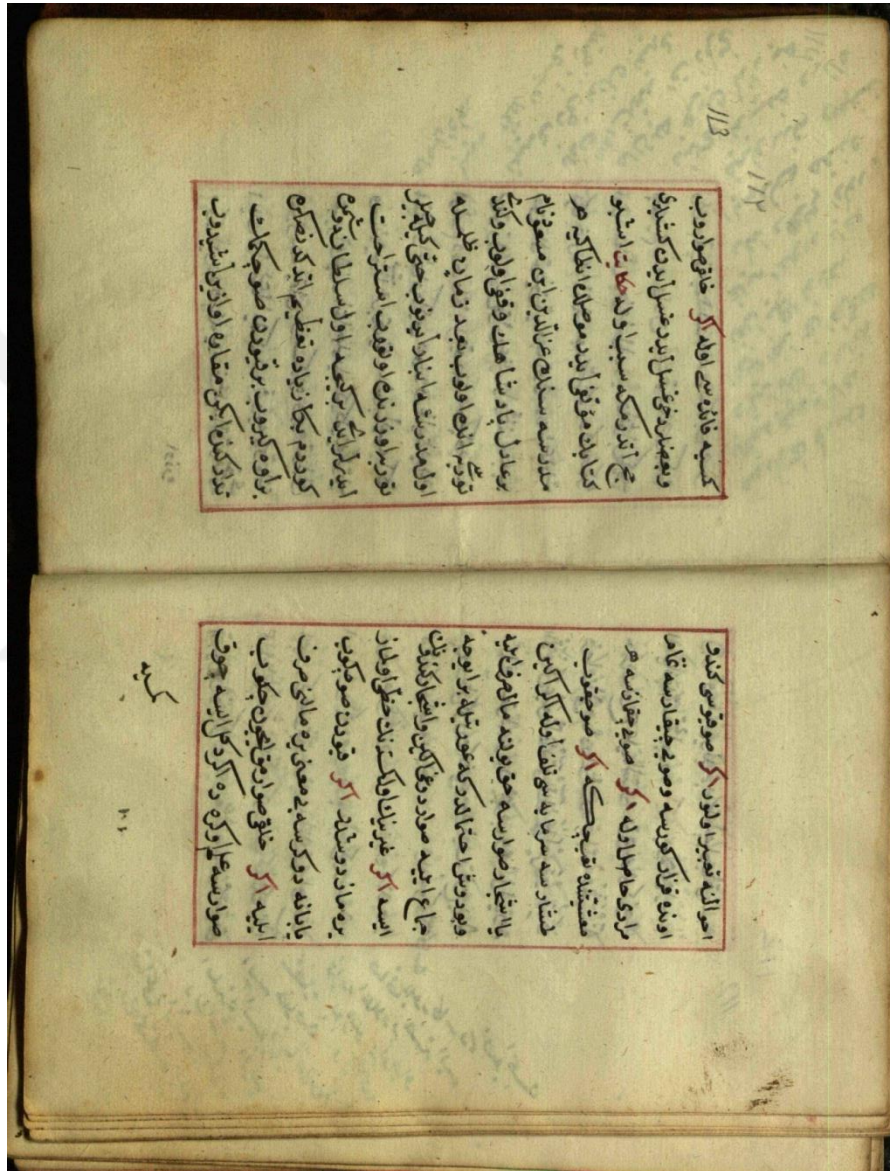
صفت کور





اگر اوده هم بر نند بر نوکا لرجا و باقی ایسه
 العیاذ بالله تقا بدود اگر بولا قی ایسه
 حضرت فرج علیه الت بر فرقی هاد کن م
 وزمان الحی صا در اول شد تو ایسه و غیره تا
 الا زول عیون تا فاشی کتا علی مرقد قد
 اما بو مقود صعود ایچوب و سئل ایورس
 بودوشی کورت کتشی نماک ایسه فرج بولم
 کنا هکرا ایسه یا زول کتا ایده صو کوی کتا
 عدت صول اولد اگر دو شده کند و م
 ات اوزه ای صو دیوب ایچ کورسه هر
 ایچد که صوفی ارا ایسه انا علی اولد
 قالمشده و قیسه قوی کورمن کتشی کور
 نصیران نو لاکر علی ایسه کله یا حوز شیشی

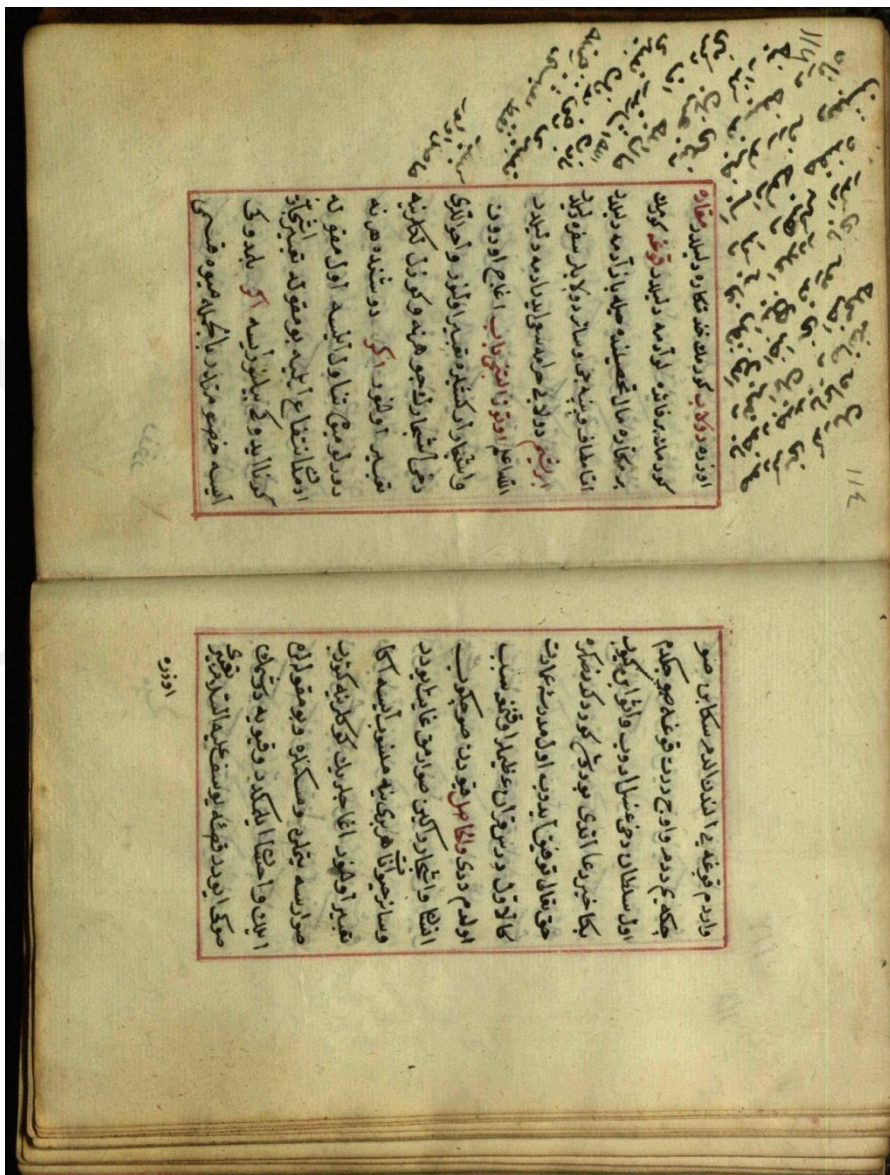
عیاد انکدام اکر کور بر چای قلم صفتیست
 نازد و سئل ای که اول صو بو لایق ایکن
 کتشی صا جو کتا خط فرقی ایسه و سئل کور
 کتشی صا صابت اولدی و دم فرخ اولد
 صا ایکن کتشی ایسه اول مقول و فرقی کن
 مویته و لیدر اگر خط فرقی ایسه بر کوی
 جابیه کتشی صا خود صول اولدی حوزی
 کتشی کتشی و سئل صو کتا اولدی بولم
 اولدی و سئل کتشی صا ایچد لاکر ای که
 بو مقول صول صا اولدی و سئل کور دست
 کتشی او بیله ایسه خیرک زول و لیل
 اگر بولا قی ایسه بر چای تقیه و لیل بر کور
 کورمانا اها صلا صا بود و اهل فساوه کورن



کسیه فائده سے اوله **ک** خاقی صومردوب
 و به غیره پنج فصل آید غرض اول آید که کثیره
 صحیح آید ز مکه سبب اوله که تا است
 که با بان مؤلفی آید موصلا، انکار **ک** هر
 صد سه سینه است غرض این است مؤلفی نام
 بر عاقل باد شاه هفت و قوی اولوب و کثیر
 تو به اوله اولوب بعد زمانه غلبه
 اوله و دستها اینها آید خوب حتی که هر
 تو به اوله اولوب اوله اولوب است
 اینها را اینها که بجهت اوله سلطان زنده
 کورددم بکار زیاده تغیرم آید که زنده
 بر او که خوب بر قیودن صومردوب
 تدرک کند، یکی مقاره اوله اینها خوب

اصول تغییر اولوب **ک** صومردوبی کند
 اوله قزاق کوردسه و صومردوب چقار سه نام
 مروری حاصل اوله **ک** صومردوب چقار سه
 معنی تیره خوب **ک** صومردوب
 مشتار سه سر با به سی تلفظ اوله که اگر
 یا اینها صومردوب حتی بویده مالهم فرمایند
 و بود و مثل حقا اوله که خود تیره بر او چه
 جمیع اینها صومردوب و کثیره اینها را کثیره
 اینها **ک** غیر اینها اوله که نیک صومردوب اوله
 به زمانه دستند **ک** قیودن صومردوب
 یا با ناله دو کوردسه به معنی بره مانی صرف
ک خاقی صومردوب چون چگون
 اینها **ک** خاقی صومردوب چون چگون
 صومردوب هم اوله که اگر اوله اینها چورف

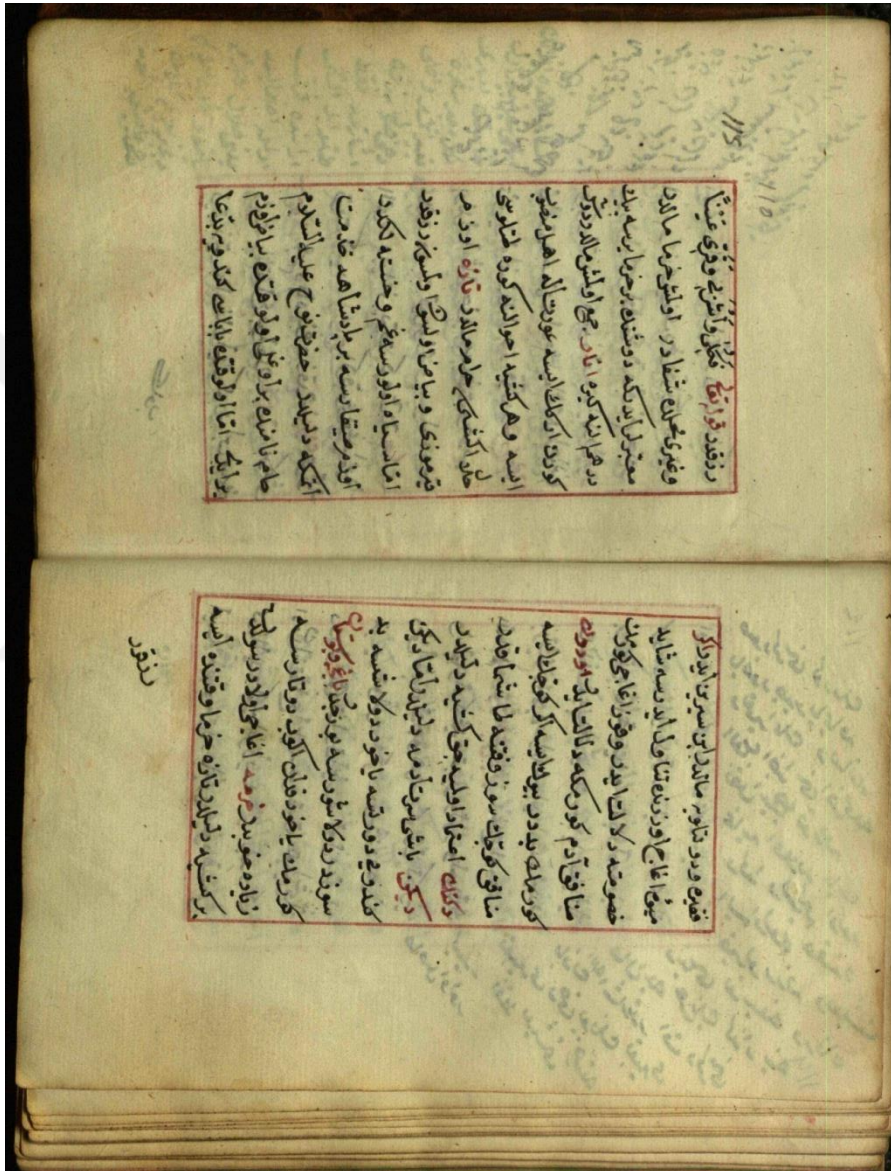
ک



اوزده و دو کاتب کورده خدنگار و لیلدر مختاره
 کورده مله به نایب لوزمه و لیلدر قوش کورده
 بر مختاره حال تحصیلده جمله با آرمه در لیلدر
 انا مله لوزمه و نایب قوش و سار و در بلر ساره کورده
 بر ششم دوله در هر طرفه ساری اوردومه و شیدر
 انعام اوزده و نایب قوش ابلج اوزده و
 و لشکر اوزده کثیره تغییر اولوز و اوزار اوزی
 در عیاشیا رتبه جو هنده و کوزل تکثیره
 تغییر اولوز و کوزل دو شنده هر نه
 در در قوش و نایب اول ایلده اول سوتو نه
 او کمانتیا عیاشیا ایلده بو موقده تغییر ایلدر
 کوزل ایلده و کوزل ایلدر ایلده کوزل
 ایلده خصوصاً مرزدار با کجابه هیوه قشیه

وارد قوشه به ایلدانا اوزده سکارا صو
 چکه در ورج و اوج و اوج قوشه صو چکه
 اول سلطان و قوشه سار اوزده و اوزده کوزل
 یکا خیر و عیاشیا بود کوزل و کوزل
 حق بقال قوشه ایلدر اول مله در سار
 کال اول و در سار اوزده قوشه سار
 اولدم و کوزل اوزده قوشه سار
 انظار و انظار کوزل صو اوزده قوشه سار
 و سار صو اوزده قوشه سار ایلده اوزده
 تغییر اولوز و انظار اوزده کوزل کوزل
 صو اوزده قوشه و سکار و کوزل اوزده
 اوزده و انظار اوزده قوشه و کوزل
 صو اوزده قوشه اوزده قوشه اوزده قوشه

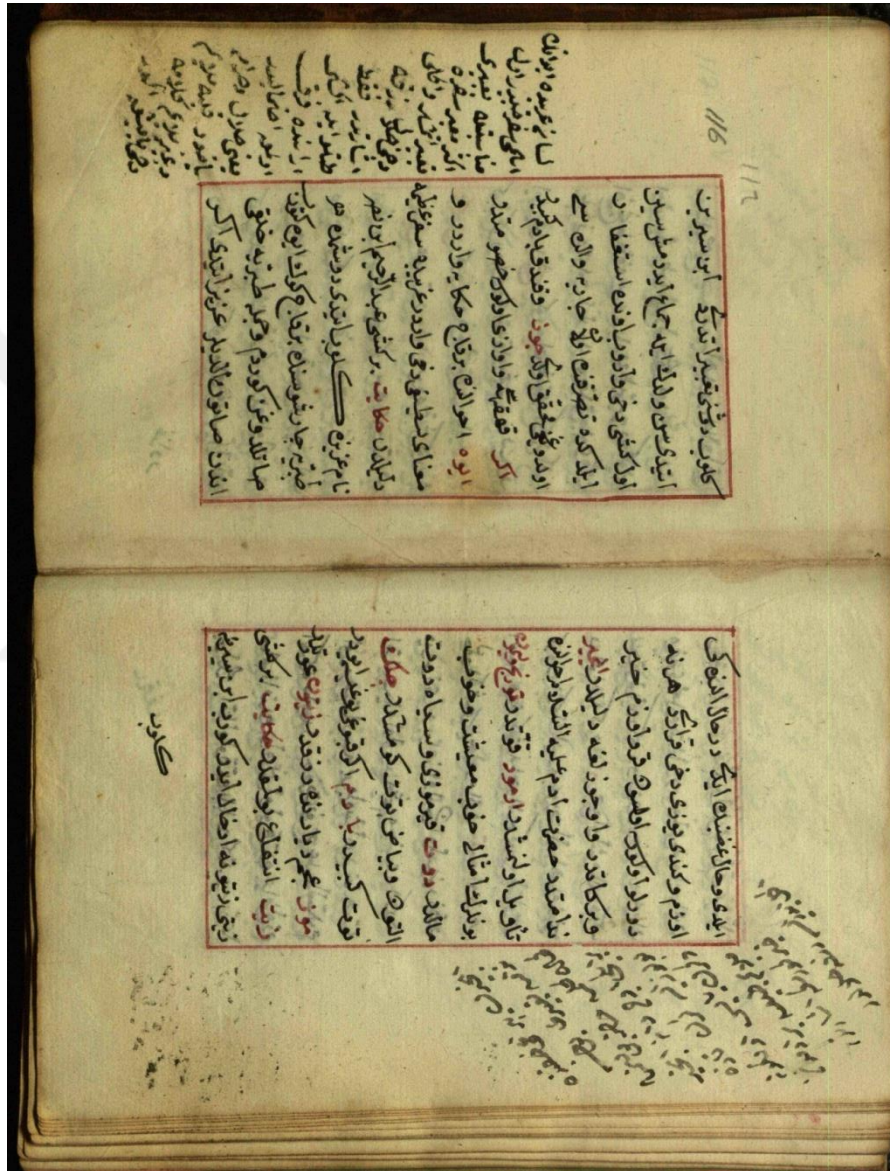
اوزده

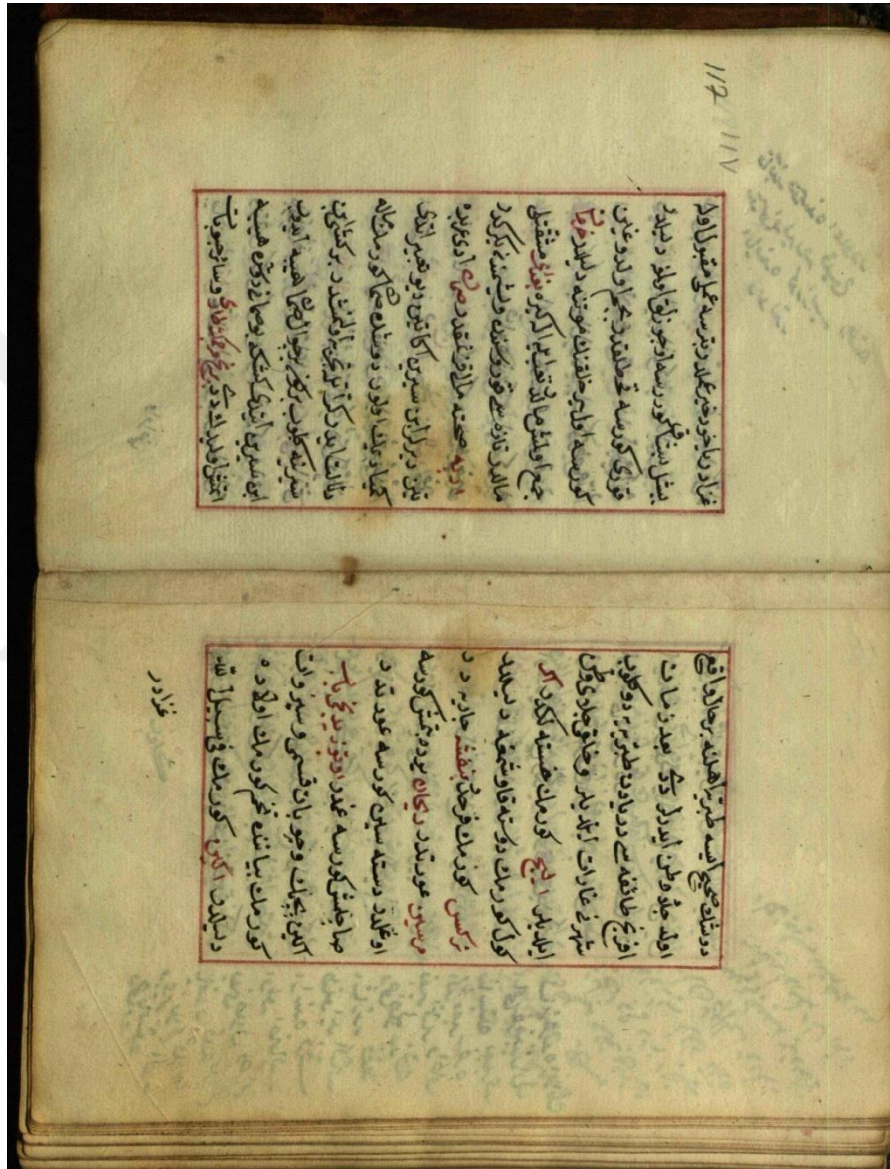


روز قدری از آنجا که کنگر و آشوب و فوجی عیسای
 و غیره بگریختند نشان داد او پیشتر ما بر سه بیاید
 معجزه لایب نگه داشتند بر خیز ما بر سه بیاید
 در همان گشته بود تا آن جایی که پیشتر ما را در کتب
 گوید آن کنگر ایسه خورد تا آن اهل مشرب
 ایسه و هر گشته احوال آن گزیده شمار می
 حله آن گشته حله سالار تازه او از هر
 قریه نگی و بی ما اولی و کسیر زنده
 اما سینه اول و سینه نیم و خسته کرد
 اول در صیقا رسه بر باد شاهد خد مت
 آن گشته و میدهد حضرت فوج علیها السلام
 حامی نامه بر او مثل اول وقت بیاید نام
 بر ایگی اما او وقت بیاید کند و بر بیاید

فقیه و دو تا بویبر سالار این سیرت این دیار که
 میباید اما ج او زنده تا اول ایسه شاید
 خصیصه و کلا این و فوجی اما جی کوی
 شناختیم که کورنگه و کلا این ایسه
 کورنگه بدد بیوی ایسه اگر کوی ایسه
 سابق کوی کوی روز فتنه ما بشناختند
 کنگر اعجاز اولیه جی کشیده و گله
 دیکر با شی سیرت نامه و بیاید اما جی
 کند و جی و در قسه با خود و کلا نشسته بد
 سوزد رو کلا سوز سینه بویزد اما جی کوی
 کورنگه با خود فتنه کوی و تا رسد
 زیاده خوبند همه اما جی اول و در سوز
 بر کشیده و بیاید تازه حتما وقتند ایسه

لذکر



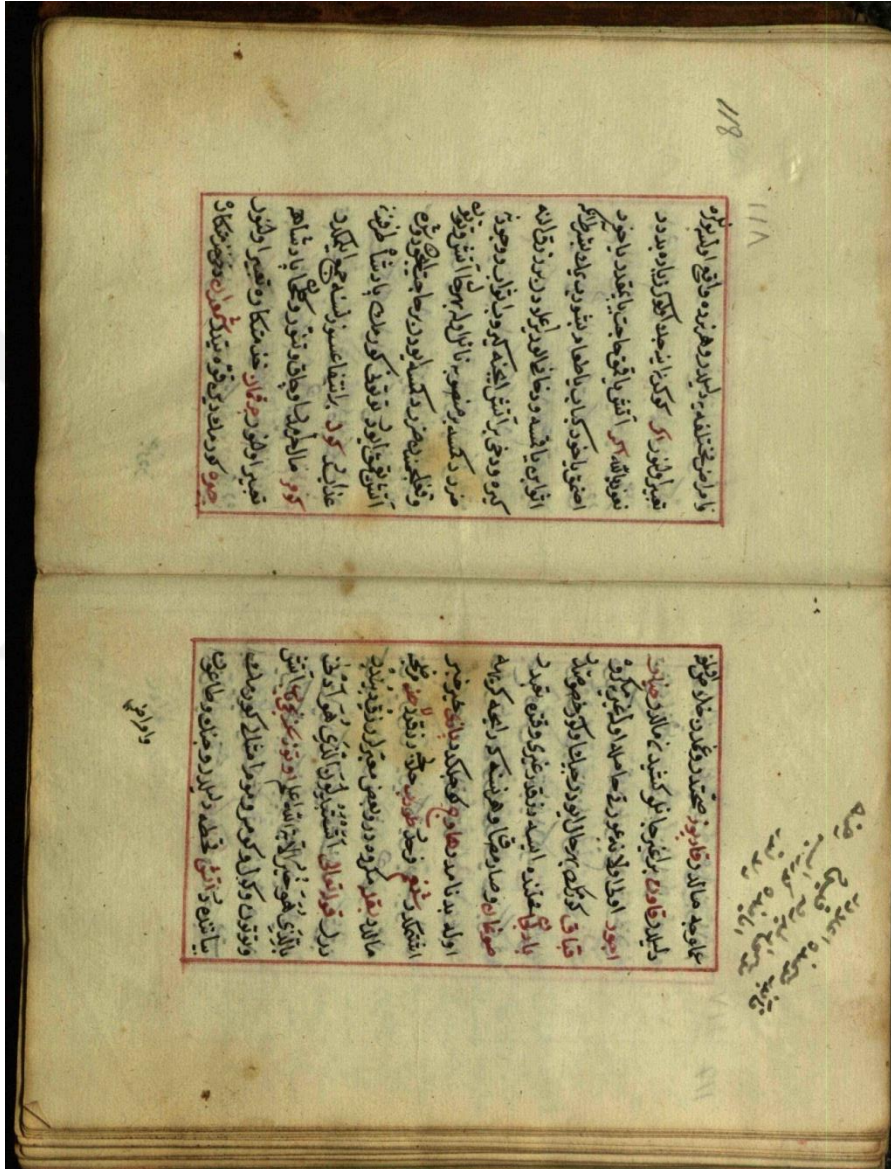


117 118

غمناز و ناجور و خیر بخار و در سینه علی مشهور اول
 پیش اینست که در رسد از جو زلف اولاد و بیدار
 تو رنگی که در سه خطه در بچم اولاد و شین
 کور سه اولاد حقیقتی که موندنه و بیدار **عزیز**
 جمع اولاد صا آن تقابل الکره **بنیاد** و مشقتی
 مالان نازده سے خود که کینه و شینده که کرد
لازمه و صحنه مالان نازده **صحنه** ادوی برده
 نون در بر این سیرین اکا نون در جو هر لنگ
 کجیا و عیاف اولاد و در شده صفا کور سیکاه
 طانت این که کز آن کجیه اولادند بر کشتی
 شیرین که خوب بکفر بچیا رضا هیبه آید
 این سیرین این که کجیه بچیا در کوه هیبه
 اینتن اولاد که **بچ** **کجیه** **کجیه** **کجیه** **کجیه**

در میان صحیح ایسه طبریز اهدیه بر حال واقع
 اولاد جلد وطن اید اول کجی بعد ز سات
 افروغ طائفه سے در یاد نه طبریز و کوی
 شهر نه غار است از یاد بیدر و خلاق جاد می گوی
 اید بل **اشج** کور ملک هسته اکون **اک**
 کول کور ملک و کور قاصد و بیدار
رکس کوز ملک فرحت **نفسه** جابر و
مسیح عود نداد **دجانه** یورده کور سه
 او غلاد و دسته سیرین کور سه عود نداد
 مها جیش کور سه عهد **اوتوز** **دی** **کجیه**
 اکین بچیاک و جو بان قسمی و سیر و ات
 کور ملک بیا تنه خم کور ملک اولاد و
 در بیدار **اکون** کور ملک فی سبیل الله

غلام

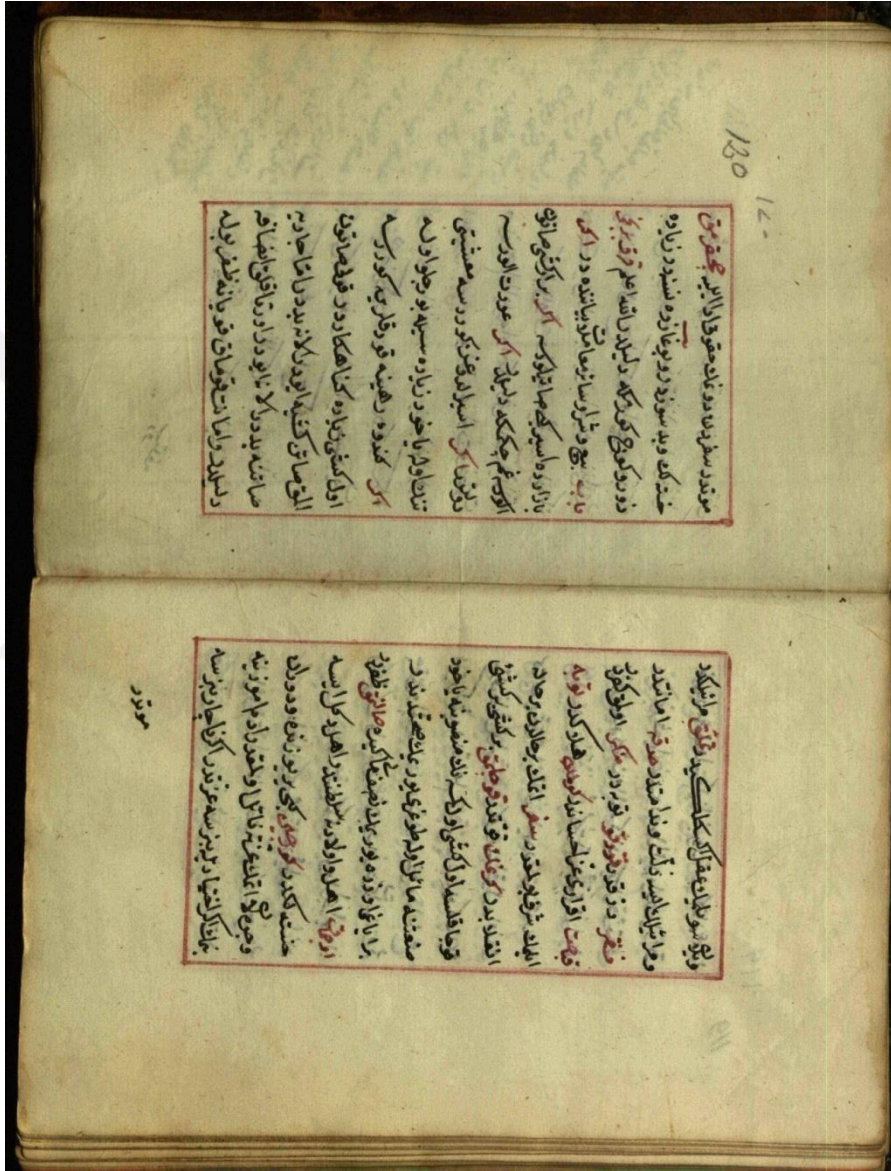




خیزد به مهر و زلف او کس که بگریزد **بسم** کتابه علی در
 دیوانچه غمیده نماند در صفا لایله با دو یازمق
 نماند نه در رشتنه الله کنایه و بجزر قوتند در
روز هفده یا بیخه خدایا کنایه بیخه خدایا
 کتابت بر حق عزرا ز قافله دلبدار **کوه** چه کوه رسنه
 ستره فاعله **شعر** کوه زلفت افراتله اصفای
 او بکر کشید و الله علم **ترجمه** باب یوسف
 جفتن و بلوغه نماند و در شاکت و سفق و توامسح
 و کنیز کنان و بر حق و سخن رسد نه صراحتا بیستنه
برو کسک طاعنه جفتن کوه که بیخه ای ای کوه بود
کوه داخل و کوه تر تنه دلبدار **لایله** امانت
 زبیل و لایله ای امانت ای امانت ای امانت ای امانت
 بیخه کوه ای امانت ای امانت ای امانت ای امانت

مهر او کوه تر تنه بی رشتن افره و در شکر و همه
 دلبدار الله علم او تو ز طوطی **ترجمه** قوه و کوه و کوه
 و قلم طلمش و کوه غده و دفتر و یازد با ان معنی علم
 کتابی دوی او شایر و کوه کوه کوه کوه کوه
قلم با او کوه برده او کوه او کوه کوه کوه
باب یازمق برینا کوه کوه دلبدار و کوه
 عهدت قدر یا جازه و لایله سیرت ای امانت کوه کوه
 کوه بی حاله اول رسنه فقیر ای امانت کوه کوه کوه
 صفت او کوه کوه دلبدار کوه کوه کوه کوه
 قلم او کوه دویه قان شکر ای امانت کوه کوه کوه
 و به دو شکر کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 او کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 و کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه

جزوه



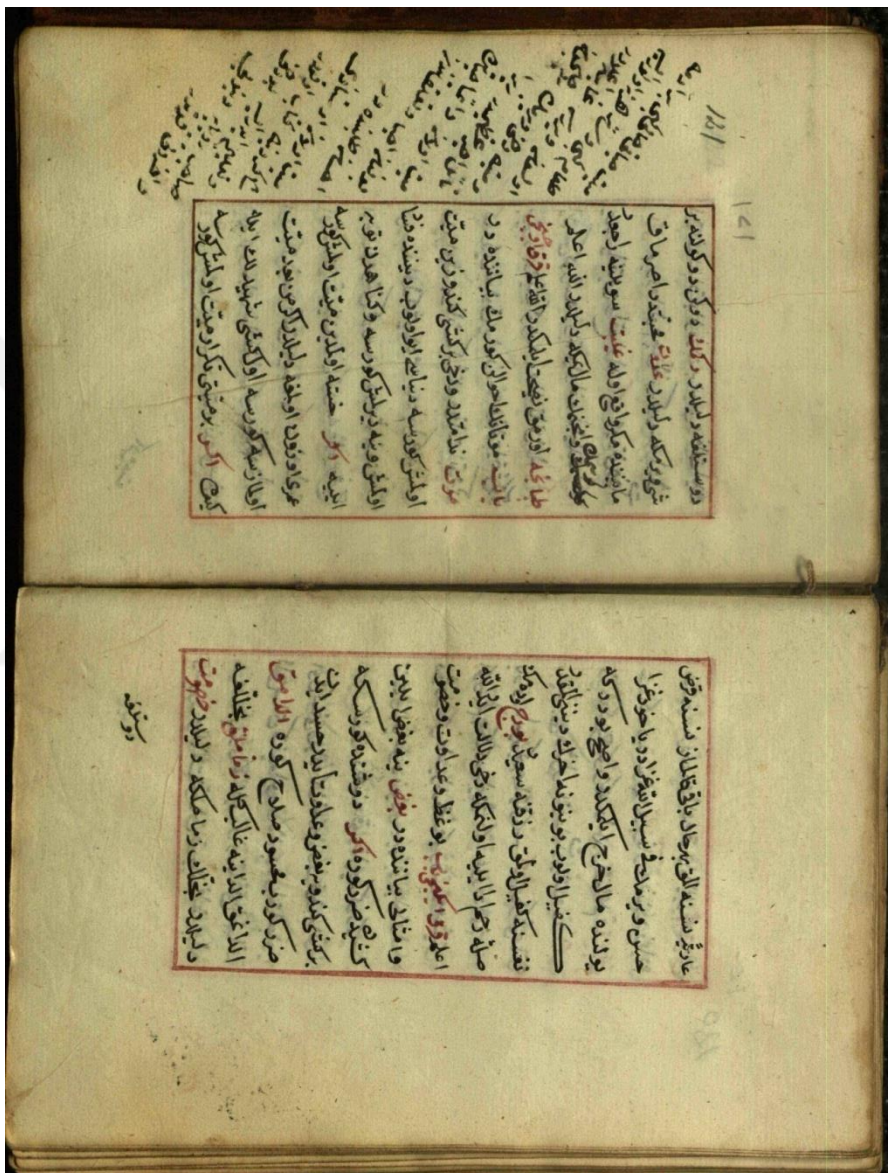
130

موتور در سفر بود و در غایت حق و ادا ایام حج تمتع
 خست که وید سوزد رو و کما زود شنید ز زیاره
 زده در کوهج کوه که دلبند را انصاحم تو بر بنی
 باب: حج و شراره سارینعا امتد بیا ننده در اکی
 نالاره و راه سیه که سارینعا کس بر اکی صی صای
 اکت غم چو کیکه و سیه اکر عودت الورد سه
 دوزخنا کس اسیر لکن کت کرد سه معشیت
 تنگ او لم با خود زیاره سیه بو و چو اوله
 اکر کند و رهینه تو و دل ریه کور سه
 اول کت بی زیاره کتا هکارد در قوه صای
 الل صای کتیه ایوه لاکه بدید لاشا حادیم
 صاننده بدید لاکه با خود در دنا قافلی انصاف
 دلبند را اما دست قوماق تو نانه کتله بدله

131

ویلی سولطان علی کمال کتله یه وقتیکه در
 ورا تیارک شهید نکت اوله متولد صحت اما متولد
 مغر و زوق تو و تو قور و مکی اولو کور
 قیامت اقراری سارینعا ندر کور کور قور
 ایلیک شوق بو لکن در سفر ایلیک بر حاله و رحله
 انقاد بدین و کتله تو قدر تو صحتی بر کتله کتله
 قویا قلسه اول کتله او لکن ناک منصوصه با خود
 صفتیه ما لول لم طوری بر و یکت صفتند و
 برا یا یا زده و یور یور یور یور صای صای
 اوه صای اهلاره اوله و سولطان و اهل و اول سه
 حنفت کتله کور صحتی کتله بر تو نکت و در اول
 وجه کتله ایلیک نکت نکت اوله و کتله اوله و کتله
 بنات کتله نکتله بر سه عورت کتله کتله صای بر سه

موتور



181
 دوستانه و بیاد در کلمه و کون و کولده بر
 شیخی بر سکه کلمه در عینت انصر مارق
 مانعیده و کفر واقع اوله غنیت سویلیه زجه
 بولکله ایچینک مالیکه دلملد الله اعلم
طایفه اوروق بیعتا ایلمکد انالله اعلم **قافیه**
 با اینجه سونا ایلمکد ان کورد ملک بیانیده در
 مزوت نمانمزد و شیخی رکشی کلمه در حق میت
 اولمش کوردسه دینانجه اولدولون دیننده فضا
 اولمش و بیله دریشک کوردسه و کنا همدن نور
 ایلیه **اکر** خسته اولمدرن میت اولمش کوردسه
 عری او دون اولمغه دلمدرن میت اولمش کوردسه
 ایلماز سکه کوردسه اولمش شیهد لک ایلمه
اکر بو شیخی نکر اریت اولمش کوردسه

دوستانه و بیاد در کلمه و کون و کولده بر شیخی بر سکه کلمه در عینت انصر مارق مانعیده و کفر واقع اوله غنیت سویلیه زجه بولکله ایچینک مالیکه دلملد الله اعلم طایفه اوروق بیعتا ایلمکد انالله اعلم قافیه با اینجه سونا ایلمکد ان کورد ملک بیانیده در مزوت نمانمزد و شیخی رکشی کلمه در حق میت اولمش کوردسه دینانجه اولدولون دیننده فضا اولمش و بیله دریشک کوردسه و کنا همدن نور ایلیه کر خسته اولمدرن میت اولمش کوردسه عری او دون اولمغه دلمدرن میت اولمش کوردسه ایلماز سکه کوردسه اولمش شیهد لک ایلمه اکر بو شیخی نکر اریت اولمش کوردسه

182
 عاریت نسنه لک بر صلا باقی نمانن نسنه قوش
 حسین و بر صلا سبیل ان غیر نوره یا حوض شرا
 یولنده مال خرج ایلمکد و ایچ بو دو کده
 کبیل اولوب بو بوق نمازک و بیخی قالد
 نفسیه کبیل لکین رزقه سوجد بوج اوره کور
 صله زحم ال ایلمه وانکه دخی ملالت ایلمه
اعلوی **بجه** بو غلط و عدوت و خصمت
 واضالی بیاننده در **بغض** بنه بجه ایلمت
 کتبه صر کورد **اکر** دوشمنده کور سکه
 برکشی کورد بو بجه و عدوت ایلمت سبیل
 صر کورد بجه و صلا **کوره** **الایلی**
 المانی ایلمه غالب کله زما **سالی** چالغنه
 دلمدرن چتاک زما حکمه دلمدرن صومرت

دوستانه



122
 اگر میت کورسه حرام ماله توپیر اولی و
 اگر جنازه هیتتی او زده و کل ایسه **اگر**
 هیتتی او زده ایسه پادشاهه تابع اولی و
اگر میت کند و سببی و کمال ایسه محرمی او زده
 اوله **اگر** هیتت بویسه بر عاصی کتبه توپیر
اگر بر صباغ کتبه کتبی کتبه زنا ایسه **اگر**
 بر میتنار و پنجه او وارسه بر صفا کتبه
 او بر **اگر** هوا ده او چاره جنازه کورسه
 بر عالم و فایه ایسه **اگر** بر مکانه جنازه
 چوقاقون کورسه اول مکانه چوقاقون
 اوله **اگر** میتت نازقین استغنا او زده
 اول کتبی یا ایسه **اگر** جنازه غار ایسه
 اما اولت ایده رسه بر ضو به نالی اوله **اگر**

121
 الحاکمات از بال اندوت بر مینوی وقت ایسه
اگر بریده اوله چوقاقون کورسه اول
 برده یا فقیه و تابع اوله **اگر** عود توپیر
 ایده مکتی کورسه و زانو اوله د لیلید **اگر**
 بر برده بر میتت کورسه بر ماله نالی اوله **اگر**
 کلاه دین جوادق بر او زنده و وفات ایستغنا
 فقیر اوله بر غایب کتبه وفات ایستغنا
 کورسه اول کتبه مفسد چور کتبه **اگر**
 او غلظت موتتی کورسه برده شاد اندوت
 اوله **اگر** قرمان موتتی کورسه نازقین
 اوله **اگر** نوحه قلبی مصیبت **اگر** احوالت
 ایسه کورسه مکتی ایستغنا ای کورسه کتبه
اگر میتت به مصیبت فایه ن سفیر

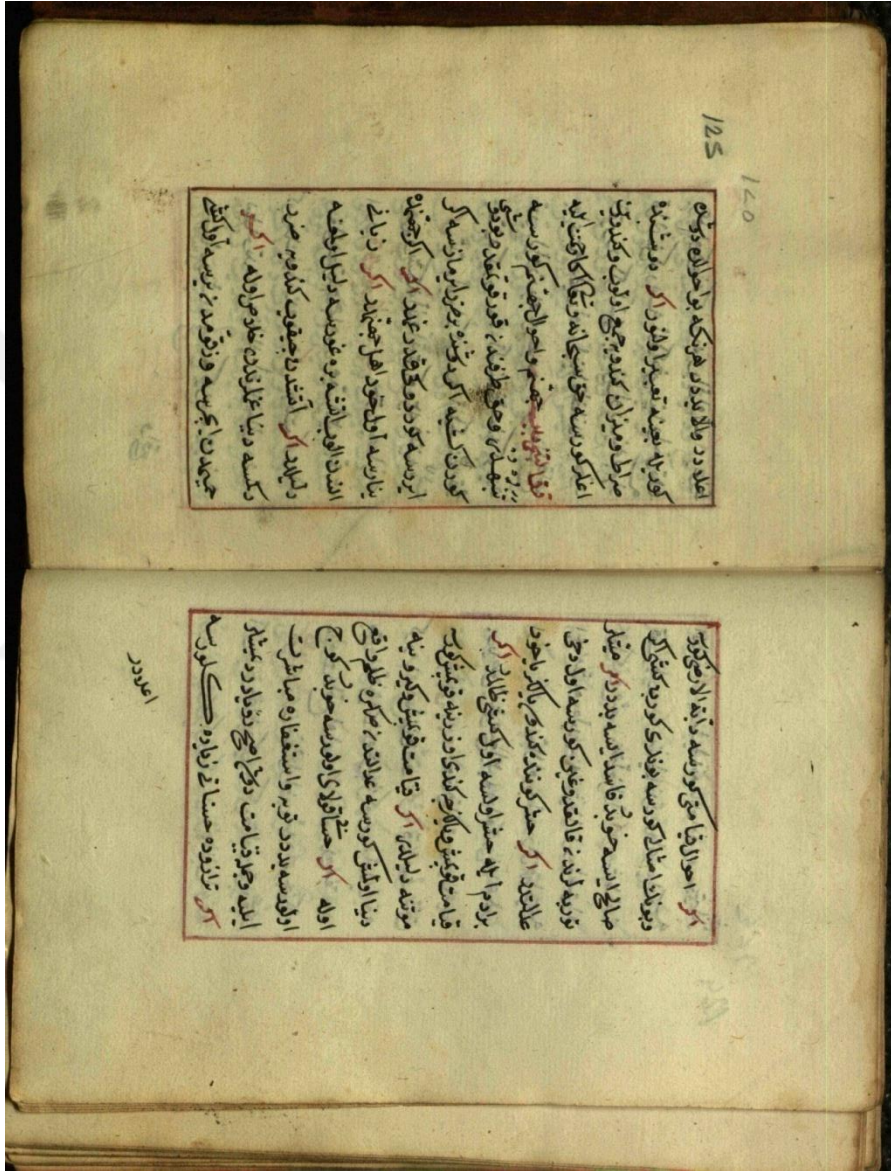
اگر برین





۱۲۴
 اللہ اے **اے** برسیطیانه مالک اور رسد شوق الکر
 قهر ایزد **اے** شیطان لاری بوقاغوز اورد
 اولگ شمشیر مضمر و مظهر اول **اے** شیطان
 ایه مشاوده ایزد سیه شیطان نازک مستلاد
 اومه **اے** بجایا ارم باطله درک تیر ایزد
 بر باطل ایشی صبح ایزد به دیا لکسی الله صلح
تقی **بیش** باب روز قیامت و حساب
 کر روزت بیستاد **اے** **اے** قیامت تقی
 سیزده وقته مکان تو پیش کورسه اولد **اے**
 عدالت قانع اوله **اے** کورده مقهور
اے کورده مقهور اولد **اے** چکله
 ایزد با خود غزاه کید **اے** قیامت قیامت
 کورسه **اے** کورده مقهور اولد **اے**

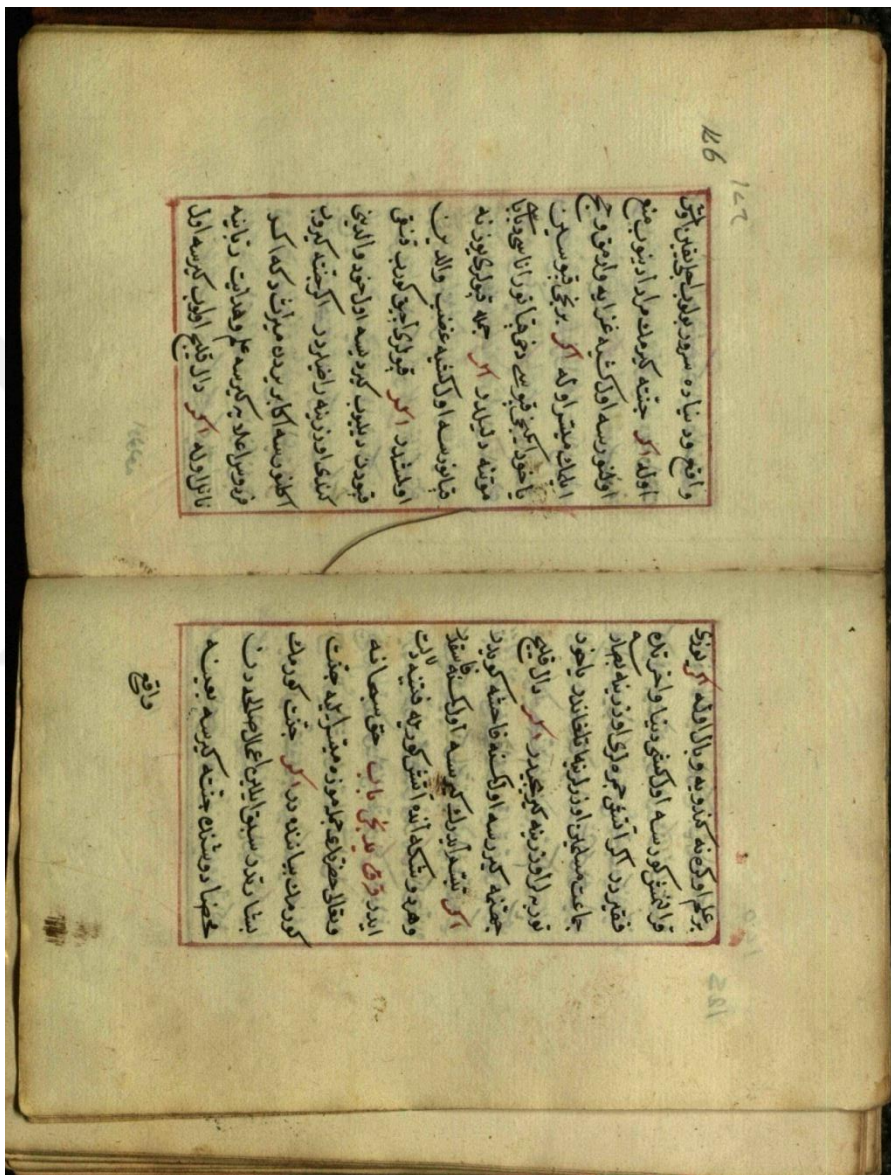
۱۲۵
 بیستاد **اے** برکتی کند و زینت حسین **اے** کوش کوش
 اولگ شمشیر لاری اول **اے** جنتی جنتی لاری لاری
 کورسه بر زینت ایزد **اے** جنتی علم اولد
 کورسه و جنتی جنتی ایزد اولد **اے** کورسه
 بر اول لاری ایزد **اے** اولد جنتی کورسه
 کورسه جنتی جنتی ایزد **اے** شیطان
 کورسه و کورسه و کورسه **اے** کورسه
 کورسه لاری ایزد **اے** کورسه
 شیطان لاری کورسه ایزد **اے** کورسه
 ایزد لاری اولد **اے** کورسه
 شیطان لاری کورسه **اے** کورسه
 ایزد لاری اولد **اے** کورسه
 شیطان لاری کورسه **اے** کورسه
 ایزد لاری اولد **اے** کورسه



125
 اعلا در بالا یادگار هرگز که بواجزایه و کشته
 که باز بهینه تمهید اولون اگر در ششده
 صراط و میزان کمانه پر هیچ از لیب و کذب و
 اعلا که در سه می بسجانه و نیکاکا اکتفا بیه
حقا **قوی** **بید** **چشم** **واسع** **الاجنب** **کوم** **کوم** **سسه**
 بهر چه و وحی طریفند و قدر تو بقدر درود
 خوردن کینه اگر در ششده بریزایه و از سه که
 ایرد سه که در دو کف و در غنجد اگر اگر چه
 بیار سه اول خود اهل جهاند اگر نه با نه
 اندک الویافته بره غوند سه و سبب اولینه
 و لیلد اگر آتش نه چقیوب کدومه صمد
 و کسه دنیا عمل از آن غلور صراوله **کس**
 جمعدن بر سه و ز تو مرد بر سه اول کس

140
 اگر احوال فیا مکتوب در سه و آینه الارض کوی
 و دنیا فیا مکتوب در سه و فیا مکتوب در سه
 صالح ایسه مکتوب فاسد ایسه بد در سه
 توریه از نه فالت و مکتوب کور سه اول در سه
 عالتد اگر حشر کور نه کدوم با کدوم با خود
 براد ام به حشر او سه او که مکتوب فیا مکتوب
 قیامت فیکتوب فیا مکتوب کدوم از نه مکتوب فیا مکتوب
 موزنه و لیلد اگر قیامت فیکتوب و کدوم و نه
 دنیا اولیش کور سه عدالت بر مکتوب فیا مکتوب
 اوله اگر حشر اولی اول سه مکتوب کدوم
 اول سه بدود تو بر و استغفار مهام شرت
 ایله و جهاد قیامت دکتوب فیا مکتوب فیا مکتوب
 اگر تازده حسنه از زاوه کدوم سه

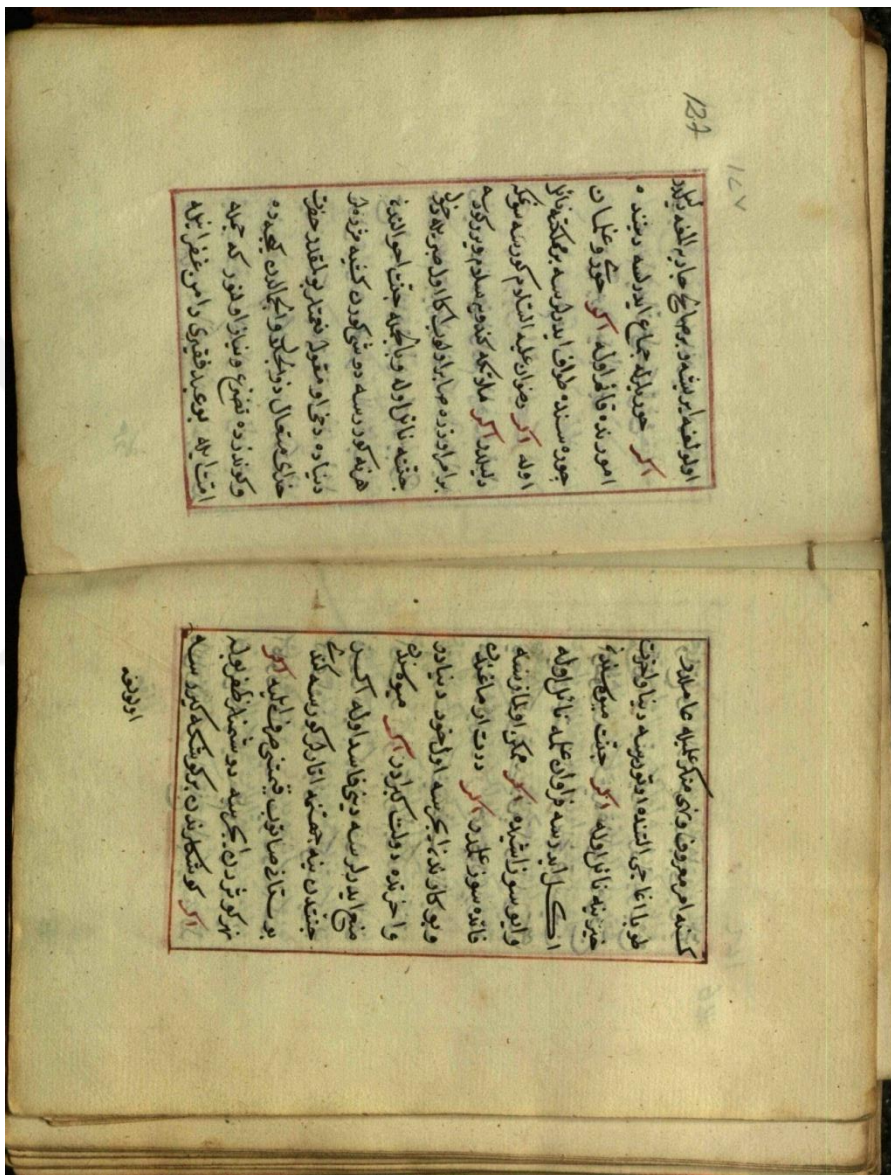
اعداد



واقع و در بنیاده سرور بود و بعد از این
 اوله اگر چشته کبره در مراد از بنو پیغمبر
 اوله رسه اوله کشیده غزل به و در حق و حج
 ایامک میبست او که اگر برنجی تو سبب
 یا خود که برنجی تو سبب و خجانی او را تا سینه بیا
 موشه و دیار در **اگر** جمله تو بزرگ بود نه
 خیا و رسه او که کشیده غضب و الله برین
 اوله شد **اگر** جو بزرگ چینی کورد قسوق
 خود و دیوب کبره بیسه اوله خود و الی این
 کشید او ز زینیه را شیار در **اگر** چشته کبره بود
 اکلن بیسه اکلن بریدن مهرت در که **اگر**
 زود سینه اکلن کبره علم و هدایت ز بنیاده
 تا بالا اوله **اگر** دال قلیح اولوب کبره اول

بر علم او که نه کند و نه و مال اوله **اگر** او زین
 قول این کور رسه اوله کشید و بنیاده و لخر زان
 فقیر در **اگر** آندقی جمعه اوله او ز بنیاده بهار
 جاعت بهست این او ز زینیه تا لقا ندر با خود
 تو زره او ز زینیه کبره **اگر** دال قلیح
 چفته کبره رسه او که کشیده فاشته کور بود
اگر تیشه ایدر که کبره رسه او که کشیده فاشته
 وهی و شکله آند آتش کور به فشته دات
 ایدر **اگر** **باب** حق سبحانه
 و عالی حضرتها جمعه زود بهست ز کبره حقیقت
 کور من بیانه ندر **اگر** جنت کور من
 بشا ندر سیدق ایلیان اعمال الله در **اگر**
 محصا و شنده چشته کبره بیسه

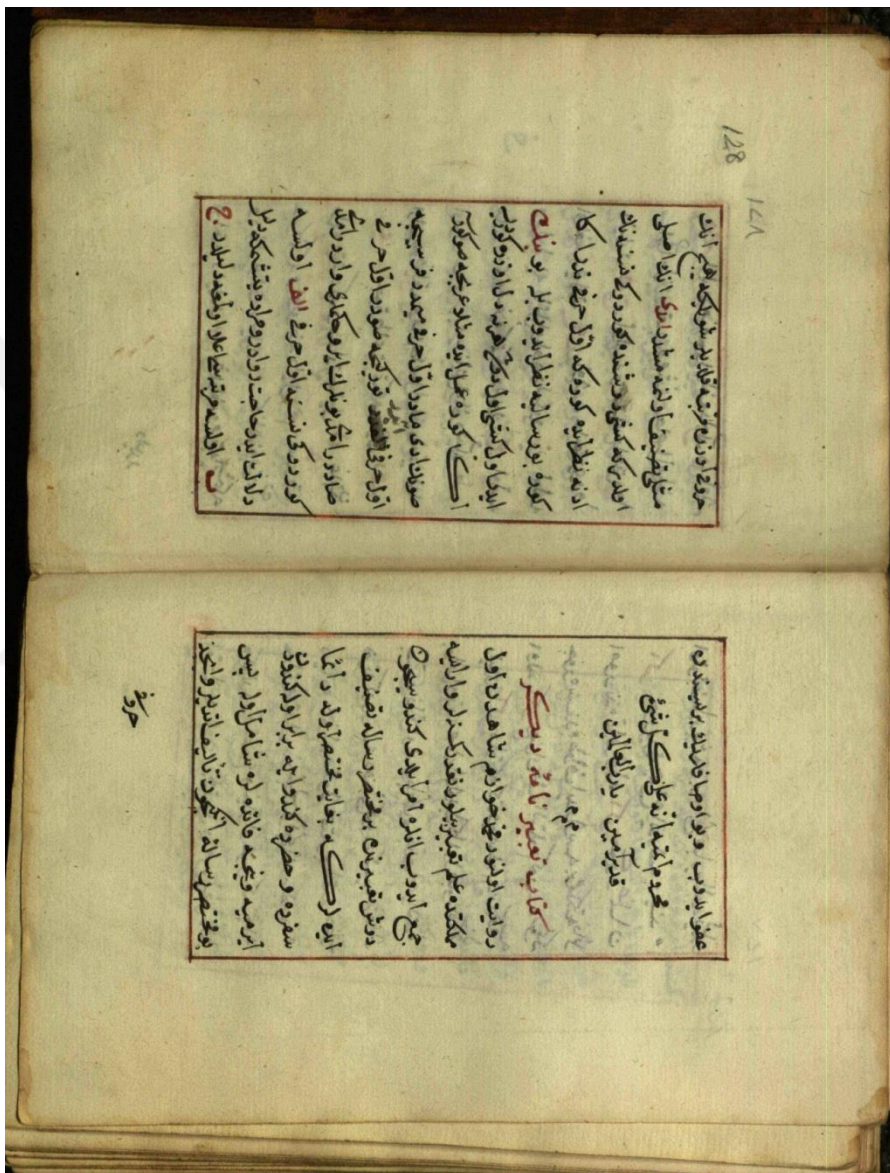
واق



اولو لشمار برینند بر صالح جبار الله بگزارد
اگر خورد بپله جمیع ایدر سه دینند
 امور نند قافل اوله **اگر** حج و عیادت
 چوز سسند طواف ایدر سه بگزارند
 اوله **اگر** دهقان علیه السلام کور سه سوگر
 دیند **اگر** ملا که کند حق مسلم بود کور سه
 بر سر ایدر سه صابر اوله کاور سه بر
 جنته نای اوله و با آنچه جنت احوال
 هر که کور سه ده شیخورد کتبه نرزه
 دنیا ده دخی و مقول نمبر بود قدر حضرت
 خانی سه حال در سجده و ایالات کجه ده
 و کور سه نضیع و نیاز او نور که جهه
 ابتدا به بوعبد القیاری را من غسل به

کنند امر معروف و نکر علیه حال اوله
 طو یا ناجی الله او نور سه دنیا اوله
 چیز به نای اوله **اگر** جنت سوگند
اگر اول ایدر سه نوان علیه نای اوله
 و این سوگند شده **اگر** ممکن اوله از سه
 فایده سوز عیادت **اگر** دودت ان صاحبین
 و به کار نند تا کور سه اوله خود و بناد
 و اخرا نند دولت کور سه **اگر** میوه نند
 شیخ ایدر سه و بی فایده اوله **اگر** کس
 جنته نینده جنته انار کور سه کند
 بوستانه صافوب قیمتی صفت علیه **اگر**
 هر کور سه یک به به دو ستم کور سه
اگر کور سه کور سه کور سه کور سه

اوله



حرف اول از آن حرف اولی است که در این کتاب است
 مشایخ این کتاب از آنکه مشایخ این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است
 اولی که است که در این کتاب است

عقلی یادوب و بود او را فایده بسیار است که در
 محمود این کتاب است که در این کتاب است
 قدیرترین مداریک این کتاب است
 کتاب تعمیر نامه و دیگر
 روایت اولی در عهد خود نام شاهان اول
 مکتوبه علم تعمیر بنویسند که در این کتاب است
 جمع آید و این امر جدی کند و بسوی
 دوش تعمیر بنویسند به غیر رساله تعمیر بنویسند
 آیه ارسکه به بنیاد تعمیر اولی و اینها
 سفره و حضرت که در این کتاب است
 آیه ارسکه به بنیاد تعمیر اولی و اینها
 تعمیر بنویسند به غیر رساله تعمیر بنویسند
 تعمیر بنویسند به غیر رساله تعمیر بنویسند

حرف

ÖZGEÇMİŞ

Abdurrahman OTUGÜZEL, 15.02.1992 tarihinde Sivas İli Kangal İlçesinde doğdu. 2003 yılında Alacahan İlkokulu'nu; 2006 yılında Alacahan Ortaokulu'nu; 2010 yılında Alacahan 80. Yıl Lisesi'ni; 2014 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi- Fatih Eğitim Fakültesi- Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. 2014 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında yüksek lisans programına başladı.

OTUGÜZEL, bekar olup İngilizce bilmektedir.

